

M. S. 4.º perg.º con 250 hojas utiles sin foliar mal tratado y completo.

R = Lectura juris civilis.

Emanuelis Costę lusitanj Res-
ponsum pro Ill.mo domino d. Mar.
De aragonia, duque de villa her
mosa, in regno aragonie

Facti species

In nomine dni Amen - factum sic se habet
Quidam Joan. fran.cus de ariño in regno aragonie
cum ex uxore chatarina de mur duas filias
haberet ultimum testamentum condidit quo
posthumum ex ea uxore nasciturum his verbis
instituit, Cetera bona mea immobilia mobilia
semobentia jura nomina et actiones relin-
quo posthumo quem uxor mea in utero habet
si modo mas[culus] [illegible] fuerit et [illegible]
jubeo esse heredem meum universalem cum condi-
tionibus tamen et vinculis infra scriptis v[idelicet]
quod dictus posthumus aut quivis alius he-
res vel successor meus non possit universitate
nare aut transportare p[re]dicta loca aut alique
eorum quod si id fecerit alienatio aut transpor
tatio sit ipso facto nulla et invalida et in
cholomynus amittat dictam hereditatem que per
veniat ad proximiorem agnatum de meo nomi
ne et de meis insignibus qui in tali casu re
perietur et is cum ead. condit. debeat accipere

hereditatem meam quam volo et ordino esse me
um heredem universalem Quod si dictus posthumus
non fuerit filius aut si cum filius fuerit decesse
rit sine filijs masculis ex legitimo matrimonio
procreatis in quemlibet predictorum casuum subs
tituo et universalem michi heredem instituo D.
galcerandum de ariño fratrem meum cum eis conditionibus
Cum mortuo testatore uxor eius non masculum
sed feminam peperisset extitit casus substi
tutionis vulgaris sicque hereditas delata fuit
dno galcerando qui hereditatem fraternam ex testamento
adivit et in ea tanquam pluribus annis pro herede gessit
postea vero galcerandus predicta bona que testator
alienari prohibuerat Cuidam dno petro vendidit
certo pretio atque eius possessionem tradidit emptori.
tres proximiores agnati ipsius testatoris et galcerandi
dicti heredis hocest utriusque fratris tres patrui de
ariño vocati huic venditioni consenserunt
sed post eam venditionem natus est galcerandi fi
lius ex legitimo matrimonio Manuel de ariño
qui cum cognovisset quod patrui sui joan fran
cisci testamento scripto ex fares movit li
tem contra heredes dicti emptoris, intendebat enim
se in casum alienationis ad patrui heredita
tem vocatum fuisse, sic colligebat dicta bona que
ex patrui hereditate fuissent ad se juxta
testatoris verba pertinere cum tamen quedam exceptio
allegaretur discessit alite per tempus actionem
& in hoc

& in hoc ventum est uter loca ap^s dictis posse
soribus compararet Ill^mus dnus dnus alfonsus
ab aragonia, porro in eius favorem manuel de
ariño renuntiavit de jure quod cum q habe
ret seu reale seu personale ad omne in eundem
emptorem nostrum transfferendo — Deinde
multo post hanc renuntiationem dno manu
meli natus est filius dictus franc^us de ariño qui post
mortem patris sui movit novissime co[n]trov^sa
siam Illmo & ex^mo don martino de aragonia
dicti alfonsi ab Aragonia heredi filio — &
ferme eisdem arg^tis utitur adversus hunc he
redem seu d[ic]ti emptoris quibus olim tentavit
pater eius s. d. manuel ea loca evincere a he
redibus primi emptoris.

Allata est emptoris ad nos ex regno aragonie
consultatio ut secundum juris apices reg. ill^mi
dni possessioni cautum fueremus. Quo
circa tractabimus an dnus manuel jus ha
buerit adversus heredes primi emptoris et
ex hoc consequenter appareat an d. franc^us
de ariño jus habeat contra Ill^mi 2^i emptoris
heredem.

i Et in primis videtur q[uo]d d. manuel non potue
rit jure admitti ad venditionem p^e dictorum
locorum nam huic prohibitio de non alienando
valuerit & translatio hereditatis facta in
penam s. pene q[uo]q[ue] nomine. inst. de lega. l. uni. C.
de his que pene.

nonvidebat. uocatus ad hereditatem maioris agnatus de nomine testatoris qui conceptus eo tempore fuisset, sed d. manuel conceptus fuit post mortem testatoris igitur non videbatur admittendus, siquidem illa test. verba al mas cercano pariente mio de mi nonbre etc. ut proximitas agnationis referenda sit magis ad ipsum testatorem quam ad ipsum hereditatis possessorem ut ex veteri sententia resolvit Salycet. in l. quidres n. 3 C. de fideicomiss. et tradit inter minus Ripa in l. filius famil. § divi n. 71. de leg. 1. et est in arg. supra mgt. in l. cum ita § in fideicommisso, de leg. 2. ubi expressum est quod post nominatos qui erant de familia testatoris censetur uocatus ex familia proximior et utique non qui nominatis proximior fuerit sed qui ex nomine defuncti proximior fuerit et contra quosdam autores recte expendit cum aliis Couarr. in pract. qq. c. 38. col. 7. ubi allegat autores pleros qui hanc partem tenentes et sane facilius in proposita spetie videtur admittenda ea opinio quoniam non agimus de admittendo proximiorem post mortem alienantis sed in modium possessoris alienantis intelligimus hereditatem esse translatam.

Qua opinione admissa consequitur d. manuelem non bene comprehendi test. verbis, quamuis enim esset ex nomine testatoris et eius insignia gereret et esset patri galcerando proximior agnatus l. filius pater ff. de suis et legit. non tamen testatoris agnatus

agnatus dici potuit, nam nullo iure cognationis attingi dicere ipse potuit eum post cuius mortem fuit conceptus §. cum avit ff. plane, de hered. que ab intest.

Quarta & consideratio eo pertinere videtur ut etiam si idem manuel fuisset vocatus in eventum prohibite alienationis & tempore predicte alienationis reperiretur in rerum natura adhuc admittendus non foret nam cum defficiat demonstratio in eo quia cognatus non fuit testatoris, non dicitur habere qualitatem demonstrationis tempore quo conditio extitit Nam & si tunc sit in rerum natura non id circo dici potest hereditum cognatus esse testatoris, sic probabiliter fit eorum sopi. qui dixerunt quod ad fideicomissum relictum proximiori de familia non admittitur conceptus post mortem testatoris etiam si in eventum conditionis sit vocatus & tempore existentis conditionis reperiatur in rerum natura ut tenet inter alios bal. consil. t. in rerum natura alex. consil. 488. incip. casus talis est, n.º 3. l.º 3. alex. consil. 184. incip. viso themate, n.º 2. & multi autores quos congessit tiraq. l.º 2. de retractu, in glo. 9. n.º 96. & proffecto horum autorum sopi. non solum pro dicta ratione sed etiam ex expresso comprobari videtur per text. in d. l. cum ita §. in fideicomisso, de leg. 2. Sentit item in papinianus quod si testator ita diceret relinquo fundum petro & joanni & post mortem utriusque relinquo eundem fundum proximiori de nomine meo non admittet. is qui post mortem testantis fuerit conceptus nec existimavit papin. quod potuit concipi & nasci post mortem

antequam petrus & Joan. nominati uita decederent atque ita voluit eum S. in hanc ipsam sententiam inducere ludov. Roma. consi. 438 — habet .n. testator quod post omnes 3

s. ad S. in fideicommisso l. cum ita de leg. 2°

nominatos extinctos admitti possint qui ex nomine deffuncti fuerunt tempore quo testator moreretur quasi non possunt admitti alij qui post mortem deffuncti ceperunt esse de ipsius nomine quamuis deprehenderentur esse eius nomine es tempore quo omnes nominati extinguerent & incipere locus aperire proximioribus de famulia, & sic confundere uideretur hanc inductionem idem testator in verbis & qui ex his proximo gradu procreati sunt, quasi papin. ibi admitti dicat eos qui procreati sunt ab illis existentibus in rerum natura tempore quo testator moreretur uerus & communis sensus aliquis est nam cum J.C. post nominatos admitti dixisset eos qui ex nomine deffuncti fuerunt tempore quo testator moreretur nec explicasset utrum omnes simul an omnes ordine successiuo an hos proximiores dumtaxat, verbis & qui ex his proximo gradu procreati sunt, quasi euidentius scripsisset, & ex his non omnes sed hi qui proximo gradu procreati sunt ut rectissime exposuerunt ding, oldral. alber. bal. Raphael cuma. & paulus, tamet si hunc uerum & communem intellectum quem & bar. ibi habuisse uidetur in summario, multi grauiores autores non fuerunt assequuti. inquibus etiam fuit Couarr. d. c. 3. practi. 44.

Neque hunc

4 Neque hanc opinionem Reffragatur ff. in l. cum pa
tet. §. hereditatem el 1o. de leg. 2 (est l. 79.) quem alle
gauit Lamb. de pampon. & Joa. and. ad speculum in Rub.
de testam. col. penul. & alex. cons. 26. n. 14.
lo. 3. & Anto. Rub. in rep. §. quidam recte n. 105.
l. gallus. de lib. & post. Nam in dicto §. §. tales
est, Quod pater filium heredem instituens Rogauit
Rogo te fili ut cum morieris restituas heredita
tem meam filiis tuis, Papin. Resp. quod in tales fuit
interceos qui vixerunt tempore mortis patri
ne, proinde significans se credere quod sit pene
existentie conditionis hoc est tempore quo filius
heres moreretur essent in rerum natura aliqui
nepotes testatoris hoc est heredis huius filii admi
terentur ad fidei commissum quamuis post mortem
testatoris fuissent concepti — Sed certe quamuis
demus hoc papinianum sensisse (quod tamen possemus
negare) non idcirco, oppugnatur prior sensus
Nos n. observabimus deficere demonstrationem
in eo qui sub nomine agnationis seu cognationis
testatoris ab eo esset vocatus si post mortem eius
conceptus fuisset. At vero in d. §. hereditatem
testator non vocauit fidei commissarios sub appe.
nepotum suorum tunc n. appellatio non demon
straret filios heredes filii conceptos post mortem
aui ut probat ff. in l. si quis filio suo. nec ut ne
potem ff. de iniusto rup. testator igitur vocauit
fideicommissarios sub nomine filiorum filii sui que
appellatio tempore existentie conditionis

ad §. heredi tatem i. l. 79. de leg. 2o.

att.

reite designabat & demonstrabat eos qui ex ipso fi
lio concepti fuissent. Sic sane cessat inductio illius §.
& evitatur autoritas Joan. and. quam velut precipuam
allegavit Decius in l. Si cognatis n. 7. de reb. dubiis
ad dicendum quod ubi fideicommissum est relictum cogna
tis admittuntur cognati concepti post mortem tes
tatoris. Sin. fidei commissum sit collatum in eventum
tum conditionis & tempore existentis conditionis
sint iam in rerum natura tales cognati.

Sed tamen non videtur hec consideratio
ad excludendum d. Manuelem constituendum.
magis est ex voluntate deffuncti non videri ex
clusum agnatum post mortem eius concipiendum
Nam singularitas esset quod modo defendere
nullus id tamen non sobtinet si ex deffuncti intellectu bo
nus, volumtate colligeremus, quod voluit admittere etiam
agnatum qui post mortem esset concipiendus hoc
videtur probari arg. papinianus. l. si fratri alium
ubi d. l. cum ita §. in fideicommisso, hoc post bal. ibi sub
serbat plures coram. in l. quoties n. 2. C. de fid. comis.
& traddit inter nos Deci. d. l. si cognatis n. 31.
& anto. Rub. in rep. d. §. quidam reite n. 105. plu
ne in proposita spetie ex volumtate deffuncti
colligi pot. quod etiam de eo agnato senserit qui post
mortem suam conciperetur idque colligendum videtur
ex illis test. verbis, *que aquel o qualquiera otro*
heredero o successor mio &. item ibi, *el qual co*
la dicha condicion aya de aceptar la dicha he
rencia. nam cum testator prohibitione ex
tendat familiae & impenam alienantis proximio
rem agnatum suum vocaverit manifestum est coniec
turam quod ad agnatum post mortem suam concipiendum

volumtatem

uo luntatem suam uoluit extendere, alioqui prohibi-
tio alienationis esset irrita ubi oes extinguere-
rentur qui viuo testatore concepti fuissent
Cum non esset ad quem hereditas devolveretur nec
esset qui uetaret prohibitionem de alienando utique
si pena locum non habeat — Quare si testator here
dem suum simpliciter alienare prohibuisset adjecta
pena translationis tunc equidem auderem de
ffendere non videri testatorem sensisse de agna
tis post mortem suam concipiendo etiam si is in rerum
natura deprehenderetur tempore alienationis, nam
tunc pena soli heredi primo imposita uideretur
non vero heredis heredi secundum bald. in sentiam. in l. fin. q.
21. C. de hered. insti. quam nobiores sequti sunt
ind. 8 dum, & joan. crot. n. 133. Proinde cessaret
superior conjectura et verba refferenda viderent.
ad agnatum uiuo testatore conceptum non vero ad
eum qui post mortem conceptus non posset videri agna
tus secundum arg. superiora que contra opinionem
fortiter oppugnant Communiorem amaviano duccino
d. consi. 172. pulchre n. 28. lib. 2 & hic cauendum
puto. L. 2o.

6 Seqr ergo 2a consideratio diversus eum dictum
emanuelem ubi quod is non solum post mortem testato-
ris fuit conceptus sed etiam conceptus fuit post venditio
nem agalcerand factam proinde tempore existentie
conditionis non fuit in rerum natura igitur non potuit
videri demonstratus cum eo tempore nec agnatus esset nec
de nomine nec de insignibus testatoris, plane cum

eo tempore inuenirent tunc patrui ipsius testatoris & he
redes galeranni. item uiueret alius agnatus de nomine
& insignibus testatoris demonstratio sine dubio
pertinauit ad proximiorem existentem tempore testamenti, secun
do alius qui postea conceptus est non potest nec debet ad
mitti ut constat ex autoritate lambert. de Ramp.
& joann. and. ad specul. in Ru. de testam. colo penul.
quem refert & sequitur Decius, ind. l. si cognatis, n° 30.
ff. de reg. iur. Secus si tunc non reperirentur nati, ut dicetur
dub. jeam. crotus d. §. diuus n°. 264.

Et aduertendum censeo quod si tempore quo fieret 7
alienatio contra defuncti uoluntatem nullus omnino
reperiretur agnatus de nomine & familia testato
ris, tunc meo esset questio utrum agnatus ille qui
alienauit posset timere penam perdende heredi
tatis & consequenter utrum emptor bonorum
esset securus, nam uenditor ille agnatus in ea cal=
du erat ut non defficeret spes legitimi matrimo
nii iuxta tex. in auth. Cui relictum ibi nisi spes
nuptiarum deficiat C. de ind. uid. tol. sic quod nisi in
illis tunc reperiretur agnatus proximior testa
toris in quem hereditas posset in deri translata
postea tamen concipi potuit, proinde si postea co(n)
ceptus & natus esset legitime, tractandum foret utrum
posset hereditatem testatoris ex translatione pre
tendere & consequenter alienata loca reuoca
re ab emptore. Et quidem in ea specie posset de
defendi

defendi quod ea alienatio valeret, quoniam & si facta esset contra voluntatem testatoris non tamen pena que preceptum locum habere poterat secundum ea que in proposito scribit Suecius primo consi. 108. n. Le 2°. siquidem illa verba laqual peruenga al mas cercano pariente de mi nonbre y de mis armas que en aquel caso se trobare, eum proprie demonstrabant qui tempore illius casus in rerum natura esset sed si nemo agnatus fuerit dispositio efficitur irrita & venditor manet liber a pena perdende hereditatis ad hoc facit textus notabilis in l. commodissime, de lib. & postum. in illis verbis quia hic filius nec quidem sub condicione scriptus heres intelligitur qui in hunc casum nascitur qui non est testamento comprehensus, & quod ibi Bart. tradidit & retulit Xuarez l. quoniam in prioribus, fo. 92. col. i. in amplia. i. C. de in offit. testo. facit textus in l. Scimus §. fi. de auro & arg. leg. ubi secundum veriorem sed non vulgarem interpretationem probatur quod ubi in certo corpori adjicitur relatibum coniunctum verbo futuri temporis tunc relatibum pertinet magis ad demonstrationem & argumentum, quam ad propriam conditionem tamen si ubi adjicitur certo & satis demonstrato corpori facit propriam conditionem secundum Strichum qui merito eum de leg. i. ubi glo. & dd. communiter implicati sunt in illius §. fi. intellectu quem tamen rectissime intelexit

Adl. scribit quintus 36. n. fi. de auro & argent. leg.

...dt 5. alex. ind. l. commodissime, n.º 6. sin quesi illa
dixa que en aquel Caso se trobara, p[er] finet adde
monstrationes agnati proximioris, ut demos-
tratus nemo videatur nisi quis tempore quo casus
alienationis contigisset in rerum natura depre
henderetur. Vide si nullus tunc erat in rerum
natura efficit irrita dispositio nec pendet ut
postea conceptus possit admitti arg. l. cum certus, de
vino trit. oleo qplega. & quod postgl. tradidit bart.
in l. inter stipulantes § Sacram n.º 5. de verb. &
quod tradidit decius consi. 222. viso puncto, n.º 2º
ubi formaliter loquitur in utriusque terminis — Nec
puto hic tractandum fore utrum voluntas defuncti
potuerit esse in suspenso iuxta notata in l. fin.
ff. cum predior. quia voluntatis non potestatis est
ista questio. potuit n. testator cavere ut si he
res alienasset dicta loca perderet hereditatem
quam per fine revolebat ad eum qui de suo nomine
esset etiam si post mortem suam & post alienatio
nem conciperetur In qua specie heres alienando
inciperet adstringi ad restituendam hereditatem
ei qui quandoque ex nomine defuncti conciperetur
tur nemo n. dubitat, Cum hodie possint
hereditates directe & per fideicommissum relinqui
his qui post his qui post mortem testatoris conci
piendi sunt & patet & sub cod. § Sed nec huius
modi species inst. de legat. / oldrald. Rapha. cum
in l. gallus § ille casus, n.º 4. & 5, de lib. & postum.
& latius

& latius diximus in rep. 8. posthumus, inst. delegat.
Nos vero sumus extra huius questionis terminos cum
tempore quo galcerandus alienavit, in rerum natura
deprehenderetur agnatus proximior ex nomine
& insignibus testatoris ut nemo doctus dubitare de
beat quin is demonstratus videretur, Sed & illud
constare inter omnes debet quod siquis proximior ex
illis agnatis qui alienationi non consensisset he
reditatem ex penali translatione sibi vendicasset
perpetuo eam retinueret quamvis postea natus esset
d. manuel qui alienationis tempore nondum erat
conceptus nam cum is agnatus ex demonstratis
justa ad hereditatem semel admissus fuisset po
fuisset quidem in quietari a dno manuele si postquam
d. manuel in rerum natura fuisset ipse contra de
functi voluntatem alienasset juxta illam test. clau
sulam el qual con la misma condition aya de acep
tar la dicha herentia mja, hoc est quod alienet
& si alienaret privetur hereditate deferenda
altero proximiori agnato — Ceterum d. manuel
improbe contenderet mutare acquisitionem here
ditatis semel delate proximiori successit se post
quam natus est intelligi debere proximiorem deffuncto
& de magis fere adquem testamenti demonstratio
pertineret & hoc in terminis tradit joan. crotus
n. 164 ferdin. deloas. n. 197 in rep. d. 8. dum
l. fingg fimul. de leg. 1. & idem probat adducendo au
toritatem paul. tiraq. l. 1. de retractu glo. 9. n. 97. 7

attf. ubi Resolvit quod si ad retractum admittatur proximior consanguineus in ipsa debet proximior tempore venditionis qua venit retractanda, vel et si post venditionem et ipsi retrahendi delatum concipiatur et nascatur aliquis gradu conuenientior non idcirco est admittendus demum n.o 101 dixit sicasi supranamens faciat de proximiore non proximiorem et constanter asserendum est et iudicandum

Sed videamus nunc quid in proposita quaestione censeri debeat in qua proponuntur tres fratres qui proximiores erant consensisse nam scriptum extat quod si alienatio erat prohibita in favorem familiae et omnes qui tunc erant de familia alienationi consenserunt potest postea filius qui post alienationem conceptus est rem alienatam revocare hoc videtur probare text. in l. pacto § fratre de leg. 2. ibi cautiones aut doli mali exceptione puto juste desideratur quamvis nemo alius ulterior ex familia illa superstit est l. 71. quo loco accursius intelligit quod licet non supersit superesse tamen speratur atque ita dicto § cum Suaglo. hoc tentavit Raphael fulg. in l. quoties C. de fid. commiss. ubi et ipse idem probavit Ioan. crotus n. 146. Lapes n. 191. et Ripa n. 17. in d. § Dini, decius consi. 38. circa primum col. 3. vers. tertio considerandum est et consi. 468. superioribus n. 24 et guillermus. in c. rey nuntius vers. et soboles quam gestabat in utero n. 44. de testam. ergo

videtur

in dictum quod secundum autoritatem huius sententie dictus
Mamuel potuerat admitti quamvis nondum fuisset con
ceptus tempore dicte venditionis.

10 Verum non obstante d. §. nec obstante dictorum ad §. fratre
alegatorum autoritate probabilius videtur quod d. l. peto, ji de
Mamuel non posset admitti. Et primo non obstat d. leg. 2.
§. fratre quoniam l. c. sententia nullatenus pertinet
ad eos qui post alienationem conciperentur, reus
tamen est altera accursij interpretatio dicentis quod
licet ulterior non superesset equalis tamen gradu su
peresset, sed et bart. ibi docet, cautionem rationem
dubitationis desiderari adijcio ex bene fundata
iuris [illegible] sententia nonlebe arg. huius interpreta
tionis fugiende. Dicitur apud papin. et l. cc nec
iure civili nec pretorio legatum aut fideicomissum
utile esse potuisse his qui post mortem testatoris
conciperentur imo nec his qui post testamentum
nascerentur secundum ea que latissime ostendimus
posthumis instr. de leg. quem adiudicas doctissi
mos cum his scriptis trans mitto, sic papin.
nichil sensisse uti scripserit de his qui post
mortem suam concipi sperarentur.

11 Non obstat accursij et aliorum dd. autoritas quoniam
refferri debet non ad relictum simpliciter fami
lie sed ad relictum familie ut in familia re
maneret iuxta terminos d. §. fratre quod
stante bart. sententia. ibid. reddunt plurima cornea
ind. l. quoties n. 2. Cric. consp. Cuma. de quas.

Scribit in quod d. opi. Raphaelis potest procedere qr testator prohibuit alienare rem ut remaneret in suis nomen secus si testator simpliciter inuitabit familiis. Porro in proposita specie testator non prohibuit alienari rem ut maneret in sui nomen juxta ter in nos d. & fratre quo dare ge esse recolligo ex ipsis test. uerbis que & si in casum alienationis admittant eum quidem nisi ne esset testatoris non tamen testator disposuit q hereditas remaneret in his qui essent de suo nomine imo uero ostendam paulo post quod sine offensa uoluntatis hujus testatoris potuerunt hec loca & ipsa hereditas deueniri ad talem qui nec agnatus esset nec de nomine nec de in signibus ipsius testatoris.

3. prin cipali consideratio est & quidem obseruatu digna q(uo)d. ma mael nullum ius habuerit ad uendicanda dicta loca nam si agalcerando alienante commissa fuit per testamentum ut proximior agnatus ex nomine & in signibus defuncti admitteretur, utique hereditas capit expectare ad quendam gasparum de arino qui filius erat antonij de arino patrui magni, am bor fratrem sui testatoris & galcerandi, deinde cum tres patrui ipsius testatoris uenditioni con sensissent proximior utique erat statim dictus gaspar de arino, qui erat in quinto gradu respectu testatoris & galcerandi heredis & quinto gradu in fine, inst. de gradibus quum ipsi patrui fuissent in 3. gradu & 3 gradu, inst. eod, plane obijcietur prohibitiones de non alienando res

tringi

fingi debere ad 4.m gradum ut est tx. in auth.co de
restit. fideicom.is. §. non igit. col. 9. quem ad
prohibitionem hered. factam induxerunt alex.
decius, & Ripa. n. 112. d. altia. n. 42. in d. §. cum
certum est quod talis graduum restrictio ad per
sonas prohibitorum respicit non vero ad personas
que in casum prohibite alienationis vocantur,
proinde nemo dubitaverit quin hoc casu proximior
agnatus etiam ultra nonum gradum censeatur admi
ssus si modo eum nemo precedat juxta tx. l. fi. C. de
vb. sig.a ea que ferme in terminis traddit
decius cons. 322. n. 1. & 4. facit quod scribit in
d. §. cum n. 46. ubi dicit quod licet dispositio pro
hibens alienationem restringi quia odiosa de
beat attamen non restringi cum lex debet dispositio
conjuncta qua familia testatoris vocatur per ea que
in simili traddet bart. in l. 2. §. ui deinde, ad tertyl.

13 Nec valet d. manuelis actoris replicatio si dice
ret eum gasparem de arino deffunctum esse nec
umquam hereditatem agnovisse aut res alienatas
vendicasse sicque nullam dictam hereditatem sibi
nunc quaesitam proximiori competere. Cum notissi
mum sit juris reg.a qua constitutum est hereditatem
non aditam non transmitti l. uni. §. in novissimo
C. de cad. toll. l. quam sirorem C. de jur. delib. non va
leret in quam talis replicatio quam nichilominus debetur

contra la segu
da par la dita
raçon primera

allegatio juris quod fuit delatum gaspari, sommi modo excluderetur actoris intentionem. Intelligo n. ex juris ciuilis principijs quod hereditatis in penam translate jam fuit quesitum ipsi gaspari tunc proximiori etiam sine ulla aditione atque etiam sine ulla scientia, intelligo consequenter quod idem jam transmittit gaspar in proximum heredem & deinde proximus heres in ulteriorem, nam tamet si testator quod ad uerba attinet voluerit proximiorem sibi heredem esse universalem in casum alienationis nontamen potuit hereditatem semel heredi quesitam ab eo auferre & jure directo eam alteri dare § si. inst. de pupil. l. centurio ibi ex militum privilegio, de vulga. sic ad fidei commissi causam decurrendum est ut voluntas defuncti sustineat. arg. notata in l. uerbis ciuilibus ff de vulga. Denique quod licet in hoc ar. aliud paul. aliud ang. castr. senserint uerius est & receptius hereditatem jure directo non deferri sed fidei commissi jure ut ex sent. bart. & joa. imolens. n. pen. & fi. tale pater familias ff de here. insti. Resolvunt philip. corn. & jas. uterque n. 2. in l. 1. C. de his que pene nomine. & joan. crotus in repe. d. §. diui n. 155. vers. sic intellige. ergo si gaspar etiam si adire non potuerit hereditatem cujus dominium durabat ipso jure galeera, de quo potuit quasi fidei commissarius universalis hereditatem ab eo pettere actione ex testo personali. item potuit uendicare judi. singulariter res alienatas ab ipsis possessoribus juxta

tex. sing.

ff. sing. in l. fi. ff. dm aut. C. com. de leg. ubi glo.
et omnes observant quod fideicommissarius etiam ante
quam sit hereditas sibi restituta ab herede gravato
potest vendicare res alienatas ab ipsis possesso
ribus et agere singulari iudicio adversus rerum alie
natarum possessores tamet si dubium sit an hoc
eodem casu possit agere universali iudicio hoc
est utili hereditatis petitione de quo etiam meminerunt
bal. et corn. in auth. contra qui rogatus
C. ad treb. et aretin. et dec. cons. utroque col. 2. inc. in
presentia, cum deprobatio.

14 Et sic consequenter est dicere quod ius hereditatis
fideicommissarie gaspari etiam ignoranti quesitum
est ut etiam si decederit antequam agnosceret sibi
tale ius competere nichilominus actiones suas
in heredes suos transmisserit quippe et si he
reditas directo delata non transmittatur nisi adi
tasit, hereditatem tamen ex fideicommisso delatam
fideicommissarius universalis heredibus suis re
linquit quamvis eam non agnoverit l. cum heredum
C. de fid. comis. Consententia inducenda quoque
est ad hereditatem directo datam si datio convertatur
in fideicommissi causam ut in nostra specie accidit
hoc non contrabart. in l. 1. n° 7. ff. de sui. cod. verius
et receptius est sm alex. in l. quidam, in fin. ad treb.
jas. in l. cum filiofamil. n° 120 de leg. 1. ubi brattiatus
col. penult. dicit hanc opinionem esse veram. plane ubi

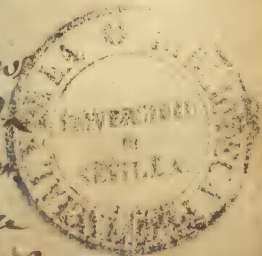
Att allegat. jus tertij quod detegit nullum esse pro agentis / Falsis allegatio auditur ut notatur in l. indebiti §. / Sed & si nummi ff de cond. indeb. & per Suci. in l. 2. ff de exceptione rei judi.

Sed quia hec allegatio possessionis evidenter gasparis de arino heredem invitaret ad litem inducendam Melioris & fortiori jure quod ipse dominus manuel succedit 4ª consideratio ad excludendum actorem sine mentione juris quod gaspar quasi proximo ridelatum fuit & in heredes hodie inuentes videtur esse trans missum. Scilicet quod manuel fuit patris heres solus & universalis unde non potest nec dicatur abeo alienatus arg. reg. l. ex qua persona ff de reg. jur. probat hoc optime in l. filius famil. in §. cum pater de leg. 1º quem ad hoc allegat Ripa, d. §. divi, nº 116. ubi per eum quasi expressum dicit quod ubi de ffunctus contra prohibitionem alienavit eius heres prohibetur etiam ex propria persona. deinde superior sententia fulgosij, in d. l. quoties C. de fidei comiss. dicentis quod venditio facta de consensu eorum qui erant de familia, retractari potest per filium nec dicitur limitatur ut non procedat si filius hereditatem patris adijsset juxta ea que inter nimis docet Joa. crotus d. §. divi nº 145. & loazes nº 191. Ripa. ubi supra faciunt notata in l. cum a matre C. de rei vend. & in l. fi. §. in computatione C. de jure delib. Ex his procedere videtur quod fam. de arino.

eis &

eius solo rationibus excludi debeat quibus patrem eius d. mameles exclussimus nam renunciatio d. mameles nullam speciem alienationis habuit cum nichil haberet quod posset renunciare ideo nichil habebat quod in Ill.mo d. d. alphonsum aragonia posset transferre demum fides don francis d. mameles unicus filius et solus heres in assen heres extitit similimodo excluderetur quasi gessera aliis heres universalis l. fi. C. de hered. inst. ut n. primus heres repellitur ave dicatione bonorum que deffunctus contra prohibitionem alienauit d. l. filius famil. § cum pater (117) de leg. 2o etc. et sequens heres ut pro constanti scripsit Maria. Socinus Jun. consil. 108. viso punctu n. 41. l. 1. in nostris terminis —

16 Posset etiam se consideratio multo utilior ipsi possessori qui eo spectat ut defendatur ne d. facta agaluerando non solum contra mameles et d. fran sed etiam contra gasparum de aranio et gasparis heredes (a quibus magis metuendum videtur) sic n. ostendemus nos omnem operam ocem industriam his sex diebus dedisse ut petitum etiam longinqua regione patrocinium non deciperet spem consultorum. Utigitur nichil in factum relinquamus considerenius ordinem huius controversie millis testamentum sobis nentis, alimas ceriamo parae se deum nonbre y demas armas gentalcasoselrar bare

Circa que fingamus quod galcerandus alienauit contra prohibitionem testatoris & nullus ex nomine testatoris agnatus consensit atque ita hereditas per fideicommissum cepit deberi proximio agnato ex defuncti nomine qui & ejusdem testatoris insignia gereret, fingamus item quod is proximior agnatus uendicauit loca alienata & hereditatem a galcerando per actionem ex testamento abstulit. Quero utrum hec hereditas in familia similiter relinqui debeat ut ex de ffuncti uoluntate non possit prememire ad extraneum qui ex nomine de ffuncti non sit

Et mea fert opinio quod ubi proximior ita hereditatem uendicaret posset non offensa testantis uoluntate transmittere hec loca alienari prohibita in extraneum nec enim testator voluit proximiorem ita inuitasse ut per ejus mortem ueniret sequens ex de ffuncti nomine — hoc probo nam licet posthumus heres testatoris institutus fuerit granatus hereditatem galcerando restituere si sine liberis masculis decessisset non tamen galcerandus fuit similiter granatus restituere hereditatem si sine liberis masculis decessisset alicui nominato nec proximiori de arino vnde tale fideicommissum & vinculum non debemus in testamentum intendere quia ex facta que trad dimt / oldraldus consilio 22. alex. consilio 43. Lib. 7. Suo a. consilio 250. L. 2. decius consilio 63. si cilla testamentum. 17

testamenti ibi con las conditiones susodichas, re
fferuntur ad vinculum prohibite alienationis & vincu
lum restituende hereditatis in casum alienationis. Porro
has conditiones testator, conditionem in singulari
appellavit s. ibi, con la misma condition, demum
sicut proximior de aviño sit vocatus in casu alie
nationis non ideo censeri debet vocatus simpliciter
post mortem, ut in casu alienationis prohibite
extra familiam, des concludunt in l. qui Rome §. cohe
redes presertim alex. & socin. de verb. obl. Nec
ulla conjectura efficax potest afferri quia cum
pena & condi.º differant ex voluntate deffuncti
distinguantur l. 2. de his que pene nomine, subs
titutio pene nomine in odium ejus qui offendit
voluntatem deffuncti non potest videri substitu
tio in casum mortis hoc est in eventum conditio
nis ubi heres nullatenus testatoris voluntatem
offendit moriendo.

18 Ergo non offensa testatoris voluntate potuit
evenire quod hereditas ejus & in hereditate hec
loca de quibus est controversia pervenirent ad
extraneum qui non esset ex nomine deffuncti quod
si ostendero iam equissimi judices estimabunt
non adeo abhorrere quod dux Ill.mus don martinus
ab aragonia possit hec loca posidere non offensa
testatoris voluntate. Ostendo igitur et judic.
meo efficaciter quod pollicitus sum ex eo quod illa
prohibitio de non alienando cui subjecta fuit tras
latio penalis non pertinuit ad heredis institutio
nem ut tradit bart. in l. peto §. fratre, de leg. 2o.
& in

& in terminis Cumanus d. §. diui in lectura in fine ubi scribit quod si prohibeatur alienatio & in casum sequutae alienationis imponatur pena amittendae hereditatis non intelligitur prohibita heredis institutio hoc ipsum non allegato Cumano, ex multorum sententia in eisdem terminis resolvit Marianus Socinus iunior consilio 112. in causa nobilis domini Cornelii, n. 11. lib. 1. ergo cum proximior de agnatione non sit vocatus in dicto casu alienationis consequens est ut Galeazzus & primo vocatus & proximior de agnatione in casu alienationis institutus potuerunt non offensa testatoris voluntate hereditatem ex testamento relinquere cuicumque extraneo & ita per viam successionis universalis non potuerunt ad extraneos induco argumentum textus in l. Cum pater & cum in terminis de legatis 2. cum communi intellectu quem defendit Alexander in d. §. diui, n. 33. nam quemadmodum ibi admittitur in testamento liberti heres fiduciarius qui non esset de nomine familiae quia includitur factum contra prohibitionem testatoris ita in proposito admittetur quicumque intestati vel testati heres quibus ex nomine defuncti non fuerit.

Quod cum ita esse videatur 2o. quero si idem 19 proximior de agnatione hereditatem sibi ex fideicommisso penali delatam repudiaverit utrum ei videatur substitutus vulgariter sequens in gradu & fortasse defendi poterit solum proximiorem secundum tenorem testamenti esse vocatum non vero omnes ex nomine

ex nomine testatoris, ordine successivo
vocanti cum eniceximo nonesse vocatos, loes
ex nomine defuncti, ordine successivo per viam
substitutionis fidei commissariae idem ferme
simili ratione probandum erit siquidem
de vulgari substitutione si quid sequens
non sit demonstratus cum tempore facte
alienationis non fuit proximior quem sibi
prior antecederet. Preterea hoc efficitur
probabile quod prohibitio alienationis est
exorbitans et odiosa que inducit penam per
dende hereditatis in casum secute alienatio
nis quod licet alias in fidei commisso non penali
sequeremur interpretationem vulgaris subs
titutionis ubi proximior agnatus esset fide
fidei commissum vocatus dico in mutatis, hic super
interpretationem coarctare debemus appellatio
nem proximioris ut pena non incurratur
nisi in favorem solius qui tempore aliena
tionis erat proximior. Sic enim filiorum appella
tione veniunt nepotes in fidei commissi
et tamen si fidei commissum sit relictum filiis
alicuius in odium alienantis non censetur
nepotibus relictum qui post filios proximiores
gradu sequuntur ut tradit Decius, consilio 95.
col. 7. et sequitur eum inter omnes prohibite alie
nationis de qua in presenti specie Marianus So
cinus junior, consilio 112. n. 21 et 22. lib. 2.

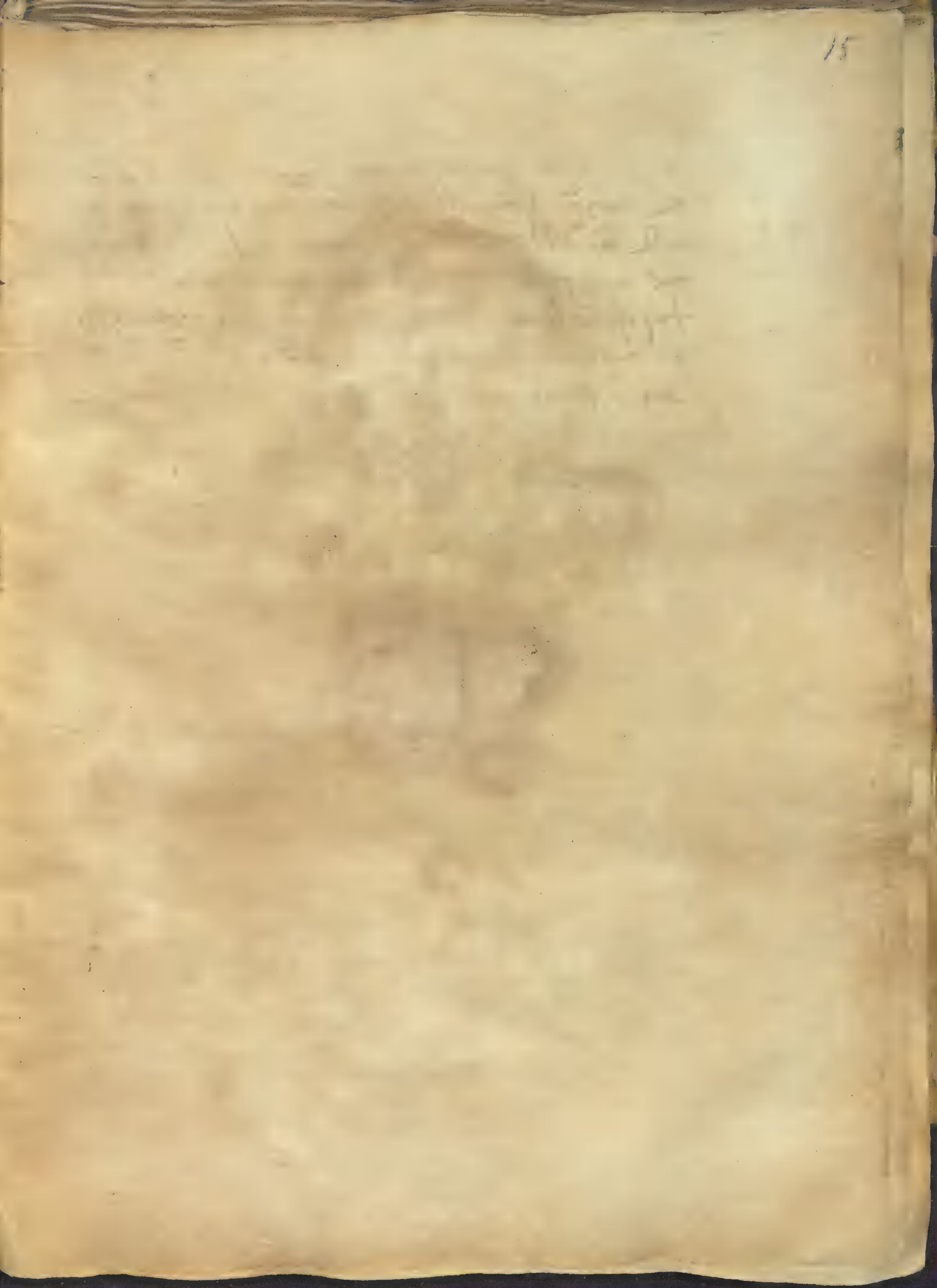
Quaopp. ad missa eleganter deffendi posset re pudiatio fidei comisso penali sonis fidei comis sui utilis cessare & venditor hereditatem jure retineat & non minus emptor retine at res alienatas. Nec n. obstaret si quis subtiliter diceret sequentem in gradu posse ad mitti ex eo quod prior in gradu repudiando videat alienasse, Nam agnus ainus sm testamenti te norem quod si proximior de arimo vocatus esset & ipse alienasset dicta loca similiter faceret, locum proximiori de arimo. In proposito autem non est interp. fundum quod alienaverit, quia & si repudiare hereditatem amiserit & in rem actionem quam posset habere contra posse. res non dicit. hec esse alienatio nisi in casu faborabili non vero in casu odioso ut observat Cuma. in l. magis puto §. fundum aut, ubi bo. n. ff. qui contra probare debatur ff. de reb. eor. Ergo paulatim collige dum bene q. si tres illi patrum proximiores de arimo qui vendi tioni consenserunt confirmarunt vendi tionem, estimabimus n. consensum eorum non quasi translationem juris acquisiti sed quasi repudiationem juris delati sic non tam alienasse ut debitur qz repudiasse. Quod aut consensus patronum ad repudia tionem magis pertineret scripsit bald. in l. quoties, ad finem Sdi. quero alienantur C. de fid. comis.

de fid. comis. ubi induat tr. mil. fixta scriptum
§. si sub condic. ,de leg. 2 & colligit. ex utili pobler
batione Castrensis, in l. si actiones, in pr. C. de
pact. ubi renuntiatio ante hereditatem acquisi
tam pertinet ad repudiationem & etiam si non co
sensit ne ditioni totius hereditatis. Sed illud
tiom. hoc in dubio repudiatio totius here
ditatis juxta ea que contra bart. resol. bat
ang. iod. in mil. n. 70. alex. 8 pt. n. 24. in
l. i. de acq. hered. Demum qz in proposita spetie
cu patrui consenserunt in faborem empto
ris melius erat interpretari quod ipsi heredita
tis repudiabant & sic magis emptori co dulerent.

21 Sed hec ni minus scrupulo dabunt bix n. p
gaudere poterit quod si proximior de avi no
repudiaveret hereditatem sibi ex fidei comis
so penali delatam non admitteretur statim
sequens. Non cum expresse testator caveret
ut si proximior de avito alienasset dicta loca
tunc sequens qui tempore 2e. alienationis
proximior deprehenderetur ad hereditatem
vocaretur manifesta voluntatis coniectura
est quem in fideicommissis etiam penalibus attendi
debet ut in eadem repudiatio mis que alienatio
non est. & similis videtur sequentes de avito vo
casse ———— Quare Conclud. Robur de
fensio mihi concludere in tribus considerationibus
quarum due sunt excludere actorem eo

nomine quod non esset concepto tempore fac
tem[?] ditionis juxta testamenti [illegible] — item
eo nomine quod partis exasse heres sit
& max[?] sine benefficio inventarii eo q[uod]
eod m.º dicto ma[?] rual[?] pater galcerã de he
res extiterit — 3.º vero consideratio mul
tum est solida sed que quoad fieri poterit[?] exi
re non debeat negas[?] parum de animo here
des ad bonam causam inventur

Manuelis Coste
Consilii finis
Sit laus omnipotenti deo
Amen

Sequit. tt. de acqui. here. ff. A D. Hec tore Rodriguez anno. 1564.

Ad R. caz.

In primis in hac R.ca ressolbenduz e cuz Bar. n.o 2. difinitionez hereditatis de qua in l. hereditas nihil. 63.] de reg. iu. et in l. nihil 24.]. de ss 60z sig. soluz ad hereditatez iacentez pertinere que opinio uerissima e et cois sm Alex. et Jas. Unde infert q hereditas perdit nomen hereditatis post additionez etz si non sit aprehensa bonoz possessio quis Areti. in col.a 1. oriuz male defendat motus authoritate Bar. in l. si in p.o s. de fideicomis. heredi. peti. et alijs argumentis qq eleganter satis facit Detis in d. l. hereditas. et Alciatz in d. l. nihil

Huius aut inuestigationis magna e utilitas pro ut uideri pot excodez Detio et Alciato et Jas. in l. 1. s. ueteres n.o 13.] de ac qui. posses. pro Areti. in. uidet ut gera tz. in l. 2.] de crimine expila. here: ubi o surripientez rez hereditariaz non dat actio furti lz hereditas adita sit si bonoz possessio non sit aprehensa quibz in multis dificilis e.
In primis in eo q heredi actionez furti non concedat cui dificultati Bar. non satis fecit in l. hereditarie 70. de furtis nec in l. heres quoqz 54.] hoc. tt.o ratio n. sua concludit q.n res surripit ante additaz
hereditatez

hereditatem non iqn. pot. Vera igit ratio deciden di ad d. l. 2. aparet scripta in l. 1. §. [illegible] si quis testa. liber. ee iussus fu. et ex illa ratione tollit ar gu. causatum ex d. l. 2. §. 5 apet Bar. ti non. n. 6. cessat actio furti qr post additionem. hereditas aduc retinet nomen hereditatis sed qr apud neminem erat possessio rei surepte. unde data quali quali possess vel detentat furtum comittit in re hereditaria ut probat in d. l. hereditarie § aut commodauerat

Illud etm perpetuo obserbauis qd lz hereditas iaces ante additionem regulariter representet defunctum in l hereditas in multis. 61. ff de acqui. rerum domi. et in l. hereditas. n. 34. eo. tit. et post additionem per fictionem representet heredem ut d. l. heres qn. ff. 54 ff. eo. hec tn. regula perpetua non e lx sing. in l. nan et seruis 21. §. 1. ff. de neg. gestis. ubi pupi llus non fingit heres a morte testatoris ut ex priui legio personali non teneat ad onus causatum iacen te hereditate cuis rei Bar. ti. elegantem ponit ra tionem elegantiorem Ange. qd lx ille expresse e et omni solut maior pro opne. Bar. quem ti. ceteri re probarunt et male in. l. si quis instituat 23. §. fi. ff. de heredi. insti. ubi Bar. boluit qd minor non po sit restitui aduersus ea que gesta fuerunt per cu ratorem iacente hereditate que etm opio satis proba t per lx quem Bar. allegat in l. in integrum 23. ff. quem ad modum per contrarium ff de minoribus

Ex his occurit necesaria interpretatio ad lx in l. simi chi et Titio 57. §. 1. ff. de leg. 2. ad cuis intellectum inprimis obseruare debes qd incapacitas heredis de

Repetat illa quod hereditaria corp ante aditione reprat defunctum, et post aditione per fictionem representat [illegible] [illegible] ex l. 21. §. 1. ff. de negot. gest.

quo ti.

quo t. versabat respectu secundi testatoris legan
tis servo hereditario non respectu primi testatoris
capacis quem hunc sine controversia legatum valeret
ex regula l. servus hereditarius 52. ff. de here. inst.
Unde utiliter infert quod filio meo ex purio herede ins
tituto utiliter post mortem filij et eius hereditate iacen
te recte hereditario servo legari possit
Dubium tamen est utrum in proposita spe filio meo pos
tea adeunte legatum evanescat ex reg.a l. heres qui
quod 54. in eo quod videtur sentire Bar. et Bartoli aucto
ritate observat Cuma. d. §. 1. et ante eos tenuit
gl.a in l. debiti § j. §. servo vero posse in de legatis
proque faciunt verba tex. t. sum quod accipere potest melius tamen
videtur contraria opio quam observant Bal. Pau. et
floria. per tex t. ad eum pertinere omnimodo qui
postea heres extiterit. Neque obstant verba illa. sibi
sum quod accipere potest quia intelligenda sunt prout
et pro qua parte fuerit institutus a primo testatore
Rursus perpetuo observavis esse tex t sing. et
menti tenendum illum in quo hereditas iacens neminem
representat neque defunctum neque heredem et sic
decisio procedit etiam si defunctus esset incapax
prout expresse tenuit gl.a verbo testamenti factio in
d. §. servo in p.2o. Bal. Pau. et floria. in d. §. 1o.
et faber in §. servus aut insti. de here. insti. quo
quod opio verissima est et probatur in d. tex. t. quod nulla
dominus est et t. sine ullo impedimento quamvis Bar
minus recte aliter sumet illum tex dicens quod repre
sentet

sentet defunctuz qua interpretat° retenta nimis obstat tx in l. legatuz 119. §. 1. ff° seruo hereditario ꝗ. de lega. 1. ubi J. C. exprese ait ꝙ ideo legatuz factuz seruo hereditario ualet qz hereditas defunctuz representat cui dificultati nullus actenus satis fecit sed ꝯri. non minus subtiliter ꝙ uere ꝙ ē. alia erat ratio dubitandi uidebat. n. legatuz quasi nemini factuz inutile fore propter ꝙ necessario J. C. introduxit per ipsaz hereditatez iacentez representari defunctuz ut in simile ē tx in l. non minus. 31. §. 1. de hered. insti

heres qui n̄ confecit inuentarium n̄ tenet in foro conscientie ultra vires hereditatis.

Ex Bar. n.° 3. Collige ꝙ heres qui non confecit inuentariuz non tenet̄ in foro conscientie ultra uires hereditatis que opi° magis coer tenet̄ s̄m Alex. et Jas. h̄. et Calo. Ruy. cons.° 20. uol.e 4. n. 6. et Coua. in c. 1. n.° 16. de testa. Sed ꝯ hanc opez Pau. h̄. Cuma. et Areti. secuti federi. de senis mouent ꝙ omnis l. ciuilis non inducens peccatuz nec ꝯria iuri canonico obligat in foro conscientie gl. a coer recepta in c. que in ecclesiaꝝ de consti. propter ꝙ non soluz probabilis sed uera et necesaria uidet̄ distinctio inter creditores et legatarios prout recte tradit Aret. quez omnino uide h̄. col.a 2. et huius separationis ratio illa ē ꝙ circa creditores herede non conficiente inuentariuz nihil immutatuz ē de iure antiquo prout constat ex l. si nuero. §. si naut. C. de iu.e de libe. cui legis precepto consequens ē. ꝙ talis heres ex sua persona et ex fide data per illuz contractuz additionis teneat̄ in soliduz ultra uires hereditarias

sicut qui

Sicut qui cuz qp tenet suscipiens in se allienaz obligat^s at circa legatarios ius antiquuz inmutatuz e ante .n. legata ultra uires hereditatis non ualebant in l. .§. is qui quadringenta. ad trebe. cuz similib^9 hodie uero per Justinianuz introductuz e ut talis heres non conficiens inuentariuz teneat insolidu legatarijs ea rat^e qp lex presumit sm. ee subtractuz de hereditate quantuz satis eet ad solut^o le gato^z ut in aut^ca de heredi. et falci. §. si uero non fecerit inuentariuz col^a. 1. que quidez ratio cuz sit finalis et cesaberit in herede qui nihil subtraxit cesset eti ipsa .l. et sic ex superiorib^9 Bar. opio ∻ defendenda e in legatarijs non in creditorib^9

ex ∻ Bar. n. 4. Collige differentiaz inter hereditatez et bona uacantia in bonis .n. uacantib^9 non succedit princeps ∻ hereditario et ideo non tenet ultra uires bono^z ut in iurib^9 a Bar. allegatis que opio coer recepta e unde pro constanti habenduz e qp soluz ille qui succedit ∻ hereditario tenet ad confectionez inuentarij. Unde probabilis non e opio Arch. ∻ col^a. pen. dicentis qp pater succedens in peculio castrense teneat ultra uires peculij si non confecerit inuentariuz cuz pro herede habeat et allegat tx in l. filig familias 18 ∻ ad l. falci. que opio aut falsa e aut indubitabilis sm. n. iura ∻ antiqua opio falsa e sm que nec erat inuentariuz neqz pater tenebat ultra uires pecculij in l. pater qui castrense. 17. in pr^e et in §. 1. de castren. peccu. sm aut. iura aut^a plg qp manifestuz e qp pater succedit in pecculio taz

qp heres

ex ∻ heres si fuer inuentarium tenet in solidum legatarijs

differentia inter hereditatem et bona Vaccantia

q. heres et t.º hereditario ut in aut.co desere ab intes. §. 1. col.e 9. et per consequens tenet ad confectionem inventarij.

Sequit. tx. in l. 1. et 2.

institutam explicat quis partibus institui potest quasdam adire et quasdam repudiare = In l. 2. §. et quas dam agnoscere. Ratio huius tx. sm Bal. quem Cuma. Areti. et magis coor dd. sequunt. ne det causa testati et intestati. contra reg. iuris nrum. 7. ff de reg. iu. Cui rat. expresso obstat tx. in l. si solus in p. et § in hoc tt.º ubi hec dispositio procedit et cesat illud inconveniens cui. Jas. h. n.º 9 et in l. quidam elogio n. 1. C. de iure delibe. tentabit respondere sed pessime. qui quidem tx in d. l. si solus omnium consensu mirabilis e. in eo q. non permittit heredi repudiare portionem illam ex multis in qua habet substitutum cuius tx ratio adeo dificilis e. ut post longam disputationem concludat 3mo. §. rationem eficacem constitui non posse mihi in. videt. tx illum habere claram et excelentem rationem qua intelecta et presens nri tx dificultas resoluit. Dic ergo noviter et eleganter q. decissio illius tx includit in reg. a tx nre l. 1. cum. n. heres §. possit totam hereditatem addire eam scindendo addire non pot. ut in hac l. 1. continetur. Vnde ex illo tx iuncta tx.ra l. 1. perpetuo observabis regulam hanc iuris civilis q. nec testator pot eficere ut hereditas semel delata uni heredi possit ab eo pro parte addiri dato in illa parte substituto et sic hoc causat. ex defectu potestatis et non ex defectu voluntatis prout omnes actenus

male

Margin notes: opp. contra hoc tx. in l. si solus § ff. de ad. q. her. — dissimilis diffis

mala intellexerunt et huius perpetue regula est individuitas ipsius hereditatis quod quo cum quo modo pro qua cum quo parte addita sit cetere omnes partes que delate sunt neccessario additemident et ac quirunt ut in l. si ex a se 10. ff. et apparebit latius in gl. fi. interpretat. huius l. et cum misterio dixi si cetere portiones delate fuerint ut non obstet tx in l. cum heres 52. §. 1. ff eo. ubi heres adeundo ex parte pura non eficit heres in parte conditio nali quod propter conditionem et dat. substitutis portio illa delata non est et ideo in illo tx cessat sententia tx nostri. qui solum procedit quando omnes portiones de late sunt et habet in d. l. si solus in gl. pa.

Legatarius legatum dividere non potest

In gl. v. prompt. Colliige quod legatarius legatum dividere non possit et in iuribus in gl. allegatis relictis in pluribus heredibus allegatario unius partem contingen. rem repudiare pot. aliquis vero suam agnos cere ut in l. legatarius 33 ff. allegata. Cuius ratione Bar. h. asignat quem omnes sequunt. atende. in quo tx ille in d. l. legatarius maximam continet di ficultatem in eo quod ex persona heredum conditio obli gationis inmutet ut tx in l. 2 §. ex his ff. de verbo. In cuius dificultatis explicat. maxime insistit gl. v. inmutat. in d. §. ex his insistit etiam Bar. et ceteri ubi reperies duas principales solutiones alteram gl. v. heredes in d. l. legatarius in gl. quam magis com. scriventes sequunt. alteram Pau. Castre. quam Areti. et Alcia. sequunt. in d. §. ex his. et Alex. et Jas. in d. l. legatarius. Sed maxime attendendum est

quod quate

q quatenus d. l. legatarius probat q individuitas causa ta ex defuncti voluntate in personam legatarij cesat in personam heredum eius nulla ex predictis solutioni bus satis facit. Unde probabilis videt dicendum q ill la divisio que fit ab heredibus non sit inconsiderat cum satis sit legatarium decessisse dominum totius rei lega te iuxta reg. tx in l. a titio. 66. ff de furtis. Neque obs tat divisio facta ab heredibus qm ille qui repudiat non dicit dividere sed proprius dicit talis portio re pudiata nunquam fuisse legata ut in l. servum filij. 96. § 1. et in l. sibi homo 88. § cum servus ff de lega. i.

Adítio ex aliqua parte trahit ad totam hereditatem

Et una pars agnoscitur et alia repudiatur prevalet aditio et tota hereditas censet adita.

Si heres aliquam portionem repudiat et dicit se alijs de liberare velle nihil egit, et intactum illi manet ius adeundi.

Si heres unam portionem repudiat, et de alijs nihil dicit, repudiatio nullius e momenti.

In gl. v. agnoscere. Colligunt dd. ex hac gl. sequentes conclusiones. prima e q additio ex ali qua parte trahit ad totam hereditatem arg. l. si ex asse 10. ff eod. Secunda concl. e q etiam qn. una pars ag noscit et alia repudiat adhuc prevalet additio ut to ta hereditas censeat addita. Tertia concl. e q qn. heres alique portionem repudiabit dicens q de alijs de liberare vult nihil egit integrum qz et intactum sibi ma net ius adeundi. et in his concl. magis cois opio subs sistit lz in dubius proximus nonnulli dissentiant

Quarta et dificilior concl. e q heres unam por tionem tm repudiabit de alijs vero nihil dixit et in hoc casu videt de mente gl. insi. q repudiatio talis sit nullius momenti prout in tertia concl. dictum e et hac opem observat Bar. h. n. 3. sequunt Bal. Pau. Cuma. et Areti. arg. tx (qui revera nihil facit) in l. si solus. 72. in pr. ff eo. Contrariam tn. opem tenet Ange. post Ri cardum Cremensem Dinum et Albericum sequunt Alex

Institutus legitimus et heres ab intestato si [illegible] repudiaverit et ex tto repudiasse videt.

3as. h. et maxime Ange. et sequaces per tx in l. nec is. 17. § 1. ff eo. ubi legitimus heres idem que legitimus institutus si ab intestato sciens repudiet et ex testa

mento

tar.
Opp. nec is. 17. §. 7. ff. de adq. her.

mento repudiasse uidet' quo arg. idem uidet' dicendum sit ut ille qui partem repudiat per consequens necessario totum repudiasse uidet' cum pars sine toto esse non possit huic arg. Cuma. Imo. et Areti. qui priorem opinionem sequunt' nunquam satis fecerunt. Retenta n. opinione gl. nrę quę cois est quam etiam sibi contrarij obserbant Alex. et Ias. post Corneum s. in l. quidam elogio C. de iu. delibe. arg. contra posito pot. responderi sibi longam esse differentiam inter d. l. nec is §. 1. et tx nrum s. n. repudiato iure ab intestato censet' etiam repudiatum ius ex testamento quia repudiantis uoluntas non repugnat imo dum uult consequens uult et antecedens at in proposita nri casus spe. manifesta repudiantis uoluntas quę ex uerbis colligit' antecedens excludit qui n. partem repudiat uerbis expresis dicit totum non repudiare. Secundum quam interpretationem non satis probabilis uidet' opinio Bal. in l. cum proponas C. de fidei co. liber. arg. huius gl. dicentis quod renuntians officio non uidet' renuntiasse hereditatem licet propter officium contingentem licet Bal. sequat' Ias. ti. fin. uerb. et Alex. in addi. ad Bar. in l. 4. C. de omni agro deserto. li. 11. et contra Bal. facit tx secundum coem s. in l. proinde §. 3. si certum petat' in fi.

Qui defert alicui aliquod lucrum ex tali dispositione aut totum tenet agnoscere, aut totum repudiare.

Rursus ex Bar. fin. uerbis. Collige quod qui defert' alicui aliquod lucrum ex l. dispositione quod aut totum tenet' agnoscere aut totum repudiare allegat tx quem uide in l. 4. C. de omni agro deser. li. 11. et secundum hunc intellectum tx illum intelligunt magis coer scribentes sed Imo. et Areti. (et recte iuditio meo) contendunt hoc in illo tx non probari probat. n. tx ille quod heres institutus a debitore fiscali si illius hereditatem repudiaberit tenet' etiam remitere quę cum quibus alia et quę cum quod [illegible] adita a p ipso debitore et hoc singulari fabore fisco constitutum

ę pro ut

prout hic obserbant Cuma. et Jmo. et plures ind. l. 4. et alij quos refert Andreas in tit. de fisco 2a p. col.a 1.

Ultimo moneri debes a drat.es haec legem Justinia. heres integra legata respexisse in aut.ca sed cum testator fi.o item si heres aliquibus legatariis C. ad l. falci. noviter decidentem quod si heres integra soluerit ceteris legata aliquibus legatarijs solberit ceteris etiam inte etiam integra solue gra solbere tenet. cuius decissionis ratio si maior par retenetur. et ratio est, quia tis scribencium credimus est illa est, ne videat. heres scin presumit se suffi dere voluntatem testatoris prout etiam in spe notat Bar. cientem fuisse he in l. lutius §. testator de leg. 2. que quidem ratio omnino reditatem ad omnia falsa est. quoniam qui fal cidiam remittit non dicit. impug legata integra solnare sed magis adimplere iuditium testatoris ut uenda cum nemo in l. patrem et in l. debitorem que in fraudem credito presumat suum rum. preterea est communem intellectum in individuo est tex in patrimonium la l. quod de bonis §. non ideirco de ad l. fal. qui quidem tex ctare. adeo expressus est ut aliter Bar. et ceteri res ponderenon possint quam quod sit corectus. obstat etiam tex in d. §. testator Negari tamen non pot. tex in d. aut.ca sed cum testator dificilimum esse cui nulla ex traditis solutionibus fucus quod non satis fecit prout Resolbit Soci. Juni. post alios in l. sicer tis annis col.a 2. C. de pactis. Ego aut noviter cen seo planissimam esse rationem illius tex si eo sensu qui acci pi debet accipiat. Dic ergo communem interpretat.es falsam et quo cum quod graui iuditio indignam nulla. n. ratio ci uilis uel naturalis consentit quod ex eo quod iure meo non utor cum aliquo ex legatarijs ex eo compellar etiam non uti in faborem aliorum. Unde aliter Justinianum in tellige et sit novus et elegans sensus quod est heres post mensuratam hereditatem prout tex dicit aliqua legata integra solbit pp quod presumit sufficientem fuisse he reditatem ad omnia legata integra solbenda cum nemo presumat suum patrimonium iactare ut in l. cum de in debito §. de probatio. et ex hoc a ceteris legatarijs recte co uenit ut omnibus integre satis faciat et hic verus intellectus

que ppri

quaz prius ponit gl.a in corpore v. uelli in §. non aut vis.o uel ma lig. et hunc intellectuz inuenies in l. 6. 11.o 11. p.a §. in ed. hinis uerbis.

Sequitur. tx in l. quazdiu

Quandiu prior iure adire here ditatem potest sub stitutus non potest

In tx 6. addire pot. intellige tx non soluz qn. pot ad dire de iu.e ciuili sed etz quazdiu possit accipere bonoz posses.es de iu.e pretorio. Rursus intellige tx procedere non soluz quazdiu ipse heres institutus possit addire sed qdiu heres eis in quez transmisuz fuit ius adde undi seu ex potentia sanguinis iusta tx in l. 1. C. de his qui ante aper. tab. seu ex beneficio deliberandi iusta tx in l. cuz antiquioribus. C. de iu.e delib. prout te net Bar. in l. 1. n.o 19. et n.o 20. quez magis coer dd. se cut. h. et 6. §. de uulga.

In gl.a 1. in p.o 2.o 6. usqz ad 30. años. opio hais gl. sibi qd iuri addeundi prescribat.r 30. annis ut obserbatur sm Alex. et Jas. h. et Dec. in l. uni. 1.a lect. n.o 8. et Soci. junio. 6. n.o 25. C. qn. non peten. par. que opio procce dit lz prescribens sciat hereditatez alteri delataz ee sm Ancha. in reg.a sine posses.e infi. li. 6. quez refert et sequi.r Decius in l. petens n.o 7. C. de pactis. et Coua. li. 1. resolu. c. 9. n.o 5. pro qua opie facit tx in l. sequit. §. uiaz T. de usuca. ubi disponit.r qd qn.o prescriptio causat.r soluz ne gligentia non utentis non aten dit scientia uel igno rantia bona uel mala fides ipsius prescribentis qui tx ho die incorectus e non obstante disposit.e iuris cano nici de qua in c. si. cuz simi. de prescrip. prout post Bar. obserbat Pau. h. in d. §. uiaz et Ange. post eundez Bar. in l. hec aut iu.a §. de serui. urb. predio. refert et sequit.r Feli. in c. illud. col.a 1. de prescrip. Joa. Bap. in l. omnes populi n.o 31 §. de iust. et iu.e Adria. in 4.o 11.o de restitut.e pag. 164. Medi. de restitut.e q.e 17. col.a pen. que quidez opio iusta

et sana

et sana videt^r qz ius Cuma in d. §. similiter dicat ex corectione
tibillum de iure canonico et eius dez opis sint nonulli authores
quos refert Baldus de prescrip. 3. p^e. 4. pis princi. q^e. 3.
Tu aut utiliter et eleganter aduerte q principalis con cl^o
Sententia ueteri de qua agimus silz q iuri addeundi prescribat 30. annis
Et quod ius adeundi prescribit 30. annis, reprobatur = nec uera uidet^r nec recte collecta ex gl^a. nra. et q ius^e adeundi prescriptio sit impossibilis ostendunt doctissima
arg^a Sali. in l. 2. C. de iur^e delibe. et Cuma. h. qq nunqz
satis factum fuit utraque efficaciter obstat q debito
res hereditarij et possessores rerum particularum tale ius pres
cribere non possunt cum in eo non habeant possessionem
nec quasi sine qua prescriptio non currit ut in d. reg. si
ne posses.^e Rursus tales res prescribi non possunt heredi
tate iacente prout omnes fatent^r ex reg. uulgari nolle
ti agere non currit prescriptio. Unde eleganter aduer
tendum e ad gl^am h. et ad gl^am 3 d. l. 2. in qq non repa
ries uerbum prescriptionis sed solum q heres excludit^r
30. annorum spatio cuius rei utilitas erit maxima et inpra
xi notabilis q si rei hereditarie possessores uel debitores co
ueniant^r a tali herede obijciet^r non q ipse prescripserit
30. anis sed q ipse heres amissit ius adeundi per 30. an
nos et sic non e. legitimus actor idez puto in substituto
et in uenientibus ab intestato obseruandum ut hi post
30. annos hereditatem iam sibi delatam addire possint
exclusis heredibus i. loco institutis non ex eo q ius il
lorum prescriptum sit sed ex eo q ius eorum extinctum sit
et in hunc sensum loquit^r gl^a nra. h. et gl^a. d. l. 2. C.
de iur^e delibe. et uidet^r de mente Bal. h. col^a fi.
Legati petitio 30. actionum finitur. Rursus scire debes q etz legati petitio 30. annorum spatio
finit^r q procedit data etz scientia in ipso herede non obsta
te reg. § d. c. fi. prout post Ancha. d. reg^a. sine posses^e.
obserbant qz plures authores quos refert et sequit^r Couar.
li. 1. resolutio. c. 9. n° 5. cuius opis ratio e qz agit^r de iure
querendo et non de iure quesito quorum opio cuidenter e
falsa

falsa [illegible] dis posit iuris canonici iu[illegible] in hac spe[illegible]
[illegible] male fidei possessor [illegible] rez ee alienaz prout me
[illegible] probat Din[illegible] ins [illegible] ecl.a sante marie n. 26. de co[n]st.
et propter [illegible] ff. n. 22. nec obstat ratio in contrarium a
ducta qm locuz habet secuta repudiat.e ipsius lega
tary ut inl. qui aut ff. que in fraudez credito. Cete[rum]
interiz ante repudiat.s legatarii gia dns e ut inl.
si hibi homo §. cuz servus et inl. servuz filij §. i. de lega. i.

In gl.a v. non pot. hec gl.a duz allegat tx inl. si
§. si tit.us de uulga. voluit allegare l. si. in pr.o cuius
tx ratio e qz instituto servo com. censent instituti do
mini ipsius. ut inl. cuz solus §. eo.

In gl.a duz allegat tx inl. si libertus. 41. ratio cois illi
us tx e propter grauamen ligitime portioni patronis
iniunctu quez tx declarauit super. Bar. inl. 1. n. 23 ff.
de uulga.

Finaliter ad intellectuz istius tx sciendu[m] e qz si fi
lius suus heres se abstinuit lz possit reuocare suaz abs
tensionez et iterz se immiscere ut inl. si quis suus §. §.
de iur.e delibe. et inl. fi. C. de repudi. here. interiz in.
subs[titutus] tit.us pot addire prout n. docet Bar. et sequuntur
coer scribentes sm Alex. Areti. et Jas. Contra qz opez
facit illud q observasti inl. 1. n. 23. ex Bar. § deuul
ga. ubi ex magis cois opnis iudicio conclusuz e qz qz diu
heres institutus pot reuocare suaz abstensionez (al[ias] re
pudiationez) cogente fideicomisario universali substi
tutus non pot addire quo arg. et maiori rat.e idez uide
bat observanduz in filio suo herede ut qz diu posset suaz
abstensionez

Si filius heres e ao stinuit etiam potest re uocare suam abstensionem et iterum se immiscere.

Contra illud opp. l. i. de Vulg.

abstensionem revocare et iterum se inmiscere non est locus substituto vulgari. Retenta tamen una et altera opinione ratione differentie inter et alteram speciem in prompti est. filius. n. suus potuit in preiudicium suum se abstinere et licet possit mutare voluntatem talis mutatio voluntatis non presumitur ideo interim est locus substituto at heres non potest repudiare in preiudicium fidei comissarij universalis ut in l. qui poterat. 4. et in l. nam quod 14. § qui compulsus ff. ad treb. cum multis alijs similibus

Sequitur textus in l. mutus

mutus et surdus a natura bonorum possessionem petere et obligari hereditati. =

In textu ibi itanatos. intellige textus de muto et surdo a natura in Bal quem sm filosophos hec vitia a natura sunt inseparabilia quicquid dicat Jas. deceptus ex verbis istis itanatos. et procedit textus in muto et surdo capace intellectus aliter pro herede gerere non potest et talis omnia fere negotia que consensu perficiuntur celebrare potest excepta donatione prout resolvit Alex. in l. 1. n. 10. usque ad n. 15. ff de verbo. Tenetur etiam ex delicto quod in non faciendo consistit prout nottat Areti. in pertextus in l. 3. §. mutus iuncta l. cum domino ff. ad sillania. potest etiam matrimonium contrahere ut habetur in c. cum apud de sponsa. cui rei consequens est. ut possit etiam de licentia principis testari ita resolvit grego. lupus. in l. 13. titulo 1. p.a 6. quibus Pau. et Areti. in l. si mutus C. de testa. disentiant quique dem intelligendi sunt in muto et surdo nihil intelligente et hunc sensum demonstrant eius arg.a Et ex eo quod potest pro herede gerere facilius potest bonorum possessionem accipere ut in l. fi. ff de bonorum posses. furio. facilius etiam poterit cogere heredem

mutus et surdus capax intus omnia negotia, que consensu perficiuntur celebrare potest excepta donatione

Tenet etiam de delicto, potest etiam matrimonium contrahere, potest denique de licentia principis testari.

heredem addire et sibi restituere ut in l. servo invito. 65. §. si pupillus ℥ ad trebelli. quae omnia plane procedunt in muto et surdo qui intelligit. in muto aut et surdo nihil intelligente quid statutum sit videamus et in d. §. si pupillus fina. verbis. aparet talem mutum nihil intelligentem invitari per procuratorem suum in restitutione hereditatis fideicommissarie quiquidem ualde dificilis est in eo quod permittatur infanti qui fari non potest herede instituto tutore authore posse pro herede gerere quod secundum Ange. Pau. et Imo. alibi cauthum non reperitur dificilis est etiam in eo quod permitatur ipsi tutori compellere heredem addire et restituere cum ante Iu. Con. idem eficacissimis arg. hoc fieri non posse ostendat.

Pro utriusque dificultatis resolutione considera tu nouiter et plane quod pupillus etiam infans qui non magis intelligit quam furiosus si fari potest tutore authore poterat addire quod fauorabiliter ei prestatur ut in l. pupillus si fari. 9. ℥. eo. cui rei consequens est ut licet fari non possit possit tamen tutore authore pro herede gerere quia nulla ratio diferentie potest constitui cur magis permitatur additio uerbis quam pro herede gestio facto. ut in utroque casu nullus sit intellectus nec iudicio infantie. Cum igitur talis esset reg. iuris ciuilis ad similitudinem illius Metianus Iu. Con. constituit ut in restituenda hereditate solum persona tutoris suficeret. et similitudo in eo consistit quod licet in addeunda hereditate uel gestione pro herede factum ipsius infantis requiratur requirit tamen pro forma solum et figuratiue quoniam realiter totum negotium ipsius additionis ab ipso tutore pendebat quo argumento idem in restitutione ex Senatus Consulto Trebe. Metia constituit ut facti inutilis nulla ratione habita solus ipse tutor compellat heredem. Hodie tamen in addeunda hereditate nullum factum infantis requiritur ut in l. si infanti. 18. C. de iure de libe. tandem ex illo §. si pupillo, utiliter coliges mutus nihil.

mutus nihil intelligens inuitari potest per curatorem suum in restitutione hereditatis fideicommissarie

pupillus etiam infans qui non magis intelligit quam furiosus si fari potest tutore autore potest adire.

nihil intelligentem equiparari infanti prout ex illo tex. col
ligit Bar. in l. 1. n. 9. receptus communiter secundum Alex. ibi n. 25. et
omnes alios ff. de verbo. Unde cavendum est a Bar. in l.
fi. ff. de bono. posse. furio. ubi tale mutum furiosso equi
parabit et licet Areti. ibi col. 2. in prin. dicat nihil referre
an equiparet infanti vel furiosso cum infantis et furio
si sit eadem conditio ut in l. in negotijs. ff. de regul. iur.
In hac materia Areti. egregie fallitur quoniam in acquirendis
successionibus separata est causa furiosi a causa infantis
prout nunc intelligere poteris

Curator furiosi accipere potest bonorum possessionem iuris sed iuris revocabilis et resolubilis morte ipsius furiosi =

Difficultas enim fuit apud glo. Bar. et omnes utrum ad si
militudinem infantis furiosso delata sit bonorum possessio iu
ris et tandem glo. in l. fi. §. sin autem v. admitti C. de cura.
furio. observat curatorem furiossi accipere bonorum posses
sionem iuris sed iuris revocabilis et resolubilis est morte
ipsius furiossi et in hoc dicit causam furiosi a causa in
fantis esse separatam eandem opinionem observat glo. Bar. in d.
l. 1. ff. de bono. posse. furio. et aliqui in l. infantis C. qui ad
mitti. Verior tamen opinio est quod talis bonorum possessio nullum
acquirat ius nec revocabile sed sit bonorum possessio meri
facti prout tenet glo. in d. l. 1. v. accipere per tex. ibi qui ex
pressus est. Pro qua opinione est tex. notabilis in l. antistius labeo
62. §. fi. ff. hoc tit. neque obstat tex in l. cum heres instituta
35. in quo principaliter fundatur contraria opinio ff. ad trebe. quoniam
tex ille recte intellectus per locum ab speciali contrarium
probat authoritas enim principis que neccessaria fu
it in casu illius tex satis ostendit contrarium statuendum
esse mero iuris rigore atento. Neque etiam obstat quod tutor
nomine infantis cui furiosus equiparatur accepit bonorum
possessionem iuris quoniam causa infantis in hac materia separata
est a causa

ē a causa furiossi. cuiꝰ diferentie multiplex asignatˀ ratio ut refert Ias. in l. infantis colᵃ. 1. C. qui admitti quoꝝ omnium precipua et probabilior uidetˀ ratio Ange considerantis in ipso infante ēē potentialiter intellectum qui supleri pōt in furiosso autˀ minime que ratio iubat ex notatis per Cuma. et Areti. in l. 1. §. 1. ff. de ac qui. pos. ubi constituitˀ diferentia inter infantem et furiosum ut aliter tutore authore incipere posset posidere alter uero nō etiam tutore authore et ex hac laboriossa resolutᵉ utiliter colliges q cum furiosꝰ nunquam eficiatˀ dn̄s tenetˀ restituere fructꝰ sequenti in gradu lꝫ Alex. et Ang. ꝺ. decepti authoritate tx in l. cum heres in stitutus ꝯtrium docuerint et male ꝯ quas ē tx expressꝰ in l. heres furiosi. 54. ꝯ. de petitᵉ hereditatis per quem tx ꝯtrium etiam docuit glᵃ d. l. si. §. tali frᵒ sin autˀ. v. heredes abintestato. C. de cura. furio.

Deniqꝫ ex omnibꝰ ꝯ. dictis necessario uenit intelligēdus tx in l. nutu ff. de leg. 3. qui tx sm uulgarem et falsam allegarem scilicet allegari q ille qui fari pōt pōt nutu fidei comissum relinquere non ille qui propter superuenientem morbum iam fari non pōt et in hunc sensum solent allegare glᵃ pasim tx illum preter in §. quinimo insti. de testa. mili. et in §. item surdus. quibꝰ non ē permis. face. testa. et Sali. in l. et in epistola. C. de fidei comissis que quidem allegatio omnino fugienda ē tanquam falsa et destituta ueritate qm totum ꝯtrium dicendum ē imo q solꝰ ille pōt nutu fideicomissum relinquere qui propter morbi impedimentum fari non pōt et hoc probat tx ille in d. l. nutu. legendo illam dictionem nisi tanquam exceptiuam illorum uerborum. fari non pōt. et in hunc sensum ualde notaint tx illum Bar. ꝺ. post Dinum et Alberi. instruens notarium. qualiter de morbi inpedimento debeat facere fidem et ita tx illum intelligunt Alex. Are. et Riminal. in l.

imbemus

iubemus C. de testa. Bal. Archi. et Imo. in l. si qui in po
testate §. de testa. Gulli. Bene. in c. Raynuntius v. in ex
tremis positus de testa. n. 30. Jas. in aliquibus locis quos refert.
Coua. in c. cum tibi de testa. n. 3. pro qua inter pretat. e tx in
l. habeo in fi. ff. de supelec. lega.

Sequit tx in l. qui in aliena in pr.

Filius familias non potest adire here ditatem sibi delatam nisi paternus iussus precedat =

Con. in hec pr. docet filium familias addire non pos
se hereditatem sibi delatam nisi paternus iussus precedat in
l. Julianus. 10. de leg. 1. in l. seruo inuito. in pr. ad treb. eli.
Cuius uera ratio dificilis e cum addire hereditatem sit qua
si contrahere in l. Julianus in pr. ff. si in posses. legato. fili
us aut familias ex contractu legitime obligatur tanquam pa
ter familias in l. filius familias ff. de actio. et oblig. Bar.
hi. ad hoc respondet quod filius non obligatur ex ucto sine pa
tris consensu emiso atque addit. comparata uoto addire
filius si iusus non precedat non pot. que ratio diversa e
cum sola mentalis obligatio uoto suficiat additioni aut
minime sed oportet actu exteriori declarari ut in l. ge
rit ff. eo. Alex. aut Cuma. Archi. et alij respondent quod
cum ex iuris ciuilis regulis eum sequi debeant incommo
da quem sequunt commoda patri uero commoda obue
niant hereditaria in l. placet ff. eo. necessarium e pa
ternum iussum precedere ipsam additionem ut intelligatur quod
incommodis obliget. Sed neque hec rat. satis facit quoniam
tametsi ad filium non pertineat emolumentum heredita
tis non tn. uetat quominus filius ad in commoda se obliga
ri possit cum legitime possit ex contractu obligari. Ne
que satis facit rat. per Jas. asignata n. 7. uidelicet quod
cum hereditas sit indiuidua incongruum e alium ex
obligatum hereditarijs incommodis allium uero utilitatem
eius habere sed nihil hominus nihil uetat cur filius ad ea
se obligari possit. Denique incongrue satis facit Alciatus.

quoniam si

qm. si filius legitime contrahere pot. nil eo obest cur
obligatus maneat e que Alcia. li. 4. paradoxor c.
2o. et has omnes rat. bene improbat Jas. h.

Rão quare filius n. pot adire he reditatem sine paterno iussu

Quare vere et eleganter respondebis supponendo
inter [illegible] omnes [illegible] q. hereditatem addire
nihil aliud e [illegible] obligari ut inl. 9. §
[illegible] h. inl. [illegible]
[illegible] epistolar [illegible] glo. [illegible]
[illegible] heredes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] heredes [illegible] represen
[illegible]
[illegible] erit et eis
ordinationibus asentiri [illegible] ex addita testa
torem representas cuius hereditas [illegible] que testator
habuit continet ea [illegible] transcendo trans
fundis cum eimaneas [illegible] addsurdo. Cum aut
filius addit [illegible] hereditas per se eum
remanet sed ad patrem eo ipso qd addita e plenis
sime transit [illegible] vero filius heredita
ti obliget. Consulat. n. hereditatem nos sibi obligari
inl. more [illegible]. ideo planum erit necessario debere pre
cedere iussum paternum cuius e vinculus et obligat.
et qui verus e contrahens et obligatus ipsi hereditati
alias additio nullius e momenti nesine facto suo
et sine voluntate hereditati eum obliget ut clare in
it ntr. [illegible] neni deat [illegible] iunto fr. eum he
reditati [illegible] atque ideo consequenter credito

ribus

nostri saris facere teneat[ur] cu[m] q[uia] non censet[ur] heres contra here[ditatem] ut male et [illegible] nut[ri]m et similes dd. [illegible]
[illegible] sed solu[m] cu[m] ipsa hereditate cui se obligat
addeundo que ipse talia onera sustinebat prop-
ter que post additionem [illegible] pot[est] [illegible]
representator defuncti [illegible] representat [illegible]
hereditas representabat[ur] [illegible] ex [illegible] heres ob[illegible]
[illegible] addeundo ut [illegible] resolutum est. Cu[m] legatarijs [illegible]
ro plenum est heredem [illegible] continuare [illegible]
[illegible] heres [illegible] hereditatem
eo [illegible] persona [illegible] dat
heres [illegible] quam [illegible] q[uod] [illegible] prece
[illegible] se obligat addeundo ex [illegible]
filijs [illegible] heres [illegible] de acto et obl[illegible] et [illegible] heres
[illegible] de obligatione que exponet [illegible]

Ratio decidendi ad l. aditiones legitimi. Iuris quo ad hereditatis aditionem.

Ex predictis [illegible] [illegible] nd l. actus le-
gitimi [illegible] [illegible] additio [illegible]
quem [illegible] interveniat [illegible] non [illegible] secuti [illegible]
iussima [illegible] defunctus pure heredes instituerit et heres
cu[m] hereditate continuat [illegible] debet se pure [illegible] obligare alio-
qui[n] nihil fuit et poterit postea [illegible] pure [illegible] addi-
ti ut videat[ur] acceptare [illegible] defuncti pure [illegible] eo [illegible]
se videt[ur] utrind. §. sed [illegible] delecta. facit l. 1. ff. de pactis.

Ratio verissima quare ius adeundi hereditatem non transit.

Hinc etiam cognosces [illegible] relictis multis de qq per dd.
pl. uni. §. in novissimo. C. de caducis tollen. et in l. cu[m] an-
tiquioribus. C. de iure delibe. scilicet quare ius addeundi
ad heredem non transit vera ratio est q[uia] testator elegit
institutum ut esset suus representator ut ind. §. de re
q[uia] quo fit ut instituto mortuo ante q[uam] addeat expiret
ius addeundi ineum collatum specialiter et ideo ad he-
redes non transit tale ius quod cum eis non contraxit

testator

testator neq; in eos tale ius transfundit.

Ex predictis et asignatis veram rationem ad l. is qui heres §. 13. qm quid operat consequenti entium abintestato ubi testatoris voluntas repe[illegible]

Intelliges etiam tx in l. [illegible] ad trebe. cuius ratio nis dictam [illegible] ex predictis q. omnes honores et re presentationes habiliores sunt in l. cum si qui solidum ad trebell. manifestum ē contra voluntatem testatoris he redem restituere ante cond[illegible] vel die certi [illegible] he reditatem cuius [illegible] tran[illegible] et facit l. [illegible] ad trebe. [illegible] testator cum eo ante conditionis vel diei eventum ali quid agere.

Rão ad l. obli gari §. heredi tatem. de auct. tut.

Intelliges etiam l. obligari §. hereditatem ī de auctho tu tor. et tx in §. neq; insti. eo. q. l. inutilitatem posuit 5 here sine tutoris authoritate ut in l. [illegible] si siquis a pupillo ff de actio. empti. [illegible] hereditati se obliget pupillus ex ī dictis evidenter constat pupillum et futi lissimum hereditatem adiire non posse sine tutoris au thoritate cuius positive obligationis capax non sit ut in l. more ī eo.

Denique inteliges [illegible] reg. l. sequ. de rebus eorum ubi ingenue fatentur dd. decissionem illius §. iniquam et iniuus tam et contra iuris regulas [illegible] prout plane agnos ces exis que [illegible] considerat Pine. in l. 1. 3. pte ex nº 52 C. de bonis ma. nullam tn. habet equitatem q maxime ex eo persuadi pot q id aprobaberit Pau. maximus Ulpia ni emulus [illegible] maxima et urgentissima rat. ō Ulpia num irreserit ut constat ex l. sequenti. prouera aut eius interpretatione supone regulas textus ff. de rebus eorum et de pre diis mi. C. [illegible] alienationis a pupillo celebrantis in

consulto

consulto pretore nullius e ualoris in predicta aut specie dubitari non potest quin prius dominium in minorem transtulerit cum alias pignus locum habere non possit ex ordine n. intellectus constat pupillum prius dominium acquisisse rei uendite quam [illegible] uenditori obligauerit ex reg.a l. neque pignus [illegible] de [illegible] amico [illegible] subtiliter aduertit Areti. in l. [illegible] coll.a 2 [illegible] de uerbo. et sic maxima cum [illegible] Ulpianus procedit dicendo quod ubi pupilli res [illegible] cepit obligari non potuit per reg.as [illegible] positus erit [illegible] suspendendum quod [illegible] uel sciebat uel sciebat [illegible] uotum iudicis adiecit

In No. sed et si ~~legitime~~ ex senat.

Filius in potestate non adire hereditatem maternam nisi iussu patris precesserit.

Areti. h. continuat No. sed et si cum l. No. ut significent illa u.a idem erit probandum idest idem quod in proce dictum e filium non posse adire matris hereditatem nisi iussu paterno precesserit que consideratio salbatur [illegible] ordinis et sermonis [illegible] non potest [illegible] molta de qua in pre. l. quare [illegible] dicas quod cum filio here ditas matris defertur ex Sen.a Con. Orfitia. idem et bo nos. [illegible] unde legitimi ut in l. 2. [illegible] unde legi. No. ille idem erit probandum referri debet ad omnia [illegible] dicta ut si filius adeat de iure ciuili requiritur precessisse consensum paternum [illegible] bonorum possesio de iure pretorio petatur sufficiet patrem ratum habere

Omnino bona materna que querunt patri.

Collige ex isto No. quod isto iure omnino bona materna querebant patri ad [illegible] h. expressus et in l. is qui heres cum gl.a et coni et in l. illud et l. [illegible] hoc [illegible] in l. 1. [illegible] C. qui ad mitt. late per Pine. d. l. 1. 1.a p.te n.o 19. et facit quod omnia que patri acquirebant si filius non esset emancipatus conferenda sunt in l. 1. [illegible] de collat. bono. sed si filius esset emancipatus ea bona debebat conferre d. l. 1. [illegible]

[illegible]

[illegible] castrense ut optime considerat Pine. ubi s. et facit tx in pr.o insti. per quas personas b. omnia patri acquirebant preter castrensia et quasi castrensia q. exceptio docet reg.am ee in contrarium et e receptum ab omnibus huic aut [illegible] Ricar. relatus per Bar. d.l. 1. C. qui admi. et [illegible] Poli. in ttt de uulga. n.o 19. et Alcia. li. 4. paradoxo. c. 3. qui mirat omnes [illegible] cuisse et adducunt tx in l. filius non impedit s de inofficio. testa. et in l. pen. ad orsitia. et in l. cum opor tet in pr.o C. de bonis [illegible]

Quibus omnibus non obstan[illegible] coem sent.as amplecti oportet ut latissime comprobat Pine. ubi s. [illegible] intellectus ad d. l. filius non impedit adaptat tandem nihil elegantius dici pot q. q. cum b non de commodo hereditario sed de commodo honoris ipsius filij querelan tis agat cui maxima iniuria ex preteritione uel exhere datione irrogata e in l. multe non [illegible] s delibe. et post conse queris e huic honori filio [illegible] toria querele res titutio adaptanda ee uerba illius tx alij comodum uic torie parat nec pot cum iuditio inteligi [illegible] ille deco modo hereditario cum de eo in querela non agat sed tm. de restituendo honore per testamenti querelam quo restituto salbum manet ius filio adeundi uel re pudiandi et iniuste hec interpretatio damnata e quasi hoc uere commodum non sit etenim iustissi me tale commodum honoris restaurati uindicari pot. Ad d. l. pen. b. pertinet Responde q. b ratio dubitandi fuit ex regu. iu. qq cauet omnia iura per filium patri queri ut ex except.e l. 2. de castren. pecu. facile constituit. Ceterum ex Sena. Consul. orsitia. filio matris hereditas delata e a qua antea filius

erat

erat exclusus ex l. 12. tabu. ut in p2o. inst. ad [illegible]. tertullia. et in p2o. ad orfitia. quo fit ut filio ius ad deum di et hereditatez maternaz deferat. Unde addita hereditate per filiuz confestim patri acquirit. Ad. d. l. cuz oportet §. antiqui iuris Responde cuz gl.a idest antenos per Tedossianuz et alios principes introducti.

q. significent illa, inuitum hereditati.

Inuestigare tn. oportet quid significent v. illa. in uituz hereditati. [illegible] interpretanduz ee inuituz idest non expectata eius uoluntate in l. si quis mihi bona §. iusy z. eo. q probanduz non uidet ex alia exposit.e Alcia. li. 1. dispunctio. c. 17. circa l. aut facta §. euentus ff de penis in interpretat.e carminuz Homeri uoluat. n. inuituz ad inuoluntariuz referre sed tn. aduertat q non repugnat quin etz referat ad euz cuius uoluntas non expectata e ut in iuribus tn. allegatis. Vere itaqz dicenduz e non soluz inuituz accipi debere euz qui contradicit sed euz cuius uoluntas non expectat. l. filiusfami. §. inuitus ff de procura. l. inuitus de serui. urba. pre. l. filia cuz testamento §. inuita filia ff de leg. 2o. l. in eo iu.e ff de inde de ritu nuptiaz.

Non solum inuitus dicitur qui contradicit, sed cuius uoluntas non expectatur.

Circa id. q gl.a tangit de boto et Bar. tn clara resolutio e q id q dicit filiuz non posse uouere de iu.e abili inuito patre in cuius e potestate intelligi debeat quo ad bona non quo ad suaz personaz gl.a e in l. si v. quasi ingrato de epis et cleri. Abb. in c. scripture de uoto et sic intelliges tx in l. si quis rez §. uoto ff de poli.

ff de pollicitatio. qz in spiritualib9 patria potes
tas non atendit. c. 2. de iudi. li. 6.

Quare in bono rum possessione sufficiat rati habitio. =

Sciendu3 tn. e cu3 gla. et Bar. quare in bono
rum posses.e sufficiat ratihabitio et non satis facit
Bar. in l. 1. C. qui admi. ut b. o cu3 contendit
optime Dec. n.o 15. qb qb Bar. licet receptus fue
rit improbat eu3 Deci. aliaq rat.e3 Bal. et meri
to Curtius et alij aliaq [illegible] Areti. que et ipsa
se reprehendit cu3 ius adeundi infilio sit. l. cu3
proponas. C. de here. insti. Aliaz rat. 3 ponit Cinu
qb sequit. Pau. in d. l. 1. que elegans e si inter
pretet. cu3 fulgo. b. n. 10. col. 2. ubi optime ex
plicabit Signorolu de Homodeis. n. 14. col.a pen.
uidelz q in addit.e hereditatis nihil e q ratu3 ha
beri possit in bono3 uero posses.e et in restitut.e he
reditatis ex fidei comisso e aliquid q ratu3 possit
haberi. Ad q debes intelligere q additio heredita
tis ex sua forma et uigore celebrat. in animo facti
.n. ad addeundu3 non requirit. nisi ut de ea cons
tet et ligitime probari possit l. si avia. C. de iu.e deli.
in p. si insti. de here. quali. et diferen. bono3 aut
possessio formaliter requirit. factu3 iudicis ad
ditionez et restitutionez ex trebeliano filius q
addeundo nihil agit qm solu3 e instrumentu3
additionis deficit aut animus qm filius heredi
tatis capax non e quo fit ut cu3 sine patris animo

quepro

que pro uera forma additionis requirit. filius
here ditatem addierit nihil actum sit ac proinde
ratum postea a patre haberi non possit at in bonorum
posses. e agnos cenda coram iudice qui causa cogni
ta eam discernit item et in restitut. e hereditatis ex fi
dei comiso uel facto uel uerbo celebrata ex l. seruo in
uito ad treb. in prin. plus qz manifestum e facti hoc ee
non animi quesit utrum a filio facta hec fuerint a pa
tre rata haberi possint cum omnis iam sit factum legi
timum qz ratum haberi posit q in restitutione requiri cons
tat ex omni tt. ff rem ratam habe. et in terminis in l.
bonorum possessio eodem tt.

Ingl. v. inuitum.

filiusfam. potest inconsulto patre adire hereditatem aduentitiam sibi delatam periculosum et se here[di]tati obligari.

Hec gl. concludit q hodie filius familias pot in
consulto patre addire hereditatem aduentitiam sibi
delatam periculo suo et se hereditati obligari per l.
fi. in prin. fr. si uero econtrario et in ss. sin aut C. de
bonis qz liberis et eius sententiam sequunt omnes fere ut
per Jas. hic n. 11.
Prosequendo opem gl. qz qz displiceat Ange. et Iur
tio et Jas. hic n. 12. et Kiminal. in l. 1. C. qui ad
mitti. et ampliat. cum filius recusante patre possit
hereditatem addire ut in iuribus per gl. hic allegatis
possit etiam ignorante eo et inconsulto arg. reg. qui
pot inuitis. ff de reg. iu. Brium hic. defendent dd.
s. dicti qz reg. illa qui pot inuitis aliquid facere
poterit

poterit eis absentib9 et ignorantib9 hec inq3 req^a
procedit data paritate terminor3 ut ibi resolbit
Dek9 item q3 in c̄riuz facit . l . duo ex fratribus trib9
cuz similib9 ff de reiudi . ubi presente et recusa
te uno iudice possunt reliqui procedere et sent^as
proferre non uero eo absente idez in iuditijs et elec
tionib9 ut per Detiuz ind . l . qui pot̄ et per Jas ibi .
ex n°. 12 . facit . l . inter stipulantez §. 1 . ff de uerb.
facit etz . l . fi . §. simili quemodo . C . de bonis q3 libe.
per argumentuz ab speciali iuxta Jaso . conside
rat^a q3 l3 patri in aduentitijs sublata sit acquisitio
non tn̄ . sublata e administratio quas omnes rat^es
late adducit Jas . ibi . d . n° . 11 . et ind . l . 1 . C . qui ad
mi . cui ibidez optime satis facit Dek9 . 1 . lect^a n° . 9
et 2^a . lect^a n° . 85 . cuz seqq .
Quod uero atinet ad l . duo ex trib9 cuz uulgarib9
s . allegatis Respondeo non obstare ppter diuersita
tez rationis inter utranq3 speciez . Constat . n . ibi ideo
absente uel irequisito uno ex iudicib9 alios pro
nuntiare non posse q3 forte poterit eos ille in rectio
rez sententiaz trahere ut tx dicit at in proposita
spetie cuz omne negotiuz filij sit ut pote q3 uti
litas aut damnuz ad euz expectat . l . l3 consi
derat preiuditiuz ipsi9 filij q3 ex aditione descen
dere pot̄ cuz ad eius heredita s pertineat que euz

gui

eri alieno obligat acproinde cuz possit eo inuito om
ne damnuz subire et hereditatez addire nihil
det uetare quo minus et eo ignorante. Unde in
telliges q Iustinianus ind. l. si: inpro. non rebullit
illuz fruz. Siue econtrario patre recusante ad re
quisitiones patris quasi requisitus recusset sed ad
com moduz acquisitionis ut si consentiat usuz fruc
tuz habeat siuero recusset eo usufructu careat et
ad s. similique modo Responde cuz Detio diuer
suz etz ee qz b ideo expectat scientia et consensus
filij qz ei erat delata hereditas consequens ergo
e q ubi cesaret hec delatio non eet requirendus
consensus patris q erit quoties filio hereditas adue
titia deferat et ex predictis intelliges corrigendaz
ee glaz v. dies inpro. in l. si. quis ordo.
Intelligere etz debes l. si putas. C. de petit. heredi.
cuius uerba sunt si putas non in tutores datos nepoti
bus tuis eo q eos dicas intua ee potestate petere ab his
hereditatez filij tui emancipati non moreris cuius co
moduz ad te pertinere dicis iudice staturo an pre
sidalibus actis dis cedenduz sit qui eis tutores dedit
cuz intua potestate negaret ee. Circa qz plures pos
sunt moueri dificultates et. 1a. ex pro. inst. de tute
lis et ex l. 1. eo. tit. 2a ex l. lis nulla ff de iudicijs
3a. qz petitio hereditatis non dat nisi ea delata ut
in l.

ut in l. illud. C. de collatio. l. si forte de castrensi peculio. Quib9 gl.a et interpretes male satisfaciunt. Unde tu s(ecundu)m literaz dices speciez illi9 tx ee qp quidaz titi9 habens filiuz emancipatuz et ex eo ne potes mortuo filio querebat' nepotib9 suis perperaz tutores datos cuz in sua fuerint potestate et in ea filio mortuo remaneant Imperator aut' justissime consuluit ut petat hereditatez filij emancipati que ad euz pertinere dicit cuz res inter alios acta ei nocere non debeat quasi decretuz presidis qui eis falsa relat(ion)e tutores dedit non obstet quominus ipse hereditatez petere possit quo facto inquit Imperator iudex statuet an recedenduz sit à dat(ion)e tutoz quos preses dedit cu; negarent nepotes ee in potestate que species plane et literaliter adaptari pot et c(ontr)a gl.as et dd. aduerte qp d. l. si putas multuz precessit l. si infanti. C. de iu(r)e deliberandi.

Dificultas aut' grauior que remanet ex d. l. illud. C. de collatio. et ex d. l. si forte. C. de castren. peculio. qualiter petit(io) hereditatis ipsi9 filij qzau9 procedat sine additione uel qualiter potuerit talis hereditas addiri. et plane obserbanduz e qp t nonfuit hereditas nepotib9 delata de iu(r)e ciuili qz illi sui heredes patri emancipato non fuerunt cuz emancipato filio patre ipsoz nepotu9 remane

maneant ipsi nepotes in aui potestate id circo delata e illi hereditas deiu pretorio per bonor possesiones l. si retentus de 3 tabu. l. fi. eo. tt. declarat optime Alex. in R. ca. C. unde lega. et C. unde libe. et facit §. emancipati insti. de heredi. que ab intes. et §. e mancipati. de ex heredat libe. in suavat. quo fit ut jus tissime dicat Imperator petere hereditatez non moreris quasi lapsis 100. dieb9 non superesse remediuz bonor possesionis. ita q bonor possessio a nepoti69 petita uel a tutori69 eis datis Rata habet per ipsuz auuz eo ipso q hereditatez filij petit qui qui dez actus sufi ciens e ut ratificata censeat et hic e planus et iuridicus intellectus/ et hinc intel liges. l. si ad patrez de suis et legi. here. quaten9 patri manumisori dat bonor possessio. Deniqz re solbenduz e q filio et alijs qq defert hereditas ex sena. con. orfitia. eaten9 competit hereditas deiu pretorio quaten9 competit deiu ciuili hoc e ex d. se na. Con. ut probat Alcia. li. 4. parado. c. 4. et Cur. Jun. n. 32. Sapia. 24. in l. uni. C. quan. non peten. par. et facit. l. 2. insti. Unde legi. et q fi lij exclusi iue ciuili hoc e ex d. sena. Con. a successione legitima matris censeant exclusi iu pre torio e tx in l. filij matrez ff ad tertu. iuncta l. q diu 3. et. l. q diu 3. et si dixerit aliquis q in d. l. filij matrez §. 1. repudiata heredi tate per filiuz

adue.

aduc mutata sententia admitti pot q̄ȝ dificultatez celebrarunt scribentes in l. qui se patri. C. unde li. vr°. t. ēē casuȝ rarissimuȝ in quo filiꝰ id facere pot et ratio ē qꝫ ut constat ex. l. 1. §. nemo et §. si qs addita matris ad tertullia. filiꝰ ex sena. consul. matris hereditate excludit agnatos matris q̄ȝ diu uelit eaȝ addire que vª extensiua important ut etȝ si repudiauerit possit admitti q̄ȝ diu uelit

Sequit̃ tx in §. sed si non addiuit

Intelligit Bar. tx hunc ut diuturna possessio hereditatis consentiente filio non sit sufficiens ad causanduȝ tituluȝ additionis. sed oportet patreȝ allegare filiuȝ precedente jussione adijsse hereditateȝ et q̄ hoc clare probat ex diutina possessione et consensu filij alioquin pater nihil agit. l. si qs mihi bona §. jussū. ff. quem intellectuȝ sequunt̃ omnes repugnat tn. manifeste vª consul. h. t. sed et si filiꝰ non addierit. suponit. n. filiuȝ non adijsse et ideo discedit Cuma. h. Corne. in l. filio. C. de iure delibe. Suarez tt°. delas deudas ffolio. 55. colª. 1. ut uerius huiꝰ §. sensus sit q̄ etȝ si filiꝰ non adierit filiꝰ fami. ex diutina possesᵉ patris consentiente filio credenduȝ ē utroqꝫ q̄ȝ adisse. Dubiuȝ erat q̄m nō constabat filiuȝ adisse precedente jusu patris nec satisfactuȝ fuisse forme huiꝰ. l. in pr°. et in d. l. si quis mihi bona §. jusuȝ q̄ȝ obreȝ uidebat̃ excludi

posse

posse creditores patris eo aserente filiuz non adisse precedente suo jusu sed nihil hominy probata diutina posses^e hereditatis cuz consensu filij Diuus Alex Seuerg post Diuuz Piuz rescripserunt ut ex hoc satg factuz uideat^r forme legis quasi ex iurisprudent^a Iu^e Cons. id aserere nonpossint et ad id necessaria fuerit autoritas imperatoria qui pot equipolenter forman admitere/ Eodez q3 modo intelliges. l. si filig. C. de petit^e here. q^d etz imperator uoluit in l. filio. C. de iu^e deliberan. ubi Corne. interpretat^r ꝯ Bar. et coez et ex hiis intelliges in hoc non ee fictionez sed uere addit^e3 suficere diutinaz patris posses^e3 cuz consensu filij

Resultabit etz reprobatio Sali: in d. l. si filig quez sequit^r Alex. cons^o 9. in fi. uol^e 3. et Balbg de pres crip. 1. p^e 3^e p^is q^e 10. et Feli. in c. sicut n° 30. de reiudi. qui uolebat hc nuz. ee intelligendez q^n eet utile patri non uero si incommoda et damna ei resultarent que opio sustineri non pot q^m ex diutina posses^e patris s^m q3 ꝯ ex Cuma. et alijs resoluta sunt resultat uera aditio q^m ab imperatoribg rescriptuz e ex tali posses^e que citra ius et nomen heredis haberi nonposset resultat additio uera maxime q^d si hc in d. l. si filig bene intelligas nullo modo locuz habere pot theorica Sali. q^m. aut pater uiuit et uenientes ab intestato nolunt hereditatez addire quasi non addierit filig ex illa. l. obstabit ille modus aditionis

aut

aut patre mortuo filius qui institutus fuit vult addire
hereditatem et sibi insolidum querere quasi per eum non
fuerit addita et fratres ei obijcere possunt talem for
mam additionis aut uterque vivit et ex tali posses.e
diutina utrumque adisse intelligit. quo fit ut tanquam ex
vera addit.e celebrata excludenda sit opio Sali.
Reprobabis etiam theoricam Bar. in l. cum de in rem verso
n.o 7. de usuris in q.e per eum disputata incipit mulier
habens magnum patrimonium al. et Charo. Rui. cons.o
29. vol.e 4. n.o 19. videt. quod intelligenda est in n.ro tx. ad
dicto pp.r modicum preiuditium quod opio sustineri non pot.
restringit .n. multum literam n.ri tx. ad casum in quo uni
cus filius eet patri quod dici non pot.
Notat etiam Bar. ex hoc tx. quod ex diuturnitate temporis
presumit. omnia solemniter et legitime gesta l. p.l.
sciendum ff. de verbo. et p.l. que cumque. §. si. ff. de publi
tia. solemnitas extrinseca non presumat. nisi pro
bet. de quo per repetentes in d. l. sciendum et plu
ra exempla aducunt dd. h. et in d. l. si filius et
Suarez tt.o de las arras folio 37. in q. ex temporis diu
turnitate solemnitatem adibitam dd. presumunt quod
presumptio in pluribus procedere poterit in casu tx. n.ri
et d. l. si filius solemnitas e consensus patris in d. l. si fili
us et in n.ro tx consensus filij que solemnitas pp.r pa
tientiam et consensum diuturnum presumi pot. Unde
tunc presumenda e dumtaxat habita solemnitas
q.n. pendebat ex consensu partium prout h. presu
mit.

mit consensus q2 apro potuit interuenire eodem quomodo in alienatione mulieris presumetur consensus uiri patiente et consentiente illo de cuius uoluntate tractatur. Ceterum si so lemnitas pendeat ab extranei consensu dubitari non potest quin non presumatur. qualiter enim presumere debe mus iudicis consensum et factum pape uel episcopi in ca sibus dictis. cum non sit in partium potestate hanc solem nitatem remittere illa autem solum non presumitur quod potu it per partes adhiberi.

Vnde male Jas. hic n. 36. et in d. l. sciendum n. 18. et Decius in d. l. i. C. qui admi. n. 3. et Barbatia in Rubrica eo. tit. n. 18. et 19. falso tribuunt glossae in § ratam et Bar. hic. quod secundum eos bonorum possessio ex diuturnitate tem poris censeatur legitime agnita quoniam nec glossa et Bar. uoluerunt presumendam esse solemnitatem extrinse cam que per partes remitti non potuit qualis est agnitio bonorum possessionis que sine presentia iudicis celebrari non potest sed eam solemnitatem dumtaxat presumunt interuenisse que per partes remitti potuit et ab ipsis adiberi prout est consensus alterius partis secundum quod ueram requiras communem. agnosces que uera quod et falsa a dd. in dictis locis dicta fuerint

Hinc agnosces ueram interpretationem tx. in c. perue nit de emptione et uendi. § si omnia predicta sunt maxima autem difficultas ad eum tx oritur ex reg. l. 1. § si. ff de anali except. cum uulgatis et prior intellectus

glossae

glo. b plane reijciendus e sin. donatio ppr nuptias non ualuit quorsuz tot requirunt cuz alis sufficiat animus 2us. uero intellectus magis receptus e uidelz q ex diuturnitate temporis presumat consensus mulieris suposita decis. tx in autea siue ame. C. ad ueleia. ubi consensus mulieris post bieniuz dat calorez contractus. Sed obstat huic interpretationi q ex d. autca requirit q eo tempore mariti facultates sint ad id satis faciendus itez opponit q mulier durante matrimonio non pot contradicere cuz non possit uelle arg. tx in l. eius e. ff de rez. iu. maxime aut obstat q ad presumenduz consensuz non requirit tempus longissimuz. 30. año z sed sufficit longuz ut in nro tx et simil. facit etz urgentissime q si hunc retineas intellectuz sequeret q Roma. Pon. falsuz iuris ciuilis dogma proposuerit qm d. autca siue ame ut constat ex gla. et Ange. b. fi. 1us ex codez Justi. corecta e ubi iaz consensus 2us no sufficiat ad ualidanduz nec tacitus consensus quicqd operet ut in autco si qua mulier. C. eo. ideo contradicunt Butri. et Abb. aduc. n. impedite uxori prescriptio currere non debet. itez facit eficatis. l. cuz notissimi §. illud. C. de prescript. 30. uel 40. anno.
Nec satis facit dicere q b. concurrentibus illis tribus introducat ius nouuz et uetus corrigat reprehenduz n. Abb. et Suarez ubi s. repugnat n. qz Roma. pon. ad consultationez non responderet corrigendo ius com

pen

pendente causa q indecens principi eet ut notat
in c. consultationib9 de tempo. ordinan. et in c. nuaz de
filijs presbiteroz laborant Alex. h. n. 10. Suarez d. tt°
de las arras fo. 88. feli. in c. sicut de re iudi. et in c. il
lud de prescriptio. Circa huius tx intelligentiaz. Ego ue
ro pro constanti habeo illuz tx non corrigere iusu eis
cuz Abb. et alijs tn. non dubito nouaz fecisse iuris in
terpretat.es in casu legib9 non decisso quasi interpreta
do d. autes siue ame ut concurrentib9 q. pretiuz in
utriq q utilitatez uersuz sit et diu res posideat et bona
uiri supersint qq uxori satis fiat et res possessa 30.
anis sit emptor uexari non debeat tu uide interptates
30a. And.

Hinc conuincendus e Ange. qui aserebat qsi
curatori consentiente minor prediuz alienauerit
possessuz q ab emptore decez annis sit presumi
l. decretuz pretoris interuenisse. repugnant. n. qz
ex hoc tx cuz gla. Bar. et omnib9 s. resoluta sut
non .n. presumim9 solemnitatez q ab alio qz aco
trahente supleri debeat etn. tx in specie contra Ang.
et pro coni sent.a inl. fi. C. si maior fac. aliena. rataz
Intelliges etz glaz inl. 2. v. repellere de iu.e emp.
hiteu. ubi Jas. n. 155. dicit magis coer receptaz in
cuiq resolut.e e maxima contraditio ut per Balbuz
de prescriptio. 1. p. 3. p. q. 10. n. 36. qui conci
liat dicens: q ad prescriben duz necessarij sunt
30. anni cuz gla. in d. l. 2. et sic intelligit unaz
opez

op[ositum] Ceterum ad presumendum titulum sufficit longum tempus 10. annorum qui quidem Balbus nec Jas[on] ad uerterunt ad rationem differentie quam possuit Alex. cons. 173. uol. 4. qui allegat glo[ssam] in l. certam in l. seruitutes la. 2. ff de seruit. cuius traditionem extollit Cepola de seruitu. p. 19. §. 19.

Hinc agnosces theoricam glo[ssae] magne in l. penul. C. comuni diuidun. que uoluit ut ex diuturna poss[essio]ne censetur iuridice facta diuissio et solemniter. non intelligas ex tempore induci diuissionem sed probari factam fuisse et eam sic intelligit Bar. in l. cum de in rem uerso n.o 7. ff de usuris. procedere propter nimium preiuditium et Bal. in d. l. si. col. 1. dum non resultet inequalitas uel graue preiuditium qualis aut sit magna inequalitas uel graue preiuditium declarat Alex. in cons. 92. uol. 2. Charol. Rui. 29. uol. 4. et cons. 162. uol. 3. ubi ates declaratio. ponit ad illam glo[ssam].

Ad §. si is qui putauit

Primus huius textus intellectus receptus est. ut textus in pr[incipi]o loquatur in eo qui errauit in iure. 2a. pars in eo qui errauit in facto sed obstat quod utroque casu error excludit consensum l. si. ff. sin aut nescius. C. de furtis l. si per errorem ff de iuris. omni. iu. 2us. intellectus est Joa. quem Bal. et Cuma. sequuntur uidelicet quod in uno casu fuit error in altero dubitatio. cui etiam obstat quod utroque casu non est con

con sensus arg. l. fi. C. de condi. indebi. et in spe. l. multum interest ff de condi. et demons. l. sed et si in sua

3. qq iuribus respondent quod l. multum interest pro cedit quando quis suo periculo addit sine iussu alterius

ntr. uero tx quando necessarius est iussus in quo et uiolant intentionem et diferentie rationes non reddunt. 3º et comis intellectus propter diuinationem maiorem habet dificul tatem et est alienus ab intentione Vlpiani tx. item ingenue non habet dificultates quam tn. ex Julia. retulit Vl pia. quare planissime intellige tx iuxta glossam

1. quia quod. quod omnes contemnunt quod ueram et realem diferentiam iuris cons. bene percepit ut in 2º loquatur. in eo casu in quo fuit uerum mandatum tn. inutile et inualidum ut pote a patre putatiuo cui ex regula iuris acquiri hereditas non potuit cum filium uere non habeat in potestate quo casu neutri quesita est here ditas patri quia non potuit filio quia noluit hoc est quia eius consensus defecit propter ignorantiam qui eum ex cludit

fi. aut quod quod loquatur quando a 2º mandatum fuit ua lidum extinctum tn. morte patris quod filius ignorabat utroque n. casu iuris consultus dubium fecit ignorantia status ipsius filij et respondet iuris cons. in hoc casu diuersum esse nam eum qui &c. Sed quoniam filius tn. obli gatus manet hereditati cum adierit nomine patris uo lens ei acquirere non sibi cum ignoraret se iam sui iuris esse et respondet plane quod tn. filius non addiuit

nomi

nomine patris. Sed duz taxat simpliciter hereditatez
addiuit quo fit ut iustissime filius h. qui creditoribus
responderit nomine patris adiuisse redargui ab
illis possit ut nihil operet' animus in mente retentus
l. si repetendi. C. de condi. ob cau. l. 3. ff eo. ad qui
deo cuz iaz filius fuerit habitus ut solus addire posset eo
tempore quo adiuit et capax reperiat' acquisitionis si
simpliciter adierit se hereditati obligare intelligen
duz e.
lz aut homo liber bona fide possessus dno acquirat
l. homo liber de acqui. rez domi. concurrentibus. b. de
qq in glo. b. tn. filius putatibus non acquirit patri
ut in hoc tx rat°z diferent' ponit Areti. in col. fi.
ex l. iusto de usucapio. et non soluz ex hoc tx sed ex
l. sed et si sua ff. et ex l. multuz inters de condi. et de
mons. colliges q ad hoc q quis possit acquirere here
ditatez nihil obstat ignorantia sua. Cui tn. obstat
d. l. homo liber. b. si status sui conscius sit. atq sciens
condit°z suaz et Areti. h. col. i. dicit q non de
bemus sumere argu°z d. l. homo liber qz resultabit ab
sonus intellectus ex n° tx. tx et alijs sed falit' Areti.
qm sm gl°z et omnes cuz iuris misterio ponit' scie
t° in illo tx et oportet q sciat statuz suuz debuisset
tn. aduertere Areti. q ideo b requirit' scient° qz ser
uus putatibus acquiret dno. in his aut iuribus non

qz

qr sibi quærit

ita verum notant Bar. Bal. et ceteri dicentes n. ee

lx. 5. in q. quos procuratores qui asserunt rem emisse

suo nomine et non mandantis cuius ment. e3

in instrumento subticuit ut sic nihilominus pre

sumendum sit emptam rem fuisse nomine mandan

tis qm lz filius putatiuus addierit non faciendo men

tionem patris putatiui n. censet eius nomine addisse

e etz lx ubi Jas. inl. qui seruum de interroga. actio.

et. l. seruus cois omnium cum legibus sequentibus de

stipulat. seruor. Bar. inl. filium aut meuium § al

tero de administra. tuto. l. qui negotiat. eo. tt.

et hec e magis cois ut notat Jas. post Alex. b. inl.

1. §. nuntiatio n. 3. de noui. ope. idem Alex. inl.

post dotem n. 24. soluto ma. et Jas. b. n. 72. tradit

latissime Tiraque. de retrac. conuen. ad fi. n. 115.

cum duobus segq. Bar. aut ind. l. post dotem n. 15. uo

luit qd hunc censet procurator fecisse actum nomine

mandantis qn. in instrumento fecit ment. mandan

tis aliter n. sibi 3xisse uidet. alegat. l. 3. §. sed qd

de tutore iudica. solbi. qd mirandum e cum n. 12. di

xisset qd si simpliciter emit dno emisse uidet. sed ali

ena e species d. §. fibi. n. agit. de eo qui exprese nomi

ne suo emit nos aut qn. simpliciter emisset idem te

net

net Bar. in l. si id q donatur. de donatio. col.a fi. ex
l. ex mandato de acquirendo rer dominio fuit in
eadem errata opinione. Sed ratio. q non sequitur res emp
ta a procuratore non acquirit mihi q non fuit
empta nomine meo qm venditor non habet ratione
nisi solum eius cui vendidit et sic ei transfert domini
um dominus autem aget actione mandati contra procuratorem ut il
lud dominium in eum transferat. l. pignori §. fi. de usu
capio. et hoc est q sentit Bar. ibi. qm in venditione
necessaria non fuit mentio domini dominus n. non agit
virtute venditionis sed virtute mandati Unde
actio mandati dno soluta manet. Alteram autem opinionem
Bar. intellige q ad hoc ut virtute venditionis dominus po
ssit agere contra venditorem requirit ut in venditione fiat
mentio dni. alio qui mandati tm aget ita Bar. ibi.
Areti. autem ibi. col.a fi. alia ratione considerat iudicandum
dum esse contra procuratorem emisse nomine dni. qm man
datum actus est bone fidei et honoris non mercenarius
unde si amicus cui ego mandavi de emenda domo
suo nomine emisse dixerit mendax mihi erit q non
debemus presumere ut in l. merito. pro socio. ea n. ratione
si convictus esset et damnatus infamis fit ut notat
Bal. in l. 2. C. de his qui a non dno. gl.a v. negotio
4 gesto. in l. si pupilli §. item querit contra de nego. ges.
ubi fulgo. post Bar. et Ange. Unde idem Bald.
in l.

in l. literas. C. mandati hec omnia intelligenda ee censet qn° mandatarius non recusaret cui uidet obstare d. glª. v. negotiorum gestorum. ubi s dicti dd. pro qua e tx. in c. l. de procurato. Resoluendum tn. uti liter e cum Areti. h. ut utraq opio Bal. et glª. uera sit in sua specie ut opio Bal. procedat in actu qui po tuit ee coe tam mandanti q mandatarij. videlz q ab utroq expediri pot opio aut glª. procedat qn° res non erat cois sed solum expediri poterat a mandatario tunc non obstante recusatione mandatarij dabit cum actio mandati si negotium gesserit. Areti. ek. in alia spe tenet s Bal. ex theorica Inno. in c. ad audientiam de homicidio et Bar. in l. si non solum col.ª 2. §. si man dato de iniurijs

Sequit tx in §. interdum.

Aduertendum e q nepos ex filio in potestate non ha bet iuª suitatis cum patrem habeat in i° loco unde uidet non posse facere patrem suum et necessarium cum nemo plus iuris in alium transferre possit &. Bar. respondet q filius exheredatus habet pro mortuo l. 1. de coniun. cum e manci libe. eius. et sic transit suitas in filium in 2° gradu constituto Sed replicat Bar. gradus nepos ex filio ex heredato suitatem non habet neq necessario e insti tuendus ita ut ipsi non competat ius dicendi nullum iu ribus allegatis per Bar. qui eis respondit q procedunt ut s.

ut ꝯ. uoluntatez patri nepos precess9 apatre exhereda
to non habet ius dicendinullus et sic nec iuͣ suita
tis secus si ex uoluntate aui et ad hoc allegat istuz
tx tanq̄z expresuz.
Obstat tn. q̄ filij exheredat9 aduc remanet sus
tanq̄z i. loco suitatis ins. sui. insti. dehere. quali.
ex prese aut probat q̄ remaneat sus et nepossit
extraneꝯ d. l. 1. ss. si pater de coniun. cuz eman. l. 2.
de uulga. quatenꝯ probat exheredatis posse fieri
pupillarez subsititutionez que non fit nisi liberisin
potestate
Vere ita intelligendꝯ ē ntr. tx et precedens difi
cultas cuz fortunio. inl. gallꝯ ss. et quid sitz nº. 9.
delibe. et post. qui aduertit q̄ uiuente auo filiꝯ
exheredatꝯ remanet sus et nepos presessꝯ apatre
iuͣ. suitatis non habet mortuo aut auo testatore inci
pit nepos suus heres ēē auo nec pater ē impedimen
to quominꝯ fiat auo sus et necessariꝯ qm nunq̄z preces
sit pater in institut. q̄ requirit ad hoc ut nepos suus
non fiat et necessariꝯ auo neq̄z sufficit patrez precede
re in suitate nisi aliqñ. fuerit institutꝯ et sic prece
dat nepos insuitate et institut. l. si quis filio exhe
redato de inuisto rup. l. scripto unde libe. sm q̄z.
regᵃˢ dictarꝯ leguz filiꝯ exheredatꝯ nunq̄z precessit
nepoti filio suo inhereditate et sic mortuo auo si
nepos

nepos reperiat institutus factus est. iure civili heres suus ipsi avo cum etiam si sit in 2o. gradu suus tamen est avo et etiam necessarius quia nunquam precessus est a patre in hereditate nimirum quando si patrem suum faciat heredem et necessarium et suum cum et ipse suus et necessarius sit ut in predictis legibus. et quidem sine aditione filius intelligendo cum Areti. et Pau. quod ex regu. iu. civi. tanquam suus et necessarius non indiget aditione non tamen si velit se abstinere impediri poterit ex reg. l. necesarijs §. et ins. sed his permitit pretor insti. de here. quali. et diferen. Secundum quam interpretationem Fortunij (que et placuit Coste) plane intelliges quod etiam si omnibus exheredatis competat remedium querele tamen in specie huius §. filio exheredato non competit querela quoniam non sequitur est exheredatus quando habet querelam ex l. multi non note causa. de libe. et posthu. tamen aut nulla iniuria facta est filio cuius filius institutus est cum statim fiat heres ex l. placet §. neque habenda est ratio honoris detracti in exheredatione quoniam nihill detractum est ei qui statim heres factus est. ac si institutus esset item quia querela non potest intentari cum non sit qui testamentum possit defendere. item cum patri statim acquiratur hereditas non potest ipse eam et agens et patiens l. 2. de stipu. servo.

ego.

ergo prout ats animaduerti in l. 2. de uulga. intel
ligo q ppea ti. non requirit additio qz cuz ex
heredatio confirmet addit. l. filius §. sed cuz ex
heredatio de 3 tabu. non e credenduz q filius ue
lit iubere filiuz suuz ut addeat ad confirman
daz suaz exheredat. quo fiet ut irritet uolu
tas testatoris. 3 q solet opponi q idez uideret
si filius eet emancipatus et exheredet a patre et
institutus eet seruus eius. sed 3riuz decidit in
l. filius 2° responso. de bonis liber. ubi dicit q
seruus iubendus e addire sed rn. diuersaz ee
spez cuz filius in tali casu emancipatus sit et
sic deficiat qualitas sui heredis et confirmat
hec interpretatio ex l. ex castrensi. in p2°. sm
coez intellectuz de castren. pecu.
Ex predictis agnoscit dificultas. l. penul. de cu
rato. furio. ubi 3 reg. huius tx et d. l. filius patroni
de bonis liber. qq probat q institutis his qui reca
suri sunt in exheredati filij potestate hereditas
mediantibus eis filio acquirit sed 6 3 q. hac
dificultatez mouet Areti. in l. cuz filio col. ff.
de leg. 1. et late in l. cuz heres col. 2. j. et non
bene satis facit sed neqz Dinus Albe. et Bal. qui
dicebant in hoc casu d. l. pen. filiuz ee in potes
tate 3 quos recte intelligens illuz tx Cuma.
ind. l.

ind. l. pen. aduertit filiuz istuz prodiguz ee ema
cipatuz et iu. con. distinguere an ex eo nepotes sint
in ipsis potestate ut pote geniti post emancipatu
/ et hinc ponit reme diuz nempe ut instituant sub
condit si emancipent et hoc uult ps emancipa
to quoqz an uero in potestate aui remaneant ut
pote geniti ante emancipat arg. ss. admonendi
insti. qq mo. ius patrie po. sol. et hinc cuz non sint
recasuri in eius dez potestate mortuo auo ut in ss.
1. et 2. insti. eo. sibi non patri acquirunt secus
e in legibs contrarijs qz re cadunt in potestate
Ex his etz intelliges l. cuz heres ¶. ubi filig insti
tutg et in potestate patris furiosi ex rescripto diui
Pij (cuius authoritas in ea specie fuit necessaria)
pot addire sua authoritate et sibi querere et ser
uos hereditarios manu mittere et ita intelligunt
omnes et quidez uere in l. antis tig §. fi. ¶. talez fi
liuz sibi querere hereditatez 9reg. d. l. antis
tig et in l. patre furioso de his qui sunt sui. qq.
respondet coer. qd b. addiuit filig iusu cura
toris patris in d. aut. l. cuz heres sine iusu qd iudi
tiuz non habet qm iudex posset dare curatorez
facilis qz princeps addiret. I uero ad in
telli

telligentiam premitte quod filius uel seruus non censetur contemplatione patris uel domini institui sed in dubio propia contemplatione ut in l. qui liberis. §. hec uerba ff de uulgari. et quod non ex uiditio l. 3. §. 1. de lega. prestan. adquisitio autem est iuris solius ope re et ministerio concessa patri uel domino que non potest tolli per iuris consultos ideo necessaria fuit diui Pij ueneboloentia ad hoc ut patri acquisitio tolleretur et filio hereditas competeret. Regula autem l. antistius §. si. que tractat an possit queri patri furioso hereditas et ad hoc dat remedium ut uel filius uel seruus eius instituatur necesario et plane est intelligenda quando filius non sua contemplatione sed patris furiosi institutus fuerit ut illi acquireret ut plane ex ea poteris colligere. Si tamen filius ille sibi hereditatem querit occiosa sunt et indubitabilia uerba illa uidelicet et potest seruos hereditarios manumitere. Sed ratio necesaria fuisse quod manumitere seruos ofitium domini est non curatoris l. seruus furiosi de manumissio. imo uero et necessaria sunt talia uerba cum etiam si declaretur adire posse non tamen declaratur addire posse ut dominus sad quod opportuit addere illa uerba et seruos hereditarios

rios manumittere quasi ex hoc det' intelligi alr non posse eos manumittere nisi posset hereditatez acquirere que potestas acquirendi declarat' per illa v. ut intelligere deueamq ante additaz hereditatez indubitabilia ee. q et plane constat ex eo q seruus hereditarij dicit' ante addit^es non uero post hereditatez additaz l. seruq hereditarij de here insti. Ex quo plane docet Iu^e. con. euz posse pro herede gerere ante q addeat et sic indicat euz dominuz manumisio .n. seruoz dni non administratoris ē. ut ind. l. seruq furiosi qui q. seruos hereditarios manumittit proherede gerere uidet'
Ex his etz agnoces dificultatez. l. cogi. §. si pater ad trebe. ex. l. lis nulla deiuli. q facile dilues si aduertas eaz intelligi de lite ordinaria et plenaria non sifilis sumarie et sine figura iuditij implorando Judicis offitiuz agat
Maxime m. urget dificultas tx ins. an seruo insti. delega. ubi restitutio hereditatis facta filio a patre qui euz habet in potestate ē nullis momenti q statiz reincidit in patrez circa q dificultatez insistit gl^a in d. §. si pater que distinguit utruz fideicomissuz relictuz

sit

sit filio pure secus si sub condit^e silz si sui iuris fac
tus sit. l. ubi pure ad trebe. qz in. pohg probat idez
q §. an seruo. cuz Ju^e Con. 6 doceat hereditatez seu
legatuz filio non acquiri nisi relictuz sit in id tem
pus quo patriaz potestatez euaserit q non trac
tat ind. §. si pater qm 6. non agit de iuribg
fideicomissi relicti filio cui uoluit testator acquiri
hoc. n. pro constanti habet Ju^e Con. 6 cuz agit de
ex pulsione ipsig filij respectu patris e. n. the
orica tx in l. qui testam^to § si nihil impediat de
testa. ubi gl^a et dd. considerant q qn. Ju^e.
con. querit seu examinat aliquaz q^ez pro cons
tanti habet et suponit omnia necessaria ad illa
questionez. / Coer. etz reprehendit gl^a. qua
tenq concedit filiuz 6 fuisse emancipatuz et ex
prese confundit ex eodez tx duz probat idez ee
in castrensi hereditate. nec satisfacit q hunc filig
compellere possit. qz pater recusabat acquirere
reprehendit. n. Bar. ex l. etz de acquiren. rez do.
et l. seruus uetante de uerbo. ubi inuitg etz acqui
rit sed Bar. et alij Coer intelligunt q cuz 6 pa
ter recuset filig euz compellere pot quasi disipet
hereditatez ad ex empluz d. l. imperator ad
trebe.

adtrebe. Sed non satis facit qm illud e bene sm Imperatorez ut possit filius acquirere cuz pater dilapidat at ind. §. si pater nullus e priuilegiuz imo uero prudentissimi hominis e recusare hereditatez per qz possit multis forte honeribus implicari. / Melius intelligit Jaco. de Are. quez Bar. refert et alij et nec sequunt nec reprobat q b filius non compelit patrez restituere hereditatez sed soluz ut eaz aceptet ad conseruanduz fideicomissuz qm si pater interiz moreret defraudare t filius ex eo q non adisset pater. l. ille aquo. §. si de testamento adtrebe. q plane ex litera illius tx colligit. Nec obstat q cuz pater recusset iniuste compellit addire et sic subire honera qm hec conpulsio non operat ut transeat in eo actiones sicut conpulsio que fit ad restitut°z sed effectus huius conpulsionis duz taxat e ne talle fideicomissu filio relicto pereat patre moriente ante addit°z Vnde si pater qui ita compulsus addiuit conuentus sit optime se tueri pot allegando hanc formaz addit°s quasi soluz factaz ne filius neglegentia sua fideicomisso fraudet ad q ita si constet patrez iuste recussasse suspectaz hereditatez omnia iudicet

acsi

acsi acta non fuissent ut in d. §. si de testamento notat Bar. ad fi. et ceteri et coadiuvat qz hec in terpretatio ex. l. apud Julianuz §. antistia ad treb.

Ingl^a. v. facit heredez 6. qr qp
filius acquirit patri querit
ho die secus ex l. fi. C. de bon. qlib.

Si intelligas qp filius hodie patri soluz querit usuz fructuz in aduentitijs plana sunt omnia si aut in telligas in spe huius tx qp filius fami. institutus ab a uo paterno hodie querit sibi hereditatez quo ad propi etatez patri quo ad usuz fructuz notabilis e gl^a. et sm dd. h. e alia gl^a. in l. gallus §. quid si ijs de liberis et posthu. et in l. quesituz de lega. 1. habet tn. hec gl^e opio maximaz dificultatez ex tx contrario in l. dedit dotez de collat. bonoz. (alias illa l. facit pro gl^a.) et contraz facit l. auus de iur. doti. pptr qz distinguut scribentes causaz necesariaz u uoluntaria si n. ex causa uoluntaria contulleret aduentitia sunt qp si ex necesaria prout in causa dotis profectitia censeri debent de quo late per Ripaz in l. in quartaz n. 202. cuz seqq et Pau. de montepio. n°. 83. ad l. falci. fauiang. de monte in aut^ca nouissima n°. 146. C. de inoffitio testa. et dd. h. maxime Alex. et Jas. et in l. quesituz de leg. 1. et soluit gl^a. qr h. de rigore 6 de equitate cois solut°

eq

ē q; ind. l. auus. dotata ē ab auo ipsius nepi̅s contem
platione cetez ind. l. dedit dotez contemplat.e aui q̄ȝ
sustineri non pōt q̄m ut Bar. adnotauit ind. l.
dedit indubiuz decidit Iu.e Con. maxime q; consul.
ind. l. auus non fundat. carat.e sed solus atendit
an ex bonis ipsius proficiscant. uel non. Melius
m. intelligit Ioa. de Imo. in l. post dotez solu. ma.
et in alio proposito refert ō Alex. n̊. 24. et Zas n̊. 94
et ante eos dixit fulgo. in d. l. aus deiu.e doti. et
Cuma. ind. l. post dotez et Bal. noue. de dote ꝑ.
p.e 10. spetiali. uidelz q; in d. l. aus matrimoniuz so
lutuz ē filia superstite sed ind. l. dos a patre ma
trimoniuz solutuz fuit per mortez ipsius filie ind. l.
auus lis erat inter patrez et filiaz ipsaz quasi dos
ad patrez pertinere debuisset ut pote tanq̄ȝ si ei da
ta eēt ut filie constitueret arg.ō tx in d. l. dedit
dotez filia uero merito obtinuit cuz eis comtem
plat.e auus dederit a bonis ipsius non patris pro
ut resolbunt omnes in l. 2. §. q si impatris solu. ma.
ind. l. dedit dotez filia mortua lis erat inter patrez
et fratres suos qui contendebant dotez conferendaz
eē seu imputandaz quasi ad auuz qui constituis
set pertinere deberet et per consequēs ad eos ut pote
ipsius

ipsiq heredes ingq aui actiones transfusse sunt qz obrez respondit Iuc Con. qp cuz 6 affitiuz aui ab offo patris procedat ad euz pertinere debet dos ex cuiq obligate auq dotez contullit sm qz in terpretat9 plane deducit 3 Bar. qp filia non habet heredez indote sed pater occupauit iu pe culij cuz filia inpotestate sit facit. l. 2. de castre. pecu. per arg9 afortiori

Sequit tx in §. Celsus. :-

Ex his quependent ex mera uoluntate aliciuq et eius mente protestatio precedens redit actus nulluz. Quod colligunt Bar. et reliqui ex hoc tx qui probat nulliq momenti ee additionez factaz aseruo metu nulliq. n. momenti e seruo protestate. quatenq aut tx uult metu factaz addit9 aseruo nulliq momenti ee opponit gla tx in l. 1. §. parui No quid ergo siquis omisa causa testa. ubi probat qp possit dns cogere seruuz ut addeat hereditatez et utilis erit additio l. nanqp §. quico pulsq. adhere. gle. aut solutionez h. qz omnes sequunt preter Cuma. et 3mo. non e qui non uide at ee inciuilez et quanto magis conat eaz defen

dere

dere tanto peius locutus est quam aut additio fuit fac
ta sine iussu dñi et erit nulla l. si quis mihi bona
§ iussu quod aut precedente iussu et tunc nihil im
pedit dñs vel extraneus cogat utroque n. casu
iusta coactio est maxime quia nemo sine manifesta
diuinatione dicet coactionem ab alio non a dño factam
fuisse ita Cuma. et 3no quibus relinquunt cogitandum
Ego plane actioso quod h. est tx expresse probantem
seruum non posse cogi nec michi contrarium probant d.
§ inus quid q. nec l. 3. C. de heredi. insti. imo potius
mihi facessit d. l. 3. ubi imperator inquit quod potest
seruus iubente dño nolle addire ex quo manifeste
ostendit iniustam esse talem coactionem factam ei qui
potest reluctare item quam concurrere debet utriusque
uoluntas et dñi et serui et utriusque debet ultronea
nec additio seruilis opus est l. additio § item quam ser
uo instituto manifestum est censeri institutum ipsius non
dñi contemplatione l. qui liberis §. hec v. de uulgari.
l. 3. de lega. pres. l. legatum nulli de allimen. lega.
quo fit ut si seruus reperiatur liber tempore additionis
sibi acquirit §. alienum insti. de here. insti. ins. an
seruo. insti. de lega. quo fit ut ex uoluntate tes
tato

tatoris commodum futurus eet servi nisi leges obs
titissent . l. nemo pot delega. i. ad qz ideo compel
lendus non e servus . Unde Iustinia. in l. penul.
C. de iur delibe. statuit q hunc servus possit cogi
addire qn contemplat dni fuisset institutus q pro
cul dubio fiet ind. N° quid ergo. et constat ex eo
q prout constat ex tx et Bar dns erat proximior
testatori et sic censendus e servus dni contemplat
institutus arg l. neqz C. de donatio. inter vir. et eorum
que notant in l. sed etsi plures §. in arrogato de
vulga. Unde in casu huius tx servus postea liber
factus poterit act q metus causa revocare addit
suam et sibi addire et q̄rere hereditatem ut j. resolvet.

V. Constituit aut evidentius veritas huius nre opis ex ve
ritate alterius opis receptissime gl. et Bar. omnium qz
h. et eiusdem Bar. in l. non solum §. morte de novi ope.
.i. specie protestatis. q h etiam si non intervenisset metus
sola servi protestatio rediret actum retro nullum q mi
hi persuaderi non pot ex eo q non sunt reputanda
verba ociosa Iu Con. h metum requirentis ex Celsi
opie. deinde q prout insi. resolvit si actus pendet
a voluntate duorum non anullat actum protestatio contra
ria sed in addit hereditatis iam suponit voluntas tes
tatoris quasi ohentis cum herede instituto prout reso

lutum

lutus ē. ꝫ in pr°. huius. l. q°. nulla ē protestatio faciteꝫ req̄ᵃ. l. cum hij §. transactionis ff° lis de transac. q° clā destina protestat° fraudis ē inductiua et uitari de bet quare oportet intelligere accesorium ēē metum interuenise ut protestat° anullet et hinc intelliges l. at si quis §. plerique de religio. et sūpti. que procedit in actu indiferenti qui pot pertinere ad hominem ade undem et non adeuntem ut hinc per protestat°ꝫ uoluntas declaret. Allego etiā hoc expresum ubi in his que a mera uoluntate alicuius pendent protestat° contraria precedente actus ualet mero iure l. 1. §. magistri de exercitoria ubi notant gl.ᵃ Bar. et Fulg. id aūt pp̄ter necesitatem et periculum cause q° nauigantibus immi nere possit l. cum plures §. locator horrei ff. locati. ad quem asignat uarios intellectus Bar. et repetentes ind. §. morte ut dictio illa propositum importet idem q° pros criptum l. sed et si pupillus §. si proscriptum de instito. Quatenus aūt Bar. requirit actum incontinenti appro bat° coēr. sm̄ Alex. col.ᵃ fi. Jas. n°. 21. uerior tn̄. uidet° opio Bal. pro quo allegat° l. si quis in pr°. testamenti de leg. 3. cui nemo ex repetentibus satis facit. Vlterius gl.ᵃ et Bar. oponunt. l. si metus. j. et l. si mulier §. metum de eo q° met° cau. et satis faciunt similiter satis faciunt. l. 2. et 3. eo. tt°. deinde oponunt. l. si patre cogente de ritu nup tia. et cum met° de quo b° sit reuerentialis ad hoc nrum

non

non pertinet sm̃ gl.am in l. ... quo contrande ... mali ff quarum rerum actio non da. non obstat d. l. patre cogente qm negotium non tangit patrem unde secus eet si tangeret Roderi. Sua. allega. 2 q. col.a pen. et gl.a illa intelligenda ē sm̃ Bar. ib. q illa que rescindunt per metum reuerentia lez si probet expresse illius qui reuerencialiter metuit minas precessisse et Bar com. ē receptus lz aliqui disentiant sm̃ Archi. cons.o 24 Ripam lib. 3. responso. c. 15. et Coua. de sponsali. c. 3. §. 6. n.o 4. post Curtium et alios in l. interpositas. C. de transactio.

Hinc uidet periculosa opio. Pau. de Cas. cons.o 174. uol.e 3. incipit contra superius allegata. quam Sequit Archi. d. cons.o 24. et sequunt quam plures relati per Tomam gramati. dicebat. n. Pau. q uel filius in fabo rem patris uel uxor in faborem mariti si enormiter fuerint lesi etiam si non precesserint mine talis contractus rescin dit off.o iudicis quasi suficiat dolus re ipsa l. si su perstite C. de dolo hanc dificultatem agnoscunt Bal. Sali. et Archi in l. fi. C. qui et aduer. quos ubi decidit

q cum

q cum minor lesus restituat uel ppr. facilitatem suam uel ppr. dolum aduersarij l. fi. C. de in integ. resti. filius tn. restitui non pōt ɔtra patrem qm reuerentia patris non patit ut dolus eius allegat nec prudens consilium pa tris facilitatem filij admitit dat tn. filio actio in factum

Vnde intelliges l. 2. C. si aduersus dona. ubi filius non restituit ɔtra patrem qm lesio presuponit facilitatem et lesionem restituit tn. aduersus factum patris similiter et in l. 2. C. si aduer. rem iudi. ubi filius restituit ɔtra patrem qz factum ē iudicis et non tractat de dolo patris

Hinc fulg. in l. fi. de his que sunt sui inquit q filius restituit ɔtra patrem qn. lesio patrem non atingat ueluti si filius eēt legitimatus ex principis rescripto et sic reduc tus ad patriam potestatem qz hinc audiendus ē qz non contra patrem sed contra factum principis restituit unde necesaria ē actio d. §. que onerande quicquid Pau. et ceteri dixerint

Hinc etiam agnosces intellectum tx in l. si quis uxorem §. 1. ff. de furtis et l. sed si hac. §. pen. ff de in ius uo. ad q supo nere debes tx in l. non debet et in l. si superstite ff de dolo ubi

ubi contra certas personas prohibetur agi de dolo sed da
tur contra eas actio in factum prout dicit Bar. in l. 1 de
dolo et Alex. in l. 1 in pr°. n. 11. si certum petatur tempera
da e actio in uerbis ne dolus aliquo modo intendatur ne pa
tris honor et estimatio ledatur aget ergo filius actione in
factum quia bone fidei non conuenit patrem uel patro
num locupletari cum iactura aliena ut omnes ad
uertunt in d. l. non debet et e com. teorica sm Jas.
in l. cum mota n°. 26. ff de transactio. et gometium
in pr°. in sti. de actio. n° 29. actio n. ex delicto decen
dens infamat etiam si non criminaliter sed ciuiliter
intentetur gl.a in c. cum te de re iudi. ubi feli. col.a 1.
dicit coem. et Deti. in c. at si clerici n°. 26. de iudi.
Jmo. in l. infamem ff de publi. iudi. quia actio ciuilis
ex delicto decendens eadem e et idem concludendi
modus atque ideo semper infamat quo modo libet
intentetur ceterum actio in factum diuersum habet con
cludendi modum ut s dicimus ideo non infamat
Hoc supposito e dificultas in predictis iuribus etenim
cum inter coniuges furti actio non detur sed rerum amo
tarum non bene uidetur procedere decisio d. l. si quis
uxorem §. 1. ff de furtis ubi dicitur contra patrem furti

agi pos

agi posse exponit gl. furti tenet. idest actio in factum q sequuntur omnes e hic inepta et contra d. Ja. Con. qui alias potuisset dicere teneri in factum item patet falsitas ex differentia q constituit Ju. Con. inter maritum et patrem dd. vero equiparant eos Unde tu bene resolve difficultatem d. l. si quis uxori §. 1. ex reg. l. 1. cum suis §. §. ff. de dolo et ex l. 2. C. eo. quibus cavetur ut de dolo agi non possit nisi quando alia non superest actio sed quando est contractus specialis vel speciale factum etiam si dolus adsit ex dolo agi non potest sed actione ordinaria competenti ex tali contractu filio autem qui competit alias actio doli non potest eam contra patrem intentare sed potius actio in factum quo fit ut cum filius contra patrem in specie d. §. 1. nullam habeat actionem nisi ex furto possit optime contra patrem ex furto agere quando actione doli agere non potest et sic cesat actio in factum destituto ergo filio remedio agendi non obstat quominus ex furto contra patrem agere possit. Ex hoc etiam inteliges l. pretor edixit §. preterea ff de iniuri. et d. l. sed si hac §. per. de inius.

deinius. uo. sm̄ predictaz animaduersionez. dein de comprobat doctrina Jaco. de Arenis relata per Salice. in l. iniquus col.a fi. C. de his qui accusa. nō pos. infi. excl. hitm. omnes ff de accusa. Ange. de male. v.o et querelaz in n.o 39. Adde superioribus q̄ interdictuz non infamat l. neque. n. ff de ui et uiar. sed grauant opez sm̄ omnes in l. certi condictio si certuz petat l. pen. [illegible] en. ff de ui et uiar. l. cesat ff de actio. et oblig.

Sequit' tx in l. si filiuz familias

Substitutus excludit' filio adeunte iussu patris Dubitandi aut ratio sumi pot ex eo q̄ uidet' q̄ nō suficiat filiuz addire cuz patri hereditas querat' cuz uoluntas testatoris in filiuz dirigat' atque ideo cuz conditio non uerificet' sm̄ eaz iusta l. qui heredi ff de condi. et demons. Substituto uidet' locus ee et facit l. qui liberis §. hec v. ff de uulga. hec. n. uerba si mihi heres herit personaz scripti heredis respiciunt non eius cui querit' et facit l. pater seuerinaz §. conditionuz v. ff de conditio et demonstra. q̄ bene sensit Iu.e Con. h. duz in eo uidet' dubitat.es mouere nihilominus respondens

Subtitutus excludituir filio adeunte iussu patris. =

derꝫ non remanere locuꝫ sustituto qm eo tempo
re sm iura ff. imposibile ē filiuꝫ eē heredeꝫ
in efectu ex reg. l. placet. ī. quo fit ut hec conditio
si tu filius familias heres non erit in persona filij
posita intelligi debeat ad sustinendaꝫ uolunta
teꝫ testatoris idest si here non erit uel patreꝫ
suuꝫ heredeꝫ fecerit q et in seruo respondenduꝫ
ē. regule aūt dictaꝫ leguꝫ intelliguntur in ac
tu q possit per filiuꝫ uel seruuꝫ adimpleri cetere
data in eis capacitate interpretanda ē uolun
tas testatoris ut locuꝫ habeat in casu nri tx in
quo nec filius isto iure nec seruus efectualiter he
redes existere possunt.
lex aūt ista iuncta l. is qui heres §. fi. ī. isto tito
manifeste docent tunc demuꝫ substitutoꝫ
excludi cuꝫ filius iussu patris adierit. ex quo
lancelo. Poli. de vulga. 4. particula notat
iurisconsultos eē in hoc diminutos cuꝫ ex hoc cre
ditoribus hereditarijs dilatio noceat cuꝫ possit
pater diferre consensuꝫ sed certe ignorauit
pruus tx in l. 1. s de iure delibe. que l. ad filiuꝫ
debet

debet extendi et sic intelliges ē notata per Bar.
Cuma. et alios: hodie aūt dubitat utrum filio repu
diante hereditatem sibi delatam quod adquirere
posset ut aduentitiam ex l. 1. et per totum C. de
bonis ma. l. cum oporter C. de bonis que liberis
substituto locus sit an uero pater adire possit
et eum excludere ex l. fi. in p.o C. de bonis que li.
et sm dd. coēr cum in casu huius tx testator sciat
filium ēē in potestate patris ut: ff. z diuiden
da sit hereditas sicud in casu tx in l. si pater
familias de heredi. insti. ubi gl.a recepta idem
in filio admitit quod omnes sequunt (et illum tx
ēē legendum cum dict.e coheredi. docet Alcia. lib.
1. dispunctio. c. 2. et poli. de uulga. q. parti.
n.o 2.) hodie uero ex teorica Bar. in d. l. 1. n.o 19 ff.
de uulga. quem sequunt omnes teste Ias. ē. n.o 40.
Ripa. n.o 131. quod admitat pater non aūt substitu
tus ex reg. l. fi. in p.o C. de bonis que lib. pro quo
facit quod ad excludendum substitutum sufficit uel
filium ēē heredem uel alium hoc ē patrem facere
here

heredez sed filio repudiante pater admittit

ut in d. l. si in pre. ergo. Ange. tn. insurgit in

contrarium quod talle argumentum inefficax est quoniam requiritur

hic quod pater excludat substitutum exceptio quod heres

est factus per filium intelligit quod fiat heres per

additionem filij non autem repudiatione sed non

obstat hec cavillatio quoniam optime Bar. equipa

ravit additionem filij de iure antiquo et repudi

ationem ipsius de iure noviori cum ex utraque pater ad

mittatur. Item ex Angelo contra communem arguitur quoniam cum

hodie capax sit filius acquisitionis contra vo

luntatem testatoris est communis opinio cum esset ratio ipsius

ubi que hec conditio si filius heres non erit hodie

respectu acquisitionis etiam est intelligenda quo

fit ut eo repudiante substitutus debeat admitti

ex voluntate testatoris maxime cum dilectior

videatur substitutus quam pater qui si ita dilectus

esset testatori eum substitueret. tu vero conside

ra pro Bar. opinionem d. l. si in pre. que in hoc expressa

est ita ut superior ratio admitenda non sit

bzin

lq. in se eficax sit etenim repudiante filio lz regulare sit qp succederent venientes abintestato. l. conficiunt ff. de iur. codiciloz. nihilominus patrez eis exclusis admittit d. l. fi. maxime qp si diligenter aspicias nulla iniuria fit substituto qm leges que filijs dant talez acquisitionez solus eius utilitatez attendunt ut que ats iur. antiquo patri querebat filio hodie querantur Unde si filius hereditatez recuset remanet euidenter iura patrie potestatis ut sibi adire possit deinde facultas repudiandi filio dat ne inplicet incommodis et honeribz hereditarijs. Unde ats filius non recusaret si patri incommoda hereditaria incumberent quo fit ut equissime iu patrie potestatis reseruent per Jusinianuz in eo in quo cesat filij fabor et utilitas arg. l. 3. de bonis damna. et eoz que notant Coua. lib. 3. uari. c. 14. Unde reprehendes Jas. in d. l. 1. n.° 48. de uulga. duz extendit d. l. fi. de bonis que lib. ad filiuz ut si pater repudiet hereditatez sibi

sibi delataz filios possit eaz adire etenim refra
gant. opni eius rates superiores ut euz omnes re
prehendant teste Ripa. b. nº. 131.
Item reprehendes eos qui limitant opez Bar.
qn. persona substituta eet testatori delecta
quos rebelit Jas. d. nº. 48. etenim non atendē
da ē dilectio substituti siquidez nec ueniencium abintestato non atendit. itez cuz reg. d. l.
si. hanc presumptionez excludat
Conuincit etz alia opio Bar. in d. l. 1. nº. 20 quez
sequunt fere omnes teste Alcia. b. nº. 22. ut melior
sit opio Jmo. et Areti. ↄtra coez ex superiori adi
mat uersione
Sequit tx in l. More nre ciuitatis
Pupillus sine tutoris authoritate addire non pōt
q uez ē. etz si hereditas sit opulenta et nulluz
damnuz habeat ut in §. neqz insti. de autho. tu.
resolbit Jas. in l. petiit C. de iure delibe. et ti.
nº. 17. Neqz obstat q pupillus possit suaz conditiōez
meliorez facere qz in adite requirit q adens intel
ligat illud q agit et requirunt alia multa
que ponit Bar. in l. is pōt ī is tottus.

sed

Sed Bar. arg°. tx. b. in l. pupillus si fari q. pro°.
inquit q si pupillus sit doli capax pot adire
sine authoritate quez b. sequunt omnes ēē
cōis. sm Jas. b. col. 1. quod m. falsuz mihi ui
det qz ōtra tx. expresuz in d. l. pupilus §. neq.
neq a contrario sensu aliquid probat ut dicebat Bar.
qz q ex illo tx a contrario sensu colligit ē q pu
pillus si non possit fari non pot hereditatez adire
etz cuz authoritate. Sed adverte q Ange. h in
quit tx istuz non procedere qn° pupillus eēt gra
uatus restituere hereditatez alteri qz tunc si
ne tutoris authoritate pot adire arg°. tx. in l. 2.
ff. de acephla. quez sequit Pau. h. eo casu quo
rogatus sit a fideicomisario adire et sequit Dec.
in l. bonoz possessio 2a. lectura ad sc. C. quia dmi.
hec m. opio falsa ē qz inter casuz illius legis et
tx nrūz ē maxima diferentia b. n. pupillus
non obligat de nouo qz iaz erat obligat et b
b. obligaret erat in suuz commoduz cuius ōtra
riuz in casu nri tx habet ideo eius opio non
procedit et uidet ōtra Ange. tx in l. certhāditio
§. qm

§. qm. ubi post Romanuz notat Jas. n.º 4. ff si cer
tuz petat.
Nunc uero agenduz e. de intelecthu tx. et eiusma
teria in l. conditionib9 pupill9 ff de condi. et de
mons. ubi pupill9 conditionib9 parere pot sine con
sensu tutris etzsi sit necesari9 heres qz nulluz dá
nuz sibi infert non sicut qn.º e institut9 pure pot
adire et repudiare. impleta condit.e poterit idez faca
re. ut in l. si pupill9 de condi. insti. et facit l. ei qui
eo. tt.º et in l. 1. §. sed si parendi. ff de condit.e causa
data. qz omnib9 iurib9 clare patet per tx in d. l. con
ditionib9 pupillus adinpleta condit.e non manere
pupilluz obligatuz creditorib9 pot. n. aduc repudiare
hereditatez et probat in eadez lege. §.º itez fili9
Sed ctra hanc resolut.ez facit tx in l. jaz dubitari
infi. de here. insti. ubi suus heres institutus subcō
dit.e potestatiua si paruerit conditioni perdit bene
ficiuz abstinendi ubi gl.a et omnes dd. ex cepto lu
ma. mirant de illo tx. qz nitissimuz pz.uz e. actuz
illuz inducere in mistionez in suo qui in alieno adi
cionez hereditatis inducit Sed implementuz condi
tionis in extraneo non inducit addicionez ut in l. ei.
quis

qui .s. alleg. et in l. cum bonis ff. igit. in suo non debet nocere implementum conditionis. Sed gl.a b. respondit q. ideo b. perdit benefitium abstinendi qz adiuit animo non solum adimplendi condit.e3 ueru acceptandi hereditatem que gl.a magis coer aprobat. Sed hic intellectus falsus e nam si quis impleat condit.e3 animo adeundi adhuc pot adire uel repudiare ut in d. l. ei qui et probat apertis in d. l. i. § sed si parendi. ubi institutus sub condit.e simile dederit adhuc tenet adire et impleta condit.e non .n. uidet quis dare mile nisi animo adeundi qz nemo presumit iactare suum patrimonium. l. cum de indebito ff de condi. indebi. et qz hereditas relicta sub condit.e nondum e delata in l. is qui heres ff. animus .n. adeundi nihil operat usque post conditionem impletam. Aliter respondit fulgo. in d. §. sed si parendi. ubi Alex. et Socinus in d. l. conditionibus pupillus Cuma. in d. l. fam dubitari in fi. n°. 4. qui omnes coer dicunt ex fulgo. qui primus fuit q. falsum e dicere q. per implementum conditionis uideat se inmiscere Sed q. suus heres qui paruit conditioni perdit beneficium abstinendi qm pretor solum suauerit

rrit filijs qui non sponte se implicauerunt oneribus hereditarijs l. si filius qui patri. ff de uulga. Sed filius qui paruit conditioni potestatiue purificat sponte institutionem suam et reducit eam ad terminos legis 12. tabularum. que eos inuitos facit necesarios ins. sui in pr°. insti. de here. quali. et diferen.
Ad hoc in d. l. conditionibus pupillus dicendum est priuilegium esse personale pupilli. Sed d. l. iam dubitari debet intelligi in illis qui possunt sine authoritate tutoris ratio est de hoc in l. impuberibus et in l. necesarijs. J. quod probatur quod etiam si pupillus adierit potest etiam postea ex benefitio pretoris se abstinere quando sine tutore adiuit. Sed licet pupillus in miscuerit se etiam cum tutore poterit nihilhominus se abstinere secundum Pileum quem refert glossa. in d. l. impuberibus quem defendit Alcia. in l. si filius qui patri n°. 5. ff de uulga. licet opinio Pilei communiter reprobetur et hec opinio probatur in l. ex contractu de re iudi. et facit l. defendente § de adminis. tuto.
Ex quibus infertur quod pupillus qui solbit sine autoritate tutoris. non liberatur nec facit pecuniam accipientis

l. non

l. non omnis §. si pupillus ff. si certum peta. sibi jas.
dubitat quomodo pupillus pot obligari faciendo
conditionem suam meliorem et lex resistit quod non libe
ret solvendo eum faciat conditionem meliorem. sed visum
e quod ut sepediximus pupillus nullo modo pot obliga
ri sine authoritate tutoris excepto in d. l. 2. ff de accep
tilationibus.

Ex quibus ofert se dificultas inter l. interdum ff decon di. indeui. et in l. si eius pupilli N° et si eius ff ad tre belia. nam in d. l. interdum pupillus qui solbit sine tu tore pot repetere per rei uendi cat si numi extant si uero sint consumpti pot condicere per condit. sine debiti. Sed in l. si eius pupilli pupillus qui accepit pe cuniam ab aliquo sine tutore. si soluit fideicomisario illius qui ei dedit pecuniam sine tutore bene balet solu tio nec pot repetere si uero solberit heredi non balet solutio quod iam heres restituerat hereditatem fiduicomi sario in quem transacte sunt actiones ex trebeliano. in hac dificultate gl.a magna. in d. l. interdum dicit quod b. ideo potuit repetere quod impetrabit beneficium resti tutionis quod falsum e. quod tx dicit solam personam pu pilli

Ad l. interdum decondi. indeui.

pilli facere repetitionem. Pau. uero dicebat quod pupillus in d. l. si eius pupilli non potuit repetere quia fuit factus locupletior quod etiam falsum est quia si erat factus esset locupletior iam non solum teneret naturaliter sed etiam ciuiliter ut in l. si pupilli debitor ff de solutio. l. 3. §. pupillus ff commodati contra. autem solutio est. quod l. interdum procedit atento priuilegio persone pupilli et d. l. si eius procedit atento iure com. quo atento qui naturaliter est obligatus si solbit repetere non potest quod similiter falsissimum est. quia contra textus in d. §o et si eius

Verus intellectus est. quem ponit Robertus lib. 1. sententiarum iuris ciui. c. 10. dicens quod in l. interdum pupillus solbit sine authoritate tutoris. Sed in d. §o et si eius pupillus solbit cum authoritate tutoris ad quod facit quod in l. interdum inquit Consultus quod solbit sine authoritate Sed in d. l. si eius dicit quod solbit non autem sine authoritate ex quo intelligitur quod solbit cum authoritate tutoris quia ubi dicit quod fuit factus aliquis actus intelligitur de actu solemni ut in l. 1. ff de actio. et obliga. ubi gl. et confirmatur quia verbum solbit importat quod solutio facta sit recte et cum tutore quia solbendo transfert dominium quod transferri non potest nisi cum authoritate

tuto

tutoris et facit l. solutionis ℓ. ff de verbo. sig. et l. non omnis §. si pupillus ff si certum petat et l. quod si forte §. fi. insti. de solutio. et facit gl. singularis in l. obligari ℓ. solvendo de auctori. tuto. ubi proba[tur] quod pupillus improprie dicit[ur] solvere sine autoritate tu toris.

Ex quibus omnibus res[...] [...]ectus tx qui ab omni bus appellat[ur] [...] in l. si dictum §. fi. ff de evictio. quem dicit singularem ad multa Tiraq. lib. 1. retract. §. 1. gl. 15. et Ant. de But. in c. fi. de empt[ione] et vendi. ubi pupilus obligat[ur] ex notificat[ion]e contra quem tx maxime evidet[ur] facere tx in l. ex stipu latu de verbo. ubi pupillus in mora esse non pot[est] ergo notificatio non potuit ei nocere. Sed responsio huius contrarij pendet ex finalibus verbis l. imme diate sequentis et tunc benignitas in d. §. fi. in eo consistit quod cum creditor non teneat[ur] notificari curatore absente de superfluo [...] et ex benignita te fit notificatio illa ideo nocet.

Contrarius facit l. quod pupillus ff de condi. inde. et [...] insti. ff de novatio. l. in numerat[ion]e ff de soluti[onibus]

l. pupi

l. pupillus de actio et obliga. Cois aut concordia ponit per Bar. in l. ff de noua. que magis coer recipit sm Jas. in l. interdus ff de condi. indebi. De N. et Cagno. in l. pupillus ff de reg. iu. et e q pupillus doli capax obliget naturaliter si aut non sit doli capax. non obliget que m. concordia et falsa e. et diuinatoria q2 ju c Con. quoties cunqz dispensat cuz pupillo semper facit mentionez et etz unis ore. l. qua etate ff de testa. l. apud celsuz §. Sed si tutor §. sed si ipse ff de doli mali excep. l. impuberz de penis l. pupillus de regu. iu. quib9 omnib9 iurib9 uidebis q quoties cuz pupillo dispensatio fit in iu. semper exprimit per consultos. Sed Bar. in l. Julianus uers demitorez n.° 26. ff de condi. indeui. coes receptus inquit q obligationa turalis in iu considerat multipliciter. Vna n. e que nascit ex consensu l. stichuz §. naturalis de Solutio. alia e que nascit ex quadaz equitate in l. ex malefitijs §. 1. ff de actio et oblig. alia ex l. ueluti ff de ius. et iu. ubi naturaliter tene

tenemur obedire parentib(us) et patronis l. si maior
tez § si libertus de condi. inde. alia ē de qua in
l. nam hoc natura co. tt°. et in l. iii° natur. de reg.
iur. His suppositis dicendu(m) ē. q(uod) qn° l. dicit q(uod) pu
pillus non obligat(ur) intelligit(ur) ex consensu, et con
trahendo, et stipulando, quando vero lex dicit
q(uod) pupill(us) obligat(ur) intelligit(ur) sine consensu ut in casib(us)
de quib(us) s. proxime iaco in l. q(uod) pupill(us). de condi. ind.
pupill(us) non obligat(ur) q(uia) fuit causa in qua tenebat(ur)
consentire. Secus in d. l. i. de nouatio.

Ex q(ui)b(us) intelligestis in l. stichu(m) § naturalis ff de solu | Ad l. stichu(m) § naturalis ff de solutio
ad cuius intellectu(m) premitte q(uod) pactu(m) nudu(m) ē illud
q(uod) nullo nomine nominat(ur) l. iuris gentiu(m) in p(rinci)p(i)o. et
§ igit(ur) nuda et l. legitima. ff de pactis. ideo q(uia) ad hoc
ut pactu(m) nudu(m) inducat obligatione(m) ciuile(m) requi
ritur q(uod) uestiat(ur) aliquo uestimento ueluti q(uod) habe
at nomen positu(m) a lege ueluti emptio uenditio ff
et de hoc art° uide Bar. in d. § igit(ur) nuda ubi elega(n)
ter ex pacto igit(ur) nudo nascit(ur) obligatio naturalis
que ad multa utilis ē sil(icet) ad compensat(ione)s et rete
tiones et alia. Intellectus igit(ur) co(mmun)is ad d. § natura
lis ē q(uod) sicut obligatio naturalis que orit(ur) ex co(n)sēsu
tolli

tollit͡ numerat͡ pecuniæ ita etiam tollit͡ alio pacto nudo orto ex con͡sensu quiquidem intellectus ex multis procedere non pot͡.

Ideo verus intellectus sit quod licet alias obligatio ex consensu non nisi contrario consensu tollat͡ et obligat͡ ex verbis non nisi contrariis verbis et sicut obligatio quæ nascit͡ ex contractu re non tollit͡ nisi contraria ipsius rei tradit͡ ita de iure com͡i licet pupillus obligat͡ neque obligatus liberat͡ nisi contrario actu. In hoc inquit Iu. cons. quod qn͡ pupillus obligat͡ naturaliter re ipsa ex mutuo liberat͡ per istum hoc etiam alio pactu quolibet et naturaliter remanet obligatus liberatus licet atque non nisi numerat͡ interveniente ut supra diximus ipso iure liberari non poterat ideo quod si pupillus dederit fideiussorem in obligat͡ mutui licet non intervenerit numeratio sed solo pactu liberatorio liberat͡ et fideiussor quia vinculum illud naturale obligationis pupilli sola equitate sustinebat͡ ita etiam ipsa equitate solo pactu liberatorio liberat͡. Ex quo resultat quod facto ipso pactu liberatorio cum pupillo fideiussor remanet naturaliter liberatus

In hoc §. de ea aut hereditate loquimur in qua non succedunt huius m͡ personæ quasi necessarij

Colli:

Colligunt dd. qd ubi lex obligat pupillum non requiritur tutoris authoritas ex qq intelligunt gl.am per. in l. si: C. de legi. tute. et gl.am in l. item qd. v. illata in §. si. ff de pact. et d. gl.am pen. sequuntur b. Bar. et in l. si constante n.º 74. solu. ma. contra quem et contra gl.am é magis cois opio sm Jas. in d. l. item qd n.º 19. idem Jas. in d. l. si constante n.º 210. Neg. san. de pigno. 2.ª p.e menbro. 4. n.º 154. Palah. Rubi. in repetit.e R.a §. 26. N.º quinto amplianis Jas. et alij in §. item seruiana insti. de actio. col.a 2.a. facit contra Bar. et gl.am tx in l. mutus ff de iure dotium. 2.º facit tx. tx in §º quasi necesarij 3.º qd lex generaliter loquens conprehendit omnes personas quantumcunque priuilegiatas l. in fraudem §. fi. de testa. mili. 4.º facit l. fi. C. de in integ. resti. mino. ubi minor non uidetur circumscriptus qui usus fuit iure coni. Sed tn. his omnibus non obstantibus contraria opio cum gl.a et Bar. uerior é. 1.º ex arg.º ipsius Bar. qd non sequitur tx. accepit uxorem ergo bona eius sunt tacite hypotecata. facit fortiter huiusmodi arg.um qd minor lz uelit expresse non pót obligare bona sua mobilia igitur lz contrahat non obligantur tacite pro restitute dotis. et Ad tx fi

quale

quatenus probat q ubi lex obligat pupillum non re
quirit authoritas tutoris. Respondet Bar. q illud
e uerum quoties lex obligat illum ex sua authorita
te et potestate absoluta solius ipsius legis tamen aut lex
non obligat pupillum nisi interueniente aliquo ac
tu ipsius pupilli ita Bar. n°. 79. sequitur gulli. de Cuneo
Ad hoc in d. l. mutus deui dotium quatenus probat
q ille qui pot contrahere matrimonium pot se obligare
respondet Crotus in d. l. si constante n°. 84. q illa. l.
e expresa q iste possit contrahendo obligari tamen q lex
non probat q possit tacite obligari sed non satis facit
ideo dicas q illa lex. permitit muto q possit contra
here et in consequentiam obligat eum ad restitutionem
dotis ita q mutus contrahendo possit pro dote obligari
non tamen sequitur q bona sint tacite obligata quia bene
pot ee. q detur dos et q ex pacto inito cum uxore bona
mariti non sint obligata ad restitutionem dotis Bar.
in d. l. si constante. 6. q. princi. Ad 3.um de l. in fra
udem respondeo q lex generaliter conprehendit om
nes priuilegiatos nisi specialiter sint reseruati si
cut sunt minores qui non possunt neque exprese

neque.

neqz tacite obligari. Ad q^us de l. si. C. de in inte-
grum resti. mi. Respondeo q^d reg. illi^g hic procedit
qn. agimus an minor fuit lesus ex facilitate sua
uel non se obligando ubi poterat sed in isto casu
non pot obligari q^a alienatio rerz immobilium fac
ta a minore e nulla ipso iu^re. Unde iaz uides opi
Bar. et gl^e. in d. l. si. et in d. l. etiq^z ueriorez ee et
tenendaz

Ex qq inteliges l. marcelus de fideiuso. ad cuius intelectuz premitte q^d omnes exceptiones que compe tunt principali conpetunt etz fideiussori l. omnes de exceptio. sunt etz alie exceptiones que sunt pro pie persone et iste soluz persone competunt q^a ipsi coherent l. exceptiones que persone eo. tt^o. et ita regulariter fideiusor minoris non pot impetrare benefitiuz minoris l. 1. C. de fideiuso. mino. com petit tn. restitutio minoris fideiusori qn. totiens mi nor fuit lesus dolo aduersarij l. 2. C. eo. tt^o. his sic prehabitis inquit hic in d. l. Marcelz q^d fideiusor intercedens pro pupillo obligato sine tutore uel

Ad l. marcel^s de fideiuso

inter

intercedens pro furioso vel prodigo remanet obliga tus c̄tra tx in l. fideiussor. 17. §. fideiussor. ff de fideiu ad q̄ magis coer respondent dd. q̄ t̄ ualuit obli gatio pro pupillo q2 erat doli capax et ualuit obli gatio pro prodigo et furioso q2 contraxerunt ante q̄ essent in furore q̄ falsissimuz ē qualitas .n. adiuncta v°. debet stare s̄m tempus v̄. l. in delic tis de noxali. in tx aūt dicit furiosus et prodigus igit erant tempore contractus et circa obligat[es] pupilli facit q2 appellat[e] obligationis non benit obligatio naturalis l. si cui. §. flauius de solutio. l. fideiussor. 17. §. fideiussor de fideiu. notat in l. ex hoc iu[e] ff de iustitia et iu[e]. Ita q2 tx iste loquit de obligat[e] eficaci ideo dic ueruz intelectuz ēē ad illuz tx q̄ t̄. persone ille sunt obligate eficaci ter q2 obligant ab ipsa lege in qua obligat[e] non requirit authoritas tutoris l. 3. §. si furiosi et per to tuz ff de negotijs ges. et facit l. si a reo §. adeo si[o] si a furioso ff de fideiuso. obligat .n. illos lex q̄n[o]. nego tia illoz gesta sunt.

Ad tx.

Ad tx in l. Marcelus de fideiu. ℔. qm neqꝫ
his mantati actio competit
hec ratio non uidet' bene adaptari ad uerbaqꝫ
predeceserunt ideo qꝫ ueriꝫ et aptiꝫ dixisset qm
actio hec minoris personalis ē. sed nihil hominꝫ
eleganter responsuꝫ ē per Ju.ª Cons. ad qꝫ pre
mitte .1.º qꝫ fideiusori tunc datur actio manda
ti ꝯtra principalez reuz qn fideiusit ex man
dato rei principalis tx in l. ex mandato. ℣º fide
iussori ff mandati l. quipatit' eodez ttº. l. si fi
deiusor C. eo. si aūt fideiusor intercesit pro ab
sente uel ignorante qꝫ pōt fieri l. fideiubere ff
de fideiu. si solberit iste fideiusor non dat' actio
mandati sed dat' actio sm qualitatez negotij
uel actione negotioꝝ gestoꝝ qn fideiusi in cau
sa illi utili si aūt non fideiusit utiliter nulla
actio dat' illi l. 4. ff de nego. gestis. qui tx legē
dus ē. cuz §. fi. l. precedentis
2º. premite qꝫ causa pupilli uel minoris contra
hentis cuz aliquo et pro ipsa obligatª constituen
tis fideiusorez semper tuta ē non soluz ꝯtra prin
cipalez uez ꝯtra fideiusorez l. 1. C. de fideiu.
mino.

mino. l. incause .1. ff demino. et hoc qn° fuit le
sus uel in mandando uel in contrahendo
3°. premitte q minor pot ee lesus in contrahe
do et non in mandando et aduerte q qn° mi
nor lesus non pot restitui contra fideiusorez si
deiusor restituit ex persona minoris qn° uersa
t' interese ipsis minoris Bar. et omnes in l.
cuz filis §.1. deuerbo. Areti. in l. 1. C. defideiu.
mino.
His ergo suppositis dicas Ju^e Con. in illis uerbis
uoluise dicere q fideiusori non subenit' qm ma
dati actio ei non competit quasi diceret q aut
fideiusor non habet actionez mandati qz sibi
non e mandatuz ut fideiubat aut habet actionez
mandati qz cuz tutoris authoritate mandatuz
e sed talis actio eet ineficax ppter restitut^e3 que
pupillo competit furioso uel prodigo. l. incause
1. §.1. demino. ita qs si interceserit sine mandato
ei non subenit' qz mandati actio non competit acon
trario aut cuz utiliter fideiusisset mandatus fide
iusor haberet actionez mandati et cuz pupillus
non possit restitui aduersus principalez neqs con
tra fideiusorez ex persona pupilli competit ei restitut°
Justa

Justa ultimuz euidentiale.

Ulterius Alex. Cuma. et Jas. ex hoc tx mouent di Adl. si: §. sinaut in 2a. etate C. de bonis qz liber.
ficultatez ex tx in l. si. §. sinaut in 2a. etate C. de
bonis qz libe. ubi pupillus addire pot nulla inter
ueniente authoritate neqz tutoris uel iudicis quez
tx unicuz appellat Bal. Sed tn. fulgo. ut refert
Jas. dicit illud ee falsuz qz pot in hoc casu recusa
te patre dari filio curator ut in l. impuberi de tuto
et cura. datis ab his. qd non prodest qz curator non
pot hereditatez adire l. cuz quidaz C. de admi.
tuto. requirit n. tutor ut possit hereditas addiri
In 9trariuz tn. facit tx in d. l. si: §. posteaei. tn. de
bet intelligi (postea ei) idest post quatuor decimuz
annuz ad dictuz §. sinaut in 2a. etate respondet
fulgo. male intellectus a Jas. dicens qd tx. suple
at judicis authoritas.

Intx tx. neqz pupilla.

Videt superfluuz cuz masculinuz femeninuz
comprehendat notat in l. i. de seruis fugi. l. sigs
id qd de iuris. om. iudi. l. si ita scriptuz §. quesitu
de leg. 2. Bar. in l. fi. ff de uerb. sig. et in hoc Pau.
in cons. 409. incipit casus frequenter contingit ad
ducit qez. in qua filius fuit institutus si sine liberis
deces

decesserit substitutus fuit q̄ia⁹ filie uero sorores instituti dotib⁹ suis fuerunt excluse itaq̄ substitutus admiteret͛ si sine filijs decederet non uero filie et in hac q.ᵉ inquit Pau. q̄ si institut⁹ decederet sine liberis masculis q̄ admitit͛ substitut⁹ non uero admitunt͛ filie illij instituti. 2º. facit qr non ē credenduꝫ q̄ testator dilexit plus neptes quaꝫ filias Sed filiab⁹ pretulit substitutuꝫ igit͛ etꝫ preferent͛ nepotib⁹ ut in l. si uiua matre C. de bonis q̄ liber. et facit q̄ notat͛ per Alex. et alios in l. 2. C. de inius uocan. ubi notat͛ q̄ stante statuto q̄ filia excludat͛ licet sit ex orbitas comprehendit neptes

3º. facit qr una pars testamenti declarat͛ per aliaꝫ l. qui filiab⁹ de leg. 1. q̄º. q̄ non succedat nep tis declarat͛ qr exclusit filias suas

4º. facit teorica Bar. in l. fi. nº. 2. ad treb. quaꝫ sequit͛ Pau. in l. 1. C. de condi inser. et b. fulgos. ideꝫ Paul. in l. filius familias §. cuꝫ quis de leg 1º. sequit͛ Barbatia inter consª. Alex. consº. 52. uolᵉ. 4. et tanq̄ uerisimaꝫ sequit͛ Deci. consº. 15. colª pen. Jas. consº. 141. uolª. 2. ubi dicit hanc

Paul.

Pau. opez ee quasi cover observataz et Pau. intel
ligit hanc opez hocmodo q qn. substitutus eex
neus admitant nepotes si vero non sit extrane
us sed de familia tunc substitutus admitat et ex
cludant nepotes ita Soci. inl. cuz avus nº. 34.
Nº quartus casus e de condi. et demons. In ?tra hac
opez tenet Barba. inl. cuz acutissimi colª. fi. C. de
fideicomi. et Soci. Junior. cons. 158. volº. 2. nº. 31.
et Jas. sibi ?trarius cons. 141.
Ego vero qui ?tra opez Pau. obtinui in casu fran
cisci de meneses in hereditate opulentissima ?tra
eundez Pau. defendo ita q in questione s. posita
neptes excludant substitutuz et inprimis facit tx
express in d. l. cuz avus iuncta l. cuz acutissimi
et b. glª. C. de fideicomi.
Neque obstat q exclusa filia censet exclusa nep
tis qz illud intelligit data paritate terminoz in
nra aut q. hereditas naturaliter descendit post
qz ingresa e aliqz lineaz et ita facit tx in d. l.
cuz avus iuncta d. l. cuz acutissimi. et adverte
q qz vis opio Pau. eet vera nihil hominus hodie
non pro

non procederet qz ubi Pau. consuluit erat statutuz qp stante filio femina non succederet et ita tenet Albert. in tt. de statutis excludentib. femi. stanti. masca. art°. 3. uol°. 2°. Caro. Rui. cons°. 100. a opposite etz Pau. recesit Pince. inl. uiua matre C. de bonis ma. n°. 27. et ad contrariuz respondeo qp ideo h dicit neqz pupilla qz reg°. quanto clarior tanto melior et ita Cuma. dicit qp in reg°s non e querenda ratio dubitandi et cuz iu°. Con. h. proposuerit regulaz non e querenduz cur pupillaz exprese rit maxime cuz sm Cuma. proprie pupillus et filius non comprehendant femeninuz sicut qn°. dicit siquis
De illis aut qui sunt prohibiti contrahere qq modis obligent in multis speciebz uide Suarez in l. reg. tt°. de las deudas quasi per totuz fol. 47. cuz segq. et Anto. gome. inl. ss. tauri. latis Tiraq. tt de iure conubiali. gla 3. per totaz ubi nihil omisuz relinquit . . . .
Pro conplemento aduerte qp Bar. inl. apud Julianuz §. si pupillus ff quibz excau. inpos. eat tenet qp ille qui non pot contrahere pot addire . contrariuz tn. tenet ipse h. magis tn. cois e. cuz Bar. in d. §. pupills sm Alex. inl. mutuz s et Jas h. n°. 33. et Tiraque. d. gla. 3. N°. 11. ratio e
qz pro

qz prohibere aliquez ut non contrahat ē exorbitans
ideo debet intelligi intermínis inquib9 loquit' maxime
cuz addire non sit contrahere sed quasi contrahere.
2º. facit. l. 2. §. legatis ff°. omnes iuncta l. de eo. s. deindi.
3º facit §. itez is cui et. §. cuz quis insti. qq modis recont.
oblig. per argumẽtuz ad absurduz
ꝯtraria opio qꝫ Bar. h. tenet ē. uerior deinde. et rat°. hu
ius opis ē. qz eadez ratio que prohibet non contrahere
prohibet quasi contrahere et adire. quoties. n. in unale
ge. pōt dari ratio unica qꝫuis non exprimat' habet' pro
expresa glª. in l. qꝫuis C. de fidei comi. et ita h. ē u
nica ratio uidelz ne ꝑꝑr fragilitatez decipiat' et ita
eadez ratio militat in quasi contractu et sic in additione
hanc opez tenent qꝫ plures quos alegat Tiraq. ubi s.
et Jas. h.
Ad iuª. pro ꝯtraria pᵉ. allegata Respondeo ad d. l. 2. et l.
addeo. q̄ b. legat9 non pōt conueniri qz lz addierit non
pōt. d. l. interduz §. fideiusit ratio ē non qz b. quasi con
trahat sed qz uoluntarie contraxit ut in d. l. inter
duz. glª. uero Bar. et Fulg. in d. l. de eo querunt
quare b. non pōt legatus conueniri et in d. l. in
terduz sic. et respondet glª. et coliges ex Bar. ratºz
ēē.

ee. q̃ b. ponit. et multas alias solutiones redit
b. Bar. quas vide per eum una aut. ratio e q̃ addes
non intelligit aliquem convenire secus aut. e in
negotio gerendo Sed hec solutio similiter
fribola e. quia voluntas adde unti non e
expresa ut non habeat animum conveniendi
alios vera aut ratio diferentie e dety in l.
heres absens ff de juditijs et ita ideo in d.
l. deeo legatus non potuit convenire q̃ defunc
tus in cuius locum succeserat legatus ille
convenire b. non poterat
estas seis hojas que se sigen son de otra lectu
ra de hector y puselas porque en esta lectura
no leyo en la ley more. la ley. 1. §. fi. ff de rebus eorum
y en la postrera esta el principio de la l. placet
no la sigo sino estotra lectura porque va mas cun
plida

Notam

Notauit tx in l. 1. § fi. ꝯ de rebus eorum omnium iudicio dif
cilimum esse. ut late pot uideri ex Pinello in l. 1. 3. p. n. 51
cum seqq C. de bonis ma. qui tandem concludit Vlpia
in eo loco inteligi non posse dificultatem quidet iniquum
et ꝯ omnes iuris ciui. reg. q constitut pignoris de qua tc.
non ualeat mihi uero Vlpia. in eo loco facilis uidet supone
dum n. e. q sicut minor inconsulto pretore et sine iusta cau
sa alienare non pot ex l. magis puto §. non pasim ꝯ de reb
eorum. ita nec rem pignori dare ut in l. si pupillorum eo. tt. Supo
nendum etiam e. q pignus ante quesitum dominium rei cons
titui nequit ut in toto tt. si res aliena pignori data sit ff
premisis facilis e ipsi tx intelectus qua p. uult ꝯ ctum emp
tis ualere ꝯ ctum uero pignoris per ꝯ. dictas rat. quas in
tx reperies scriptas Paulus uero in l. 2. statim sequenti mo
uetur pro rat. dubitandi q tale pignus cum ipso domi
nio apr. uideuat quesitum et q obligat. apr. inhesit
Non tn. Paulus asent. Vlpia. redidit imo illam sequit cos
tituens remedium sm q pignus ualere possit et ad arg.
Pauli dici pot q q rius apr. pignus cum dominio querat
et obligat. in hererat tn. sm. ordinem intelectus semper
dominium precedere deuet pignoris constitut. Denique
ex illa tx in §. fi. co liges q nec minor nec eccl.a nec similes
persone possunt in ꝯ ctu empt. aponere pactum resolu
tiuum dominij iam quesiti quidquid latissimo sermone dis
putatum sit apud grauisimos dd. quos refert Jas. in l. si filius
§. ꝯ iuris ff de pactis Pine. in d. 3. p. n. 53. tiraque. de retrac
tu ad §i. n. 11. cum seqq. et qui propria opne alegarunt tx in
d. l. 2. grauiter errarunt qz ut dictum e tc. ui con. solum
mouet rat. dubitandi opem tn. Vlpia. sequit.

Sequit tx in l. is qui heres ff de acqui. here.

Notauit dificilimum ee cognoscere quarat. heres non possit
acceptare sub condit. sub qua fuit insti tutus cum totum negotium

inter heredem et testatorem agat §. sed neque instit. de testa. et ceteri omnes actus possunt geri sub condit. quod si dixeris eam esse reg. l. actus legitimi ff de reg. iu. quod est ex s. c. enumeratis magis auget dificultas Pro euidentia quod nota quod licet omnes actus a lege confirmati possint dici legitimi l. ligitima s. de pactis propie tamen ligitime dicunt s. enumerati a l. actus legitimi quia ceteri ad execut. eorum ministerium hominis requirunt sed hec s. ab ipsa l. execut. recipiunt et ideo non recipiunt diem nec condit. quia est repugnant. actum esse perfectum de presenti et execut. mandatum a lege et suspendi per condit. uel diem prout expresit Coua. in 2a p. de sponsalib. c. 3. n. 3. Alcia. li. 3. parergon c. 3. et ante omnes notat Bal. in l. 1. C. qui admitti Notaui ex l. Cornelius de here. insti. Proculum non eficaciter reprehendisse Trebatium quia non est crediuile sent. d. l. ignorasse Treba. et quia si illa v. quod uter eorum uollet quod Procu. ut superuacua tollit adhuc manet imperfecta manet orat. Unde magis persuade Trebati. utrum quod repellere heredem quia per illa v. uter eorum uollet uideuat testator alterum dum taxat eorum ex asse heredem instituere iusta naturam dict. uter eorum ita Bar. in l. hoc arg. insti. de here. insti. Cartilius tamen intelexit et melius posse testatoris iudit. utrum quod admitti quod Cartilii opio habet pro se Celsi opem in l. titius et Seius ff de heredi. institu. Notaui hanc instituti. necesario eorum heredum si uoluerit esse conditionalem ut in l. v. de condi. inst. l. cornelius de here. insti. Unde colligit filium sic institutum non posse repudiare quia si dixit se uelle quesita est hereditas ut in d. l. cornelius insti. si repudiet nihil agit per textum nrum. quia institut. conditionalis est quod difficultatem mouit Accur. in l. iam dubitari de here. insti. cui nec ipse nec alius satisfecit Ego uero declaro non minus nouiter quod eleganter quod talis filius magis excludit ex defectu repu condit. quod excui repudiat quia illa condit. si uoluerit

deest per contraria si noluerit ut probat in d. l. cum dubitari
Dixi ulterius cum Paulo et Alex. contra Areti. et Jas. quod licet heres dicat
nollo ~~adire hereditatem~~ capitolium ascendere non defecit condi
tio quia sicut condit. non pot. impleri voluntate sed actu ipso
ita nec ad impleri nolluntate sed requirit quod non ascendat
Sed iuris interpretat. dicet defecisse si non impleat quam pri
mum potuerit ex l. hec condit. 29. ff. de condi. et de monstra.
quod si dicas quod semper erit hereditas iacens respondeo quod remedium
erit quod ille heres conveniat coram pretore ut cogat sub certo
termino implere vel non condit.
Notavi hanc condit. si voluerit in legatis facere veram
condit. ut est tex in l. si ita legatum §. illi si volet ff. de leg. i.
huius rei ratio Con. tamen rationem dat obscuram tamen et est quod expresa
noccent quod non expresa non noccerent que ratio nunquam aliis
fuit intelecta ut pot. videri per omnes d. in l. 3. ff. de leg. 3. Ve
ra ergo interpretat. est quod cum legatum sit transmissibile
ex toto titulo quando dies legati cedat facultas volendi dat legata
rio et heredi si tamen exprimit in persona unius negat in per
sona alterius arg. tex in l. cum pretor ff. de iudi. et hoc specialibus
et individuis verbis docuit Jul. Con. in l. si ita expresum sit in
fi. ff. de condi. et demons. in hereditatibus vero talia verba si volu
erit non faciunt condit. quia adit. hereditatis non est transmi
sibilis ut in l. uni. §. in novissimo C. de caducis tolen.
Notavi tex sing. est in l. si dictum §. fi. de evict. ubi pot. denun
ciari pupillo sine tutore quod miravile videt multis authoribus
relatis a Tiraque. li. i. de retracti §. i. glo. 13. n. 15. cum seqq.
multa inferentibus ex illo tex qui tex contrarius est huic et tex in l. sed
si ex stipulatu ff. de verbo. cum similibus mihi tamen facilius est illi
us tex intelectus est enim notandum quod denuntiat. in illa materia
evict. fieri devet venditori presenti non absenti ut in l. si
ideo §. fi. eo. titulo Unde tutore absente nulla denuntiat. requi

reuat de rigore benigne tn. iubet fieri ipsi pupillo et sic tx ille in suo tz casu inteligendus e. et male per 3 citatos authores ad alios casus trahit quasi ex simili ex tx in l. operis ff de noui operis nunciatione

Notaui receptissimuz ee ubiqz aut gla in l. iaz dubitari 3 de heredi. insti. q heres parendo condit potestatiue animo adeundi sit heres et hoc arg. tx. in l. antistij insti. p2ii. 3. hoc tt. set hec opio euidenter e falsa per tx nruz ubi heres pendente condite nec repudiare nec adire pot et hoc non ex defectu potes uoluntatis sed potestatis heredis Obstat expresse tx in l. 1. ss. sed si parendi 3. de condi. ob causaz ubi non obstante q peccunia data e. animo adeunde hereditatis pot hereditas repudiari et peccunia repeti per condit ob causaz Obstat etz q ante qz impleta sit condit hereditas non e delata et ideo adiri non pot ut in l. delata 3. de uer. sig. ppter. q iu desiderant post impletaz condites adites sequi deuere ut in l. ei qui et in l. si pupillus 3 de cond. et demons. Nec in 3riuz me mouet tx in d. l. antistij fo. ego puto in quo fundat cois opio. qz in eo tx instituto fuit pura et hereditas erat iaz delata et poterat adiri qz condito iuris iurandi remissa e a pretore in l. que sub condite de condi. insti. et lz illud q iurandum erat compelat heres facere in uiz tn. modi non condit ut e elegans tx in l. hec scriptura 3 de condi. et demons. et sic rectissime distinguit tx in d. l. antistij inter euz qui simpliciter adimpleuit condites et inter euz qui animo adeundi adimpleuit

Notaui magis receptuz e cuz Bar. in l. 1. C. de pactis et h. q hereditas conditionalis pot repudiari in iudite ex l. in pluribus insti. 3. hoc tto. et in l. 1. 3. de cura. bonis dan. Verior tn. mihi uidet opio Cuma. fulg. Decij et alioz in d. l. 1. q cuz hereditas pendente condite non sit delata nullo modo possit addiri.

nec repudiari. Nec citata iur. obstant q[ui]a s[ecundu]m eos de[m] non e[st] bona consequentia bona possident a creditoris q[uando] heredi tas fuit repudiata q[ui]a illud factu[m] e[st] ne facto debitoris tes tantis expectatio condit[ion]is tardet uel ledat ing credito[rum] arg[umento] t[e]x in l. filiusfamilias § divi 2° [et] de leg. i. et in l. 2. ff. ex quib[us] [causis] de uer[borum] oblig. Nec du[m] q[uod] t[e]x in d. l. plurium in fi. ib[i] in eo casu. debet intelligi in casu superiori non proximiori sib[i] q[uando] heredita[s] fuit petre relicta q[ui]a si ad casus proxi miores respiciat [et] C. potius dixisset in hoc casu q[ui]a in eo et in d. l. i. uidet[ur] loqui cu[m] ipse institut[us] posset addire et nollet et sic a creditorib[us] possident bona ex l. hec condit[io] [et] de condi tio. et demons.

Notaui q[uod] magis co[mmun]is op[ini]o obser[va]bat posse hereditate[m] condi tionale[m] repudiari pacto ex dd. h[ic]. et in l. i. C. de pactis p[er] t[e]x h[ic]. quor[um] omniu[m] op[ini]o. nullomodo defendi pot[est] rat[io] de q[ua] in su perioribus art[icul]is et in sp[eci]e. e[st] t[e]x in [superio]rius in l. sed si alios ff. cu[m] l. sequenti ff. ad treb. obstat et[iam] rat[io] efficacissima q[uod] si pacto posset talis hereditas repudiari sequeret[ur] ingens ~~dificultas~~ absur du[m] sib[i] [con]uenientes ab intestato priuarent[ur] ueni[en]te condit[ion]e Nec obstat l. i. C. de pactis ut in sequenti art[icul]o uidemus. Minus obstat t[e]x in d. l. heredi ff. fi. [et] de pactis q[ui]a in legato condit[iona]li lo quit[ur] q[uod] nihil habet co[mmun]e cu[m] hereditate q[ui]a agit[ur] de re par ticu lari h[ic] uero de uniuersali et q[ui]a aditio legati non e[st] act[us] legi tim[us] sicud adit[io] hereditatis q[uod] probat[ur] q[ui]a indiget auxilio hominis ex § nra. insti. de leg. ubi dat[ur] act[io] legatario ad uers[us] heredem post adit[ione]m at uero in hereditate adit[ion]e omnia perficiunt[ur] et sic repugnat adiri sub condit[ion]e legati u[nde] no[tandum].

Notaui eis de[m] rat[ionibus] de q[ui]b[us] s[upra] fideicomisu[m] uniuersale sub co[n] dit[ion]e non posse remiti per pactu[m] pro qua op[inio]ne e[st] t[e]x express[us] in l. sed et si alio ff. fi. cu[m] l. sequenti [et] ad treb. Nec obs tat l. i. C. de pactis q[ue]m nouiter et eleganter r[espo]n[deo] q[uod] condit[io]

illa si sine liueris inter fratres respicit solum utilitatem fratris fideicomissarij et ideo eam remittere potuit ut est tx expressus in l. de fideicomisso C. de transact. et est argumentus eficax in l. post mortem C. de fideicomissis. de cuius tx intelectu uide que habes in l. multi non nota causa ff de lau et postha.

Sequit tx in l. si serbus eius § hoc titulo.
ff. capere non potest.

Intelige de eo qui capere non potest a testatore ut spurius qui non erat incapax in genere de quo loquit tx in l. similiter et filio §. de leg. 2. secundum quem intelectum cesabunt omnes amaritudines huius tx et sic apparet ualuit institutio quia dominus erat capax in genere licet non in spe illius hereditatis pro quo intelectu est tx in l. debitor §. seruo § de leg. 2.

Sequit tx in ~~l. pro herede iussu~~ ta. l. ~~is~~ qui putat § eo.

Circa intelectum huius tx et aliorum similium qui de herede erante uel dubitante loquunt uera traditio est quod si hic heres in altero casu sui herroris nequit adire adeundo nihil agit ita inteligit tx in l. heres institutus § eo. Nec obstat tx in l. sed et si de sua condit. § eo. nam rñ. cum Cuma. Paulo et Aret. ff quod illic heres in utroque casu potuit acceptare quamuis si sit filius familias egeat consensu patris Nec obstat tx ff. cum l. sequenti quia secundum Bar. ff. quem omnes sequunt animus huius qui putauat se necessarium non erat repudiande nec acquirende hereditatis sed solum commoda et incommoda eius quia ratio potius ~~reb~~ uerbis quam rebus nitit ego aut inter abstensionem et repudiationem constituo hanc diferentiam quod suus potest suam abstensionem reuocare l. si quis suus de iure delibe. in extraneo secus est l. sicut C. hoc titulo et per consequens inmiscendo se quasi ex necesitate l. uoluit se obligari et ideo uoluntarius non existit cum uero in utroque casu potest equaliter adire error non nocet ut in l. sed si quis § hoc titulo

Notauicuz Cuma. et alijs ut diuersa inuenire nro poni aditio heredi tatis et gestio proherede l3 ueteres id non cogno uerint satis: aditio hereditatis fit vs. gestio tn. proherede in facto et animo consistit ut ti. tenet. tx et l3 in §. fi. inst de heredum qualitate et diferent. habeat qp fit gestio prohe rede vs intelligit de uerbis non principaliter ad acquisi tio hereditatis sed ad aliqd factum per qd agnoscat animus ade unde hereditatis et l3 tx in l. siquis extraneus ss. inter dum hoc tt. solum animum suficere dicat deuet inteligi talis sm propositam especiem sil3 qd non sit neccesarium factum pro domino sed sufitiat factum proherede in realiena quasi heredi taria. Nec dum qd e solum habet qd solus animus adstringit here ditati non uero solo illo gerit heres proherede rat. uero quare qui in uno casu dubitat qui si desitiat non poterit adire cum nihil agat aceptando aut repudiando e qz sub condit. adiret aut repudiaret sil3 si ego sum uolutaris repudio sl. i qui heres 3. eo.

Premitendum e qd filius heres institutus si habet coheredem adeuntes abstinendo se non dicit impugnare iuditium l. filio pater de leg. i. si tn. sit solus heres institutus dicit impugnare ut e. Premitendum etiam e qd filius qui se abstinuit pot reuocata absten.ti rursus se inmiscere e n. premitendum uoluntatem testatoris proparte non posse impug nari l. quesitum. l. filius qui se paternas eo. Ex his sequit planisi mum ee intelectum ss. Papinianus 3. hac. l. qz sm dicta repug nat filium ee abstensum et impugnare in hoc iuditium patris et alia uia accipiat peccuniam causa condit.s implende ex eodem iuditio patris et ideo accipiendo eam peccuniam necessario te net reuocari abstensio et talis receptio peccunie e actus qui nequid fieri citra ius et nomen heredis et ita coligit ex rat. tx qz ex uoluntate testatoris &c. qd Paulus. e. non e asecutus et sm Cum. rat. eficatisima qn filius e solus heres institutus Eisdem rat. intelige tx in l. quesitum et in §. filius qui se paternas

Sequit h. §s papinia. 3 hac. l.

ꝫ. supposito q nemo pot se abstinere a patris hereditate et inmiscere se impuberis hereditati l. sed si plures ss si ex a se deuulg
Notaui hic dificilem et singularem in l. seruo instituto bs. § si pupilo ad Trebe. ubi probat infantem posse hereditatem ac quirere tutore authore nec in 3rium facit hic in l. pupillus si fari ꝫ. eo. in qua tantum requirit q fari possit qm hic est de aditione quam vis celebrat loquit hic uero in ss si pupillo loquit de actu pro here qui ~~in utroque~~ consistit in facto in utroque tamen casu animus suplet per ipsum tutorem. Notaui ulterius dum ꝫ uero Con. est in i° p° respondisse uidet q solus tutor non pot compelere adire et restituere loquit iure Con. est atento strictissimo iuris rigore postea tamen ex benignitate admiti posse tutorem ad adeundum et restituendum compelli quequidem benignitas ex conparat° iuris ciuilis descendit quia infans qui nullum habet intelectum neque adire nec pro herede gerere pot de iuris rigore
Notaui ulterius sing. sententiam hic in l. fuit questionis ꝫ. hoc tit° qui hic sing. est. ubi dubitatum fuit si heres acepto pretio causa repudiatus uideat ne adire hoc actu et pro herede gerere et quibus magis placuit non aditam sed repudiatam uideri hereditatem Ego uere et eleganter constituo q si talis heres institutus inuis pacti et renuntiatis fauore alicuius renuntiauerit hereditati q per talem renuntiat° uidet prius hereditatem adire gerendo pro herede et illam presenti donare prout probabit fulg. cons° 102. quem refert Cur. Juni. col. 4. in l. i. C. de pactis et Paulus in l. pactum dotali col. 9. C. de colat°. rat° diferentie est quia repudiat° solum in animo repudiantis consistit renuntiat° uero duorum consensum presuponit et sic qui uult consequens uult antecedens l. illud ꝫ. eo. nemo n. dare pot q non habet l. nemo ss. de reg. iu. et sic qui uult in alium transferi hereditatem uoluit prius eam adire
Notaui ulterius in eo. ss. papinianus cum Cuma. et Aret. est q licet libertas

possit recipere condit^o aut dari sub condit^e non tn. pot recipere fi deicomisuz dandi ut in l. plane. 2. §. fi. de leg. 1. et rat^o diff^e e qz con dit^o suspedit liuertatez ut in tt^o de statu liueris Sed fideicomisuz e pretiuz relicti ut in l. imperator ff. de leg. 2. et qz liuertas inestimauilis e ideo grauamez non recipit declarat Bal. in d. §. fi. et eisdez rat^e procedit l. asig nare de asig. liuer. ut gl^a in d. l. fi. intelexit. Ex quo intelectu infert no recte dici posse qd lz heres qui pot eligere non pot grauare electu ut in l. unuz ex familia de leg. 2. possit eligere sub condit^e arg. l. asigna re et qz electio condit^s elect^e e ut in l. mulier §. fi. de condi. inst. Ego uero 3rium ee uerz existimo qz iusus eligere inteligit eligere pure et non sub condit^e arg. tx in l. 1. §. si qs simpliciter de uerb. obstat etz qd aliter eet in manu eligentis preuertere uoluntatez testatoris ponen do condit^o dandi uel faciendi que quantitatez relicti minuat nec ali ter mouet d. l. asignare qz in ea spe longa e diff^a inter condit^o et fidei comissuz Nec me mouet d. l. mulier §. fi. qz no nego qd elect^s sub condit^e no sit elect^o nego tn. qz sit elect^o s^m uoluntatez testatoris

Notaui etz inter condit^o et grauamen respectu ligitime port^s patroni mag nuz ee discrimen si instituat sub condit^e an grauet fideicomisso. Sub codi t^e. n instituts habet bonoz pose 3 tabu. ut in l. etz §. si patronus sub condit^e 3. de bon. liuer. si uero grauatus sit bonoz pose. non habet Sed grauamen prestare non cogit ut in l. cuz patronus 3 de leg. 2. Cuius rei diferent^s nemo hacteus asecutus e procuius intelectu notanduz e qd grauamen no tolit a p^o de ligitima patroni Sed e in pendenti donec ipse adeat si adit grauamen euanescit si repudiat deuet a coherede uel substituto ut pro bat tx in d. l. cuz patronus et declarat ibi Bal. et Peral. n 3. Ex quo infer r efficax diferent^e rat^o inter grauamen et condit^o ideo. n. patronus institu ts in sua ligitima port^e habet bonoz pose. 3 tab. qz condit^o sicud grauame ante aditaz hereditatez ab ipso patrono tolli non pot ut in d. l. cuz patro. si no to lit pedete codit^e nequit adire ex l. is qui s. eo. g. conseq. e qd habeat bonoz. pose.

Notaui ulterius qd si filius sit heres a patre institus et rogats seruuz ipsius filius ma numitere si post absten^s filius manumiserit pro herede gerere no uidet ut in

l. Julianus que incipit si pupillus §. si uero aut ꝯ. eo. qui quidem tx in sensu directo nullam habet difficultatem a s[e]n[su] uero sensu e[st] ille tx difficilimus qz probat q[uod] si a[n]te aditam hereditatem filius seruum manumittat pro herede gerere uidet[ur] et obligat creditoribus q[uo]d quidem durissimum e[st] et ꝯ reg. §. papinianus n[ost]re l. in fi. ubi solum ille actus dicit[ur] pro herede qui non pot[est] fieri citra ius et nomen heredis sed in proposita spe potuit filius manumittere seruum iu[re] suo ut d[omin]us q[uod] no[n] de uet intelligi manumittere tanq[uam] heres ad hanc difficultatem respondet Areti. tx. dicens q[uod] ideo talis actus e[st] pro herede qz intelligit filius patri obedire pro qua op[inion]e e[st] tx singu. in l. cum quidam ꝯ. eo. Nec obstat tx in d. l. i. C. de iu[re] delib. ubi manumissio seruorum hereditariorum non e[st] actus pro herede qz tx ille procedit in filia emancipata que illis temporibus no[n] habebat ius adeundi nec faciendi actum pro herede sed accipiendi bonorum posses[sionem] iu[re] ueditus ut in l. fi. C. qui admitti hodie uero cum sublata sit diff[erenti]a inter emancipatos et alios non procedit ille tx.
Notaui q[uod] soluere creditoribus e[st] actus pro herede s[ecundu]m omnes per tx ꝯ in l. 2. C. de iu[re] delib. obstat tn. q[uod] soluere creditoribus e[st] actus qui a quo cu[m]q[ue] pot[est] fieri citra ius et nomen heredis ut in l. soluendo ꝯ de neg. gestis. cui difficultati nec Bar. nec alius integre satisfecit Vnde aduertere debes cum fulg. in d. l. 2. q[uod] tx. heres non simpliciter sed pro portio[n]e hereditaria soluat et sic u[er]ba tx tx. pro port[ion]e hereditaria sunt coniungenda cum u[erbo]. soluere non cum u[erbo]. adire prout euidentius aparet in l. parentibus ubi notarunt fulg. et Sali. C. de inoff[icioso]. testa. et hec de l. pro herede
Notaui q[uod] l[ice]t morte mandantis mandatum finiat[ur] ut in §. recte insti. de mandato. si tn. procurator sit adiectus in pro ꝯctu principali ut ei solui possit ei recte soluit[ur] non solum post mortem sed etiam ꝯ dicente creditore qz ius quesitum debitori ex tali ꝯctu ut possit procuratori uel creditore soluere creditor auferre non pot[est] ut e[st] tx in l. aliud ante pe. de solu. ex quo tx hoc uoluit Bar. in l. si cum fundum ꝯ. de pactis habes etiam l. si uero procuratori §. fi. et in l. fi. ꝯ de solut. Vnde facile intelligere poteris tx in l. cum qui ita §. qui sibi de uerbo. ubi si quis stipulet[ur] dari sibi uel filio pot[est] debitor soluere filio emancipato non alia rat[ion]e nisi qz emancipando filium non potuit

ius deuitori quesitum auferi sm̄ q̄ interpretat⁹ non obstat l. cum quis ȝ desolu. q. ꝫ procurator uel adie[illegible] mutauit statum sine culpa creditoris et eadem iuris ciuilis rat° intelige l. si quis seruo ȝ de solut°. ubi seruo facto liuerto solui nequit q̄m ꝫ reuocat° mandati pendebat a sola uoluntate dn̄i. q. uoluntas censet reuocata si talem seruum manumiserit et sm̄ hanc interp̄tat⁹ cesant difficultates de q̄q̄ in d. §. qui sibi ubi dat.

Sequit tx in l. placet ff de acqui. heredi.

Notaui q. tx h̄ non disponit principaliter q. quesita patri per filium fam. ei acquirant sed magis docere qualis sit hec acquisit° et ait q. prius considerat filius acquirere et si talis acquisit° non persistat in filio neq̄ ullo momento et una et altera acquisit° celebrat uno et eodem instanti ut Cuma. declarat et fuit de mente Bar. h̄. et sic sm̄ hac declarat⁹ tollit difficultas l. qui hominem §. qui dam filium ȝ desolu. ubi filius deuitor succedit creditori suo et q. cuius hereditatem patri acquirat liuerat ipso iu°. et act⁹ confundunt in illo instanti in quo fuit heres ita Bar. h̄. quem reliqui sequunt explicauit q. quidem gl°. nr̄a inquit ꝫ hoc non asecuta uarios ẽxit errores ut uideri pot h̄. et ꝫ. Ante omnia premito patriam potestatem ẽ ins timauilem ex. l. filius fam. §. secundum uulgarem de leg. i°. et hinc colligit concordia in l. uxorem §. heres de leg. ȝ. et l. si quis testamento de condi. insti. ut sicut liuertas pōt dari sub condit° ita emancipat° et adopt° ut in d. l. si quis testamento q. ita proccedit et sicut liuertas honere pecunie nō pōt grauari ut in l. plane. 2. §. fi. de leg. i°. ita neq̄ adoptio neq̄ emancipatio et sic procedit tx in d. §. heres q. declarat⁹ omisa Bar. et alio ꝫ tradit Cuma. in dictis iuribus et in l. qui dam cum filium et in l. tit° ubi ȝ ag. n̄ 8. de uerbo. Notare tn̄. deues q. d. Seuerus rescriptos a rigorem iuris antiqui [illegible] mendauit et rogatum heredem uel legatarium filios emancipare si tale legatum uel hereditatem agnoscunt emancipare deuent ex l. si cui. legatum ȝ de condi. et demons. ubi Vlpia. per interpretat⁹ rescripti declarat iam hodie ex° hordi.

nequ patrem compellendum filios emancipare quod omnibus consequias
e intellectus tex in l. mater decem et de more. ubi Papini. interpretat
quod filius rogatus emancipare inteligit rogatus de hereditate restituen
non dicas quod Papi. dixit quod pater tenet emancipare quia illud res
cripto deuat sed solum Papi. eleganter scribit quod si pater filias sponte
sua emancipauerit tenet eis restituere et ita inteli ge l. quisquis C. de
fideico. et excusabis omnem illum errorem b. dicent quod pater b. acceperat ali
quid propter quod fuit compulsus emancipare b. n. non compellit. ~
Circa intellectum tex in l. cogi §. si pater ad trebe. quia probat b. tex
quod filius potuit esse capax illorum illius hereditatis duo etiam suponenda
sunt rescripta sine quibus inteligi non potest unum e in l. ubi pure ff eo. tit.
in quo continet quod licet pater grauatus sit restituere pure filio suo in po
testate inteligit condit. cum filius sui iuris sit ne fideicomisum re
dat inutile ut in sequenti ar. tractabit. itaque in d. §. si pater illud
fideicomisum ex authoritate huius rescripti condhonale erat de
inde succedit aliud rescriptum de quo in l. apud Iulianum §. utrum
ff. ante illa ad trebe. per quod indultum e fideicomisario sub condit. quod
possit pendente condit. compellere heredem dicentem suspectam he
reditatem adire ne interim pendente condit. herede mortuo fidei
comisum euanescat et hac rat. et authoritate huius rescripti potuit fi
lius in d. §. si pater patrem suum dicentem suspectam hereditatem compe
lere adire non aut restituere. restituere uero tenet statim si fidei
comisum ad peculium castrense pertineat quia tunc in tali fidei
comiso nulla inest conditio cum in castrensibus etiam in ff. filius sit
capax et sui iuris
Admonendi sumus rescriptum diui Adriani de quo in l. ubi pu
re 3 ad trebe. indultum fuisse solum filijs familias non seruis
quamuis i. fronte eadem rat. uideat urgere in seruo uidelicet ne fidei
comisum redat inutile in qua rat. rescriptum fundatum e et ita
resoluit Ripa in l. cum filio n. 33. de leg. i. et rat. diferent. illa
potuit esse quod filius morte sui patris efficit sui iuris non seruus morte
Sequit.

Sequit' tx in l. placet hoc tt°.

Premite q patria potestas de qua agenduz e dicit' res instimabilis. l. filiusfami. §. sm uulgarez de leg. 1. et ideo sm Alberi. t. dicit' in stimauilis qz antea pater habebat ius occidendi et uendendi filiuz l. insuis delibe. et post. l. 2. C. de patri. qui fili. distrax. que ratio non uidet' recta qm tale et maius ius habet dominus in seruos ut in l. 1. et 2. de his qui sunt sui uel alie. iu. ideo rectius dicit' q ideo sit instimabilis qz in ea consistit onus familie l. nanciuiz de his qui sut sui. l. liberos §. 1. de capi. dimi. iuncta l. pen. §. 1. de uentre inspi. iunctis que notant' in l. 1. C. de adulte.

Ex is facile disolbit' dificultas que uersat' circa d. §. sm uulgarez et in l. uxorez §. heres de leg. 3. et in l. si quis in testamento de condi. insti. et in l. si cui de condi. et de mons. que iura inter se pugnare uident' quoz resolutio sm Bar. in d. §. heres et melis in d. l. si quis in testamento.. ut fideicomisuz de adoptando ratuz non sit tanqz turpe possit tn. quis inuitari ad adoptandum spe premij ut in l. ticio centuz §. 1. de condi. et de mons. ad emancipanduz uero non possit cogi ista actionis et sic intelligat' d. §. sm uulgarez possit tn. qs off° iudicis comp.

compelli et ita intelligit d. l. sicui. que resolut° magis coer ē recepta prout probant Ange. et Pau. in d. l. si quis in testamento et tradit Jas. in l. qz uis la 2. C. de fideicomi. Palat. Rubi. in repeti. c. §. 21. que resolutio omnino preuertit sententiaz d. §. sm̄ uulgarez et suponit unuz qp iniu° non probat ēe turpe post beneficiuz acceptuz cogi aliquez ad adoptanduz. Unde rectissime Cuma. in l. plane. 2. §. fi. de leg. 1. dixit hec iuª a maioribq non fuisse intellecta et arg. hc in d. §. fi. respondet qp libertas qz res instimauilis ē non pōt grauari onere fideicomissi tn̄ possit relinqui sub condit°. eodez iu°. neqz adoptio neqz emancipatio. qz opez tenet idez Cuma. in l. quidaz cuz filiuz ubi Jas. n°. 13. de leg. 1. que opio secure tenenda ē et probat ex Papiniano si recte intelligit in l. mater de condi. et demonst.

Ad. l. sicui de condi. et demonst. Ad hc in d. l. sicui. respondeo plane qp b. Ulpia. refert antiquaz fuisse hanc iuris sentªz ipse tn̄. Ulpi. authoritate Diui Seueri. nouiter constituit iaz hodie patrez qui legatuz et hereditatez accepit contemplatione emācipationis possit compelli emancipare

Ex his

Ex his uenit intelligendus tx. in l. quamuis. 2. C. de fidei. ubi duplex constituitur dificultas Altera est quod inducatur fidei comissum sine eo quod pater rogatus sit de restituendo cum uelle non dicatur ille qui non disponit l. uni. §. sin autem detrahentes. C. de cadu. tolen. l. quidam cum filio ubi Bar. et Imo. de here. insti. Altera dificultas est quod teneatur pater emancipare nullo retento emolumento hereditatis quia quartam trebelianicam non retinet quia rogatus censetur tanquam pater et non tanquam heres iusta notata. in l. cum filio de leg. 1. nec fructus medij temporis l. in fideicomissi §. cum polidius de usuris.

Ad. l. quamuis. 2. C. de fidei com.

1.ª m. dificultas resoluitur secundum glossam ibi. Bar. Bal. Ang. Sali. Pau. Alex. et Ias. quod ex eo quod pater fuit rogatus de emancipando per necessariam consequentiam censetur rogatus de restituendo cum aliter emancipatio nihil operetur que quidem consideratio omnino falsa uidetur cum sine fidei comisso satis emancipatio operetur ut filius factus sui iuris possit in posterum sibi acquirere prout fulgo. et Corne. recte ibi. aduertunt intelligentes induci fideicomissum non solum propter emancipationem Sed quia filij fami. sinpliciter censentur instituti ipsorum contemplatione l. qui liberis §. hec uerba de uulga.

quamuis in

q3 interpretat⁹ sequor
2ª. aut dificultas resolbit' ex eo q patri dequo t. pre
suponendu3 e aliquid fuisse vellictu3 qui sensu om
nino diuinatorius e. ubi pot responderi negando q t. pa
ter cogat' emancipare q solu3 tx dicit q censet' colla
tu3 ~~beneficium~~ fideicomisu3 intempus quo filij sui iuris
sint. Jn gl.ª t. ti in ciuili.
Dic melius sm Bar. et omnes indiferenter tan ti. q3
t. q et3 obligatio naturalis querit' patri et dno si ab eo
de3 patre uel dno. non procedit ut in d. l. si id q ti.
alegata et hoc resolbit Bar. ubi omnes in l. frater a
fratre de condi. indebi.
Jn ea. gl.ª t. §. quida3 filiu3
Cir ca dificultates huius tx maxime se inuoluit gl.ª ti.
et in d. §. quida3 filiu3. tu dic sm Bar. q filius uere e
heres nomine et tale3 hereditate3 patri querit quale3
sibi quesibit ut in d. §. quida3 filiu3 l3 hec acqui
sitio uno instanti momentaneo consideret' 3traque3
intellectu3 Areti. allegat tx in l. 2. §. fi. in fi. 3. de he
redi. uel act. uendi. ubi qn° actiones per additio3 he
reditatis confundunt' si hereditas alteri restituit' ue
teres actiones reuiuiscunt. Quibus non obstantibus
a con.

a coni. et Bar. Solut^o non e recedenduz. neqz incon
trariuz facit d. l. qui sic. qm natura ipsius solutio
nis que e integre satis facere ut inl. solutionis v.
de uerbo. sig. cuz simili. repugnat momentaneç ac
quisitioni quez admoduz et in usu fructu ut inl.
titio cuz moriet s. de usu fruct. et in libertate ut inl.
libertas de manu. testa. et in dotis constitut^o ut inl.
Julianus de iu^e dotiuz. in quib; omnib; actus repug
nat. ut usus fructus, libertas, et dos. cuz hec non sint
transmisibilia incipiant eo tempore quo finiuntur
et sic in talib; casib; et similib; illa momentanea ac
quisitio que celebrat in ultimo momento uite non
e in considerat^o. Ceterz in actib; in qq pot conside
rari utilitas momentaneç acquisitionis illa tunc co
siderat. §. ita aut inst. de inutilib. ubi ppr utilitatez
transmisionis valet stipulatio concepta in tempus
quo stipulator moriet et eadez rat^o omnes contract;
sua natura transmisibiles possunt serbari in ulti
mo uite spiritu l. si auia cuz simili. C. de iu^e delib.
et ideo considerat additio filij familias lz here
ditas neqz ullo momento apud euz subsistat q?
per talez addit^oz statiz confundunt actiones et con
tin git liberatio que perpetuo durat.

Exqq

Ex qq improbabilis ē. opro Bal. in l. fi. col.ª 2. deco di. insti. dicentis q filius patrinon querit in ultimo uite spiritu quez refert et sequit' Are. cons.º 161.
Minus etz obstat tx in l. 2. §. fi. de heredi. uel ac[tione] uendi. qm pot responderi q ueteres actiones s ex tincte per additionez reuiuiscunt rat.ª tacite conuen tionis
2ª. reg.ª in materia huius tx ē. q per liberaz perso naz excepta causa possesionis nihil acquirat' in l. 1. C. per quas perso. q quidez ita intelligenduz ē ut ta lis acquisitio etz ex causa possesionis debeat' Diuo Se uero prout firmat Justi. in §. pen. insti. per quas perso et huius constitut.us meminit Ulpia. in l. solutuz §. per liberaz de pigno. act.ª Quod tu ualde nota qz ex hac cesant uarie dificultates. qua reg.ª sic intellecta trac tanduz ē de pluribus dificultatibus
et 1.º huic reg.ª obstat l. publia meuia depositi ubi

Ad l. publia meuia ff de positi.

ubi per matrez querit' filio actio depositi cui dificul tati Bar. s. respondet. quez fere omnes sequunt' q ideo querit' actio filio qz mater fecit pactuz super re pro pia duratura propia et hanc opez tenet idez Bar. in l. certi conditio. §. qm si certuz petat' et s sequunt' omnes indiferenter sm Jas. col.ª 1. et Deti. insti.
idez

idez Bar. in l. stipulatio ista §. si stipuler ubi etz omnes sequunt' sm. Alex. col. 11. de uerbo. que opio lz coer obseruet' non tn. coer placet quasi opio sine aliqua lege scripta. Unde uerior e opio fulgos. et procedit plane in d. l. publia ubi singulariter agnoscit nullaz fuisse questionez an competeret actio depositi illud. n. plus qz manifestuz erat cuz mater intestata decesiset et filij ex Senatus Con. eet heres. Unde soluz dubitabat' deres titut.e facienda utruz fieret merito ex presumpt.e iuris de qua in l. quintus de annuis lega. et in l. etz C. de dona. inter. uir. a nuero filio tanqz uniuersali heredi et disponit ubi Con. restitut.ez faciendaz ee filio qz interpretat.z qz interpretat.z si deci. integre cognouisset ab ea non recederet habito tn. pro constanti sm coez qz super re propia durat ira propia possumq alteri obligat.z quereere uidendus e Alex. qui circa presentez articuluz singularia aducit in l. ex facto §. si quis rogatis n. 25. ad trebeli.

Regulaz tn. superiorez ofendit l. certi conditio §. si numos si certuz petat' ubi numerando pecuniaz meaz

mear nomine absentis et ignorantis ei obligat^{es} ac
quiro cuius tx rationes duplicem ee constituit Bar.
et utranque coer damnarunt et merito constituentes
tandem ut in illo tx nulla specialitas verset' sed
generaliter dicendum ee ut super actu naturali pos
sit semper quis alteri obligat^{es} querere per tx in l. ea
que civiliter de acquirendo rer dominio et per alia
iura que aducit Alex. b. col^a. 1. Ego satis intelligo
hanc opem ee coem et frequentem ut contra eam iu
dicando vix possit obtineri sed non minus intel
ligo eam ee improbabilem video n. q d. l. eaque ci
viliter solum disponit q ea que naturalia sunt
acquirant'. Rursus intelligo etiam q acquisitio
naturalium per liberam personam nondum intro
ducta erat tempora Aristonis et Julia. prout
s. dictum e. Rursus si numerando nomine ab
sentis cui non videor donare sm coem opem ei obli
gat^{es} quesi sem consequens e ut prius ipse mi
hi obliget' sine consensu cui arg nunquam satis
factum fuit. Vnde novitur intelligo q ind. tx pre
cesit mandatum absentis prout eficaciter proba
t in 2^a. p^e. b. voluntate tua in qua etiam specie
inte

intelligendus ē consul. in ā p.te aliter n. seque
ret q Ulpia. an sine mandato posset absenti
obligatio queri inepissime respondisset cum prece
dente mandato posse q tribuere Iu. Con. plus q
ridiculum ē. Neq obstant illa v. te absente et ig
norante qm in illis contrahit tota singularitas
illius tx illa n. v.ā non respiciunt voluntatem con
trahendi sed respiciunt tempus numerat.us et sic in
illo tx principalis questio non erat utrum obligatio si
ne mandato possit contrahi sed utrum mandato
posset mutuum contrahi et mobebat dificultatem q pe
cunia non erat illius cui obligatio querebat iusta
l. 2. §. appellata eo. tt.o quarat.e non obstante res
pondet Iu.e Con. mutuum contrahi ex fictione bre
bis manus quasi pecunia sit ame data absenti
et ab ipso absente ei cui tradidit iusta l. singularia
eo. tt.o et sic dicendum ē q primus locus fict.us bre
bis manus et illius fictionis disputat.o principaliter
contrahit ind. §. si nummos. ut hoc tribuat tx ind.
l: singularia ubi Iu.e Con. illud non principali
ter dicit sed aliud agens illud presuponit illud

aūt

aut q̃ uẽ Con. agit in d. l. singularia ẽ exten
dere decissionez h̃ in d. §. si numos ad casuz in
Ad. l. quinego-
tia ff mandati
quo sit una eadez q̃z persona in qua specie Afri
tanus in d. l. quinegocia §. manda ſtrariuz uide
t' specialiter constituisse inter quas leges uerie
constituunt Solutiones quarũ minus periculosa
ẽ illa que magis cõis ẽ sibz q̃ in d. l. quinegotia
pecunia debita ex causa mandati non potuit con
uerti in causaz mutui at in d. l. singularia pecunia
erat parata solut' et hanc concordiaz sequunt' magis
cõer scribentes sm̃ Alex. Jas. et Alcia. in d. l. sin
gularia que interpretatio q̃z diuinatoria sit ne
mo ẽ qui non uideat et q̃ falsa sit ostendit' ex
d. l. quinegotia ubi magis constat pecuniaz fu
isse solutaz Rursus African. in d. l. quinego
tia in alia longe diuersa ratẽ fundat' ut ex
eo uideri põt in fi° alia qui nouaz interpretat°
ponit Coras. lib. 6. miscela. c. 16. aliaz Cona. lib.
7. comen. c. 1. nulla tn̄ tollit dificultatez ueriorez
ponit fulgo. in d. l. quinegotia afirmans inter
has duas leges nullaz posse dari ueraz con cor
diaz

diaz et q Afri. et Ulpia. in hoc art° disenserunt cuiq consideratio uera mihi omnino uidet et intelligo Africa atento iuris rigore rectius respondis se arg^{is} et rationibq deqq pereuz qm in casu dua y persona q bz mutuuz contrahat siue coqqdemeo fiat tuuz tn interuenit pecunie numeratio et sic ideo non cesant esendabiamutui at in una eadez qz persona neqz meuz fit tuuz neqz numeratio intercesit et sic arg^{us} Afri in s° aliaquin. esi taciter concludit duz dicit q utrunqz nuda pact^{e} mutuuz contraheret

Et ex his infertur intellectus Ad l. 2. C. per quas perso. qui quidez tx in multis notabilis e probat n. q ante Iusti. actio hypotecaria per procuratorez dño non querebat ɔtra coez resolutiq in d. § sinimos. ibi concludit q per actus naturales et corporeos semper per liberaz personaz querit obligatio neqz satis facit solut° Jas. 5. col^{a}. 1. dicentis q hypoteca non fuit tradita uel causata nomine absentis in quo Jas. magno errore lapsus e. qm ratio decidendi illiq tx illa e q per liberaz personaz Ad l. 2. C. per quas perso.

oblig

obligatio non querebatur quia clarius expeditius erat in l. solutionem §. per liberationem de pigno. act.
Rursus ex eodem hoc sume notandum est quod conditio mutui de qua s. acquiritur domino sine aliqua cessione quod qui dem regulariter non fit ut est hoc ubi Bar. et ceteri notant in l. possessio quoque s. et si possessio de acqui. pos ses. et in l. ubi Bal. et Sali. notant C. per quas perso. pre. cuius hoc ratio omnes s. scitati authores recurrunt ad regulam generalem scilicet rei interventu et actione naturali numerati hoc fieri. contra quam interpretationem ultra ea que s. dicta sunt obstat in specie hoc recte intellectus in l. Julianus §. si procurator de actio. empti ubi per procuratorem non queritur domino licet res sua tradatur directa actio ex contractu. circa quem hoc et similes valde se involuit Bar. in l. stipulatio ista §. si stipuler coll. 4. s. deuer. ubi etiam Alex. et Jas. col. pen. rem non satis resolutam relinquunt
Tu pro intellectu tantorum iurium dic et secure quod in contractibus qui re celebrantur in quibus obligatio non nascitur ex consensu sed ex rei interventu de quibus per totum insti. quibus modis re con. oblig. in his n. contractibus
planum

planuz ꝭ. ut dn͛o obligatio querat͛ si res sua tradat͛ uel que sua fingat͛ et ita procedit tx in d. l. 2. et in d. §. sinumos et ē tx express in l. 1. §. si interrogaue ro ꝭ. depositi tx notab. in l. cuz indebitaz de cond. inde. Neqz in tali specie recte dicit͛ per liberaz personaz obli gat͛ queri sed magis pp rēz et ex natura contrac tus qui celebrat͛

In contractib; uero qui consensu celebrat͛ uerius ē ut per procuratorez dn͛o obligatio uel actio non querat͛ qz uis res dn͛i tradita sit prout probat tx recte intellect; sm̃ glo͛az 1. C. in l. Julianus §. si procurator ꝭ de actio emp. ubi soluz dat͛ utilis actio dn͛o ad exempluz ins titorie actionis de qua in l. 1. infi. cuz l. seq. ꝭ de insti. act͛. qui intellectus et v͛. tx. d. §. si procurator mani feste hostendunt ex tali ꝯtractu directaz act͛oz dn͛o non competere qz uis Bar. Ang. et Cuma. aliter illuz tx intelligant in l. possessio quo qz §. et si pos sesio de acqui. poss. idez Bar. Alex. et alij in l. stipu latio ista §. si stipuler de uerbo. et ex his facilis etiā erit intellectus tx in l. in l. si cuz uenderet in fi. C. in fac tuz act͛oz ꝭ. de pigno. act͛.

qq omnib; rectissime aplicari pōt notab. decisio tx in l. gaius soluto. ma. ubi ex facto aui materni fuit que sita actio nepoti et cōer scribentes interpretāt͛ illud

Ad l. gaius ff solu. matri

illud induci tribus concurrentibus silz nuptiarum fabore
et ipsius dotis et maxima sanguinis coniunct. ego aduer
to uerissimum esse nepti act fuisse quesitam Sed aduer
to etiam quesitam non esse ex aui stipulat. ita ut tx. ex
prese responderit in persona ipsius neptis stipulat
inutilem fuisse unde actio illa utilis que competit
magis debet dici datiua procedens ex clementia leg.
ppter sumam equitatem rei geste prout compentunt regu
lariter omnes datiue actiones sm Bar. et omnes in l.
ex iuris gentium §. et ideo ff de pact. et habet in l. 1. ff
de actio. et obliga. et facit tx in l. pater C. de pactis con
uen. ubi utilis ex equitate et hoc satis significat Iu. Con.
in d. l. Caius. in fi. ubi ad hoc recurrendum est. cesante
autem aliquo ex dictis requisitis neque actio utilis compe
tit ut in l. si genero ubi Bal. Ange. et Sali. notant C. de iu
Ad l. pater C. de pact. conuen. dotium. est etiam tx in l. pactum pater C. de pactis conuent. quod uide
obstare d. l. pater. ubi cesante fabore mulieris compe
tit actio utilis nepotibus Nec defendi potest Solutio Bar.
quam magis coet scribentes ubi sequunt quod nepotes erant
in potestate ex filio masculo quod continet sumam di
uinatum Unde plane et nouiter dic in d. l. pater
non nouum ius constitui quia admodum omnium conse
su constitutum est in l. quoties C. de dona. que sub m.
utraque n. l. fere in eadem specie loquitur et ab eisdem impe
ratoribus

ratoribus emanauit et in una et altera lege quasi ea
dem uerba reperiuntur

Circa quem tx ind. l. quotiens aliqua prenotanda sunt
et inprimis quod ille tx secundum Bal. ibi. solum procedit in casu
in quo loquitur scilicet quando ad eas res que donata est uel pars
aliqua ipsius iubetur restitui. Ceterum si aliud donatum sit
et aliud iubeatur addire tx adhuc per Bal. non procedit
per tx in l. cum res C. de dona. per quem tx ita tenet Areti.
cons. 74. et in l. qui Rome §. flauius n. i. de uerb. et Jas
in l. stipulatio ista §. si stipuler ad fi. co. tt. que opinio
non placuit Coua. lib. i. resolu. c. 14. mihi etiam omnino
displicet quoniam ratio fi. d. l. quoties pariformiter in utroque
casu urget. Neque in contrarium obstat tx in l. cum res quoniam
ultra solutionem Coua. plane et concludenter respondendum est quod tx non agit de acquirendo aliquo iure absenti
sed solum agebatur de liberatione inducenda ab ipsis cre
ditoribus quod sine uoluntate ipsorum fieri non potuit arg. l. id
quod nostrum de reg. iu.

Rursus etiam tx ind. l. quoties adhuc incertum est utrum ius
illud absenti et ignoranti quesitum uoluntate ipsius do
nantis et donatarij eorundem uoluntate resolbi posit inui
to ipso tercio qui quidem articulus adeo controuersus
est ut actenus nulla certa lege resolutus sit Bar. ind.
§. flauius n. i. docuit resolui posse Pau. uero ibi. non
posse una et altera opinio quod plures et grauisimos habet
dd.

Adl. quoties C. de dona. quod sub modo

ctd. sequaces magnis que et ualidissimis argumen
tis defendit prout late uidere poteris ex Areti. Socin.
et Jas. in d. §. flauis et ex Suarez latissime disputante
in l. qm in prorib9 q.e 8. C. de inoff.o testa. et in allegat.e 19.
et ex Coua. d. lib. 1. uari. c. 14. n.o 7. usq3 ad fin. latissi
me et3 ex Anto. go. in l. 40. tau. n.o 27. cu3 seqq.
Opio In. Bar. et sequatiu3. principaliter fundat in l. 1
§ de seruis expor. et in l. 1. C. si manci. ita fuerit alien.
et in alijs similib9 qq cautu3 e ut uendito seruo ea lege
ut intra certu3 temp9 manumittat pot uenditor mutare
uoluntate3 sua3 qua3 legu3 arg. ide3 uidet respondē
du3 in proposita specie ut possit donator intra tempus
constitutu3 mutare uoluntate3 in preiudiciu3 2i. dona
tarij. Neq3 soluit argus hoc Bar. ex eo q diuersa e causa
ip sig serui incapaci, a causa liberi hominis qm eo4 que
pertinent ad libertate3 serui seruus capax e l. uix de iu
ditijs. l. pen. §. illo de necesario ser. her. insti. C. et notat
in l. frater a fratre de condi. inde. Neq3 hoc Bar. arg3 et
alio4 cesat ex tx in l. 1. J. qui sine manu missi. ad liber.
ubi uidet probari q uenditor mutat.e uoluntatis non pot
impedire libertate3 q3 semel constituit competitura3 qm
omisis solutionib9 gl.e b. que nullig momentisunt
ut ex eis uidire pot omisa et3. Coua. solut.e 3. p.e in R. ca
de testa. n.o 29. constanter aseuerantis q mutatio uo
lun

luntatis debet interuenire ineotempore inquo inci
pit competere libertas qm Coua. exprese loquit' contra
predicta iur. ingq perseueratio uoluntatis uendito
ris requirit et sic dat' intelligi q omnitempore possit mu
tari uoluntas.

Vera igit' solutio sit q ad impediendaz talez liber
tatez uoluntate uenditoris et emptoris constitutaz requi
rit' etz mutatio uoluntatis exparte ipsis emptoris taci
ta uel expresa et tacita uoluntas dicit' quando emp
tor pasus e temp' laui constitutuz ad libertatez cons
tituendaz que quidez tacita uoluntas non pot presu
mi ineo qui sine herede decessit cuz ipse si uiberet uel
heres eius si here dez reliquisset posset constituere liber
tatez l. quesituz eod. tt°. deser. expor. et hanc interpreta
t. ad tx ind. l. 1. §. quisine manumi. ponit fulgo. ame
mine relatus inl. 1. C. de seruis expor.

Michi tn. omnino uerior uidet' opio Pau. et eoz quieu
sequunt' arg° tx in d. l. quotiens inqua absenti et ig
noranti obligatio querit' cui rei consequens e ut ipsa
obligatio ireuocauilis sit arg° l. sicud deactio. et
oblig. et inreg.a idq nruz dereg. iu. Cui quidez ar
g°. nulla actenus fuit constituta necius ta nec colo
rata responsio. et probat' etz hec opio inl. si depac
tis probat' etz ind. §. si numos sm coez intellectuz
nec

nec aliquid in c̄trariu͞z memorbet arg.us illud unicu͞z et p̄recipuu͞z inquo Bar. opi͞o fundat ex l. 3. de ser. ex por. ubi ius quesitu͞z seruo pōt ipse uenditor con sensu ipsi͞g emptoris tollere et reuocare q͞m hoc arg.us falsu͞z supponit uidel͞z q͞ inproposita especie illoꝝ iuriu͞z ius alicp seruo quesitu͞z fuit q͞m l͞z seruus capax sit offitij iudicis ad con sequen daz libertate͞z ut ind. l. uix deiudi. que͞z ad mo du͞z homo liber capax ē cui͞z cu͞nq͞ obligationis illud procedit data pluralitate termi noꝝ ut ineo casu inquo libero homini possit obligatio queri ineo de͞z iudi cis offitiu͞z querat͞ seruo sed sic ē q͞ ante bene fitiu͞z tx ind. l. quotiēs absenti et ignoranti non querebat͞ obligatio ergo neq͞ seruo offitiu͞z iudi cis et sic reuocatio uoluntatis que concedit͞ ipsi uenditori uel donatori ind. l. 3. procedit plane ex uulgari precepto iuris q͞ l͞z contrahentib͞z eo de͞z modo discedere prout licuit contrahere l. ab empt.e § de pactis et ideo ipse uenditor. uel donator uel dui soli͞z ex ipso contractu ius quesitu͞z ē tale ius noua uoluntate potuit extinguere et hinc ē q͞ si lapso tempore non reperiat͞ mutata uolun tas nec seru͞s liuer reperiat͞ manumi su͞s ab ipso

emp

emptore vel donatario competit ipso iure libertas ppr
culpam et moram ipsius emptoris non manumittentis
quod clare significatur in l. cum iusta. C. si mancip. ita
fue. alie. et clarius in l. fi. §. de servis expor.
Ex quibus omnibus infero noviter et constanter atenta no
vade eius textus in d. l. quoties. quod donator donans alicui ser
vum ut post certum tempus manumittatur non possit
donator talem legem donationis vel voluntatem mutare
arg. textus. h. comm. receptum est quod isto etiam iure ff. y. bona
etiam materna patri querebantur prout resolvit Bar. et
omnes indiferenter in l. 1. C. quia admitti. quae quidem
opinio licet efficaciter non probetur in hoc textus probatur in in pr.
insti. per quas. perso. nob. acqui. et in l. qui in aliena in pr.
§. probatur etiam efficacissime in l. iunto §. neque castre
se de collat. bono. quibus iuribus probatur quod a filio emancipa
to conferenda sunt omnia bona fratri suo in potes
tate constituto quae si ipse emancipatus esset in potes
tate patris sui esset quesiturus. Cum quod solum castre
sia non conferantur quod illa non erat patri quesitu
rus. Consequens est bona materna patri isto iure ff.
queri. probatur etiam haec opinio aliis iuribus et rationibus
adductis per Pinelum. in l. 1. 1a. p.e n.o 19. C. de bon. ma.
Neque in contrarium te moveat textus in l. pen. ad tertuli.
neque

neqz tx in l. filius non impedit de inoffitio testam.
per que quidez iuo Alcia .. lib. 9. parergon. c. 3. et
lancelo. ttt. de uulga. no. 74. 3trariaz opez defen
dit qm ad hc in d. l. pen. facile respondet q uer
buz pertinet de quo in litera illius tx non respicit
hereditatez iaz quesitaz sed delataz et e sen
sus q sena. Cons: defert filio matris hereditatez
lz filius sit in potestate patris. Minus etz obstat d. l. fili

Ad. l. filius non impedit. ff de in off.o testam.to

us non impedit super cuius tx intellectu laboriossissi
mus ttt reperit qm illa uerba alij comoduz heredi
tatis parat nullo modo possit adaptari neqz intel
ligi de quomodo ipsius hereditatis qm lis et contro
uersia non erat de hereditate ipsa g.o conseques
e q uictoria non potuit ee de ipsa hereditate soluz
n. agebat de iuribus querele inoffitiossi testam.ti
et sic de in iuria ipsius filij cuis ta tx in l. papinianus
in pro. eo. tt.o et sic commoduz uictorie propiuz erat
ipsius filij et non cone cuz patre
Deiu.e aut nouo bona materna et aduentitia pertinet
ad filiuz iu.e propietatis ususfructus aut ad patrez
l. cuz oportet C. de bonis qz lib. quo ad profectitia nihil
in mutatus e deiu.e antiquo ut e recep tuz coer in d.
l. cuz oportet in uno tn. casu ualet donatio inter

patrez

et filiuz incasu inquo pater usuz fructuz aduenti
ciorũ filio donauerit ut ind. l. cuz oportet §. sm aũt
et inhac specie ualere donatõ per hx t. firmât Bal.
Ange. Cuma. et ceteri et ẽ coñe sm̃ Jas. ind. frater afra
tre decondi. indeb. nº. 44. et Crotuz nº. 80. qꝫ quidez
opez et cõez ut ceset omnis scrupul⁹ et difficultas hc
intellige incasu inquo pater remittit filio usuz fruc
tuz ante quaz plene quesitus sit qm̃ tunc non rez propi
az sed magis quodaz ius querendaz remitere uidet
argº hx inl. si spons⁹ §. siquis rogatus dedona. inter
uir. et inl. debitorez. 1. C. que infrau. credi. quequi
dez resolutio uidet exmente filij. et Corne ind. §. si.
et intali specie probabilior uidet opio Bal. inaut ex
testamº. nº. 2. C. decollatio. dicentis qꝑ talis usus fruc
tus non ẽ postea conferendus abipso filio qꝫ opez rec
tissime defendit Deti. abargis Jas. ind. aut ex test.
et hoc etz tenet Ang. inducens efficaciter hx ind. §. sin
aũt.

Qua aũt ratione inprofectitijs non det eficax obliga
tio inter patrez et filiuz ponit Bar. post glaz t. ind.
l. frater afratre nº. 11. cuz seqq. illud tñ. ad notanduz
ẽ. qꝑ lz promisio facta apatre inpotestate filio consti
tuto sit nullius momenti secuta tñ. emancipatº obli
gatio fit eficax prout tentauit Crotus ind. l. frater
afra.

a fratre n.º 19. dicens hanc opēz nouaz et inauditaz
monet qz art.º tx in l. donat.es in concubinaz §. pater
qui s. de dona. et arg.º tx in l. siue C. eo. tt.º
Que quidez opeo falsa ē. et a graui doctore indig
na qz qn. promisio apr.º ē nulla nun qz reconualesc
cit etz cesante impedimento nullitatis prout ē tx in §.
insti. de inuti. stipu. nen n. promisio aut stipulatio
quo ad ualorez suuz pot. eē in suspenso l. usus fru
tus de stipula. seruo. notat Bar. in l. si rez meaz de
uerbo. preterea etz in indiuiduo obstant illa iu.ª in
qq. Crotus fundat. que sm̄ ueraz et cōez interpretat.
solus uendicat sibi locuz qn.º tradicio sequta ē pro
missionez et hoc ē omnino tenen duz
Illud tn. notan duz ē qz arg.º illoz iuriuz in d. §.
pater et in d. l. siue. dici possit constan ter qz cuz hodie
ex legibz huius regni per matrimoniuz filius fiat ema
cipatus qz sicud emancipat.e donatio nulla confirma
t ita et eodez modo con firmet. per matrimoniuz lz
hunc art.us inde cisuz reliquerit Pala. Rubi. in Repet.e
Rce §. 71. incipit confirmat. qz uez intelligo qn.º ma
trimoniuz filij fuit factuz de consensu patris qm hunc
precise militat ratio illoz iuriuz que cesat in patre ig
norante
Illud aūt maiori considerat.e dignuz uidet. qz Bar.
dedu

dedu cit ex d. l. donat^es §. pater qui ubi arg. illius tx colligit q filius qui vult habere libros precipuos et alia huiusmodi faciat se emancipari a patre cuius opez. omnes sequunt excepto Cuma. qui aduertit Bar. consilium inutile ee. in cuius opis explicat^e maxime se inuolvit Zas. in aut^ca ex testam^to n°. 10. Deci. §. C. de collatio. Tu m. subtiliter aduerte q lz cortices verbors Bar. in tribus peccare uidet in primis quatenus insinuat donat^e librorum et similium facta filio in potestate non ualere contra ea q coer. resolbunt in l. 1. ff. Solu. ma. Rursus in q.º tuz uidet ostendere q libri sunt conferendi data filio in potestate contra ea que notant in l. quae pater familie hercis. et eorum que notat Bar. in l. 1. §. neqz castrense. col^a. 1. de colat bono. Rursus uidet Bar. minus recte sensisse quatenus in conferendo putat ee melioris condit^is filius emancipatus q in potestate contra ea q coer resolbunt in d. aut^ca ex testam^to. et in l. emancipati. C. eo. tt^o. Unde excusando Bar. a grauissimis erroribus aliter eum intelligi uidetz q et si filius non possit probare libros quos possidet a patre donatos fuisse faciat se emancipare et secuta tradit^e emancipat^e incipiet libros habere ex noua donat^e et ita Bar. intelligit Fulg. in l. si donationis. n°. 5. Alex. col^a. 2. de collatio.

Ad. l. donat^es §. pater qui. ff de dona. Nota pro libris

qq

Quib9 omnib9 accedit tractand9 dificilis ille et grauisim9 articul9. raut qz satis resolutus sibz que diferentia sit quoad efectuz donat^is inter simplicez donat^ez et nullaz que fit filio inpotestate et ualidaz que fit filio emancipato incuius articuli explicat^e uarij uaria senserunt et resipsa inquinque uel sex opiniones diuidit^r. Magistr. cōis ē. q filiis inpotestate non conferat talez donat^ez simplicez filiis aūt emancipatus conferat et hanc opīoz tenuit gl^a. fi. in d. l. que pater tenentqz Bar. Bal. et Sali. et ē cōis Dm. Alex. Jas. et Deti. ind. aut^ea. extestam^o. et Curti. Juni. d. l. si emancipati. n°. 57. pro qua cōni iter alia quatuor principaliter aducunt^r arg^a.

Primuz ē. q donatio facta filio inpotestate cuz morte confirmet^r habeat uiz relicti uidelz legati uel fideicomissi legata aūt non conferunt^r ut in l. a patre et in l. eademius C. decollatio.

2°. aducit^r tx quasi expresus in l. pen. ff^o. fi. co. tt^o. ubi specialiter dicit^r q donatio simplex non confert^r nisi legez collationis pater imposuerit nec pōt dici q tx ille sit corectus per d. aut^coz extestam^o. qm tx ille solaz corigit ius antiquuz quatenus per illud extestam^o cesabat collatio. Ceteruz quoad alia omnia ius antiquuz incorectuz manet

3°. adu

3°. aduciter tx in l. filie cuis ff familie herciscun.
4°. aducit d. aut.ca ex testam°. v° datoq quatenus uult
tx q solum ea conferunt que transeunt in dominium fi
lij. ut in §. sic itaque insti. de actio.
Quibus tn. non obstantibus de iure coni. contraria opio
uerior uidet qz tenent omnes antiqui dd. sib. Joanes
Marti. Rayne. de forliuijs. et Jaco. de belo bisso in aut.co
de triente et semise. §. illud et qz plures alij relati a
Curti. Junio. d. l. si emancipati. n°. 58. pro qua opine. efi
cacissima sunt arga.
Primum e q collatio fit ex presumpta patris uolunta
te ut in l. filiam testam°. C. de collatio. et obserbant coor
omnes in d. aut.co ex testam°. Unde necesario sequit
q sicud emancipatus confert eadem et maiori rate
teneat conferre filius in potestate
2°. eficaciter et in in diuiduo e tx expressus pro hac
opne. in l. si donat.e C. de collatio. ubi filius in potestate
tenet conferre simplicem donationem cui actenus nulla
e constituta solutio que aliquomodo satis faciat
prout ostendit Deci. 6. n°. 16. et uideri pot ex eo. Cur
cio Juni. in d. l. si emancipati. §. n°. 57. cum seqq
3°. et Ultimo facit Ratio tx in d. aut.co de triente et
semise §. illud col.e 3. ubi collatio iubet fieri ex
presumpta testatoris obligat.e que qui dem ratio pari
formi

formiter limitat. in donat.e ualida sicud et in inualida

Qua quidez opne non obstante nihil obstant arg. pro contraria parte . et. 1°. non obstat q donatio simplex facta filio in potestate confir. met. morte . et equi paret legato relicto post mortez qz respondet. equiparat. in aliquibus casibus fieri arg.° l. in donationibus. C. ad l. falci. regulater tn. talis donatio donat. inter uiuos equiparat. Bar. in l. donat.s quas parentes C. de dona. inter uiuos. tradit Tiraque. in l. si unq. fi.° reuocat. n°. 104. C. de reuocan. dona. in proposita aut specie specialis ratio diferentie pot constitui inter donat.s et legatuz legatuz n. non confert. ppr. presumptaz uoluntatez testatoris que quidez ratio cesat in donat.e

Rursus non obstat tx in d. l. filie cuius qm nouiter et eleganter respondet q t. non agit de conferenda sed de re diuidenda iubet. n. res ipsa ee precipua filie qz pater nomine illius illaz emerat et sic e precipua filie respectu diuisionis ut fratres in ea re nullaz cuz filia habeant comunionez non tn. negat in illo tx q fratres ex eadez hereditate tantundez in ualorez consequant. et hunc intellectuz suadet natura illius tt. et proposita questio

Neqz obstat tx acteng. 1. fronte expresus in d. l. pen. C. de collatio. qm tx ille nouiter et uere intellectus potius

dici.

potius dicit expressus pro nostra opinione sunt .n. verba illius legis intelligenda non in iure allegatis iuris sed in iure allegatis ab imperatore et sit sensus quod sicud dos et donatio propter nuptias conferunt ita conferatur donatio simplex nec recusanda est collatio ex eo quod talem legem collationis pater tempore donationis non imposuerit quod talis allegatio tanquam leuissima admitenda non est

Neque etiam obstat d. auth.ca ex testamento v. datorum quoniam nouum non est inius quod unum et idem verbum possit intelligi propie et impropie ut est gl.a in l. 2. ff. de off.o pro. con. et hanc etiam opinionem puto uerissimam deinde regio per legem in l. 29. tau. ubi specialiter iubetur conferri dotes et donationes propter nuptias et quecunque alie donationes quamuis Ro. de. Suarez in l. quoniam in prioribus q.e s. 80. 91. contrarium existimauerit per legem in l. 26. tau. greg. lupus in l. 3. t.o 4. p.a 5. et alij in d. l. 29. tau. quiquidem lex in d. l. 26. in quo omnes specialiter fundantur meo iudicio penitus nihil probat quoniam lex absolute non dicit quod donatio simplex etiam si a patre non dicatur habeatur loco meliorationis ad hoc quod talis donatio non conferatur sed ad hoc tantum ut pater non possit eficare ut filius donatarius habeat precipuam hanc donationem et ultra hoc sit sibi saluum ius meliorandi eundem uel alium filium in 3.o uel in 5.o bonorum habito respectu ad ualorem patrimonij tempore

mor

mortis sed q in tali casu ipsa i. donatio computet in 3ᵒ. uel in 5ᵒ. bonorum et solum in residuo habeat facultatem meliorandi quem autem q filium sm q interpretatio ille duc ll. Taurine omnium fera consensu repugnantes ad facilem et iustam concordiam reducunt 4 nec dicendum e per tx in d. l. 26. correctam ee l. 3. tt. 4. pᵃ. s. qua simpliciter iubent emancipati simplices donationes conferre

Sequitur famosus tx in l. uentre hoctt.

Pro euidentia eorum que in isto tx continent premitte q principalis intencio Papi. e. succurrere filio emancipato qui heres institutus ppr. culpam patris posthumum pretereuntis addire hereditatem non potuit et ideo interim decedens non transmitebat

2ᵒ. premitte q qnᵒ. uenter preteritus e nullus heres institutus heres ee pot etiam si sit suus heres qm lex ipsa et natura naturata incerta e an posthumus nascatur uel non et sic incertum e an hereditas deferatur ex testamᵒ non nato posthumo uel ab intestato eo nato et probatur in hoc tx fiᵒ q si uentre uacuo et fiᵒ si ergo

3. Premitte q qnᵒ. uere uenter uacuus e et falso putatur plenus tunc filius suus heres institutus heres decedit qm lz apud homines incertum sit et uenter existimetur plenus

nius satis est quod lex ipsa existimet uacauum esse uentrem et testamentum posthumi natiuitate rumpi non posse. Ceterum si filius emancipatus sit heres institutus adire he reditatem non poterit licet uacuus sit uenter cum ipse sit heres uoluntarius et incertum sit utrum sit succeden dum ex testamento uel ab intestato propter incertitudi nem posthumi nascituri uel non. l. sed et si idem uero §. hoc tit. et ideo succurendum est ex decreto per Papi. hic.

Intex §. decreto succurendum est.

Varie interpretantur dd. uerbum hoc decretum Aliter n. Accur. Aliter Bar. Aliter Alcia. aliter. Ange. Al cia. in quod lib. 3. parergon. c. 14. uerior tamen. et iustior interpretatio Accursij hic. cum quo omnes antiquitatem seunt ante Bar. quod hoc uerbum decreto exponatur per bo norum possessionem contra tabulas per textum quem allegat Accur. in l. illud §. fi. ff. de contra. tabu. ubi Accur. idem no tat pro qua interpretatione est textus in l. Saluius Aristo. dele ga. pres. l. si filius patroni de bonis liber. qua opinione rele ta grauis insurgit dificultas. et est quod sicud de uaca uo li uentre pleno nullus testamento heres esse potest cum speretur testamentum rumpi et possit esse locus ab intes tato ita et eodem modo uentre pleno nec bonorum pos sessio contra tab. danda erat cum necesario presuppo nat testamentum ut in tit. de bono. pos. contra. tabu. Cuidi

ficul

ficultati noviter et non insubtiliter respondet q[uod] lz bonorum possesio [contra] tabu. presupponat testamentum non m. presupponat testam[entu]m validum ymmo etiam filio in potestate retento decernat ut in l. posthumo nato C. de [contra] tabu. decernit etiam lz ex testam[ent]o non addeat[ur] hereditas ut in l. illud et in l. q[uod] vulgo. de [contra] tabu. in q[ui]b[us] duob[us] casib[us] defunctus decedit intestatus ut in pr[incipio] insti. de here. que ab intes. defe. itaque solum bonorum pos ses[si]o [contra] tab. cessat q[uan]do penitus nullum e[st] testam[entu]m et ita intelligit[ur] tx in l. uni. §. 1. si tabu. testa. nulle extabunt qui tx s[ecundu]m naturam [rubrice] ita intelligit[ur] prout aliud ages notat Alcia. lib. 4. paradoxo. c. 14.

Ad l. illud ff de [contra] tabu. Ex his sequit[ur] utilissima et necessaria declarat[io] ad tx in l. illud de contra. tab. ubi constituit[ur] diferent[ia] inter bonorum posses[sione]m contra tab. que defert[ur] filio et eam q[ue] defert[ur] patrono eam q[ue] filio defert[ur] non requirit addit[ione]m hereditatis que vero defert[ur] patrono requirit hereditatem esse additam cuius tx verus et propius intellectus e[st] q[uod] bonorum possesio que defert[ur] filio solum requirit testam[entu]m esse perfectum numero testium et q[uod] filius preteritus sit sibi nec institutus nec exheredatus ut oportet ut in §. emancipatos insti. de exhere. libero. et sic dat[ur] contra ipsum testam[entu]m et non [contra] heredem bonorum aut[em] posses[si]o q[ue] dat[ur] patrono requirit addit[ione]m hereditatis s[ecundu]m Bar. &.

q2 pôt eē patronas preteritus et non habere bonoꝝ pos
s.ᵒ ōtra tabu. videlꝫ si sibi satis factuꝫ fuerit alio mo
do quo ad debitaꝫ port.ᵉᵐ ut in l. etꝫ. §. si q̄. de bonis li
bertoꝝ.
Hinc etꝫ infert q͞ hec bonoꝝ posses.ᵒ non dat' ad ruꝫ
penduꝫ sed soluꝫ ad succedenduꝫ tali manente
testam.ᵒ quale antea fuerit prout ē tx in l. in l. filie
dotez ubi notat Corne. C. de colla. probat Alex. in l.
certuꝫ C. unde legi. et ē tx ubi Bar. notat in l. ex duo
bꝫ §. si. de vulg. tx. expressꝫ in l. filio §. contra tabulas
de inoffitio. ff. ubi post agnitaꝫ bonoꝝ posses.ᵒ ōtra
tabu. dat' filio querela que non daret si per ōtra ta
bu. eēt testam.ᵘᵐ ruptuꝫ q2 q͞ ruptuꝫ ē ruꝫpi non
pôt l. nam et si sub condi.ᵉ §. post de factuꝫ de inius
to rupto irrito. ff. et hec ē verissima resolutio prout
latiꝫ probabi in l. 2. super. n. 13. Bar. de vulga.
Hinc etꝫ infert' notabilis et necessariꝫ intellectus ad — Ad l. filio. §. ōtra tabu. ff de inofitio
v.ᵃ eiusdez tx in d. §. ōtra tabu. ꝟ. priori iuditio de
iu.ᵉ patris q2 quidez verbis satis hostendit q͞ in bonoꝝ
poss.ᵉ ōtra tabulas non agit' de viribꝫ testam.ⁱ utruꝫ tes
tam.ᵘᵐ sit inofitiosuꝫ vel non sit solemne vel non pro
ut in querela agit' habet m. tx ille duplicez dificul
tatez. Altera ē de l. pater filius de inofitio. ubi patri
dat' querela q͞ quidez remediuz cuꝫ sit ex.ᵃ ordina
riuz

rium et non competat ubi aliud remedium competere pot. ut in §. cum aut insti: de inoffitio. et in. non tollit bonorum posse. contra tabu. que dat in d. §. contra tabu. Altera dificultas e qualiter respondendum sit circa rat. tx in d. §. contra tabu. cum preferat pater per bonorum posses. contra tabu. filie in potestate per querelam Quoad primam dificultatem respondeo q in patre manumissore duplex e qualitas e n. patrons et manumissor e etiam pater. tanquam manumissor habet bonorum pos. contra tabu. preteritus l. 1. et per totum si quis a paren fuerit ma. tanquam pater cuius preteritio habet pro exheredat. habet querelam inoffitiossi ut in l. nam et si parentibus de inoffitio. et hec e uera concordia inter il la iura. prout reiectis alijs interpretationibus scribit fulg in d. l. pater filium n. 5. qui in hac dificultate solus et omnino e uidendus

Ad 2am uero dificultatem respondeo q licet pater prefer in iuditio bonorum possessionis contra tabu. nullum in de pot causari preiudicium filie exheredate cuius ius semper saluum et intactum manet seu pater in iu ditio bonorum posses. uictor sit aut superatus quoniam contra unum uel alterum pot suam querelam instituere Cete rum si precedat iuditium querele magnum pot timere preiuditium patris cum ipsa filia rectissime et ex

iusta

iusta causa exheredata facile impetrabit abipso here
de ut patiat' se superari iniudicio querele q facili ne
gotio heres concedet sciens et intelligens q lz victor
existat in querela nihil tn. ex ipsa hereditate sit reten
turus ppr bonoꝝ posses. ɔtratabu. qz pater et manu
missor filij defuncti ẽ habiturus ut est tx in l. filium
§. sed cuz exheredato de ɔtratabu.

Inty §. defunctuz filium heredi suo relinquere nihil
Ex is verbis euidenter docet Papi. q filiꝰ in potestate
heres institutus decedens adhuc ventre pleno hereditatez
non transmittit quez ad moduz transmisisset si ventre
uacuo decederet ut in pᵒ superiori §. q si ventre uacuo
Cui sententie maxime uidet' obstare tx in l. si filiꝰ de
libe. et posthu. ubi in eadez specie respondet African.
filiuz interiꝰ decedentez ab intestato suuz heredez de
cesisse patri et per ɔsequens hereditatez transmittere
Cui difficultati respondet cuz Pau. ħ. colᵃ. pen. et Cuma
colᵃ. 2. q tx ntr. ẽ intelligendus de filio qui habuit
substitutuz uel coheredez tx ɔtrariꝰ in pᵒ q si nemo ne
cesario intelligendus sit in sua specie sibz nullo dato
coherede qui intellectus ẽ etz de mente Ange. ħ. nᵒ.6. et
obseruauit Romanꝰ in l. apud Julianuz §. idez Ju
lianꝰ ad Trebelia. que quidez interpretatᵒ non soluz
uera ẽ sed necessaria qm idez Papi. in l. fi. ɔ deco di

insti

insti[illegible] non obstantem asseueravit quod filius in potestate insti
tutus nullo dato coherede uel substituto sub condit[illegible]
cadez potestatiba que non possit impleri in ultimo
uite spiritu decedens interiz suus hereditatez trans
mitit. unde Papini. necesario intelligendus e de fi
lio qui habuit substitutuz et diferentie ratio in promptu
e quoniam filius institutus qui habuit coheredez uel subs
titutuz decedens uentre pleno nec potuit existere heres ex
testam.o nec abintestato quoniam nihil habuit quod posset trás
mitere et quod non possit heres ex testam.o ex eo constat
quod potuit testamentuz rumpi posthumi agnat.e et
ex tali testam.o quod sperat posse rumpi hereditas addiri
non pót ut h in pz.o et in l. pen. §. deinius. rup. et quia
abintestato heres ee potuerit ex eo constat quoniam donec spes
e ut ex testamento succedat abintestato succedi non pót
ut in l. antea quod cuz uulgatis. C. comu. de succesio. dato igit
coherede uel substituto posibile e ut posthumus non nascat
et substitutus uel coheres ex testam.o possit addire quoniam consequés
e. quod interiz filius decedens abintestato non succedat. Ceterz
in casu in quo talis filius non habuit substitutuz uel coheré
dez interiz decedens [illegible] uentre pleno in ultimo uite momen
to cuz iaz certuz sit neminez ex testam.o heredez fore ipse fili
us abintestato suus heres existet patri et per consequens
transmitet. Et ex his rationiba procedit etz d. l. fi. de
condi

condi. institu. ubi constituit eadez differentia inter filiuz habentez et non habentez substitutuz
Ex qq2 euidenter apparet qz tx in d. l. filius heres insti. t. sicud euenire solet necessario e intelligendus in ultimo uite spiritu ut iusta sit comparatio. Iu. Consul.
Infert etz ex his qz qn. conditio e illa que pot impleri in ultimo uite spiritu etz non dato coherede uel substituto ipse filius decedit exclusus qz nec ex testamo decessit heres cuz conditioz non adimpleuerit neqz ab intestato fuit heres qz in ultimo uite spiritu potuit conditio adimpleri et ee heres ex testamo prout idez Papin. elegater ostendit in d. l. si. fi. o altera uero species conditis
Retento igit coni. intellectu ad hunc uersiculuz si q. non Ire pleno silz qz hic filius habuit substitutuz uel coheredez et ex ea causa cuius nunqz fuit heres ex testamo neqz ab intestato potuit ee. Infert ad intellectuz Christofo. de castellio. ad tx in l. si filius heres in pro. non soluz uerissimuz sed necesariuz ee silz qz filius t. nunqz fuit suus heres patri et per consequens nepos t substitutus nunqz fuit predecessus a patre in hereditate licz tempore mortis aui in patria potestate precederet et sic consequit iua saitatis ex reg. uulgari tx in l. si quis filio exheredato dein iusto rupto et in l. scripto unde libe. Dixi in l. si filius do uulga.
Infert etz uerux ee intellectuz eiusdez christo. quez Pau.

cuma

lima. et fere omnes sequunt' b. inl. filij apatre delib
et posthu. ubi limitant' et intelligunt' omnia iuª di
tencia q testam[tu]z ualet qn filij inpotestate instituit'
sub condit° casuali uel mixta si inde fectuz illiq ex
heredat' ut omnia intelligant' qn. condit'o uiuo filio
defecit uel exitit. ceterz si moriente filio aduc pendeat
testamentuz destituit' et incipit de funetus ee intestatus
qm inillo ultimo momento uite filij nec institutus re
perit' neqz exher[ed]atus cuz inillo momento neqz condit'
institut's neqz exheredat's exiterit que quidez interpre
tatio alijs omnib3 reiectis uerissima ē. et eficaciter pro
bat' inlitera illiz tx
Rursus atento eodez intellectuz iaz infert' q si filij in
potestate nec coheredez habeat nec substitutuz iaz tunc
eficit' inultimo uite spiritu suus heres patri abintes
tato et per consequens transmittit d. l. Si filij heres ff. q
si nemo. Unde subinfert' tali filio non habenti coheredē
nec substitutuz necesariuz non ēē hoc edictuz bonoz silz
ctra tabu. q eleganter signi ficat Ju° Con. ind. l. illud
S. fi: de ctra tab. lz in intellectu illoz uerboz maxime
laborauerit glª. b. Archi. h. colª. 2. uterqz inutiliter. Nec
dici pot diuinat'z ēē q in hoc ff. si ergo fuit datus filio
substitutus uel coheres qm ea que necesario supponen
da sunt non redunt diuinatoriuz intellectuz l. qui
testa

testam.º & si nihil aliud eos impediat de testamen. et hoc
probat ex codez Papini. in similii specie qui in l. fi. ff. arg.ᵘᵐ
de condi. insti. duz loquit' de herede instituto sub condit.ᵉ
si capitolium ascenderit et si non ascendisset legatuz ē. ne
cesario requirit datuz fuisse coheredez alioqui frustra
de legati trans missione tractaret' cuz non addita he
reditate ex testam.º data corruant ut in l. si nemo
cuz uulga. de testamen. tute. & filio succurenduz ē
plane hx procedit qn.º filiq uiuus petat bonoz posses.ᵉᵐ
et in hoc etz casu procedit d. l. illud ff. fi. et sic tentari
posset et defendi q si talis bonoz posses.º non sit peti
ta non trans mitat' ex reg.ᵃ l. 3. §. acquirere de bono.
posse. Neqz obstat hx in l. sed et si decesserit de ōtra
tabu. qm hx non dicit talez bonoz pss.ᵉᵐ trans mitti pos
se sed soluz dicit non ēē iniquuz heredi commodū
bonoz. posse. decerni seu ōtra tabu. seu s.m tabu. cuiq
hx sensq ē ut inspecto euentu silz an nascat' uel non
posthumq ita bonoz posse. decernat'
Retenta tn. coi opne q in specie huiq hx ad quencū
qz heredez bonoz posse. trans mitat' dicenduz ē talez
heredez lz nomine filij admitat' soluz habere centuz
dies et non anuz prout filiq haberet ad decernen
daz hanc bono. poss. qm circa tempq concedendi forma

etre

et reg.ᵃ ē et perpetua q solū inspiciat qualitas persone petentis non cuius nomine petita ē ut in l. uni. §. largius J. de successo. edic. et in l. si coheredi §. si filius qui sorde in bono. poss. q̄uis Ange. et Arch. h. uterq; col.ᵃ 1. contrarius nimis diligenter supponant

Jn tx. b. succurendū ē.

Jntellige succurendū ēē filio unico adhuc uentre pleno pro quarta parte hereditatis qz habet consideratio q̄ tres possint nasci iuxta sententiā Jul. relatā in l. sed et si restituat §. fi. de iudi. et in l. antiqui si pars heredi. peta. Nec in c̄trariū obstet tx in l. cū quidā §. suum heredē insti. hoc tit.º qz sm̄ Bar. h. tx ille procedit quo ad effectū transmissionis et cū lex ipsa sit certa q in utero sint concepti filius uibus pro ea parte facit heredē suum pro qua futurus ēēt suus si omnes in utero concepti iā nati essent

Jn N.º q si uiuus ō fuisse heres intelligitur

Jntellige tx sm̄ Bar. et omnes h. q filius interim decedens heres patri decedit et sic uere hereditatē ad heredes suos transmittet nec dici pōt hunc filius se hereditati inmiscuisse priꝰ qz cū ēēt incertus de uiribꝰ testam.ⁱ non potuit se inmiscere quēadmodū nec extraneꝰ posset addire. Unde euidenter colligit h. ēē tx. expressū q hereditas transmittit ex potentiᵃ

suita

suitatis q̄ opez obseruat idez Bar. J. nº. 12. multis legi
bus et rationibus quez omnino uide tenet idez Bar. in l. ex
militari §. fi. de milit. testa. et in l. apud hostes per tx. C.
de suis et legi. here. et lz hec opio oliz apud antiquos max.e
controuersa fuisset hodie receptissima ē a qua in iudicando
et consulendo recedi non posset ex multis iuribus et autho
ritatibus aductis ab Alex. in l. si infanti C. de iur.e delibe.
colª. pen. et Decio. cons.º. 331. Nec in 3trarius obstat tx
in l. cuz antiquioribus C. de iur.e delibe. ubi eui denter ap
paret ex potentia suitatis fieri solū transmissionez in pos
teritatez et sic in descendentes cui Bar. dupliciter res
pondere tentauit sed male prout ex eo uidere poteris
per quez tx 3trariuz tenuit Sali. in d. l. apud hostes. nec
illo tx posse commode respondere testat. Pau. d. l. cuz
antiquioribus uera tn. solutio sit q̄ ponit fulgo. intel
ligens illud uerbuz posteritatez pro quocunq herede pos
teriori lz extraneo lz regulariter posteroz appellat.e soluz
descendentes ex eodez sanguine conprehendant. ut in
l. i. in fi. de iur.e immunita. et in l. q. his uerbis §. idez tes
tator in fi. de leg. 3. et ē tx in l. cuz acutissimi C. de fi
deico. tx in l. Jur. Consul. §. parentes de gradibus. q̄m om
nibus his iuribus respondet. q lz regulariter ex coniectura
uoluntatis ppr subiectaz materiaz posteroz appellat.e
descendentes comprehendant. non tn. ex eo tolli pōt ge
nui

nuina propia et latina interpretat° q omnes posterior
eor. significant
Nec obstat tx in l. 2. §. si quis ex liberis ad officia. per q
tx Sali. d. loco mouit qm principaliter in tx §. decidit
q hunc filius defuncti matrem ipsius defuncti excludit qn
talis filius patri suo heres extitit uel bonorum possessor iuris
et q non sufficiat illa bonorum posse. q uen tris nomine acci
pit Cum illa ius non tribuat. Quo supposito iam tx ille
quatenus dicit nisi suus heres patri agnascat e. tx sm
Bar. §. illum intelligentem eleganter pro nostra uera et
com. opne. silz q filius in potestate ex potentia suitatis
hereditatem transmitat que quidem conclusio et ius tras
mitendi plane procedit in port.e que debet filio de iure
com. in portione aut obueniente ex forma statuti uel
ex aliqua regis potestate silz in casu in quo stantibus mas
culis filia femina non succedit maxima dificultas. e
longa et utillissima disputat° utrum in tali port.e deb
transmisio ex potentia suitatis et Roma. h. col.a. 2.
propositis pris aliquibus arg.is rem indecissam relinquit
idem facit Jas. in l. si arrogator n°. 21. ff. de adoptio. et
in l. emancipata n°. 5. C. qui ad mitti. Sali. m. in l. 1.
C. de adulte. tribus rationibus contendit in tali portio
ne non ee locum transmissioni. Contrariam m. opem for
tioribus arg.is probat Bal. cons. 222. sm antiqm impre.
uol. 2.

87

uol. 2. et eandem opinionem non minus efficacibus arg.is defen
dit Pau. in l. fi. ff. sequitur Alex. cons. 20. uol. 1. et Are
ti. in l. siquis posthumos §. si filium delibe. et posthu. respon
dens Sali. arg.is eandem sequitur Barto. Soci. cons. 153. uol.
2. ubi eam magis com. testatur Alber. Bru. in tract. de statutis exclu
dentibus femi. art. 13. q. 6. Nec dubitari potest hanc esse
non solum magis com. sed in puncto iuris esse ueriorem habet
tamen hec opinio nescio quam duritiem et iniquitatem et est quod heres
institutus ab hoc filio fortassis extraneus a familia excludat
filias ipsius primi testatoris quod uidetur contra intentionem statuti
uel principis. Sed huic absurdo omnino satis factum est intel
ligendo quod filius uere decessit heres et dominus hereditatis et ipse
est qui excludit non autem heres eius quoniam iam non agitur de here
ditate ipsius primi testatoris sed de hereditate ipsius filii iam
ta relata in l. 1. §. ueteres de acquiren. posse. et resoluit Jas.
in l. uenia C. de in ius uocan. Qua opinione retenta iam infertur
quod talis filia exclusa per statutum uel ex potestate regia de
sinit esse sua prout notat Bar. per tex. ibi in l. 1. §. si uero duum
de suis et legi. here. et in l. 1. ff. si pater el 2°. de coniungendis
cum eman. lib. eius tradit Jas. in l. emancipata C. qui ad
mitti. que opinio procedit regulariter respectu totius heredi
tatis. Ceterum quo ad portionem que ex forma statuti uel ex
principis facultate ad filiam debet pertinere dicitur filia sua

heres

heres prout doctissimis arg[is] concludit Alex. cons[o]. 031. uol[e]. 1. et tradit Alb. debru. ubi s. art[o]. 10. q[e]. 6. imo defe di pot qpsi tempore mortis filie non reperiat' iaz dotata sm formaz statuti uel principis uoluntatez talis filia dicet' Sua heres respectu totius portionis que de iu[e] comi debetur qm in hac specie non reperit' filia simpliciter exclusa Sed sub condit[e] si dotata fuerit quo casu ipsa suitas non reperit' extincta sed suspensa

Rursus scire debes q lz suitas operet' transmissionez he reditatis ius aut' reuocande abstensionis q ipsi filio co cedit' ut in l. siquis suus de iu[e] delibe. et in l. fi. C. de re pudian. here. non transmitit' ad heredez qm priuile giuz precipuuz e ipsis suitatis que morte filij fuit ex tincta ita Bar. in l. ex mi litari §. ma. uerbis. de mili. tes ta. Cuma. in d. l. siquis suus resolbit Alex. in l. qui se patris col[a]. 3. et Jas. n[o]. 44. C. unde libe.

Rursus sicud filius ex potentia suitatis transmittit pa tris hereditatez ita et eodez modo transmittit fratris sui impuberis hereditatez cui substitutus fuit pupi lariter hic ubi Bar. et omnes in l. sed si plures. §. quos possuz de uulga.

Nunc agenduz e de illa transmis[e] que principaliter pertinet ad literaz et materiaz hic ti. silz de illa que cau

sat'

sat' ex de fecta addit'^s qn^o heres sine culpa sua fuit impe
ditus addire in cuius art^e utillissima explicat^e nonullos co
sidero casus et. 1°. sit qn^o minor non addita here
ditate decessit in qua specie Bar. sepisime respondet
hunc minorem tanqz lesum in ultimo uite spiritu quo te
pore addire hereditatem non potuit ut in l. si. et §. f^a
qn^o. dies lega. cedat. transmissise beneficium restitut^is
in integrum ad heredes iusta reg^a 3 tx. in l. non solam de
in inte. resti. et hanc op^em tenet Bar. in l. pantonis §. et
in l. si infanti C. de iu^e delib. et in l. qui duos § de rebus du
bijs. que op^io magis com^r recipit' teste Alex. in d. l. si in
fanti n°. 9. pro qua op^ne dicit Bar. e^e tx inevitabilem in
d. l. qui duos §^o in qua hereditate ubi s^m eum probat' q^d
substitutus succesit in hereditate primi impuberis lz here
ditas non fuisset addita a fratre superstite cui substitutus
succesit Quod s^m Bar. non alia rat^e euenire potuit nisi ob
id q^d ipse substitutus ex persona minoris cui successit implo
rabit beneficium in integrum restitut'^s Que interpretatio
lz magis com^r recipiat nimis aliena e a uerbis et intentio
ne Iu. Con. et tanqz improbabilis displicuit Cumano et Pau.
in §uci. n°. 15. q^m non solum in tx non fit mentio de in inte
grum restitut^e. uerum expresse dicat ipsam hereditatem primi
impuberis pertinere ad ipsum substitutum unde reiectis alijs
interpretat^b illius tx quas omnes prosequit' et damnat
idem

idem Socin. d. n.º 15. Sit vera interpretat.º que magis pl
cere videt. eidem Bar. in l. quiduos ff de vulga. et q̄ b.
ab omni scrupulo defendit Areti. et que omnino place
re videt. Pau. Cuma. et Soci. in d. l. quieduos et q̄ latē q̄
veriorem defendit lusitanus Texeda. 2.ª col.ª in fi. cum
seqq. sil. q̄ frater superster addijt hereditatem sui fratris
impuberis nec tollit ista consideratio ex eo q̄ ppr impro
visam et repentinam mortem utriusque in eodem naufra
gio non potuit presumi additio q̄m illa v. tx si ordine
vita decesserunt ita intelligenda sunt ut per intervallum
mors 2.ⁱ fratris impuberis secuta sit et nō in eodem naufragio
Procedit etiam opinio coni. sil. q̄ minor decedens ante ad
ditam hereditatem transmittit beneficium restitut.ˢ in inte
1 grum Bar. adducit rat.ᵉ iudicio meo efficacem et concludē
tem sil. q̄ in ipso ultimo vite spiritu minor dicit. lesum
moriens non possit addire iuxta gl.ᵃᵐ in l. fi. q.ⁿᵒ dies leg.
ced. et tanq. lesus habet benefitium restitut.ˢ transmissi
bile ad heredes iuxta reg.ᵃᵐ tx in l. non solum ff. de in inte
grum resti. ōtra q̄ rat.ᵉ efficaciter obstat tx in l. panthonis
§. ubi hereditas absentis causa reipublice conceditur extra
na restitutio ōtra strictum regorem iuris. nec satisfacit
consideratio Alex. in l. si infanti n.º 9. C. de iur. delibe.
dicentis q̄ equitas illius tx versat. in eo q̄ absens dece
dens transmittat benefitium restitut.ˢ q̄ ipse moriens
exer

exercere non potuit et hoc etiam sequitur Corne. cons. 87. i. uo

Lo. talis n. consideratio tuta non est supponit n. quod minor

lesus sui facilitate si decedat antequam beneficium restitutionis possit exercere restitutionem non transmittet quod ualde periculosum

est imo uidetur omnino falsum. Obstat n. quod semper actio est

transmisibilis licet incipiat competere eo tempore quo quis moritur licet eo tempore illam exercere non possit ut in §§. cum autem inst. de inuti. stipu. Dixi latius in l. placet s. et sic intelliges qualiter hec communis opinio destituta est lege et ratione. Unde facile

defendi potest contraria opinio quam tenet Bellouiso. et alij quos

refert Alex. d. loco pro qua opinione stringit textus expressus qui

sine magna calumnia satis fieri non potest in d. l. si infanti

§o pen. ubi decedente infanti ante additam hereditatem hereditas ad eos peruenit ad quos alias erat peruentura si

infans non esset institutus. preterea et meo iudicio eficacius

hic minor nullo tempore potest dici lesus sui facilitate quoniam nihil est quod possit transmittere non quidem fuit lesus dum uiuebat cum semper sibi aperta fuit uia addeundi Nec moriens quoniam illud non facilitati sue sed morti tribuendum est

Ex quibus facile defenderem si casus accideret contrariam opinionem

Minus etiam obstat d. l. Pantonis quoniam textus ille per locum ab speciale potius uidetur probare nostram opinionem licet n. ex gratia et mera clementia legis concedit restitutio heredibus absentium causa

reipu

Reipublice q quidez priuilegium cuz sit ɔtra strictuz iuris rigorez non ē extendenduz ad alias personas lz sit eadē uel maior rat° arg° l. si uero §. de uiro soluto matri.

2°. casus ē quez sequit Bar. h. n°. 6. cuz seqq silz qn̄ heres impedit addire aliqua dubitat° quiquidez heres in omnez euentuz erat habiturus hereditatez qz reg^{as} Bar. deducit ex fina. uerbis huiꝰ tx. et eaz obserbat Bal. h col^{a}. 1. infi. Ĵmo Areti. 5. col^{a}. n°. 6. Ange. de Are. n° 29. dicens coēr approbari. sm̄ quez tx expresuz quez Bar. adducit in l. si filiꝰ la fina. uer. de bonis liber. maxime tn̄. aduertenduz ē sm̄ Ang. h. q in ɔtrariuz obstat tx h. in p°. q si uacuo uentre iunctos sequenti ubi probat q filiꝰ emancipatus heres institutus qui dubitabat an uenter plenꝰ sit uel uacuus cuz uere uacuus sit interiz decedens nihil transmittit et tn̄. habuit iustā dubitatez et herat futurꝰ heres in utrunqz euentuz. Cui arg satis facit Areti. dicens q tx ē intelligendus qn°. talis filiꝰ non iustis rationibꝰ mobebat ad credenduz mulierez ēē pregnantez negari tn̄. non pōt argu^{us} Ang. eficaciter urgere. Unde ipse aliter intelligit uidelz q hunc reg^{a}. Bar. procedat qn°. impedimentuz nullomodo potuit submoueri ab ipso adeunte quasi impedimentuz precisuz ipsiꝰ legis uel in ea specie contingit qn°. uere uenter plenꝰ ē.

Obstat etz in ɔtrariuz tx in l. uni. C. quiante apper. tab. ubi filiꝰ

filiis ignorans se heredem ex test.o transmittit solum heredi tatem ad suos descendentes ppr que iur.a. Ang. h. resoluit ut hinc impeditus addire in omnem euentum succesurus trans mitat hereditatem ad quoscumqz heredes qn.o impedimentum fuit precisum et necesarium silz qn.o decessit uentre pleno. Ceterum si impedimentum sit contingens hinc non transmittat qz dis tinctio non caret iuditio et lege. Mihi aliter uidet distin guendum ut si impedimentum contingens sit tale qz facile potuisset remoberi ab ipso herede et non remotum fuit hinc in terim decedens quantumcumqz succesurus in omnem euentum ni hil transmittat et in hac specie obseruemus opem Ang. Ceterum si impedimentum facile remoberi non potuit hinc sit locus transmissioni in qua specie obseruemus opem Bar. et magis com. Illud tn. perpetuo notabis qz ille qui in omnem euentum non e succesurus interim decedens quantumcumqz impeditus addire ni hil transmittat 3tra Bal. h. 1. col.a (qui Bar. reprehendit) 3 tra quem e tx expresus in l. 3. §. si. ad sillania.

3.us casus e sm Bar. n.o 9. qn.o heres scriptus fuit impeditus addire facto alicuius 3.i hinc n. hereditatem transmittit ut in l. scriptus de carbo. edic. qz locum habet qn.o tercius non e solbendo. Ceterum si sit solbendo non transmittit sed agit 3tra tertium l. 1. insti. §. si mulier uentris nomi. et hec Bar. opio probata e com. sm. Ang. col.a 2. et Areti. n.o 6. tu aut utiliter et eleganter aduerte qz in d. l. 1. insti. non nega

negat transmissio sed soluz dat actio ctra mulierez que calu
nie causa fuit missa in posses. bonoz ut teneat quatenus
sua culpa patrimoniuz fuit diminutuz

Rurs. hanc Bar. opez intellige qn°. heres fuit impedi
tus principaliter facto tertij. Cetez si principaliter sit im
peditus a lege uel a testatore lz secundario facto tertij hu
non transmittit uidelz si proximus agnatus deliberante he
rede scripto decesserit hic nihil transmittit. l. 1. §. proxim
ff unde cogna. et in simili casu probat Arch. in l. si quis
posthumos ff. si filius delib. et post. ut filia exclusa ex
tante masculo interiz decedens nihil transmittat qm
in his casib. impedimentuz procedit ab ipsa lege uel
testatore preferente aliuz

4°. casus e. quez ponit Bar. n°. 12. quez omnes sequunt
silz q ille qui timore legis penalis non addijt hereditatez
interiz decedens transmittit ut expresse probat iurib. p
Bar allegatis.

Ex. Bar. n°. 23. Collige q hereditas matris sinon sit
addita non transmittit q adeo planissimuz et uerissimu
e ut nulla disputat. opus sit. Neqz in contrariuz obstat
tx in l. pen. C. de suis et leg. here. qm ultra Bar. clarius
responde q illa v. ipso iur. illuz habent sensuz non ut
ipso iu. idest sine addit. hereditatis querat sed

ut ip

ut ipso iure civili. sibi posset iam filius addire hereditatem quasi dicat iure Con. quod iam non est necessaria bonorum possessio accipienda. quorum iudice sine qua ante Sena. Con. orfi. filius ad matris hereditatem non admittebatur ut in l. i. § un de cognati

Ex Bar. n°. 24. circa hunc articulum super quo Bar. cogitandum relinquit vera et receptissima opinio est quod filius emancipatus etiam hodie non transmittat hereditatem non additam prout ex mente omnium fere scribentium resolbit Jas. in l. emancipata col. 2. C. qui admitti. et in l. si. C. de repudi. here. quidquid in contrarium disputaverit Crotus in d. et quid sit n°. 100. Nec in contrarium aliquid obstat textus in l. meminimus C. de legiti. here. ubi emancipati hodie succedunt ad similitudinem suorum quoniam illa similitudo non est universalis prout est glossa expressa in d. l. si emancipati quae indifferenter omnes sequuntur C. de collatio. Unde tollitur etiam argumentum ex textu in l. lege cornelia ff. ver. ... detesta. ubi est textus expressum quod etiam ille qui per fictionem est suus transmittit hereditatem quoniam illa ficta suitas secundum omnes doctores tantum operatur in omnibus et per omnia quantum vera suitas et sic dissimilis est textus ille respectu suitatis ad textum in d. l. meminimus

Circa transmissionem que fit ex potentia sanguinis installis in l. uni. C. de his qui ante ap. tabu. quam speciem Bar. ibi n°. 26. tangit et non prosequitur observamus quod quia textus in d. l. uni. loquatur

quat' in filio nepote et pronepote intelligendus m. ē habere
etiā locum in quocumque alio decendente sēm veriorem et mag[is]
coēm opēm. prout resolbiem ħ. 3mo. et Aloia. n.º 21. et ha[c]
ppr scriptam ratōem intx que in omnibus descendentibus equa
liter urget licet regulariter specialis numeratio graduum
ceteros omnes gradus non expresos excludat ut in l. liberorum
ff. 1º. toāes de uerbo. sig. l. 1. §. generaliter de lega. pres. et p[ra]
toni. facit. l. si quis filium iuncta l. sancimus §. illud C. de
inofi. testa. ex quibus colligit' quod trans misio que fit in filio ex
tendit' etiā in quem cumque alium descendentem
Obseruabis etiā perpetuo quod tx in d. l. uni. non procedit in as
cendentibus quod quidem planissimum ē quō ipse ascendens nul
lo sanguine coniuntus ē 1º. testatori ut si filius decedat an
te additam hereditatem nullis relictis liberis plane non tra[ns]
mitit in matrem nec auiam maternam quoniam cesat ratio finalis
scripta in d. l. uni. In ascendente uero coniunto etiā ipsi tes
tatori licet probabilis trans misio defendi possit uerius tam et
receptius ē in talibus ascendentibus non habere locum d. l.
uni. quoniam cum l. illa sit corectoria et exorbitans et speciali
ter loquat' in decendentibus non pōt extendi ad casum in
quo sit minor ratio decidendi. Denique ut paucis mentem
illius constitutionis absolbam dicendum ē solum inter descen
dentes seruari trans missionem illius tx. Unde si pater ius
si hi

tibuat generis et si ante additaz hereditatez decedat nō
transmittit ad filiuz quantuz cuz q̄ nepotez ipsius primi testa
toris prout Bal. Sali. et Corne. obserbant in l. si auia C.
de in° delire.
Obseruabis etz circa hanc transmissionez que dicitur
ex potencia sanguinis q procedit etz dato substituto uul
gari prout tenet Bar. in l. 1. n°. 20. de uulga. et sequunt' ti. ma
gis coēr scriuentes et post longaz altercationes ueriorez
et receptiorez dicit Suci. n°. 17. et 18. et Jas. n°. 44. et eaz no
uo arg°. defendit Polity. n°. 84. de uulga. illaz etz tenent
ti Roma. et Jmo. nec dubitari pōt numero et authoritate
scriuentiuz hanc opez magis coēz fore ītraria in. opio que
placuit Ange. de perus. et multis alijs auctoribus citatis per
Ripaz n°. 131. uerior que iu° uidet' pro qua opne ē efficax ar
g^m. et cui nunq̄z satis factuz fuit q cuz illa l. uni. C. de his
qui ante aper. tab. sit lex noua et corectoria et ītra reg^s.
iu. antiqui concedat transmissionez hereditatis non addi
te in casu in quo soluz excludunt' ipsius filij coheredis qui
tantuz habent ius accrescendi et sic tacitaz defuncti uolunta
tez l. sititio et meuio §. Julianus de lega. 2. non uidet' tx ex
tendendus ad casuz disimilez non habentez eandez uel parez
rat^ez sibi ut ex eodez tx excludat' substitutus uulgaris
qui

qui habet expresaz et manifestaz defuncti uoluntatez.

Rursus et eficacissime obstat ɔtra Bar. et magis cōez opēz. q̄ talis substitutꝰ habet non soluz prope uerba expresa quibꝰ uocatus ē sed et habet manifestaz uoluntatez defuncti quibꝰ rationibꝰ et alijs quas latiꝰ tractaui d. l. 1. super eodez nº. 20. Bar. Ange. opēz suz sequtus respondens argtis et rationibꝰ quibꝰ ɔtraria opio mobet'

Rursus obseruabis etz circa eandez transmissionez q̄ lz tx in d. l. uni. loquat' in filio uel descendente instituto idez ē et eadez transmissio conceditur filio abintestato sucesuro prout post lōgan disputatez resolbit Jmo. ti. 3. cola. et ē magis coēr receptus in d. l. uni. prout Corne. ti. cola. 2. testat' et q̄ etz abintestato det' transmissio ex potentiā sanguinis duplex pōt considerari utilitas altera ex parte ipsiꝰ transmittentis altera ex parte ipsiꝰ in quez fit transmisio prout rectissime aduertit Areti. ti. cola. pen. in p 2º.

Ubi

Ultimo loco pro complemento huius transmissionis nova dificultas insurgit super qua tandem cogitandum relinquam et est quod secundus heres in quem fit transmissio iuris addeundi coactarat et precisam legis sententia dicendus est inmediatus heres primo testatori cum primus heres non addierit et hic secundus solus addeat ut in l. cum heredes de acqui. posse. cum similibus qua opinione supposita tamquam verissima et de qua dubitare non licet insurgit meo iuditio insignis dificultas et cui integre satisfacere non possum de textu in l. heres quoque s. hoc titulo ubi dicitur quod heres quo cumque tempore addeat fingitur addisse tempore mortis defuncti. unde sequitur sententia Bar. et omnes doctores quod ille qui vere non potuit addire tempore mortis non potest etiam fingi heres cum fictio non cadat super imposibili ut in s. minorem insti. de adoptio. non video qualiter hic secundus heres in quem transmissum est ius addeundi possit fingi heres a tempore mortis qui illo tempore neque erat heres neque aliquo pacto potuit addire Nisi respondeas quod iste in quem fuit transmissum ius

iis adde undi tanquam heres heredis fingat' institu
tus a primo testatore et per consequens fingat' addis
se tempore mortis que quidem declaratio non caret
dificultate

Ad tx in l. si quis mihi bona in §.
Sed quid si mandauit

Collige ex i.ª parte quod lz mandatum non sit adim
plendum in forma specifica sufficit tn. equipolli
ter adimpleri. Cui legis sententie aplicari pot quo
mandatarius cui mandatum e. ut specialiter certam
speciem delicti committat aliter delinquat quam man
datum e utrum in tali specie ille qui mandabit te
neat'

Ad cuius rei euidentiam et perfectam explicatio
prius moneri debes quod inter ipsum mandantem et
mandatarium nulla contrahit' obligatio l. si ue
ro non remunerandi §. rei turpis ff mandati et
in l. si areo §. penul. ff de fideiussori. quod non so
lum procedit in ipso principali mandato in quo

uersa

uersat' turpitudo ex parte utrius qz sed etz si pōt
mandatuz susceptuz mandatario promitat
aliquis certaz pecunie quantitatez ne talle delic
tuz fiat quo casu soluz uersat' turpitudo expar
te accipientis adue promissio nullis momenti ē.
tx sic coēr intellectus in l. iuris gentiuz. §. si ut male
fitiuz ff de pactis. Cui opni maxime uidet' obs
tare tx in l. penul. C. de condi. ob turpez causaz.
ubi in eadez specie supponit' contractuz uallere
et necessariaz fore iuris exceptionez in cuius art.
et dificultatis resolut. maxime laborabeunt om
nes scribentes ut uidere pōt ex Alex. Jas. et Are
ti. in l. si plagij et in l. generaliter de uerbo.
Tu aūt omisis omnibz alijs solutionibz plane
intellige tx in d. §. si ut male fitiuz loqui in
pacto nudo prout solus Bar. b. nus qz con
siderātus intellexit dubitabat' n. b. utruz
abstineri a delicto eēt justuz implementuz
et sic

et sic in illa specie contraheret ille contractus in
nominatus facio ut des et Ju. Con. respondet pac
tiones nudas talli implemento non uestiri tx aut
in d. l. penul. loquit de promissione per stipulla
tionem prout tx euidenter ostendit
Qua quidem resolut supposita si titius manda
uerit Sempronio ut certum et limitatum uulnus
Meuio infferat Sempronius aut mandatum ex
cedat et meuium occiderit utrum titius teneat de
homicidio sequuto profunda et excelens questio
e. que pro una et altera parte habet grauissi
mos authores et preclara arg. Deci. cons. 482
referens pro eadem opne Anto. de Rosselis fran
ciscum de liste Ange. a Castro filium Pau. Castre
omnes consulentes inter consilia Bartolo. Vero
nen. Cepo. cons. 35. cum duobus sequentibus. Cons
tanter defendit Deci. in hac specie in qua ma
dans mandabit solum uulnus morte secuta ma
dan

dantes non ee ultimo suplicio afficiendus q3o
pes magis tenendas tanqz equiores dixit Coua. incta
l. de homi. 2a. pe. §.1. no. 2. mouent omnes in lege Cor
nelia de sicarijs dolus necessarius e neqz lata culpa
sufficit l. in lege cornelia ff. de sica. et in proposita spe
cie mandans non fuit in dolo sed in culpa respectu ho
micidij ex tx expresu in c. si. de homi. lib. 6. ergo ul
timo suplitio non e aficiendus
Pro hac parte aplicant ab is consulentibus nonulla
ua. ubi homicidium culposum et non dolosum relle
uat a pena mortis Quibus tn. non obstantibus que
leuissima sunt secure contrarium respondendum
e non solum sm iuris ciuilis rates sed sm coem et
ueram opem per tx expresum in d. c. si. per quem tx ita
respondet Bar. ff. de sicari. l. diuus idem in l. no
solum §. morte no. 29. de noui operis nun. et Bal.
Ange. sali. post Alberi. b. in l. non ideo minus C.
de accusatio. et Bal. in l. cum mandati. C. ma
dati Ange. Arch. tt. malefitio. v. sempronius
manda

mandatores q.e 12. observant alij quos refert et se
quit idem Cepo. cons.o 34. neque admitti pot euasio An
to. de Roselis. dicentis quod Bar. intelligendus e in eo
qui propia authoritate grauius delictum perpetrabit
quam quod perpetrare intendebat quoniam ex iuribus pro Bar. alle
gatis clare colligit Bar. in mandatore locum hoc
fuisse. Nec ualet etiam consideratio Dehj dicentis quod
Bar. et reliqui authores sunt intelligendi secundum ter
minos iuris quem allegant in d. c. si. sibi quod talis man
dans sit homicida quo ad ius canonicum quoniam cum
reuerentia Dehj hoc e subtrahere Bar. et reliquis
propias intentiones Cum nihil magis alienum
sit ab intentione eorum quam tractare penam debitam de
iure canonico. Minus etiam obstant illa iura quod
sine dolo homicidium a pena mortis excusant
quoniam illa sane intelliguntur quando in ipso homici
dio neque in preparatione illius fuit aliquis dolus
Ceterum licet in homicida non sit dolus si a principio

inpri

inprimo actu voluntario q̄ adillud ordinatuz fu
it ē. dolus tunc homicidiuz deinde secutuz tanq̄
dolosuz punit' l. qm multa C. ad l. Juli. unde ui.
et in hunc sensuz procedit tx ind. c. fi. et loquunt'
Bar. et ceteri omnes que quidez op̄io verissima ē
et indubitabilis
Que quidez Bar. et cōis op̄io plane in eo casu pro
cedit et in ill. spetie delicti q̄ mandatarius forma
liter et specialiter adimplere non poterat prout ex
Bar. et ceteris authoribus quos citaui facile colligi
pōt Ceterz si mandatarius potuit delictuz mandatuz
insua specie perpetrare et excedendo mandatuz ce
ciderit mandans detali mandato non tenebitur
q̄ quidez ex genere armoz cuz quibus delictuz fie
ri mandatuz ē et ex ipsa delicti specie et ex qua
litate persone deprehendi pōt que omnia arbitrio
iudicantis relinquunt' sm̄ ea que notant' incsig
ni ficagli. el 2o. de homici. et in l. 1. §. diuus pto
q̄ si claua de sicarijs tradit Jas. h. colᵃ. fi.
Adtx

Ad l. x. ff. pater filio.

Colligit Bar. q mandatum etiam tacite inducit unde colligit ipse q si quis famulo suo dixerit qui aliquam iniuriam passus fuit non reuertaris ad domum meam nisi aliquid nouum de hoc negocio audieris deinde famulus iniuriantem occiderit q dns tenet de homicidio quam Bar. opem sequunt omnes hic. prout testant Alex. et Jas. hic col. fi. qui dicunt ee coem sed mirum e cum pertalia v. precise non inducat mandatum mortis qualiter mandans teneat de homicidio Dicendum e q Bar. et cois opio. pro constanti habuit ut quocumque sensu v. illa accipiant dummodo accipiant iniuim delicti committendi uidelz de aliquo uulnere uel iniuria secuta morte mandantem teneri pena capitis. Unde colligit in hac opne Bar. et coni. appertissime probari illam opem quam s. secutus sum silz. q mandans certum uulnus inferri secuto homicidio de homicidio teneatur

Finis.

Sequit famosus t.[us] de liueris et posthumis
ff a D. Hectore Rodrigez explicádus

quamq. Animus

SEQUITUR FAMOSUS TITULUS D LIBERIS ET POSTUMIS A. D. VALECUELA AÑO .1577.

Hec Rca eam habet subtilitatez ut intituletur de liueris et postumis. Hic tt°. demonstrat quis sit preteritus et e. nec instituitus nec exheredatus in. §. eadez hec obseruant de hereditatibus que abintestato et sic non defatigeris ab scriuentibus in l. filio preterito de iniusto rupto et in autca. ex causa C. de liueris preteritis in quo expendes. l. 10. tt°. 7. pa. 6. hinc etz constat filiuz censeri preteritum cui fuit etz legatitt°. velicta legitima tale que testamentuz ē ipso iue nullum q3 filius uiuo patre decedat ex p2o. insti. de exeredats liueroz at uero leges que sub Rca de inofficioso concedunt filio querelaz inteligi deuent filio exeredato ut in l. si non mortis illius tt. et in l. ut liueris. C. de decolationibus et sic non obstauit asumptuz ex l. nam et si sub condite §. post defectuz de iniusto rupto et. l.

decez de uerboy oblig.
Preterea uerba finalia huius R.ce necesitatez precisaz inducere constat ex l. intercetera ꝫ. sicuti inducit R.ca de uentre inspiciendo et R.ca de coniungendo cum emancipato liueris eius et R.ca de bonis autoritate iud. posidendis tractant DD. in R.ca C. de edendo maxime de cius et Alciat his. ɫ.
Obstaret quidez huic uerissime sententie qꝫ R.ca de hereditatibus que abintestato deferuntur ff. et C. neccesitatez non uidet importare ni diceres eius R.ce neccesitatez non precisaz sed causatiuaz ēē de qua gl. in l. muciane ꝫ. de conditionibus et demonstrat. qꝫ ad ualorez testamenti uel extraneus decet instituj in ß. ante heredis insti. de legatis

Ad. R.caz ɫ. liueris.

Ofert se hoc loco qui appellat.e liueroy comprehendā. ꝑ inquo uidet ēē ambiguitas ex l. liueroy de uerboy sig. et l. galꝰ ß. uidenduz ꝫ. et l. 10. ß. parentes ff de gradi l. sed si hac. ß. liueros. 2.o de iniguocan. ß. ita demuz de here. qꝫ abintes. et Bar. in d. l. liueroy n.o 19. resoluit appella.e liueroy propie conprehendi usque ad trinepotes impropie m. omnes in infinitꝰ seq. Alcia. ɫ. n.o 2 Bar. in d. ß. uidenduz n.o 1. et Zas. ɫ. in pr.o Verius m. uidet dicenduz appellat.e liueroy propie et uere contineri omnes descendentꝰ sed lꝫ in d. ß. parentes loquit qꝫ non reperit propiuz nomen quo appellent ulteriores ultra trinepotez quid quid. dicat Zas. in l. filiusfamilias ß. diui 2.a lect. de leg. 1.
Ex his requit neccesario uera decisio illius qꝰ an qui non posunt facere testamentuz intestati propie dicantur qꝫ ē in praxi utilisimuz pro statutꝰ loquētꝰ

de his qui decedant intestati. et hoc qz statuta
sunt stricte accipienda l. 3. §. hec v. ff de negotiis
gestis l. 1. §. his qui naben ff de exercitoria in qua di
ficultate tota questio pendet ex l. 1. ff de suis et legiti
mis here. que lex probat quod qui non pot facere testame
tuz propie vocat intestabilis et non intestatus et qz in
testatus dicit qui potuit facere testamentuz et non
fecit pro quo istx scribentes divisi sunt in quatuor opes ut
evidere per Bar. ... et Alex. et Decius in l. generali
ter. C. de instit. et subs. idez alex. ubi Molineus
cons. ... n. 2. gocadinus cons. 35. et Cefalus cons. 210.
li. 2. incipit statuto ... ... galiagula in l. centurio
ff de vulgari. tota aut hec 3troversia fuit suborta
ppter l. in testamento. i. C. de testamen. militis qui tx
probat quod pupilus intestatus morit quod etz probat l. in
generaliter. in pr°. ff C. de instruct. et subs. idez l. intes
tatus de verbo. sig. et tx in l. credendus eff qui petant
tutores vel cura. et in §. hec aut mater §v. si vero maritus
ff qui petant. qui tx probat quod condict° si intestatus moriet
impleri in pupilo et tn. in condit° e reg.a quod dicit quod sunt
adinplende in specifica forma quamuis clcur inteligat
tcixtuz in filio pubere decedente intestato et ita ille tx
e expresus coniunta reg.a l. qui heredi et l. meuius
de condit. et demons. tn isto vero art° relictis alijs se
quere sentas Bar. et magis coigsent. quod intestabiles
propie dicunt intestati quius quo ad ipsos non sit no
men propiuz intestati sed intestabilis qz nomen in
testatus e genus qui significat meraz negat°3 testa
ti et ita non minus propie dicit de intestabili sicuti
animal de petro. Sed qz nomen generale e et non apro
piatuz et speciale ad intestabilez non ita plene indicat
naturaz intestabilis prout probat tx in d. l. ui. Consultus

inquantum probat quod verbum liberorum quamvis propie dicatur de omnibus decendentibus in infinitum sed non est nomen apropiatum et speciale ultra trinepotes et sic intelliges quod nomen intestatus esencialiter et vere dicitur etiam de intestabili sicuti non videns de lapide

Ad Rubricam C. Posthumis

Adverte esse celebrem glossam in Rubrica. C. de posthumis here. ins. que glossa refert varia genera posthumorum cui glossae adde Riminaldum in l. posthumo nato. C. de 3 tabulorum Sed propia et specialis apelatio posthumi dicitur in l. 3. in principio 2º. ff. titulo 1. inquantum dicit quod posthumus est qui post humatus patris nascitur ~~...~~ quia est notabilis secundum scribentes in l. galus in principio ff. et 3as. ... numero 50. et ex illo textu caveris a Cuia. lib. 3. obser. c. 4. quo in loco Cuia. nititur separari a disinitione 3. C. et eam improuare et dicit quod posthumus deuet scribi sine litera. H. ~~...~~ verum nudas literas T. fructum autem huius investigationis probat eum esse quod posthumus non dicatur ex eo quod nascatur post humatum patrem sed posthumus .i. natus inter posteriores et hec interpretatio placuit eidem Cuia. in l. 4. ff. hoc titulo et sic post defensam disinitionis 3. C. in d. l. 3. §. posthumos Notavis quod ex d. disinitione in d. §. posthumos venit utilis decisio articuli an qui nascitur ceso utero matris non suaui et natura si nascatur post mortem patris propie dicatur posthumus et ratio dubitandi provenit ex l. quod dicit ff. hoc titulo quia videt probare quod iste talis propie dicatur posthumus et sic in propijs terminis tenuit 3as. in d. l. quod dicit numero 3. Sed contrariam opinionem ante 3as. tenuit Accur. in l. posthumorum ff. de inofficioso testamento. ubi ceteri precipue Ange. fuit eiusdem sententiae dicens quod iste talis propie non dicetur posthumus Sed novissime Riminaldus in d. l. posthumo. maxime laborat in huius articuli disinitione

Verz in. in hoc ar. sequere tu Accur. et cōez que è verior
videlz q iste talis non è posthumus et pro Accur. pondera
tx in d. fi. postumos quez tx ita induces q tō. s. c. limitate
et per v. taxatiua disfinit d. dictus posthumus et ita di
cit q ille solus posthumus appellat qui nascit post hu
matus patris et inde consequens è q qui ex secto uentre extra
hit non nascit per tx in l. si ego s. partus ff de publiciana in
rez act. et ideo qz non competit ei disfinitio non erit pro
pie posthumus ex tx in l. i. s. dolus ubi Notant Bar. et om
nes ff de dolo

Ex eadez disfinit. d. fi. postumos decides similiter arm
an qui nascit post testamentum factuz an propie dicat
posthumus et rat. huius dificultatis nascit ex l. si quis
ita s. si. ff de testamentaria tute. idez probat tx in l. 3. s.
nominatim ff de iniusto rupto sed ō rium probat tx in d.
fi. postumos aut. in qz tu dicit q duntaxat ille dicet
posthumus qui post humatus patris nascit q. significat
3. c. q propie non dicet posthumus ille qui ante huma
tus patris nascit per quez tx. hic art. controuersus è.
ut videmus per Socinuz et post alios Alcia. et extra
ditis per Jas. in d. l. gal. n. si. qui omnes nimis la
borant et defatigant in uidendo an statutuz q lo
quit de posthumo an in isto uerificet qz v. statuti in
propia et stricta significat. sunt accipienda Sed
ex l. 3. s. hec v. ff de nego. gestis. et auget hec dificul
tas si aduertas q exeredat. filij è odiosa ac propterea
restringenda ex l. cuz quidaz 3. hoc tt. et in c. odia de reg.
iu. li. 6. et cuz sit odiosa si exeredant posthumi conpre
hendunt filij nati post factuz testamentuz uiuo patre
ut prouat tx in s. nominatim l. 3. ff de iniusto rupto. qui tx
cuz ista indut. probat hunc propie posthumuz dici.

in qua dificultate uerius dicendum est q si statum populi loquitur de posthumo iusta uidetur ciui. verba accipiendum est in propia et specifica significatione l. 1 §. his qui naues ff de exercitoria iste filius natus post testamentum factum ui uo patre non ueniet et hoc quia non est uere posthumus ex tx in d. §. posthumos aut vers. posthumatus. Verum tamen si proponatur questio de aliqua dictione testamenti tunc per dictus posthumus ueniet et iste quia verba testatoris non ita exacte accipienda sunt l. non aliter §. plerumque de leg. 3. et secundum istam uerissimam resolutionem non obstabunt que tradit gorhimus in pr. l. gals 3. eon. §s. et inter hec posthumorum genera. unum precipuum est et est illud silz filij nati illegitimi legitimati post testamentum factum quia hoc genus posthumorum tale ius habet ut rumpat testamentum paternum ideo aut iste filius uocatur posthumus quia rumpit testamentum huius equiparatur sicuti adoptiuus per tx celebrem in l. filius a patre §. 1. ff. eo. et tx in l. certum est. in pr. ff. de iniusto rupto et in pr. insti. qq modis testa. infirment et in specie etceur. in l. 1. ff ad municip. dicit q filius legitimatus equiparatur adoptiuo cui adde Tiraque. in l. si unquam. verbo. susceperit liueros C. de reuocandis dona. n. 133. et q filius legitimatus rumpat testamentum ut posthumus conprouauis ex tx in aut.º qq modis naturales eficiant ligitimi in §. sit igitur licentia. col. 6. in quibus probant q legitimatis non differt aligitimis et naturalibus et prouat quia si relinquatur fideicomisum si sine liueris legitimis deceserit adimpletur condicho si moriatur cum filijs legitimatis et extinquetur grauamen quia in nihilo diferunt legitimati aligitimis uis tauerans et comunem sententiam cum Alberi. in l. generaliter §. cum aut. C. de institu. et subs. et plura congerit proisita consilium in d. verbo susceperit liueros et vide que tradit ello

lina de hispano y primogenijs li. 3. c. 3.
Aduerto quoad reliqua que in hac R.ia dicunt circa ins
tituc.e 3 uel exeredat.e 3 aduerte quod erat de iu.e ff. diferent.a
inter filius suus heredes et inter filias et nepotes suos
heredes quia filius qui e. primus heres preteritus rumpe
bat testamentum ipso iu.e Sed filia aut nepos poterat
preteriri sed haueebat ius accrescendi sic prouat tx
in pr.o de exeredat.e liuerorum. et l. maximum uitium
C. de liueris preteri. que iu.a sunt inteligenda sm uers
eorum intelectum quod hoc ius accrescendi quedabatur filie
et nepoti preteritis uigebat ante tempora iustiniani.
ut constat ex §. sed hec quidem uetustas insti. hoc. tt.o in
quantum dicit quod ipse corigit illud ius accrescendi quamuis
falso Alex. in l. si pater C. de insti. teneat quod iste ius
accrescendi inductum fuit a media iuris prudentia
idest ante tempus digestorum. et tx in d. §. sed hec qui
dem uetustas adde l. 2. q. et 5. tt.o 7. p.a 6. Sed si nepos tem
pore testamenti non erat suus heres et post testamentum
factum suus heres eficiebat rumpebat testamentum ut
posthumus l. 3. §. ex his l. posthumorum ff de in iusto rup.
et hinc uidemus quod sit dificilis tx in l. inter cetera 3. hoc tt.o
in illis uerbis rumpat testament. et tx in l. certum §. 1. 3. de
iniusto rupto et circa hac leges uidemus que tradit Cos
ta in l. galus §. et quid si tm. 3. 3.a p.e n.o 37. et 46.
Sequit. tx in l. 1.a ff hoc tt.o
Ad intelectum huius tx premite 1.o quod inspecto iu.e ff. erat
diferent.a inter filios masculos et falias et reliquos
decendentes quod quamuis omnes eet sui heredes sed fi
lius hoc precipuum habebat quod nominatim deuebat
exeredari et ceteri inter reliquas poterant exere
dari sic docet Iusti. in pr.o inst. hoc. tt.o et rat.o huius

Valençuela; diferent^c consistebat in sexus prerogatiua et ideo
qz ratio facilis erat hec omnia substulit Iusti. et
induxit ꝙ in h.c nulla eet diferent^a in l. maximu
uitiuz C. de liueris prete. et in §. sed hec quidez insti^t
hoc tt^o. hoc suposito Vlpia. h docet qn^o filius dicet
nominatin exeredari et respondet cuz distint^e no,
minis cognominis et agnominis que nominuz difere
t^a declarat Acur. in l. si nomen C. de testa. et idez in
§. si quis in nomine de leg. et nouiores in §§. nominatin
inst. hoc tt^o. et nouisime dicedens a coni Acur. et omni
uz Alcia. li. 4. pretermisoz c. i^o. at uero filia et reliqui
descendentes suficit ꝙ inter reliquos exeredet et uidendum
qn^o dicet inter ceteros exeredari et reperitis inter seri
uentes maximuz discrimen ut e uidere per dd. h.
et per Conanuz. li. 10. comenta. iuris ciuilis. c. 2. et Al
ciato. li. 4. parergon. c. 6. at uero in hoc aiu illa uidet
uerior resolut^o ꝙ quis uis zaysit ꝙ extraneus inepte exe
redari dicat ut prouat tx ubi notant omnes in l. quidaz
cuz filiuz ff de uer boz obliga. sed qz apud ep sos testatores
solet hoc fieri ut prouat tx in l. pater fa. et l. Lutius i^o. de he
Hedib; insti. et resoluit Sas. in tt. l. quidaz cuz filiuz i
deo hinc dicet exeredari inter ceteros cuz exeredat^o tan
ampla fuit ut etz ualeat referi ad ipsos extraneos
Ex ̓s dictis et ex hac l. uenit reprouandus Acur. in d. §.
nominatin insti. hoc tt^o. et pro Acur. pot ponderari tx in
l. titius. 25. § eo. in qz tuz dicit ꝙ si pater habet unuz filiuz
et pater dicit exeredo omnes ~~liberos~~ + filios uidet exeredatus
facit etz. l. 2. huius tt^i. et l. qq diebus 46. §. dns seruo.
ff de condi. et demons. et 4° poterit induci tx in d. §. no
minatin. insti. hoc tt^o. qz ib Iusti. docet ꝙ hinc dicet ali
quis exeredari qn^o talis sit exeredat^o ꝙ posit constare

de persona filij exeredati. Sed ȝ Acur. ē. co'is sent. dd. et diorq tenuit Bar. h. ut constat ex Socino. h. et nouio res in d. §. nominatim ubi co'is tenet qp hec exeredatio q̃uis recte sit facta tn. non pōt dici nominatim. et pro co'i. ē tx in d. l. titius ȝ. eo. qz qui. iu. Con. dixit exe redo filios meos non aut. omnes liueros qz ē. diferē tia qn. exeredat liueros uel filios ut in l. iu. C. §. pa rentes ff de gradib9. et prouat p tx in l. sub condit. ff de 5 tabulos at uero in hoc ar.° notauis tx in l. certu ē ff si certu petat in quo etz notauis l. si ita scripsero ff de condit et demonstra. iuncto tx in l. asctoto ff de heredi bus insti. Sed hoc iuriu decisio non pōt adaptari in ro tx sed deuet exeredat° nominatim fieri et sic recte ip se Acur. in d l. titius constituit diferentiaz inter exere dates factaz per ista v̄. omnes filij. et factaz p v̄. omnes liueri qz exeredat° ē odiosa in l. cuz quidaz ȝ. eo. et sic requirit qp fiat nominatim ut h. et sic caueuis a uigli o in d. §. nominatim. n̄. 14. et caueuis a Bar. h. in q̃tiis dicit qp tunc dicet filius nominatim exeredari qn. po nit nomen exquisituz de quo loquit Acur. in l. hac con sultissima. v̄. in dicta C. qui testa. facere posunt hodie in praxi hoc erit obseruanduz qp iste tx inutilis ē. et ut fiat hodie exeredat° in qquz qp filijs uel filiab9 necc se ē. ut nominatim fiat exeredat° et deuet fieri cuz una causa ex 14. per tx in aut.ca non lz et ē coer dd. C. de liueris pre. et in aut.co ut cuz de appellat.e cog. §. ali ud quo qz capituluz col.e 8. gl.a inc. quinta ualis de iure iuran. et in tm hoc ē ueruz qp q̃uis qs plures ha beat filios sufficit dicere causaz exeredat.s q̃uis no minatim non exeredet ut per zas. in l. 2. ȝ. eo. n̄. 16.

Sequitur tx in l. 2. ff. hoc tit.°

Probat Ulpia. h. qsi qn. pater facit exeredat^es per hec v^a. filius meus exeres esto. si unicus filius sit ex heredatus manet sed si sint plures nullus uidet exeredatus.

Rat^o dubitandi nascit ex l. 1. §. E. et si nomen expresu non sit qz negari non pot quin hec exheredat^o non sit nominatim facta et ideo necesario uideuat dicenduz non uallere exeredat^es qz uis unicus filius solummodo eet ut per eum dez ulpia. in l. 1. §. hoc tt^o. Sed rat^o decidendi ex eo sumit qz cuz unicus filius sit satis nominatim uidet exheredatus arg^o. tx in l. fundus qui legatus ff de fundo instructo. quez tx singularez ee dicit Suarez in l. qm in priorib^9 in q^a. 9. C. de inofficioso testa. Bar. Socinus et alij in l. qq dieb^9 §. dns seruo ff de condi. et demonstra. e consimilis tx in l. pediculis §. itez cuz quereret ff de auro et argento legato et tx in d. §. dns seruo et gl^a. coer recepta in l. si qs in fundi uocabulo de leg. 1°. et sic qz p d. v^a. non posunt in alio uerificari in isto uerificant et in hac spe notauis optimuz tx. in l. si nominatim 39. ff de condi. et demonstra. e etz tx in l. qsi nepotes ff de testamen. tutela. in quantus prouat q qui dicit filius non pot censeri intelexise de nepote aut de alijs liueris descendentib^9 et ita hec. v^a. filius meus exeres esto soluz uerificant in p^o. gradu in quo inuenit unicus filius et ita hac rat^e iste filius dicet nominatim exeredatus et sm terminos huius l. defendes Acur. actenus ab omnib^9 reprouatus in §. nominatim inst. hoc tt^o in gl^a. fi. in qsbus dicit q exeredat^o facta per v^a. generalia ita tn. q indubitanter constat de persona filij exheredati uidedicet exheredatus qz illa Acur. sent^a uenit defendenda ex hac. l. 2. ex qua etz inteliges q Bar. h. uoluit interpretare l. si quis in p2^o. cuz sua materia de leg. 3°

q2 dicit Bar. q specialis mentio que ṫ. requirit inteligat
qq cuz qz uerius generalib; dummodo non sit nisi unicus
testamentu ex hac nra. l. 2. et cuz Bar. ē. cōis opīo sm
Peraltaz in d. l. si quis in p2°. n°. 222. et per gomeziuz in c.
ṫ. de consti. li. 6. sed uerior sentª ē c Bar. ut per. Soci. hi.
et Bar. resistit d. l. si quis in p2°. ubi non fit mentioni
si unius testamenti. et. hec l. 2. non facit pro Bar. q2
loquit in aliis terminis q2 in casu d. l. si quis. agimus
de uoluntate eius dez defuncti que censet desicere omni
no in testamento posteriori rat° protestat.s que precesit
in testamento priori p l. non soluz §. morte cuz materia
ff de noui operis nuntiat°. et c. cuz. m. ferariensis de
consti. et l. qui in aliena §. celsus ff de acqui. posse.
l. si merces §. locator horei ff locati. sed quatenus is
te tx probat q si filius meus ex heres esto dicat nō
conprehendat quatenus plures habet filios plane de
cidit questionez de qua dubitauit Accur. in l. titius
§. hoc ltr. an in duobus filiis habeat locuz exhereda
ṫ° per hec v. filios meos exeredo q2 d. l. titius loquit
qn°. dixit omnes filios exheredo atn. per reg.ª l. ubi in.
ff de testib; et c. pluralis loquutio de reg. iu. li. 6. et
uidet q talis exeredat° in plurali facta conprehen
dat duos filios et exheredat° dicat rite facta q2 ad
minus in duob; neccessario debet uerificari imo q
amplius ē. q si soluz filiuz habeat et dixit filios
meos exheredo nominatim censebit exheredat;
per. tx in l. falsa demonstratio. 33. §. fi. ff de condi.
et demons. sed in terminis huius tx mirandus
ē ~~cuz v. hec filius meus ex heres esto~~ quomodo hec
v. filius meus exheres esto in plurib; filiis non ha
beat locuz q2 hoc ē. indubitaliq orat° indifinita

equipolet uniuersali l. si pluribus de leg. 2. l. si necesarias §. si annua ff de pigno. act. et sic hec exheredat. filius meus exheres esto deuebat equipolere huic omnis filius meus exheres esto et aliunde uidet etiam q Vlpia. h. minus recte uideat processisse in quantum hic dicit q hec exheredat. filius meus exheres esto ideo in pluribus non uerificat qr benigna interpretat. hoc factum fuit et consequenter ex equitate contra rigorem iuris ut in l. + ~~non dubium~~ §. iuncta gl. h. de leg. 3. q falsum uidet qr indifinita orat. equipolet uniuersali ex equitate uel ex humanitate ut probat h. in l. si seruitus 22. ff de serui. urbano. prediorum + ~~ubi bar.~~ idem Bar. in l. omnes populi n. 87. ff de iust. et iu. et idem in d. l. si pluribus et est comis traditio ut constat ex traditis per Corasi. li. 2. miscelanearum. c. 12. Decio cagnolo et ceteri in l. 1. ff de reg. iu. qui fundant in d. l. si seruitus h. humanius est qui inuenit idest ex benignitate contra rigorem iuris ut in §. idem q iuris insti. qq ex causis manumitere non lz. et sic si uerum est dicere q indifinita oratio equipolet uniuersali ex benignitate exinde plane consequit q ex rigore iuris indifinita non equipoleat uniuersali et per consequens ~~de~~ q exheredat. de qua h. debuit de rigore iuris manere inualida sine benigna interpretat. et sic inuenies q Socinus et alij h. laborant maxime in querenda solut. huius dificultatis Decius et cagnolus in d. l. 1. ff de reg. iu. Coua. li. 1. uariarum c. 17 ... rat. huius dificultatis consistit ex hac l. 2. et ex l. si seruitus 22 ff de serui. urba. predio. tum. longe aliter hanc dificultatem disolue qr necesarium est. ut dicas q indifinita orat. ~~non~~ equipolet uniuersali iusta

+ si fuerit

+ notat Bar in l. qui edificium n. ... ff de seruitu. urba. prediorum

subiectam materiam q2 si materia ē necessaria equipolet universali ut si dicas homo ē animal idest omnis homo si vero ē contingens non semper equipolet universali ut homo currit sic in proposito hinc indiffinita equi. quo l. induxit talem differentiam ex iusta ca. ut in d. l. si servitus in cuius explicatione notavis totum dubium illius l. consistere in illis v. ne luminibus domus mee etc. an etiam comprehendant futura lumina et quod comprehendant demonstrat l. si ita. 12. ff. de auro et argen. et in l. rutilia polla ff de contrahenda empt. ubi dicit iur. con. quod v. illa sunt referenda ad omnia lumina presentia et etiam futura q2 illa v. ne luminibus meis officiat fuerunt v. negativa et quando proponit sermo negativis omnia comprehendit ut probat Accur. in l. hoc genus 108. ff de condi. et demons. iuncta l. + genus bobes s. hoc sermone ff de verbor. sig. ut hinc inteligas difficilem esse textum in l. pater severinam in prin. ff de condi. et demonst. in quantum probat quod illa condictio negativa si non nupserit solum comprehendit casum nullitatis et non impotentie precipue q2 in casu d. l. si servitus 22. necesario debet fieri interpretatio contra constituentem servitutem q2 apertius leges dicere potuit ut in l. veteribus cum s. notatis ff de pactis c. contra eum de reg. iu. et in hoc inteliges quod consistit humanitas de qua in d. l. si servitus. inteliges etiam quod eadem benigna interpretatio legis que facit ut in d. l. si servitus veniant omnia lumina eadem interpretatio facit ut hi non veniant filij omnes q2 exheredatio ē odiosa et restringenda ut in l. cum quidam et eo. sic interpretabis l. istam per quam inteliges l. 1. s. pen. ff de carboniano edicto in quantum probat ille s. quod si testator dicit quisquis dixerit se esse filium meum exheres esto quod talis exheredatio non valeat ut inteligas quod textus ille etiam habeat locum in casu in quo testator unicum habebat filium constitutum in quasi possessione filiationis iusta l. si

uicinis scientibus C. de nuptijs. et l. filium esse dif finimus ff de his que sunt sui uel alieni iuris ad uc. n. ~~quia uis no~~ talis exheredatio nulius momenti erit

Sequitur lex in l. 3. ff de liueris et posthu.

si congrue continues l. hanc ad superiores proximas repe ries hoc intendisse Ulpia. hic quod quemadmodum exeredatio filij per nomen cognomen uel agnomen paternum di cit ~~filius~~ rite ~~exheredatus~~ sic est nominatim exheredatio per nomen maternum ut constat hic. ex Titia natus exheres esto quod que magis est quod quamuis exheredatio fiat per nomina contumeliosa exheredatio rite et nominatim dicit facta. ~~ex~~ quod in dictis non leue orit dificultas ex l. ~~in~~ et §. i. §. idem ait. ff de carboniano edicto. ubi prouat quod si filius exheredat per hec verba. ex adulterio natus exhe res esto quod non obstante hac exheredatione dat filio carbo niana bonorum possesio ex illo edicto. et tamen rite exhere dato non dat illa bonorum possesio ut in ea. l. i. in §. et ge neraliter et in §. pomponius ff de carboniano edicto. quam dificultatem inteliges inter eos qui hic scribunt et precipue Alexa. Soci. et Jas. maxime laborare in eius solutione qui eam communem solutionem adaptam quod in casu nostre l. pater sciebat ipsum sibi esse filium sed eum exheredauit cum hoc conuitio adulterij. et ideo exheredatio ualuit sed in casu d. l. idem ait. pater sub illa forma eum exheredauit quia credebat eum non esse suum filium et ideo illa exheredatio filio non nocet ut ei detur carboniana bonorum possesio et sic communis opinio resoluit quod Ulpia. sic uenit conciliandus quod totum negotium consistat in patris opinione sed ab hac communi discede quia uult quod in casu d. §. idem ait siqui dem exheredatio non ualet quia filius preteritus remanet quod est falsum et est lex ibidem qui probat exheredatum manere

+ facta

magnam esse

ut etiam probat tx in l. si posthumus §. fi. 3. eo. Rursus venit improvanda hec omnis opinio quia divinat quia hec iura non probant quod in uno casu pater sciebat eum suum esse filium in alio vero sciebat eum non esse suum in l. si putator ff ad l. aquiliam et in c. uni. ut eclesiastica benefitia. Sed ante eos omnes Accur. h. aliter solvit hanc dificultatem dicens quod hec exheredatio de qua loquimur valet in quantum est exheredatio sed non ad tolendum carbonianum edictum et quamvis omnes reprehendant Accur. dicentes quod si valet quantum ad exheredationes imposibile est ut exheredato det carbonianum. hi tamen defendes Accursi. canen per rationem ut verum intelectum illius §. idem ait eliceas ex d. §. idem ait. b. (cum si si ... exheres scriptus esset non haberet bonorum possesionem) quibus verbis manifeste demonstrat Ulpia. quod hec exheredatio ex adulterio natus exheres esto quantum ad bonorum possesionem carbonianam excipit a regula generali ceterarum exheredationum. quia in alijs exheredationibus suficit exheredatio ad tolendum ~~exhereda~~ carbonianum sed remanet exheredatus cui quia pretor non sucurit ut in l. non putavi ff de contra tabulas etiam negat carboniana ex d. l. i. sed in hac exheredatione ex adulterio natus exheres esto talis est exheredatio que fit veluti de non filio quia exheredatus fuit veluti ex alio natum ut reperies in l. qui de inofitioso 20 ff de inoffitioso testa. Sed in contrarium hec l. probat quod exheredatio facta per verba contumeliosa valet contrariatur tx in l. turpia legata §. ff de leg. i. in quantum probat quod turpitudo in legatis offitit eisdem idem probat tx in l. uni. ad fi. de his que pene nomine. C. et in §. pene quoque nomine ad fi. de lega. ratione cuius dificultatis Accur. h. et in d. l. turpia respondet quod distinguendum est an exheredatio ~~fuerit~~ contineat[+]

[+] contineat

l. sub condit^e ff de contra tabulas ubi probat quod filio exhere
dato sub condit^e dari remedium contra tabulas bonorum pos
sessionis quia cum talis exheredat^o nulla sit filius reperitur
preteritus et dat ei contra tabulas quia exheredat^o nulla non
summobet filium a contra tabulas l. non putauit §. non quae
uis ff de contra tabulas. et idem probat tex. in c. non prestat,
~~ver~~ de reg. iu li. 6. et l. quoties ff qui satis dare cogat
et hoc probat l. regia 3ª. tit. 7. p^a. 6. ibi: E. de cuaxo
de ninguna ~~ex~~ condition que sea. ita uniuersaliter con
cepta indicant quod in exheredat^e non pot poni condict^o
casualis mixta nec potestatiua nisi inde fectum condi
tionis fiat eius exheredat^o per l. si pater C. de institut. imo
quod magis est quod quaeuis conditio expresa sit aut tacita non
pot poni in exheredat^e quamuis talis sit conditio quae ab
ipsa l. tacite insit si exprimatur uitiat exheredat^em ut probat
tex in l. si quis sempronium ff de heredibus instit. cum ff
non est difficile respondere cum taciti et expresi idem sit iudit^us l. cum
quod ff si cert. petat item quia ea quae tacite insunt a l. nihil nocent si expri
mant: l. 9. ff de leg. 1. l. si in diem §. 1. l. in condit^o §. hec scriptura l.
aliqu^o. 106. ff de condi. et demons. et cum de substant^e exheredat^is requi
rat adit^e l. filium 20. §. sed cum ff de contra tabulas uidebat non uitiari exhe
redat^em ex condit^e si heres adierit contrarium tamen ait Ponpo. in d. l. si quis
silicet quod illa exheredat^o tamquam sub condit^e facta non ualet quia hec
conditio si heres adierit hereditatem quando exprimitur
uno modo inest et alio modo exprimit prout in si
mili contingit in spe. l. si ita legatum §. illis si uolet
de leg. 1. et in l. nonum quam si. ff de condit^e et demons.
et quod alio modo exprimat quam insit respectu exheredatio
nis de qua agimus apparet ex §. filius 3. hac. l. t. post
aditam hereditatem uoluit ei summotum quasi qui preteritus
sit preter ut ex testantis uoluntate ut per Accur. t. dem. v.

sumo hic coe receptus. et si queras circa materiam hu
ius l. quarat. filius non posit ex heredari sub condit.e
saltin potestatiua siquidem sub potestatiua pot heres
instituit l. suus quoque ff. l. iam dubitari l. cor
nelius ff de heredi. insti. l. fi. ff de condit.e insti. precipue
quia actus exheredatis quis legitimus sit ut in l. in suis C. eodem
sed non comprehendit sub l. actus legitimi ff de reg. iu
et sic quia non conprehendit sub verbis illius l. et ideo videbat
dicendum fieri posse sub condit.e ista receptam tradit.es
Accur. in §. omnis v. in diem insti. de verbor. oblig. et
quod tradit Alcia. li. 3. c. 4. Rursus quia si valet pura ex
heredat.o a fortiori conditionalis deuebat valere quia
ex heredat.o e odiosa l. cum quidam C. eo. et pura statim
valet conditionalis aut pot deficere si deficiat condi
tio. per tx in l. cedere diem ff de verbor. sig. et in l. pecu
niam quod ff si certum petat et sic inter scribentes non par
va e diferent.a in investiganda rat.e quare ex heredat.o
conditionalis non valeat sed rat.es optimam deprehé
des ex vi.e con. in l. sub condit.e ff de 5 tabulas in quibus
dicit exheredat.es deuere fieri certo iudicio testan
tis et in. quo. cum quod actus dat sub condit.e inincertum
redit l. 1. C. de pactis. quia manet dubius testator an filius
maneat exheredatus an non neque magis in unum quam in
alteram partem inclinat et propterea non pot videri
obseruata lex ciuilis in ordinandis testamentis adiui
ta de qua loquit l. inter cetera C. eo. et sic inteliges
quod quamuis conditio sit potestatiua exheredat.o n. erit nulla
quia aduc in ipsa dat incertitudo testatoris reprouato
Castranse. h. imo quod amplius e. non solum si condi popo
sibilis sit etiam si imposibilis hoc e sub turpi condit.e aduc
.n. talis exheredat.o erit uitiosa neque viciabit ipsa

impossibilitas sed dispositio exheredat. viciabit reiec-
ta reg. l. condit. et l. quib. condit. de condi. insti. ff. Sed
hec sent. habet pro se l. filius 15. ff de condi. insti.

Sequitur tx in l. 3. de libe. et posth. ab Hectore.

In pri. ~~Nunc~~ h. tx probat quod exheredat. turpis ~~non~~ nocet

2a. lectura huius l. a D. Hector

videtur contrarius tx in l. quoties §. si quis nomen 3. de heredi.
insti. Pro solut. Bar. et magis com. scribentes dixerunt
diversam rat. versari in institut. diversam in exhe-
redat. Neque obstat inquit Bar. tx in l. his verbis §. i.
eo. ubi quoniam turpitudo fuit expressa in genere quoque
omnium interpretat. omnino reiicienda est quia quanto
magis turpitudo in spe exprimit tanto magis reiici-
enda est ut in l. i. 3. de condi. insti. Unde verissima in-

Sane interpretat. reprobat. ...

terpretat. horum iurium est secundum Cuma. h. et in d. l. his v.
§. i. et in d. §. si quis nomen et in l. turpia 3 de leg. i.
quem observat Costa li. i. selectarum c. 3. quod semper tur-
pis demonstrat. removet si illa remota manet corpus
vel heredis vel legatarii vel filii exheredati demons-
tratum et in hoc sensu procedit h. tx et tx in d. l. his
verbis §. i. Ceterum si remota demonstrat. turpi nullum
corpus manet demonstratum actus non valet et sic pro-
cedit tx in d. §. si quis nomen. Cui verissime doctrine
tu noviter adde quod si hodie filius exheredet ita. ille
filius qui manus in me iniecit exheres esto valebit
exheredat. quamvis nullo alio signo nisi illo turpissi-
mo corpus demonstratum sit et rat. est quia hodie talis
turpis demonstrat. non solum non dicit turpis sed
est neccesaria et pro forma exheredat. requirit ut in
aut. ut cum de appelat. §. aliud quoque capitulum fo. cau-
sas colat. 8. et habet in aut. non licet C. de liberis prete-
ritis

Circa dificultatem tx in §. si. insti. de lega. et tx in l. uni. C. de his que pene nomine qua parte illa uiª probant q̃ imposiuilitas uel turpitudo uitiat et non uiciat uidentᵗ uiª illa dificilima prout glª in utro q̃ tx et omnes ordinarij authores ē satis disputarũt et longe melius Bar. cuma. et Paulus. in l. 1ª. ʒ. de condi. institu. et omiso longissimo doctorum aparatu et infilici illorum iurium disputat[illegible] ueritas ē. et planissima q̃ Joanes glosator relatus in glª d. l. 1. cognouit quem ē Bar. nº 9. non satis fuit asecutus dixit l. n. Joanes ē. illa uiª non repugnare regˡⁱˢ iuris ciuilis qz sicud regulariter in testamentis turpitudo uiciat et non uitiat ita etiam uiciat in dictis iuribus et ē Joanis sensus q̃ heres ē. iussus dare si hominem non occiderit sub ōria conditᵉ uidetᵗ liueratus a dando si lz si hominem occiderit et q̃ possit retinere. Unde sublata turpitudine liueratus manet et pōt retinere

Circa dificultatem tx quam glª alegat in l. 1. in §. ponponius ff. idem ait aut quidam ʒ. de carbonia. edicto q̃ nullus actenus satis resoluit dicendum ē. ita factam exheredatiᵒⁿᵉˢ (q̃ natus ex adulterio) semper ualere h. et. ē. diuini hic hominis filio sic exheredato bonorum posseˢⁱᵒⁿᵉᵐ carboniana q̃ uis exheredatus regulariter non detᵗ et ratᵒ fallencie ē. qz in ea cesat ratᵒ finalis pptr. q̃ exheredatis nõ datᵗ non datᵗ n. exheredatis qz et si filij sint heredes non sunt in proposita aut spe si exheredatus uere filius ē heres erit et ideo competit ei bonorum posesio ut ē tx in l. qui de inofficioso ʒ. ff. de inoffᶜᵒ testamen.

Sequitᵗ tx in §. pure

Circa intelechum tx in hoc §. pure. Notare deues ex tx q̃ non solum preterito de presenti reddit testamentum nul

illaz ut in p2° insti. de exhere. liberoz. sed etz testamentuz uitiat ppter preterit°3 inpotent^a qd quidez si aliquos iu^e Con. faciebat ut neqz sub condit^e potestatis filij posset heres instituj sed magis obtinuit ut talis potent^a preterit°3 testamentuz non uitiet et hoc duabus fortissimis rat° prout eleganter uidemus apud iu^e Con. in l. ~~siquis~~ iaz dubitari ff de here. insti.
Ulterius circa difficultates tx in l. siquis semproniu instituit ff de here di. insti. scire debes qd non soluz condit° extrinseca et uoluntaria redit testamentuz nullum per tx nruz. sed etz redit nulluz conditio intrinseca et neccesaria prout e. illa si heres adierit in quo tx illic facilimus e. qd sine adit^e exheredat° e. nulius momenti ut in l. filiuz ss. sed cuz exheredat° ff. de bonoz possessionibus ctra tabulas et sic uidebat expresio talis condit° nihil noccere gl^a b. in fi. et Bar. in l. 3. n° 4. ff de leg. 1° quoz opio recepta e. sm Jaes. b. n° 32. responderunt tales condit°3 alio modo expresaz ee et alio modo inesse quoz quidez declaratio uerissima e. et colligitur ex u^s iu^e Con. in d. l. siqs semproniuz seneg. n. iu^e Con. hic e. qd aditio hereditatis inest ad confirmandaz exheredat°3 exprimit tn. ad suspendendaz et sic alio modo exprimit alio uero inest
Circa ea tn. que s. resoluta sunt dificultatez maximas mouet tx in l. filius a patre ff. is to tt°. ubi preteritio inpotent° non redit apre testamentuz nulluz sed tunc redit nulluz qn° uenit. Cuius dificultatis timore Bar. post gl^az b. intelexit in proposita spe tx nulluz fuise datuz coheredes filio cuius addit^e posset exheredat° confirmari et ideo testamentuz fuise apre nulluz qui quidez intelectus qz uis a nonulis receptus tanto authore Bar. indignus e

qz tx euidenter hostendit testamentuz a prī ualu
ise et in ultimo uite spiritu filij incepise ēē nullius momē
ti nec dubitari pōt pro constanti habuise iu^e Con. cohere
dez filio datuz ēē aliter. n. plus q̄z rediculosa ēēt dis
putat^o iu^e Con. prout magno cuz in dito primus aduer
tit Christoforus de chastelion quez omnes posteriores
sequnt^r rretento igit^r uerissimo intelectu Crhistofori
uidelz q̄ t^s fuit datus filio choheres proposita z difi
cultatez resolue q̄ tunc potent^a preterit^s redit a prī^o
testamentuz nulluz q̄n^o preteritio pōt contingere si
ne status sui mutat^e Ceterz si contingere non pōt ni
si mutato statu filij tunc talis preteritio non nocēt
ante q̄z ueniat per tx in d. l. filius a patre Cuius rei
arg^us etz sit tx in l. posthumoꝝ 3. de iniusto rupto

Sequit^r tx in §. filius 2. ka. l. 3.

Circa intelectuz huius tx Paulus h. et Jas. n° 2. mouent
dificultatez et ē uideri doctrinaz iu^e Con. imperfectā
eo q̄ omiserit casuz in quo filius exheredat^r post omnes
gradus respondentes post gl^az in tali casu exheredat^es
ab omnibus gradibus ualere q̄ quidez omnino falsuz ē
et ē tx expresuz in l. 1. C. de liueris prete. ubi probat^r
exheredat^s factaz post omnes grad^s ultimuz solū
respicere nisi aliud constet de uoluntate patris Erra
runt etz et grauiter credentes hoc omisuz ēē a iu^e
Con. nr̄o. cuz manifestissime decisuz sit in §. fi. hu
ius l. qui continuat^r cuz §. nr̄o. Credo tn. q̄ hodie atten
to q̄ exheredat^o non ualet nisi q̄n causa exprimit^r a patre
ut in aut^co ut cuz de appellat^e §. aliud quoqz fv. causas
col^e 2. exheredat^o facta in ultimo gradu causa expre
sa omnes grad^s superiores respiciet qz nulla rat^o diuer
sitatis redi pōt cur magis ab ultimo gradu q̄z a ceteris

censeat exclusus arg. l. 1. C. de liberis preteri.
Dum tx ntr. probat quod exheredat. a parte hereditatis non ualet difficultatem uidet habere quod institut. ex parte trahitur ad totam hereditatem ut in l. 1. et 2. ff. de acqui. her. cui dificultati respondet ex vis uerbis con. in l. cum quidam ff. eo. Debes tamen aduertere et arg. quo utitur Scevola in d. l. cum quidam inefficax esse uidetur prout minus decenter dixit Cona. li. 10. c. 12. in cuius explicat. ualde laborat Costa in c. si pater in glo. 2. in re certa de testamentis li. 6. nº 5 cum seqq. mihi uidetur arg. Sceuole sine ulla dificultate eficax esse et est sensus quod si de exheredat. non tollitur mentio fundi qui quidem fundus tantum specialiter directo repugnat hereditati que in solo iure consistit ut in l. hereditas ff. de petit. here. multo minus remouerit mentio partis quod non repugnat naturaliter quod hereditas possit esse diuisa prout in milite admissum est et in pleris quod alijs casibus secundum quod declarat. rat. iure consul. 6. insti. respicit principalem ... tx non arg.

Ad. §. ante heredis ff. ea. l.

Notandum est. ut quamuis ante heredis institut. hoc iure nihil in testamento scriptum ualeuat ut in §. ante heredis insti. de lega. poterat tamen testamentum incipere ab exheredat. filij ut te. quod quidem ... dicitur Traxans instituit ut in l. 1. ff. de here. insti. hodie uero sublata est hec solemnitas ut in d. §. ante heredis et quamuis controuersum sit utrum in testamento ceci duret antiqua solemnitas secundum ea que tradunt ... in l. hac consultissima C. qui testa. facere possunt melior tamen opinio est quod talis solemnitas sit sublata prout probat Zas. cons. 22. uol. 2. nec de hoc dem... ...du

bitari pot ex benefitio l. 1. ff. 2. li. 5. ordina ubi caz illa que in testamento relinquunt non pendent ab heredis insti[tu]t[io]e nec hereditatis adit[io]e perquez tx grego. in l. 2. ff. 7. p. 6. v. heredar defendit posse hodie ualere exheredat[io]e3 etz non adita hereditate in quo uir ille doctus insigni errore lapsus e. et s se habet Ange. perusi. h dicentez appellat[io]e cete roruf exheredat[io]e3 non comprehendi. Nec de hoc du uitari pot

Sequit tx in ff. si. 3. eo

Circa intelectuz huius tx obstare uidet. l. 5. ff. si 3 de iniusto rump. ubi rupto 1° gradu agnat[io]e pos thumi preteriti totuz testamentuz rumpit. Cui dificultati gl[ossa]. Bar. et nonulli alij respondent in tx ?rio graduz 2us pendere a 1°. ualido et ideo rupto 1. gradu principali rumpit grad 2s qui a 1° pendebat quoz interpretat[io] merito damnata e roer. q[uia] gradus 2us ualere non pot nisi 1. pe rempto ut in l. post aditaz. C. de impube et alijs. Ce teri uero dd. maxime insistunt sed maxime se in boluunt ueritas e. q in d. l. 5. gradus ille 1. posthu minati uitate ruptus fuit et in eo gradu uersabat he reditas quaz quidez hereditatez rumpendo sibi appli cabit et locuz sibi fecit q[uia] aliter si totuz testamentuz non rrumperet inutiliter rrumperet q maxis uide ret rumpere ad utilitatez heredes institutoz in gra du 2°. qs ad suaz q eet absurduz. Unde fit q si item pare quo posthumus nascit heredes instituti in 1° gradu mortui eet et sic hereditas uersaret in gradu 2° in quo ipse posthumus eet ricte exheredatus gradus ille non rrumperet ut in l. 1. ff. q ?riuz 3 de uen. impo. mitte

Sed arte solut et gls. non dum ? prout is ? in ? q ? Pau. et Alex. ? rat[io] Bar. defend n. 12.

et uide tx singularez in l. si posthumus in pri°. ʒ. isto tit°. et in l. non putabit §. si exheredatus Ṽ. a primo ff de bonoꝝ possessio. ꝯ tabulas
et adde ꝙ sicud testamentuz i°. gradu perempto preteritis pōt incipere a 2°. gradu exheredatis ita etiā pōt incipere a gradu 2°. filij substitutis in l. si filius ʒ de here. insti. et in l. ex facto §. lutius ʒ. de uulgari nec obstat ꝙ talis substitutio uidet facta sub condit° si heres in i°. gradu institut⁹ heres non erit qm talis conditio filij institutus non suspendit qz cuz i°. gradus sit null⁹ illa condit° si heres non erit reperit necessaria que deficere non pōt 2ʒ de Alex. recte in l. inter cetera ʒ eo. et in l. si pater puberi ʒ. de uulgari quaz nonulli sequnt quos refert et sequit Costa in c. si pater in gl°. Ṽ. eidez filio n°. 22. cuz seqq. Alex in q̄ȝ. testamentuz illius patrisfamilias defendit qui agnatos heredes instituit et post mortez eoꝝ filiuz proprium substituit defendit in quaz hoc testamentuz ni ex authoritate tx in d. l. ex facto §. lutius Sed ex authoritate tx in l. qm in priorib⁹. C. de inoffitio. testa. nonqui dez taliter ut sublata condit° mortis inteligat datus coheres filius agnatis qz pater familias totius asez filio dare uoluit ppt ꝙ sublata condit° mortis et uitiata i°. institut° agnatoꝝ filius authoritate tx in d. l. qm in priorib⁹ reperit pure institut⁹ in toto asse ꝙ maxime obserua et nota.
Vlteri⁹ ex doctrina gl°. Bar. hic colligit concordiaz inter tx in l. in illa ʒ. et l. si homo mortuus ʒ de uerbo ꝛ oblig. quaz doctrinaz et concordiaz obseruat idez Bar. in l. ita stipulat⁹ la grande. n°. 12. ʒ. de uer. oblig. ubi resolbunt. n. ꝙ stipulat° penalis si ab alia pendeat stipulat° principali uitiata principali uitiat etiā et ipsa penalis

si homo mortuus .60.
sic inteligentes d. l. ~~in illa et d. l. si homo mortuus~~ si uero stipu
latio pena lis a se ipsa uires acceperit tunc non uiciat prin
cipalis ipsa uitiata que quidem Bar. et ceterorum doctrinam ut in d. l. in illa
quomodo recipi possit ad intelectum tx in d. l. si homo mortuus
aplicari tn. nullo modo pot ad intelectum tx in d. l. in illa
quoniam stipulatio de qua in d. l. in illa penalis nullo modo dici
pot quia si penalis esset mortuo sticho sine culpa nec mora
deuitoris commiti nullo ~~pomodo~~ posset iusta ea que no
tant in l. ~~pupilo~~ et in l. mora ff de uerbo. oblig. nec de hoc + cum filius 4.
dubitare licet cum ipse iu. Con. dixerit uerbis expresis stipula
tiones esse conditionalem et in diem imo notare debes omnes
nullam incurrisse dubitationem de ualore stipulationis prout
omnes infeliciter crediderunt hoc n. scilicet stipulationem ualu
isse pro constanti habuit iu. Con. solum disputauit utrum
sticho mortuo statim agi posset uel esset dies expectanda
r resoluens diem expectandam esse in quo tx ille grauissi
mam patit dificultatem de tx in l. hoc iu. 10. eo. tito. ubi
statim committit stipulatio ad efectum agendi et non ex
pectata in quo iurium concordia gl. b. in d. l. hoc iu.
uarijs solutionibus semper errauit neque apud interpretes
Bar. et ceteros reperies concordiam aliquam que colores ue
ritatis hauere uideat mihi aut uidet illorum iurium co
cordia facilis et ex notissimis iuris preceptis pendere
intelligo n. tx. in d. l. in illa tempus ad iectum fuisse gra
tia deuitoris ut in l. cum tempus cum similibus de reg. iu. et
ideo quomodo conditio extiterit dies expectanda est. at in
d. l. hoc iu. dies ad iecta fuit gratia creditoris quia subla
ta temporis mentione conditio ~~aut~~ non poterat deficere nisi
morte uel alio simili lucij titij impedimento et ideo
gratia limitandi totum tempus uite ad iecit credi
tor certam diem quod si ante diem lucius titius moriat dies no

expectat. Sed statim agi pot. neque favore creditoris dilatum fuit in eius odium torqueat cont. l. quod favore C. de leg. ex hac etiam doctrina gl.e et Bar. h. scilicet quod quando actus accessorius pendet ab actu principali valido valet et ipse actus accessorius videt defendi posse opinio Saliceti dicentis in auth.co casa et irrita C. de sacrosan. eccl. quod legata et fideicomissa relicta in testamento in quo causa pia fuit heres instituta valebunt cum duobus testibus etiam relicta profanis personis exemplar quod ipsa institutio principalis a qua legata et fideicomissa pendent valet cum duobus testibus ut in c. cum esses et in c. relatum de testa. quam quidem opinionem sequitur Alex. in cons. 177. in vol. 5. et nonnulli alii. quos refert et sequitur covar. in c. relatum n.o 5. quam quidem opinionem impugnat Zas. et merito per tex. h. in l. hac consultissima §. ex imperfecto inst. C. de testa. idem Zas. in l. 1. in lect. n.o 27. et repetit. n.o 29. C. de sacro. sanctis eccl. quam opinio Zas. non solum deinde verissima est. sed receptissima quia Bar. post antiquos in auth.co quod sine. C. de testa. intelexit tx. in d. §. ex imperfecto versio si non solum in herede extraneo instituto sed etiam in legatario. Nec his obstet vim accrescere quo utitur tx. quia verbum non est idem verbum propie et impropie accipi posse in l. 2. iuncta gl.a h. de off.o procon. facit etiam pro hac opinione quod retenta contraria Saliceti opinione facile posset apperiri via fraudibus. facit. ulterius et efecaciter contra Sali. quod hodie iure regio legata et fideicomissa relinquantur in testamento relinquit nonpendent ab heredis institutione ut in l. 1. tit. 2. lib. 5. ordina. et notavimus ea quae in sequenti art.o disputabunt.

Pro intelectu tx in l. non putabit §. si a primo contra de bono possess. contra tabulas sciendum est omisa longa altercatione dat. in l. posthumo nato C. de contra tabu. hanc bonorum possess

ɔ tabulas semper competere ɔ. testamentum in quo filius pre
teritus. e. si ex tali testamento potuit hereditas addiri uel bo
norum possessio accipi l3. neutrum sequatur ut in l. illud et in
l. q vulgo ff. de bonorum posses. ɔ tabu. denique quis pater fa
milias de iure ciuili intestatus decedat si tn. testamentum sep
tem testibus signatum e et capaces heredes scripti sunt dat
hec bonorum possesio prout e qn. testa. nullum e preterit filii
in potestate uel ruptum posthumi agnat uel irritum pptr.
non secutam addit heredis in quo omnibus casibus dicit
pater familias decedere intestatus ut in pro. insti. de he
redi. q ab intestato in omnibus his casibus competit bonorum
posses ɔ tabulas ut in d. l. posthumo et in d. l. illud et d. l.
q vulgo. et sic bonorum posses ɔ tabulas non dat ad rumpe
dum sed ad succedendum manente testamento in eo sta
tu in quo ante erat et q non rrumpat manifeste constat
ex tx in l. filium §. sed cum ex heredat ff de bono. pose.
ɔ. tabulas. qn. m. filius ~~in potestate~~ e exheredatus et fi ✝emancipatus
lius in potestate preteritus non habet locum ɔ tabulas ut
e tx expressus in l. fi. ff. eo. melior tx in l. uni. ff. si tabule
nulle testamenti stite. in fi. et ratio e q cum exheredatis
neque ex sua persona neque ex persona fratris preteriti
det ɔ tabulas ut in l. non putabit in pro. ff. de ɔ tabu.
consequens fuit nec dandam esse filio in potestate pre
terito qm si ei daret maneret emancipatus cui pretor
principaliter succurrere uoluit omni remedio exclusus
q pptr exheredat ɔ tabulas habere non posset nec ide
liueri que cum ɔ tabulas nullo modo concurrere pot
et sic fuit necesse utrumque admitere per bonorum posses
unde liueri ac si nulle tabule stasent ut in d. l. uni.
in fi.

Sequit tx in l. placet et omnem masculum

Per hec v.a satis euidenter monstrauit iur.e Consul. feminā filium suum posthumum instituere non posse prout Cuma h. rectissime aduertit contra omnes ordinarios, etc. et est euidens huius rei argumentum quod posthumus alienus institui non poterat et alienus dicit qui inter suos non nasceuat ut in §. posthumo fi.o est aut insti. de lega. Nec in contrarium te moueat tx in l. sed est quesitum ff. eo. t. maxime si uirilia in eo preualeant per que v.a rretenta propietate dictus maxime uidet iur.e Con. admitere talem institutionem etiam si muliebria preualuerint quoniam tali inductus satisfecit Costa in d. §. posthumo. in p.o n. 5. cum sequentibus et inter alias solutiones potior est illa que concedit inductiones negat in posse cum iudito comparari feminam hermafrodito in quo muliebria prebaluerint quoniam satis est ut in eo sint uirilia et quod potentialiter possit generare nec etiam tibi obstet tx in l. posthumus in fi. similimodo ~~quoniam in l.~~ contra de ino ff.o testa. quoniam tx ille recte intelectus solum probat quod ex eo filius non institutus amatre qui secto uentre in lucem uenit potest querelam instituere quia iam posthumus alienus de iur.e pretorio poterat heres institui ut in p.o de bonorum possesionibus institutis. facit etiam tx in l. 1. §. sed si ex matris ff. ad sena. con. tertulianum.

Circa intelectum huius tx tractaui etiam intelectum tx in l. titius §. lucius titius ff. hoc ti.o quo loco Bar. et ceteri omnes defendum institutiones de qua t. secundum defuncti uoluntatem dicentes omnes quod fabore institutionis natus inteligit non natus in quo omnes insignem commiserunt errorem prout t. Cuma. rectissime aduertit quoniam maxis uideuat institutio non ualere propter euidentem defuncti uoluntatem quae fuit posthumum alienum heredem instituere cuius quidem institutio iur.e ciuili non ualebat ut in §. posthumo insti. de

lega. defendit n. institut. carat. q. sm ueritatem ~~tes~~ ora ~~pare~~ testamenti iam pronepos natus erat et sic non fuit posthumus alienus heres institutus
Tractaui ulterius antiqui illam dd. dificultatem longissimo aparatu controuersam in l. gallus in pr. et . eo. qua rat. sibi posthumus alienus non possit heres instituti quo loco neque ~~alio~~ nihil escriptum reperies q. tibi satis facere possit mihi uidetur magis debuisse dubitare qua rat. posthumus propius patris futurus heres instituti posse maxime tempore testamenti non conceptus q. sm reg. as iuris ciuilis heres institutus deuet ee capax principaliter tempore testamenti ut heredis institutio a pr. consistat ut in l. si ~~seruo alieno~~ ss. i. et . de heredi. insti. ille aut qui non dum e in rem naturam sm talem reg. as heres institui non poterat q. benigno est iu. et fabore liuertatis concesum e. fideicomisariam liuertatem dari posse ei qui iam in utero e. ut in l. cum inter ueteres C. de fidei comisa. heredi. qua quidem reg. non obstante benigno est iu. placuit talem posthumum est tempore testamenti non conceptus instituti posse ne sine cul pa patris ~~fale~~ milias eius testamentum rumperet et ex his inteliges q. nunquam intelectum in d. l. si serbum alienum ss. i. inteliges n. misterium illius uocis in extraneis qua utit iu. Con. significans posse aliquis suos heredes est si tempore testamenti non sint capaces heredes instituti.
illud est pro euident. a eorum q. in hoc tt. o tractanda sunt moneri deues filium masculum in i. gradu constitutum deuere hoc iu. ff. y. instituti uel exheredari aliter n. si preteritus erat testamentum erat nullius momenti filia uero femina et nepotes qui iam erant sui tempore testamenti ante

Marginal additions: "aduc" (after "possit"); "alienum seruum" (after "ille aut"); "+" (right margin).

Iusti. omni superiori iu poterant preteriri et preteriti di
cere testamentuz nulluz non poterant ut uerbis expressis
docuit Iustinians in pr°. insti. de ex here da. liuero. et
euidentis in l. maximuz uitiuz C. de liue. preteritis q3
opez. ex antiquioribs tentabit Immola in l. si. q. de con
di. insti. dicens non reperiri tx de iur ciuili prouantez q
preterit nepotis sui heredis sit testamentuz nulluz q3 qui
dez opez ee deiure uerissimaz 3 frequentez et coez det-
errorez probabit Costa in l. galus. pag. 92. s. et quid si
tm. n. 24. cuz seqq. 3 hoc tt. Ex qua quidez uerissima
doctrina decendit q solus filis deuet institui sub condi
te potestatiua ceteri uero sui heredes possunt institui sub
condit casuali uel mista in l. suus quo q3 et in l. sed si
sub condit s. nepotes 3 de heredi. insti. deniq3 sm hac,
opez. tot legibs constantez mille excusabis errorez unu
tn. e. q uix rat aliqua pot prouari silz ut nepos iaz
suus tempore testamenti posset inpune preteriri non tn
posset impugne preteriri ille nepos qui post testamentuz
efficeret suus imo si preteritus reperiebat testamentuz
ruzpebat ut in s. posthumorz. insti. de ex hereda. li uero.
cuz similibs neq3 aliud in hac diferent dici pot nisi
q generalis erat determinatio legis q agnat suiher
redis testamentuz rumperet

Notaui ex hoc tx iuncta gla. lz regulariter indefinitus
sermo alicuius actus i. uice consumat ut in l. uobes s.
hoc sermone ff de uerbor sig. cuz alijs in gla. alegatis
institutio tn. posthumi ad omnes posthumos trahit et
.1. posthumi natiuitate non consumit ut in spe huius
tx ex qq defendi nullo modo pot opio Decij in cons°. 512.
dicentis q licentia data a sumo pontifice alicui ut posit
testari consumit i°. testamento facto q quidez ipse mu

tare non poterit cuius opi. defendit et sequit Soci. 3. uni. cons. 39. uol. 1. Coua. in c. cuz in offitijs de testa. n. 3. e. n. horz authorz opio euidenter falsa. 1º qz qzuis mili. es testator mutauerit testamentuz soluz dicit unuz testamé tuz facere ut in §. posteriore insti. qq modis testa. infirmen. et sic non dicit exitise mandatuz ponti ficis 2º. qz con cesa licentia testandi concesa uidet licentia mutandi testamentuz cuz testamentuz aliud non sit qz iusta sen tentª de eo qd quis post mortez suaz fieri uult ut in l. 1. ff. de testa. 3º. qz repugnat qd aliquis actz sit testamen tuz et sit inmutauilis qz testamentuz et ultima uolun tas in eo distinguunt a ceteris actib9 humanis qd habent tractuz succesibuz et sunt actus de ambulatorij usqz ad mortez ut in c. cuz marthe de celebrat. mi. facit ultimo loco qd potestas testandi a principe concesa in teligit concesa sm. ius come ut in l. signº. C. de inoffº testa. sm ius aut come certissimuz é testamentuz reuocari posse ex qq omnib9 dubitabilis é opio illoz quos sequit Coua. in d. c. de testa. in Reª. n. 3. qui dice bant fieri posse testamentuz ee ireuocauile qd nos alio loco tractauimus.

Sequit hc in l. si filius 3. hoc. tº.

Tractaui dificultatez hc in l. duob9 ss. si pri9. ff de 5. tabu qui quidez hc ex diametro uidet 5ri9 huic. l. probari n. uidet in illo. per 2uz testamentuz in quo filio fuit preteritus ruptuz fuise primuz testamentuz solemne cui dificultati Bar. et coeri dat respódent filiuz preterituz de quo l. fuisse emancipatuz qd si dixeris inquit ille si e mancipatus erat frustra in eo hc desiderat institutio ueni entiuz ab intestato respondet Bar. qd ideo deside rat qz testamentuz erat imperfectuz n. testiuz iusta

Hector

l. 2 . ff de iniusto rup. que interpretat evidenter e falsa ex arg. l. cum a. ff. cuiusque satis factus e cuius argumentum e tale q decisio tx in d. l. 2. procedit quando ipsi qui sunt potiores ab intestato sunt heredes instituti ad tx in d. §. si prius filius erat potior ab intestato et ipse preteritus fuit unde Bal. quem Areti. et Jas. ff. seqq. intelexit in d. §. si prius earat primum testamentum sublatum ee quia potuit filius moriri vivo patre et testamentum reconvalescere iure pretorio ~~civili~~ ut in l. posthumus §. fidem et circa ff. proximo qui quidem intellectus peior e priori quia presuponit per testamentum secundum ex quo pot accipi bonorum posessio de iure pretorio rumpi 1 testamentum q e evidenter falsum et contra glosam ubi preceptam in l. cum in secundo ff. proxi. denique verissimus intellectus e quem refert Decius datum fuisse in publico examine in l. posthumo nato n. 12. C. de bono. posse. contra tabulas et e q inter hec iura nulla sit difficultas neque discrimen ut sicud tx nec primum testamentum rumpit neque posterius valet ita et tx neque inconvenit q ex tali testamento nullo de iure civili det bonorum posessio contra tabulas quam sm ea que resoluis tx in l. 3. §. si bonorum posessio contra tabulas competit semper si ex testamento posit hereditas adiri de iure civili vel bonorum posesio accipi ut in l. q vulgo et l. illud ff. de contra tabu. et q competat etiam filio in potestate preterito e tx in l. his qui in potestate ff de legatis pres. et in l. 1 ff. de contra tabu. sm quem intellectus qui nullam habet dificultatem tx in d. §. si prius in fi. si remoto quo quia filio sm eundem Decium ita intelligendus e si remoto filio heredes scripti potiores essent ex ipso testamento hoc e si remoto filio heredes eet capaces et possent ex testamento adire prout requirit ad hoc q contra tabulas competat iust tx d. l. q vulgo in fi.

Resolui certissimam esse regulam iuris ciuilis primum testamentum tolli non posse nisi per posterius 2um et solemne prout probat tx. et ins. posteriore et ins. exceo insti. quibus modis testa. infirment qua quidem certissima regula stante tractari oportet utrum defendi possit opinio Bar. in l. si ita est 3 de leg. 3°. dicentis quod per hec uerba uolo decedere intestatus inteligunt uenientes abintestato heredes scripti et per consequens ruptum esse primum testamentum quam opinionem sequitur Alex. in consilio 30. uol. 3. secunt et alij quos refert et sequitur lupus in l. 21. lib. 6. p.a 6. Circa quam doctrinam duo uidetur Bar. docuisse unum est quod sola uoluntas testatoris quamuis deliuerata et expresa si talis uoluntas non transierit in testamentum solemne primum testamentum non rumpit et in hoc Bar. et sequaces rectissime docuerunt pro quo est tx. expressus in l. militis co dicilis §. ueterani de testa. militis et facit regula huius tx et d. §. posteriore cum similibus. Alterum enim quod Bar. docuise uidetur est quod per hec uerba uolo decedere intestatus inducatur heredum abintestato institutio in quo quidem Bar. fallitur et contra eum est tx expressus in d. §. ueterani et magis expresus tx in quo ipse et ceteri fundant in l. uni. ins. si heres 3. si tabule testa. nulle extabunt uerum tamen est tx in d. §. si heres dificultatem habere qua parte prouare uidetur per talia uerba primum testamentum rumpi sed huic responde tx illum procedere in casu suo. Sil. quando ipse defunctus per incissionem uel cancelationem literarum uel alium similem actum facti uoluit decedere intestatus iuxta tx in l. nram. C. de testamentis. in quibus casibus magis dicitur defunctus numquam testatus fuisse quam testamentum mutase arg. tx. in l. 1. §. fi. de his que in testamen. delentur.

Tractaui ulterius dificilimum intelectum tx in l. cum quidam 3. de his que ut indignis ubi per 2um testamentum ipso iure nullum quamuis 1um testamentum non tollat eficit tamen ut a primis heredibus qui adierunt hereditatem auferat hereditas tanquam ab indignis in quo ille tx actenus omnibus mirauilis uisus est. et relicta glosa considerat Bar. ibi et in l. hereditas C. de his que ut indignis quem ceteri omnes sequunt intelexit tx in d. l. cum quidam esse necessario inteligendum quando ipse defunctus dixit primos heredes indignos que quidem consideratio magis correctio et emendatio iuris Con. quam concordia dici potest. deniqz si ratio illa iuris Consul. in d. l. cum quidam silicet quia supra man defuncti uoluntatem non habuerunt uera esset et eficax iam sequeret in tx nro. per eandem rationem esse auferendam hereditatem heredibus scriptis in primo testamento quod ego ausus non sum dicere deniqz eadem ratio iuris Con. uera non uidetur quia hinc testator inteligitur primam uoluntatem mutare per secundam quando testamentum 2um de iure ualet ut in l. si iure 3. de leg. 3. de cuius intelectu 3 tractabo in sequenti resolutione
Notaui ut quamuis 1um testamentum non tollat nisi per 2um ualidum et solemne ut in ss. posteriori. insti. quibus modis testa. infir. legata tamen. et fideicomissa per 2am uoluntatem etiam inutilem tolluntur ut in l. et si transferam cum similibus 3. de adimen. lega. cui iuris ciuilis precepto maxime uidetur obstare tx in d. l. si iure ff de leg. 3. ubi per 2um testamentum inutile nec legata nec fideicomisa relicta in 1o testamento tollunt Cui dificultati Bar. et ceteri respondet quod in d. l. si iure 2a uoluntas non solum fuit nulla sed etiam tacita et quam solutionem obstat tx in l. legatum sub conditione in ss. pater hortos de adi

men. lega. nec pot admiti solut° Ripe inl. reconiun
ti n° 33. ff. de leg. 3°. tentantis qp ind. l. si iu° testator
~~voluit simpliciter~~ vollluit simpliciter adimere lega
tuz i°. legatario qz in 2° testamento eidez fideicomisa
rio illud idez fideicomissuz uel allud relinquebat qm
Ripa loquit ꝯ iu° Con. dicentez et si nihil in testa
mento 2° ~~nihil~~ relictuz sit unde verissim9 tx ind. l. si
iu° ff. qp 2uz testamentuz non fuit actus directo ꝯ
rij fideicomisso relicto in i°. testamento sed per qz
daz consequent^az qz vers. Et qp si testa mentuz non ua
leat nec ualent fideicomissa ut inl. eaz qz C. de
fideicomisis et utinaz tx. intelectus Bar. tribui po
sit duz dixit qp ind. l. si iu° fuit actus tacitus qz v.
si exponas idest non directo ꝯrij deuenit Bar. hic
intelectus r.e. intelectus

Circa intelectuz tx inl. fi. ff de heredi. insti. singularis in
surgit dificultas et e quaiuris rat° potuit hereditas
de qua tx. pertinere ad paccumeniaz magnaz cuius
quidez institutio per 2uz testamentuz mutata fuit et Bar.
cuius interpretat° pasis recepta e. ind. l. fi. sm Imolaz tx.,
et sm eundez et Socinuz inl. demonstrat° falsa ff. qpuit
ꝫ. de condi. et demons. credidit 2uz testamentuz non
ualuisse pptr. causaz finalez expresaz que reperit fal
sa. sed hec interpretatio multis iuris rat° placere non
deuet. i°. qz in talicasu si paccumenia tuta erat deiu°.
coni. frustra suplicabit imperatoribus. 2°. obstat v^z mu
tauit quo iu° Con. utitur significans et pro constanti
habens iu° Con. primuz testamentuz mutatuz fuisse
unde alius fuit intelect9 omnib9 ddg. in notus qua
constituit gl^a. inl. posthum9 ff. si pagan9 ꝫ. tt°. pro
ximu gl^a. etz inl. si quis priore v. specialiter. ꝫ. ad trebe.

exhistimauit .n. Acur. his locis ad paccumeuiam magnam pertinuisse hereditatem ex causa fideicomissi arg. tx in d. §. si paganus qui quidem intellectus quamuis qualem qualem colorem ueritatis habere uideat placere tn. non pot. tum quia tota questio in d. l. fi. uersat super hereditate directa tum etiam quia in tali casu paccumeuia tita dei… coni. frustra supplicauerat tum etiam quia iubet ipsa legata soluere quod quidem nullius heredis directi e ut in l. legatum cum similibus de leg. 2o. tandem uerissimus intellectus tx in d. l. fi. ille e quem scripsit Cuma. ib. et in d. §. quod aut. qui quidem fuit intellectus fulgo. in l. cum mater §. de inofficioso testa. silicet quod imperatores ex clementia sua secuti magis eruxam uoluntatem testatoris quam formam et rigorem instituti promiserunt hereditatem ad paccumeuiam pertinere quasi scriptam heredem in testamento 2o. et tanquam talem decreuerunt presta turam legata ex testamento 2o. sm quem intellectum intelige etiam tx in l. cum mater §. de inofficio. testa. ubi diuus adrianus constituit in simili spe. hereditatem ad filium pertinere qui quidem filius iubet prestare legata et libertates si nolet querelam instituere si tn. uelit querelam instituere obtinendo nec legata nec liuertates deuentur et ita tx ib. eleganter intelexit fulgo. sm. quem intellectum uidemus cesare grauissimos errores quos gl.a ib. et antiquiores … xerunt

Sequit tx in l. comodissime §. hoc tt.o

Qua parte h. tx. probat quod institutio posthumi facta sub condit.e si uiuo patre nascat non extendit ad alterum casum silicet si mortuo patre nascat multa sunt iuris arg.a quod obstare uident et principaliter obstat tx. in l. galus §. et quid si tm. §. eo. ubi illa condit.o si filius meus me uiuo moriat habuit … casum in quo filius uiuo patre sit emancipatus huic

dificultati satis fecit Bar. ibi in 1ª. col. dicens fuisse ibi condit. necessariam et voluntariam cuius opem magis comm. scribentes sequuntur secundum Alex. ibi n. 14. displicuit tamen hec opinio fortunio. ibi n. 33. arguis et rat. de qq per eum displicuit etiam lanceloto in tit. de vulga. in 1ª. p. 7. q. alij aliter inter interpretant prout latissime videri pot. per omnes repetentes in d. §. et quid si tam. vera tamen concordia horum iurium videri pot apud Costam. in d. §. et quid si tam. pag. 221. intelexit enim vere et eleganter quin tx nro. conditio illa si me vivo nascatur contrahitur ad illam si me mortuo nascatur quia he due condit. repugnant et sunt contrarie et illa verba si me vivo ex difunti volutate expresa excludunt illa verba si me mortuo et sic provisio facta in altero casu non pot extendi ad alterum casum qui fuit exclusus at in d. §. et quid si tam. illa verba si filius meus me vivo moriatur non excludit necessario casum emancipationis sed excludit necessario casum in quo mortuo iam patre filius moriatur et sic conditio emancipationis non est contraria prout ibi fuit

Ex qq omnibus dificilimus videtur tx in l. si. C. de posthu. heredi. insti. ubi institutio posthumi ita concepta si post mortem meam intra decem menses proximos posthumus mihi nascatur heres esto talis conditio trahitur ad casum in quo ipse filius vivo patre nascatur in qua specie vide l. Iusti. decis. huius tx corrigere prout aliqui putarunt et male denique relicta glo. et antiquorum consideratione recipienda est verissima interpretatio Orhis. de Cast. heq. ibi in d. l. si. observabit fulgo. non satis intelecta a posterioribus. ibi nec a repetentibus in d. §. et qd si tam. intelexit enim condit. illam si filius post mortem meam intra 10. menses proximos mortis mee nascatur non

habere contrariaz conditionez illaz si me uiuo nascatur prout in textu nostro habetur sed illaz si post decez menses nascatur denique rectissime Iusti. uoluntatez defuncti interpretatus fuit uolentis omni casu filiuz suuz nasciturus instituere uoluisse duz modo nasceret intra 10. menses nec illa uerba mortis aliud significare uidetur fortasis ubi quod fuit testator cogitaset se ex presenti infirmitate moriturus

+ Ex superioribus necessario constat quod dificilis sit intellectus textus in l. fideicomisa §. sicui ff. de leg. 3.° ubi conditio illa si morte patris efficiat sui iuris emancipatus non adimplet in quo uidetur textus contrarius textus in l. mulier ff. ad trebelianuz. et l. 3. C. de institut. que quidez dificultas resoluenda est. ex iuditio Decij in d. l. 3. dicentis textus in d. §. sicui procedere in testatore extraneo alia uero iuria in matre testatrice et ratio diferentie de per se constare uidetur tu autem considera iu.e Con. in d. §. si cui nun quam dubitase si emancipatus esset adimpleta conditio habuit n. pro constanti non adimpleri emancipatus sed dubitabit et fuit excelsa dubitatio si emancipatus esset defecta conditio mouebat n. dificultatez et maximaz quod illa conditio si morte patris esset factus sui iuris secuta emancipatus esset omnino defecta quia iaz morte patris fieri non potuit sui iuris. quod non obstantibus iu.e Con. respondet defectuz non esse conditionis sed mortez patris expectandaz esse ut fideicomisuz peti possit

Notaui ulterius cuz eodez Decio ubi s. et in Rca ex.a de probat.o et cuz fortunio in l. galus §. et quid si tantum n. 172. falsuz esse quod pasiz dici solet quod conditio est adimplenda in forma specifica quoniam uerius est. in ea forma esse adimplendaz conditionez in qua magis et quam magis

pareat defuncti uoluntati uoluntas .n. testatoris
é. que conditiones regit ut in l. in conditionibus cum uulgari
§. de condi. et demons. Unde fit quod ius daret pu
pillo si in forma specifica pupillo dederit conditionem
non adimplet quia talis condicio illam hab et interpre
tationem ut non pupillo sed ad utilitatem pupilli tu
tori det ut in l. si ser. §. 10. ff. de solut. probant etiam
hanc iurisgentes multa alia iura que per eos dem au
thores in locis s citatis uideri posunt. Neque te in con
trarium moueat tx in l. qui heredi ff. de condit. et
demons. qui quidem tx cois erroris causa fuit quod
negandum é: in spe illius tx eodem modo adimpleri
uoluntatem testatoris dando dno uel seruo heredi insti
tuto quia quamuis iure potestatis hereditas dno acquirat
ut in l. placet ff de acqui here. seruus tamen é. qui defuncti
meruit iudicium ut in l. quibueris §. hec ver. ff. de uulga.
et in l. 3. §. 1. ff de lega. prestan. et quia in relictis seruo
magis tempus acquisitionis spectamus ut in § alienus quo
que seruus insti. de here. institu. et in l. si post diem in fi.
ff. quando dies legati cedat oportuit non adimpleri condi
tionem dando dno sed dando seruo quia dum seruus requi
rit ut ei det pot contingere mutationis status uel quia alie
natus uel manumissus sit ut sibi manumiso uel nouo
dno acquirat

Sequitur tx in l. in suis ff. hoc tit.
Circa intelectum huius tx et pro euidentia eorum que trac
tanda sunt illud prenotandum é. uehementer ela
borasse omnes dd nri. super cognitione ~~quo~~ suitatis prout
h. latissime tractatum é per Ange. de periculis. et latissi
me per omnes repetentes in l. quis e patris C. unde li
beri peruigilium et omnes & in § sui. insti. de here. quali.

per Alciatum. li. 5. parergon. c. 19. per Cona. li. 10. Deni
que nusquam reperies huius uocis significationem que integre
satisfacere possit uera igitur et noua declaratio sit quod
tota uirtus et potestas consistit in eo quod ~~hoc~~ est pronomen
men suus cuius pronominis uis et potestas est ut demons
tret calitas que dat filio coherens per quam designet filium
futurum fore patris heredem et sic filius suus heres appella
tur quasi filius cuius propium est futurum esse patri heredem quam
+ Juan fernandez explicationem ~~mihi~~ insinuabit uir doctisimus lingue lati
ne. et euidenter probat in l. 1. incipit cum ratio. § de portio
nibus que liberis. ibi. dum dicit iurisconsulti merito eis nomen
suorum inditum est. iuuat hoc carmen Poete stat sua cui
que dies illud etiam trahit sua quemque uoluptas secundum quam
+ Ulpianus ram declarationem excusabis iurisconsultos Papini et Paulus.
in l. Papinianus §. de inofficioso testa. quos Bar. ibi. inde
+ center reprehendit quasi inefficatem rationem constituentes
in quo grauiter peccabit Bar. et ceteri omnes qui iurisconsultos non
non defenderunt. stat. n. eficatia rationis iurisconsulto
rum in illo pronomine ipsius quo. l. utitur et est sensus ut quamuis
uis regulariter iniuria facta filio censeatur etiam facta
patri et actio iniuriarum sit communis utriusque ut in l. sed si unus
in §. filios §. de iniurijs fallit tamen regula illa in illa iniuria
quam per matris exheredationem filius patitur quoniam talis iniuria
propia est ipsius filij et non patris hoc est n. quod pronomen
ipsius significare uidetur ipsius filij et non communis cum patre.
Ex hac etiam declaratione defendit Justinia. in §. itade
mum insti. de heredita. que ab intesta. dum ducit quod fi
lius uiuo patre desinit esse suus heres significans uiuo
patre fuisse heredem quod est imposibile ut in l. qui superstes
titis § de acqui. here. cui dificultati nec glosa ibi. nec
Bar. in l. galus §. et si parente nec alij unquam satis

fecerunt cuius quidem dificultatis uera resolutio ex su
perioribus pendet Iusti. n. non dixit filium uiuo patre
desinere esse heredem sed dixit desinere esse suum here
dem in quo Iusti. propie loqutus fuit quia filius uiuo pa
tre uere dicitur suus heres secundum superiorem declarationem et quia
uere et propie potest desinere esse suus heres
Probaui iuris preceptum esse uerissimum quod uis non satis
notatum doct. nris iure ciuili 12. tabularum filios exhere
datos perpetuo exheredatos manere sine ullo iuris au
xillio cuius quidem precepti non minus eficaxque eui
dens argumentum est quod solum querela testamenti inoffitiosi
eius sucursum est quod quidem remedium longo interua
lo post legem ciuilem 12. tabularum et post l. pretoriam
eis indultum fuit prout constat in §. eam aut insti. de
inoffitio. testa. et in l. maximum uitium. C. de libe. prete.
ubi id ipsum notarunt fulgo. et Cornes quod sibi tribuit
Viglius in pro. insti. de inoffitio. quo quidem iuris pre
cepto certissimo stante redit dificilimus tx in l. cum ratio
§. de portionibus que liberis. ubi iure consul. uidetur sig
nificare iure ciui. 12. tabularum filios nisi ex certis cau
sis exheredari non posse ubi Accur. credens esse inteli
gendum de iure digestorum interpretatus est certas illas
causas esse eas que hodie numerantur in aut^co ut cum
de appellatione cognos. §. aliud quoque capitulum colat. 8.
in quo grauissime errauit Accur. quia hoc iure ff x. tamen
legitime cause non desiderabant neque in hac dificul
tate exaudiri potest Ripa. dicens in l. 2. n° 32. § de uul
gari tx in d. l. cum ratio esse inteligendum non quod desi
derentur apre. ex presio illarum causarum sed quia instituta
querela filius non possit remoueri nisi ex una ex illis
certis causis. quoniam eodem errore lapsus est Ripa. credens

filium non posse removeri a querela nisi una ex illis 14. causis q(uo)m hoc falsum e(st) q(ui)a quelibet causa sufficiebat ad removendum filium a querela q(uo)d quide(m) iudicis arbitrio relinquebat ut in l. 3. §. si emancipatus ff. de b. tabulas. habet late in l. liceri C. de inofficioso testa. Denique Alciatus credens tx. s(ecundu)m literam certis inteligi nullo modo posse literam fecit emendari et loco illius vocis certis reposuit meritis, q(uod) emendatus fecit nullius codicis antiqui nec pandectarum fidem sequutus in quo q(uod) graviter peccaverit nemo e(st) qui non videat. Ego aut(em) noviter facilimo negotio tx. illum semper intelexi intelligo. n. totum errorem in eo consistere q(uod) v(er)bum su(m)moveri pro exhereda[ri] posuerunt dic(end)o q(uod) sine ulla litere nec iuris v[io]lentia q(uod) tx. ait de iure civili 12. tabularum q(ui)a nomen suorum filijs indultum e(st). ex solis duabus causis filium removeri posse a sucessione si sit emancipatus et exeredatus. Dixi ulterius apud omnes dd. in l. posthumo nato C. de bonorum pose. s. tabu. latisimo sermone et exquisitis ra[tioni]bus et argume(n)tis tractatum e(ss)e. quaratione pretor non succurit filijs exheredatis q(uan)d(o) ius civile succurit per querelam in qua dificultate omnes periti defecerunt q(ui)a credide runt et falso querelam fuisse institutam ante ius pretorium q(uod) omnino falsum e(st) prout constat ex superiori ovi reso lut(io)ne hi. q(uod) dic cum in(tellectu) Con. in l. non putabit ff. de b. tabu. q(uod) ideo pretor non succurit exheredatis q(ui)a nec ius civile 12. tabularum eis succurebat in quo loco in(tellectus) Con. removet omnes dificultates dum postea in (ver)su sequenti hostendit eis super e(ss)e querelam significans in hoc querelam fuisse post utrumque ius civile et pretorium q(uo)d q(uo)d e(st) in volbat Accur.

Dixi ulterius ex sent.a huius tx ee intelligendum et declarandum tx in l. nam et Servius §. qui negotia ff de nego. gestis ubi dicit q si titius gerat negotia hereditatis iacentis obligat ipsam hereditatem in solidum q3 eius postea pupillus heres existat qui quidem pupilus ex sua persona non obligat nisi quatenus factus sit locupletior ut in l. si pupilli eo. ti.o mouebat tn. in 9rium q pupilus est per interualum adeundo fingit adisse atem post mortis defuncti ut in l. heres quando q3 de acq. ren. here. et per consequens uidebant gesta negotia ipsius pupilli ratione aut decidendi sm ful. g. b. mouit q quesita fuit obligat.o + tempore iacentis hereditatis que quidem obligatio ex persona futuri heredis mutari non potuit ut in l. 2. §. ex his 3. de uerbo. oblig. q ipse iu Con. explicabit dum dixit tale onus cum ceteris honeribus transire. Unde satis euidenter coligit tx illum non proccedere in pupillo suo herede in quem uere dominium continueat per tx nrum. et taliter ut nun q3 iacere hereditatem dicat. + in solidum

Ex quo quidem tx ind. §. qui negotia satis coligit ueram ee. opem. Bar in l. heres quando q3 de acq. here. dicentis gesta per curatorem hereditatis iacentis rescindi non deuere q3 uis postea minor heres existat et fingat dns a tempore mortis defunti. mouet Bar. q nihil cum minore gestum fuit et q ideo resti. tutio deuet cesare ut in l. 1. §. q cum minore gestum e 3. de mi nori. mouet est Bar tx in l. in integrum eo. ti.o qq arg.s nemo satis facit quamuis multi 9riam opem obseruent.

Tandem ex sententia et u.s huius tx Bar. h. et ceteri fere omnes obseruant filium suum heredes ti.o pro herede

usucapere non posse quez artus tractarunt latissime Coua. in rega posseror 2a p. ss. 5. n. 6. cuz seqq et Pinelus in Rea C. de bonis mater. 2. pe no 89. cuz sequentib uerior tn. opio e. qp Cuma. tn obseruat idez Cuma. in l. 2 ss. filiuz quoqz ff. de usucapio. pro here. et ante omnes obseruauit fulgo. in l. nihil C. eo. tto. Deniqz absurduz et inciuile e dicere hanc suitatis calitatez filio nociturā ee. et ei deneganduz qp extraneis concedit heredibz Deniqz negari non pot filiuz patri suo heredez ee quare qui dez opio. sm. Cuma. eleganter probat in d. ss. filiuz quoque. quez cois opio prose aducit si. n. continuaueris tx illius cuz ss. proximo incipienti qp uulgo facile ex utroqz tx per locuz ab speciali colligere poteris filiuz regulariter tto pro herede usucapere posse sic et tx in d. l. nihil sm fulgo. retorquet 3 coez. ut sensus sit qp existentib suis heredib nullus alius pro herede usucapere posit

Sequit tx in l. qp dicit ff. hoc tto.

Circa intellectuz huius tx et propiaz illius speciez omnino uidendus e. tx in l. 13 tauri per quez cesant uarie dificultates deqq per dd. h. et in l. 1. et. 2. et. l. uxoris ab ortu. C. de post hu. here. insti. Notare tn deues Bal. eleganter respondise in cons. 43. uole 2. sm nouaz impresionez masculuz ita a patre institutuz ex toto asse si uxor eius masculuz pareret admitenduz ee ad totaz hereditatez etzsi ex partu naturali non nasceret sed ex secto uentre qz epez seqr. h. Alex. et Areti. nec de eo dubitare lz qis 3as. h in 3riuz alegauerit tx in l. cuz cu lus. 1a ff. de uerbo. sig. ubi dicit falsuz ee dicere mulierez peperisse euz qui ~~ex secto~~ uentre editus e qm 3ue con. ti. soluz constituit diferentiaz inter modos nascendi at in spe Bal

+ ex secto

At in spe. Baldi pater testator talez differen 1a3 non pros
pexit sed magis uoluit excludere feminas
Tractaui intelectuz tx in l. generaliter ss. cuz aut. C.
de institut. et tx in l. ex facto in s. si quis rogatz. 1. 3 ad
trebeli: que quidez duo iura ex diametro oria et repug
nantia ee uident dicit. n. in d. ss. cuz aut condit es
si sine liueris inteligendaz ee de iusta sobole in d.
uero ss. si quis rogatus dicit inteligi posse talez con
dites de sobole naturali in quoz utriuz concordiaz
uehementer dd. nri. laborant prout uideri pot extra
ditis per Ripaz in d. ss. si quis rogatus latissime per
Tiraque in l. si unqz v. susceperit liueros n. 121. cuz
seqq C. de reuocan. dona. per Costaz in c. si pa
ter in gla si absque liueris n. 97. cuz seqq de tes
tamen. li. 6. apud quos omnes nullaz reperies so
lutes que colorez ueritatis hauere uideat. Ego aut
post longas consideratnes inteligo nullaz ee inter
illa iura orietatez inteligo etz dd. nros suis propijs
manibus instituisse dificultatez a qua se liuerare
non potuerunt presuponunt. n. unuz qd ingee eui
denter falsuz e. silz qd Iusti. in d. ss. cuz aut. uel
ueris Papinia. in l. cuz auus 3 de condit. et demo.
grauato filio uel descendente subinteligat conditio
si sine liueris decesserit qd omnino falsuz e qr Papini.
in d. l. cuz auus subintelexit condites si sine liueris
naturalibus et ligitimis decesserit et ita Papini. inter
pretat Iusti. in d. ss. cuz aut sm qz uerissimaz decla
rates uanissimus redit totus scriuentius labor qr sm
hanc declarates nulla e orietas inter illa iura Papi.
n. ~~et Iustinian~~ cuz puruz fideicomisuz ex coniec
tura uoluntatis fecisset conditionale consequens fuit

ad excludenduz substitutuz sub inteligere con
dit^es si sine iusta sobole filius decesiset aliter. n. mag
na induceret iniquitas ut condit^o sub inteliger et
solum modo naturaliuz liuerorum ad excludenduz
sic substitutuz exprese et sine ulla condit^e uoca
tuz. ceterum qn̄. condit^o si sine liueris expresa ē. et a tes
tatore non fuit declaratuz de quibus liueris intelexiset
potuit Papi. in d. §. si quis rogatus per interpretat^es
inteligere de liueris tz. naturalibus.

+ Resolut. filio grauato restituere si sine liueris masculis decesserit fideicomisuz spirare et condit^es perpetuo defectaz fuise si talis filius grauatus relicto masculo decedat quamuis talis masculus relictus postea sine masculis decedat prout ē. tx in signis ubi notat Paulus. in l. ex facto §. pen
z. ad trebe. obseruat Oldraldus in cons^o 21. incipiente te
ma tale ē. quod et z opez. tanquam uerissimaz et indubitaui
lez obseruant omnes ~~dd~~ utriusque iuris legentes et consu
lentes prout latissimo sermone refert Tiraque. in l. si
unquam in gl^a. susceperit liueros n°. 127. cuz seqq C. de re
+ quamuis uocan. dona. et ~~quamuis~~ +quamuis hec opio uerissima sit et indubita
bilis in fideicomisis momentaneis quod non habent trac
tus succesiuz incepit tn. ēe dubitabilis ex iudicio
multorum aduocatorum in perpetuis fideicomisis et ma
loricatibus ~~et~~ multi. n. consuluerunt quod hec condit^o si
lz si sine liueris masculis decesserit adiecta persona
liter filio primo genito censeat repetita in persona cu
ius cuz que posesoris mouent co ~~fo~~ pro tissimo arg^o. quod si subs
+ filiaz titutus excludit neptiz +ex filio masculo primogenituz
+ a fortiori deuet excludere quamuis quod aliaz feminaz des
cendentez ex ipso testatore et filiaz ultimi posesoris
arg^o. tx in l. si uiua matre C. de bonis ma. quod quidez

argumentum exaudiri non debet tanquam evidenter falsum et omnium dd. iu dit condemnatum e n. contrarium superiori omnium dd resolut. per quod provatum fuit superstite masculo defectam fuisse condit. substitut. et perpetuo defectam manere. Movent. etiam quod in maioricatibus et in fideicomissis perpetuis nulla rat. reddi pot. cur magis neptis ex primo genito excludatur a quocumque descendente masculo per lineam masculinam quam quelibet alibet alia femina filia ultimi possessoris quod huic argumento dupliciter respondet. i. quod omnis condit. personalis e nec ex maioritate rat. reputtivilis ut in l. sub condit. de here. insti. 2o. et efficacius respondet magnam et excelentem ee rat. diferent. inter exclusionem unius et alterius neptis n. ex testatoris relictam tempore mortis primogeniti nullus ex decendentibus masculis illam excludere pot. qui authoritate dignitate et novilitate non excedat. Ceterum per longum temporis intervalum et post varias gradum successiones fieri facile posset ut masculus homo vilisimus et indignus filiam possesoris excluderet quod quidem absurdum et intoleravile e. ppter. quod considerat. omnes prudentissimi fundatores maioricatum condit. hanc si sine filijs masculis decesserint solum primogenito filias adiiciunt

Sequitur tx in l. si ita scriptum isto tto.

Notari solet ex tx h. in favoravilibus sub simplicibus contineri casus mistus cui sentent. obstare videt. tx expresus omni solut. maior in l. si ita facta 3. tto. proximo cui nuis quod responsum fuit. Unde verius et receptius videt. prout post alios elegantissime probabit Alciatus in l. 2. ff de verbo. oblig. etiam in odiosis exuiet potestate

uerborz sub simplicibꝫ contineri casuz mixtuz per d. l. si ita. Neqꝫ in contrariuz te moueat tx. ħ. qꝛ ex natura di uisionis heredi. quã testator fecit constabat uel filiuz masculuz soluz cuz uxore uel filiaz soluz cuz ipsa uxo re fuisse heredes institutos pptr. qꝛ cuz masculi et femi na nascerent alter exclus uideuat preteritus et per co sequens iuris subtilitatē ruptuz testamentuz ēē uide bat defendit tn. testamentuz ex quadaz benignitate que quidez benignitas in eo uersat qꝛ magis atendat diferentia portionuz facta inter heredes institutos qꝫ ipsa precisa hereditatis diuisio deniqꝫ cuz sm diuisi onez testatoris inteligat alterotz. plus dilexisse mas culuz filiuz quã uxorez et alterotanto plus uxorez quã filiaz ad hanc sententiaz deuentuz ē. ut inteligant om nes instituti et hereditas in septez partes diuidat asig nandas sm. qꝛ in litera tx. habes

sm. qꝫ resolutꝰ nullo modo defendi pot Bar. opio qui in l. cuz auus in fi. vꝭ 3. de condi. et demonstra. scripsit sm. emendataz literaz qꝛ si pater filiuz gra uauerit si sine masculis decesiset hereditatez resti tueret si uero cuz masculis funduz restitueat relictis masculis et feminis scribit Bar. fideicomisuz defun do euanuisse ex arg.º qꝛ in odiosis sub simplicibꝫ nõ continet casus mixtus qꝫ Bar. opez dis putarunt late scribentes in d. l. 2. ff de uerbo. alij inpugnantes alij defendentes prout late ẽ insistunt Alex. Areti. Jas. et Alcia. et ceteri omnes mihi uidet hanc regulaz non recte aplicari posse a Bar. proposite questioni sue qm. iuã omnia et dd. autoritates q agit si sub simplicibꝫ continet uel non casus mixtus sem per pro cedunt qn.º simplicia separata tendunt ad unuz

eundem effectum ad in spe Bar. tendunt non solum ad diuersos sed etiam ad contrarios effectus quia qualitas masculinitatis substitutum excludit qualitas uero femenina illum admittit. Denique euidenter constat fideicomissum de fundo deueri quia cum fundus relictus sit si filij cum masculis decesserit uere conditio adimpleta fuit quia cum masculis dicitur decessisse ille qui simul cum masculis et feminis decessit.

in s. regula huius legis.

Cogitaui semper omnibus superioribus lecturis meis qualiter hic tex possit conuenire Rubricae nostre. et nunquam mihi satis facere potui credebamque aliquando negligentia impressorum hunc tex translatum fuisse ex Rubrica de heredi. insti. cuius materie magis conuenire uidetur nunc autem mihi maturiori iuditio consideranti uisum est posse hunc tex Rubricae nostre conuenire hoc modo quod iurisconsultus presuponat filium fuisse exheredatum quia in. herede extraneo instituto et repudiante hereditate exheredatio redditur nullius momenti ut in l. filium s. sed cum exheredatio est de contra tabulas. declarat hic iurisconsultus quod si seruus cum liuertate sit heres institutus seccura est causa exheredatis quia seruus liueretur necessarius heres erit quamuis in eodem testamento dominus ei hereditatem ademerit

Rursus circa intelectum huius tex uidetur eius decisio a sufficienti partium enumeratione non procedere nam si intelligas seruum fuisse ex asse heredem institutum nulla uidetur esse dificultas nec causa disputandi quoniam antiqua regula iuris est quod paganus eidem quem scripsit heredem adimere hereditatem non possit ut in l. si certarum ss. si eodem testamento est de testamen. mili. si m. inteligas seruum habuisse coheredem dificile est defendere tex deci

rionem qz testator in eo dem testamento partem here
ditatis eas i non datam adimere pot ut in l. i. §. fi. ff de
his que in testa. delent et hec dificultas apud Bar. et
omnes dd. h. grauissima uisa e. neminem aut reperies
qui integre satis fecerit ego uero in utroqz casu iu. Con. nos
trum defendo abito n. pro constanti q filius h. fuit exhere
dat. prout superiori art° prouatu iam sequit non prin
cipaliter dubitatum fuisse prout Bar. et ceteri credi
derunt utrum seruo ex ase heredi instituto possit in
eo dem testamento adimi hereditas qm concedendu
e de hoc dubitari non posse per tx in d. §. si eo dem. unde
iu. Con. ntr. significans posse filium exheredari effi
caciter sine ullo timore future repudiat. consuluit ser
uum propium ee instituendum qui quidem semper neces
sarius erit heres q uis ei a dno. adimat hereditas pot
em et planius tx ntr. inteligi dato coherede Neqz in
hoc casu insrium timeas tx in l. a. §. fi. ff. de his que in tes
tamento delent qm noua rat° tx ille in seruo ex parte
herede instituto non procedit et rat° illa e. qz heredi
tas sine libertate hoc iu. dari non poterat prout no
tissimum e. libertas uero fundamentum ipsius institu
tus seruo compet ex persona sua ut in l. ex parte b.
a se met ipso libertatem accepit ff. de acqui. heredita.
Unde fit q idem e ee institutum ex toto ase uel ex par
te semper n. diceret ea hereda his a se met ipso q impo
sibile e ut in d. §. si eo dem testamento
Resolui dum gl^a. h. defendit q hodie autoritate iuris
noui si lz tx in l. pen. C. de nece. seruis adempta libertate
per consequens uideat adempta hereditas improbari
a Cuma. h. et merito qz tx ille procedit in fauorabili
institut° de qua non iusta fit extensio ad odiosam exhe

124

vedat[ionem] arg[umento] tx in l. cu[m] quida[m] [§]. hoc t[itul]o. mihi e[tia]m dis
plicet opi[ni]o gl[ossa]e. q[uia] si damus seruu[m] institutu[m] cu[m] li
uertate ex toto ase e[tia]m si utru[m]q[ue] expresse ei adimat[ur] li
uertas et hereditas adempt[a] nihil ualet q[uia] a semetip
so exheredari non p[otes]t. ut in d. l. si certus §. si eo. testa
mento

1 Resolui ulteri[us] singulare[m] tx dificultate[m] in l. si te solu[m] [§] de here. insti. ubi dicit[ur] q[uod] si titius in eode[m] testamento sit pure institutus deinde instituat[ur] sub condit[ion]e pura[m] i[nstitutionem] ins titut[ion]e[m] tanq[uam] pleniore[m] ualere se q[ui] ue[n]te[m] uero conditionale[m] nulli[us] e[ss]e momenti qui tx dificilim[us] uidet[ur] et [contrarius] omnib[us] iuris preceptis q[ui]b[us] traditu[m] e[st] posteriores uoluntates prioribus derogare ut in l. clare cu[m] similib[us] C. de fideicomissis in cui[us] dificultatis intelectu laborarunt [§]. gl[oss]a. Bar. et cete ri Sed inutiliter. inutiliter e[tia]m Deti[us] et recentiores in l. pacta nouissima in p[rincipi]o. C. de pactis Nec dici p[otes]t q[uod] tx ille in 2[o] responso inteligat[ur] iusta terminos primi responsi s[cilicet] q[uod] fuit heres pro parte heres institutus pro parte uero sub con dit[ion]e quia u[erb]a Consul. euidenter significat fuisse herede[m] ex toto ase institutu[m] pure et ex toto ase insti tutum sub conditione. Retineo me aliquando dixisse tx illu[m] e[ss]e inteligendum secundu[m] reg[ul]a[m] tx in d. §. si eodem testamento ut sicut heres institutus a semet ipso exheredari non p[otes]t. ita neq[ue] institui sub condit[ion]e ne sub contraria conditione uideat[ur] exhere datus Postea uero maturiori iudicio mutaui senten tiam meam quia tx in dicto §. si eodem testamento so lum procedit quando per sequentem exheredat[ionem] om nino extinqueretur heredis institutio at in propo sita spetie tx in d. l. si te solum 2[o]. responso manet institutio conditionalis Deniq[ue] nihil meli[us] exqui

rere possunt nisi quod dicendum sit testatorem in d. 2° responso eo animo fuisse ut utraque institutio simul valeret tam pura quam condicionalis que impossibile Constat q°. ex omnibus que dicta sunt sublata libertate tanquam sublato fundamento institutus hereditatem corruere cui iuri sent° videtur ex diametro tex in contrarium in l. quo

+ quis

tiens in §. si ita. fv°. servus cum libertate ff. de here. inst. ubi si ffer servus cum libertate institutus postea sit alienatus et per consequens sit sublata libertas nihilhominus durat institut° et pot. novus dns. emptor servum iubere adire quam dificultatem moverunt h. Angelus et ceteri omnes respondentes quod in illo tex fuit tacite revocata libertas non constituentes rationes aliquam propter quam taciti et expresi non sit idem iudicium ut in l. cum quid ff. si certum petat. Nuero aliter tex illum intelige. intelige n. per alienatio servi non solum revocatam esse libertatem Sed servi dominium mutatum esse et in novum dominum translatum qui quidem novus dns. cuius capacitas considerat potuit eum servum iubere adire et sic pervenit institut° ad casum a quo incipere potuit quia alienus servus recte instituit ut in §. alienus insti. de here. insti. quam quidem explicationes et veram doctrinam videnis apud iu° Con. in l. qui filio. §. pen. ff. de here. insti.

Sequitur tex in l. multi non note causa ff. hoc tit°. hic tex sm magis coem opem prout testant. Alex. Arch. et Jas. procedit etiam in preterit°. filij in potestate favoravili at non sit ius dicendi nullum movent arg°. l. 2. in fi. col.ª fv°. etsi forte ff. ad tertullia. movent etiam arg°. l. cum ex filio ff. de vulgari Quorum opio evidenter est falsa et tex ntr. cum misterio procedit in exheredat° prout Cuma. h. defendit

125

et in d. l. cum ex filio quem multi sequunt quos etiam refert et sequit Costa in l. gallus §. et quid si tantum. 1ª p.e n.° 52. cum seqq. et est ratio quia quando preteritus est filius in potestate peccauit testamentum in forma ut in l. inter cetera C. eo. et nullus est fauor propter quem forma preteriri possit. Neque tibi obstet tx in d. §.° et si forte quia tx. pro constanti habet iurisconsultus filium fuisse exheredatum neque hoc est diuinare quia quando de aliquo querit omnia presuponunt habilia que sunt neccesaria ad illud ut in l. qui testamento §.° si nihil. de testamen. Neque obstat tx in d. l. cum ex filio quia loquit de nepote emancipato.

Perpetuo notauis ex v.is et sentª huius tx fauorauilius agi cum filijs impuberibus si exheredent et iubeat heredes fiduciarius instituturus restituere hereditatem cum puberes fuerint ex qua sentª multa notatu dignissima inferuntur. Infert principaliter contra hanc exheredationem tanquam fauorabilem et piam querelam non competere quia illa non competit nisi quando testamentum est inofficiosum ut in l. 3. et per totum C. de inofficioso testa. Infert ulterius hoc tempus adiectum gratia filij exheredati non facere conditionem neque impedire transmissionem prout est tx in l. seius Saturninus C. ad trebelia. Infert etiam restitutionem hereditatis faciendam esse cum fructibus de quo est tx in l. in fidei comissi §. cum polidius C. de usuris tx magistralis in l. si ita relictum §. pegasus ff. de leg. 2°. decendit etiam ex hoc iuris precepto intellectus tx in l. eum qui C. de annuis lega. ubi quando tempus adiectum est gratia legatarij minus industrij et casi perdituri non pot. heres ante tempus soluere et soluendo non liuirat. Ex hac etiam singulari iuris doctrina inteligere poteris tx in l. patrem C. que in fraudem creditorum ubi pater grauatus ab uxore sua post mortem restituere hereditatem filio cum potuit non

Hector

in l. multi non note. ff de lib. et post

expectata morte sua filiuz emancipare et ei here
ditatez restituere nec dicit in tali spe. fecisse frau
dez creditoribus remitendo totuz usuz fructuz ad
eun dez pertinentez per totuz tempus uite sue quo
alia rat^e procedit nisi qz tempus fuit adiectuz gra
tia filij et sic quocuz qz tempore pater restituit habet
presentez matris uoluntatez caue tn. ne tx illuz ex
tendas ad posesores maioricatus ut possint in fraudez
creditorum ante diē mortis futuro succesori bona res
tituere qm tales uere patrimoniuz suuz diminuunt
et fraudez facere uident creditoribus
Resolui magis coer placere disposit^e tx in l. filijs matrez
hodie incorectaz ēē C. de inofficioso testamen. nec talez con
dit^e si a patre fuerint emancipati tanqz fauorauilez
non tolli authoritate tx in l. qm in prioribus. C. de inoffitio
testa. et hoc magis receptuz ēē resoluit Alex. in l. cuz
exfilio ȝ de uulga. idez Alex. et Jas. in d. l. filijs matrez
qz uis Jas. b. ʒriaz opēz ueriorez credat arg^o. tx in l. si pa
ter puelle eo. ti^o. sed arg^s coīs opis non respondit qz etzdi
cit coēz Suarez in ea. l. qm in prioribus in i. limitat^e ʒriaz
tn. opēz defendit Cuma. ti. idez in d. l. cuz exfilio et fulgo.
in eadez l. filijs matrez quorum. opēz uerissimaz ēē credo
a qua nec iudicanda nec consulendo unqz recederez mo
ueor qz condit^o illa adiecta institut^i filiorum si a patre fue
rint emancipati fauorauilis erat eo. tempore quo filij
erant incapaces bonorum maternorum cuz etz talia bona in^e
potestatis patri quererent ut in l. qui in aliena in §i.
pri. ȝ de acqui. here. Deniqz cuz hodie talis conditio
incipiat ēē iniqua qz filij in potestate bonorum materno
rum capaces sunt ut in l. i. et per totuz C. de bonis ma. con
sequens ē. ut talis condit^o tolat authoritate d. l. qm in pri

orib9 manente ipsa instituto pura
Resolui ulterius magis etiam communiter placere dispositionem tx in l. si pater puelle C. de inofficioso testa. hodie correctam esse prout gl. ibi testatur quia tale fideicommissum preiudiciale et iniquum esse uidetur cum impediat liberam bonorum administratione et ita responderunt gl. ibi et excepto fulg. communiter scribentes. ego non solum tx illius decisionem incorrectam esse defendo Sed ualde admiror dd. nros. audere dicere illius patris consilium esse iniquum et iniustum cum imperator spium et iustum appellauerit noua m. ratione et arg.° uidetur decisio illius tx. non procedere quia fideicommissum reciprocum casu inducens inter fratres uotum captande mortis magis improbari quam laudari meretur arg.° tx. in l. de fidei comisso C. de transact.° cui quidem dificultati respondeo quod in d.l. si pater puelle ea ratione laudat patris iuditium quia causa uel obligatio restituendi non fuit perpetua et per consequens tacita prohibitio alienationis fuit tempore limitata uidelicet usque ad 25. etatis annum filiorum quod quidem de per se cesante etiam reciproquo fidei comisso potuit a patre fieri in filiorum utilitatem prout elegantissime probabit Areti. in cons.° 19. quem ceteri omnes posteriores sequuntur prout refert et sequitur Ripa. in l. filius familias ss. diui n.° 49. 3. de leg. i.° Scire ulterius debes ut quamuis hoc iure filius in potestate debebat heres institui uel exheredari ut in l. inter cetera 3 hoc tamen iure m. Codicis suficiebat relictam esse portionem legitimam titulo legati uel fidei comissi prout est tx in aut.co nouissima ibi quo cum quam relicti titulo et in l. omnimodo et in l. scimus ss. cum aut C. de inofficioso testa. quod euidenter aparere uidetur ex Iustiniano in aut.co ut cum de appellatione cognoscit ss. aliud quo quam fi.° causas col.e 2. ubi Iusti. nouiter induxisse uidetur

ut filiꝯ habeat ligitimaꝫ portᵉᵓ ħᵒ instituti's per qᵐ
ita obseruauit coꝝ opio in d. autᶜᵒ nouissima et alibi s. ꝗ
quoꝫ omniuꝫ opio euidenter ē falsa prout magno cuꝫ
ingenio obseruat Costa in c. si pater in glᵃ. u. institu
it de testam. li. 6. Ultra cuiꝯ argᵃ. eficacisimuꝫ argᵘᵐ
+. ē qꝯ he due uoces filꝫ suuꝯ. et heres sunt inseparaᵇ
uiles prout latiꝯ probatuꝫ fuit in l. in suiꝯ ff. eo. et sic
inposiuile ē qꝯ filiꝯ dicat suuꝯ et non sit heres Nech
bi obstent illa tria iuᵃ superiꝯ citata qm pro constati
imperatores habuerunt filios deꝗ ē. fuisse a pa
tre exheredatos sm naturaꝫ ħᵉ. argᵒ. tx in l. impera
torē ff. de in diez adiectᵉ et hoc probarunt fulg. et
Cornꝯ in d. ff. cuꝫ aut Neqꝫ obstet tx in d. ff. causas
cui ideꝫ Costa eleganter satis fecit dicens qꝯ impera,
tor soluꝫ de nouo introduxit qᵐ. filiꝯ exheredatꝯ ē
falsa causa expresa non sufficere in quaꝫ ei relinqui
ligitimaꝫ portᵉᵓ ħᵒ. legatiuel fideicomissi
Iusta termines huiꝯ tx sume notandꝯ et tractandꝯ ē
intelectꝯ tx in l. post morteꝫ C. de fideicomissis ubi
grauatꝯ restituere post morteꝫ uiuꝯ potuit restitu
ere cui tx fortissime obstat qꝯ sic grauatꝯ uidetur gra,
uatꝯ sub conditᵉ ut in l. heres meꝯ ff de condit. et demos
pendente aut conditᵉ hereditas restitui non pot ut in,
l. sed et si alio ff. fi. cuꝫ l. sequenti ff ad trebelianu
que quideꝫ dificultas tan grauiꝯ uisa ē glᵉ. Bar. et
omnibꝯ scriuentibꝯ ut pro concordia ausi sint dicere
restitutᵉᵓ de qua in d. l. post morteꝫ non restitutᵉᵓ he
reditatꝯ sed magis puraꝫ donatᵉᵓ restituentꝯ dicen
daꝫ ēē qꝯ ego abominor tanqꝫ. in deliuratuꝫ et eui
denter falsuꝫ inditiuꝫ et exprese contrariuꝫ uꝯ tx ificien
tꝯ restitutᵉᵓ fieri ex defuncti iuditᵒ retenta quarta

trebelianica que omnia euidenter demonstrant restitutionem factam esse ex senatus consulto trebeli. et in fidei comisarium translatas fuisse actiones nec tales imperatoris sententias inteligas esse speciales et nouas quam si bene inspexeris idem decisum fuit in l. uxorem in §. se iam ma ritum de leg. 3. Unde prouera et iusta concordia dicitur quod tex in d. l. sed si alio § fi. cum l. sequenti inteligit de propia condictione et die incerto qui principaliter conditionem facit ut in l. dies incertus de condi. et demons. in quibus quidem casibus anteuenientem conditionem restitutio fit contra uoluntatem testatoris prout declarat tex in d. l. sequenti at in d. l. post mortem illa adiectio post mortem tuam restituas quamuis faciat conditionem principaliter tamen continet tempus quod quidem semper censetur adiectum gratia heredis ut in l. cum tempus de reg. iu. cui quidem tempori potuit heres renuntiare ut ergo tex in l. si ita velictum § pegasus ff de leg. 2. et hunc intellectum reperies apud Alciat. in l. stipulatio ista § inter certam de uerbo. oblig. glosam. Nec obstet in contrarium tex in l. cum pater §. a filia de leg. 2. ubi grauatus restituere post mortem uni ex filijs suis ante mortem non bene restituit cui quidem dificultati responde quod tex in d. l. post mortem procedit quando restitutio facienda est uni et certo fidei comissario tex autem in d. §. a filia quando incerto fideicomissario ex incertis et ratio diferentie est. ne mortuo illo cui restitutio fit uiuo herede grauato fiat preiuditium ceteris qui superuixerunt

Sequitur tex singularis in l. filio quem.

Bal. hic intelexit rationem dubitandi in nostro tex illam esse quia per arogationem tamquam actum contrarium exheredationi uideatur sublata exheredatio sed male Bal. intelexit quia Papi

nianus dubitare non potuit solemnem exheredatio(n)em et per consequens perfectum testamentum nuda uoluntate tolli non pot. dic q(uod) s(ecundu)m Bar. et magis co(mmun)iter scribentes rat(io)nem dubitandi et prouauilem nimis ee. q(uod) hic filius tan(quam) adoptiuus nec institutus nec exheredatus fuit prout fieri oportebat ut in §. adoptiuis cum alijs inst. de exhere. liue. et sic uidebatur agnat(ione) sui heredis testamentum rumpi qua quidem rat(ione) non obstante s(er)ius respondet Papi. rat(ione) de qua in tex.
Decissionem in. huius tex impugnare uidetur tex in l. filius a patre § filiusfamilias in 2° responso (contra) eo. t. q(uod) non nouo facto sed iure quodam naturali. qq quidem u(er)ba aperte significat iure. Con. q(uod) si ille filius naturalis et ligitimus qui fuit exheredatus nouo facto patris sibi per adopt(io)nem reccuperasset illi potestatem testamentum rumperet et antiqua exheredat(io) non ei noceret imo tanq(uam) filius adoptiuus rumperet patris testamentum agnascendo q(uia) tanq(uam) adoptiuus non reperit institutus nec exheredatus in quo quidem tex ille uidetur (contra)rius tex h. Cui quidem dificultati nec gl(ossa) t. nec ullus dd. h. et t. integre satisfacit dic q(uod) ueram horum iurium concordiam in eo consistere q(uod) exheredat(io) h. a pr(incipi)o fuit utilis et solennis q(uia) facta fuit de filio suo herede d. in l. (contra)ria a pr(incipi)o fuit exheredat(io) inepta q(uia) illo iure pater militis occupabat omnia bona filij iure peculij ut in l. 2 (contra). de castren si peccalio et sic exheredat(io) t. fuit a pr(incipi)o inepta q(uia) filius militis stante auo patri militi non succedebat Denique solum in illo tex dubitabat utrum inepta exheredat(io) a pr(incipi)o mortuo auo conuerteret in solemnem exheredat(io)nem et iure Con. respondit conuerti posse si non nouo facto sed s(ecundu)m ordinem nature hic filius incipiat ee in patris potestate significans q(uod) si nouo facto uidelicet arogat(ione) ueniret

12.8

inpotestatem patris inepta exheredatio non conuerte
rit insolemnem ut in l. non putauit §. si emancipatum
C. de bono. posse. c. tabu. Obstat ulterius l. 1. §. si pater ex
duobus C. de coniungen. cum emancipato. ubi nepos adop
tatus loco filij existimat ~~f~~ magis filius quam nepos et sic ima
gine nature uidet ueritas obumbrata ~~ueritatem~~ tex. in
cui difficultati rn. cum iure con. b. uidelicet non esse dene
gandum nepoti quod extraneo concedit
Principaliter notandum est ex tex. in. persequentem reconci
liationem secundum Cumanum. non uideri sublatam scriptam exhere
dationem utrum tamen hodie atento iure nouissimo auth. per re
conciliationem inter patrem et filium uideat remoueri exhere
datio uarij sunt authores prout late uideri potest ex tradi
tis per Couarruuias in c. rainuntius in fi. p. 2a. de testa. per Costam
in l. galus §. et quid si tantum. 3 p. n. 108. C. eo. et ex omnium
resolutione admitenda est practica scripta ab eodem Costa
ut filius contra testamentum patris instituat querelam quod si a
fratribus uel heredibus scriptis opponatur de iusta uera et
expresa causa exheredationis replicabit filius exheredatus
de mutua inter se et patrem suum reconciliatione propter quam
uires exheredationis eneruate fuerunt et sic quod causa ex
heredationis tempore mortis patris ad non causam redita fu
it que quidem resolutio habet rationem et equitatem supers
tamen excelsa difficultas cui necessario satisfaciendum
est uidet. n. quod exheredatio postea quam scripta est sicud insti
tutio nullo facto nec expresa uoluntate tolli possit non so
lum ipso iure sed etiam nec ope exceptionis ut est tex. in l. militis
codicilis §. ulterius C. de testa. mili. tex. etiam ubi glossa et
ceteri notant in l. expressim C. de adimen. leg. huic difficul
tati retenta superiori resolutione respondendum est quod in pro
posita specie de qua agit exheredatio peruenit ad casum a quo

incipere non potuit qz pater sublata causa exhere
dandi nullo modo pot filium suum exheredare et sic de
fectus consistit in inpotent^a exheredandi dt in dictis
iuribus potuerunt testatores nouo testamento. 1us uolunta
tem mutare et sic non rat^e impotent^e sed rat^e solemnita
tis et forme. 1^a uoluntas non fuit mutata

Sequit tx dificilis inl. si filius heres hoc tt^o.
hic tx ante Crhistof. de Castelio. a nemine fuit intelectus
post Crhistof. uero sic fuit aperta mens africani h. ut nullus
locus disputandi nec dubitandi relictum posterioribus sit
pro cuius Crhisto. intelectus duo sunt iuris precepta re
conoscenda unum e qp uentre pre~~...~~terito interim here
ditas delata non dicit ut inl. uentre preterito cum aliis z.
de acqui. here. et rat^o e qz ubi e incertitudo de iuribus
testamenti si rumpat uel non natiuitate post tumi
hereditas non defert Alterum preceptum e qp nepos cu
ius pater illum precedat in patria potestate si tn. nun
qz precesit in hereditate eficit suus heres auo ut e tx
in. l. si quis filio exheredato z. tt^o proxima tx magistra
lis inl. 1. ss. sciendum z. de suis et ligitimis here. Deni
qz an nepos sit suus heres auo uel non non tempus mor
tis aui sed tempus quo testamentum destituit atenden
dum e ut in ss. cum aut insti. de heredita. que ab intesta.
Ex qq duobus preceptis facilis redit mens Africani h.
huic n. filio nunqz fuit delata hereditas uentre ple
no sm primum preceptum et per consequens nunqz
precesit filium suum in hereditate pptr qp nepos fuit su
us heres auo ex 2° precepto. Ex qq etm moneri debes
a^a tx n^ri. b. post tamo non nato exaudienda non e
inuim ablatiui absoluti sed legenda sunt continu
atiue cum u^is precedentibus uidelz in hunc sensum si filius

interim moriatur ante quam posthumus nascatur quia verbis significabit ubi con. quod si moreretur filius posthumo iam nato et rupto testamento in tali casu ipse filius foret suus heres patri ab intestato

Sequitur famosus tx in l. gallus aquilius ff de liberis et posthumis

Procedentes eorum que tractanda sunt principaliter videndum est quare olim posthu. alienus non poterat heres institui in quo omnes dd. h. vehementer insistunt tam antiquiores quam iuniores varias constituentes rationes quarum due sunt que qualem qualem colorem veritatis habere videntur una est quod propter incertitudinem institutio non valebat arg. tx in § incertis § iuncto § sequenti insti. de lega. Sed hec ratio defendi nullo modo potest quia non dicit incertum quod per relationem ad aliud certum fieri potest ut in l. asse toto § de here. insti. Neque obstat tx in d. § posthumo in illa dictione quoque quia illa dictio non includit idem factum sed idem ius et est sensus quod sicut incertis personis legari non potest ita etiam nec posthumo alieno. Altera vero ratio fuit Areti. quod ex eo institutio posthumi alieni non valebat quia nondum natus erat hec tamen Aretini ratio multis argumentis a novioribus impugnatur prout tradit Costa in d. § posthumo. insti. de leg. Ego vero nova doctrina hanc rationem Aretini defendo sed multo aliter quam ipse intelexit et noviter do ceo magis inquirendum esse et summo studio elaborandum que ratio fuerit propter quam posthumus proprius posset heres institui quoniam tali institutioni multa iuris precepta repugnare videntur principaliter repugnat regula tx in l. si servum alienum § 1 de here. insti. quod heres institutus debet esse capax tempore testamenti sive mortis defuncti propter quod nondum natus heres institui non poterat ut dicitur est tx expressus in § ille

cas9 3. hac. l. quaquidez reg.ª non obstante placuit om
nez masculuz posthumuz propriuz filiuz heredez ins
tituere posse etz sine qz natus neqz conceptus sit tempore tes
tamenti ut ins. placet s. eo. ratº aut illa fuit qz valde ini
quuz videbat ut posthum9 non posset instituj qz non institu
tus agnascendo testamentuz rumpebat. Vnde inteliges tx in
d. l. si servuz alienuz ss. 1. hacten9 nus qz intelectus ubi iuᵉ
Con. cuz misterio dixerit in extraneis heredib9 duo tempora
necesaria ēē significans diversuz ius versarī in suis here
dib9 qz aliquando heredes sui instituj possunt etz si illis duo
b9 temporib9 capaces non fuerint. Intelige etz hunc posthu
muz qui sm galuz instituj heres pōt posthumuz appellari alie
nuz prout ē. l. pen. de leg. i. sm qz verissimaz iuris sentᵃ⁹ intelige
re poteris zusti. ins. posthum9 aut. de leg. dicentez posthumuz alie
nuz et ante heredez instituj posse. intelixit. n. zusti. hunc posthu
muz nepotez posthumuz alienuz ēē et ante instituj posse sm. formā
galli. ita excusabis erorez glᵉ et sequentiuz qui dicunt. ante. id est
deiuᵉ pretorio. Ex hac etz doctrina inteli. l. pen. de leg. i. ubi posthumo
heredi recte fideicomisuz relinqui pōt. Intelige. n. de posthumo
de quo tx. instituendo sm. formaz galli nec obstat cōrat.º nri. tx. ues al
in fideicomiso qz lz uere sit noua tn. ratº defendit fideicomisuz ex [illegible]
ins. legari inst. de lega. eo. n. ipso qz tx posthum9 sm.
galuz Aquiliuz potuit heres instituj rectissime infert Pau
lus iuᵉ Con. qz ei potuit fideicomisuz relinqui ex reg.ª tx in
d. ss. legari et pro sua opīne. fecit eficax argᵘ³ sibj qz in fi
deicomissis sola voluntas expectat. ac si clari9 dixisset cuz iaz
posthum9 sit capax institutᵒ³ in qua tot solemnia requirunt
et sola voluntas non suficit a forciori erit capax fideicomi
si in quo solu voluntas expectat.
Resolui etz dificilimuz ēē intelectuz tx in l. quidaz rele
gatus ss. fi. cuz duab9 legib9 sequentib9 ꝫ de reb9 dubiis quā

p^e. iu^a. illa presuponunt posthumum alienum posse here dem instituj et legatum uel fideicomisum accipere e n. tx ille omnium dd. q in dit^o tam o^ris omnibus req^s iuris ciuilis ut Costa in d. § posthumo col^a 3. existimauerit ee detrahendam de tx uocem illam alieno quasi culpa impresor q ad iecta fuerit ut talem emendat^e3 excuses prout excusare debes intelige iu^e. Con. b. non disputasse principaliter utrum institut^o uel legatum ualeret sed principaliter disputasse utrum post humus faceret partem et mouebat rat^o3 dubitandi q talis institut^o de iure ciuili non ualebat rat^o uero decidendi fuit q talis institut^o ualebat saltim de iure pretorio ut in pr^o inst. de bono. posse.

Resolui ulterius sequtus gl^as nr^am. et co^em fere omnium opi^em 3 Bar. et nonnullos sequaces h. per hec u^a. scripta in hoc tx si filius meus me uiuo moriat non censeri filium institutum q uniuersalis institut^o formalis debet ee. nec ex coniectura uoluntatis induci pot. ut in l. heredes palam cum similibus 3 de testame. et ita h. pro constanti habuit gallus filium fuisse heredem institutum q euidenter prouat in l. cum in testamento de here. insti. et in l. si mater § . 1. 3 uulga. nec in 3rium obstat tx quem Bar. alegabit in l. si ita quis heres instituat si ligitimus 3 de here. insti. qm tx ille non de filio suo herede sed de ligitimo h3 inteligendus e. prout. h. intelexerunt Ange. Cu ma. et ceteri idem Ange. et ceteri in d. l. si quis ita quiqui dem tx notatu dignissimus e et nonnullas non uulgares continet dificultates. 1^a. dificultas e. q uidet positum in li uero arbitrio ligitimi heredis institut^o heredis scripti 3 req^a3 tx in l. si quis sempronium 3. de here. insti. cui dificultati faciliter respondet negando institut^e3 heredis scripti de per se ee positam in manibus ligitimi heredis q solum in ma

nibus ipsius uelle uindicare uel non hereditatem quem admo
dum fit quando aliquis instituit heres dato sibi substituto uul
gari sume tamen. notandum est textum in d. l. si quis ita heres cum mis
terio inteligendum esse legitimo herede ~~semper~~ ab intestato et
nullomodo potest inteligi textum in alio non ligitimo ueluti instituo
Titium si Sempronius (qui legitimus heres non est) nollit uendi
care meam hereditatem in tali .n. specie dicas puram esse ins
titutionem quia Sempronius nunquam poterit uendicare heredita
tem ex testamento non quia per talia uerba non fuit heres ins
titutus ex sententia huius glossae et communi ... prout resoluisti nec
ab intestato quia legitimus heres non est et sic illa conditio si no
llit uendicare hereditatem in ex^a neo necessaria conditio
est et non suspendit. Altera dificultas quae in illo textu continetur
et maxime terruerit Bar. et omnium iuris uditum est quod in propo
sita specie illius textus uidetur causa intestati precedere causam
testati contra reg^as. textum in l. quamdiu. 2^a. ff. de acqui. here. cui
dificultati Bar. et ceteri nihil melius asecuti responde
runt hoc fieri propter expresam defuncti uoluntatem quorum in
terpretationi non acenseo quia nulla est tam expresa uoluntas
que posit causam testati conuerteri in causam intestati
ut in l. si certam §. si eodem testamento ff. de testa. mili.
dic quod excelsum fuisse ingenium iuris con. in d. l. si quis
ita considerans illa uerba testatoris si ligitimus heres etc. so
lum in uim conditionis ut quem ad modum ordinarii iuris
est ut defecta conditione institutionis institutio euanescat ut in
toto titulo de condit. institu. ita fiat in illa conditione si ligiti
mus heres nollit uindicare hereditatem ut eo uendicā
te institutus excludat et maxime atendendum est et
nouiter ad unum quod nouum et inauditum uidetur in propo
sita specie illius textus nullum dari medium inter tempus desti
tuti testamenti et aditam hereditatem a ligitimo herede

Margin: et ab intestato pro
ut textus loquitur.

quia quidem si cum iuditio et ingenio consideret videmus non recte colegisse dictum ex illo textu quia causa intestati precedit causam testati quia cum venditatur legitimi heredis ipsa sola in eodem instanti induxerit exclusionem instituti et aditus hereditatem ita hec duo que uno et eodem instanti causata sunt secundum ordinem intelectus inteligenda sunt ut prius inteligatur destituta causa testamenti deinde secuta aditio hereditatis

Resolui ulterius in hac gali aquilij verborum forma singulares versari dificultates et est quia secundum ea que sepe repetita sunt galus aquilius in eo casu induxit institutionem secundum hanc formam in quo posthumus nepos preteritus agnascendo testamentum rumperet sed in proposita specie mortuo filio vivo patre herede instituto testamentum irritum factum est quia nullus reperitur heres scriptus quo male timuit galus Aquilius testamentum rumpi posse quia quod nullum est rumpi non potest ut in l. 5. §. post defectum ff. de inj. rup. i. que quidem dificultates omnium doctorum iuditium turbabit tandem omnes invicem concedunt datus fuisse coheredes filio in cuius persona testamentum sussistebat prout late tradit Zas. h. n. 73. Ego autem eandem sequor opinionem sed miror tan laceram dificultatem turbase doctorum omnium iuditium quoniam galus in his tantum modo casibus intelexit consilium suum fuisse neccesarium in quibus propter preteritionem nepotis testamentum rumpebat qui autem hi sint casus in quibus rumpere posset nostrum est exquirere non excelsi ut Con. declarare quia galus Aquilius inteligi potest in casu quo filio datus esset coheres vel substitutus vel etiam posthumo nascituro.

Resolui ulterius hoc nostrum et gali Aquilij consilium necessario inteligendum esse in filio herede instituto et nullo modo inteligi posse in filio exheredato quia apparet

euidenter ex l. cum in testamento ff. de here. insti. et ex
hoc in l. si mater §. i. ff. de uulgari ubi pro constanti dix
erunt iur. con. nepotem substitutum esse in gradu patri
suo per mortem quod si dum filius exheredatus iam tunc
nepos magis institutus primo gradu sub conditione uidetur
si pater eius exheredatus uiuo auo moriatur quam substitutus
et de hoc habes hoc expressum nisi quod satis intelectum in § in
omnibus ff. hac. l. ubi scaeuola ntr. obseruandum dixit esse
necessario filium instituendum ex aliqua parte constitutionem
illam eficacem ratione qua post mortem suam filius frustra exhe
redatur quam quidem ratione facile inteliges si memineris eius quod
dicta sunt in l. 3. §. filius quoque. ff. eo. ubi dictum fuit
filium a tota hereditate et a toto tempore esse exheredandum
et qualiter exheredatio tamquam uitiosa redebat testamen
tum nullum ex quo hoc et illius doctrina satis aparet quod galli
consilium procedere non potest in filio exheredato quia a parte
post hereditatis posthumi censeret exheredatus post
mortem illius quia post mortem illius fuit posthumus heres ins
titutus et hoc est quod iur. con. in d. § in omnibus satis demons
tratus relinquit

Circa propositam materiam huius hoc occurit interpretandus di
ficilis hoc in l. eum § liuertus. l. ff. de bonis liuertorum. ubi liuer
tus dicit non male testatus si ita scripserit si filius meus me
uiuo moriatur patronus meus heres esto cuius hoc dificultas in eo
consistit quod cum filius non reperiatur institutus sed preteritus
magis dicendum erat talem liuertum male testatum fuisse
nec exaudiri potest Aret. hic qui succurens huic dificul
tati dixit pro constanti esse habendum in spe illius hoc filium
fuisse heredem institutum quemadmodum pro constanti
habet in spe huius hoc duplici n. ratione male uidetur succu
risse Aret. huic dificultati una est quia si filius fuerat insti

tut9 nondixisset iu.e Con. non male testat9 ē. sed potius dixi
set bene testatus ē. Rursus si filius fuit institutus et uiuo patre
mortuus succederet patronus de iure ciuili tanq proximior su
blato filio demedio ut in l. intestato ff. de suis et legitimis
heredib9 tx uero in d. §. liuert9 patronum admittit solum de
iure pretorio q. intelectus Aveh. defendi non pōt dic. q. se
cutus magis coem tradit. uerum ee. filium de quo in d. §. liuer
tus fuisse preteritum et testamentum per consequens nullum
de iure ciuili qz tn. filius uiuo patre decessit dat bonorum po
sessio scdm tabulas scripto heredi patrono iuxta sent. tx in
l. posthumum in §. idem et circa ff. h. l. et qz uis Alex. post
Imol. h. contendat sent. tx in d. §. idem circa applicari
non posse ex eo q iure Con. in d. §. liuertus uidet se referre ad
tem p9 testamenti dum dixit non male testat9 ē. respondet
eleganter Costa in §. et quid si ff. in p.e i.a col.a pen. dicens
q cum iu.e Con. respectu patroni loquat respectu eius bene
locutus ē dicens non male testatus ē liuertus

Resolui adeo uerum ee. uniuersalem institut. induci non posse
ex uoluntatis coniectura nec uerborum consequent. sed oppor
tere formalem ee et certissimam ut etiam per hec v. si titius heres
non erit non inducat institut. titij ut ē tx in l. ex facto ad par
ua. ff. de here. insti. optimus tx in l. 2 §. prius ff. sed si ita ff.
uulga. illud tn. adnotandum ē q in militis testamento
+ in quo sola inspectat uoluntas ut in l. 1. et per totum ff. de testa mi.
credit Ange. h. n. 3. q per hec v. si filius meus me uiuo mori
at inducat filij institut. qz etiam opez defendit Costa in d. §. et
quid si ff. i. p.e n. 14. illo arg. q tacita exheredat. ualet ut in
l. sicud C. de testa. mili. a fortiori debet ualere tacita insti
tut. arg. tx in l. cum quidam ff. eo. quorum opez approbare
non possum qz per hec v. si filius meus me uiuo moriat nō
reperit filius expresse nec tacite inuitatus ad patris heredi

tatem. nec me mouet Coste arg.^us quia uerum est quod ceteris pari
bus magis defendit institut.^o quam exheredat.^o ut in l. sicud
certissima fuit militis uoluntas qui sciens instituendo
extraneum heredem uoluit filium exheredare arg.^o l. lex
pretor ff. de mili. quia uoluntas etiam certissima non suficit
in testamento pagani propter defectum forme de qua in l.
et. 2. C. eo.
Ex his etiam inteligenda est singularis dificultas et intelectus tex.
in l. lucius titius la. 2. ff. de here. insti. ubi seruicum liuerta
te substituti sub una ex duabus condit. uidelicet si frater
heres institutus non adierit uel filium filiamue non habu
erit non admitunt neque tanquam substituti neque tanquam cohe
redes quamuis altera condit.^o existat quod frater liueros non ha
beat mouebat tamen in contrarium prorat.^o dubitandi quod in alterna
tiuis condit.^o suficit alteram uenire ut in l. illud aud illud
ff. de uerbo. sig. et habet. in l. si heredi plures ff. de condi. insti.
rat.^o uera decidendi secundum Bar. Ang. Paul. et omnes scribentes ibi
est. ut propter manifestam defunti uoluntatem (aut). qua usus est testa
tor conuertatur et inteligatur in uim copulatiue, et, prout fieri solet
propter manifestam defunti uoluntatem l. generaliter in pr.^o C. de
insti. et substi. et sic serui de quibus tex. nec tanquam substituti admiti
potuerunt quia frater heres adiuit et post aditam hereditatem om
nis substitut.^o expirat ut in l. post aditam C. de impub. et alijs.
neque tanquam coheredes quia frater testatoris fuit in totum heres insti
tutus conuersa aut alternatiua in copulatiuam manifestus est.
Iur.^c C. sensus scilicet quod hunc seruos heredes uoluit esse testator cum
duo copulatiue concurrerent scilicet quod nec frater adiret nec liueros
reliquiset et in hoc laudat aut Con. prudens consilium patris
familias qui seruis non solum pretulit fratrem suum sed etiam liue
ros eius inteligi ab intestato obseruando eis legitimam succe
sionem prout gl.^a fi. rectissime et ubique recepta tex. intelexit secundum
quam declarat

s^m q^z declarat^s rectissime gl^a. §. i. t. ex q^a colegit q^d libe ri positi in condit^e non censet^r uocati q^z quidez op^ez. totus mu dus obseruat prout t. testat^r jmola. et adeo hec op^io uera e. ut etz si a testatore plus q^z semel repetita sit causa masculinita tis aduc filij masculi non censent^r uocati prout ō. guido pape resoluit Ripa. in l. centurio n°. 156. ff. de uulga. et Cos ta in c. si pater in gl^a. si absque liberis n°. 45. de testa. li. 6. Nec in ō^riuz temoueat op^io Bar. in l. 1. §. nunc uidendus ff. ad ter tulia. dicentis statutuz excludens feminas stantib^9 masculis non soluz tale statutuz feminas excludere sed etz masculos ad mitere et uocare q^z uis masculi solus reperiant^r positi in condit^e cuius Bar. op^ez. cōis op^io semper obseruat^r prout latissime tradit Albertus de bruno in tt^o de statutis excludentib^9 feminas exta tib^9 masculis in i^o ar^o principali. q^e 3^a n°. 5. cuz sequentib^9 q^m authores huius op^is pro conciliat^e et concordia responderunt aliud e^e q^n^o condit^o si sine liberis exprimit^r ab homine s^m gl^az in d. l. cuius aliud q^n^o exprimit^r a lege ut in casu statuti cuius diferent^e rat^o eficax e. q^z l. uel statutuz soluz operat^r feminaz exclusionez masculos uero deiu^e. com^i conseruat successores et sic cuz masculus et femina iu^e com^i pariter succedat ex l. maximuz uituz. C. de liberis prete. statutuz soluz feminaz exclus^ez inducere. Unde solitus ego suz defendere q^d in ma iorátib^9 per talez condit^ez si sine masculis deceserit mascu li censent^r uocati q^z natura ipsa maioratus illa e. ut succe sio perpetuo sit duratura et sic cuz omnes descendentes ad miserit et uocauerit masculos a lege uocatos declarat in q^q ~~[illegible]~~ gradib^9 et personis masculi excludant fe minas

gl^a. rūra in u^o. posse notauit Sceuolaz quasi impropie locutuz magis dic^e hos deuere instituí q^z posse institu q^z posthumoz institut^o uel exheredat^o neces tamen ta

rumpant necesaria ē non uoluntaria ut in l. inter ceteraz. et glaz magis coēr dd. sequnt quoqz inter pbatez probare non possunt et sequtus Cuma et nonulli ser repetentibus K. Sceuolaz defendo qui propie loquitus ē ad cuius rei euidentiaz meminisse oportet duo eē precepta iuris ciuilis circa testamentorz ordinatēs 1us et principalis ē circa personaz testantiuz ut in l. si queramus § de testam. et in l. quidaz referunt ff de iur. codicilorz Alterz precep tuz ē ut solemnia iuris seruent ut in l. inter cetera qq supposito cuz Sceuola K. 1um preceptuz tractauerit et ex gali sentia posint posthumi alieni heredes institui rectis sime et propie dixit usus fuit v. posse et non v. deuere Vlterius notanduz ē ex tx posthumaz propie et recte filiaz appellari de quo ē etz tx in l. si quis filiabus §. de testamenta tute. et in l. nomen filiarz ff de uerborz sig. qq omnibus iuri bus obstare uidet tx in l. qui filiabus ff. de leg. 1. ubi nomi ne filiarz hunc posthuma conprehendit qn. pater in testa mento de posthuma aliqd fecerit mentes in cuius dificulta tis explicate inutiliter lauorarunt omnes scriuentes ubi qz prout ex Alex. et Jas. uideri pōt in d. l. qui filiabus et ex Alcia. in d. l. nomen filiarz qz quidez dificultas su perari nullo modo pōt nisi prius et altera longe maior superet que uersat in eodez tx arguit. n. Bar. b. asufi cienti partiuz enumeratē tx procedere non posse qz aut posthuma illa fuit preterita quo casu agnatā testamē tuz rumpit ut in l. posthuma §. eo. aut et hunc frustra dis putat de legato aut fuit instituta uel exheredata et hunc frustra desiderat alia mentē posthume cuiqui dez dificultati Bar. et ceteri responderunt nihil me lius asequuti qz tx deuet intelligi aposita clausula codi cilari in testamento ff ppter qz legata defendant quiqui

qui dez interpretat° q3 diuinatoria sit q3 oria v^s legis nemo e qui non uideat ego aut facilez ee utriusq dificulta tis resolut^e3 intelligo si illa ment° que aut con- considerat propie et iuridice accipiat uidelz si sit instituta uel exheredata qz aliter non dicit ment^a facta sed dicit preterita ut in § eadez ing debere: quecabintes. e q^o 3. C. sensg. ut hinc legatiz factuz filiabg posthume quoque deueat qn. ipsa posthuma fuerit instituta uel exheredata qm si preterita eet testamentuz rumperet et testamento rupto frustra de ualore legati zz disputaret et e notanduz q non filiare q3 iaz nate erat desiderat3 C. instituti^e3 uel exheredat^e3 qz inpune filie hoc iu^a preteriri poterant ut in in l. maximuz uitiuz C. de liberis prete. et late ante dictuz e

Notaui ex gl^a. 2. posse iuncto tx nro. substitut^e3 propie et ue re dici posse institut^e3 circaq meminisse opportet eoz q3 di xi in l. 3. §. fi. 3. eo. adde tx sing. in l. mulier §. fi. ff de condit° insti. ubi illa condit° si me heredez instituisti adimplet si me he redez substituisti qui quidez tx illaz hat. dificultatez ut qz in condit° sit semper atendenda defuncti uoluntas ut in l. in condit° 3 de condi. et demons. uideuat testator intelligen dus de institut^e in 1 gradu facta tanq3 pleniori et utiliori sibi arg^o l. boues §. hoc sermone 3 de uerbo. sig. q3 quidez difi cultatez multi tractarunt sed irresolutaz reliquerunt prout ui deri pot apud Costaz in c. si pater in gl^a incipienti instituen do in pen. col^a. de testa. li. 6. tu aut intellige sm. testatorez de quo t. non respexisse utilitatez condit^s sed magis qualez qualez afect^e3 ipsis testatoris primi amici q3 gratificare uo luit qz cuz iste 2. testator intellexisset se prius moriturz nulla maior utilitas uersaueat si esed institutg in 1°. gradu q3 in 2° qz moriens relicto testatore uiuo caduca ag faciebat suaz institut^e3 ut in l. uni. §. pro 2°. C. de cadu. tollen. Non aut

desierunt uiri doctissimi quorum priuatam opem intermanus h
bemus qui authoritate sunt in d. l. mulier §. si. defendunt posse
heredem grauatum eligere unum ex pluribus illum unum eliger
quem magis ipse uelit posse illum unum eligere sub condit° quia
elect° condicionalis elect° est. ut in d. §. si neque in contrarium ore
diderunt obstare reg.a sunt in l. unum ex familia §. 1. et in §.
sed si fundum cum similibus ff. de leg. 2. quibus uerbis cautum est
heredem eligentem electum grauare non posse quoniam respondet
multos esse casus qui recipiunt condit.em non autem grauamen
ut est casus in l. asignare ff. de asignandis liber. mouentur
quia regulariter qui pot facere actum pure pot etiam illum facere
sub condit.e prout notat in l. seius et augerius ff. ad l. fal. quo
rum quidem opinio tanquam noua et omni iuris auxilio destituta re
cipienda non est. 1°. quia negari non pot condit.em grauamen
esse iusta ea que notant in l. quoniam in prioribus C. de inoff.° tes.
2° facit quia qui iubet eligere inteligendus est iubere elige
re pure arg°. l. 1. §. si quis simpliciter ff de uer. oblig. ff. et
efficaciter obstat quia si talis heres posset eligere sub condi
t.e facile posset euertere testatoris uoluntatem exempli gra
tia sit si heres iubeat distribuere inter pauperes uel uiu
duas quas ipse elegerit distribuere totam suam heredita
tem si talis heres posset eligere sub condit.e posset eligere
sub condit.e si 100. dedissent petro quod quidem ualde ab
surdum est et contra expresam defuncti uoluntatem ~~[illegible]~~ qui to
ta electionem suam uiduas habere uoluit Neque obstat
ne eles condit.e elect° est quoniam etiam elect° cum grauami
ne est et fieri non pot Neque obstat d. l. asignare
autem liberat.e liuerti asignat° pot fieri sub condit.e non
propter grauamine et rat° est quia talis asignat° liuerti com
~~[illegible]~~ liuertati que quidem suspendi sub condi
t.e pot ut in tit° de stahi liueri grauari autem non pot quia

res è in stimauilis ut in l. plane. l. a. 2. §. si. de leg. 1. quem tx gla in d. l. asignare pro concordantia alegauit Minus etiam obstat quod qui pót facere actum pure pót etiam illum facere sub condit.e quoniam talis reg.a procedit in his personis que gerunt actum nomine propio non aût. nomine alieno prout s. dictum ē. ∴ Ad §. quidam recte. ~
Resolui receptissimum eē cum gl.a nr̄a ut quamuis hec condit.o si filij me 9 meui uo moriat ex presa non fuerit a bauo sed simpliciter ne possit substitui satisfactum sit galli aquili forme que qui dem inter pretat.o emilio. h displicuit et nihil umquam placere potuit 1. per tx in l. in temp9 ȝ de here. ins. ubi omisa condit.e necessaria ad ualorem institut.s institut.o corruit cui quidem tx nec Bar. neque alij qui quam sa tis fecit quem si intelexeris in filio spurio prout rectissime s̄ inte ligunt Ang. Cuma. et ȝ mo. ē tx ille in euitauilis obstat etiam et 2.o quod talis condit.o cum sit ōria naturali ordinē succedendi sub inte ligi nullo modo deuet. 3.o et eficaciter obstat quod si simplex subs titut.o nepotis ualeat ex cusari potuit galli forma quam ad misa fu it sm̄. omnes Iu.e con. ut in l. cum in testam.to ȝ de here. insti. in l. si mater §. 1. de uulg. 4.o et ultimo obstat quod in tali spē magis subs titut.o defendit ex mente quam ex v.is tx aût ntr. desiderat talem eē substitut.em que non ex mente sed ex v.s ualere possit pptr. quas di ficultates superiorib9 omnib9 lectiris meis defendi Scéuolam in hoc §. intelexisse 2.m 9 ment.e 9 mortis non eē necessariam illam sibi si intra 10. menses proximos mortis filij mei quam m. h̄ inte lectus qualem qualem dificultatem hauere uidet pptr illa v.a. sed simpliciter instituat hoc nouissimo loco magis placet ut in hac forma uel simili inteligat Scéuola gallum interpretari uidelicet filius meus heres esto et si quis mihi nepos ex eo post mortem meam suus heres mihi nascat heres esto

+ Resolui retento cōni intelectu quem improuauim9 uidelicet quod substitut.o huius nepotis simpliciter facta in eo casu inteligat facta si pater eis uiuo auo moriat. notandum eē quod licet regulariter substitut.o uulga

ris duos complectat casib3 uoluntatis et potent.º ut in l. cum proponas C. de here. insti. notat Bar. et coēr scribentes in l. 1. n.º 3. cum seqq. ʒ de uulg. huius tn. nepotis substitut.º soluz comprehendit casuz impotent.º scilz si filius moriat et heres ēē non posit non tn. comprehendit casuz nolluntatis uidelz si pater filius uiuat et se abstineat prout obseruarunt omnes scribentes nemine dempto et rat.º ē. qz talis substitut.º nepotis postumi soluz ppter suitatez inducta fuit neqz alio casu glo. illius permisit posthumi institut.es ex qq redit dificilima decisio tex. in l. cum in testamento ʒ de here. ins. l. si mater ff. 1. de uulga. ut Julia. et Afri. ca. unanimes respondent qz si posthumo si non nasceret datus sit substitut. qz uis posthumus non nascat si tn. pa tarauo superuixit et si ab illius hereditate se abstineat substitut. excludit mouecat tn. in 5 rium qz substitut. ille titius cum suitatez non haberet neqz actu neqz potent.º uidenat substitut. in utrunqz casuz silz si filius nollet uel non poset ēē heres qq non obstantib. casus nolluntatis non comprehendit prout gl.a in d. s. 1. ubiqz coēr recepta in v. excludi obseruauit et qz uis in huius dificultatis explicat.º dd. maxime se inuoluant integra et uera declarat.º illo 7 iurius ē ut ille titius substitut. in eo dez casu inteligat substitut. posthumo in quo et ipse posthumus fuit institut. patri suo sed sic ē qz posthumus non fuit substitut. patri suo nisi in casu impotent.º silz si pater eius uiuo abo moreret qz nec titius substitut. ad mitti pōt nisi mortuo filio uiuo patre et sic huius titij substitut.º facta posthumos ab duab. condit.º copulatiue censet facta una ē si uiuo patre filius moriat altera ē si posthumus non nascat quaz si altera deficiat non ē locus substitut.i ut in l. si heredi plures ʒ de cond. inst. Resolui sm̄ gl.az nr̄az et magis coēz opi̇ez. qz per hec v. titiuz here dez institutio sempronium substituo cereset sempronius substitutus uulgari modo dum taxat nec fideicomissaria substitut.º comprehendit qz in dubio omnis substitut.º inteligenda ē directa et non oblica ut in e. si pater detesta. li. 6. ubi o uet. et coīs opi̇o. tutho

vitate tx in l. iam hoc iure §. in vulgari et duntaxat casum de vulg.
Nec in contrarium obstat argumentum Bal. qui in l. humanitatis 10. q. C. de imp.
et aliis dicentis hoc verbum substituo esse verbum commune. ut est tx in eadem l. iam
hoc iure et Bar. opinio receptissima in l. centurio col. pa. de vulg. et
est tx iuncta gl. in verbo substituit in l. generaliter §. cum aut C. de instit.
quorum in contrarium authoritate in proposita specie Bal. contrarium defendit
quamvis retenta communi opinione a qua iudicando et consulendo non recedas
responderi potest non negando sua natura verbum substituo utramque
directam et fideicomissariam substitutionem comprehendere negandum
tamen est quod in casu dubio et quando potest indirecta substitutio verifica
ri et locum habere possit habere locum in fideicomissaria si ex
verborum neccessitate etiam fideicomissaria non comprehendat prout
contingit in compendiosa Neque etiam obstat tx in d. §. cum aut quia
Iustini. §. nihil novi constituit sed refert et sequitur sententiam papi
niani in l. cum avus de condi. et demons. qui de operta fidei
comisaria locutus fuit
Resolvi ulterius magis receptum esse cum gl. nostra quod per hec verba
filium et nepotem heredes instituo non inteligant instituti in eo
dem gradu sed ordine succesivo ut in i. gradu filius inteligatur
institutus ex toto asse nepos vero in gradu 2. substitutus movet Bar
et comm. quod sicut ordine caritatis precedit filius nepotem ita inte
ligatur precedere in ordine succedendi movet etiam quod talis ~~etiam~~ nepos
videtur institutus timore suitatis future ~~et~~ sic quadam necessitate
causativa ne rumpat avi testamentum inferentes omnes ex hoc
hanc regulam et doctrinam non habere locum fratre et filio eius here
dibus institutis quamvis licet in hac specie. detur ordo charitatis et afectionis non
dat tamen ulla necessitas instituendi filium ex fratre Non tamen defue
runt dd. gravissimi quos refert et sequitur fortuni. h. n. 16. qui
in principali specie contrarium observarunt propter naturam dictionis et, quod
est equaliter copulare ut in l. reos §. cum inter tabulis de duobus reis
et a verborum propietate non est recedere ut in l. non aliter de leg. 3.

nisi propter expressam defuncti voluntatem ut in l. generaliter. C. de
institu. que quidem expressa voluntas requeritur. Neque obstat l. peto
§. fratres ff de leg. 2. quoniam respondetur in resolutione sequenti.
Resolui filio maiore instituto et eius descendentibus prout fieri solet in
maioricatus institutione censeri filium et eius decendentes vocari
ordine successivo prout omnes hic observant arg. tex in l. peto §. fratre
de leg. 2. l. cum ita §. in fideicomisso eod. et l. fi. C. de verb. sig. Circa cuius
rei intellectum et cognitionem huius substitutionis valde elaboratum est prout tra
dit Cova. in c. raimuntius c. 4. ad fi. de testa. ego autem ex eius dicto
cum Pau. Alex. et Soci. declaro in hac verborum conceptione si quis insti
tuo filium meum et eius descendentes quasi non extantibus instituo filium
2um et eius decendentes et sic de pluribus alijs gradibus declaro in qua
tem ut in pr. insti. de vulg. hoc est quod si tem per e mortis testatoris fi
lius maior non vivat substituit eius nepotes quod si nepos etiam non fue
rit substituit quem cum quam aliam ex filio quod si ex descendentibus nu
lla soboles exiterit substituit 2o. genitum et sic de singulis videsque
in directa hereditate plures gradus substitutionis vulgaris post adi
tam vero hereditatem ab uno incipit vulgaris substitutio nova fac
ta in ipsa hereditate fideicomissaria eodem modo et ordine quo fac
ta fuit in directa quia vulgaris substitutio non minus propie fieri potest in
fideicomissis et ~~heredi~~ legatis quam in directa hereditate ut in l. ut
heredibus ff de leg. 2. notarunt omnes in Rea ff de vulg. denique qui
cum quod fuerit possesor tenetur restituere hereditatem ei qui proximi
or reperiatur

Sequitur tex in §. idem credendum ff hac l.
Inter alia ex hoc tex in primis notandum est iuncto tex in §§. in omnibus ff.
ea. l. quod nepotes etiam sui heredes poterant impugnare preteriri quod apertissime
probatur in pr. de exhere. liberorum. et in l. maximum vitium. C. de liber. pre
teri. et multo magis poterant institui sub conditione casuali vel mixta
ut est tex expressus in l. s. §. nepotes ff de here. insti. tex est expressus in l. 1. §. sci

endum 3 de suis et legi. here. declaravit et specialiter demonstravit hanc iuris sent. veris[s]imam esse Costa in § et quaesitum n. 22. 3. p. 3. hac si referes 3mo duobus locis hoc sensisse scias hic glo. expressam in d. § sciendum glo. etiam in d. § nepotes que hanc diferentiam inter filios suos heredes et nepotes constituit et quivis glo. videat i. opere defendere uris e. ab illa recedere et hanc 2. observare quod glo. dum legit pro i. opere vitiosa e. prout Cuma. et 3mo. b. testant quod loco illius vocis pro i. reponenda e vox proxima quod etiam suadet tex quem ipsa allegavit in quo videmus diferentiam esse inter filios primi gradus et nepotes ex qua quidem certissima iuris sent. licet vulgo non satis nota varie aperiunt iuris dificultates et inprimis inteligit tx omnibus ante Costam ignotus in l. certum §. i. 3. tit. proximo ubi preterita filia vel nepote per sequentem eorum emancipat. testamentum non rumpit et constituit 3. Con. rat. illam quod una emancipat. exeunt de potestate significans 3. Con. in hoc quod si tribus emancipa tibus et emaginariis vendit. exirent de potestate et emanciparen t sicut filii emancipant iusta terminos tx in l. fi. C. de adopt. tunc testamentum rumperet quod filia vel nepos per 2. empt. qua si iterum redacta in potestate et suitatem agnascendo testamentum rumperet cuius quidem tx intellectus deuet Costa ubi s. ex eadem iuris sent. facilis e intelectus tx in l. siquis heredem C. de ins titut. ubi plane presuponit posse filiam suam heredem instituj sub condit. si nubserit sm. quod iuris sent. excusant gravi et errores quos omnes ordinarij interpretes 3xerunt prout videri pot apud Alex. b. n. 8 cum pluribus seqq apud 3as. n. 23. apud Decium n. 11. nec in s rium te moveat esse authorem illius tx eundem Justi. qm ex analibus im peratorum constat. l. illam siquis heredem fuisse promulgatam multo ante quam l. maximum vitium quod si adhuc instes quomodo credi pot. lequm illos coppillatores duas leges Justi. 3rias et repugnantes ad cor pus iu. civi redigisse responde quod in d. l. siquis heredem aliud prin cipaliter agebat videlicet sufficere condit. adimpletam esse post mortem

nisi propter expressam defuncti voluntatem ut in l. generaliter. C. de institu. quod quidem expressa voluntas requerit. Neque obstat l. peto §. fratres de leg. 2. quoniam respondebitur in resolut. sequenti.
Resolui filio maiore instituto et eius descendentibus prout fieri solet in maioricatus institut. censeri filium et eius decendentes vocari ordine successiuo prout omnes hi obseruant arg. tex in l. peto §. fratre de leg. 2. l. cum ita §. in fideicomisso eod. et l. fi. C. de verb. sig. Circa cuius rei intellectum et cognitionem huius substitutionis val. de elauoratione prout tradit Coua. in c. raimuntius c. 4. ad fi. de testa. ego autem ex auditio Cuma. Pau. Alex. et Soci. declaro in hac verborum concept. sic instituo filium meum et eius descendentes quibus non extantibus instituo filium 2um et eius decendentes et sic de pluribus alijs gradibus declaro in quantum in eo vulgarem substitutionem factam in hereditate plures gradus contine tem ut in pro. insti. de vulg. hoc est quod si item post mortem testatoris filius maior non vivat substituit eius nepotem et si nepos etiam non fuerit substituit quem cum quo aliquam ex filio et si ex descendentibus nulla soboles extiterit substituit 2o. genitus et sic de singulis videsque in directa hereditate plures gradus substitutionis vulgaris post aditam vero hereditatem ab uno incipit vulgaris substitutio noua facta in ipsa hereditate fideicomissaria eodem modo et ordine quo facta fuit in directa quia vulgaris substitutio non minus propie fieri potest in fideicomissis et ~~hered~~ legatis quam in directa hereditate ut in l. ut heredibus de leg. 2. notarunt omnes in Rca de vulg. denique quicumque fuerit possesor tenetur restituere hereditatem ei qui proximior reperiatur.

Sequitur tex. in §. idem credendum de hac l.

Inter alia ex hoc tex in primis notandum est iuncto tex in §. in omnibus de ea l. quod nepotes et sui heredes poterant impugnare preteriri quod apertissime probat in pro. de exhere. liberorum et in l. maximum vitium C. de liber. preteri. et multo magis poterant instituti sub condit. casuali vel mixta ut est tex express. in l. 5. §. nepotes de here. insti. tex etiam express. in l. 1. §. sci

endum 3 de lib. et legi. here. declarauit et specialiter demonstrauit hanc iuris sententiam uerissimam esse Costa in § et quid si tantum n. 22. 3. pte. 3. hac sententia referens 3mo duobus locis hoc sensisse scias hic glossam expresam in d. §. sciendum glossam etiam in d. §. nepotes que hanc diferentiam inter filios suos heredes et nepotes constituit et quibusque quo uideatur primam opinionem defendere uerius est ab illa recedere et hanc 2am obseruare quia glossa dum legit pro prima opinione uitiosa est prout Cuma et 3mo testantur quia loco illius uocis pro prima reponenda est uox pro proxima quod etiam suadet textus quem ipsa allegauit in quo uidemus diferentiam esse inter filios primi gradus et nepotes ex qua quidem certissima iuris sententia licet uulgo non satis nota uarie aperiunt iuris dificultates et inprimis inteligitur textus omnibus ante Costam ignotus in l. certum §. 1. 3. ita proximo ubi preterita filia uel nepote per sequentem eorum emancipationem testamentum non rumpit et constituit 3a. Con. rationem illam quia una emancipatione exeunt de potestate significans quod Con. in hoc quod sit tribus emancipationibus et emaginarijs uenditionibus exirent de potestate et emanciparentur sicut filij emancipantur iuxta terminos textus in l. fi. C. de adopt. tunc testamentum rumperet quia filia uel nepos per 2am emptionem quasi iterum redacta in potestatem et suitatem agnascendo testamentum rumperet iuxta quidem textus intelectus deuetur Coste ubi s.
Ex eadem iuris sententia facilis est intelectus textus in l. si quis heredem C. de institut. ubi plane presuponit posse filiam suam heredem institui sub conditione si nubserit s. m. quod iuris sententiam excusant graui errores quos omnes ordinarij interpretes commiserunt prout uideri potest apud Alex. ibi n. 8 cum pluribus seqq. apud Jas. n. 27. apud Decium n. 11. nec in contrarium te moueat esse authorem illius textus eundem Justinianum qui ex analibus imperatorum constat l. illam si quis heredem fuisse promulgatam multo ante quam l. maximum uitium quod si adhuc instes quomodo credi potest legum illos coppillatores duas leges Justiniani contrarias et repugnantes ad corpus iuris redigisse responde quod in d. l. si quis heredem aliud principaliter agebat uidelicet suficere conditionem adimpletam esse post mortem

Resolui ulterius uerius et receptius ēe s̄m omnes h. filiorum appellatione nepotes comprehendi non ex pasiua significatione sed ex benigna interpretatione quia nepotes propie filij non sunt ut in l. qui sine potes de testamen. tute. et quia Alcia in l. iusta 3 de uerb. sig. contrarium defendens respondeat tex in d. l. qui sine potes intelligendum ēe de nepotibus recasuris in patris sui potestatem non recte respondit quoniam in tali casu ex defectu potestatis auus talibus nepotibus heredes dare non posset. l. autem sine potes manifeste ostendit procedere ex defectu uoluntatis

Resolui ulterius grauatum restituere si sine liberis decesserit si monasterium ingrediatur liberari a fideicomisso et bona apud monasterium manere prout ē tex in c. in present. ex. de probat. et in auth. nisi rogati. C. ad trebeli. et tex unde hec iura sumunt in auth. de sanct. epis §. sed hoc presenti col. 9. circa quorum omnium iurium intellectum utrum procedant ex defectu uoluntatis testatoris uel ex defectu potestatis uarie sunt opes. Bar. n. et Abb. et multi alij quos refert decis in d. c. in present. n. 57. crediderunt procedere illa iura ex defectu potestatis Pau. uero et Corneus et alij in d. auth. nisi rogati quorum opinio magis recepta uidetur contrariam opem obseruarunt, imo quod procedant illa iura ex defectu uoluntatis prout resoluit Coua. li. 1. uariarum c. 11. n. 10. Costa in c. si pater in glo. si abs que liberis n. 27. de testa. li. 6. Ripa. in l. ex facto §. pen. 3. ad treb. mihi autem uidetur Bar. et Abb. opem et ceterorum quamuis minus receptam longe iure ueriorem ēe et ante omnia uidetur mihi tex in d. §. sed hoc presenti ab omnibus neglectus presentem difficultatem dirimere. et ante omnia maxime notandum ē Iustini. in d. § sed hoc presenti in quatuor tantum condit. locutum fuisse ad quas duntaxat plus quam semel suas decis. restringit significans cum misterio decisiones suas ad alias condit. trahi non posse. quia quidem quatuor condit. prout ex illis uidere poteris quamuis ap. fuerint iuste et honeste post ingressum tn. religionis inceperunt habere in honestatem et turpitudinem

quid. n. inhonestius considerari pot quam religiossum heredem ins
titutum grauare ut si sine liberis decesserit uel nuptias non contraxe
rit hereditatem restituat. Unde fit quod sublato grauamine maneat he
reditas uel legatum apud monasterium per textum sing. et expressum in §.
si insti. de leg. cuius intellectum tractaui in l. 3. §. eo. secundum quem intel
lectum nihil refert utrum fideicomissarius sit de decendentibus testatoris
uel non. quamuis dd. in laicis et in clericis de hoc maxime dubitauerit

Sequitur famosus textus in §. et quid si tamen.

Resolui inprimis maxime notandum esse in persona filij casum mor
tis et aque et ignis interdictionis equiparari in persona autem nepotis
equiparari casum mortis et emancipationis in quo exemplis satis aper
te docuit Sceuola si mens dd. textus non leuauit fuisset in persona filij,
casum mortis et emancipationis non esse similles prout latius in seque
nti resolutione tractabitur expulso uulgari et comuni errore in contrarium
Interim tamen pro literali textus intellectu moneri debes os duos casus
et institutionis inspecto iuris rigore neque ex sententia neque ex mente
galli aquillij neque ex vi legis uelleie defendi posse non qui
dem ex sententia galli aquilli qui solum in casum mortis locutus fuit
et in eo casu dumtaxat obtinuit et extensio ad alterum casum fi
eri non potuit nec in contrarium moueat aliquid quod gallus aquilius
locutus in nepote intelligitur etiam in pronepote ut in §. idem creden
dum et eadem. l. quia respondetur illud fieri non per extensionem sed
per interpretationem uerborum. ut latius dictum est in eo. §. neque etiam
hii casus ex vi l. uelleie defendi poterant quia secundum verba l. uelleia
de his dumtaxat nepotibus locuta est qui uiuo aduc auo sui
heredes nascerent ut in l. posthumorum 3. titulo proximo declarauit
etiam hoc Sceuola textus. ex mente autem l. uelleie cuius intentio fuit mul
tos casus rumpendi auferre ut in §. proximo sequenti hi etiam ca
sus defendunt. Deinque casus mortis in persona filij aut horitate galli
li non extendit ad casum ignis et aque interdictionis nec casus mortis ex
eiusdem galli authoritate in persona nepotis extendit ad casum ema

cipatis et hoc quia priuatus ex C. erat et ineo dumtaxat casu sibi mortis loquutus fuit et ineo dumtaxat casu obtinuit sit quod ex sens. sent. et authoritate l. ut lex ea tamquam legis uniuersalis secundum quod literalem explicationem excusabis longam disputationem glossae in ue. emancipatos. Bar. et ceterorum ibi.

Resolui ex hoc textu collegisse Bar. et ceteros omnes quod probissio facta in uno casu extendit ad casum similem similem quo ad effectum quem articulus longa disputatione tractaui in l. comodissime ff. eo. quibus omnibus addendum est ut quam uis casus mortis non comprehendat sed magis excludat casum uite tamen quia casum contrarium ut est textus in d. l. comodissime secundum uerissimum intelectum quem obseruasti si tamen contingat mutationis status tunc casus mortis non censetur exclusus sed magis comprehendit et hoc ex authoritate huius textus ubi illa conditio si filius meus in meo uiuo moriatur extenditur ad casum in quo ipse filius uiuebat sed patiat aque et ignis interdictionem et sic propter mutationem status hi duo casus mortis et aque et ignis interdictionis non sunt contrarie sed similes ad effectum de quo agit et eodem modo in nepote casus mortis comprehendit ~~casus sta~~ casus ~~mo~~ emancipationis et sic casus mortis et casus emancipationis efficiunt similes quo ad effectum.

Resolui ulterius Bar. et ceteros fere omnes ex hoc textu notasse quod in persona filii casus mortis et emancipationis equiparanti mouentur ex eo quod paria sunt ad hoc ut nepos efficiat suus patrem mortuum esse uel emancipatum ut ins. ita demum insti. de here. que ab intes. cui quidem com opinioni grauiter obstat quod ipse instituto filio et nepote substituto in ea forma quod placuit gallo duo sunt gradus primus in persona filii heredis instituti 2. in persona nepotis substituti prout constat ex l. cum in testamento ff. de here. insti. et l. §. mater. §. i. de uulga. et sic utriusque quod gradus non potest dari concursus sed oportet ii gradum omnino esse pe

159

rentiu͡z ut sit locus 2°. ut in l. post additam C. de imp. et alijs et clare habet in d. l. si mater. §. 1. sm̃ quod iuris preceptum cer tissimum casus emancipat(ionis) et casus mortis non solum sunt dissi miles sed omnino repugnantes quia casus mortis primum casui omnino perimit casus libero emancipat(ionis) illum conservat ut ins. aliens quoque deheri. insti. et cum hec dd. non ignoran tes satisfacere conantes errorem con(tra)xerunt peiorem priori dicen tes per supervenientem suitatem nepotis i(n) gradum patris extinctum fuisse quod recl. ruerat probarunt et ita se habent tex(tus) n(ost)rum h. expressum ubi Sceuola equiparando hos duos casus in persona nepotis negavit equiparat(io) in persona filij arg. l. cum pretor de iudi. et hanc differentiam inter filium et nepotem ali os secutus satis eleganter cognouit Costa h. rectissime n. Sceuola noster comparavit casum emancipat(ionis) casui mortis in persona nepotis quia cum nepos quis suus heres posset impugne preteriri ex §. 1. insti. de exhere. libe. solum pronepos censet institutus in i. gradu sub condit(ione) si nepos pater eius vivo testatore moreret et sic nullus alius gradus precedebat qui necessario deuebat esse pe rentus prout in superiori spe. filij. et sic in talica extendit casus mortis ad casum emancipat(ionis) tamquam casum similem quia utroque casu pronepos efficit suus et preteritus testamentum rumperet quod si dubi taberis cur in predicta spe quando filius e institutus et nepos substitutus in qua spe. ut dictum e casum mortis non comprehendit casum emancipat(ionis) cur in quo in eo casu nepos substitutus non censet da tus coheres patri suo emancipato ne in talica si testamentum rum pat quod salutis excent(ia) l. velleie quia multos casus rumpendi abstulit ut ins. proximo seq. responde quod ex concept(u) verborum galli satis deprehendit voluntatem testatoris fuisse dare filio suo totam hereditatem et mortuo eo vivo totam dare nepoti et sic ne fieret contra voluntatem defuncti inter eos hereditatem non diuisit arg. l. verbis ciuilibus ff. de vulg. et l. liberis 2. ff. de here.

[Margin:] & in persona ne[potis] hunc intellectu[m] ponit Jas. h. n[on] ab eo in. recedit ff. hi n. casus

instit.

Resolui receptissimuz ee cuz gl.a nra u. emancipatz qr si filius deportatz ui uo aduc patre ex clementia principis sit restitutz omnia iura suitatis reccuperat et filio suo patris sui nepoti nocet mouet hanc coez opez. hoc expressz in l. fi in pr. C. de sent. passis ubi expresuz e. restitut. principis ad iura patrie potestatis amissa prodesse et moneri debes qr principalis difficultas illius hoc non fuit ut Sali. et alij credi derunt et male si reuerso filio ad patris potestatez testamentuz antea ab eo factuz irritaret qm de hoc nemini licebat dubitare qr nihil in iure ciuili scriptuz e clarius et apertius ut in l. penul. §. testam. cuz uulga. z de sm tabu. principalis et excelsa difficultas illius hoc fuit utruz principis restitut. extenderet ad recuperandaz iaz amissaz patriaz potestatez mouebat difficultatez Pau. et Vlpia. iu. con. qr semel data libertas non reuocat. ut in toto tit. C. si aduersus libertatez et in l. nisi ex magna atq. uel si ex magna z de minoribus. Iustini. aut §. relicta Pauli et Vlpia. opne. Papini. sent.a ad mittit moueri potuit qr principis restitut. hz debet concedere qd iuz ipsa deportat. abstulit cu ius rei uidens et eficax arg.us e hoc in l. papiria. §. fi. cuz l. seq. uulgo non intellectus z de inoff. testa. ubi habet qr p querelaz inofficiosi rescindunt. libertates directe non aut fideicommissariae cuius hoc intellectu uidebis gl.os Bar. et ceteros omnes inutiliter lauorantes uera tn. rat. decidendi illa e. qr hz rescindit querela qd tuz in mediate causabit addit. sed sola aditio causauit libertates directas ut in toto tit. de manumissis testam. libertates uero fideicommissariae non in mediate ex ipsa adit. hereditatis sed ex facto extrinsico silz manu heredis causant et ideo non rescindunt et sic etz candez differentia uidebis apud eundez Iustinianuz in d. l. si uuntos §. ubi gesta per ipsuz filiuz qr causata non fuerunt immediate ex deportat. patris rata habent et non rescindunt per restitut. patris deportati. sm quas iuris ciuilis rat.es nullaz

diferentiam facio inter restitutionem factam uiuo auo uel eo mortuo quamuis communiter scribentes diferentiam inter mortuum uel uiuum auum constituant moueor quia semper uerum est quod tantum debet concedere restitutio quantum abstulit deportatio nec mors aui uel patris aliquid prestat impedimentum prout est tx elegans in l. penul. ff de suis et ligiti. here. et in terminis est tx in l. 3. §. si deportatus ff de bonis libertorum ubi mortuo iam liberto et addita hereditate ab herede dati bonorum possessio contra tabulas patrono deportato et a principe restituto que quidem dari non potuit nisi post additam hereditatem ut in l. illud quoque de contra tabu.

Resolui singularem intellectum tx in c. ad nostram. ex. de rebus eccle. qui quidem tx dificillimus reputatur in eo quod eccla restituta fructus non recuperet contra tx expresum in l. quod si minor §. restitutio ff de minoribus cum pluribus aliis circa quam dificultatem uarii ipsi incurrit errores et tot sunt capita quot sensus prout uideri potest per Coua. li. 1. uaria. c. 3. per Costam tt. 2a p. n. 73 cum seqq. Pine. in l. 2. C. de rescinden. uendi. 2a p. n. 14 cum seqq. Denique nihil scriptum est quod ab eisdem authoribus non sit iustissime reprehensum. Mihi aut. nihil aliud in iure ciuili et canonico clarius et apertius demonstratum fuit quam intellectus ipsius c. ad nostram. uident n. omnes qui illius tx intellectum tractarunt manibus suis oculos suos obtigissent. uiderent summum pontificem ter quaterque repressentasse contractum illum esse feudalem cuius quidem contractus natura est ut fructus habeat uasallus ratione laboris et seruitii ut in c. 1. de feudo dato in uicem l. comissoriæ. nec repugnat quod uassallus de quo in d. c. ad nostram aliquam pecuniam soluerit quoniam pecuniæ constitutio naturam feudi non mutat ut in c. uni. de natura feudi. resoluunt omnes feudiste in d. c. 1. de feudo dato in uicem l. comissoriæ. minus etiam obstat quod fructus pro mensura laboris dant existimandi cum labor et industria diminutionem recipiat ut in l. seio amico ff de annuis legat. et sicuti deuat habere locum tt. C. de reparat. quoniam respondet

Ad tx. in c. ad nostram de rebus eccle.

merces et premium pro periculo salutis et uite inestimabi
ee. ut in l. si pater. pen. §. 1. ff. de donat. Ex quo uerissimo in
tellectu intelliges etiam tx difficilimum in c. 1. ex. de feudis in quo tere
t et scandalizant omnes iu. cano. et teologi authores uide
tes fructus feudi pignori date non compensari a dno. cum sor
te principali contentatur tx in c. illo uos cum pluribus similibus
de pigno. tu nouiter declara quod dns t. non facit fructus feu
di suos ratione mutue pecunie sed ratione cesantis seruitij in ua
sallo quia prout dicitur est fructus feudi ratione seruitij habent
et excusabis latissimam disputationem quam super intellectu illius tx
mouit Coua. li. 3. uaria. c. 1. Sm quem intellectum aliam etiam
difficultatem non minorem excusabis quatenus tx desiderat enor
me ee detrimentum ad hoc ut restitutio concedat contra ordinarias
regulas iuris quia non solum pro damno sed pro lucro amisso res
titutiones conceduntur ut in l. ait pretor §. fi. cum l. sequenti ff. de mi
noribus. huic. n. difficultati facilis erit solutio si intelligas
illis temporibus iustissime posse abbatem et monasterium ex
causa feudi alienare et contractum ee irreuocabilem tanquam a iure
permissum ut in c. 1. et per totum epm uel abbatem in feudis ecc.
in usibus feudorum. sm quam iuris regulam eccla nec pp lesionem grauem
lesionem restitui poterat. Inocen. uero in d. c. aduertens inte
ligens monasterium graue dispendium incurisse hoc est pp
numerum creditorum et exiguitatem patrimonij fortasse pau per
tatasse recte constituit feudum reuocari posse et in suam liber
tatem ad monasterium peruenire fructibus medij temporis ua
salo relictis pro labore et seruitio.
Resolui ulterius intellectum tx in l. quod si minor ff. non semper
ff. scheuola contra de minori. ubi distracta iam hereditate a substituto
minor non restituit cui quidem tx obstare uidetur l. fi. C. de repudi
re. que quidem difficultas coer. resoluit sm Alex. et Jas. in d. l.
fi. quod tx in d. l. fi. procedit in suo herede qui tractat declaro

captando hic uero in d. § sceuola. in herede extraneo qui tractat de lucro captando. quod si dixeris restitutionem dari etiam propter lucrum omissum ut in l. ait pretor § si cum l. seq. ff. de minoribus succurrit Costa hic in 2a p. n. 44. secutus Abb. inc. exp. de restitut. spoliatis quod hic in d. §. si cum l. seq. sit comitandus per hic in d. §. sceuola si non detracta hereditate ego uero hanc Abb. considerationem licet arguta non probat. persuaderi nullo modo possum possit esse in potestate uel manibus substitutiue uenientium ab intestato impedire minoris restitutionem quod facile facere possent si statim post additam hereditatem distraherent corpora hereditaria unde aliter et non aliter intelligo hic in d. §. sceuola et cum misterio exaudio ibi dicentem non solum in propossita spe distractum fuisse hereditatem sed etiam negotia esse finita et pecuniam paratam laboribus substituti que uerba satis euidenter significat. ibi con. disimilem esse hereditatem que reperit tempore restitutionis ab illa que erat tempore repudiationis quia tempore restitutionis erat intricata mile litibus implicata tempore uero restitutionis laboribus et industria substituti negotia iam finita erant et hereditas quondam suspecta nunc industria facta opulenta propterea merito negatur minori restitutio

Resolui uerissimum et certissimum esse restitutionem que fit ex iusta fieri cum fructibus ut in l. quod si minor §. restitutio ff. de minoribus restitutionem uero gratie sine fructibus ut in aut. idem est de nesteriorianis c. de hereticis. ratio aut differentie illa est quam ponit Bar. in l. si §. pe. c. de sententiam passis ubique recepta scilicet quod restitutio iustitie trahit retro gratie uero non contra quam communem opinionem Ang. hic col. pe. adducit hic sing. in l. si quis filio exheredato §. pen. ff. lib. 2 proximo ubi restitutio ex gratia facta deportato comparatur fictionem postliminij uerum quidem hic lancelo galiaq. hic n. 43. numquam satisfacere potuit tu aut. retenta communi opinione uerissima intellige hic illum nihil obstare. precius euidentia alterati licet hic difficul

tas longe maior placanda e. uidet. n. 3. C. ineptissime
e. arguere ~~q maior~~ insti. q. q maiori rat^e succurendus e.
deportatis a principe restitutis q captiuis q quidem arg^{m} in
hunc sensum absurdus leuissimus e et absurdus qz fict^{es}
legis cornelie et postliminij publicam utilitatem respiciunt
restitutio uero qz fit deportatis priuata. Vnde pro resolut^e
utrius qz difficultatis dic q. 3. C. e comparabit restitut^{es}
factam deportato fict^e legis cornelie in hunc sensum qz
testamentum illius qui non uere sed per fict^{es} decessit ciuis
romanus defendit prout e illius qui apud hostes decessit q^o
a fortiori defendendum e testamentum illius qui uere ciuis roma
nus decessit prout e illius qui post deportat^{es} fuit restitutus.
Resolui ulterius sing. intelectum tx in l. eius qui apud hostes
3 de testamen. ubi testamentum factum apud hostes non de
fendit iu^e postliminij qz uis testator redierit carat^e sm
Bar. et omnes doct. qz tale testamentum a p^o. fuit nullum
et fictio postliminij solum defendit testamenta qz a p^o
uallida fuerunt non tamen inducit ualorem eorum que a p^o. nul
la sunt qz quidem rat^o qualem qualem hēt dificultatem et
e q eo ipso q per fict^{es} iuris postliminij fingit reuersus
numquam captus per necessariam consequent^{am} non pot dici
testamentum factum apud hostes sed retenta ea ni rat^e
illam declara et intellige uerum ee q non pot dici testamen
tum factum apud hostes sed non minus uerum ee dici posse
aliq testamentum factum ee denique fuit tx illud et alia
multa iu^a aperti^s intelligere possis dic q fictio postlimi
nij solum restituit captiuo reuerso ea qz captiuitas sibi abs
tulit ut in l. ~~in~~ tractum alijs 3 de capti. igit si captiuus tes
tamentum ~~factum~~ ante captiuitatem non fecit fictio testa
mentum sibi restituere non pot ex quo certissimo iuris p
cepto apparet sing. intellectum tx in l. si his qui pro emptore

ʒ de usucap. ubi p captiuitatez interum pit usucapio
cepta per ipsuz captiuuz non aut illa q per seruuz in
cipiebat habere qz quidez differentia lz dificilis et obs
cura apud omnes authores sm p cedentez doctrinaz ex
peditaz het declarat qz cuz soluz fictio post liminia res
tituat ea q captiuitas abstulit restituit usucapionez cau
satã et perfectaz p personaz serui non tn. incepta per per
sonaz suaz qz illaz per captiuitatez non amiserat —
Ex qua doctrina descendit intelectus tx in l. quedaz non refert
ff. de iur. codicillor. ubi codicilli scripti in captiuitate apud hostes
non ualent qz uis confirmati fuerint in testamento facto in ci
uitate pro ut probat in l. in bello § codicillus ʒ de capti. et uersus
tn. ē q p ptr. confirmat facta in ciuitate que quodam modo ui
det trahere ad se tempus codicillor ex benignitate tales codicilli de
fendunt prout in d. §. codicillis scriptis reperies. Descendit etz
ex eadez doctrina q necessaria fuerit constitut. seueri et Anto
nini. de qua in l. 1. C. de capti. cuius etz meminerunt iu. con. in
l. apud hostes et in l. diebus ʒ de captiuis ubi filius apud hostes con
ceptus et natus si cuz utroque parente uiuo reuertat ab hostibus le
gitimus succesor eficit mouebat. n. in oriuz q nec ipse filius iu
propio qz captus non fuit fingi iu post liminij non poterat
nec parentes ipsius qz per captiuitatez filiuz illuz non amisse
runt quez ante non habebant, imperatores aut contra ordina
rias iuris regulas statuerunt iu post liminij parentes fungi
posse prout apud iu. con. in d. l. apud hostes uidere poteris
Notabis tn. perpetuo apud eandes constitut. necessarium ēe
utruz q patrez et matrez reuerti prout habet in d. l. 1. et d. l. di
uus si tn. pater solus apud hostes dece dat et filius cuz ma
tre reuertat patri suo legitimus heres non erit prout proba
tur in d. l. 1. et in d. l. diui apud q iu. reperies eficacez rat.
et ē q pater decedens apud hostes fingit decedere ante cap

in l. galus § et quid si tantum ff de lib. et postum.

Hector

tiuitatem. Cui rei consequens est dicere filium hunc reuersum ab hostibus ~~sine~~ et apud hostes susceptum sine patre natum fuisse quod etiam constitutio incorrectam et in suo ob seruantia relinquit l. 7. tit. 29. p. 2. ubi gregorius lupus obserbat cum hodie inter seruos consistat matrimonium ut in toto tit. de coniugio seruorum legem illam cessare et filium apud hostes subceptum reuersum patri morienti apud hostes succedere posse in quo quidem grauissimo errore grego. incurrisse uidetur dum presuponit l. illam uniuersalem et a principe christianissimo principe latam tamquam iniquam obseruandam non esse. Denique sua propia authoritate legis authoritatem tollit quo nihil infelicius dici potest fallit etiam grego. dum intelligit l. illam et constitutio. p. fundari in eo quod inter seruos matrimonium non consistebat quam considerare debuerat et legis ante oculos habere et uideret 3a. con. in d. l. diuus in eo fundari quod talis filius intelligitur sine patre natus constanter igitur defendendum est l. illam 7. partitarum cum correcta non reperiatur et hodie durare arg. tex in c. precipimus de appellat. et in l. uni. C. de inoffi. dotibus. Neque tibi obstet quod correcta ratione finali legis, lex ipsa correcta uideatur quam respondetur prout supra dictum est rationem non esse correctam quia ratio finalis legis, illa est quod talis filius intelligitur sine patre natus. 2o. respondetur quod talis ratio scilicet constare matrimonium inter seruos iam uigebat tempore illius l. partitarum et iam matrimonium inter seruos consistebat. Denique cocta iuris ratione defendendum est legem illam omnino esse obseruandam et hoc a sufficienti partium enumeratione si n. fingitur pater ante captiuitatem decesisse consequens est necessario ut filius intelligatur sine patre natus quod si dixeris tales fictiones non uti lem sed odiossam esse. quia sine fictione natus esset uere seruus legitima successio est ut in toto tit. de coniugio seruorum. rn. sine fictione uere patrem seruum decessisse et bo

no[rum]

Sequit[ur] tit. de donat[ionibus] tit[ulo] generali. C. a. D.
Hector Rodriguez año domini. 1577.
Sequitur tx. in. l. 1a. C. de donatio.

hic tx e notabilis qua parte probat q[uod] donatis instrumentis et traditis in q[ui]b[us] continet[ur] empt[i]o seruor[um] uident[ur] ipsi serui donati et traditi. Moueuat rat[io] dubitandi q[uod] in [con]tr[act]u uenditis et similiu[m] scriptura non e de substant[i]a [con]tr[actu]s sed probat[i]o rei geste ut in l. 3. et in toto tit. C. de fide instru. et sic cu[m] ius donatoris in instrumentis non consistat uideuat[ur] nihil donare instrumenta donando pro ra[tione]. r[ation]e uero decidendi e tx singularis in l. qui quirografu[m] de leg. 3. per que[m] tx probat in usu receptu[m] ee legatis instrumentis non solu[m] uideat[ur] legata ipsa carta que uillissima materia e sed uideat[ur] legata tota utilitas que in ipso instrumento continet[ur] q[uod] si hoc receptu[m] e in [con]tr[act]ib[us] qui nec scripturam nec instrumentu[m] desiderant multo magis [illegible] e in his negotijs que sine scriptura ualere non possunt neq[ue] in [con]tr[actu] ubi obstet tx in c. sane de renuntiat[ion]e q[uo]m[odo] ubi clericus dolo inductus renuntiauit literis beneficialib[us]

Illud et[iam] maxime ad notandu[m] e quidquid gl[ossa] h[abe]t plus q[uam] semel tentauerit qd qd et[iam] in uoluat Bal. h. se[cundu]m huius tx procedere et[iam] si mancipia sint in present[i]a prout obseruant Ange. fulg. et Salica. obseruat et[iam] Alex. dicens co[n]tr[arium] in l. 3. col. 2. ff de acquiren. posse Socinus in cons[ili]o 55. uol. 4. rat[i]o huius op[inioni]s illa e efficacissima q[uia] si mancipia hec essent in presentia ia[m] hunc uere dominiu[m] et possesio acquirerent ex occulorum aspectu iusta se[cundu]m tx in l. 1. ss. si iu serim ff de acqui posse. et sic frustra tractaret de instrumentis traditis uel non uerissimu[m] t[ame]n e q[uod] dispositio tx in l. clauib[us] ff de s[?]tenda empt[ion]e non procedit nisi clauib[us] traditis

Hector

inconspectu reorum prout Bar. et communiter scribentes notant et in l. i. eo. titulo quod quidem paulus et nonulli sequaces in contrarium inuoluant et sic illa dictio apud quam ubi tamen con. in d. l. clauibus inteligenda est sicut inconspectu prout aliquando exponit et natura sua exponi potest ut in l. de iure ff ad municipales. cuius rei illaratio potissima sit quia dominia rerum non acquirunt sine traditione uera uel ficta ut in l. traditionibus et quae ibi notant C. de pactis propter quod non suficit ore dare inconspectu quia merces uendite inconspectu non sunt et sic nec uera nec ficta traditio inteligi potest igitur oportet ut claues pro(?) tradant ipsi emptori inconspectu orreorum quibus iam traditis incipit ficta traditio habere locum cum iam in potestate emptoris sit apertis horreis accipere mercium possesionem.

Notaui propterea huius textus intelectu hanc decissionem illius procedere quando instrumenta prius donata fuerunt deinde tradita que duo cum misterio et proforma in hoc textu desiderant Unde clare sequitur quod per solam traditionem horum instrumentorum non induceret donatio huius rei eficax argumentum est quod fictio non potest opperari plus quam ueritas sed si uere hi serui traderent non transferet dominium ut in l. numquam nuda ff de acquirendo rerum domi. ergo multo minus per fictam traditionem transferri potest et sic necesarium est donationem preccedere et traditionem sequi quod quidem iuris preceptum tan stauile et uerissimum est ut non possim non indignari contra Bar. contra Ange. fulgo. et alios in l. labeo ff de pactis dicentes quod si uni ex deuitoribus meis in eodem instrumento comprehensis instrumentum tradidero non solum uideor faccere ei pactum de non petendo iuxta terminos d. l. labeo sed uideor ei donare nomen alterius deuitoris argumento textus nostri. quoniam talis consideratio euidenter falsa est ex superiori proximo argumento.

uidelz q[uod] fictio non pot[est] magis operari q[uam] ueritas e[st] etz eui
denter falsa ex huius tx sent[enti]a desiderantis t[itul]o donatis
ante ire ipsaz tradit[ion]ez s[ecundu]m q[uam] uerissimaz doctrinaz tx
in d. l. labeo neccesario inteligendus e[st] in suo casu q[uo]d
eidez deuitori redit instrumentus tunc re ipsa idest
ipsa tradit[ion]e et tacito consensu uidet[ur] creditor facere pac
tuz de non petendo sicud n. per ipsuz instrumentuz
deuitor constituit se aliquid daturuz creditori ita per
[contra]riuz tradendo creditor ipsuz instrumentuz tacite ui
det[ur] facere pactuz de non petendo que quidez rat[i]o om
ni no cessat q[uan]n instrumentuz tradit[ur] alteri q[uam] deuitori
preterea [contra] Bar. et sequaces [contr]as. t[ext]. dez in d. l. labeo ex
illa doctrina apud omnes co[mmun]ter recepta q[uod] q[uan]n tradit[i]o
instrumenti hauet q[uo]d operet[ur] donat[io]n[e]s no[n] operat[ur]
q[uod] quidez arg[umentu]z q[uam] uis efficaciter concludat superi[u]s
tn. rez ipsaz in suis terminis eui denter demonstrat
Atendenduz tn. e[st] q[uod] si mea me non falit op[ini]o Bar.
nraz opez observauit et uidet[ur] Bar. legendus in ea
uoce, pro, qua Bar. utit[ur] preponenda sit uox [contra] et hoc
colligit ex eo. tx quez Bar. alegat qui magis [contra] q[uam] pro
facere uidet[ur]
Solet etz tractari in d. l. labeo utruz creditor renunciando ins
trumento in faborez deuitoris uideat[ur] facere pactuz de non
petendo in qua dificultate no[n]nulli utunt[ur] p[ro] induct[ion]e tx in
l. 3. C. de fide instrumen. et minus recte q[uia] tx loquit[ur] et proce
dit t[antu]z. q[uan]n usui instrumentoru[m]. renuntiatuz e[st] ego aut[em] cons,
tanter illoru[m] opinionez sequor qui ex tali renuntiat[ion]e colligut
pactuz de non petendo et hoc euidenti prouat arg[umento]. nan si so
lus tacitus consensus qui re ipsa ex sola tradit[ion]e instrum[en]ti
colligit induciT pactuz de non petendo multo magis in
ducet[ur] per expresaz renuntiat[ion]ez.

Sequit[ur] tx in l. 2. C. de donationib[us].

Hector

Notandum e in hac. l. 2. quod creditor pot donare vel vende re nomen debitoris eo inuito rat° e qz nemine facit iniu riaz qui suo iu utitur l. in re mandata § mandati delegat° vero nominis non pot fieri eo inuito ut in l. 1. § de nouat° de qua opponit gl.a et soluit dicens quod do nat° celebrat inter duas personas delegatio inter tres in quo gl.a recte locuta e obscure tn. vera rat° di ferent.e e sm Bar. Paul. Cuma. et alios in l. 1. ff de no uat° et sm. omnes in l. 1. C. eo. ti.° quod delegat° cuz sit nouatio prioris obligat.is et oporteat ipsuz debitorez obligatuz nouo consensu se obligare creditori ~~cre~~ cre ditoris sui cuz nemo compelat § here ut in l. nec emere re cuz similibus §. debi.e deliuerandi consequens e ut eo inuito delegari non possit et non soluz debitor de legatus quod ut nouatio fiat requirit quod nouo §chu obli get sed obligari debet per solemnem stipulationez aliter n. nouatio fieri non pot ut in l. 1. 2. et 3. et l. delegare et casi p totuz ti.us ff de nouat° e. tn. casus sm omnes § citatos autores in quo nouatio fit sine sti pulat.e sed per sequens mandatuz ut in l. si manda to meo ss. fi. §° fi. incipienti idez iuris ff mandati in quo mihi videtur omnes dd. n.ri insignez §xise ero rez e.n. §ri ug omnibus iuris preceptis ut sine stipulat.e nouatio fiat Vnde rn.° ty illuz in d. §° fi. male intelectuz fu ise add. in propia nouat.e de qua agimus hinc. n. nouatio inducit qn.° principaliter partes intendut 1.a obligat.is omni no extinguere et 1.us debitorez omnino liverare prout cons tat ex l. 1. ff de nouat°. et apertius in l. si ita stipulatus fuero. eo. ti.° unde quamuis in d. §° fi. persequentez mandati act.is fidei iusoria obligat° extincta sit non tn. ipse fidei iusor fuit om nino liveratus nisi sub quadaz condit.e sibi si ab ipso debi tore principali totuz seruari posset nec iu.e Con. mens prin

cipaliter versat circa prioris obligat^s nouat^e sed in eo con
sistit illius tx singularitas q habeat act^s mandati utilez et
eficacez ille qui propius negotius gesit q clarius docuit iu^e
Con. in l. si mandauero tibi ss. interdus ff eo. tt^o Bal. et cete
ri dd. ti autoritate tx in l. titius ff de actio. empti obserbant liber
tus patronus elegire posse q nec inuitus patronus suscipere com
pellit quequidez Bal. et aliorez doctrinas maiorez deliuera
t^s requirit procuius rei euidentia scire deues q ante constitut^s
de qq. in l. generaliter in ss. fi. ff de fidei comisarijs libertati
bus serbus liuertus nullus alius habebat patronus neq ha
bere poterat nisi manumissorez ut in l. q. et quasi per toti
de fidei comissa. liber. pp ter q ille qui rogatus erat manu
mitere uendere serbus non poterat ea lege ut ab emptore
manumiteret ut in l. his qui eo. tt^o de fideicomi. liber.
ubi iu^e Con. vat^s constituit illas uidelz ne serui conditio
deterior fiat recipientis in patronus illus qui iunior eet
postea uero principus constitut^s maiori prouident^a succuré
tes liuertatibus indu xerunt q posset serbus a quo cus manu
miti etz ab emptore salbo iu^e suo ut non teneat inuitus emp
torez manumissorez habere in patronus sed q etz post ma
nu missionez posit heredez alienantez qui rogatus fuit
manumitere in patronus eligere constitut^s uero id intro
duxerunt secute uoluntates testatorz q si testatoris uo
luntas ea sit ut possit serbus a quo cus q manumitiom
nes constitut^s cesabunt ut dixit iu^e Con. in d. ss. fi. in fi.
quarz quidez constitut^us fit mentio in d. l. titius sm q ueri
simas declarat^s non recte dixerunt dd. ri ti. posse libertus
eligere patronus rectius dictu si dixisent libertus non có
pelit alius recognoscare patronus nisi illus quez dns si
bi elegit et quez rogauit eus manumitere. Solent etz dd.
ti. et alibi tractare utrus uasalus inuitus uendi possit et re
solutioz é inuitus uendi posse prout late constat ex Alex.

Hector

in l. si non sortem § libertus ff de condit. inde. et in l. 2. ff so-
luto ma. quod vasalus specialiter et de per se invitus vendi non pot.
cum tn. rei universitate vendi recte pot.

In l. 3. C. de donationibus.

Pro intelectu huius tx. nam nulla mihi tractanda sunt quae
dd. nri. nec certam doctrinam nec resolutionem acceperunt,
et prius de spe future succesionis mihi agendum e. et hac
in duas divido species pertinet una ad spem succesionis
hominis viventis altera vero ad spem succedendi hominis iam
defuncto cuius tn. hereditas pendet ab eventu conditionis.
Prima aut spes succedendi conatis viventibus vana spes repu-
tat. et inconsideravilis quia pendet a voluntate unius hominis
ita docuit Bar. in l. fi. in fi. C. de pactis et l. qui rome §.
duo fratres. 7. q. ff de verbor. oblig. et in l. his pot n. 6. ff
de acquiren. heredi. quem in eisdem locis et semper coeter. se-
quunt. scrivientes ego aut intelligo quod si dd. nri. bene ce-
serant non tn. recte docuerunt quoniam spes talis de per se non
vana nec inconsideravilis e. quia fundata e in iure naturali
li ut in l. ius aut. ff de pactis et in l. iura sanguinis ff de reg. iu.
quod si intelexerunt ee vanam et inconsideravilem adeo
ut super ea fieri pactum non posset male quidem intelle-
lexerunt quoniam tale pactum super tali spe non ideo nullum
e quia spes vana et inconsideravilis e sed ideo nullum
e quia turpe et iniquum e pascisci super hereditate vi-
ventis prout scriptum e in d. l. fi. C. de pact. unde fit
quod consentiente dno. pacto iusta e quia cesat turpitudo
quia vis ipsa spes a voluntate ipsius testatoris pende-
at ut in d. l. fi. in fi. Infert etiam cesante hac turpi-
tudine et iniquitate pactum super hereditate viven-
tis vallere iusta terminos tx in l. 7. §. de illo ff proso-
cio scire aut deves procedere tx in d. l. fi. non so-
lum quando pactum factum e. super spe hereditatis viventis

sed etiam procedit factum esse super re particulari uiden
tis prout exprimit Iusti. in d. l. fi. in fi. et etiam tex. memo
rabilis in l. quidam §. fi. ff. de donatio. et in l. 2. in fi.
ff. de his quae ut indignis quidquid in contrarium consulu
erit Alex. post alios cons. 13. 3. uol.

Quo ad 2.um membrum pertinens ad spem succedendi post mortem
testatoris uidelicet quando ipsa conditio institutionis pendet et in hoc etiam
2o membro duos casus considero et inter eos distinguo unus est quando
talis spes pendente conditione est transmisiuilis quae nouam aditionem
non desiderant nec desiderat ipsum heredem uiuere prout est
spes succedendi per ius acrescendi iuxta terminos tex. in l. si
ex pluribus ff. de suis et ligitimis heredibus et tex. in l. cum heres §.
fi. in fi. ff. de acqui. here. talem n. spem constanter defendendum
est uendi et transferi posse quia transmisiuilis est et hoc
per eandem rationem per quam spes ex actu conditionali uendi potest
ex sententia huius tex. et in §. ex conditionali insti. de uerborum obliga.
in uno n. et in altero casu unica est ratio silicet quia transmitti
potest et solum pendet talis spes in utroque casu ab euentu con
ditionis pro qua opinione alego tex. expressum nunquam ad hoc con
sideratum in l. 2. §. illud b. maxime si iam delata sit he
reditas ubi euidenter probat posse heredem eundem quam
substitutum pupillo. uendere qui patris hereditatem adiuit
uendere mortui pupilli hereditatem etiam pendente conditione
cuius rei ratio est. quia postea quam paternam hereditatem adiuit
impuberis non potest reccusare hereditatem ut in l. sed si plures
§ ad substitutos ff. de uulgari et sic spes illa transmisiui
lis est et merito uendi potest

Alter uero casus pertinet ad illam hereditatem sub conditio
ne relictam cuius spes regulariter non est transmisiuilis ut
in l. uni. §. sint autem sub conditione C. de caducis tolendis in
quo casu plane procedit doctrina Bar. et caeterorum omnium
in l. his post ff. de acqui. here. et ratio eficax est quia talis spes non est

[Left margin: ff. de here ditate uel ac. uendita]
[Right margin: + patris]
[Right margin: + aliquid]

Hector

trans misiuilis et ex eo non e trans misiuilis q2 non pe det soluz ab euentu condit^s sed post uenientez condit^s requirit aditio ipsi9 heredis per totuz t^us ff de acqui. here. maxime per tx in l. his qui her es p quidez ius ade undi nec trans miti nec cedi pot ut i nd. l. uni. §. in nou simo. et in l. si mulier §. ex ase ff de iu dotiuz et sic uendit talis spei nullis e momenti ego aut ab hac uerissima et re, ceptissima sent^a non recedo ado tn. posse talis spei subco dit^e celebrare exempli grat^a heres institutus sub condit^e si nauis ex asia uenerit poterit sub hac forma uendi t^es talis hereditatis celebrare si talis hereditas ad me peruenerit uel mea facta sit uendita tibi sit centuz aureis qm re son nes que sua natura esenciali uendi posunt etz si pure uendi non posint posunt tn. uendi sub ea condit^e que ne cesaria e ut notat in pr^o insti. de inutilib9 stipu. et sic uenditio confertur in tempus abile silz. in casu quo here ditas adita sit.

Tractari etz et longissima disputat^e solet cur. magis in ochib9 q in ultimis uoluntatib9 spes conditionalis consideret sm. tempus ohendi ut in l. si filius familias cuz similib9 ff de uerbo. oblig. et cur magis in ultimis uoluntatib9 q in ochib9 consi deret temp9 existentis condit^s ut in l. si uxor §. de condit^e inser. q quidez diferent^s ponit tx in l. que legata ff de reg. iu. tx. etz omnib9 notauilior in l. 2. §. id quoq. ff de colat^e bonoz et post longisiman disputat^s et uarias diferent^e constitutas ra t^s in dictis locis magis placuit q2 ochus nitit duoz consensu uoluntas uero ultima uoluntate unius que ad liuituz ab eo dez mutari pot que quidez considerat^o q uis in se uera sit no tn. ~~satisfacit~~ sine iusta declarat^e procedere pot et magis in forma arg^us proponenduz e. silz. data paritate terminoz silz mortuo iaz testatore et adita herede ditate ab ipso herede et celebrato illo casi ochu cuz legatarijs de quo in §. heres

insti. de obli: que ex casi ochi. in quo casu termini pares sunt qr uoluntas iaz mutari non pot et heres ex quasi ochi tenet et tn. in hac etz spe hauet locuz diferentia. Vnde retenta coni declarat° dicenduz. e. q in ochibz totuz qp agi t. e. de obligat° causanda in persona utriusqz uel saltz unius propter qp illa spes future obligatis e. transmisiuilis et conside rauilis ut in tx nro et in ss. ex conditionali insti. de uerbo. obli. et eadez rat° acquirit tempore ochus patri ut in d. l. si filius ff qp nihil obstat qp pendente condit° filius sit emancipatus quesituz. n. iaz patri reperit ius et spes future obligatis ceterz in legato conditionali ante aduentuz conditis nul la spes e. qp transmiti possit neqz etz que acquiri patri possit qr ante dien cedentez legati nec obligat° nec spes obligatis e. in considerat° ut in l. si usus fructus insti. ff qn. dies legati ce dat uoluntas . n. testatoris que sola spectat heredez obli gari non uult nisi post cedentez diez legati

Dixi ulterius dubitatuz ee. utruz filius si tan qz filius et futu rus patri succesor deuitores paternos liueraverit factus sui iuris posit eos con uenire et magis coer placuit Bar. et mul tis alijs authoribz quos referunt et sequnt Alex. et Jas. in l. filius pasciscendo §. de pactis qp talis liuerat° filio non noceat ego uero credo hos omnes autores huius questionis ue raz doctrinaz egresos fuise qm sm. gloz et coez opez in l. fi. §. de pactis tx b. procedit etz in filijs sm. qz opez hec liuerat° ochus fuit turpisimus de bonis uiuentis et talis donat° pu niri deuet sm. reg°s tx in l. quoss. fi. ff de donat°. et in l. 2. in fi. ff de his qq ut indignis. his consequens e. qp cuz talis spes ex legato conditionali patri non acquirat solus filius sine patre pasciscendo possit illaz remitere ut in l. et heredi ss. fi. ff de pactis

Notaui etz deuitores in fraudez creditorz qp cuz qz spez etz ex o chu conditionali remitere posse ut in l. qui aut ff que in fraudez

creditorum. quia edictum illud solutum impedit diminutionem patrimonij acquirere autem non obligat prout est scriptum est. s.m. quod iurisgentium mixtum est. quod possit dehitor repudiare legatum purum cuius dominium quesitum iam est. ut in l. cum pater §. surdo cum similibus ff de leg. 2. cuius rei ratio est. quia secuta repudiatione tale dominium fingit numquam quesitum ut in l. si h6i komo s§. cum serbus ff de leg. i. et est melior tx in l. i §. utrum ff si quid in fraudem patroni. quod si in orium uideatur tx

§. si pupillus fi. fuin l. magis puto in §. si pupillus ff de rebus eorum. ubi pupillus sine tutoris autoritate fundum legatum repudiare non pot veltiris ceteris interpretationibus responde quod cum uere fundi dominium pupillo quesitum sit iam sequitur sine decreto alienari non posse et per consequens nec repudiari ut in toto illo tit.° de rebus eorum et sic oportet quod dominium quesitum numquam quesitum censeatur per repudiationem oportet. n. repudiationem esse legitime factam silicet ab eo qui pot alienare.

um.

Sequitur tit.° de donationibus que sub modo. C. A.D. Hector Rodriguez Año. dni. 1577. Ad R cas.

Praeuidentia omnium que dicenda sunt scire debes gl.as Bar. et ceteros omnes authores longa disputatione tractasse in l. iuris gentium ff de pactis et alibi sepe sit contractus inominatus aut nominatus alijs nominatum alijs innominatum dicentibus ut uideri pot per Alex. et Jass. est. in uera m. iuris decisio constanter defendendum est. donationem quale nus propia donatio est. silicet pura secuta traditione uidelicet prout est. donidatio ut in l. senatus ff de donat. causa mortis nullo modo contractus dici pot quia in contractibus principaliter obligatio causat ut in l. 3. ff. de actionibus et obligat. l. labeo 2. §. contractum ff de uerborum sig. in his uero propijs donat. nullum negotium nulla obligatio contrahit ut in d. l. 3. et l. interdictum ff de precario. l. cum qui. §. is qui precario ff de furtis Rursus

ↄchus celebrant lucri faciendi causa ut in l. actus gene
ra §. actionum quedam ff de actio. et oblig. quod quidem ↄrium
e. donationi de qua agimus Unde infert donatio causa
mortis ↄchum dici posse. quia in ea aliquid negotij gerit et do
natarius obligat ut probat tex in d. l. senatus ad medium
infert etiam quod si modus adiectus donationi mixtam causam
habeat sitque negotij et liueralitatis quatenus liuertas e. nul
la nascit obligatio quatenus uero negotium e. obligatio nasci
tur et per consequens ↄchus e prout hec duo elegantissime
probant in l. aristo quidem et aures inteligere ff de dona
tionibus Ex quibus omnibus recte cum gl.a Bar. et omnibus
scriuentibus h. in continuatione huius Rice. dici pot quod dona
tio facta sub modo quatenus modus liberalitatem continet spe
cies e. donatis quatenus uero negotium continet non e spes
donatis quia hinc ↄchus e donatio uero ↄchus non e. ut s. re
solutum e.

Ad Ricam. C. modum et conditionis

inter has duas uoces illa potissima diferentia e quod condictio
suspendit dispositionis modus uero calificat et hoc constat
ex difinitione utriusque quod ueoris de qua latissime agit Bar. in l.
quod diebus §. termidius ~~ff ciet~~ de condit. et demons. ubi etiam
uidendus e Socinus in 2a. col.a idem Bar. et ceteri in col.a
1. eodem H.o gomecius 1. tomo. c. 12. Unde colligit conditionis
de presenti uel de preterito non ee conditionis quia non suspen
dunt ut in l. cum in 2o. ff de in iusto rupto et in l. cum ad
presens ff si certum petat Colligit etiam ex hac diferentia
quod conditio impedit transmisionem ut in l. heres meus
ff de condit. et demons. et in l. uni. §. sin autem sub condi
tione C. de caducis tolen. modus uero non impedit trans
misionem ut ex gl.a in l. s. 1. heredi ff quando dies lega
ti cedit notat Bar. in d. §. termidius inter alias tn. no
tauiles diferentias. ~~inter alias tn. di~~ illa precipua est

q legatum non debet si condit° mixta per casum defece rit ~~legatum non debet~~ in l. legatum § de condit. insertis si aut modus mixtus per casum dificilem legatum non impedit ut in l. si titio ff de leg. i. ubi Bar. et ceteri omnes inteligunt hanc ēē diferentiam inter condit° et modum sic hec iura inter se ɔ̄ria conciliantes qui quidem intelectus et concordia multis gravisimis iuris autoribus displicuit hinc q nulla rat° diferentie probavilis redi pōt. hm et q in ɔ̄rium ēt hc casu nec Bar. nec alij satisfecit in l. titio centum § titio genero. ff. sed cum ante neptas ff de condit. et demonst. alij alia dixerunt circa horum iurium concordia prout uidere pōt per alex. Arch. et Jas. in d. l. si titio. ff Fulgo. et Corneum in d. l. legatum sed omnia periculosa sunt et nullo modo provavilia prout ex eis dem videri pōt qui tandem eas dificultates iresolutas reliquerunt ego aut noviter existimo omnes neminem excipio vehementer erase in intelectu hc in d. l. si titio. credentes modum de quo b. ēē mixtum cum uere sit modus potestativus manumitere. n. actus ē. qui solum pendet a voluntate dni. et servo ɔ̄dicente ut in l. que sub condit° §. quoties ff de condit. instittu. nec iusta rat° excusari posunt intelligentes in illa spē fuise servum alienum qui devebat manumiti et manumiti non poterat nisi redemptus a dn̄o. et sic necesaria videbat voluntas venditoris sine qua servus manumiti non poterat pp q modus videbat mixtus qm considerare debuerant redeptes illas non ēē partem modi scripti sed extrinsicus venire et solum forman et figuram condit. expectare devemus ad hoc an sit mixta vel potestativa utrum sibi sua propia natura conditio vel modus factum duorum requirant prout ē matrimonium et actus similes prout docuit Justinia. ins. uni. §. si naut

sub condit. §. de caducis tolen. alioquin si ea que extrinsecus ueniunt expectanda sunt nulla erit condictio potestatiua nec illa si capitolium ascenderit qr custodes ascensum posunt impedire. Deniqz cum in condit. primum locum obtineat defuncti uoluntas ut in l. in conditionibus ff de condit. et demostra. atendit in hac spe qp principaliter testator uoluit arg. tx in l. si quis nec causam ff si certum petat et ideo atendit solum manumisio non ipsa redemptio serui.

in gl. Re b. et e. modus perit.

Regulariter conditio celebrat per hanc dict. si modus uero p dict. ut et in hoc semper et ubiqz recepta e. opio gl. nre procedit tn. in re dubia sm omnes teste Jas. b. in l. 3. n. 49. de leg. 1. et Ripa. n. 19. tradit idem Jas. et Dec. in l. cum mota §. de transact. si tn. cotrarium aparetit de uoluntate testatoris per dict. si causauit modus per dict. ut condict. prout receptissimu e p Bar. et omnes in l. qq diebus §. termidis ff de condit. et demons. arg. tx quem Bar. notat in l. quesitum ff eo. et in l. tais §. sticus. 2. ff de fidei co. liuerta. deniqz si prius testator uoluerit legatarium uel heredem adimplere uoluntatem suam qz aliquid consequat erit condict. qq cum qz is testator utat si uero uelit prius beneficium aquiri deinde uoluntatem suam adimpleri modus erit et in tm. erit modus etz si sub nomine condictis scribat prout e. tx elegantissimus in l. meuia decedens ff de manumi. testamen. in cuius tx intelectu duas contuli dificultates et he grauissime una e. cuius rei rat. modestinus 3u. con. b. tam securo pectore dixerit qa qq testator usus fuit non fecise condit. sed modum cum et asistere monumento et peragere solemnia mortis tanqz facta a seruis poterant expediri et si inuitis có

Hector

dictis poterant v. accipi huic dificultati Rx qrea ratione pthalia v. modus inteligitur et non conditio qr onus fuit perpetuum et testatrix habuit animum dande livertatis qz quidem inutiliter data eet sub conditione cum talis conditio nunqz adimpleri posit ante mortem in quo casu livertas inutiliter data censetur ut in l. fi. ff de manumisis testamento

2a. dificultas et hec maxima e. quarat. iu. Consul. adimplementum modi confugit ad iudicis offm relicta ordinaria via ut que pro inplemento modi desiderat iusta req. tx in l. si hibi legatum ff de leg. 3. cui dificultati conant satisfacere Bar. et ceteri ind. ss. termidig et prouabilis non e illorum consideratio qui dixerunt eficacem non ee caus. aservo datam qz postea manumisus ex ea non tenet iusta Rubrum et nigrum s. ne servus ex facto suo qm magis recepta e Bar. opio in l. si ita stipulatus ff de uerborum oblig. dicentis in hac modali disposit servum cauere posse nec eh prouabilis e considerat. Tiraqu. qui in tt. de pia causa privilegio 49. tx in d. l. meuia intelexit ea rat. procedere qz livertas semel data reuocari non pot qm uoluntate ipsius testatoris recte reuocari pot ut. l. si servus legatus ff de manu. testamen. quo casu magis dicit livertas non data qz reuocata arg. tx in l. 1. ss. fi. ff. de his que in testamento delentur. Deniqz alij alia dixerunt que nullo modo probari posunt. uera igit et singularis illius tx interpretatio e qp livertas data grauari nullo modo pot ut e tx in l. plane. 2. ss. fi. ff de leg. 1. cum similibus, qp quidem grauamen nullius e momenti si tn. tale grauamen respiciat testatoris autoritatem uel memoriam habeet offm iudicis extra ordinem sm req. tx ubi Bar. notat in l. quintus mutius in fi. ff de anuis legatis et e. notauilis tx in l. si cui ff de condit. et demonstra. Ex qua quidem req. i ntelige tx in l. si quis livertatem ff de manumisis testa. ubi servus liver ee iusus sub condit. si iurauerit se aliquid facturum uel daturum aliter livertatem non consequit nisi iurauerit

et conditio iuris iurandi que a pretore solet remitti ut in l. que sub condit.e ff de condit.e institutionum sed eo fa uore liuertatis non remitit ut scriptum est in d. l. si quis liuertatem huius quidem rat.is sensus est quia pretor solum re mitit iusiurandum obligat tamen fieri illud quod iurandum est ut in l. hec scriptura ff. de condit.e et demons. Unde si iusiurandum remiteret servo liuertas ei competere non posset quia grauamen de liuertate remouendum erat iuxta predictam reg.am quod quidem esset contra pretoris intentum et ideo rectissime ait iu.e consul. liuertatem impedire eum qui iusiurandum contendat remisum esse. Ad. l. i.a isto tt.o
Tractaui intelectum dificilem tex. in c. uers. de condit.e apositi contra ordinarias reg.as iuris statuit Ponti. donat.em eccl.e fac tam reuocari non posse etiam si modus adiectus non adimple ati quod est ex diametro contra iuram nostro. tex. et multis similibus cuius quidem tex. rat.o illa est. secundum Abb. et omnes b. quia quod eccl.e donat pro anima donatum censet c. pontifices 12. q.a 3. cum igitur anime fauor sit causa finalis donandi non atendit modus casi causa impulsiua quequidem inter pretat.o quamuis receptisima secundum Coua. li. i. resolut.um 3. c. 14. euidentem habet reprehensionem quia semper inteligimus modum adiectum si utilitatem donatoris respiciat conti nere causam finalem quanto magis quod talis posit esse modus quia et animam donatoris respiciat et quod eccl.a sine damno alterius ommitere non posit. Rursus ~~dum idem interpretes~~ dum idem interpretes contra partem illius tex. inteligunt quando specialiter in donat.e conprehensum fuit quod cesante modo reuocaret donat.o hoc summam con tinet diuinat.em et est contra iuram menti et v. pontificis unde nouiter uidebat tentari posse ut. i. pars illius tex. in teligat quando modus uersat super re sacra uel diui na que nullam recipit estimat.em et nullius rei date pot

Hector

ee pretium 2a. uero pars illius tx procedat qn. modus rem profanam et stimauilem continet et sic procedat 2um. spem huius tx et similium qui quidem intelectus exeo prouauilis non uidet qr etm in tali casu et spe. pot eccla compelli ad implementum argo. tx in l. siculi ff. de condit. et demonstra. obstat etm qr tx in d. c. uers in 1. pa. ponit regam. in 2a. in fi. nisi exceptos prout ex tx uideri pot. sm. aut hanc interpretates iuris ordinem prius di ceret escripta exceptio qm reg. Unde salito iudiho me lius sentiendi inteligo tx in d. c. uers. noua et specia li rat. indulgere eccle illud qr deui coni priuatis per sonis denegat cum n. eccla inmortalis et perpetua sit inte ligit donator donatos et largitatem suam uere etm ee perpe tuam et numqm reuocauilem etm si culpa prelati uel admi nis tratoris modus adiectus non adimpleat non tn. ne gat summus Pontifex ecclas qm donatos agnouit compelli posse adimplementum modi et hunc intelectum magis persuadere uidet exceptio posita in tx uidelt illa. ni si talis conditio sit quae cesante deueat ipsa donato cesa re. exempli grat. sit si eccle donauero ut post decem años rem ipsam restituat finito. n. tempore in hac spe. donato etm reuocauit iusta tx in l. quotiens C. isto tito.
Preterea circa intelechum eius dem tx in c. uers defendi pot argo. tx in l. 1. §. fi. ff de reb. eorm. qr eccla. qm semel domi nium fundi quesiuit illud nec resoluere neqm obligare pot sine deuita solemnitate prout nec minor inconsulto preto re per tx in d. §. fi. quem in l. more ff de acquirenda here. eficacisimis rat. et args sic intelexi reprehendes tn nonul los authores 3rium docentes quos refert et sequit Pine. in l. 1. 3. pe. no. 55. cum segq. C. de bonis maternis.
Habet tx h. insignes quasdam dificultates quarm precipua e dari rei uendicato 3 ei qui dns non e 3.

uulgares req^s iuris ut in l. offi^us et l. in rez ff de
rei uendi. nec hic antiquus dns qui tradit^e trans
tulit dominiuz in donatariuz ut in l. tradit^o s de
pactis potuit sine noua retradit^e dominiuz recupe
rare ut in l. sm naturaz ff de reg. iu. et in l. 1. et 2.
s. qn. liceat ab empt^o dis cede. habet late in l. ab em
pt^e ff de pactis neqz huic dificultati satis faciunt
dd dicentes hoc fabore ali mentorz introductuz
ee qm talis limitat^o ad tx in d. l. tradit^e in non pro
uat quanto magis qd etz extra causaz alimentorz
solet competere rei uendicat^o ei qui dns non e ut in l.
sm ueterz c. de donat^s ante nuptias et in l. mortis
causa cuz l. precedenti ff de donat^s causa mor.
obstat etz grauisime qd retento hoc intelectu noua
causat dificultas et e competere act^es perso
nalez ad acquirenduz dominiuz ei qui iaz domi
nus e. et qzuis huic dificultati dd conant respo
dere tan h. qz Bar. et alij in l. 1. ff. de donat^o et e
resolut^o cois prout resoluit Coua. li. 1. resolut^us c. 14.
dicentes qd qn fragile e dominiuz pot competere
act^o personalis ut perfectuz et integruz acquirat
sic inteligentes tx in l. in bello s. si quis serbuz ff de
captiuis et post limi. in quo dd. omnes grauiter de
cipiunt qm dominiuz qd authoritate legis resoluit
perfectisimuz e ut in l. fi. s. si naut auarit^e c. de
comunia de leg. et hauet in toto tt^o de in dien adit^e
et in tt^o ff de lege comisoria. Neqz obstat tx coni ale
gat^e celebratisimus in d. s. si qs serbuz qm relictis
omniuz interpretat^s noua et uerissima illis tx
declarat^o e qd b. uere dns usucepit seruuz qui
erat in eius dominiuz qualiter aut hoc factuz
sit aduerte qz atenta fict^e post liminij emptor

uerus dns fingit nunqz dns ee et ille qui dns non erat fin
git semper retro fuise dns atenta igit fict. et non ueritate
reperies emptores bona fide qz fict. legis nunqz fuit dns
rectissime usucepise 9 euz qui legis fict. dns. fuit.
Sit. q. relictis ceteris omnibz interpretat. uera huius tx
interpretat. qz utilis rei uendicat. de qua tx ntr. agit
h. pot competere et competit multoties sine dominio ut
e. tx magistralis in materia in l. fi. s. de heredi. uel act.
uendi. quez omnino uide sm. huius tx sent. 9 et omni
uz ueterz opez relataz in tx. b. descendit intelechus tx
in d. l. cuz ueterz s. de donat. ante nup. et in l. mortis
causa cuz. l. precedenti ff de dona. causa mor. sm quez
etz tx intelechuz facilis e huius nri tx intelechus hic. n.
ex tacita parciuz conuent. ui det donatarius pp tes ante
causaz alimentorz promitere uel cedere dominiuz do
natori pp qz tacitaz cesionez competit rei uendicat.
utilis prout competit in d. l. fi. et hoc obseruauit Bar
uulgo non satis notis in l. 1. n. 20. s. de act. et oblig. et
Paul. in l. 1. C. de inofficiosis dona. deniqz pasiz reperies
apud iu. Con. et autores utilez rei uendicat. 9 compete
reei qui dns non e ut in l. uxor uiro ff de dona. inter
uirz. et in l. metuz s. uolenti et s. lz ff qz metus causa
in l. idez pomponis ss. de arbore ff de rei uendicat.
et in l. in cause s. inter duz ff de minoribz. in propo
sita aut. dotrina moneri deces ne in petit. tua domi
nuz te ee afirmes qz cuz dns non sis intent. 9 tuaz
probare non poteris et cades a causa iusta Bar. re
ceptuz in l. quidaz in suo ff de conditio. insti. factuz
igit simpliciter narabis et concludes tibi dominiuz
restituenduz ee qz quidez si recte inspiciat monui
se uidet Impera. h. Unde infert qz quezadmoduz
rei posesor uero dno. agenti rei uendicat. pot oponere

152

de utile dominij tertij iusta doctrinam Bar. comuni
ter receptam in l. si insulam ff solutoma. non poterit eo
dem modo opponere de ut. huius hauentis utilem rei uen
dicat. quia nullum dominium habet
Infert etiam ex superiori doctrina intellectus l. 1. C. co
munia de leg. ubi act. cois ypotecharia ei qui uere
dns e. q ex cogit qz talis act. utilis e sm ea que dic
ta sunt in superiori art. Neq obstat q pignus in re pro
pria constitui non pot ut in l. neq pignus cum simi libus
ff de reg. iu. quia tx ille loquit in pignore partium co
uent. constituto non in illo q iuris auctoritate des
cendit unde nullo modo admiti pot cois illius tx in
telectus de quo per Jas. in l. 1. n. 103. Alcia. n. 31. in l.
1a ff de leg. 1. habens q hypoteca que legatario dat
non inteligit pro spe legata sed pro ceteris bonis de
functi quia talis interpretat. uerues et menti impe
ratoris repugnat. Alia tn. e in illo tx dificul
tas silz qn fieri posit cum rei uendicat. directa con
currere actem personalem ctra reg. tx ins sic itaq inst.
de act. huic dificultati cois resolut. non satisfe
cit defendens q qn act. personalis dat e ad
perficiendum et integrandum fragile dominium
arg. tx in l. in bello. ss. si qs seruum ff de captiuis
et post. qm quantum hec interpretat. sit aliena a
reg. iu. ciuilis satis expeditum fuit superiori art.
unde eleganter et uere dicendum e. nobis non
ee uero dno dari actem personalem per qm pretendi
mus rem nobis traditam ut in l. 5. ff de uerbo. quem
ad modum uero dno act. commodati et depositi
competit et quia heres de euict. non tenet. l. cum pa
ter ss. euictis ff de leg. 2. et solum retradere obli
gatus e. iustisime legatario hec personalis act.

competit ut res sibi tradat quod facilius expediri potuerit quod actus in rem et hunc intellectum praesensit glossa in §. nra. inst. de leg. observat Alex. in d. l. 1. n. 31. de leg. 1°.

Circa intellectum huius glossae magne et huius textus tractari et resolui oportet non satis tractatam nec resolutam dificultatem et est quod in pacto legis comisoriae et adiectionis in diem ueniente condit. resoluit ipso iure dominium ut constat ex l. 1. et 2. ff de in diem adiect. et titulo sequenti de lege comisoria in nro. uero textu et similibus sine noua tradit. dominium non reacquirit glossa dixit esse speciale in illis duobus contractibus quod ex ea uideri potest in l. tradit. C. de pactis in quo glossa errauit quoniam in omni contractu emptionis et uenditionis aposito pacto resolutiuo idem obseruamus ut est textus expressus in l. 3. ff de contrahenda empt. et in l. si hominem ff de usucap. quem uide et ualde nota et hoc non esse speciale in his duobus contractibus docuit Bar. in l. 1. ff de donat. quem multi alij sequunt prout resoluit Coua. li. 3. resolut. c. 8. illud uero pro diferent. rat. et omnium iurium intellectu obseruare debes quod sicut contractus emptionis et uenditionis solo consensu celebrat. ex pr. insti. de obliga. quae ex consen. cum similibus ita etiam si apre. apponat condit. resolutiua ipsamet condict. resoluit cessante consensu superaduenti condit. resoluto igitur contractu reperit tradit. nuda quae eficax non est ad transferendum dominium l. nunquam nuda ff de acquiren. rerum dominio et sic uenditor resoluto contractu principali uenditionis sine ulla alia tradit. recuperat dominium. Ce terum si contractus consensu non perficit Sed est

necesaria tradit^o ad ipsi^q ualorez non sufficit cō
sensus ad resolut^es ipsi^q qz sicud neccesaria fu
it tradit^o et consensus ad perfect^es ipsi^q sine qq
nec ɔ̄chus habet nomen ut in tt^o qq modis re ɔ̄hit
obligat^o ita ad resolut^es ipsi^q oportet utrunqz inter
uenire qz igit donat^o sine tradit^e non perficit
et illa propie donat^o dicit qp tradit^e celebrat l. se
natus §. i. ff. de donat causa mor. et dixi in Rca. s.
merito sine tradit^e dominiuz non resolui
gl^a [illegible] Ad. l. 2^a C. de donat qz sub mo
Coligunt gl^a Bar. et omnes ex hac. l. posse soluz tez
pore resolui dominiuz qp opio fuit azonis in suma huius tt^i
idez coligunt gl^a Bar. et ceteri ubi Jas. dicit cōez opez in
l. si. per tx. C. s. de delegatis et qz uis obstare uideat tx in l. obli
gat^es fere §. quos placet ff de ac ^e et oblig. ubi habet temp^s
non ee modus inducende uel tolende obligat^is respondet Bar.
seqq ceteri qp diuersa causa ē act^is personalis de qua loqui
t tx in d. § placet et differenti^es probant ex eo qp directus
dominiuz tanq^s inherens rei transferi pōt non sic act^o per
sonalis que inheret rei ut in l. 3. ff pro socio que quidez rat^o
eficaciter concludit in translat^es translat^es dominij realis
et actionis personalis sed nihil penitus concludit circa
resolut^es qz sicud sunt certi modi qq obligat^o personalis
tolit ita etz sunt certi modi qq dominiuz transfert p
qp uidet periculosa stricto iuris rigore azonis et alio
z opio et magis respondendus uidet qp finito tezpore
tt^o resolbat ob causaz non secutaz ut in l. 1. s. eo. et in l.
1. in fi. ff de condit^e sine causa resolutu uero ɔ̄chu agat
condit^e sine causa uel utili rei uendicat^e ad recupe
randuz pristinuz dominiuz antiquus ius tainkelac
tuz tx in l. 1. s. eo. negari tn non pōt azonis opez vela
taz ee in l. prout habet in l. 7. tt^o 4. p^a 5. ubi dev. ad.

Hector

adverbuz referunt

eodez etz errore videt gl.a Bar. et ceteri omnes h. intelligere tx in l. supreme anthibs. C. de lega. dicentes legatuz temporale per lapsuz temporis resolui et ita resoluiut non soluz intelligat it.o et causa legati resoluta sed ipsuz dominiuz etz ipso iure resolui constituentes Porat.e decidendi et sicut verilegate dominiuz sine ulla tradit.e in ipsuz legatariuz transferat ut in l. a titio ff de furtis et in l. cuz pater ss. surdo ff de leg. 2o. ita etz p.o riuz dominiuz ita etz post temps dominiuz resoluat sine ulla tradit.e ut in l. sm naturaz ff de reg. iu. que quidez rat.o evidenter falsa e. qz tx in d. l. si loquit etz in donat.e et in fideicomiso in qq duobs casibus non transfert dominiuz ipso iure sine tradit.e prout in donat.e e tx in l. senatus ss. 1.o ff de dona. cau. mor. de fideicomiso aut ex doctrina Bar. in l. 1. n.o 8. ff de leg. 1.o recepta coor. sm Jass. h. n.o 32. Rursus dominij translat.o que in legatario sine tradit.e fit e dominiuz fragile ut in l. si tibi homo ss. cuz serbus ff de leg. 1.o resolut.o vero sm eos dez e. perfecti dominij et ireuocabilis Unde tutior videt intelectus idez quez habuisti in hac l. 2. sibi q in d. l. si resoluat it.o et non dominiuz

Repetitio tx in c. uers. de conditio. app. Toleti abita pridie idus maij anno 1582. luisio Sotelo authore

Ex quo tx dd. tales colligunt conclusiones res donata eccl^e sub modo statis e eccl^e nec reuocat^r modo non ser[uato] nisi hoc in contractu sit expressum. q[uam] concl[usion]em ex n[ost]ro tx deduxere gl^a, Car, Abb, et Prepo. h[ic]. idem Abb. et Feli. in c. uers de foro comp, cois, s[ecundu]m Coua. li. i. ua ria. c. 19. n°. 6. Probat^r q[uod] ex l. libertas 17. §. hac lea condit^e C. de rescindenda uendit^e l. rebus. C. de rer[um] permutat^e l. legem et l. uez res. C. de dona tio. l. si donatis C. de [con]hendo empt^e. tradunt Bar. Al[ex]. Cino Salic. et alij in l. i. C. de do lis ff. de conditio. et demonstra. idem Bar. in l. sti bi legatum ff de lega. 3. idem Bar. in l. stu di in pr^o. ff de lega. i. idem Bar. in l. huiusmo legato. nominatum idem Bar. in l. cum mota. C. de transactio. [illegible] tradunt Bal. Pau. Jas. Dec, et Alcia. Jmo, et Soci, et [illegible] dd. in l. si heredes ff de condi[tio]. ob causam et in l. liberto §. lucio ff de annuis lega. Paul. de Cas. in l. i. ff de dona tio. Corse, in singulari v^o. contractus, Bald. in o bellis de dote. b[e]n par. privilegio. 50. Tiraque.

derectrahi conuentionali in fi. n°. 11. et 19. fulgo inl. julianq §. offerri ff de actioni. emp. Bal inl. filius b3 C. de collatio. Rebufius inl. maiore ff de uerbo. sig. idez in concordatis in Rea de collatio. §. prefati qz ordinary v°. hoc modo Sarmi. selectaz. interpre. li. 2. c. 3. Cuia. li. singulari, consultatio consultat. 2. gregorius lopez inl. 6. tt°. 4. pª. 5. glª. 1.

Ratio dubitandi

Huius decisionis rationez dubitandi prebuit tx inl. 1. C. de donatio. que sub modo. b. idest actionez qua dominium prestinuz tibi restituat et tx inl. sicut proponis. C. de condit. ob causaz b. non e iniquuz act̃ez condictionis ad repetitionez rerez donatarz tibi qui patri successisti decerni. qua parte caluere probant modo non impleto donationez reuocari. idez ergo si a ponte fice statui deberet. Sed ex eodez tx ratio vrgentissima dubitandi oriri potuit qz aut condictio exhibisse proponit et tunc nulli dubiuz e donationez ualuisse et non solũz ab eccla. uez nec a priuato a uocari posse probat tx inl. 1. et 2. ff. si pecuniaz ff de donatio. l. qui absenti 38. §. 1. ff de acquiren. posse. l. siquidmater. 5. C. de donatio. que sub mo. + aut non exhibisse et tunc nihil e qz reuocari possit cuz eo casu nihil donatus censeat c. de illis 5. contra et probat tx inl. 5. tt°. 4. pª. 5.

regia. l. 5. tt°. 4. pª. 5.

tet qs

tet qz ex conditionis difinit° qz tradunt Bar et
dd. in l. 1. n°. 1. ff. de conditio. et demonstrati
ut conditio sit quidaz futurus euentus in quez
dispositio suspendit' constat igit' debere cessa
re dispossitionez si conditio cessaberit
Quare gl^a. et dd. uexant' in nri tx rat^e reden
da et gl^a 2. ff. duplicez assignbit intellectuz quoz
primus qz exprese tx ǝ dicit ab eadez gl^a. et docto
ribus coer reijcit'. Unde ipsa respondet tx primá
partez in donatione sub modo facta procedere
ubi non erat actuz ut modo non impleto donatio
reuocaret' in 2^a. parte id erat actuz exprese
Quez intellectuz sequunt' doctores antiqui coer sm
Preposi. ñ. n° 6. et ad litt az uidet' probari ex tx
inl. siut proponis. C. de condi. ob causaz. hac
si placita ... non ... donatio resolbe
ret et ... non ... actionez condictionis
ad repetir^e z rez donataz tibi decerni apparet
igit' in illo tx uindicat^e z dari qz hoc actuz erat
exprese ut ex uerbis tx constat et probat tx in l.
cuz res. C. de donati. §. cuz aut cu certa lege pre
dia donasti incerti ... actione ad placitorz obse
quia urgeri sm legez donationi dictaz conbenit
in quo tx donator donationez non resolbit sed a
git ad modi implementuz qz hoc non erat ac
tuz exprese ita ad notabit Accur. §. 2. scolio
Bar. in d. l. si ut proponis n°. 4. et Bal. n°. 6.

Pro quo

1. gl^e. intel lectus coīs

Pro qua intellectu faciunt v. tx in l. liberto Slu[...] ff. de annuis legatis [...] & [...] si conditione supra scripta recipere legatam sibi pecuniam ubilius Se bastiano [...] noluerit nullo modo heredis meos ei obligatos esse volo sed habere sibi pecuniam et c. Respondi Rempublicam testatoris volun tati parere compellendam ac nisi faciat summa restituturam ex quo tx Accur. huius gl.e in tellectum notabit quem c. sequitur Bar. eam doctri nam dicit veram et menti tenendam Baldus in l. dictam legem C. de condict.e ob causam n.o 6. sequi tur Iraquelus de retrac. conventio. in fi. n.o 15. Sed licet iste intellectus communis sit eum que in se ve rum dicat Anto. de Butrio [...] tn. recedunt idem Butrius Cardi. Abb. et Prepo. [...] idem Abb. et Feli. in c. verum n.o 7. de foro compe. dicen tes non solum literam tx pervertere violari sed et in se esse falsum probant quod hoc ex d. l. 1. C. de donatio. que sub mo. ubi non apparet expresse dictum ut modo non servato donatio resolveret[ur] resolvit[ur] tn. ut c. patet dicunt quod c. esse casum gl.e opem Sed certe ille tx non me in contrariam sententiam traheret quippe cum c. et si non esset actum potuit tn. donatio ex alio capite iustissi me revocari nempe ob causam alimentorum de qua in illo tx agit[ur] quod innuit tx c. vers et[iam].

Reprobat[ur] te. 1.o intellec tus communis

et3 uindicationez quoqз Diui principes in hoc casu dandaз ẽe sanxerunt q̄ et3 obseruant gl^a. si. Bar Bal. et dd. ibi. gl^a. v̄. mortis causa in l. 1. ff de donatio. Coua. lib. 5. Comenta. iuris. ciui. c. 10. n̄. 1. et notant plures quos refert Coua. lib. 1. uariarz resolu. c. 14. n̄. 4. q̄ adeo indubitanter procedit ut ludo. Roma. cons^o. 284°. existimet donat^ez de qua in pr^o n̄ri tx posse ab eccl^a reuocari simo dus ẽẽt appositus ut alimenta prestarent et nõ ẽẽt prestita ut in d. l. 1. C. de donatio. que sub. Vnde l3 ille tx paruz gl^e opni refraget aducta ɔtra eandez pondero v̄. tx in l. fi. C. de reuocã. donatio. ibi. uel quasdaz conuentiones siue in scriptis donationi impositas siue sine scriptis habitas quas donationis aceptator expopondit minime implere noluerit quo in loco Justinia. causas reuocande donationis recensens enumerat istaz et tn. non requirit q̄ hoc actuz ẽẽt exprese conduxit in istaz partez tx ubi reuocat^r donatiz et si actuz non ẽẽt de reuocando in l. cuz te C. de pactis inter empto. et uendi. ibi. poterit tibi ea res non ẽẽ fraudi quando non impleta promisi fide domi

Gar. h. lib. 5. 3 nouer. c. 9 o.

nij tui

nij hu ius in suaz causaz reuerti conueniat nec in d. tx nec in d. l. si. aliqua specialitatis ratio cō siderari pōt. Aparet igit' iu opt̄imo coēz opez agl' et cōni recessise q̄ q̄z uezs sit ex ī. etz dicendis cō stabit

Cardi. intellectus quita et cōis ē.

Unde Car. existimauit tx nr̄uz in donat.e fac ta submodo loqui speciale tn. in eccl.a ēē ut eo non seruato donatio non euanescat nisi hoc actuz ēēt exprese regulariter in priuatis secus qz et si tunc non ēēt actuz donatio tn. obmodi defectuz euanesceret. Difert intellectus iste ab eo quez tra dit gl.a quia ille generaliter uult datuz submodo non reuocari nisi inter partes ēēt conuentuz. Cardi uult id soluz ad eccl.az pertinere regulariter tn ōtra. Rationez aūt specialitatis illaz asignat qz donatuz eccl.e pro anima donatuz censeri c. ponti fices 12. q.e 3. c. requisisti. 15. q.o nec ē ōtrariuz ō detesta. illaz qz donationis causaz ēē finalez mo duz aūt impulsibaz et cuz cause impulsibe defec tus donationez cesare non faciat ut in l. 2. §. si. ff. de donatio. donatio igit' h reuocari non debu it. Qui intellectus plane uidet' procedere nec ōtra

gl.az

glaz oposita aliquid urgent cuz que sequit Abb
h. n.º 2. Prepo. n.º 6. Bal. inl. dictaz legez n.º 6. C.
decondi. ob causaz. Pau. de Cas. inl. 1. n.º 5. ff de
donatio. ludo. Roma. in l. si pecunia inpro. ff de
condit indebiti feli. ind. c. vers n.º 7. et ē coiz
sm. Coua. ubi s. In quo coni intellectu duo dic
ta ueniunt discucienda primuz an ntr. tx in mo
do possit intelligi 2.uz utruz modus donationis eccle
relicte impositus causaz contineat impulsibaz. Pri
muz dictuz cuz gle. intellectu concernit cuz que
Sequit Inocen. Petrus uterque Abb. Antiquus et
Panormi. Cardi. dicens coez inpro. et Prepo. h.
et Denique omnes etz moderniores qui ucus que
de huius tx intellectu egerunt et ita ntr. tx. coer
sumat. Ex quo intellectu primaz remobent ratio
nez dubitandi tx non in condi̇tione sed in modo in
telligentes. Neque in ɔtrariuz aiunt aliquez moue
at ntr. tx sub conditione donatez appellantez non
sub modo. Quia et si ea impugnatio non leuiter
urgeat cuz per eaz expositionez litera tx uioletur
respondent tn. non ēē id apud Iu.e Con. nouuz
ut conditio pro modo ponat ut satis constat ebe l.
liber

l. liberto § lutius ff. de annuis leg.

liberto §. lutius ff de annuis legatis. t. lutius titius patrie sue sebastanorum centum legauit itaut anis alternis certamina celebrarent que v. modum faciunt in legato prout inquit tx in l. demonstratio falsa §. si ff de condi. et demonstra. t. quod si in hoc legatum sit ut ex eo aliquid faceret sub modo legatum uidetur. et docet gl. in Rubro C. de donatio. que sub m. Bar. in l. l. et t. gl. ut legatorum nomine caueat idem Bar. in d. §. thermi ligo n. 2. et aduc hec dispositio conditionalis appellat in d. §. lutius t. quod si condit. suprascripta et t. quesitum e. an si res publica conditionibus in testamento scriptis postea non paruerit. facit aduc expresior tx pro ista

l. Meuia 44 ff de man. tes.

opinione. in l. Meuia decedens ff de manu. testa. t. Sacus eutichia et hyrene omnes sub hac condit. liberi sunto ut monumento meo lucernas accendant. et t. Modestinus respondit neque contextu uerborum totius scripture neque mentem testatricis eam esse ut libertas sub conditione suspensa sit. Rursus facit l. ea condit. 14. C. de rescinden. uendi. t. ea condit. distractis predijs ut quod rei publice debebat qui comparabit restitueret. non leuem etiam authoritatem prebet

Pau.

Pau. in l. eaque 58. ff de donatio. inter uiuum §. sub ea conditione ut si per me meos que mores non steterit et §. Respondi si conditio eius extiterit peti posse Deni que faciunt hic in l. societatem 77. in pr.º ff pro socio et in l. 2. §. fi. ff de donatio in eam que sententiam ueniunt Bar. in d. §. thermulis n.º 5. idem cons.º 4. incipit factum tale est. Pau. in l. ticio centum §. ticio centum el. 1. n.º 2. ff de conditio. et demons. idem in l. si quis n.º 2. ff de conditio. insti. Petrus Rebuffus in concordatis in Rea de collatio §. prefati que ordinarij v. hoc modo idem in l. maiore ff de uerbo. signi. Sarmi. selectarum. interpre. lib. 2. c. 3. n.º 5. Cuia. lib. singulari consultatio. consultat.e 2.

Ex quorum patrum doctrina inferri posset errasse Accur in d. l. meuia 2.º scholio dum dicit impropie §. sub conditione libertatem datam cum propie sub modo diceret conditio. n. pro modo propie poni pot et econtra nihil impropiando ut ipsi docent. Et si his iuribus tanta que doctorum autoritate non probaret propie poni posse conditionem pro modo negari tn. non pot quin dubium sit utrum uter hic in condit.e uel in modo sit intelligendus quo casu tenendum est iuxta receptam sententiam dispositiones modales esse non conditionales ut sic saluari possit pre

dicta

dicta cōis opīo ita uidet' inuere tx inl. quero . 57. §. inter locatorez ff locati ē et ideo si penaz petere cepit is qui pensionib9 satis non fecit pro futuraz locatori doli exceptionez ubi exceptio necesaria ē que alias non foret si dispositio conditionalis eēt per quez tx ita docuit magistraliter Bar. n.° 2. et 12. inl. cuz mota C. de transactio et ē. euz sequit' Bal. n.° 3. Ange. et Pau. n.° 5. Alex. dicens cōez. n.° 8. Jas. n.° 2. Dec. n.° 6. idez Bal. inl. et si post tres n.° 7. ff si quis cautio. Alex. ubi etz dicit cōez cons.° 102. n.° 4. uol.e 1. et Areti. cons. 150. Pro qua opīne facit legatuz sub conditione ut aliquid fiat legatuz modale censeri inl. quoniaz C. ~~de donatio. et uidebatur legatuz conditionale dici debere uel saltim vez ēē dubiaz~~ de rerum permutat.e ubi notabit Bal et inl. cuz res ubi etz Bal. notat C. de donatio. et uidebat' legatuz conditionale dici debere uel saltim vez ēē dubiaz. Et lz his fortissimis argumentis cōis opīo fulciat' aduc mihi id non probat' in ɔ̄trariaz qz opēz me aducunt sequentia

Reprobat iste 22. intellectz cōis

Primuz moduz pro conditione impropie poni ut docuit gl.a inl. l. meuia gl.a 1. inl. societatez in pr.° ff pro socio Bar. inl. arbitroz eiusdez legis n.° 1. Feli. plura in proposito aducens inc. cuz Joanes n.° 3. ɔ̄. de fide instrumento v.° cuit propie exaudiri debent l. non aliter 67. ff de leg. 3.

leg. 3. l. fi. ubi notat Bal. C. de his qui ueniaz etatis imp.
tunc aut v. impropiari possent qa in propio sensu non pos
sunt stare ut in l. sed et si possessori. 11. §. si iurauero ff
de iu. iuran. hc in §. fi. insti. de adoptio. docet Bar. in
l. si tibi 29. n. 1. Pau. n.o 7. Alex. n. 3. ff si certuz petat
Sed ntr. hc posset in conditione intelligi ut ex j. dicendis
apparebit non debet ergo eius litera uiolari uel potius
destrui.

Facit non leuez inter moduz et conditionez constitui
diferentiaz cuz conditio impleri debeat ante emolu
mentuz consecutuz modus aut post. probat utrunque
primuz in l. qui duobg 23. et in l. qui heredi 44. §. pla
utis et in l. qui sub condit.a 110. ff de conditio. et demons.
2uz. in l. 1. C. de donatio. que sub mo. hc in d. §. ther
milis et utro uiqz dd. gla. fi. v. condit.a Bal. in l. cuz
eoz n.o 5. C. de senten. et interlo. omniuz iud. Tiraque
de retractu linagi. §. 1. gla. 2. n.o 34 et 35. Sarmiento
lib. 2. Selecta. c. 3. in pr.o. non igit dici pot pontificem
terminos iuris ignorase aut sciens et prudens eos euertisse
Maxime cuz et a pontifice pene eadez interpretatio re
ijciat uidelz eoz qui exponebant (labores. i. noualia)
in c. ad audientiaz de decimis p illud priuilegij pra
ua quadaz interpretat.a peruertentes et c mandamg
quatenus

quatenus non permitatis hoc fieri nansi intelligeremus tantummodo de nobalibus ubi ponimus de nobalibus de laboribus poneremus. Rectius igitur presens praua interpretatio dici potest cum potius tex euertat quam interpretetur. et quod predicta com. opinio sit falsa ex eo etiam colligitur quod non solum contradicit tex in d. sub condit.e sed etiam in v.o donatio donatio n. sub modo non dicitur propie donatio ut probat tex in l. si tibi pecuniam 20. ff si certum petatur et ibi notant Bar. et Alex. in pr.o fas n.o 6. Dechus n.o 2. probat etiam tex in l. 1. ff de donatio. ibi itaque cum ipse dat ut statim fiat accipientis si tn. aliquid factus fuerit vel non fuerit velit id ad se reuerti hec non propie donatio dicitur et ibi notat Bar in pr.o fecit tex et que ibi notant dd. in l. aquilius Regulus ff de donatio. notat Decius in l. Diuus n.o 3. ff de regu. iur. et plures referens dicit com. franciscus vivius ab aquila lib. 4. com. opum. p.a 204 Melius igitur iste com.is intellectus totius tex litere destructio appellaretur Maxime cum tex de donatione sub conditione loquatur que propie donatio dicitur ut probat ntr. tex et docet Accur in l. 1. ff de donatio. v.o secutum secunt quod Bar. Cuma Pau ceteri quod com.er per tex ibi. in l. 2. §. si pecuniam ff de donatio dicit com. Curth. Juni. in l. 1. n.o 73. ff si certum petatur Pius phichardus lib. 3. com. opum p.a 127. Et non Solum com.is intellectus ex superioribus conuincitur Sed et apertius ex eius 2.o dicto.- Dicunt n. Car. et se quaces causam finalem legati

eul.e

eccl^e relicto animaz ēē testatoris moduz aut impulsibaz
continere modo ita qz cesante legatūz non reuocari aiūt
quasi aduc causa finalis legati duret. cui dicto multa
urgentia repugnant et inprimis ntr tx vetento. n. coni
intellectu casus indubitabilis decideret' uidelz cesante
causa inpulsiua non cesare dispositionez ut notauit gl^a
v. cesante inc. post translationez s. derenuntia. gl^a. pen.
inc. etsichristus de iu^e iuran. Bar. et dd. in l. 2. §. fi.
ff de donatio plura tradit Tiraque. in ttt de causa cesā.
limitat^e. 1. inp 2°. Rursus conē dictuz ad tx diuinat
non. n. iu^e probat' finalez causaz donationis eccl^e re
licte salutez anime ēē tunc. n. id procedit qn^o donator
nullaz donationis causaz exprimit ita loquit^r tx ind.
c. pontifices et tx ind. c. pontifices. requisisti. at ue
ro cuz testator unicuz moduz possuit prout h. modus
ille consset' causa finalis ita probat l. qzuis. C. de
fidei comisis et ē perilluz tx notat gl^a. fi. docet Soci
cons^o. 87. incipit procerto co^a. 2. Precipue cuz mo
dus talis atestatore adijci potuisset inquo seruan
do anime eius consuleret' et eccl^a sine damno al
terius omitere non posset ut si titio aliquid restitue
re iuberet uel indotem orphanaz uel inalimenta
pauperuz uel redemptionez captiuoruz ēēt relictuz

Dein

Deinde qz si dedi eccl.ae fundum ea pactione ut solberet
debita mea tertio talidie fortasis .n. cum pere qre proffi
cis certo solbere non poteram qp si non solbisem penam pro
miseram iniquum foret dicere pactione non seruato
qz modus adiectus causam finalem non continebat non
posse me contra eccl.am agere eam qz cum meo damno locuple
tari. Conducit etiam contra coem. Bar. doctrina qz est sequit.
Alex. in l. 2. ss. fi. n.o 2. ff de donatio. modum respicien
tem piam causam in dubio illam censeri finalem tenet idem
Bal. in l. dictam legem n.o 5. C. de condit.e ob cau. Caro.
Ruinus. cons.o 137. incipit uerbis utriusque testamenti.
n.o 10. lib. 2. consilio. Nec ad rem pertinet que notauit
Preposi. hi. n.o 6. et eum secutus Tiraque. de causa
cesante limita. 1. n.o 53. dicentes eam dictam doctri
nam intelligendam quando eccl.a ad excludendum pri
uatum ageret secus hi ubi ex eo qp causa esset fina
lis eccl.a excluderet. id .n. non faceret ut una sub
stantia diceret diuerso iure censeri contra inc. qz cir
ca 22. infi. de priuileg. l. cum quiedes 23. vers. qp ab
surdum ff de usucapio. notat Bar. in l. centurio
n.o 26. de uulga. Nec uerum est dicere qp si modus
contineret causam finalem eo non seruato donatio
reuo caret cum in ea specie potius eccl.a ad modi
imple

optima ratio ad conuincendam car. opem et coem

implementum compellat donat.a tn. non pribet ut tes
tat Ripa dicens coem in l. si. q.e 52. C. de reuo candis
dona. idem lib. 2. responsorum c. 28. n.o 20. refert et se
quit Juli. Clarus lib. 4. receptarum senten. §. donatio q.
21. n.o 5. Deniqz contra coem facit elegans et noua con
sideratio quod si modus ad iectus causam contineret impul
sibam prout Cardi. Abb. et dd. testant non compelle
ret eccla. ad eius implementum compellit tn. ut idem
dd. coer fatent ergo modus non contine causam impul
sibam, sed finalem si n. eet impulsiba non compelleret ad
implementum ita eleganter docuit Papinia. in l. ticio cen
tum 70. in pr.o ff de conditio. et demostra. E. titio centum
ita ut fundum emat legata sunt non ee cogendum
ticium cauere sextus cecilios existimabat quoniam ad ipsum
dumtaxat legati emolumentum rediret. ubi ad cauen
dum non compellit quia causa legandi impulsiba fuit
idem probat tx ubi gl.a Bar. et dd. notarunt in l. 2
§. si. ff de donatio. E. si uero alias quoque donaturus
titio decem quia interim stichum emere proposuerat dixeris
in hoc ei dare ut inde stichum emeret mortuo sticho
pecunia apud eum remanebit. et in istam partem condu
cunt plura que latissimo sermone tradit Tiraque.
de causa cesante limita. 1. in pr.o Ex quibus impro
bandus benit iste. 2.s. cois intelectus ut pote qui

non solum diuinationem sed et falsitatem continet et aduersus eum pugnant nostri tex. v. ut ex superioribus constat ab eo que intellectu recessere Hostiensis Joa de ligna. et Prepositus parum sibi constans. h.

Refutatio eorum que pro contra legant

Neque comem opem aliquid iubant. l. liberto §. lutius ff de annuis lega. l. meuia ff de manumi. testa. l. ea que ff de donatio. inter. l. 2. §. si ff de dona. l. ea conditione C. de rescindenda uendit. ubi conditio pro modo poni pot. id n. procedit qn. ex adiunctis colligi pot utrum dispositio modalis eet uel conditionalis. si n. ante emolumentum consecutum impleri deberet hinc conditionalis diceret si uero post modalis et q in dictis iuribus euidenter aparet legatarios prius emolumentum habere debere quam onus impleberint ideo condito pro modo exponit. Rursus hec v. sub conditione ut semper faciunt modum non conditionem ita notat Joa Andre. in tt. de instrumen. editio. §. nec uero col. fi. Bar. in l. nihil n°. 2. ff de coniungen. cum emanci. libe eius. idem Bar. in d. §. titer milis n°. 5. idem in l. societatem §. arbitrorum n°. 2. ff pro socio. idem Bar. in l. cum eorum in pro. ubi etiam notat gl. C. de sententijs et interlo. omni. iudi. et Bal. n°. 1. idem Bal in l. cum res n°. 1. C de donatio. idem Bal in l. uni. in fi. prij C. de caducis tolen. et Alex. in addi. idem Bal in l. ea conditione C. de rescindenda uendit. Ange. in l. 2. ff de donat

Detis

Deci. in l. cuz mota. n.º 6. C. de transactio feli. in c. cuz Joa n.º 2. de fide instru. Sarmiento lib. 2. Selectaꝝ c. 3. n.º 5. ii. uero hec interpretatio cesat cuz ex adiuntis non cons tet q.º emolumentuz conse qui debeat ut ex uerbis n͞ri tx patet ib. uez cuz alicui eccl.ᵉ possesio quelibet in terposita condit.ᵉ donat.ᵉ a donatore postea donuz reuoca ri non pot. que v.ª recto iudi[ti]o euz sensuz accipere non pos sunt ut in modo intelligant prout cois intellexit.

Minus etz coez iu bat dicere in dubio interpretanduz e͞e ut potius modalis q͞z conditionalis sit dispositio ut ex dicto §. interlo catorez tradunt Bar. et dd. coer in d. l. cuz mota q͞d neganduz censeo in n͞ri tx specie tale dubiuz uersari cuz aperte tx in conditione loqua tur. q͞d si in dubio essemus aduc contrariuz dicerez imo dispositiones censeri conditionalez non modalez q͞d mihi aperte probat Sceuola in l. a testatore 108. ff de condi. et demons. ib. a testatore rogatus ut aceptis cen tuz numis hereditatez restitueret q͞z v.ª dubia erant moduz q͞z et conditionez importare poterant et tn. co ditionalia e͞e respondit Sceuola ib. Respondi here dez conditioni parere non posse et idez probat idez tx apertis ib. Claudis magno ingenio de re aperte respon dit cuz posset dubitari an in proposito conditio e͞et ubi etz notabit gl.ª v. conditio et pro ista opinione o͞tra

coez.

toez facit elegans fundamentuz in legatis. n. interpreta
tio fit ut q minus e legatuz uideat l. apud Julianuz. 41.
§. seio ex facto et in l. legato generaliter 37. in pro. ff de legat
in contractibus etz interpretatio fit in faborez debitoris q si su,
mus in dubio l. ueteribus ff de pactis l. quidquid astringe
de. 92. in pro. ff de uerbo. sed minus e q contractus sit
conditionalis q modalis cuz possit conditio deficere et
sic reus omnino liberari non sic in modo b. n. prestita
cautione de modo implendo relictuz consequet ut in d.
§. thermilis q. cuz minus sit conditionalez ee dispo
sitionez id sequi de bemus q fundamentis dubius Decius
in l. cuz mota. n. 6. in nullaz uidet partez inclinare a com
m. recesit Jmo. in d. l. a testatore n. 2. et Alcia. lib. 5. pa
radoxo. c. 6. et Anto. gome. cois opis in memor. 1. tomo
uariaz. c. 12. n. 72. que mihi et si cois contradicat tu
tior opio uidet

Verus nri tx intellectus

Reprobata igit Car. et gl. sententia quaz utraqz coni
calculo recipit sit uerus et planisimus ad nruz tx in
tellectus pruz in donatione sub condit relicta generali
ter loqui quo casu reuocari donatio non pot in quencuz
qz euentuz. q2 aut conditio pendet et hinc cuz ex fu
turo euentu an donator obliget pendeat non debet
in sua potestate ee seipsuz liberare ita docuit afri
canus in l. qui balneuz. 9. §. amplius ff qui potio.

et gaius

et Gaius in l. potior. u. §. uideamus ff eo. aut extitit
conditio et tunc res absque dubio ē cum purificata con
ditione res perfecte sit ecclę eo modo quo eēt si a p.
pure donaret conditione .n. impleta idem ē ac si actus
a pro. eēt purus ita probat Sceuola in l. si. §. 1. ff de
uulga. sed si extiterit conditio due pure sunt et ō
quippe cum et si extiterit conditio due pure sint subs
titutiones et ō. notant Ange. et Alex. Tiraque
plures referens de retractu linagier §. 1. gl. 2. n.
27. aut conditio deficit et tunc de reuocando agi
non debet cum defecta conditione nihil datum eccle
censeat facit optime tx in l. decem ub. ff de uerbo. ō.
et solbente titio non liberabit Meuis qui nec tenebat
cum conditio stipulationis defecisset patet etiam ex eo
quod cum pendente condit. nihil aliud habeat eccl.
quam spem ut in §. ex conditionali insti. de uerb. oblig.
ea deficiente nihil ab ea auocari pōt neque in ea
specie dubitasse pontificem existimo. In 2a. uero
parte Alex. a predicta regula unum excipit casum
quando donator sub condit. extinctiua donauit uidelicet
si diceret quod illa res eēt eccl. omnibus annis quousque na
uis ex asia uenisset quod si aliquo anno illius aduen
tus defecisset donatio reuocaret tunc .n. licet per

dona

donationez res eet eccl^a. reuocaret in. condit^e ce
sante iusta quez uerissimuz intellectuz nulla px pars
litera ue uiolat. Ex quo intellectu talez colligo summa
riaz concl^ez donatio sub conditione relicta inquen
cunqz euentuz reuocari non pot nisi sub conditio
ne extinctiua eet donatuz hinc .n. lz durante co
ditione res eet eccl^a eatn. cessante reuocaret. qz nos
with conclusionez singularez existimo duz probat
donationez sub conditione ea pendente reuocari
non posse q in emptione docuit gl^a. in l. 1. C. de pe
riculo et commodo rei uendite gl^a. etz in §. 1. institu.
de emptio. et uendi. Hostien. in summa huius tt. §. 2
insi. Tiraque. de retractu linagier. §§. 1. gl^a. 2. n.
17 in donatione solus docuit Bal. in l. 2. §. si pecu
Ratio dubitandi sm. nostruz intellectuz
niaz. n° 2. ff de dona. Nec dicat aliquis iusta
predictuz intellectuz nruz px ratione dubitandi care
re potuit .n. illa ee et quidez fortissima q pendente
condit^e aduc res donata non tradit, ante traditionez
aut donator dns remanet ita docuit Sceuola in l. fi. §.
lutius ff de donatio. et addes et ut possit rez donataz al
teri donare et in euz illius rei donate dominiuz transfe
rre si a tradit^e ceperit ita probat tx in l. quotiens. 15. insi. C
de rei uendicatione. docet Bar. in l. 1. n° 6. C. de iur^e fisci
Dec^s cons^o. 238. incipit primo non uidet n°. 6. igitur
si do

sidonator dñs remanet pôt q alteri tradendo rez donare se
quit et sic posse donationez a primo auocare. Huic tn̄. du
bitandi ratione pôt multis modis satis fieri et primo q hoc
non ē presumendum cuz delictuz presumi non debeat ut
inl. merito. 15. ff pro socio notat Bar. inl. non soluz 8. §.
si ut probari n.° 3. ff de noui operis nun. in proposita aut spe
cie hoc ēē delictuz patet q aut nulla facta mentione pri
oris donationis 2° donabit et hinc incidit in crimen ste
lionatus l. 3. ubi in donatª notat Bar. ff de crimine stelio.
aut interrogatus negabit et hinc pena falsi plectit l. si
a debitore 28. ff ad l. Corneli. de falsis. Bar. inl. qui duo
bus n.°.. ff eo. Sed q lz delictuz non sit presumenduz
posset tn̄. comitti. Respondet talez donatorez remanere
obligatuz ad pretiuz primo persolbenduz ita in uedao
b9 uendita probat tx inl. quoties ubi dd. et Zasius re
petitª illi9 l. n.° 47. C. de rei uendica. Sed aduc tn̄.
obstat q lz pretiuz donationis primo persolbat aboca
r tn̄. ab eo res donata q iusta nrāz interpretatªz ēē
non debet Quia Respondeo q lz in extraneo hoc uez ē
sit in eccl.ª tn̄. hoc non procedit que ex primo contrac
tu ante traditªz uez dominiuz fuit conse et ita non pohuit
in 2uz per traditionez transferri ita probat tx inl. si: C. de
Sacrosanctis eccl.is. et ē notat gl.ª v. in rez Bar. n.° 5 et 17.
Bal.

Bal. in pr°. et Jas. n°. 4. omnes coer sm eundez in d. l. quoties n°. 4. gl.a si insi. inc. 2. s. de consuetu. et b. notant Ino. n°. 2. Abb. n°. 9. et Jas. in l. qui Romae §. Flavius hermes n°. 14. et 17. ff de verbo. Cova. lib. 1. var. c. 14. n. 3. insi.

Dificultas ex. l. 1. §. si: ff de reb9 eorum

Ex quo etz intellectu ex nri tx 2a. parte colligit posse ecclaz in contractu aponere pactuz resolutibuz dominii contrariuz aut in minore qui eodez iure fungit probat dificilimus tx. in l. 1. §§. si: ff de reb9 eoz ubi Ulpia. inquit si minor 25. annis predia emerit ut quo ad preciuz solveret essent pignori obligata creditori non puto pignus valere nam ubi dominiuz quesituz e minori cepit no posse obligari que tx decisio non soluz nro intellectui gl. et coni uez et iuris civilis regulis aduersat et in primis eiusdez Ulpia. responso in l. Julianus §. offeri ff de actio emp. b. venditor. n. quasi pignus retinere pot eaz rez quaz vendidit et l. qd si nolit. 31. §. idez Marcels ff de edilitio edicto. b. nam venditor pignoris loco qd vendidit retinet quoad emptor sati faciat. maxime cuz in d. §§. si: qd a lege intelligebat de ductuz fuerit in pactuz qd iustissimu e ut in l. non impossibile 51. ff de pactis. Non igit dici pot lesus minor qui in conventione adiecit qd a lege intelligebat ut probat expressus tx in l. inter eos. 52. §. cuz inter ff de fideiussori. b. nec auxilio etatis defendet actor non. n. deceptus videt iure coni venus vale

ualere ergo debuit in d. §. si: conuentio de hypoteca cuz
ea in re iur. coni minoris usus fuerit. Obstat etz q predic
ta conuentio de hypoteca pars pretij ee uidetur ut in l.
fundi partez 79. ff de contrahen. empt. 6. nan hoc
ipsuz preciuz fundi uidetur q eo pacto uenditus fuerat
Facit etz q uenditor non erat alis uerosimiliter nisi
cuz hypoteca uenditurg ut in l. si quis alienaz rez
46. ff de solutio. 6. nan non accepisset rez integraz
creditor nisi pro solido eius fieret et l. cuz eiusdez. 34.
ff de edilitio edic. 6. non nisi omnes uenditurs fuisse
probat melior tx in l. si. C. de pactis inter emp. 6. cuz n.
uenditor non alia lege ius suuz transferre pasius e
q̄z captionez ex uaria euz pati interpretatio conducit
tx in l. fistulas §. qui funduz ff de contrahen. emp.
et plura que latissime tradit Tiraque. de retracht li
nagier §. 23. gla. 1. n.o 2. cuz sequent. Rursq q
dendo cuz hypoteca aut in totuz ergo predicta co
uentio aprobari debuit aut in totuz reprobari facit
l. nan absurduz 7. ff de bonis liber. melior tx ubi in

minore

minore probat' exprese in l. cuz quereret' 17. ff de admi
nistrat^e tuto. §. adolecenti deferre ut aut in tohiz ag
nosceret aut a toto recederet. Repugnat etz eo casu mi
norez uel eccl^az cuz aliena iachura locuplectari q
iniquuz ēē manifeste apparet ex tx in c. ex tenore
11. fv^o. nos igit' de foro comp. facit regula locuplectari in l.
Vltimo 5tra illuz tx pondero eiusdez Vlpia. v̂. in l.
4. §. nihil aut ff de manumi. nan etsi pupillus emat
equm ē cuz fidez adimplere cuz sine damno eius hoc
sit futurus deberet ergo. conuentio d. §. fi. ualere si
quidez sine minoris damno ualere poterat. Ex qq
mirabilez illius tx decissionez dicunt Cuma. §. et fa
bia. de monte in tit. de empt^e et uendi. 7. q^e princi.
q^e 1. n° 2. Tiraquelus. que dificultati cedens. de retrac
tu. conuen. ad fi. n° 13. dicit induci non posse ut credat
quin litera illius tx mendosa sit aliter tn. ubi menda
eius uerset' non apperit credo tn. abeo sic dictuz ut
illius tx dificultatez fugeret litera n. 5 recitata ue
rissima ē et ultra q in pandectis florentinis sic inue
niat' facit illius tx ratio que litere afirmatiue adap
tari nullo modo pôt §. nan ubi dominiuz quesituz ē
minori cepit non posse obligari. que ratio id conclu
dit ut uenditio ualuerit pignoris aût constitutio
non

non. et manifestissime. ex l. 2. statiz sequenti deducit' ubi Pau. confirmationez pignoris a principe ee petendaz consitet'. Miror tn. Ariuz Pineluz uiz alioqui doctissimuz qui in interpretat.e l. 1. C. de bonis mater. 3. p.e n.o 52. fr.o ego ingenue. dixit in specie tx in d. §. si. otrariuz uerius et equius fore respondenduz quasi Iu.c Con. Vlpia. otra ueritatez et equitatez respondisse fateat'. Negari tn. haud quaquaз pot quin illig tx decissio sumaz contineat difficultatez adeo ut plures sint uiri doctissimi quoz aliqui illig tx immemores alij etz eius concij aperte otra Vlpia. responderint ita. n. singe. illig tx immemor in l. sin aut ff de pactis docuit posse tutorez curatorez ue minoris emere aliquid eius nomine et apponere pactuz resolutiuuz dominij. qз doctrinaz sequit' Jacobi. n.o 3. Pau. n.o 9. et Jas. n.o 11. in l. contra iuris §. si filig ff de pact. ~~inter empt.~~ idez Pau. cons.o 318. lib. 1. in fi. Bal. cons.o 415. lib. 2. Gocading in l. 2. n.o 194. C. de pact interempt. et b. Cagnolg n.o 56. et 57. Negusan. de pigno. 4. p.e princi. n.o 37. Brevig. decis.e 182. n.o 35. q expresse e otra tx in d. §. fi: cuig tx memor Curtig Juni. cons.o 146. aperte otra Iu.e Con. Vlpia. respondet et And. de isernia et Mateus de Afflictis in c. 1. §. 2. de feudo dato inuicez

legis

legis comiso. et Pinelus ubi s. nº. 53. N. iaz igit eaz
que sententiaz ɔtra Ulpia. dixit ueriorez idez Pine.
nº. 54. N. infert. 21. Sed lz hec opio ɔtra Ju. Consul
cois sit tantis que doctoz autoritatibz probet mihi tm
nefas eet ɔtra Ju. Con. respondere magis que equuz
existimo Ju. consul. uestigijs inherendo superari
qz ɔtra eos prout ɔtra stimuluz calcitrare. Predictas
qz opez falsaz ee nemo e qui non uideat cuz ɔtrase
tx habeat expresuz ind. S. fi. doctissimi que antiqui
ores in ea fuerunt sententia ɔtra coez inprimis qz fra
cis. Acursius Acursij glosatoris filis id docuit indis
putat que incipit titis uendidit euzque refert et
sequit Joa. And. in additis. ad specula. in Rca. de
pactis inprº. Alberi. inl. ad resolbendaz per tx b.
C. de predijs mino. Pau. Castren. sibi ɔtrarius cons.
112. uiso tenore insi. lib. 1. per tx ind. S. fi. fabia
de monte. ubi s. 7. qe. prin. q. 1. nº. 1. Cagno. in re
peti. d. l. 2. nº. 56. et 57. et Gocadi. sibi ɔtrarius con
si. 15. et 16. et pro ista parte aduci possunt Pau. et
Jas ind. S. si filius qz lz. prima facie ɔtrariuz uide
ant aserere remitunt tn. ad notata per Joa. And.
ubi s. qui istaz sequit opez et id eo falilis admi
terez ut saltiz Jas. uitez ɔtrarietatez. qbuis sciaz in
in ɔtrariaz partez citari per Curtiuz. d. cons. 146
Boeri

Boeri. et Negu. ubi. s. Stet igit. uera contra coez sen
tentia minorez uel eccl[i]az non posse apponere pac
tuz resolutibuz dominij q si appositu[m] fuerit nul
las uires obtinebit. Nec satisfacit Curtij. Cagno.
et Fabia. diferentia. Ulpia. Acur. et reliquos lo
qui cuz minor sine tutore contraxit cois uero opio
qn°. tutore authore q ea diferentia futilis appe
lat a Tiraque. improbat q3 a gocadi. et Pinelo
pot q3 facilimo negotio ex eiusdez Ulpia. rat[io]e impro
bari nam cuz dominiuz quesituz e minori cepit no
pose obligari si igit ex predicta pactione minor dns
factus e sequit non posse minorez etz tutore autho
re obligari cuz res minoris alienari sine decreto
aut quaq3 possit et hinc cuz cause cognit[io]e ut in l.
si predia .11. ff de reb3 eoz causa cognita preses pro
uintie debet id permitere non ergo curator solus
potuit distrahere. Neq3 etz placere posunt Cuma
Aflic. Negu. et Pine. maquinationes contra lx Ulpia
opositas eo colore ad inuentas q ea pacta non serua
re perniciosuz eet Reypub.

Mihi. In. ille §. non aceruitatez rigorez que pro ut ipsi testant continet Sed sm Juris Ciuilis regu las procedit. Sit igit uerus illiz lx intellec tus Verus intellectus d. §. fi:

qui.

qui aduc omnes dd terruit. ideo minorez E non obli
gari et si uenditio ualuerit qz minor emere predia
inconsulto pretore pōt ut in l. 3. in p2°. ff. de rebus
eo4. sic qz ualuit emptio pignoris aūt constitutio
ex eo euasit inutilis qz uenditor ante uenditēz per
fectaz in re que aduc erat sua pignus constituere si
bi non potuit ut in l. neqz pigno ff de regu. iu. nec
minor eo tempore quo dn̄s non erat rez alienaz obli
gare specialiter potuit cuz pignus in re propia consti
tui debeat ut in l. i. in p2°. et in l. et qz. 15. §. qz dicit ff de
pigno. et in l. si rez C. si res aliena pignori data sit post
qz. aūt minor dominiuz rei quesiuit incidit in edic
tuz quo prediuz sine iudicis decreto obligare prohibet
etz patre curatore ut in l. si pupillo4 §. si pater ff de re
bus eo4 ideo qz recte respondise Vlpia apparet pig
noris constitutionez non ualere ex eleganti ab eo tradi
ta ratē E. nan cuz dominiuz quesituz ē minori ce
pit non posse obligari. Cui uerissimo eleganti que in
tellectui obstat fortissima ratio qz Vlpia. ētradidor
Paulus in l. sequenti notabit uidelz qz cuz dominio pig
nus quesituz ē et a p2°. obligatio inesit ea tn. ratio lz
urgentissima non fuit adeo eficax ut Vlpia. ratēz
uinceret ideo qz Pau. E. Vlpia. sequitr pōt tn. res
ponderi qz qzuis a p2°. pignus cuz dominio queratur
et obligatio inerat tn. sm̄ ordinez intellectus semper do
mini

dominium precidere debet pignoris constitutio sic quod minorem dominum factum non potuisse obligari
Neque huic intellectui aliquid obstat ntr. tex diversa n. utriusque species est cum ipse in donat. loquatur in qua donator potuit eam donationi legem dicere quam voluit l. legem 9. C. de donat. et ita observat gl. 2. h. et sic res dona cum illo onere ad eccl. transit neque ula minoris vel eccl. lesio eo casu considerari pot hunc n. de lucro captando agitur in d. §. fi. de damno vitando facit in minore tex in l. causam. 20. ff de minori. et in l. si rogatus de manumissis vindic. et ita tex in d. §. fi. non habere locum in donat. testat. Cuma. b. n.o 1. et est com. opinio teste Pine. ubi s. n.o 54. et Tiraque. n.o 14. Sed non parum huic solutioni adversat tex in l. si adversus solvendam C. de predijs mino. ubi minor non pot facere pactum per quem donat. a patre factum remittat
Sed respondet tex b. loqui in pacto ex interbalo apposito hunc n. cum iam ius quesitum sit preiudicare sibi non potuit facit tex in l. qui Rome §. calimacus
N.o item quero ff de verb. ita interpretant. illum tex. gl. et Sali. b. Cuma. in d. §. fi. n.o 1. Pau. cons. 318. lib. 1. insi Tiraque. de retractu conventio. in fi. n.o 1. et 2. et Pine. dicens com. ubi s.

Infert

Infert etiam ex nri hu iuris simo intellectu quod licet dcta dona
tio sit contractus qui de sui natura reuocari non pot
est in l. Aristo ff de donatio. dixit coeter Jmo. in l. fi.
n.º 25. de donati. Julius Clarus lib. 4. recepta. sen
ten. §. donatio q.ª 1. n.º 3. tm. propter ingratitudi
nem reuocari Justi. docuit in l. fi. C. de reuo. dona
scripsit late Anto. gome. 2º. tomo. uaria. c. 4. n.º
14. causas 6. ingratitudinis referens Julius Cla.
ubi s. q.ª 21. n.º 1. 2. et 3. Videbatur igitur in nra h
specie concludendum quod si eccla. fuerit ingrata pre
dicta donatio deberet reuocari quod nro intellectui
exprese contradicit id quod fatetur Abb. h. n.º 8.
Que doctrina licet in priuato dubio procul uera
sit in eccla id aserere non auderem ex eo quia dona
tio eccle facta deo facta censetur qui ingratus esse
non pot ita com opio dd. docuit teste Ripa in d.
l. fi. C. de reuo can. dona. idem lib. 2. responso
c. 23. n.º 20. Clarus ubi s. dixit coeter Pius fichar
dus lib. 4. com opum p.ª 204. et Emanuel Sua
rez a Ribera. 1. tomo. com p.ª 214.
Vltimo discucienda uenit illa grauis doctorum
controuersia utrum modi seu conditionis defectus
resolbat ipso iure donatem an sit necesaria sen
tentia

contra iudicis et ita ea necessarias probant sequentia
fundamenta. Primum quia cum dominium rei in eccl(esi)a
sit translatum sanctum sanctum est dno committe
tur per sacrilegium ut in c. nulli liceat 12. q. 2. coad
iuvat quod hoc ex tex in c. conquestus de foro compe.
ubi sacrilegus censet laicus qui propria authori
tate res eccl(esi)e invadit. facit neminem sibi ius dice
re posse ut in tt.° C. ne quis in sua causa. Rursus fa
cit non solum contra eccl(esi)am verum etiam contra privatum ne
cessariam esse sententiam et discussionem ut in c. 1. de
feudo sine culpa non amitendo. c. 1. et 3. quo tem
pore miles investiture petere debeat in usibus feudo.
notat Bal. in c. 1. §. denique que fuit prima causa
beneficium ami. et Alex. cons.° 118. incipit in casu
n.° 7. vol. 5. Deinde eadem pars ex Bar. doctri
na probat in l. 1. n.° 10. ff de donatio. speciale esse
in pacto legis commisorie et adiectionis in diem ut
propter eorum frequentiam ipso iure retractent in con
trarium ergo debet esse dis(pensati)one maxime cum contra
eccl(esi)am agat. hec videt expectare gl. decisione vere
tinere in c. non pot de prebendis lib. 6. quam commi
dat Andreas Sicu. in tt. de prestantia cardi
nali. 1. p. q. 12. col. 3. dum probat res cripti
onem clausulam continentem. (dummodo eccl(esi)e
indi

indicionis prohibeat) ex prohibitione non facta non anullari actum ipso iure et uidebatur maior ratio dubitandi cum s. procul. nouo instrumento ageret. Non leue fundamentum prebet a nemine ponderata Valentis Iu. Con. decisio in l. ff. ut in posses. legat. ex quo edicto legatario in possessionem legatorum ire licebat a qua regula Iu. Con. eum exipit casum quando res eet facta religiosa hinc n. in posses. legatorum legatarius mitti aut quamquam pot. quod probat Iu. Con. s. non poterit in possesionem eam legatarius mitti ueluti si locum religiosum heres fecerit. Ultimo pro ista parte afirmatiua facit quod alies per res ad rixam possent uenire si laicus uellet auferre eccl.a uero retinere dicens conditionem uel modum impletum quitare iudices debent ex text. in l. equissimum 17. ff de us. fruc. s. cur n. Inquit ad arma et rixam procedere patiatur pretor quos pot. iurisdict.e sua compascere probat tx in c. placuit. 2 q. siquis et in c. precipimus 90. d. et in expreso quod non liceat propia authoritate capere si contradictor inueniatur probat tx ubi dd. notant in l. non est singulis ff de regu. iu. et istas

afir

afirmatibaz partez sequnt Inocen et Cardi. h. et ind. c. uez de foro comp. idez Car. in repetit. c. perpendimus q.e 2. princi. cola. 13. de senten. excomuni. Rota noua .1. alias 231. sub. hoc tt.o

Pro parte uero negatiua que uult sententiaz non ee necesariaz nonulla urgentia aducunt in primis q posse dominuz propia authoritate expellere emphiteotaz inuitez deposses.e ex pacto in contractu apposito ut in l. 2. C. de iure emphi. §. si alique pactio fuerint conscripte eas dez obseruari et de reiectione eius qui emphiteusiz suscepit si pensionez uel publicaz functionuz appocas non prestiterit. Iubat p3 hoc q cuz semel id debitori placuerit ctra ueniri re non pt ut in l. sicut C. de actio et obligatio. et in §. l. insti. qq l3. alienari uel. et in c. q semel placuit de regu. iu. lib. 6. Ad idez facit tx in l. creditores C. de pigno. ubi ualet pactuz q quis possit aprehendere pignus et probat tx ubi notat gl.a v.o conuentionez in l. pignoris causa. C. de pigno. actio. l. cuz creditor 57. ubi etz Accur. i. scholio notat ff. de furtis. Confirmat etz hec pars ex doctrina gl.e in aut.co ut dece tero non fiant commutatio. §. 1. v.o licentiaz que habet posse uenditorez pactuz apponere de re non alienan.

enanda q si fuisset uendita liceret ei propia autho
ritate eaz occupare q gl.a3. Sequit Bal. dicens eaz
notabilez in c. ceteruz n° 4. de iudi. Angel. in l. pen.
ff de pactis. Magis in specie facit doctrina Dyni q
Bar. et Nico. de Neapo. Sequunt in l. si pupillorum § 1. ff
de reb. eorum creditorez posse uendere res ecl.e non serua
tis solemnitatib. que alis requirunt. Rursus aduci pt
tx qui non leuez prebet authoritatez in l. si quis curialis
C. de epis et cleri. ubi qui ppr decurionatus dignitatez
ordinari non poterat per manus iniectionez in pristinuz
statuz reuocat. Plurimuz urget legitimaz conuentionez
a sacrilegio excusare ut probat Vlpia. in l. q q in p. 2.°
ff de aqua plubia arcen. §. et si iussu iudicis opus restitu
erit non ee sepulchri uiolati actionez Denique facit
tx a contrario sensu in c. cuz dilecti de donatio ubi Pon
tifex decidit male Alanuz res a patre ecl.e donatas
in forestaz redigisse sua authoritate cuz predic
ta conditio in donat.e a patre facta non reperiat innuit
igit tx aperte recte potuisse Alanuz id sua autho
ritate facere si in donat.a a patre facta hoc cautuz fui
sset. qui tx istaz questionez uidet decidere sicq
per euz istaz partez tenuit §. Hosti. Ioan. And. in d.
c. uerz de foro comp. et §. Anto. de Butrio. et Ioa. de ligna

Bar.

Bar. in Repetit.^e l. 3. C. de pigno. n.° 7. idez Bar. in d. l. si ff ut in poss.^e lega. Bal. in d. l. si quis curia. idez in l. neminez C. de sacro. sanc. eccl'is. et dd. cõer ex Alex et Puteo. in addi. ad Bar. in d. l. 3. Que sententia du abs additis limitationibs uere procedit. 1.ª ut antequã quis possit propia authoritate rez aprehendere iudi cis declaratio precedat qua constet moduz non fuisse seruatuz alias non modicuz grauamez eccl.^e inferretur cuz posset donator dicere moduz non seruatuz õtra rei ueritatez proqua doctrina facit optimus tx. in c. cuz sm̃ leges de hereti. lib. 6. ubi hereticus per here siz amitit dominiuz omniuz bonoꝝ et tn̄. potestates seculares non possunt Bona auferre ante factaz a iu dice ecclesiastico declarationez 2.^a limitatio sit ut quando non inuenit resistentes defacto possit possit propia authoritate auferre alias õtra ex Bar. doc trina in d. l. 3. n.° 13. et 19. et in l. si ex stipulatione S. ff de acquiren. posses.^e facit l. si unus. SS. pacta que turpez ff. de pactis facit etz tx in l. conue nire ff de pactis doc tali bs et d. l. equisimuz et do cet Abb. in d. c. uers de foro comp. n.° 29.

laus Deo

Conclusiones quas defendemus anectimus

Alex. 3. in. c. ueruz. 4. de condi. appossi. has prebet disputandas Assertiones

Prima Assertio

Datuz sub modo non dici propie donat^o recte cois opio docuit

Secunda Assertio

Cauenduz e a coni opne que dubiaz dispositionez modalez non conditionalez fuit interpretata

Tertia Assertio

Alex. tu. de donat^e sub condit^e facta contra omniuz doctoy scholaz loqui existimo

Quarta Assertio

Eccla. ante rei donate traditionez ueruz illius dominium fuit consecuta

Quinta Assertio

Vlpianus Iu. Con. pactuz resolutibuz dominij aminore etz incontinenti factuz prohibuit contrarium cois opio in illius contemptuz docet Vlpiani Sententia uera esto.

Vltima Assertio

Vt donatio obmodi defectuz substrahat necesaria e iudicis declaratio maxime si contradictor inueniat

Defendet luisius Sotelo de Ribera Sacrozcanonuz studiosus

Ad l. in quartam ff ad l. falcidiam. ali cuntia. don aluaro. de Riba deneira

Pro huius l. cognit^e premitendum e facultatem illam testan di a iuris gentium constitut processisse prout tr tradide runt repetentes et in R^oa ff de leg. i. Cona. li. 9. c. i. n° 3. qs qui dem tradit^o et si iuris constitut^o eet oria qm conferte ex ecutio in temp^s in abile arg^o. hc in l. qs sponse C. de donat^e ante nuptias. l. in temp^s. de here. insti. tn. atenta iuris equi tate fuit conprobata prout docuit gl^a. v. arbitrio in l. illa institut^o ff de here. insti. tradit Cuma. in R^oa ff de acqui. here. Dec^s n°. 10. in l. si emancipata C. qui admiti Alcia. in l. gal^s i^a. lectura n^o. i. ff de libe. et post. et in l. filius fa milias ss. divi de leg. i. n°. 8. guillerm^s benedict^s in c. rei nunti^s in v^o. testamentum in s. n°. 5. in fi. de testa. Padilla in l. cum quis n°. 3. C. de iuris et facti igno. et tr uidet insi nuase hc in l. i. C. de ep^is et cleri. let predicta comproba t^e iuris latissima facultas testatori^bs fuit concesa ut in l. verbis legis 120. ff de uer. sig. et in p^o. inst. hoc tt^o Sed ex p d. licentia id sepissime proveniebat qs testa tor omnia sua bona legabat et cum heres fscriptus att^e deret parum utilitatis sibi ex adit^e hereditatis sibi proue nire nolle uat eam agnoscere et ita corruebant omnia in testam^to relicta sm reg^as l. cum si nemo ff de testa. tute. l. i. ff de iniusto rup. li. s. i. ff de s tabu. Unde pp tr. hac causam cepit predicta facultas testandi limitari aliqs constitut^e et i^o. l. uaconia fuit lata que constituit qs n^o eet licitum testatori magis uni legatario prestare qs he redi scripto relinquere 2°. lata fuit. l. fullia qs induxit qs amplius qs mille non eet licitum testatori legare pro ut aduertium moderni in d. p^o Baldui. in tenuo lam. p^a 25. gobeanus in R^oa s. hoc tt^o. Sed p d. constitut^s non

limitabant numerum legatorum ac propterea non subveniebant pred. dificultati ut docet Iusti. in d. pro. unde tempore Augusti Cesaris anno ab urbe condita 713 falcidius Tribunus induxit ut testator ultra dodrantem non legaret quod si forsam amplius legauerit ex unoquoque legato heres quartam deducat ut probat in c. quidam 2a. d.e tradit Alcia. li. 5. parergon iuris c. 29. et ideo quarta hec nomen authoris asumpsit et falcidia appellat ut in l. 1. ff. 2. capite 5. eo. et in d. pro tradit Bar. in l. 1. C. hoc tit. quido papa de 315. n.o 2. fit probat in l. 1. tit. 11. p.a 6. et de hac quarta loquitur ntr. tex. in 2a. p.e ex qua resolut.e deducit declarat.o ad d. l. v.is legis in ff. sed hec authoritate prudentium rehulet. n. se hinc 3u.e Con. ad l. falcidie constitut.es prout b. aduertit gl.a quam b. Bar. et Alcia. admitunt 2o. ex eadem resolut.e deducit dificultas ad l. 1. §. eo. in p.a 1. nam cum l. falcidia limitauerit liuertatem testandi quo pacto dixit b. Vlpia hac constitut.e restitutam esse antiquam liuertatem testandi sed respondendum est quod 1. capite l. falcidie fuerunt sublate constitut.es legis uaconie et l. furie cuius occasione recte potuit Vlpia. dicere hac constitut.a liuertatem antiquam restitutam esse prout b. interpretat Alcia. idem li. 5. parergon. c. 23. Duare. li. 1. disputa t.um. c. 43. Othoma. ti. insti. 1. col.e. Que omnia adeo uera sunt quod etiam in fideicomissis locum habet hec q.a falcidia prout tenet Socinus. n.o 17. in l. cum filio ff. de leg. 1.o Paul. de monte pico tit. n.o 2 Alcia. in R.a §. hoc tit.o 1. lect. n.o 2. et 3. Cuiatius in l. 78. ff. de here. inst. et alij relati a Menchaca de succesionum progresu §. 15. n.o 7. s.m quos quarta que deducit ex fideicomisis falcidia erit appellanda que sent.a suadet ex l. si filijs hoc tit.o et id magis proba t in l. 1. §. deniquam l. itam. §. trebelianum ff. ad trebe. l. si pater

inl. titia s. hoc tt.° l. q3 q3 C. hoc tt.° l. coheredis §. cu3 filia ff. de lul
gari inqq omnib9 iurib9 agit derestitut.° fideicomissi et q. q3 dedu
cit appellat falcidea. Sed his non obstantib9 tenendu3 ē qp
ex fideicomisis non falcidia sed trebellianica ē deducenda prout te
nuit Cuma. n.° 10. in l. 1. ff ad treb. Curti. zunio. cons.° 54 n.° 10. lopez
in l. fi. tt.° 5. et in l. fi. tt.° 11. p.ª 6. Rolandin9 tt testamentoz Rca 23.
n. 4. Cuia. in notis ad zulli. Paul. li. 3. tt.° 8. in pr.° id q3 receptu3 ēē
tenuit Menchaca ubi s. pro qua sent.ª sunt iu.ª expresa in §.
c. rainunti9 et c. rainaldus de testa. et in l. 1. §. quint9 C. de uete
ri iu.e enucle. preterea pp.tr ex §. Sed qz heredes de fideicomisis q.
here. & ad similitudinez falcidie. et hanc opez tenendo.
Non obstant i.° op.is fundamenta et i.° tx in d. l. si filij nam ad
uertendu3 ē qp qui prim9 aprobauit fideicomisa diuus au
gust9 fuit ut constat ex pr.° de fideico. here. fideicomissa ~~pote
rant irritari~~ relinquebant Vnde cu3 atenderet diuus au
gustus qp fideicomisa poterant irritari si testator plura
fideicomissa relinqueret q.m heredes abintestato possent o
mitere succesionez idcirco diuus augustus stendit l. falci
diaz solu3 in causa testamenti loquentez ad causaz abintes
tato pp.tr fideicomissa at uero cu3 ex post facto senat9 consul
tu3 pegasianu3 fuisset inductu3 cui9 authoritate quarta
fideicomissis deducit et omnis authoritas huius senatus con
sulti fuisset tributa senat9 consulto trebelliano ex rat.e tradita
a Ripa n.° 4. in Rca s. hoc tt.° ex illo tempore cepit quarta q3
ex fideicomissis appellari Trebelianica et cesauit particula
vis illa induct.a q3 diuus augustus fecit. Non obstat et 2.°
dicta iu.ª que dicunt detrahendaz ēē falci. ex fideicomissis
nam aduertendu3 ē falcidiaz nomen ēē generale compre
hendens omnes alias q.as si generaliter accipiat in aut.co
unde si parens C. de inoff.° testa. et in Rca s. hoc tt.° et id
receptu3 ēē resoluit Mencha. ubi s. Salice. n.° 5. in l.

quoties C. fami. herciscun. Nata in d. l. cum filio n. 3. Corra. 1ª lect. in l. filium quem habentem C. fami. herci. n. 45. Unde cum in dictis iuribus generaliter falcidia sumi potuit comprehendere quartam trebellianicam quod minime contingeret si stricte et propie sumeret. Sed dubium est an in legatis universalibus locum habeat falcidia an trebellianica posse n. fieri legatum universale certissimum est in l. cum ex filio de vulg. l. si quis servum §. fi. de leg. 2. l. mulier §. fi. ff ad trebe. tradit Paulus in l. si quis bonorum n. 5. ff de leg. 1. guido papa decis. 470. In qua difficultate com. sent. fuit quam Bar. tradit in l. si quis servum §. fi. n. 2. de leg. 2. idem in d. l. mulier §. fi. Ange. in l. his v[s]. ff de here. insti. Paulus in l. nam quod §. non omnis ff ad trebe. n. 6. guido papa decis. 476. com. resolvit Ripa h. n. 4. qui omnes fatent trebellianicam locum habere eo arg. moti quod legatum universale cepit ita appellari post constitut. S. C. Trebelia. quoniam antea non erat legatum universale sed legatum bonorum arg. tx in l. subsignatum §. bona ff de verb. sig. et in l. bonorum appellatio ff eo. quo necessario supponendum est quartam trebellianicam locum habere Sed adversus com. opinionem contendit Cuma in l. 1. n. 12. ff de leg. 1. idem Cuma in l. 1. ff ad trebelia. n. 9. Socinus n. 4. in Rca ff ad trebe. Matesalanus in l. filium quem habentem n. 15. familie hercis. Bolog. n. 17. in Rca s. eo. qui omnes contendunt falcidiam locum habere non trebellianicam. pro qua sent.ª inducunt sequentia fundamenta Nam l. falcidia in omnibus legatis locum habet ut s. proxime resolvimus quo supponendum est tam in legatis particularibus quam universalibus et eo locum habere aliqui. n. dicendum esset imperfectam esse. eam l. quod dicendum non est 2º. nam in omni legato pecuniario ea l. procedit utrumque

tat ad l. 1. ff. 2° capite § ista tt° sed appellat° pecunie res uni
uersales comprehendunt in l. propemodum et in l. pecunie
v[us]. de uerbo. sig. q° in legatis uniuersalibus locum habebit 3°
id suadet ex §. sed ne in primis inst. de lega. cuius tt reg. su
posita uidemus Iusti: post tt[us] de legatis in quo egit de lega
tis particularibus et uniuersalibus proposuisse tt[us] ad l. fal.
uolens significare in utroque legato eas leges procedere sed
non uidetur recedendum a com. q[uia] tenendo non obstant in co
rium aducta qm l. fal. in omnibus legatis locum habebat nõ
tn. potuit comprehendere uniuersalia tunc temporis nõ
existent[ia] et hac considerat[io] habita nihil obstat 2[um] fun
damentum Non obstat 3[um]. q[uia] in tt°. de legatis solum agit Ius
tinia. de legatis particularibus q[uo]d recte adiecit postea tt[um]
ad l. fal. q[uia] legata uniuersalia que comparant fideico
missis uniuersalibus comprehendunt in tt° de fideicomi.
heredi. ex qua resolut[ione] deducit dificultas ad l. mulier
§. fi. ad trebe. nam si uerum est s[ecundu]m superiorem resolut[ionem] q[uod] in
persona legatarij uniuersalia transeunt honera here
ditaria uirtute trebeliani cur non in consequent[ia]m indu
xit ut si grauatus fuisset ipse legatarius deducat quar
tam trebelianicam cum certum sit q[uod] qui in uno grauatur in alio
est releuandus s[ecundu]m reg[ulam] l. eum qui deiur[atio]ne iurando. in qua
dificultate nihil resoluit Cuma. in propio loco eam tn. disoluit
Areti. in l. 1. n°. 3. ff de leg. 1. dicens q[uod] intent° senatus consul
ti trebeliani solum uidetur consistere in conseruat[ione] fideicomissorum
et legatorum uniuersalium non uero in eo q[uod] quis consequatur uti
litatem ex ipsa deduct[ione] arg°. l. §. item si quis ff de leg. prestan. un
de cum in d. §. fi. non tractetur de conseruat[ione] legati sed solum de
utilitate percipienda merito statutum est ut quarte deductio
locum non habeat Sed hec solut° non disoluit propositam difi
cultatem nec uidetur conueniri e uertius 3u°. Con. minus eam disol.

uit Crotus in d. l. 1. de leg. 1. Unde dicendum uidetur ad hoc qd deductio quarte trebeliani ee locum obtineat necesarium e ut quis sit grauatus tanqz heres ut proua t ex vbs tx in d. § si. et in l. ex fal. §. nominqz ff ad trebe. tradit Cur. Juni. cons. 160. et inde apparet qd si aliquis fu erit institutus in re certa dato coherede uniuersali si grauet rez illaz restituere qr loco legatarij iudicat sm reg l. quotiens de here. inst. cum pluribus dedd per Ange. de gra belionibus in tit. testamentorum gl. 59. n. 1. cum seqq nullo modo habebit facultatez quartaz deducendi sm Bal. n. 33. in d. l. filium quiz habentez tenuit Abb. in c. rai nuntius de testa. n. 27. cum pluribus deqq per Papillaz in aut. res qz conia de leg. n. 37. Parisium cons. 18. n. 109. i. uol. Casanes in cons. 19. n. 41. et ita tenendum e lz , s rium tenuerit Curtius Juni. in d. cons. 160. n. 5. Charo li. 2. uerisimilium c. 4. cesant n. hinc temporis rates pptr quas sunt inducte deductes quartarum prout conside rat Cefalus cons. 143. n. 14. Socinus Juni. cons. 137. n. 35. in 2o. uol. sm quas resolutus cum in d. §. si. legatarius ille uniuersalis non tanqz heres sed tanqz legatarius grauet non potuit uti bene ficio quarte nec hinc obsta bit argum 3 s aductus nan quotiens restitutio legati fuit facta liuerat ab honeribus hereditarijs Unde nullus incomodum ex authoritate S. C. trebeliani habeuerit nihil mirus si acius dez authoritate non possit uti quar te deduct. uel 2o responderi pot qd ubicumqz aliquis ad solaz restitutes fuit electus his minister inim appella tur in l. cum qui §. pro parte ff de his qqui in dig. et ille qui tanqz minister electus e non uenit in considerates coat iuris effectus in l. si qs titio de leg. 2. et hec e uera interp tat tx in l. si totaz de acqui. here. relictis multis alijs

inter p tat° deqq per Jas. ñ. 141. in l. reconiunti de leg. 3. per Politiuz 6. ñ. 54. geronimuz Veriuz in l. ex facto §. Juliang longing ff de uulg. ñ. 29. et. 32. Cuia. li. 12. obseruat. c. 13. Unde cuz in d. §. si. legatarius ille uniuersalis tanqz minis ter sit erectus quo ad iuris efectus non considerat s. superiorez resolut. et ita nec quo ad suscipienda henera hereditaria nec ad deduct. trebelianice et ita cesant arg. in 5rium aducta. Rursus ex eadez resolut. deducit q ex fidei comiso particulari erit deducenda q.ª fal. non trebe. ut docuit gl.ª in Rca inst. ad l. falci. et ins. qz heredes v. proinde ubi Ange. admisit ñ. 3. de fideicomi. heredi. receptuz resoluit Portius ñ. 12. ins. restituta eo. tt. de fideicomi. hered. Jas. ñ. 5. in Rca ff ad trebe. Parisius cons. 43. ñ. 45. in 3. uol. Mencha. li. 2. de succes. progresu. §. 11. ñ. 5. ~~ad pro~~ quaopne urget arg. q legata uniuersalia equiparant fidei comisis uniuersalibus et fidei comisa particularia legatis particularibus sm gl. in l. 1. de leg. 1. qz 6. resoluit Crotus ñ. 31. Salice. ñ. 5. in l. 2. C. comia de lega. Bar. in l. siquis seruuz §. si. de leg. 2°. Jas. ñ. 8. in Rca ff ad Trebelia. Benedictus in c. reinuntius v. si absque liueris in materia legati et fidei comisi ñ. 144. Casanes cons. 62. ñ. 3. q. rat. predicte equiparat. dicenduz e q ex fidei comiso particulari falcidia erit deducenda rursus pro hac sent. uidet tx in l. 1. ad trebeli.

Aduersus tn. hanc tradit. coez contendit Cuma. in d. l. 1. de leg. 1. ñ. 12. dicens trebeliani. ee deducendaz qz tenuit fulg. in l. succesores C. is tott. et in Rca. C. ad trebe. Socinus ñ. 5. in Rca ff ad trebe. Nisinq. ñ. 7. in d. §. qz heredes Bo log. ñ. 39. in Rca. 3. eo. pro qua sent. uidet tx in d. §. qz heredes in v. ex singulis quoqz rebus premiso pris proin duct. q 6 principaliter agit de deduct. trebelianice. 2° pro ea sent. urget q tempore l. falci. fi dei comisa non

non erant recepta q°. non uidetur q ad fidiecomis sa possit. l. extendi. —
Non tn̄ recedendum ē a coni q3 tenendo non obstāt cum arg.ª et i. tx ind. §v. ex singulis nansi recte impera. considetet soluz diāt deduct.es locuz habere in fideicomisis particularibz qua aūt deduct.° sit regulandaz erit sm̄ iurisprincipia unde cuz sm̄ superiorez resolut.es fal. locuz habeat Impera. constitut.° ad hāc falci. erit referenda et q hec fuerit Impera. intent.° suadet ex duobz. i.° q cuz relat.° ad proximiora sit facienda ex l. talis scriptura ff de leg. i. l. i. C. de liue. preteritis uel exhe. dicenduz ē. q cuz proximior causa illis §v. falci. fuerit ut ex litere contextura apparet ad illaz erit facienda relat.° 2.° nimis urgent illa v.ª permisa ē nansi de trebeli. loqueret diceret inducta ē cuz planissimuz fuerit trebeli. pptr. fideicomisa ēē inductaz q recte aduertit Menchaca ubi. s. n.° s. ex qq resolut. deducit q differentes nri tx sunt constituende inter fideicomissuz uniuersale et legatuz ex qq deducit trebelianica et inter fideicomissuz particulare et legatuz ex qq deducit falcidia prout glo. i. ti. aduertit q3 receptissimaz ēē constat ex omnibz s. relatis in d. l. i. de leg. i.° Bolog. ti. n.° 66. guiller. Benedic. ubi s. n.° 232 hec tn. omnia soluz locuz habent quoties heres intra tempora prefinita fecerit inuentariuz aliāq. n. qaz falcidiāz non deducet ut in aut.ca sed cuz testator C. hoc tt.° l. 7. tt.° 11. p.ª 6. id q receptius ēē sine 3trouersia scripsit gomez i.° tomo. c. 5. n.° 10. et idez obseruanduz ē in q.ª trebelianica prout aduertit Oldrad. cons.° 134. n.° i. Paulz. cons.° 274. et 387. in i.° uol.e et in cons.° 186. et 188. in 2.° uol.e Bolognin̄s in addit.° ad cons.ª Ananic. cons.° 42. Alex. cons.° 76. uol.e 4. et cons.° 29. uol.e 5. et receptissimuz ēē resoluit Coua. in c. rel nuntijs §. 11. n.° 3. et hec op.io uerissima ē lz 3riuz tenuerit gomez ubi s.

Ultimo premitendum est quod que deferunt ex testatoris dispositione dupliciter accipiunt i. uniformiter quod contingit quotiens cum que aliquid uno titulo defert prout contingit in legato in fideicomisso extraneae personae relictis solum modo n. hic unus titulus considerat aliquando aliqua difformiter accipiunt prout contingit in prelegato coheredi facto nam hinc difformitas in hoc considerat quod partes illas que heres habuisset si prelegatum non esset factum titulo hereditario consequitur alteram uero partem quam habet a coherede titulo legati accipit in l. qui filiabus de leg. 1. l. cum qui. §. prop. de leg. 2. l. id autem §. isto titulo l. in fideicomissariam §. si legatum ad trebelianum et de hac causa accipiendum est tx. hic. in fine procaueto p.

Colligit l. ex tx. hic. quod quarta falcidia est quota hereditatis non uero bonorum idem probat in l. 1. ff. 29. capite §. isto titulo per quae iura itaque tenuerunt Pau. et Alcia. in p. Ripa n. 23. qui receptam opinionem fatet Bereng. super tx. n. 12. Cesar fi. umagiolis n. 63. Cuma. n. 6. in l. marcelus §. res que ad treb. Sed hec omnis graues habent difficultates nam quotiens deducit quarta falcidia iam omnia de uita testatoris sunt deducta et omnia alia que respiciunt bonus heredis §. cum aut inst. isto titulo l. in imponenda C. eo. l. qui fundum §. si quis heredem hoc titulo in l. 2. titulo 11. p. 6. quae cum bonorum erit arg. tx in l. si quis seruum §. si cum l. seq. de leg. 2. et haec ratione quarta filij appellat quarta bonorum in l. papinianus §. quarta de inoff. testa. tradit Alex. cons. 132 n. 6. uol. 6. Socinus cons. 30. n. 33. uol. 1. et in cons. 57. n. 36. uol. 4. quo arg. motus Bolog. hic n. 63. dicesit communi opinione ante eum Corassius n. 17. in l. filium quem habentem i. lect.
Sed aduersus utramque opinionem urget quod si solum quarta pars hereditatis in heredis persona consisteret aliae partes in totum esset extinte item representatio testatoris solum pro quarta parte fieret quod

omnia uident absurditatem continere aggomnibus perfecte uidet se explicare Bereng. ubi s. Unde dicendum e quod hereditas sine bonis iuris intellectum habet in l. hereditas ff de petit. here. tradit Paul. in l. ciuitatem n. 1. C. hoc tit. Alex. n. 7. in d. l. nihil aliud de uerbo. sig. Peral. n. 36. in l. 3. §. §. ff de here. insti. et hac rat. uidemus heredem conueniri post venditionem hereditatis l. 2. ff de here. uel act. uendi. et C. de pactis et C. de leg. et inde sustinet ius C. constitut in l. ex facto §. Iulianus longinus de uulg. nam cum heres uirtute quasi contractus de quo in l. ex maleficiis §. heres ff de act. et oblig. in totum extiterit obligatus integram causam hereditatis substinet in l. 1. C. si certum peta. l. si heredi tatem ff mandati in l. hereditatem ff de donat. quod ius animi suum non e propter legatorum prestationes ut in l. 1. §. si heres percepto fundo ff ad treb. Nec tunc obstabit modernorum argumentum cum coem nam deductiones que fiunt ante legem falcidiam non fiunt ~~ad deducendam quartam~~ efficiendam quartam bonorum sed ad cognoscendum quod pars legatariis sit prestanda et ita quod tunc quum quod sola illa quarta in bonis heredis consistat sufficiens quidem erit ad hoc quod integrum ius hereditarium in ipsius persona consistat cum ius illud non requirat uniuersalitatem bonorum secundum superius relata.

Conclusio que ex hoc colligit quod in quartam fal. solum imputant quod iure hereditario nonque iure legati uel fideicomissi aut aliis titulis particularibus heredi deferunt idem probat in l. ex au in l. quod aut in l. id aut §. eo. nimis urget l. 1. iuncta l. 8. tit. 11. p. 6. quod conclusionem ex tx. h. ultra ordinarios habet in l. fili um quem habentem et in iuribus supra allegatis tenuit Ange. in titulo testa. glo. 22. n. 3. gero. lauren. in l. in fideicomisariam n. 93. ad treb. Cuia. in l. 78. ff de here. insti. aduersus hanc conclusionem pro dubitandi rat. facit quod intent. legis fal.

soluz fuit defere utilitatez 4e heredi ins titulo ut illius
occasne agnoscat hereditatez ut in l. 1. §. hoc ttº in prº inst. eo.
d. l. 1. pe qº cuz mediante legato vel fidei comisso heres ha
beat predictaz utilitatez de modo non eet curanduz ex l. 3.
C. de insti. et subsli. l. mulier ff. ad trebeli. l. gallus §. et quid
siti. de liberis et post. qd legata debuissent imputari in 4az fal.
probat qz hec dubitandi ratº nam cuz trebelianica sit inducta
ad similitudinez fal. §. sed qz desideico. here. idcirco ualetar
gu. de trebe. ad fal. in l. marcellus §. qz aut ff. ad trebe. qd quem
admoduz in trebelianicaz imputant legata et cetera relicta
particularia ex hc t. et l. 3. ttº 11. pª 6. idez dicenduz eet in qa
fal. Tn qua dificultate disoluenda grauiter dt. tor quent
in constituenda ratº diferentie inter utraz qz 4º 3 et gla t. v.
inputant uoluit qz cuz heres qui prestat legata teneat ad ho
nera hereditaria qm illa in particularez successorez non trã
seunt l. 1. §. si heres 3 ad trebe. in hoc releuat ut soluz imputet
qz hat ttº hereditaria at uero cuz restituens fidei comissa solu
pro 4a pe sit obligatus cuz in eo fuerit releuatus grauat in eo
qz tenet imputare legata et fidei comissa qz opez admitunt
t. Paul. et 3mol. uterqz n. 2. Cuma. n. 9. in l. deducta §. nu
oriuz eet dicenduz cuz in herede deducente 4az fal. maior fabor
legis consideret qz cuz deducit posqz honera ereditaria iazsunt
sublata qz non contingit in herede deducente 4az trebelia. Vn
de in hac dificultate receptior sentª fuit qz Bar. t. n. 6. scripsit
qz sequit Cuma. in prº. Ange. 2a colª. Alex. n. 3. qui coez resoluit
et Bolog. n. 205. et 215. et in idez videt reccidere duarens li. 2.
disputatus c. 10. qui dicunt ex vd. l. fal. inductez ee qz uª heredi
taria soluz imputent nam 1us l. fal. induxit ut heres 4az pez
hereditatis retineat ut constat ex hc t. ex l. 1. §. eo. ex prº. ins.
eo. Paul. li. 3. receptaz sentz ttº fi. qº dicenduz e legata non ue

nireinconputatºз nec ceterarelicta particulia qz heredi tatis appellatº nonconprehendunt: l. sitilis excpº. ff de leg: 3. 2º. deducit id nan l. ipsa exhereditate ipso iuº deducit qaz, fal. in l. plautis in l. linea margaritarz §. eo. q. dicendiz e quz legata et relicta particularia ex ipsa hereditate non sint q nullomodo uenient inconputatºe fal. id qz 3º. suaderi pot alia consideratº Alcia. h. in prº. et li. 6. parado. c. 9. et Rip h. nº. 14. qui dicunt q l. ipsa fal. prohibuit testatori ut ultra dedrantez non legaret ut apparet ex l. 1. §. hoc ttº. cuz similibs q. cuz in alia 4ª. pº testatoris dispositio nihil ualeat dicendus e q illa in potestate heredis ttº. hereditario deuet remanere at uero in 4ª. trebelianica omnia predicta deficiunt qm. l. solus disposuit q si impotestate heredis 4ª. non relinqueret tunc heres 4ªз pз retineat Unde quoties ttˢ particulari bs illa utilitas 4ª. defert heredi iaz satisfactaz e legis disposit ac propterea no pot aliaz 4ªз deducere hec tn. cois asertio nō uidet concludens ex seqq nan 4. trebe. ad similitudinez fal. detrahit in d. §. sed qz heredes q quenadmoduz fal. deducit ex hereditate idez etiz de trebe. dicenduz erit 2º. nan ultra dodrantez non lz fideico missa relinquere q. altera 4ª. pars in potestate heredis consis tens necessario ad ipsaz hereditatez erit referenda l. iubemus C. ad trebe. Rursus expressus casus uidet in l. pater filiaz 14. §. is to ttº considerando ftuz fi. unde Natesalang nº. 27. in l. filiuz quez habentez et 6 Politis nº. 93. gero. lauren. in l. infidei comisariaz nº. 93. §. ad trebe et Othoma. h. in glº. v. legatuz dicunt differentºз superiorez non oriri ex qualitate 4ª. sed ex personis heredus nan qn. heres grauatus fuit a testatore magis uidet testator deligere heredez q legatariuz l. unu ex fami. §. sirez de leg. 2. et si testator maiorez sumaz legatario prestiterit uidet. a. id efficire ea ratº q existimet maiorez sumaz heredez habere arg. §. infraudaz ff ex cau. ma

l. in fraudem creditorum ff quae in fraudem Unde ppter predicta dicta l. interpretatur in favorem heredis ut solum teneatur imputare quod habet titulo hereditario at vero quoties heres gravatus est fideicomissa prestare magis videtur diligere fideicomissarium quam heredem institutum l. postulante §. fi. ad treb. l. si filio §. 1. ff quando cum eo qui in alie. qua dilectione fundata lex decrevit in favorem fideicomissarij ut omnia illa quae ex iudicio testatoris heres consequitur imputet in quartam trebe. et haec ratione videmus trebe. contra testatoris voluntatem deduci c. reinaldus de testa. l. titia §. eo. Sed certe haec modernorum ratio non videtur concludens nam si in eam sequeretur quod heres deducit quartam fal. secundum voluntatem testatoris hoc tamen est falsum et contra omnia iuris principia ut constat ex relatione Cova. in c. reinaldus §. 3. n. 6. item deducit ex eo quod predicta quarta debet naturaliter legatarijs secundum glossam mag. ubi scribentes communiter admitunt in l. 1. ff de condit. indebiti Paul. per text. in l. 1. C. hoc titulo Alex. n. 2. in l. 1. §. eo. et recepturum resoluit Pa dilla in l. cum quis deci. et facti igno. n. 3. unde relicta alia ratione quae labeantis et dubitatione Cornei. in cons. 270. vol. 4. qui recurrendum esse credidit ad l. non omnium de leg. dicendum videtur quod cum deductio quartae fal. sit facienda secundum qualitatem bonorum existentium tempore mortis testatoris secundum quantitas insti. hoc titulo l. in quantitate §. ev. l. 3. titulo n. p. b. Pauz temporis in bonis ipsius heredis solum consistant quae consequitur titulo hereditario idcirco merito dispositum videtur ut solum iura hereditaria veniant in computationem fal. at vero trebelianica deducenda est ex bonis existentibus tempore restitutionis in l. deducta §. ante diem ff ad trebe. Unde cum huius temporis omnia legata et iura alia particularia in bonis heredis consistant ex iudicio testatoris idcirco omnia predicta veniunt in computatione trebelianice ex qua resolutione deducitur quod si alius fuerit gravatus de restituenda hereditate fructus percepti ante restitutionem veniunt in computationem trebelianice l. in fideicomisariam l. si mulier 22. §. si heres ff ad trebe. l. paulus 24. §. eo. tradit Bar. in d. l. in fideicomisariam Pau. cons. 182. n. 6 vol. 2.

Alex. cons. 202. n. 17. uol. 6. Casaneus cons. 66. n. 77. et pro
bat ea cond. in l. si. tt. 11. p. 6. at uero fructus percepti ante prestat.
legati minime ueniunt incomputat. fal. in d. l. in rat. 30. s. eo.
tradit Bar. in d. l. in fideicomisariam Signorolus cons. 66. n. 7. tat
n. huius diferent. deduci pot. ex superiori resolut. prout aduertit
Cuia. tt. s. ad africanum. in l. qui quadringenta ss. qui ducenta
s. eo. et ita tenendum e. licet hos terminos confundat Cuma. n. 2 in
l. q. de bonis ss. fructus s. eo. fulg. in l. papinianus ss unde si quis ss
de inoff. testa. Alex. in d. l. q. de bonis ss. q. annus n. 2. Paul. de monte
pico tt. n. 109. mot. per tx. in d. ss. fructus qui non loquit. in fal. sed in tre
beliamica si recte spes consideret. Sed aduersus hanc rat. multa re
obstare uident. nam cum dies legati cedat a morte testatoris l. tt.
ff de furtis debuisset imputari in quartam fal. hoc m. e falsum et sic
tt. 2o. ea rat. fortius urget considerata qualitate prelati nam sim su
periorem rat. p. quod heres consequit tt. legati imputare debuisset
cuius 3rium probat in sr. procedere p. Rursus urget aduersus eam
dem rat. l. a filio 25. s. de leg. 1. et l. pater filiam 14. s. isto tt. Sed
his non obstantibus tueri pot. superior rat. et non obstat 1. arg.
nam ad hoc ut consideremus legatum in persona heredis necessa
riam e dicere factum fuisse legatum de re aliena quo casu non sta
tim efectum habet dispositio sed quoties cum quod acceserit uoluntas ut
sansercio de leg. l. cum filio ss. 1. de leg. 1. id quod receptum e resol
uit gomez 1. thomo c. 12. n. 14. Unde cum illud legatum tempo
re mortis testatoris in ipsius bonis non consistat merito illud non
uenit incomputat. fal. Non obstat 2. arg. quod de prelega
to induximus nam certum e incomputat. fal. solum ueniunt ea
bona que in portione ipsius heredis uere et propie consistunt
ut in l. in fal. 44. s. eo. l. in rat. eo. tt. unde cum prelegatum ue
re non consistat in portione heredis grauati ante quam mediante
iudit. fami. hercis. det heredi ut in l. qui filiabus ss. si de leg. 1.
meritum statutum est ut in quartam non imputet.

18

ī'nemig sent.ª confirmat.us ē notanda decisio tx in l. precharez ff ad l. fal. cuig tx difficultas ex eo deducit nam heres prig q3 agnos cat hereditatez iug hēt et notat Areti. cons.º 7. Alcia. li. 4. paradoxoz c. 5. n.º 3. Alex. cons.º 163. n.º 3. uol.º 1. Jas. n. 10. in l. 3. ff. de acqui. here. et dicit receptuz gomez i. tomo. c. 9. n.º 1. sm q3 resolut.us non uidet quo iuris rat.e processerit iu.e Con. in l. preciarez ad l. fal. sed r.n. q euz in rat.us l. fal. solunt ueniant bona q3 propie consistunt in bonis heredis sm superiorez ressolut.us qualitas illiy iuris q3 considerat ante addit.us qz uere et propie in bonis heredis non consistit recte iu.e Con. docuit here des locupletiorez non ēē ante addit.us in eadez spe. ut notat Moline. li. 4. in tt. de ao q intereg non itm. propterea negat iu.e Con. quin respectu aliaz qualitatuz non sit iug considerabile His ita constitutis Bar. h. 3 nraz concl.ez i. oppo. q inclusio uniy ē exclusio alteriy l. cuz pretor de iudi. q. si legata et si deicomissa et relicta causa condit.is implende non ueniunt in conputat.us fal.e omnia alia q3 his exemplis non continēt t' uenire debuissent in conputat.us fal. consequens tn. ē fal suz et 3.º l. paterfiliaz 14 s. eo. q3 q iug loquat' i n trebelliana probat fortig superiorez rat.us in falcidia arg.º eoz q3 scripsit Alex. in tri tx arg.º cons.º 67. n.º 3. uol.º 1. in qua dificultate respondit Bar q h. soluz dicit hereditatez uenire in conputat.us fal. unde cuz dos de qua in d. l. paterfiliaz no niu.e hereditario processerit merito ad conputat.us no nad mitti q3 solut.us t ad mittunt Paul. 3.º no. et Albe. n.º 3. Alex. n.º 5. et eaz coez fatent' h. Ripa n.º 29. Ruing n.º 5. Bereng. 3. tx 3.º art.º in pr.º Coras n.º 2. in l. filiuz que bentez lect.ª 3. nec hinc rat.º exclusionis obstabit nam quoties in exclusis eadez rat.º militat q i nindusis hunc illud arg.us usat ut notat Porti.g cons.º 52. n.º 3. unde cuz in nra. spe id contingat qz maior rat.º consis titi in luero prouenienter rat.e 3.º chis arg.us illud non ē ad mitenduz nec hinc obstat si obli

cias q dos soluto matrimonio e co[m]is patris et filie l. 2. §. q[uod] si in p[at]ris ... sed solu[tio] ma. q[uod] cum dimidiam act[ion]is dotis in patris hereditatem sibi tat illa quidam admitenda erat in rat[ion]e fal. p[ro]p[ter] uoluntatem patris non r[atio]ne q[uod] etsi a pr[incipi]o dotis act[i]o sit co[m]is tamen mortuo patre statim integra act[i]o conso lidit in persona filie ut in d. §. q[uod] si in patris in l. uni. § uideamus

ad uersus tamen superiorem resolut[ion]em oppo. Bar. 2o. loco. l. ... §. fi. f. ... ubi idem heres consequit[ur] rat[ion]e alicuius ... nit incomputat[ion]em fal. p[ro]p[ter] uoluntatem testatoris cuius ... dum est si uera exclusisset resolut[i]o superior circa l. pater filiam in hac dificultate di soluenda dd. in d. §. fi: exceptis duobus ad mitunt sent[enti]am gl. ... interuenit q[uod] uoluit i deo pecunias donatas incomputat[ion]em uenire q[uia] tempore donat[ion]is intercessit donantis uoluntas ad hoc si l[icet] ut uelit donat[io]nem illam imputari in q[uar]tam fal. que uoluntas cum defecerit in d. l. pater filiam nullo modo filia tenet dotes illas imputare q[ua]m solut[ion]em admisit Bar. ... 2o. oppo. et receptam agnoscunt Ruinus n. 5. Pau. de montepico n. 43. Bereng. super ... 3. particula in pr[incipi]o. Bolog. n. 99. Bar. in l. 1. §. si parens ... si quis a parente fuerit. ma. n. 1. Corrasius. in d. l. filium quem habentem. 3. lect[ur]a n. 7. Cuia in notis ad Julium Pau. li 3. receptor. sent. ... 8. §. eamque ... co[m]is hec sent[enti]a diuinatoria e ad d. §. fi. et ... uere confunditur ... ipsius ... non si tempore donat[ion]is illa uoluntas testatoris intercessiset non dicaret ... Con. q[uod] testator uidet preuenire rat[ion]em l. fal. cum hinc. non ficta sed uera present[i]o fuisset unde Ange. et 3mo. in d. §. fi. dicunt illam computat[ion]em fieri p[ro]p[ter] tacitam testatoris uoluntatem deductam ex eo q[uod] testator numeran do totam substant[i]am suam id solum donauit q[uod] heredi e[ss]et deferendum rat[ion]e l. fal. q[ua]m solut[ion]em admissit Alex. n. 6. in l. illud. C. de colat. Cornes n. 19. 6. et

Mencha. in l. sign°. §. illud n°. 23. C. de inoff°. testa. Sed hec
interp[re]tat° manifeste confundit ex eo q[uod] si a principio valuit
donat° pecunie minime quidez tempore mortis testatoris pecu
nia illa consistebat in bonis hereditariis adq[ue] ita impossibile eet
venire in conputat°ez fal. s[ecundu]m reg°z. n[ost]ri tx q[ui] e considerabit
recte tuma - neq[ue] eorz opez p[ro]bat tx in d. §. si parens q[ue]m
ideo pecunia donata patri inpedit bonorz posses°z c[ontra] tabulas
q[ue]m filiis non simpliciter dedit sed eo pacto adiecto ne eius
iudit[i]a inquietaret. Unde illis occasione pribat pater co[m]mo
do bonorz posses°is c[ontra] tabu. ad vero in n[ost]ra s[pecie] nulla voluntas ap[ar]°
rat° unde reiecta interpretat° Corassij ubi s. n°. 11. vera inter
pretat° sit q[uod] in d. §. §: heres imputat pecuniaz q[ua]m invita testatoris
accepit q[uo]m illaz t[itul]° hereditario fuit consecutus nam lz ~~pater~~ invita + testator
tradidisset pecuniaz tn. q[uia] nulla causa intercesit d[omi]nis non fuit efec
t[us] s[ecundu]m reg°z. l. nunq[ua]m nuda ff. de acqui. rer[um] do. unde cuz sine causa
pecunia illa in bonis heredis consistat super veniente ex post fac
to t[itul]° hereditario dicenduz ee heredez fuisse consecutuz domi
niuz t[itul]°. hereditario s[ecundu]m. reg°z l. p[er] fundus de servitu. rusticorz
l. rez alienaz ff. de pigno. act°. gl°. reg°. non firmat de reg. iu.
li. 6. nec hinc obstabit si q[ui]s obiiciat v[erb]° debet de quo in d. §. §i q[uod] ad
dominij translat°z solet referri in §. sic itaq[ue] de act°. l. ubi aut. no
apparet §. §i. ff de ver. ob. nam respondenduz e q[uod] e nunq[ua]m fuit
translatuz dominiuz q[uod] evidenter deducit ex eo q[uod] 3 - C. dixit
legatuz ee dro dantez et conputando pecuniaz invita datam
q[uo]d necessario supponenduz e tempore mortis pecuniaz illaz in bo
nis testatoris exthitisset nec obstabit v[erb]° debet q[uia] s[ecundu]m subiectaz
m[ateri]az ad simplicez tradit[ione]z solet referri §. itez is cui [quo]q[ue] modis
re c[ontra]hi. oblig. l. 1. ff mandati et alibi sepe et id semper con
tingit quoties dat[ur] nulla fuit causa adiecta s[ecundu]m ea q[ue] re
solbit Alexc. n°. 6. in l. si donat° C. de collat°. feli. a. col°

Nihil Deest
prorsus.

de fide instru. unde cum in nra spe dationi nulla causa sit adiecta neccesario vltimus debet ad simplicem traditus erit referendum qm interpretatus post alios a se relatos scribit h. fiumagio l9 n. 71. sm hanc interpretatus si intelliga t Bar. sent. ind. ssi parens quem sequit 3mo. inl. tit. cont. ss. fi filio genero de condi. et demonstra. Alex. cons. 192. 2o. uol. Menchaca de succes. creat. s. 21. n. 255. uerissima fuerit si naut aliter inteligat dubia erit atenta superiori resolut. 3o. Aduersus hanc nram conclus Bar. oppo. l. nen senis s isto tit. et l. filio qm. 3. co. disoluit Bar. prelegata ipso iure non uenire in computatus fal. sm nri iur constitut aliqn. tn. mediante except. fit imputat. equitate considerata qua moti 3u. Con. ind. iuris constituunt plegatum uenire in computa tus respectu ipsis prestantis qm opem coem ee resoluunt h. Ripa n. 40. Berenga. super h n. 54. Ruing n. 5. Balog. 114. fiu magio lus n. 100. Pau. inl. qd aut s isto tit. ingi. Corrasius ubis n. 33. Cuia. inl. 78. ff de here. insti. Carondas. li. 2. uerisimi lium c. 4. Vaco. li. 4. declarat. c. 59. n. 4. que sent. euidenter probat ind. l. nensenis et inl. heredi fi. fi. ff de his qq ut indig. et equitas procedere uidet a iuris rat. de qua inl. cum pater s. edictis de leg. 2. sed illud otrouersum e. an integrum prelegatum uenire debeat in conputatus falcidie an uero sola pars hereditaria in quo Bar. h. n. 3. resoluit integrum prelegatum inconputat. uenire qm opem admittunt s citati scribentes et Paul. de monte pico n. 54. Alciatus n. 10. in Rca. ff de leg. 1. pro qua sent. hec urgent fundamenta nan indic his iuris agit deconputat. mediante iur. except. q. dicendum e tractare p d. iur. deconputat. totius prelegati nan si de port. hereditaria loquerent frustra 3u. Con. considerasent causas except. et equitatis Rursus nan considerando equitatem sed his illa millitat inport. qm heres consequit iur plegati qm in

185

inaltera. Vltimo nimis urgent vᵒ. tx in d. l. nec senis

§ non solet legatarijs prodesse. qui tx. non pot intelligi

de sola port. hereditaria unde cum illam sp semper iurs

Con. prosequat necessario fatendum e. integrum prelegatum

ee ad mitendum rat. illis equitatis. aduersus p d. opem sil q non totum ple

gatum ueniat incomputat. fal. sed solum pars hereditaria H. Cuma. Pau. et 3mo. et

t Alex. n. 2. in l. deducta §. numis ad treb. pro qua p. fa. d. §. numis 2. n. facilis aliqd

uenit in computat. trebe. q in fal. put no. Alex. cons. 67. n. 3. uol. 1. sed si dns trebe. so

lum imputat prelegatum prop. hereditaria ut h pbat in § pro ea uero p. q a fortiori

iderit admitendum in causa fal. non tn. uidet recedendum a comi opne

nouis arg. Cuma. et alij non satis faciunt q tenendo no

obstant arg. oria et i. tx in d. §. numis relicta n. interpre

tat. Bal. et alijs deqq p Bolog. ubi dicendum e q cum hec im

putat. mediante except. fiat necessarium e ut illa exceptio

proponi possit q legatum sit pstandum ab ipso coherede ut no

tat Alcia. ubi s. quo fit q cum in d. §. numis legatum per

modum retent. sit factum cum in illo non possit factum cohe

redis considerari cesat exceptio et per consequens imputat.

minus obstabit tx in § pro ea uero p. qm solum procedit res

pectu alior fideicomissor non uero respectu ipsius prestantis

3. loco aduersus eandem concl. Bar. in ducit l. in[illegible] nec

senis § plane e. eo. ubi prelegatum datum ab herede om

nibus alijs legatarijs profficit in qua dificultate respondit

Bar. legatarijs plegatum minime prodesse sm reg. nri

tx. in eo aut legatarijs omnibus profficere uidet q sil im

putauit portem q eet deducturus ex legato facto coheredi et

hoc e q uoluit tx in d. § plane q solut. dd. coiter admitunt ut

h aduertunt Ripa n. 43. Ruinus n. 5. Bereng. sup tx n. 54.

Pic. n. 62. sed hec i cois interptat. non uidet conuenire vs

tx in d. § plane cuius contextura hanc interptat. non admi

tit Unde relictis multis interptat. uers. senis ee uidet q sil

ille tx non agat de computat. Sal. huic n. questioni satis I. C. satis fecerat proponendo duas reg. superiores sed illud uolluit in eo fr. q heres hunc deducit quartam quoties testator ultra dodrantem legauit ex his q impre resoluitur unde uoluit in illo fr. q in illo dodrante non imputauit omne illud q coheredi prestat sed deduc. ta quantitate q accepit a coherede de rat. prelegati denique si legatum sit extimat. quinquaginta et plegatum sit extimat. 20. tunc n. in dodrante non ueniebant imputanda integra quinquaginta sed solum uiginta in quae uere et proprie grauatus fuit ut aduertit Cora. n. 36. in d. l. filium quem habentem 3. lect. et eo non recitato Simagiolus n. 102.

Rursus aduersus hanc p. Bar. oppossuit l. tita 25. § is tott. ubi ex prelegato non pars hereditaria sed solum duo decima uenit imputanda dis[illegible] id contigisse pptr expresam uoluntatem testatoris q opp. ad mittunt d. d. in d. l. tita Sal. n. 14. in l. filium quem habentem Pau. in l. q aut in gi. §. is tott. charondas li. 2. uerissi. c. 4. et eam coiter ee resoluunt Ripa n. 45. pau. demonte pico n. 61. Bolog. n. 121. Simagio. n. [illegible] sed hec coiter sent. declarat. indiget quorsum uoluntas testatoris hunc possit opperari effectum et rellicta i. rat. Bar. uerior uid. 2a. q ipse scripsit declarata sm Alcia n. 16. nancum in d. l. tita tres eent heredes equaliter instituti uni prelegatum fuit fachum stimat. 12. ex quo prelegato rat. diformitatis qua heres ipse consequit iur. hereditario alia .8. iur. prelegati quatenus a coheredib. accepit cum igit testator uoluerit q retenta 4a. p. hereditatis aliam restituat cum ipse quatuor solum modo iure hereditario fuerit consecutus unum solummodo imputabit q c 4a. pars hereditatis respectu prelegati et 12: respectu totius stimationis fundi prelegati at uero si testator nihil dixisset omnis p

hereditaria ipsius prelegati est imputanda quem intellectum scripsit Corra. in l. filium quem habentem 3. lect.ª Ad versus 2.um reqs. quod in trebelianica imputatur etc. tx. ntr. probat expressus casus ut videtur h. in §. pro ea vero p.e ubi expresse decidit non totum prelegatum sed solam portionem hereditariam imputare in qua difficultate respondit Bar. quod ubi adest prelegatum nulla est differentª inter fal. et treb. quod opere tocius est. resolbit h. Picus n.º 9. Ruinus n. 19. Bereng. super tx n.º 59. Bolog. n.º 178. Saliti in l. filium quem abentem fami. ercisc. Cuia. in l. 78. ff de here. insti. sed hec omnis sentª non videtur convenire nre. decissioni nam cum in §.º 2. dicat Iu. Con. prelegatum imputandum esse id n. significat intelligi vis deducere retinere precipere perinde habendum est ac si dixisset hoc integrum plegatum esse imputandum sm reg. l. si pluribus ff de leg. 2. in l. 2. §. si qs ff quorum legatorum 2.º quia non pot congrua differentie ratio asignari quorsum sibi omnia legata computent in quarta trebe. et pars legati que continet in prelegato non imputet ratº n. quod h. Bar. n.º 3. scripsit quod admissit Cuma. n.º 4. in l. deducta §. numi ad treb. et alij relati a Corasio. n.º 54. in d. l. filium quem habentem 3.ª lect.ª nihil disolbit ut constat ex his que rethulit Alex. n.º 6. et 7. h. unde Duare. li. 2. disputatium c. 10. existimat §.um pro ea vero p.e esse intelligendum in computatione fal. in qua sola viª hereditaria imputant hec m. sentª non est admitenda qm etsi Iu.e Con. in eo §.º intelligat de computatione trebelia. semper respondisse videtur sm verissima iuris principia ut constat ex l. quod aut et l. ita §. eo. ex d. §. numis. in quibus omnibus probat expresse \[...]to solam porsionem hereditariam esse inputandam in \[...]liani eam. Minus levi pot alia opio nova quod finagi \[...]ius scripsit n.º 66. et. 171. et 261. qua opio exprese ∋ dicit

nostre decis. unde in hac dificultate tenenda e coīs
opio nonobstante qd eaz aduximus et 1° q desuperiori s[illegible]
duximus nanque in s. precedenti docuisset 3. c. generali
ter prelegatuz imputari in ratione trebellianice in hoc s.
pro eauero p. proponit limitatio q silz p exillo soluz pars
hereditaria imputet sm qz interpretatione recte uerificatur
2. s. pro ea uero p. considerando aduersatiuaz uero q
simul coniungit et aduersat precedentibus itez recte uerificat
natura eius relatiui ea, prout h interpretant Ripa
n. 16. Beren. super tx n. 34. non obstabit preterea q non pos
sit h. congrua ratio diferentie constitui relicta n. sent. Alex
n. 7. plures rationes dd. tradiderunt ut constat ex relatione Bolog.
h. 226. inter quas illa elegans deduci pot q cuz imputatio
sm testatoris uoluntatez sit facienda sm coez opez in seue
rissimaz qz s. aduximus circa l. cuz quo s. si s. isto titulo ex
uerbis prelegati manifeste deducit uoluntas testatoris q silz
nollit pro legati imputari cuz is uerbis prelegatuz concipiat res
illaz precipuaz tibi habeto uel similibus ut constat ex theofi
lo in s. 1. de leg. Vlpia. in fragmen. titulo 14. Caiuz in institu
titulo 13. Vnde q cuz hoc prelegatuz heredi semper fiat ut do
cet Zulius Paulus li. 3. receptaruz senten. titulo 7. in pro. q. ut ratione
dispositionis testatoris aliquid precipuuz prelegatuz illud obti
neat idcirco constitutuz e ut incomputatione trebellianice non
ueniat

2°. Aduersus tx h. alia urget dificultas nanque condi
implende causa sunt relicta mortis causa capione dese
runt in l. id aut s isto titulo in l. qui precario ff de dona. caus
mor. inde constituit euidenter relictuz illud fidei comi
suz non ee ut in l. mortis causa capit. 31. ff de d. cau
mor. cuius oriuz probat tx n. s. q condit implende cau
sa in qua dificultate disoluenda coīs sent ait qz Bar

Sequit. tt. ff. de pactis a. D. Bernal
explicandus hoc anno. 1577.

187

Ad. Reg.

Exemplo Ulpiani in l. 1. § si cer. tuz petat premito ali
quos ee terminos habentes propias diferentas nen pe
conuent.s promisiones policitat.s et pactuz. Conuentis
nomen generale é ut docet Ulpia. in l. 1. §. conuentis
ȝ. co. Unde dictuz nulluz graduz conuentis facit in
§. ceters demilitari testa. l. litere ff. deiu. Codicilos
l. obligat.us substant.a in fi. ff. de act. et oblig. Promi
sions aut. v.s non ita generale é. soluz n. conprehen
dit pactuz, policitat.s, et stipulat.ez, Docet Ulpia. in
l. sciendus. 19. § edictus ff. de edilitio edicto docent Oc
tomanus et Brisonis de uerbis iuris. v. dictuz posituz
tn. in scriptura denatat solemnez stipulat.s in §. si
scriptuz de inutilibs. et ti. ad uertunt Ocomanus
et Balduins docet dd. in l. sciendus de uerbo. oblig.
ubi zas. dicit coez n.º 5. et in l. lecta 2a. cola ff. si certus
petat. Neque obstat tx dificilis in l. 1. C. de dotis pro
mis.e qm ti. promisio scripta non é inutilis defectu sti
pulatis prout uulgo existimat. Sed é inutilis prop
ter ueraz incertitudinez qz ti. nulla quantitas cer
ta aut species promisa fuit non. n. ti. facta fuit promi
sio ab eo qui dotez constituere tenebat is. n. dotez incer
taz pot. promitere in l. cuz pos §. gener ff. deiu. dotiuz
quez intelectuz asignauit molinas in Rca. de uerbo. obli.
n.º 33. ubi quendaz intelectuz fortunij ȝ coez ad. § si scrip
tuz ineptuz hostendit. Policitat.º uero facit 1.s graduz
conuentis non. n. é. simplex iactatio sed promisio seria
non aceptata in l. pactuz in l. ~~ppr~~ incendiuz. in l. ob causa
et ex hac policitat.e nec nascit ciuilis nec naturalis obli
gat.º docet Bar. in l. si unus § pactus ne peteret ȝ. eo. é
recepta sent.a sm Alcia. in Rca. de uerbo. oblig. col.a 1. Co
ua. inc. quis pactuz in 2a. p.e §. q. n.º 15.

Pactū vero ē. duor consensus ut docet ulpianus in l. 13.

Ad. l. 1ª. ff de pactis.

Premitte qd cum ius ciuile confusim traditum eet ceperunt pretores ponere edicta in qq afirmauant uel preter uel ꝯ legem aliqq in casib; eeius dicturos que edicta ppr eorum autoritatem obseruauant ut in §. pretorum inst. de iur natura. et hec edicta finiebant año qz dño pretura finiebat docet idem ius h. inss. i. insti. de perpetuis et temp. act. qd cum absonum iudicarent salbius iulianus pretor. omnia edicta pretorum certa serie coniunxit et omnia obseruari mandauit suo edicto hoc aut edictum perpetuum ee iusit Adria. imp. in l. 2. inss. sed qz diuine. C. de ueteri iur enucleando et hec coligunt ex Alcia. in Rca C. de edendo et Bolog in l. 1. ff si certum petat. hoc uero edictum interpretatus ē ulpia. per triginta et sex libros quos ad edictum inscripsit et li. 4. hoc edictum de pactis seruandis interpretat qz equitas naturalis in multis seruet in eo maxime ut pacta seruent q sit dictorum et conuentorum constantª et ueritas et ideo nihil magis conuenit humane fidei qz pacta seruari. l. ex empto ff. de act. empti in l. non minorem C. de transact. et ita in his uē nulla ē hiperuolica locutio ut docet Ang. n. 1. et fortuni. n. 22. qz uis glª Bar. et alij ꝯ dicant colere. n. deum religionis ē non humane fidei lz in iure huiusmodi loqutio hiperuolica sepe sepius reperiat in l. si per errorem ff de iurisdic. omni. iud. in l. 2. ff ad l. Rodiam de iactu et in l. si. C. de probat. et receptum ē in scribus non obligare huiusmodi locutº ꝯ resoluit Alcia. li. 4. de uerbo. sig. n. 13. Menesis in l. non minorem n. 2. C. de transac... ego m. indistincte non admiterent.

huiusmodi coez opez. Sed considerandum censeo an illud deducat inconuent. qm tunc promitens obligat ut probat. 3. c. inl. si qd uenditor 13. ff de edilitio edicto alias non obligat hiperuolica locutio inl. ea que comendandi ff de 9hen da empt. l. sciendu 19. ff de edilitio edicto non n. e seria promisio sed qdaz iactatio que non inducit obligat. l. litere de iu. Codiciloz tiraque. de priui. pie cause c. si. Rursus intelige de equitate naturali de iu. gentiu primeuo non de illo iu. q come e omnibus animalibus bruta n. non paciscunt quoties n. ius naturale refert ad homines semper inteligit de iure gentiu primeuo Bar. inl. 1. ff de acqui. pos. et Socinus qui dicit coez. n. 34. et dez. de inde ex hac equitate naturali que in pactoz obseruat. inest efici baluerunt interpretes ut princeps ad seruanda pacta obliget inl. digna uox C. de legi. l. donationes quas diuus C. de donat. inter ui. c. 1. de prouatio. plus adunt interpretes ind. c. 1. q non soluz princeps naturaliter sed etz ciuiliter ex hac equitate obliget ita resoluit decis cons. 196. n. 7. Romanus cons. 392 n. 4. gometius de 9ctibus c. 1. n. 1. Corasi. li. 2. miscelaneaz c. 25. non me latet 9triaz opinionez dixise coez ab exea de pactis n. ~~250~~. 252.

ideztradit hermnopolus in epitome iuris ciuil li. 3. tt. 3.

In hoc § 6. pactuz

difert in hoc pactuz a policitat. que e soli uso offerentis promisio inl. pactuz ff de policitat. etenin si promisio fiat presenti etz non aceptanti magis erit pactuz q policitat. qm tacendo consentire uidet inl. si remunerandi §s qui pas et in l. qui patit ff mandati. erit ergo aceptilatio promisio facta

absenti uel presenti ex causa honerosa qui non uidet consentire in l. filiusfami. §. inuitus ff de procura. l. in eo iiii ff de ritu nuptiarum. ita docet Imola in c. cum contingat de iu iuran. Berenga in l. pacta conuenta. C. 1. n. 11. ff de contrahenda empt. Molineus in Rca ff de uerbo oblig. n. 9. dicit comm. Alcia. in Rca. c. de pactis n. 10. aducunt interpretes pro hac opinione l. tale pactum qi 3. hoc tt. hec tamen. cum alegat substineri non pot est ex eo quia lex illa fauorabiliter procedit ut docet Bar. in l. cum testamentum C. de iuris et facti ignorantia. 2o. quia pomponius illam conuentionem pactum appellauit neccesario quod presuponendum est. legitime factum fuisse ex consensu duorum. Rursus pro opinioni aducit tx in l. donatio 32. §. species ff de donat. quequidem l. male aductus pro ea sententia aducit quia donatio perfici pacto non pot. de iure digestorum et ideo uerum est tradit. perfectam fuise donat. in fauorem filie quam eo quod res fuerunt in nomine filie tradite censentur facta tradit. filie et breui quam dam manu res esse translate ad maritum arg. l. singularia ff si certum petat quem intelectum ad illam legem docuit andreas ab exea de pactis n. 65. Meno. de arbitrali. 2 centu. 1. casu 83. ceterum uero quod expresus consensus sit necesarius nec suficiat presumptus ille qui ex presentia et taciturnitate colligit tenuit Bal. in l. senius C. qui testa. facere posunt Deci. in Rca C. hoc tt. Alcia. in Rca de uerbo. oblig. n. 6. duarenus h. v. duorum consensus gomez de contracti. c. 9. n. 2. forcatulus dialogo 52. pro qua sententia considero quod etiam absentibus in fauorabilibus censent consentire in l. creditores 13. C hoc tt. Rursus quod policitat. fiat presenti prouat l. ex policitat. ff de polici.

ē. apud rempublicam idest coram magistratib9 l. eum pro quo ff de in ius uocan. l. siue apud acta. C. de transac. l. his a pud quem C. de edendo ~~q~~ deinde q pollicitat° ē solius offerentis promissio in l. pactum ff de pollicitat, offerri aut dicit in l. Julianus §. offerri ff de act. emp. aut ͣ offerat C. de litis contestat°. nec obstauit reg. ͣ qui tacet qm in his q sunt de substant ͣ actus taciti et expresi non ē idem iudicium ita docet Bar. in l. quicquid n. 9. ff si certum petat ē l. 1. §. si quis ita interoget ff de uerbo. obli. cum g° in pacto de substant ͣ sit necesarius consensus consequens ē ut tacitus non suffi ciat Vnde ē uera resolut° q in pacto necesarius sit ex parte utriusq expresus consens9 ī policitat ͤ ex par te promitentis expresus ex parte ~~eius~~ cui promitit tacitus ita resoluit Cona. li. 5. comenta. c. 3. in p° et Vaconius li. 5. declarat ͫ 3 declarat ͤ. 62. n. 5.

Colige ex predicta difinit ͤ q inter plures pot interue nire pactum dum non admitant 3 ͣᵐ. personam ut si ali quis promitat alium daturum factum ue q hunc inefi cax promissio ē. ex reg ͣ. l. ~~inter~~ quecum qdquerimus ff de act° et obli. nam promissio facti alieni inefficax ē l. stipulat° ista 38. ff de uerbor. §. si quis alium insti. de inutili. l. 11. tt° 11. p° 5. cuius reg ͤ 8. limitat ͤˢ posuit Jass. in d. l. stipulat° ista et graui. 12. in tt° de pactis li. 3. ~~comenta. c. 9.~~ concl ͤ. 2. et rat ͤˢ redit Co nanus li. 6. comenta. c. 3. inter quas limitat ͤˢ illa pre cipua ē. q n° in pact ͤ apositum fuerit iuramentum q lz promissum sit factum alienum tunc. n. censet factum propium promissum hoc ē pas cis curatis factur et curatu rus ut illud q promissum ē fiat arg ͣ. l. cum pater §. cum fili us maritum ff de leg. 2. 79. in ordine docet gl ͤ. in c. ex res cripto de iur ͤ iuran. ut receptum tradit Rolandus cons° 6.

n.º 33. vol.º 1. Coua. in c. quamuis pactum 2.ª p.e §. 5. n.º 2 An
to. gomez 2. tomo c. 10. n.º 9. Maior uero dubitat.º est an
atenta l. 3. tit.º 8. li. 3. ordina. que habet in l. 2. tit.º 16. li.
5. recopilla. noue hodie de iure regni promisio facta alie
ni eficax sit et perez in d. l. 3. et in d. l. 3. et cum eo gomez
ubi s. in ea sunt sent.ª ut ius come non sit corectum quia
[illegible] tenet quod illa l. solum tolit solemnitatem stipu
lat.s non tamen adiuuet aliquod robur promisionibus que de iure
comuni erant improuate contrarium tamen firmat grego. in d. l. 11.
cuius opinio procul dubio sequenda est cum in noua reco
pilat.e l. ordinamenti emendata sit in illis uerbis que se
obligo alguno que dara otro non a otro ut in l. ordina
menti legebat

Ad. tx in §. conuent.is

in edicto pretoris conuent.is nomen strictum habet sig
ficat.m ex pacti natura licet nomen generale sit ad om
nes contractus sicud alias significat.º doli ex adiect.º limitat
l. 1. ff de dolo §. non fuit. l. quiuenenum 236. ff de uerbo
sig. et etiam in instrumento si conuent.is fiat mentio ad
pactum nullius non ad aliud contractum referi debet docet
Bar. in l. lecta ff si certum petat n.º 10. ex dificili Pauli
iur.e Con. responso. 6. contra sent.as dicit receptam Paulus n.º 6.
6. et zas n.º 6. in R.ca ff de uerbo sig. et Molineus t. n.º 3.
et l. 6. ff de rescindenda uendit. l. quiro me §. chali
macius iuncta gl.a uerbo conuenit ff de uerbo sig. et huic opini
accedo et si contrarium tenuerit Bal. in l. 1. C. de usuris receptis
sim. casium in d. l. lecta

In eo. tx 6. transigende

Colligit.r quod transact.is uerbum generale est quod aliquid perficere
significat tx in l. transacta finitaue 229. ff de uerbo sig
l. 1. §. fi. ff ad tertulianum Unde illud notauit Bar. tran

sact. 3 contractus esse innominatus proqua Bar. sent. est ele gans tx in l. de fideicomiso. 10. C. de transact. l. cum propo nas 26. C. hoc titulo. quia probat ex transact. non dari actiones nisi secuta tradit. quod proprium est contractuum innominatorum l. ex placito ff de rerum permutat. que iura pro hac opinione in duxit Curtius in d. l. cum proponas dicit communem Valle cons. 79. n. 60. vol. 3. Menesius in R. de transact. col. 2.

Aduersus quam opinionem obstant duo. 1. quoniam in transact. re in tegra non est locus penitent. in l. quamuis 39. C. de transac. quod proprium est contractus nominatorum in l. sicut ff de actio. et obli. in l. in comodato § sicut ff comodati in contractibus n. in nominatis locus est penitent. in l. 3. ff de condit. causa data et in l. ex placito C. de rerum permutat.

Rursus obstat Vlpiani disinit. in l. 1. ff de transact. que di finit. aliis contractibus vel distractibus conuenire non potest non est contractus innominatus sed nominatus, idem probat l. transac tio. 33. C. de transact. expendit eleganter Cond. li. 5. co mentariorum. c. 6. n. 1. Cora. lib. miscela. c. 27. n. 6. Me dicis in titulo disinitius 2. p. disinit. quia habet n. propri um et specificum nomen sedandi et componendi contro uersias iudiciales deuet quod esse contractus nominatus.

his dificultatibus in hunc modum satisfacies. 1. non obstat dicere quod in transact. locus non sit penitent. quoniam id speciale est in transact. et si contractus innominatus sit ex ratione tx in l. fratres. 11. C. de transact. Non obstat etiam 2a difi cultas quoniam ea erit uera resolut. quod contractus transactionis sic disfinitus ab Vlpia. in d. l. 1. sit contractus nominatus et propie eam significet conuentionem qua aliquo dato uel retento controuersie iudiciales finiunt ut vestig ad uertit Berengarius in l. pacta conuenta c. 3. n. 33. ff de slhenda empt. et p hor catulus dialogo 46. inqua

significat^e non inteligit Ulpia. h. sed in ea quadom, nes distractus et liuerat^es transact^s nomine comprehe dunt et ita aduertit Duare. et fortunig. h. cuia. ind l. 1. de transac. Cona. ubi s. et ita inteliges tpdificil legin l. 2. ff de iur^e iurando cuia de cuia. et ceteros cuz herma nopolo li. 1. manualiaz c. 7.

Ad tx in l. 4^a. s. ff hoc ti^o.

Coligit ex hoc tx pignus ochuz nominatuz ee du bitandi rat^o orit ex l. si tibi ss. de pignore z. eodez ubi paulg scribit iu^e pretoria dari act^es ex pignore et sic legitima conuent^o e. q fomentuz accipit a lege cuz alias non eet habitura ut notat gl^a recepta in l. legitima z. eo. at si pignus nominatz eet ochus non eet ei opus fomentuz de iu^e pretoria. Unde dic queuarr solut^o e. q pignus ~~ab re que aliqua tradit^e~~ ochit nuda tradit^e in l. ochit ff de pignorib et in l. 1. ff de pigno act^e in l. 2. ff que res pignori obligari posit C. cuia de l. 14. ti^o 13. p^a. 5. expendit farius de pigno. i membro z^e p^es Belong in ss. itez seruiana de act^e gometig 2° tomo c. 15. n. 21. Vaca in prohemio ff. y. in ss. tertig hinc pigng innominata conuent^o e. q si a rei tradi t^e inciperet ochus nominatus eet et ita inteliges Ul pia. h. neq pretoris auxilio tunc opus e ut act^es pro ducat ut resolbunt curtig n°. 3 orocig n°. 1. in d. ss. de pignore. Rursus coligit q stipulat^o e s innomina tus impropie tn. e ochus propter Ulpia. reg^a in l. la
+ 19 beo ss. ochuz ff de uerbor sig. docet gl^a in l. semper
+ 36 in stipulat^t ff de reg. iu. Bar. in l. 2 C ff de condit^e ca usa data. e recepta sent^a sm Jas. in l. 2^a n° 149. C. de iu^e emfiteutico Rimi. in p 2° insti. de donat^e n° 61. Belong li. 2. suputat^es c. 2. Neq ochanc coez reso.

lut' aliquit ~~[illegible]~~ obstat tx in pr° insti. de oblig. que ex quasi contr. 6. n. non dicitur inquit contractus proprios ab impropriis sed significat impera. propi gorini obligat' ex contract' improprio q3 ex quasi contr. et si sti pulat° adiecta fuerit contr. nominato nominatus erit contractus si aut innominoto erit innominatus ar g° tx in l. 4. ff de usuris et in l. 1. §. ueri sime ff ut lega tor. seu fidei. quo arg° cesabit Bar. et alio opco. dicencium q cum hodie tabeliones soleant aponere in omnibus instrumentis solemnem stipulat'es iam ho die non erit locus contractuum innominator. ita do cuit Bar. in l. 2. C. de condit° ob causam 3as. in l. cum mota n° 7. C. de transact° idem 3as. qui dicit com. 3us n° 6. 3. eo. aduer sus q3 sent' obstant plura arg° adiecta per 3as. ubi s. quor pre tipuum ē. q si stipulat° asumit naturam contractus cui aderet ut in iuribus s. alegatis.

Ad. tx in l. 2ª 3. hoc tt°

Pro huius tx interpretat° uide Alcia. in l. 2 n° pen. et fi. C. isto tt°. Cona. li. 5. comenta. c. 4. et in illis 3 uelre aduer te ab Accur. et ab aliis inteligi idest tacito pacto sine u° sequunt eginarius et duarenus que interpretat° et si coīs sit omnino destruit literam nri tx. 6. sed etiam tacito quibus u° Paul. incipit agere de pacto tacito et aduer sari u° precedentibus. Quare uerius dic cum fulgo. re idest ueritate et efectu ut qz presentes et consentien tes paciscuntur uel aliter ut Alcia. interpretat° re. idest in ter uenni rei in pactis que re celebrant in l. societa tem 4 iuncta gl° ff pro socio in l. obligamur 15. 6. et re et uerbis ff ~~de uerborum~~ de act° et oblig.

Colligit etiam ex hoc textu quod inter absentes pot. fieri pactum quod intelligitur per nuntium uel epistolam in l. qui, aut §. fi. ff que in fraudem creditorum. quod regulare est in omnibus contractibus qui re celebrantur in l. 1. ff mandati. in l. 2. ff de act. et obliga. quam secutus fuit Paulus n.º 7. in l. illud C. de sacrosanctis eccles. probat l. 1. in fi. ff de [illegible] emptione et exditos quod [illegible] quae est impli catiua et replicatiua similiter in l. naturalem §. apium quoque ff de acquiren. rerum do. in l. 2. § fi. et ibi notat gl.ª ff pro herede. Colligit posse etiam fieri pactum inter presentes per nuntium uel epistolam ita resoluit gl.ª hic Cur. n.º 7. Hermano. li. 1. tit.º 9. de pactis quod intelligendum est in pacto expreso pactum uero tacitum pot. fieri inter absentes nullo intermedio nuntio uel epistola l. 2. C. de pactis resoluunt omnes interpretes ubi ibi. et ita interpretatur Alciatus n.º [illegible] fidem adidem est textus in l. creditores C. eo. tit.º

Ad textum et ideo iuncta l. 3.

Colligit quod si deuitori creditor quirografum redierit taciteui det conuenisse ne peteret et quod non uidetur contingere in redito pignore idem probat textus in l. pecunie C. de solut.º l. 3. ff de liberat.º lega. in l. qui quirografum 57. ff de leg. 3.º expendit Socinus reg.ª 232. quia diferentia pignoris et quirografi[s] etiam in legatis et fideicomisso obseruatur l. 1. §. fi. l. 3. ff de liberat.º

mortis causa lega. textus in l.† 18. si tacita ff de donat.º causa mor. diferen

tie rat.º quam ex Zoane refert gl.ª in hac l. 3. tenuit si

v.º redens milis gl.ª† in c. sane de renuntiat.º et in c. pen.† ut lite

† est gl.ª fi. pendente et est recepta sm Joas. et Fortu. hic col.ª 2.

pignus n. deuitori plerumque ad tempus solet creditor

† §. fi. permitere in l. certe† ff de precario sic quod usui esse pot

pignus absque liberatione que in quirografo locum non habent cui consequens est quod si ex traditione instrumenti posset alius effectus resultare non induceret debiti remisionem ut in exemplo quod ponit Bar. quem ceteri secuntur teste orostio hic n.º 2. hec tamen communis ratio cuiatio minime placuit et merito ex d. l. pecunie C. de solutio cum n. certior et maior dicitur solutio sortis ex apoca quam extratione instrumenti nisi eius apoce nullus alius est usus via. alego textum in l. huiusmodi 87. quod si ita legatum ff de leg. 1º. quare pro intelectu huius iurium dic quod redita cautione et instrumento censetur traditum omne illud quod in instrumento contineri l. 1. C. de donatio l. creditricem C. de remissione pignorum ex qua l. illud etiam constat ut sicud debitum ita ius pignoris sit remisum redita debiti cautione nam exctincta obligatione principali et pignoris et fideiusionis obligatio debet extingui et summoveri l. in omnibus 43. ff de solutio l. grege §. i.º ff de pignoribus nam cum accesione consistant sequitur exctincta obligatione principali ipsas amplius non duraturas l. cum principalis ff de reg. iur. l. soluit. l. item liberatur ff quibus modis pignus uel hipotheca. sic quod in casu huius l. 2. ex cautione tradita non solum debitum sed etiam ius pignoris uel fideiusionis censetur remisum Bal. in l. uni. §. penul. C. de latina libertate tolenda. orostius hic in pr.º et late Menchaca controuersiarum illustrium c. 96. n.º 17. cui recepte traditioni obstat dificilis textus in l. 2. C. de luitione pignoris quia textus ua rie ab interpretibus accipitur tandem magis obtinuit cum glosa fi. hic dic b dem. quod exctincta obligatione personali per prescriptionem 30. annorum. non stinguitur hipothecaria que spatio 40. annorum presoriuit l. sicud. l. cum notissimi C. de prescriptione 30. uel 40. annorum. quem intelectum sequitur Paulus in l.

Bernal

deuitor n.1. et 6. Alex. n.4. ff ad trebelia. Bal. de prescrip 4a p.e 4.e p.is principalis q.e 3. n.2. Dueñas. reg.a 17. ampli at.e 2. Costalis in l.1. §. precaditius ff de pignoribus que facti spes nullomodo conuenire pot illi legis quid quid di cant interpretes non aduertentes l. illam conditam fuise a gordiano qui regnauit antequam prescriptio 30. uel 40. añorum fuiset cognita ita docet gl.a in l. qui occidit 30. ff de pres ad l. aquiliam gl.a v. ueteres in l. si quis emptionis in pr.o 8. C. de prescrip. 30. uel 40. añorum et est comunis secundum Pinelum in auth. nisi tricenale C. de bonis ma. n.3. et sic aduertit graviel Budeus ad ff. ut quomodis pignus uel hypotheca soluit. quare uera spes illius sit ut intelligi deueat iusta l.1. illius tit.i ad quam iuditio Tribonianus l. illam contituabit ut explicat Cuia li. 8. obserua. c. 32. Nan si creditore sub pignore duo aut plures herede sexstiterint l. 12. tabularum inter eos ipso iure obligatio diuidit l.1. C. si certum petat in l. pro hereditarijs C. de heredita. act.e pignus tamen indiuisum remanet ut in d. l.1. C. de luit.e pignoris. l. rem hereditariam. C. de euict. l. 8. §. si unus l. solutum §. si creditori ff de pignoratit.a act.e prosequitur Balduinus ad ll. 12. tabularum c. 38. col.a 2. et idem Balduinus de pignoribus c. 20. Molineus in laberintho diuidui et indiuidui. 3. p.e n.o 25. et in laberintho. 16. legum ad l. si cosem n. 35. et ideo si unus soluerit pro parte sua tollit obligatio personalis hipotheca uero non tollit ut in d. l.1. quapropter gordianus imperator in d. l. 2. aloquens heredem forte diuersum exchistimante propter ordinariam reg.am l. cum principalis ff de reg. iu. inquit inteligere deues &c. et sic ex ille non obstat quin dicamus in casu nre l. 2. vedita cau

non solum debitum sed etiam ius pignoris esse remissum at redito pignore in casu l. 3. non censeri remissum debitum docet Modestinus et ratio quia principale non debet regulari ab accesorio in l. quod per manus ff de iure codicil. in l. 1. de precariis at pignus ipsum credo esse remissum ar. quia hic in l. 1. ff de liberat. legata in § idem iulianus et ita docent Crasseius et Cuiac. et Canalis 5. comen. c. 4. et si alii contrarium tenuerint et sic Modestinus summa cum ratione dum docet debitum petipossit de pignore nihil dicit quasi certum sit contradicto ius pignoris esse remissum sed ab intor. preh. 69 et tractatum est si reperiat instrumentum cancelatum an videat debitum remissum et explosa gl. e diferent. an reperiat penes debitorem vel creditorem cum utroque casu idem dicendum sit fere omnes cum Bar. ita rem componendam putant aut n. debitor alegat ~~pactum~~ se pacto liberatum et alegat cancelationes hinc fidem non facit sed si alegat solutione esse liberatum in cuius fidem alegat cancelationes hinc presumit liberatus nisi contrarium probet ita docet Modestinus in l. si chirographum 24. ff de probat. in l. fullo 39. § fi. ff de furtis hanc sententiam Bar. dicit receptam 3as. n. 14. et Costalis et Crestius n. 4. panor. n. fi. in c. penul. ut lite grego. in l. 11. tit. 19. p. 3. capela tolosana in q. 230 costa in l. si ex cautione falentia s. n. 2. C. de non numerata pecu. et diferentie ratione inter debitorem dicentem se pacto liberatum vel solutione hec est quod qui dicit se pacto liberato alegat donationem in l. cuius § fi. 3. eo. que donatio numquam presumit in l. campanus de operis libertorum hodie vero hec diferentia alegantis pactum vel solutionem corecta est et utroque casu inducit liberatio ex cancelatione ita probat l. 11. tit. 19. p. 3. et Gregor. v. otro si decimos

sicut reperiat instrumentum cancelatum penes tertium uerius uidet Alex. et Zas. sent.a non induci liuerat.em sed e presumpt.o penes eum fuisse depositum causa custodie licet Bar. 5 dicat in d. l. fulo §. si rursus aduerte quod si duo fuerint rei deuendi et uni fuerit traditum instrumentum uidet ei remissam deuitum et aduersus alium cessare actio et dat mandatum arg. l. si his quidicos ff de liuerat. lega. l. 1 C. de donat. Paulus in l. si qua per calumniam C. de epis et cleri. Boerius decis. 231 n.o 7. Zas. in l. 1 n. 12. C. de procurato. Alcia. in ttt de presumpt.o n. 33 quia 1.a reg.a presumpt.e 33. qui eleganter interpretat lx in d. l. si C. de pactis conuen. Vltimo aduerte quod si reperiat instrumentum cancelatum penes aliquam personam domesticam non inducit liuerat.o ut in l. uni. §. ille aut C. de latina liuertate

Prosequit Paulus aliud exemplum taciti pacti et inter plures casus quibus tacita 5hit hypotheca quos congessit Fanus de pignoribus 4 membro 2.e p.s l. quo 4. 22: congesit Rebufus 2.o tomo ad l. galicas tt de constitut.e redditum ar. 1. gl.a 13. n.o 10. quibus casibus lega dediat pignus et per Menochi. de recuperanda renccdio 12. n.o 19 precipuus casus e rei in uecte et illate in domo conducta nam censent tacite hypothecata pro domus pensione in l. certi iuris C. locati l. 2. 6. et 3. ff in quibus casibus pignus uel hypo. tacite 5hat §. item seruiana insti. de act.o l. 5. tt.o 3. p.a 5. et ultra ordinarios h. et in d. §. item seruiana materiam huius l. prosequit Socinus in reg.a 192. Conanus li. 4. comenta. c. 6. balduinus de pignoribus c. 6. Rebufus de literas obligat. tr.o 4. gl.a 2. n.o 6. et si primus conductor alij locauerit quod facere pot. l. nemo C. locati

primo inuecta et illata per 2um conductorem sunt domi
no tacite obligata docet Ulpia. in l. solutum 11. §. solutum
ff de pignoratitia actione cui ex diametro repugnat Paulus
in l. si in lege 27. ff locati utrobique Accur. tres posuit solu
tiones huic dificultati quarum 1am sequunt Bal. et Salicetus
in d. §. solutum et 3am dicit receptam in §. item serui
ana n.º 34. et b. Casius pag.ª 4. Romanus sing. 391. et
396. Gamus ubi s. 12. casu ampliat.e 2. 2am solutionem di
cit comm. Paulus in d. §. 1. et eam probat. iure Con. in d. §. solutum
fo. plane grego. in d. l. 5. v. fincan obligados. 3am solu
tionem secutus fuit Bar. in d. §. 1. et dicit receptam gome
tius in d. §. item seruiana n.º 15. sin qua intelliges l. si gra
nuitam alias incipit ponponius ff in quibus causis pign. uel hypo
theca tacite contrahatur

in tit. b. urbanis habitationibus.

Urbana et rustica predia non loco sed materia distin
guunt ideo omne edifitium etiam in rure factum urbanum di
cit in l. urbana predia 198. ff de uer. 60. sig. in l. si predium
C. de predijs minorum in §. fi. insti. de seruit. rusti. Ulpia
in fragmentis tit.º 19. in prin.º expendit eleganter Gas. in
§. fuerat n.º 22. insti. de actionibus. Caia. ad titulus insti. de ser
uitutibus. Donelus de pigno. c. in quibus casibus pignus uel hy
po. tacite. Cona. li. 4. comenta. c. 10. et inde urbana et inter
rustica predia constituit h. iure Con. diferentiam et clarius
impera. in l. certi iuris ff locati. l. ineo iure. ff in quibus causis
pignus tacite. Nam in urbanis inuecta et illata sunt
tacite hipothecata pro pensione etiam ignorante dno
in rusticis itidem uti si dominus sciuerit probat l. 5. tit.º
8. p.ª 5. l. fi. tit.º 17. li. 3. fori. hanc diferentiam ex his iu
ribus constituit Accur. v. coloni in d. §. item seruiana
et b. 3as. n.º 35. et gometius 30. Gamus de pigno. in 4º

menbro 2º. pº 8 nº 145 ubi testat idreceptuz ee ab in
terprehib9 cuius diferentie ea frequenti9 asignat ratº
qz inurbanis predijs inters nra ne secreta nri patri
monij detegat l. 2. C. quº et quib9 quarta pars debe
at li. 10. santa aut rusticitas ompia palaz habet.
Verz hec ratº insuficiens e pot. n. contingere ut nobilis
conducat rusticuz prediuz et rusticus urbanuz. Un hanc
de ego͞ꝫ cōez existimo ueriꝫ ee in urbanis abitat ante
hypothecaz inductaz es semper non in rusticis sed
in eis expresa conuentº opus ee. id qz probat Neratiꝫ
in d. l. eo iuº ff in qq causis pign9 uel hypotheca tacite
ꝯhat meli9 id probat instit. ius sequens §. interdicti
insti. de interdictis. 6 pignori futuras pepigiset et
tunc diferentiº ratº e inter urbana et rustica predia
qz docuit iuº Con. in l. in predijs. 7. ff in qq casib9 pign9
tacite. ubi scriuit qz fructus fundi conducti sunt
tacite hypotecati propensº unde non fuit neccesa
ria hypotheca de qua ti. sed cuz in urbanis predijs
sint fructus qui posint obligari inuecta et illata rre
manet obligata hanc sentªz ꝯ cōes tenet teofilus
et 6sequit Balduin9 in d. §. itez seruiana Octo
ma. equinari9 Duare. et Cuia. ti. et idez ad africa
nuz tº. 8. pª. 78. forcatul9 dialogo 17. Conano. li.
4. comenta. c. 16. nº 5. et 6.
Nequ obstat tx in l. certi iuris quo cuis mouebat nam ea vª de
qz uolunta te dominoꝫ de expresa conuentº accipienda sut
probat elegans tx in l. si gratuitaz. §. alias incipit ponponi9,
ff in qq causis pign9 uel hypo. tacite. 6. de uoluntate dni
qp uº ita sunt accipienda sm dd maxime Cuia.
Neqz obstat d. l. partite 6. por sabiduria debet. n. interpre
tari descientª que habet uoluntatez expresaz. que habet

uoluntatem expresam in l. 1. §. scient.am ff. si familia fur tum fecise dicatur sm. que intelliges l. eoru. §. stabula ff. de in qq casib. pign. tacite. nam si predium rusticum erat cum separatum eet ab edifitijs sed cum fundo illi fructus non haberet qui eet tacite obligati urbano ex predio et naturam quoadtacit. pignoris obligates sortit ut in stabula inuecta tacite eet obligata. et ita intelligunt v. iu. con. t. et non multum ab urbanis predijs diferunt idest nihil prosus arg. l. si dies 21. §. fi. ff. qn dies legati cedat explicat forcatulus in dialogo. 17. n. 1. sed aduct. ille in d. §. stabula non leuem patit dificultatem siquidem stabula neratius inter predia rustica conumerabit Vlpia. aut appellat urbana in l. urbana predia 198. ff. de uerbo. sig. et in fracmentis tt. 19. in p. Unde dicendum e in predijs considerandam ee materiam et qm materiam prestet an sint ad habitat. et erunt urbana an ad res rusticas et erunt rustica predia ita explicat cona. li. 4 comen. c. 15. q ante a tenuit gl.a in l. 2. ff. de seruitutib. rusti. distinguens urbanum predium a rustico utrum edifitium habitatis gratia factum sit et erit urbanum ibi in a profi at si uero ad recipiendas res rusticas erit rusticum qm gl.am sequit. Bar. in l. 3. ff. de seruitutib. Scepola de ser. + seruitutes n. 3. uitu. urba. c. 11. n. 2. Alcia in l. urbana predia ff. de uerbo. sig. n. 3. et 4. Duare. h. lopez in l. 1. tt. 13. p. 3. gl.a 4. et ut conclus. nri h. procedat nonulla neccesaria sunt et i. ut inuecta et illata inducant ut si per petuo sint l. deuitor 32. ff. de pigno. l. in predijs. §. sed ea sola que si sint ff. in qq causis pign. uel hypothecata cite 3tant ita docet gl.a in v. coloni in d. l. certi iuris. et in §. item seruiana ubi dicit receptam 3as. n. 35. Belonis n. 30. et ideo ex qualitate ipsarum rerum et personarum de

bet iudicari s[ecundu]m Balduin. de pigno. c. 6. pag. 21. et perpetuo de quo in l. debitor debet interpretari s[ecundu]m doctrinam iu[ri]s consul. in l. 1. ff pro socio. Ex qua com[mu]ni et recepta interpretat[ione] illud coligunt dd. q[uod] res uenales i[n]ducta inuecte et illate in domum conductam non sunt tacite obligate docet Bal. in l. certi iuris C. locati dicit receptissimam ind. §. item seruiana n.º 36. et b. Belonum n.º 30. allegant d. l. debitor et l. caius 33. ff de leg. 2. et l. generali 32. §. uxori ff de usu fructu lega. hanc dicit com[mun]em coua. li. 2. uariar. c. 8. n.º 2. grego. in l. 5. tit.º 8. p.ª 5. gl.ª magna. Cui recepte tradit[ioni] obstat l. cum tabernam 28. ff de pignoribus. Cui tamen male respondet Bal. in d. l. certi iuris n.º 9. q[uod] b. merces fuerunt obligate Neq[ue] satisfacit interpretat[io] Coua. q[uod] b obligat[io] fuit facta generalis et ideo ueniunt merces illate et b inuecte que interpretat[io] conuincit ex d. l. generali 32. §. uxori. Neq[ue] hec interpretat[io] probari debet ex caducis per crotum in l. si constante 2.ª lectura n.º 125. ff soluto matrimonio illi n. satisfacit Belong et misinge. in d. §. item seruiana Quare Rebuffus de literis obligatorijs ar. 4. n.º 23. distinguit inter merces uenales et eas que non distrahuntur ut he pignore sint obligate ff eo induçant ut b. perpetuo sint q[ue] distinctiones non probo q[uia] nulle sunt merces que uenales non sint et ueri[us] ex tristimo omnes merces pignori e[ss]e obligatas q[uod] docuit Accur. sibi c[ontra]rius. in l. si horreum ff in qq. causis pign. tacite c[ontra]hat. aduertit Misingerius in d. §. item seruiana n.º 6. Balduin. de pigno. c. 6. Coua. li. 4. comen. c. 16. Menchaca controuersiarum usu frequentium c. 56. et hanc opem mihi probat iu[ris] Con. in d. l. si horreum. Infero hic ex d. com[mu]ni interpretat[ione] n[ost]ri tex. q[uod] nomina debitorum non sunt hypothecata pro domus pensione

non. n. b. inferunt ut b. perpetuo sint docet Jas. dicens
receptius in d. §. item serviana n. 41. Curtius h. n. 11. no
minan. debitores non circumscribunt loco in l. caius in pr.
ff de leg. 2. in l. si fideicommissum §. tractatum ff de iudiciis
expendit Pinelus in l. 1. C. de bonis mater. 1. p. n. 10.
Aliud requisitum est ut nostri tx decisio procedat ut bona
invecta et illata sint conductoris non aliena in his nec
expressum pignus obstat in l. rem alienam in pr. ff de pigno
act. in l. 1. et in l. [illegible] C. si res aliena pigno
data sit nisi dns sciat in d. l. certi iuris quod defendit
Jas. in d. §. item serviana n. 56. dicit receptius Negu
santius de pignoribus 4. membro 2. p. §. n. 152. ea ratione
quia cum potuerit dns contradicendo impedire [illegible] tacens
videtur consentire. l. saepe ff de re iudi. in l. si debitum
sor. 26. ff §. pater ff de pignoribus sed contrarium verius est.
ut scientia et consensus sint necessarij ut obstet huius mo
di tacita hypotheca quam tenuit gl. sibi contraria h. quae com
receptia est sm. Jas. in d. §. item serviana n. 53. et pro
hac sententia facit l. aliena res 20. ff de pigno. act. Rursus
quia scientia et taciturnitas nihil damni afferunt nisi
dolus fuerit admissus in l. si sine C. ad velleianum in
l. si probaveris C. si res aliena pignori data sit et haec opio
verior et aequior est et receptior etsi negusantius contrarium
affirmaverit deceptus ut docet Orozco n. 6. et 7. et Men
cha. ubi s. c. 57. requirit etiam quod bona inducantur ab eo qui
potest bona obligare. Unde cum minoris bona sine decreto non
obligentur in l. 1. ff de rebus eorum in l. lex quae tutores. ff C. de
administrat. tutorum. bona invecta non sunt tacite obliga
ta docent gl. et Bar. h. idem in l. si constante n. 7. ff solu
to ma. dicit receptius Jas. in d. §. item serviana n. 87. pro
qua opinione considero l. fi. C. de legi. tute. iuncta. l. pe ff

Bernal

C. de administrat. tutorum contrarium in. docent Bal. et Alex. in d. l. si constante Paulus n. 2 per tx. 6. in l. in conditi. pupilo ff de condi. et demons. dicit receptiorem fanius de pigno. 4 membro n. 154. Rebuffus de literis obligatorijs ar. 9. gl. 2. dicens in praxi ita deueri obseruari e. uerior et tutior opio sm Rubium in repetit. c. ff. 26. et e magis cois sm Belo. in d. § item seruiana n. 41. pro qua opne. inprimis considero nam cum pactus principalis ualeat deuet etiam ualere tacita hypoteca que resultat ex illo pactus probat ex l. mutus 76. ff de iure dotium. Rursus hec opio probat ex eo q hec hypotheca inducit a lege at uero quo obligatio a lege inducit comprehendant maiores et minores in l. si sine ex libris ff de administ. tutorum quem lege dicit singulares zas. in l. non impossibile eo. sm quem intelliges dificilem tx. in l. marcelus ff de fideiiusoribus. deinde pro hac sententia alego tx. in l. 1. § fi. ff iuncta l. sequenti ff de rebus eorum ubi prediuz q minor emit non pot ab eo pignori obligari pro pretio si emit a priuato secus in. si emat a fisco et hoc pp tr. tacitam hypothecam quam fiscus habet in l. 2. C. in qq. causis pignus uel hypotheca tacite contrahat qq iuribus ad pinelum in l. 1. C. de bonis ma. 3 p. n. 52. Alcia. responso 121. his et alijs fundamentis hanc ultimam ueriores puto neq admito distinct. an utilis uel damnosa fuerit locatio pupilo qz distinctio inspe reprehendit gregorius lopez in l. 5. tt. 4. p. 5. Neq obstat l. fi. C. de legitima tutela. qz non ea sola ratione mouet imperator ut minor non possit ee tutor filij qz eius bona non posunt pignori obligari. Ultimo colligit ex hoc tx. q mutus pot paciscipossee in l. si id q 34. § mutus ff de donat. in l. in qq cuz q ff de actioni. et obliga

Bernal inl. item qr ss. i. ff de pactis. 198

l. 2. tt.º 11. p.ª 5. explicat Coua. in q.º 2. p.º c. 2. [struck]
n.º fi. et in c. qzuis pactum in p.º n.º 4.

Sequit tx in ss. i.º huius l.

Colligit ex hoc tx q in dotis promis.º inest condiᵗio si nup
tie sequant: l. stipulat.º 22. l. tali q. 9. in l. dotis pro
missio 69. ff de iur.º dotium l. 4. tt.º 11. p.ª 4. dos n. sine ma
trimonio ee. non pot. l. fi. c. de donat.º ante nuptias. l.
neq illam 13. ff. de petit.º heredi. l. 3. ff de iur.º dotium exc
pendit Coua. in q.º [struck] c. 5. n.º 5. et 6. in p.º i.ª quocirca
Ange. et alij interpretes notant q si statuto caueat pro
ut hodie apud nos cautum e. ut in l. 1. tt.º 21. li. 4. noue
compila. ut instrumento publico non opponat ali
qua exceptio in instrumento tn. dotis pot opponi
q nuptie non sunt secute in instrumento n. dotis
inest hec condiᵗio si nuptie secute fuerint Unde de
cursus Bar. et alij afirmant nuptijs non secutis
non ee natum act.us et obligat.º arg.º l. inter stipu
lantem 83. ss. sacram ff de uerbo. oblig. et sic v.º male
petit de quo tx. exponi deuet i dest nimis festinan
ter alias male agit is cui exceptio obstat nihil agit
. n. is cui nata obligatio ipso iure non e. l. 1. ff quando
dies legati cedat qs diferent.us dicit rreceptam Alcia.
li. 4. parergon. c. 14. Unde coligunt dd. cum gl.ª tx
tacitam condit.º ita impedire ortum obligat.is sicud condi
tio expresa. tenet gl.ª similis in l. 2. ss. creditum v.º post
nuptias z si certum petat et in l. omnia 32. ff de leg. 2.
docet Bar. in l. ita stipulatus n.º 49. ff de uerbo. Tiraq.
de retracto conuentionali ss. 2. n.º 53. gl.ª 2. gomez
tomo. 2. c. 11. n.º 23. pro qua con sent.ª aducit l. inter
stipulantem ss. sacram fi.º pro quo et illud ff de uerbo. oblig.
et l. stipulat.º 22. ff de iur.º dotium e melior tx in l. plerumq ii.

Bernal

si ante nuptias ff eodem tit. hec l. a doctoribus recepta sint ue
rius e. nuptijs non secutis ortam ee obligat. in dotis promis
l. exigi dos non posit Con. cum e. in l. 1. ff de nouationibus
et pro eius sent. inprimis considero v. iu Con. ff. E. male
petit iuncta l. 1. ff qn. dies legati cedit. Rursus expenden
da sunt v. eius de iu Con. in d. l. inter stipulantes E. circa
iuram aut ualituram stipulat. deinde faciunt v. eiusdem
iu. Con. in l. premitendo q. E. omnes obligant ff de iu
dotium pro acem opinione facit q. in l. si mulier. 10. ff
de condit. causa data pro hac etiam sentent. facit l. condit. 98.
ff de condit. et demons. q. non solum inteligenda e. q ad trans
mitionem ut interpretes uoluerunt sed et quo ad orhuj obli
gat. Ultimo si non nata eet obligatio ad quid eet necessa
ria ~~dotis promisse~~ exceptio matrimonij non secuti ad uers
dotis promiss. ins trumentum q. except. omnes admitunt
ut resolutiones. Neq. ostenendo hanc opem obstat l. inter du. 73.
ff de uerbo. oblig. E. hunc incipit actio. qm inteligenda e. pro
ut Acur. E. interpretabit scilicet cum efectu ad exact. queres
ponsio adaptari debet omnibus fundamentis pro con. aductis

Sequit. hc in s. fin. 3 hac l.

Coligit ex isto ss. q dicta in prefact. inteligunt repeti in se
quentibus huius rei multa sunt exempla ut in l. hic a ss. idem
respondit 134. ff de uerborum obliga. in l. triticum 94. ff eo.
tit. s. pen. et E. gl. fi. insti. de lege aquilia. prosecunt Bal.
et Paulus in l. pacta nouissima c. isto tit. Maria Soci. in l. i stipulatus n. 71. ff de uerbo. oblig. et in cons. 73. uol. 3. Alex
cons. 94. uol. 3. n. 2. Huic tn. conclusioni non leuem prestat
dificultatem l. per retent. C. de usuris. cui Acur. d. ss. idem
respondit. satisfacit dicens hc hunc non procedere et repe
tit locum non ee. qn. 3 chis ex interualo fit hanc interpre
tat. sequit Bar. h. et alias. in l. sed et si me putem ss. iter ff de
condit. indeuit

condit.e indebiti idez 3as. in d. §. idez respondit Maria. Socinus. in l. ita stipulatus n.o 72. ff de uerbo. oblig. ero sti9 h. que interpretatio et si recepta sit minus tn. apta et ue ra ē. non ē apta qz in d. l. per retent.e3 nulle interuene runt prefact.es sed ōctus distincti et separati non ē uera qm uerig ē. etz ex interualo ditta in prefactione repeti in ōchibus. q probo ex sequentib9. l. si uina z edius 34. ff. de seruitutib9 urbano. predio z. Rursus alego hx in l. sed et si me putez 22. §. iter ff de condit.e indebiti. deinde fa cit. l. si tibi liuerz 3. ff de act.o empti sm que inteliges modes tinuz in l. modestinus 76. ff de solutionib9 in fi. q sianke so lutionez. Quare uerig ē non admitti retent.e3 pignoris in d. l. per retent.e3 qz duo ōctus distincti interuenerunt ut expli cuit Alcia. in d. §. idez respondit. n.o 12. q ante a s. entit Bar. in d. l. 4.

Sequit hx in l. conuent.e3. ē. pacez

ita fere omnes codices legunt Oleander tn. per principes legit et hinc intelige principis conuent.es publicas ēē qn.o fit cuz ex teris si n. fit cuz subditis inter priuatas conuent.s deuet nu merari in l. itez ueniunt. §. in priuatoz ff de petit.e here. in l. cesar ff de publicanis et uectiga. et sm utramqz literaz co lige ex hac l. pacta innita super pacez omnimodo ēē seruā da. l. in uello in pr.o l. si captib9 ff de capti. et post liminio re uersis et publica pacta dicunt qm publicaz concernunt uti litatez cui consequens ē ut principes qui pacez inter se compo nunt iniurias et damna subditis remitere possunt si ali ter pax haueri non pot ita explicuit hosti. in tt.o de peniten. et remisio. in §. qualiter et qq. dicit receptuz 3as. in l. galus §. et quid si tt. n.o 20. ff de libe. et posthu. Menchca. controuer siarz illustriuz c. 4. Porti9 in suis concl9. li. s. c. 15. pro qua sent.a facit l. si uer uerchuz. 15. §. 1. ff de rei uendica + itez.

facit etz l. lucius titius. 11. ff de euictionibꝫ. Rursꝫ cuz hec pacta sint seruanda pp̄ter publicaz utilitatez consequens ē q̄ fides data hosti priuato non ē seruanda in l. 1. §. non fuit ff. de dolo et ibi ita interpretat Accur. et ē cōis interpretatio sm̄ fortu. et orosctiuz ibi n.º 4. 3as. in l. si mora n.º 4. ff soluto matri. Neqꝫ obstat. l. nam et seruus 22. ff de nego. gestis nam in singulari ut pretiuz redemptionis pro captiuis soluat fides hosti priuato seruanda ē q̄ etz habet locuz in incarceratis ita interpretat Baldus in c. ex rescripto col.ª 2. de iu.º iurando fortunis ibi. n.º 7. et 8. et an duces possint inire pacez et treguas sine specili mandato elegan ter expendit orosci.ꝰ n.º 8. ibi

Sequit tx in l. legitima. ff de pactis

legitima ea dicunt que lege aliqua uel senatus consulto cō firmata uel intro ducta sunt plerunqꝫ aut per excellentias de iu.º 12. tabularū accipiunt. Unde ligitimi heredes dicunt qq̄ ab intestato l. 12. tabularū uel alia lege hereditas defert l. 2. §. fi. ff unde legitimi et. legitima hereditas dicit ea que ex legibꝫ decendit. in l. 1. 2. et. 3. ff de petit.º hereditatis. in l. 1. §. capitis ff ad tertulia. in l. tutelas 7. ff de capitis diminut.º et tutela ligitima ea dicit que agnatis consanguineis et patronis defert l. 12. tabularū l. 1. ff de legi. tutori. explicat Balduí. ad. leges 12. tabularū c. 22. et Rebardus ad eas dez leges c. 12. Unde legitima crimina dicunt que legibꝫ uendicant prout sūt publica iuditia in l. 3. §. pena ff de crimine steliona tus iunta l. quid q. 13. §. pena. ff de his qui notant infamia. legitimuz luctus tempꝰ l. genero. 8. l. solent 10. l. liueroꝝ 16. §. 1.º ff de his qui notant infamia q̄ nimi Ponpilij lege. 10. mensiuz spatiuz ad lugendos uiros mulieribꝫ prescriptuz fuit q̄ postea ab imperatoribus 2. mensibꝫ ~~reductus~~ fuit auctuz. in l. 2. C. de secundis

nuptijs docet Cona. incomen. iuris ciui. li. 3. c. 2. cu
iatis deueris usucapionuz diferentijs. c. 13. Brisoni.
deuerbis iuris v°. legitimuz tuchuz tempus ex qq cons
tat in nro. tx legitimas conuent°s eas dici que lege ali
qua confirmata sunt et que decis°nis lata eetlex non
habent aut certe non haberent uiz obligat°s aut
inducende aut tolende ut explicat Cona. li. 5. co
mentarioz. c. 1. cuis generis exempluz erit inl. 12.
tabulaz qua iniuriaz act°s tolunt ut constat ex gelio
+ 20. li. 20. noctiuz aticaz c. 1. ex Baldui. ad leges. 12. tabu
laz. c. 98. Rebar. ad easdez leges. c. 25. Duare. h. cuis
l. uerba emendauit Cuia. ad ttuz insti. de iniurijs que
l. cuz de menbro rupto loqueret aprudentibs ad omnes
iniuriaz act°s producta e. l. sitibi. 12. §. que daz. 3. eo.
de furto etz licere pacisci constat ex Ulpia. inl. iuris gen
tiuz §. si paciscar. 3. eo. docet Balduins ad. leges. 12. ta
bulaz c. 27. Rebardus ad eas daz leges. c. 26. et de his
exemplis pot melis inteligi iu° Con. h. q. de his que agl°. et Bar.
h. referunt uirtute tn. legis trahi posunt ad nri tx decis°s eius
tal non e nouuz. ff de legi. et ita tx ntr. pot inteligi in exem
plis agl°. relatis non tn. inteligas cuz Accur. non ee iuris
gentiuz sed iuris ciuilis q docuit idez Accur. inl. ex hoc iu°
v°. quibusdaz ff de iusti. et iu°. et ins. ius aut gentiuz insti. de
iu° naturali. cuis opio sm zas. ind. l. ex hoc iu° n. 27. Cora. li.
1°. miscela. n. 25. fortunis inl. 1. §. conuentis n.° 9. 3. eo. ego
tn. uerius puto 3chis omnes iuris gentiuz origine ee cuz conuen
t°s et comertia eodez iu° sint ut ind. l. ex hoc iu°. obligat°s tn.
ex 3chibs decendentes eficatiores quedaz de iu gentiuz que
dantn. de iu° ciuili et ita inteligit Consults ind. l. ex hoc
iu° et inl. ~~iuris gentius~~ + statim sequenti hanc ~~op~~ opez 3 + ius ciuile
coez dicit emilis tri. 9. dicit probabilez oros cis n°. 14. Rebar.

li. 4. uariar. c. 1. forcatu. in dialo. 74. Cuiatius in l. iuris gentium ꝗ. eo. Prateius in tesauro iuris ciuilis v°. contractus neque obstat tx. h. legitime n. conuentiones dicunt non per originem iuris ciuilis sunt sed cum iuris gentium sint omnia pacta et eo iure non habeant eficatiam actionis ad agendum iure ciuili conprouate sunt neque obstat stipulationes iuris ciuilis esse in §. de constituta insti. de actionibus nam stipulatio duo continet pactum et obligationes si pactum respitias iuris gentium est si obligationes iuris ciuilis ita interpretatur tx in d. §. de constituta forcatulus in dialogo. 74. Cuia. in d. l. iuris gentium 2 unde aceptilatio que fit per stipulationes iuris gentium est in l. an inutilis §. fi. ff de aceptilat. neque obstat contractum enfiteoticum iuris ciuilis esse iuris est n. esse de iure gentium ex §. adeo insti. de locat. cum tx. querat Iusti. an similis sit locat. an uero uendit. solum n. impositum fuit nomen a Zenone ut expendit Couarrasius li. 1. miscela. c. 21. et in Reg. c. de iure enfiteoticocolona. li. 1. comenta. c. 6. n°. 11. et Orthoma. tx in §. ius aut gentium Nec obstat tx in d. § adeo tx ac si naturalis esset cui respondent ꝗ. dicti sed tumelius dic in eo tx legendum esse ac si natura talis esset contractus ut tx. ex ueterioribus codicibus referunt Orthoma. Cuia. et Contius tx. et ita est emendandus tx dificilis in l. si constante §. si maritus ff soluto ma. et cum sponsalitia largitas est de iure gentium et hinc non obstat tx in aut. ut sponsalitia largitas in pr°. tx. tamen separat a reliquis donat. non tamen constituit propium genus donationis. Neque obstat literarum obligationes esse ciuilem ut in pr°. de literarum oblig. insti. in l. in contractibus C. de non numerata pecu. id n. ingenue fatebor in huius modi obligatione nullum contractum esse sed sola obligatio ciuilis et ea quidem post bientium Neque obstat tx in d. §. ius aut gentium tx. omnes fere contractus quasi eliqui sint contractus de iure ciuili nam inteligi debet omnes contractus esse de iure gentium fere cum suis efectibus idest

reruz suis ~~efec~~ obligatio nan obligationis de iure gentium sunt
exceptis quadam d. l. ex hoc iure s(ecundu)m q(uod) interpretationes illa legiti
ma conuentio est que aiuz iure gentium actionis non producere et ali
qua lege confirmata est.. Vnde coliguntur interpretes quod si ali
qua lege caueat q(uod) instrumenta publica mandentur exe
cut. ut reperit apud nos in l. 1. tit. 21. li. 4. noue recopi: pac
tuz nuduz in publico instrumento factuz execut. manda
bitur. ita docet Bal. in l. 1. C. de dotis promis. et in l. 2. C. de
execut. rei iudicate. et in l. ex placito C. de rer. permuta.
et est com(mun)is opinio s(ecundu)m Alex. in l. 1. §. si quis ita interroget
n. 30. ff. de verbo. oblig. Suarez in l. post rem iudicatam in
declarat. ad l. regiam. in §. sed pro euident. n. 5. contrium
m. docuit idem Bal. sibi contrarius in l. si non sortem §. indebitu
ff. de condit. indebiti et Oroskis h. n. 7. nan accesorium
non pot. uestire principale. l. quod per manus ff. de iure codi
cilloz. Rursus q(uonia)m lege illa soluz intendit ut uia execu
tiua peti posit q(uod) ordinaria peti debebat presuponit q(uod) l.
illa obligationis sub est que non est in pacto nudo. que docto
rum inuestigatio hodie inutilis est. cum ex pacto nudo demus
actionem ut dicemus in §. igitur nuda
inter exempla ligitime conuentionis que h. enumerabit ac
cur. dotis conuentio enumerata fuit iuxta l. ab lex act.
C. de dotis promis. pro cuius exempli cognitio. aduerte q(uod) dos
constitui solebat datio. hoc est tradit. ipsius rei dotalis promissio
ne hoc est per stipulationes et dictio dicere n. dotem erat promi
tere dotem quadam formula et solemnitate absque eo q(uod) prece
deret interogatio quomodo obligabant duz taxat soluz tres
persone ipsa mulier que nubebat et pater per uirilem sexu
et debitor mulieris ita Vlpia. in fracmentis tit. 6. in pro.
Caius li. 2. institu. tit. 10. de obligat. Conanus li. 2. comen
tarioz. c. 8. n. 9. Duarenus in R. ca soluto ma. tit. de dotibus

c. 2. Octho. de uenris iuris v. edicere dotez non explicates quae fuerit forma et solemnitas huius dictis quod magis uidetur explicare Alcia. li. 1. parergon c. 1. Teodosius imperator ind. l. ad exactus solemnitates has estipulatus et dictus mutabit sua lege constituens ad dotis promissionez sufficere qualia cum quod v. etsi simplex interueniat policitatio Vnde legitima conuentio dicitur dotis promisio. Vltimo intelliget tx hunc ubi conuentio a lege uel senatus consulto confirmata e non tn. ubi formam accipit aiu pretorio uidemus n. pretores pacta seruaturos promittere in l. iuris gentium §. pretor ait z eo quod pacta non producunt aliquod obligatus ut in §. igitur nuda pactio eius dez legis e n. maxima diferentia inter edictum pretoris et alias partes iuris ciuilis in. l. ius aut. gentium in §. quos aut. insti. de bono. posse.

Sequitur. tx famosus in. l. iuris gentium ff. de pactis

Contractus omnes iuris gentium ee in l. superiori docuimus ex his quidaz nomen certum aiu ciuili habent quidaz generali nomine conuentius continent ut h. docet Vlpia. l. illi sunt certi qui elegans nomen et specificum habent aiu ciuili illi sunt incerti et innominati qui es nomine uacant Vnde contractus ~~nominati~~ et certi et incerti dicunt idest nominati et innominati l. certi conditio q. l. siue ex certo contractu petat siue ex incerto ff. si certum petat. et in l. 1. §. deuitum ff. de consti. pecunia. et in l. et uno 13 ff. de aceptilationibus. Sed dubitant dd. cur certos contractus et nominatos ius ciuile ee uoluerit ceteros non iter ad cuius cognitus sciendum e. iuris gentium conuentus quasdam ut frequentiores et magis necessarias aduitatis legendaz ciuilez obligatus producere quales he sunt quae ultro citroque

obligant l. labeo. 19. §. contractus ff de verbo. sig. harum aut conventionum actiones quia in venditijs et comercijs frequentiores et magis necessarie erant a prudentibus certis formulis et solemnitatibus comprehense sunt ne eas populus prout vellet instituere et probat iuris consultus in l. 2. §. deinde ex his ff de origi. iu. Unde conventiones que in albo pretoris certas verborum formulas continebant generale nomen amiserunt et peculiari suarum actionum pronomine appellate sunt et ideo Ulpianus id innuit in illis verbis que pariunt actiones suo nomine non estante. ita docet Oetho. de pactis. pag. 123. Unde nostrorum convincit error dicentium nominatas conventiones actiones producere quia nomen habent inominate contractus quia nomine desunt quarum errorem convincit Cova. li. 5. comenta. c. 2. Sed tamen ius civile non tamen ex illis iuris gentium contractibus actiones dat sed de quibus omnibus in quibus causa subest in §. sed cum nulla est. hac l. et probat Ulpia. et constat ex edictis pretorum sub causa cognita actiones dando que verba id significant ut docet Rebar. li. 2. varia. c. 6. et de preiudicijs ubi s. causa autem inteligenda est non quelibet sed ubi datio vel factum intervenit ut in contractibus inominatis. sed cum in hoc casu usitata et solemnia verba actionum deficiant civilis et incerta actio in factum que prescriptis verbis dicitur datur l. 1. 2. et 3. ff de prescriptis ver. de qua actione est dicemus diferentias autem inter hos contractus nominatos et innominatos prosequuntur dicta l. iuris naturalis est de prescrip. verbis ubi Berenga. 3. parte c. 3. n.º 32. Anto. gomez 2. tomo. c. 3. Manchaca de successionum creat. §. 12. n. 85. vaconius li. 5. declarationum iuris civi. declarat. 66. et ea precipua est ut ex nominatis contractibus statim actio nascatur ex inominatis non nisi secuto implemento ex aliqua parte probat lex

Bernal

h. et in l. 1. §. item emptio ff de rerum permutat. ita obseruant post Bar. 3os. et orosti. n. 1. forti. n. 9. eginari. et Duare. h. dicit receptam sententiam Cora. li. 3. miscelani. c. 23. n. 3. Vas. li. 1. declarationum in ciuil. declarat. 22. n. 3. et probat l. 3. tit. 6. p. 5. Sed m. errant omnes nam ex utroque contractus siue nominato siue innominato statim atque perfecti sunt actio producitur atuero innominatis contractus non antea dicitur quam datio uel factum precesserit ut in exemplis h. positis euidenter aparet et in l. naturalis in pr. nam si do ut facias pos quam dedi contractus innominatus est antea non contractus sed pactum nudum de dando dicitur contractus n. dicitur a contractat ut explicat Cona. li. 5. comentariorum c. 2. hanc operam probat mihi etiam Con. in d. §. item emptio ubi in contractu innominato datur obligatio si res tradita sit et quod Vlpia. h. dicit nisi causa subest ~~inqu~~: explicat Paulus in d. §. item emptio. nisi res tradita sit ita quod causa est datio uel factum ex quibus patet contractus siue nominatos siue innominatos statim obligationes producere nullam que esse constituendam diferentiam quod nullus quem ego uiderim aduertit. Patet etiam ex superioribus inepte dd. disputasse an ex contractibus ~~no~~ innominatis ante implementum oriatur obligatio naturalis abciens n. disputarent an de pacto uel faciendo oriretur ~~oblt~~ obligatio naturalis. et oriri obligationes naturalem docet gl. mag.

in. l. petens. C. hoc tit. quam b. interpretes sequuntur. dicit communem Socinus in Rca. ff de uerbo. oblig. n. 8. et Ripa. n. 40. b. dem. Anto. gomez 2o. tomo c. 8. alegant pro hac sententia Vlpia. h. b. et hinc nasci ciuilem obligationem quae antea orta erat naturalis. Rursus solo consensu obligatio naturalis oritur in l. 1. 5. eo. in l. stichum §. naturalis ff de solut. qui consensus a pr. interuenit ante ~~sed~~ imple

mentum. Sed in veritate existimo ~~Sed in veritate exis~~ ~~timo~~ ante ~~im~~ implementum neque oriri obligationem et naturalem in his contractibus inominatis nam non interuenit consensus simplex sed modalis unde a principio nulla nascitur obligatio in l. cadere dicitur ff de verbo. obligatione. Rursus qui naturaliter tenetur si soluit repetere non potest in l. naturaliter 13. ff de condi. indebiti. Sed qui soluit in his casibus repetere potest non secuto ex altera parte ad implemento l. 3. §. 1. ff de condi. ob causam quae naturaliter non tenet hanc opinionem docet Bal. in d. l. petens C. hoc titulo. Bezenga in l. pacta conuenta n. 22. vers. ff de contrahen. emptione. Menchaca de successio. creatione §. 12. n. 45. Unde 1. colligo quod de iure canonico in his casibus non oritur obligatio et si ex eo nudum pactum nudum efficacem producat obligationem in c. 1. et 3. de pactis. ex pacto n. oritur obligatio de iure canonico quod in se equitatem prestationis habet in c. cum inter ex. de electis et ita docuit Bal. in l. cum quis n. 17. C. de iuris et facti ignorantia 3a.s. n. 8. in §. sed cum nulla contra hanc l. dicit communem. Menesius in l. naturalis §. 1. contra de prescriptis verbis n. 18. gregorius in l. 1. titulo in partita 5a grampro. Dida perez in l. 3. titulo 8. lib. ordinamento li. 3 o 49. ex qua sententia idem est dicendum de iure regio ex quo nuda promissio efficax oritur obligatio ex d. l. 3. et sic ~~non~~ est necessarium adimplementum firmat grego. et Menchaca ubi supra l. 3. Gomez et ~~P~~ perez ubi supra contra teneant eo fundamento idemque de iure regio idem operatur nuda promissio quod stipulatio sed si contractui inominato stipulatio adiicitur efficax oritur obligatio l. ex placito ~~ff de verbo~~ et sequentes cui argumento non obstat C. de rerum permutatione non oriri tunc obligationem ex contractu inominato sed ex ipsa stipulatione. Rursus alia differentia constituenda est inter hos contractus nam in nominatis contractibus non est locus

penitentie l. sicud initio C. de act. et oblig. ff. in in nominatis peniteri pot. in l. si pecuniaz ff de condi. t. causa data. l. ex placito C. de rez permuta. lz. ll. 6. p. s. e recepta sententia sm quos refert Meneses in l. naturalis ss. 1. n. 13. ff de prescrip. vbs. Anto. gomez Mencha. et Berenga. ubi s. Orozco h. n. 17. adeo q is qui adimplevit penitere possit et ante adimplementuz alterius et condit. sine causa repetere posit ubi iu. Con. elect. tribuit actori ut si velit repetere agat condit. sine causa vel prescriptis vbs in id q intersuit rez non tradere

Ad. glas v. fatias

ex hac gla colige 1. permutat. ee ochuz inominatuz itez probat tx in l. 1. ss. q inhis ff de rez permu. et ins. actuz iuncta l. 1. et 2. ff de prescriptis vbis plura tradit Verengarius in l. pacta conuenta c. 3. n. 43. Menesi in l. naturalis in pro n. 23. Nancuz ex conuent. de permutando nulla actio iu. ciuili prodita sit ex cuius formula ochus nominari possit sed incerta prescriptis vbs actio competat constat ochuz ee inominatus. Neq obstat nomen habere elegans nan eo nomine ochus omnis significat in quo utriq qz aliquid interueniat et ita nullius ochus specificuz nomen e. sed negatiuz illud do ut des q simi limuz e antique permutat. de qua in l. 1. ff de chi da empt. generali illo nomine permutat. significat sic e inteligendus Accur. in Rca C. de rez permutat. quez h. Bar. et omnes sequunt. 3as in l. fi. ff de condit. ob causaz. Riminal. in Rca insti. de donat. n. 57. Vaconius li. 1. declarat. iuris ciuilis declarat. 27. n. 8. Brisonius deuerius iu. v. permutat. Prateius in tesauro

iu. ciui. vide. permutatio Couarruvias in par. ali. Ha. titulo de rerum permutat. Co na. li. 7. comen. c. 10. Unde reprehendendus est opinio dicentium permutatio est contractus inominatus quia uno nomine utrique parti deseruit cum societas contractus nominatus sit. et nomen societatis utrique commune sit ut aduertit idem oros tig. n.º 6. Ex quibus iam constant in permutatione locus est peni tentie cum contractus innominatus sit ut probat in l. 1. ff de rerum permutat. quod intelige etiam apposita stipulatione et tunc reuocabit permutatio ex capite cause non secute non ex capite penitentie sic intelecta l. ex placito C. de rerum permu tat. ut docet ... Con. in l. 3. ff de condi. causa data expli cat. Alberi. in d. l. ex placito et Alex. in l. 1. § hoc titulo Mo lines in Rea ff de uerborum sig. n.º 57. quamuis contractus nominatus neque ex capite cause non secute nec ex capite penitentie re uocari possit l. in ciuile C. de rei uendicat. sed agendum est solum ad interese

Ex superioribus docent dd. transactio est contractus innomi natus nam transigendi verbum generale est et ad omnes species pertinet quibus controuersie dirimuntur et decidunt in l. transacti. 229. ff de uerbo. sig. in l. 2. et l. ad monen di ff de iui iuran. resoluit Couarruvias in l. 1. ff de transact. for catulus dialogo 46. et docuimus in § conuentis. l. 1. § co.

Ex eadem glosa coligit donatio olim fuise contractus in no minatus hodie nominatus nam ex l. si quis ar gentum § fi. C. de dona. ex pacto nudo donatis orit actio ante Iusti. n. neccesaria erat stipulatio ad obligatem in l. mortis causa 34. in pr.º et § fi. ff de donat. in l. hactenus § fi. ff de constituta pe cunia. Paulus li. 2. senten. titulo 16. in pr.º quo ca su non erat donatio sed stipulatio ex causa lucra tiua. in l. si uero ... legatus § stiam est. non ex ca

usa lucratiua explicat Balduin in Insti. p.a 349 Contis li. 1. disputatium c. 12. et ita uidetur eodem pacto contractus esse innominatus cum nudo consensu obligatio non oriatur iuxta l. 1. §. quin hic ff de rerum permutatione Bar. in d. l. n.o 2. contra docet ut contractus donationis solum et cetera dicatur sit contractus nominatus hinc quia nomen elegans habet hinc etiam quia in eo locus penitentiae non est l. aristo ff de donationibus cum tamen in innominatis seruetur ut in l. si pecuniam ff de conditione causa data hanc Bar. doctrinam sequuntur dd. quos refert Oros. ... n.o 7. et Riminal. dicens communem in prin. insti. de donationibus n.o 43. plura refert fundamenta Bereng. in l. pacta conuenta 3. p.e n.o 55. ff de contrahenda emp. Neque obstat secundum Bar. quod olim donatio praeter non producebat obligationem non remansit quod quidam contractus denominantur ab actu paciscendi quosdam ab actu exequendi et hi ultimi non producunt statim obligationem sed rei interuentu ut depositum commodatum mutuum et donatio et ideo si fiat pactum de mutuando uel donando non nascebat obligatio secundum Bar. quem sequuntur dd. supra relati licet hodie contrarium decernitur regio ex l. 3. tit.o 2. li. 3 ordina. quidquid doceat Mencha. de successio. creatione §. 12. n.o 55. est tamen aduertendum non recte doctores donationem contractum nominatum putasse quia in eo locus penitentiae non sit ex d. l. aristo tamen donatio perfecta fuit seruitii traditione et ideo penitentiae locus non fuit sicud in contractibus innominatis iam secuto implemento ex utraque parte cum sint perfec. ti penitentiae locus non sit et in d. l. aristo constat de traditione ... si seruum tibi tradidero

Rursus aduertendum est inter pretes nostri inepte disputasse an donatio contractus nominatus an innominatus sit aut potius non sit contractus procuius cognitione sciendum est donationem illam dici que traditione fit l. senatus 35. §. 1. ff de dona. cau. mor. donatio n. quasi doni datio est hoc est doni traditio sine traditione n. donatio non erat sed donandi promissio et pactum nudum quod donationis causa fit a dona tione separat. l. 1. ff. de transact. l. in edibus 9. ff de donat. l. cum donationis 34. §§ C. de transact. in l. 3. C. de repudi anda hereditate docet Baldus in pro. insti. de donat. et Octhoman. in disputat. de donat. in pro. si aut tra ditio non interueniebat ut efficax obligatio oriretur erat necesaria stipulatio et tunc resoluimus hinc non donatio sed stipulatio ex e causa lucratiua dicebat in l. si ser bus iii. §. stichum de leg. 1. l. inter stipulantem 83. §. si rem ff de uerb. oblig. Cuias. in §. in personam n. 40. de act. Con cius li. 1. disputa. c. 12. ex quo patet donationem contractum non esse nam si per stipulationem fiat ex stipulatione oritur actio non ex donatione et ita erit contractus stipulationis si aut a traditione inci piat nullus contractus est cum nulla sit obligatio ex l. lab. ea 19. ff de uerbo. sig. Rursus nam in omni contractu negotium geri hic in l. 1. §. conuentionis 3. ff. eo. at in donatione nullum geri nega tium plura iura probant. l. si predia 59. ff de dona. inter ui. 4. §. negotium gestum potius uideri quam donationem l. cum post mortem §. 1. ff de administ. tuto. §. si non donandi animo sed negotium gerendi dotem promisit l. interdictum 19. ff de precario. §. magis n. ad donationem quam ad negotium contractum spectat. l. senatus. 35. §. 1. ff de dona. causa mor. §. qua parte se cogitat negotium gerit. Rursus quia si contractus esset uel re uel uerbis uel literis aut consensu obligaret id aut non esse ex iis de quibus Iustinia. uel alius

li. 3. institu. manifeste patet cum tu. donatio non refe
rat sed refert li. 2. insti. inter acquirendi modos fa
cit et l. fi. C. ad uelleianum ubi donatio per policitationes
fieri potest quorum nullus duorum consensum non exigit l. 1. et
fi. adeo s. hoc. tit. denique contractum non esse donationes probatur
consul. in d. l. aristo ubi obligatio non contrahit eo casu quo
donatio est ad idem l. 3. §. 1. ff de act. et oblig. ubi quia non
obligari l. sicud. 20. ff locati ubi sed donationis causa
contrahi non potest l. si res stimata 12. ff de iure dotium ubi quia res
distrahi donationis causa non potest l. eum qui 14. §. is qui
precario ff de furtis ubi quia similis est donatio preca
rio et hanc opinionem quam ego ueriorem puto docuit fulgosius
in l. 2. C. de condit. ob causam. et Cuma. in l. in edibus
ff de dona. quam nouo relatis idem defendit fortunius tit.
n. 25. Alciatus in l. labeo ff de uerbo. sig. Meudes in l.
societas §. donationis ff pro socio. Ochom. in disputatione
de donatione in prae. Conciis li. 1. disputationum c. 12. Cuia. ad
li. 50. ff et li. 34. tit. s. Neque obstat l. eum qui 22. ff de
donat. ubi n. constat donationis nomen extingui quia stipu
latio fuit adhibita cuius nomen ut prestantius deuet ma
nere Neque obstat et l. si donationis 7. C. de his que metus ca
usa ubi uel alterius contractus que uerba referunt ad stipulationes
proxime relatam non ad donationem. Ultimo non obstat l.
siquis emptionis C. de prescript. 30. uel 40. l. fi. §. 1. C. de
bonis que liueris l. fi. C. de pactis nam he Iustiniani de
cisiones sunt ex cuius constitutione constat donationem esse
contractum cum ex eo oriatur obligatio ut s. diximus ex d. l. si
quis argentum §. fi. C. de dona.

Ad finem et ideo.

Pro intelectu premitto ex certis et nominatis contractibus certas
et solemnes compositas fuisse actiones a prudentibus necessarias

ut populus uellet instituerret l. 2. §. deinde ex his ff de origine iu. quas litigatores proposito negotio apud pretorem ab eo impetrabant et iudicem qui de eo negotio cognosceret l. 1. ff de iuris dict. l. 1. et 2. C. de formulis subla. explicat Duare. c. act. a pretore dandam et in l. 1. ff de iuris dict. Costaneus li. 1. questionum iuris c. 9. Octho. in pr. de act. eginarius in §. actionum eo. tit. Briso. li. 4. selectarum antiqua c. 20. cum igit negotium eueniret quod usitatam et solemnem formulam non haberet sunt. n. plura negotia quam uocabula l. 4. ff de prescrip. uer. cum certam et solemnem pretorinal bo act. non haberet exposito a litigatoribus facto genera lem act. in factum concedebat uer. prescriptis quae rem gestam demonstrabant ut constat ex l. 1. cum seqq. ff de prescrip. uer. l. cum mota C. de transac. ita docent Duare. eginarius Cuiatius idem Cuia. et Octho. in pr. insti. de locat. Pratei in tesauro iuris ciuilis c. actio prescriptis uer. quod ante eos sensit Bal. in R. de prescriptis uer. omissis his que tradunt de hac act. gl. Bar. et omnes in d. R. Ange. et cateri in §. si. insti. de interdic. Jas. in l. certi condit. n. 13. ff si certum petat et in §. actionum n. 125. de act. Menesius in l. naturalis §. at cum do. n. 16. de prescriptis uer. itaque prescriptis uer. act. dicit quod non certa act. sed ex uer. a pretore prescriptis dum formulam conciperet quod inter contrahentes actum sit aparet. competit aut hec act. prescrip. uer. ex innominatis contractibus ubi sibi ciuilis causa subest suficiens ad act. inducendam et hinc dari solet ubi deficiunt usitata et uulgaria actionum nomina tunc competit act. prescrip. uer. et in spetie et certum nomen contractus non cadit l. 1. et 2. ff de prescriptis uer. l. cum mota C. de transac. docet Eginarius li. 3. manualium tit. 5. que act. etiam in factum dicit ut constat ex d. l. 1. et ex pluribus legibus illius tit. de pres. uer. quod quod

certo contractus nomine non potest exprimi negotium id facit et rei geste narratio declaratio citra formule solemnitatem ut illam d. l. cum mota dicit. et hec actio prescriptis verbis ciuilis actio l. insulam. l. si dominus. l. solent l. permisisti ff de prescrip. verbis l. rebus C. de rerum permutatione quia ad exemplum nominatarum actionum ciuilium comparata est. Unde et hec actio appellatur etiam incerta actio d. l. rebus quia ex incerto contractu competit l. certi condictio in principio ff si certum petatur l. et uno. ff de acceptilatione et explicant Scinus et Salicetus in d. l. rebus Bonifacius ad Conanum li. 7 comenta. c. fi. n. 11. alias actio incepta dicitur quia ea actio id quod interest petit quod incertum est ut docet Zu. Con. in l. fi. ff de pretorijs stipula. ita docuit glossa magna in d. l. rebus et in l. petens glossa 1. C. hoc. 4°. est recepta interpretatio secundum m. Zas. in l. si dominus ff de prescrip. verbis docet Eginarius li. 3. manualium tit. 5. ad l. 6 ff de prescrip. verbis Sed tamen in factum actio ciuilis generalior est actio prescrip. verbis nam actio prescrip. verbis tamen ex incertis et innominatis contractibus oritur ut supra docuimus at vero in factum generalis actio competit ex uarijs figuris causarum ut l. sancimus C. de sacro. ecclesiis et similibus contractus nulla quod conuentio interueniat sed causa subest de iure ciuili ad rationes producendam Unde intelliges textum in l. 1. ff de actionibus et obli. aut propio quodam iure ex uarijs figuris causarum ita etiam est intelligendus textus in l. quia actionum 11. l. qui seruandarum 15. §. 1. et 2: l. duo 25. ff de prescrip. verbis l. item si obstetrix 9. l. si seruus 27. §. fi. ff ad l. aquiliam ins. fi. insti. ad l. aquiliam. l. et eleganter. 7. §. 1 idem labeo ff de dolo explicat Forcatulus dialogo 97. n. 4. Bonifabius ad Cona. li. 7. Comenta. c. fi. n. 10. Cuiatius tamen quod non percepe runt eginarius et Oroshus ubi supra →

+ actionum

est. etiam actio in factum pretoria que competit ex omnibus edictis et generaliter ubicumque actio ciuilis non est.

207

tx in l. 1. ff de his qui eiecerint uel effude. l. pe. ff ne quis eum qui in ius uocatus est ui eximat. l. si quis id quod ff de iuris dic. Item omni. iudi. competit etiam in omnibus interdictis ut in ss. fi. ins. de interdic. ubi glosa ponit diferentias inter actiones in factum et prescriptis verbis est similis glosa in l. sancimus C. de sacrosanctis eccles. Fortuni. tit. n. 29.

In tex. §. Iulianus scribit
hec Iuliani opinio latius refert a Paulo in l. naturalis §. at cum do ff de prescrip. verbis. putat n. Iulia. in hoc nullam ciuilem actionem competere et ideo pretoris actionem admitebat si dolus adesset de dolo sin minus in factum pretoriam quam opinionem reprehendit Martia. in notis quas scribit ad Iulianum ut colligitur ex l. sed et si quis §. quod quesitum ff de usu fructu. est n. negotium ciuile et innominatum unde prescriptis verbis actio nascitur ex quo patet in d. §. dedi verbis ciuilem apositum fuisse a Triboniano ex Martiani notis Iulia. n. de pretoria in factum censet non de ciuili prescriptis verbis quam negat in contractu competere ita docet Eguinarius et Cuia. tit. Goueanus li. 2. uaria. lectionum c. 27. Oct[avius] Roma. in disputatione de pactis pagina 125.

In tex. §. a pretore dandam
Colige sm. Bar. alias esse natiuas alias datiuas actiones docet idem Bar. in l. 1. ff de act. et obliga. et communis sm. quos refert Menesius in l. naturalis §. cum do n. 10. ff de prescrip. verbis Casius li. 2. responsorum c. 5. plura refert. Bonicasius in pre fact. ad titulus de act. n. 122. probat l. qui actionem 11. l. solent ff de prescrip. verbis l. cum mota §. dandam C. de transac. l. 3. in pr. ff comodati cum aliis pluribus in quo apud iu. con. reperit interdum nasci interdum dari actionem et natiua actio dicit que pre existentem habet materiam ex qua oriatur datiua que illa materia caret ex qua inuestigatur nullum dari efectum testatur Curtius in d. l. cum mota non adver

tis in praxi magnam esse utilitatem siquidem act[es] nativae ad heredes transeunt dativae heredibus non competunt sic limitatur eq.[a] l. 1. C. ut omnes act[es] ita docet gl[a]. v. non transit in l. cum precario ff de precario e receptas m. Alenesi. in l. naturalis s. at cum do ff de prescrip. v[is]. Cova. in reg.[a] possessor in 2 p[e] s. 1. n.[o] 4. hec tn. tan in ceterata doctorum doctrina comunit[a] et falsa e. omnes. n. act[es] nativae sunt ut melius defendit Fulg. in d. l. cum mota n.[o] 4. omnes. n. non dant sine obligat in l. 3. s. ea obligat[o] ff de procura. et sic non dat sine materia preexistente Unde Bar. et receptum errorem improbat Fortunius n. 41. et Sginarius h. Alcia. in l. certi condit[o] in p[o] n. 14. ff si certum petat. et li. 2. parergon. c. 10. Forcatulus dialogo 47. Duare. v. act[es] a pretore dandam Oct thoma. in p[o] de act. pag. 14. et hic opio o caeque evidenter probat nam act. prescriptis v[is] dicit nasci in nro. tx alibi tn. dari dicit in l. 1. s. quoties ff de extimato. act[e] l. si tibi polienda in fi. ff de prescrip. v[is] et cum ex negatio gesto act[o] oriat l. ex maleficiis s. 1. ff de act. et oblig. l. 2. C. de nego. gestis inquit tn. pretor eo nomine iudicium dabo in l. 3. ff de nego. gestis promiscue. n. 3u[e] Con. his v[is]. nasci et dari act[es] utuntur in l. 1. ff de vi et vi armata l. 1. ff de his qui in fraudem creditorum l. naturalis s. at cum do b sed nascitur. et b. dada ff de prescrip. v[is] Unde tan frequens et quotidianus modus apud iu[e] Con. qui docent promiscue nasci et dari act[es] non significat aliquam act[ius] diferentiam. Sed illud e. q pretor qui iusdicebat hoc e negotium a litigatoribus exposito iudicem dabat et formulam concipiebat a qua iudex recedere non poterat dabat act[es] nominatas ex suo albo innominatas sibi prescriptis v[is] et in factum sm. v. actus vel facti qualitatem ita docet Duare. h. v. act[es] a pretore dandam et gobeanus in l. 1. ff de iuris dict[e] omni. iudi. et ita inteligas

l. si finita §. eleganter ff de damno infecto l. si tibi polienda in fi. ff de prescrip. v[er]b. et alia iu[r]a que aliter inteligi non posuit neq[ue] uerū ē q[uod] ad[uersu]s d[ic]t. afirmabant aliquas act[ione]s ad heredes nō transmiti multu[m] .n. ledit reg[ul]a. d. l. 1. Rursus conuincit eo[rum] herror ex l. quoties C. de dona. que sub mo. ubi act[io] que ex eo[rum] tradit[ione] datiua ē. cu[m] sola equitate nitat[ur] ad heredes transitu[m] ad. l. illa[m] ex pluribus aduertit Costa de patruo et nepote. fo. 8. Rursus. q[uonia]m. act[ione]s utiles s[ecundu]m interprehind[ur] tradit[ionis] datiue sunt gl[os]a. in l. ex legato nominis C. de legatis q[ue] dicit recepta[m] Socinus in l. certi condi. n[umer]o. 7. ff si certu[m] petat[ur] a tamen om nes act[ione]s utiles transeunt ad heredes arg[umen]to. l. act[io] ff de ne go. gestis tenent h[ec] Forhiniis et Oroschi n[umer]o. 7. Coua. ubi s. Mauricius de in integru[m] resti. c. 8. Ultimo ex hoc t[ex]t[u] colige q[uod] ex cō[tractu] [innominato] facio ut des dat[ur] act[io] prescrip. v[er]b[is] s[ecundu]m iu[ris] t[ex]t[us]. probat exprese t[ex]t[us] ic[ti] Con. Paulus in l. naturalis §§. q[uod] si faciam ff de prescrip. v[er]b. t[ex]t. et ideo de dolo dat[ur] nam euic[t]us Stichus habet[ur] pro non dato et ita ē ac si di[ctu]m Stichu[m] ē[st] ut Panfilu[m] manu mito ut Stichu[m] des et ita hi cō[tractus] denominant[ur] ad imple mentu[m] ut si quis tenet[ur] dare dedit ē do ut facias si quis tenet[ur] facere fecit ē do ut des. ita docent Ultramontani que o[rum] op[ini]o recepta ē co[mmun]iter. ut testat[ur] Alcia. n[umer]o. 19. in l. cu[m] mota C. de transact[ionibus] et li. s. paradoxo[rum] c. 7. Socinus in R[ubric]a de uerbo. obli. n[umer]o. 23. eo[rum] fundamentu[m] ē. q[uod] ab implemen to hi cō[tractus] robur et nomē accipiunt nimiru[m] g[ratia] si et[iam] nomē ab im plemento accipiant Bar. in. in d. l. cu[m] mota et in d. §§. q[uod] si faciam n[umer]o. 4. s[ecundu]m iu[s] docuit ut ex p[ar]te illius qui dedit sit do ut facias et ex p[ar]te illius qui fecit sit sit facio ut des sicud accidit in empt[ion]e et uendit[ion]e nam ex p[ar]te ementis di cit[ur] empt[io] ex p[ar]te uendentis dicit[ur] uendit[io] hanc Bar op[inione]m sequunt[ur] interp[re]tes in d. l. cu[m] mota dicit recepta[m] uerenga. in repetit[ion]e l. pacta conuenta c. 3. n[umer]o. 73. Benencasius.

in §. act.^us 3 n.° 635. et 639. de act.° que Bar. op.io et si recep
ta sit placere non pot. siquidem sm̄ eam solum darent. tres
inominati 9ctus 9 doctrinam iu.° Con. in d. l. naturalis n.
Vnde mihi magis placet Accur. sent.ª ut hi 9ctus semper
denominent sm̄. ineundi formam non sm̄ implementum
ita gl.ª in l. cum proponas v.° tradidisti C. de dolo et in d. l.
cum mota v.° danda. gl.ª 2. in l. ex placito C. de rerum p.mut.
q3 Accur. opem sequit. Bar. et Salicetus in d. l. cum mota Al
ciat. in d. li. 3. paradoxo 4. c. 7. dicit com. Imo. in R.ª de rerum
permutat.° n.° 6. Fauis ad Cona. li. 7. comenta. c. fi. n. 11. Cu
ia. h. ad fi. et hec op.io probat ex d. l. naturalis §§. sed si dedit
ubi 9ctus ille iudicat do ut facias ex ineunti formali pre
uentum sit in faciendo cum id q. euincit habeat pro non
dato ex eadem rat.ª in n.ro t.x dat. act.° prescrip. v.is quem de
dolo eet danda si iudicaret 9ctus facio ut des et pro
bat idem in spe. l. 3. D. qui nimo 3 de condit.° causa data
et in l. si tibi polienda in fi. 3. de prescrip. v.is ~~qm 9ctus~~
~~do ut facias celeb~~ in qq iuribus sm̄ Bar. et ultramontano
4 opem potius 9ctus facio ut des (ex quo actio de dolo dat.)
iudicandus eet q3 do ut facias ex quo act.° prescrip. v.is
dat. 9 expresas illas leges ad difficultatem q.° respon
dendum e h. dari act.es prescriptis v.is qm 9ctus do ut
facias celebratus e a modo ineundo at in d. §. q si faciam
dari act.e3 de dolo qm 9ctus facio ut des celebratus e Sed
illud nunc superest explicandum cur ex trib. inominatis
9ctib. prescrip. v.is nascat. act.° h3 q ex 9ctu facio ut des
nulla act.° ciuilis nascat. sed de dolo ut explicat Pau
lus in d. l. naturalis per totam l. fi. tt.° 6. p.° 5. cur aut ex
inominatis 9ctib. act.° prescriptis v.is oriat. docuimus in p.°
huius h.i et ideo q et in 9ctu facio ut des procedere docuit
gl.ª in d. §. q si faciam nisi tale sit factum ex quo nihil

utilitatis querit ei qui dare debet et quod tale sit pacti
quod repeti non possit condict. sine causa que est competit
in omnibus inominatis contractibus ut in d. l. naturalis §. et si qui
dem et hinc competit act. de dolo ut in d. §. quod si faciam quam
Accur. sent. sequitur ib. Bar. n. 2. Jas. et plures quos
refert Menesius n. 5. Benencasius in § act. n. 617.
dicit comunem Socinus Junior in l. act. n. 22. C. de transac.
Costalius in d. § quod si faciam sed hanc comunem sent. reprehen
dit Curtius ubi supra et Verenga in repetit. l. pacta conven
ta c. 3. n. 74. Forturnius ib. n. 6. Alciatus li. 5. paradoxo
rum c. 7. Corassius li. 2. miscelaneorum c. 10. Restringit n.
multum reg. d. §. quod si faciam at ib. advertit Jas. neque est e veri
simile quod quis faciat sibi promitti factum ex quo ei non quærat
utilitas et confundit est opinio comunis ex hoc tx et sic ideo ubi
nulla utilitas ex pamfili manumissione danti querebat et
non competit act. doli sed act. prescriptis verbis ... et inde
evidenter probat in l. cum proponas C. de dolo ubi act. fuit co
modum iuris patronatus quod est consideravile l. si quis servum l.
titius ff. de act. emp. et tamen non dat act. prescrip. verbis sed de
dolo quare Fulgo. in d. §. quod si faciam et in d. l. cum mota ali
ter respondet et docet quod in omnibus inominatis contractibus act.
de dolo et prescriptis verbis competit si dolus intervenit de do
lo alias prescrip. verbis quod videtur provare d. l. naturalis §.
sed si dedi. Neque obstat act. de dolo esse subsidiariam et
non competere ubi alia competit l. 1. ff. de dolo nam id pro
cedit ex Fulg. ubi alia act. nominata competit arg. l.
interdictum iuncta l. duo §. fi. ff. de precario Neque obstat
d. §. quod si faciam ib. nulla civilis act. inteligitur n. de
nominata civili act. pro quo intelecto est optimus tx in l.
permisisti ff. de prescriptis verbis ubi docet in Con. in ea spe
millam act. civilem competere et postea dubitat an

competat act° in factum que ciuilis ē. facit l. is cui qi. de act° et oblig. hunc intellectum fulg. sequunt. fortu nius n° 6. et Duare. h. et frequentius in scholis recipi tur

Sequit tx ins. si ob maleficium

litera huius tx legenda ē negatiue si ob maleficium ne fiat: ut habent pan decte et obseruat augus. li. 1. emē datum c. 2. Continuatem aut huius ss. non intelexit Cuia. Unde s. iste sic coheret precedentibus proposuerat Vlpia. quod quis propius nomen ōctus non sit tn. si subsit causa rō nasci obligatem illam sent. nunc exponit put causa de ueat ēē iusta et legibus comprobata alioquin nulla ē obli gat° que concl° etiam probat in l. generaliter 26. cum l. sequenti et in l. si plagij 123. ff de uerborum et in l. 2. et fi. de condit° ob tur pem causam et in l. pen. et fi. c. eo. et in l. 38. tt. 11. p°. 5. et hanc conclm preceteris declarat Bar. in l. non imposi uile 51. et Jas. n° 9. Areti. col° 1. Cuia. in l. si plagij de uerborum Alcia. in l. ge neraliter. eo. tt°. et Cona. li. 5. c. n° 5. et c. 2. n° 4. ets. et li. 6. c. 9 n° 1°. rat° aut huius decisis ea ē. quia exp° accipientis turpitudo uersat nam turpiter quis accipit peccuniam ut abstineat a maleficio hoc n. legum metu non pretio fieri oportet et sua causa non mea et alioqui sceleris se arguat si dicat p ma leficio non abstinuisset nisi ppter. peccuniam ex quarat° elegans etiam dat rat° ad l. falsus 99. s qui alieno fi. solent plerique de furtis b. non probe petit sibi quia alias indicat se fur tum fac tum nisi sperasset peccuniam uel pretium inuentus et ad ratem et inteligentiam illius s uide Cuia. li. 11. obseruatum c. 18. et Antium li. 1. disputatum c. 14. inde etiam inferas ratem dubita di et decidendi non dum traditam ad l. solent. 16. ff de presecip. ris. 6. nec uidet illicitum ēē hoc quod dat dubitat° n. erat qd index qui ppter. inditium accipit peccuniam furti se aligare

inteligit quasi alias ocultaturus erat furem si sibi pecu
nia non daret unde repetit locus uidetur quia ubi turpis
causa accipientis est datum repetit l. 1. infi. cum l. seque
ti de condit. ob turpem causam sed nihil hominus recte Vl
pia. in d. l. solent scriuit iuste dari pecuniam propter in
ditium et repeti non posse quia diuersum est abstinere sed
malefitio quod metu facere necese est uel conferre benefi
cium quod gratis facere non est necesse l. metum ss. sed licet
ff de eo quod metus cau. et medium quodam reperit inter ocul
tare et indicare furem hoc est neutrum facere et qui non in
dicat non statim occultare dicendus est ut in proposito ele
gáter scripsit Vlpia. in l. quiuas quod. fr°. qui furem. b. cum
multum intersit ff de furtis et ita subtilissime deuet separa
ri decisio nostri. ss. a casu d. l. solent eandem rations nostri. ss. non
minus aplicabis ad casum cotidianum quando creditor propter uim
uel aliam necessitatem non potest a deuitore integrum deuitum re
cuperare et ei remitti partem deuiti ut reliquum soluat nihil
hominus n. postea creditor integrum repetere poterit neque ei obs
tabit pactum liueratis de non petendo quia replicabit quod turpiter
facit deuitor si uelit accipere peicuniam pro eo quod necesarto te
nebat facere et ista doctrina satis propter ex l. fi. C. et ff de co
dit. ob turpem cau. et in terminis cum Rubio et Boerio ita scrip
sit Pine. 1. p°. l. 2. de rescindenda c. 4. n. 7. et. 30. et probat
eleganter ex l. 2. tt°. 19. li. 5. noue recopillatis quam teoricam adap
tes ad l. fi. ff de condit. ob turpem causam 3 erit si creditor
uoluntate sua cum deuitore paciscat ut si intra certum diem
partem deuiti soluat reliquum ei remitat nam ualeret pactum et
deuitor except. utet ut probat. l. si intra q2. ž. de pactis quam
ita clare et dilucide exposuit noue Cona. li. 5. c. 2. n. 10.
et li. 7. c. 15. n°. 2. quamuis Acur. et ceteri usque ad Oroskium non inte
ligentes sx uarijs difficultatibus a reg frustra quod se torserint

In eodem tx. §. nulla ē. obligatio.

q°. nec naturalis nec ciuilis ex Paul. et fortu. h. et Soci no in R.a. de uerbo. n. 12. Sed huic tx sic intellecto fortiter obs tat l. pen. de condi. ob tur. causam. que probat promissioni compe tere except.em doli uel in factum ex quo presuponit eta natam fuisse obligat.em cui dificultati respondent predicti et alij q. l. illa loquit in stipulat.e que conuent.e cum sit firmissima ut in pr.o. de uerbo. ideo producit obligat.em mero iure. sed earum porsio unico arg. conuincit nam pactum eque ualet ad produ cendam obligat.em naturalem ut stipulat.o ad obligat.em ciuilem vnde plures distinguunt q aut turpitudo ex p.e utriusque uelu ti promitto tibi ut homicidium facias et tunc nulla nascit obli gat.o neque ē opus remoueri per except.em sic inteligentes l. ge neraliter 26. §. nullius momenti et l. sequentem tact.es de no gari de uerbo. q uero significat act.em non competere ipso iu ut explicat fortunius. in §. aut pretor n.o 36. et sic et inteli gunt. l. si plagij 123. §. ab initi.o non ualet de uerbo. et l. si areo 31. §. fi. de fideiusso. ubi fideiussor non pōt accedere tali obligat.e ex quo significat q nec naturalis obligat.o orta fuit nam atque potuisset fideiussor interponi ut in §. 1°. de fideiusso. et in l. fideiussor. 17. §. fideiussor de fidei iusori. si uero turpitudo sit ex p.e accipientis tm ualet obli gat.o mero iure q debet repelli per except.em et sic exponunt l. pen. de condi. ob tur. causam. ex tx h. ubi turpitudo tm ē ex p.e accipientis ex litera negatiua et ita declarant eta h. (nulla ē obligat.o) id est in efectu q repellit per excep t.em q distinct.em docuit gl.a h. §. ē in. aliqua. id est obligat.o nam Accur. ut erat florentinus conseruat literam negatiuam florentinam et inteligit aliquam natam fuisse obligat.em q non fuit turpe quid promisum Vnde sub iicit Accur. secus ēe si promisum sit ut aliquid turpe fiat

hinc. n.

Sequit tx ins si ob malefitium

litera huius tx legenda e negatiue si ob malefitium nesiat ut habent pandecte. et obseruat augus. li. 1. emendatus. c. 2. Continuatio aut huius s. non intelexit Cuia. Unde s. iste sic coheret precedentibus proposuerat Ulpia. qd quis propium nomen no cty non sit tamen si subsit causa nascio obligatio. illaz sententias nunc exponit ut causa debeat ee iusta et legibus comprobata alioquin nulla e. obligatio. qz com[...] et probat in l. generaliter 26. cum l. seq. et in l. si plagij 123. ff de uerborum. et in l. 2. et ff. de condit ob turpem causaz et in l. pen. et ff. C. eo tito. et in l. 38. tito 11. pa s. et hanc concles pre ceteris declarat Bar. in l. non impossibiles 1. et 3as. no 9. et Areti. col. 1. et Cuia. in l. si plagij de uerborum. Alcia. in l. generaliter eo tito et Cona. li. 5. c. 1. no 5. et c. 2. ~~[...]~~ no 4. et 5. et li. 6. c. 4. no 1. ratio aut huius decisionis ea e. qz ex parte accipientis turpitudo uersat nam turpiter quis accipit peccuniaz ut abstineat a malefitio hoc n. legaz metu non pretio fieri opportet et sua causa non mea et alioqui sceleris se arguat si dicat q a malefitio non abstinuisset nisi ppter peccuniaz ex qua ratione elegans etz dat ratio ad l. fals 99. s. qui alieno fo solent plerique de furtis. t non probe petit. si lz qz alias indicat se furtum factum nisi speras et peccuniaz uel pretium inuentis et ad rationem et inteligantias illius s. uide Cuia. li. ~~8~~. 11. obseruatus. c. 18. et Contium li. 1. disputatus c. 14. Inde etz inferas rationem dubitandi et decidendi non dum traditaz ad l. solent. 16. ff. de prescrip. vs. t. nec uidet illicitum ee hoc q dat dubitatio n. erat nam index qui propter inditium accipit peccuniaz furti se aligare inteligit

quasi alias occultaturus eet furez si sibi pecunia non
ret unde repetit locus videuat qz ubi turpis causa
cipientis ē datuz repetit l. 1. infi. cuz l. seq. de condit
ob turpez causaz sed nihil hominus recte Vlpia. in d. l. so
lent scripsit ingtecdari pecuniaz pptr indituz et repeti non
posse qz diuersuz ē abstinere se a malefitio qp non fa
cere neccese ē. vel confere benefitiuz qp gratis fauere
+sed. nonē. necesse l. metu §. sz. ff de eo qp metus causa. sed me
diuz quodaz reperit inter indicare et occultare furez hoc
ē neutruz facere et qui non indicat non statiz occultare dicen
dus ē ut in proposito eleganter scripsit Vlpia. l. qui uas. 49.
quifurez t. §. cuz multiz inters ff de furtis et ita subtilissime deuet se
parari ~~ep~~ decisio nri §. a casu d. l. solent eandez rat. nri
+aplicabis §. non minus ~~elegabis~~ ad casuz cotidianuz qn creditor pptr
uis vel aliaz necessitatez non pot a deuitore integruz deuituz
reccuperare et ei remiti partez deuiti ut reliquz soluat ni
hil hominus n. postea creditor integruz repetere poterit nec
qz ei obstabit pactuz liuerat. de non petendo qz replica
bit qp turpiter facit deuitor si uelit accipere pecuniaz pro
eo qp necessario tenebat facere et ista dochina satis probat in
l. si. C. et ff de condit. ob turpez causaz et in terminis cuz Pa
latios Rubios et Boerio ita scripsit Pinelo. 1. p. l. 2. de rescin
denda. c. 4. n. 7. et. 30. et probat eleganter ex l. 2. tt. 17. li. 5.
noue recopilat. qz teoricaz adaptes ad l. si. ff de condi. ob tur
pez causaz. et si creditor uoluntate sua cuz deuitore pacisca
tur ut si intra certuz diez partez deuiti solueat reliquz ei remi
tat namualeret pactuz et deuitor except. utet ut prob at l. si
intra 42. §. de pactis qz ita clare et dilucide exposuit noue
Conang. li. 5. c. 2. n. 10. et li. 7. c. 15. n. 2. qz uis Accur. et cete
vi usqz ad Orostiuz t. non inteligentes hx uaris dificultatib
extrarez frustra que se torserint

hunc. n. nulla nascit obligat^o ex cuz turpitudo sit exp^e utriq qz qz distint^o3 sequit Bar. Cuma. et. Alex. plures referens in l. generaliter de uerbo. et Casiq ti. n. 19. et. 18. et Orosiq ti. n. 18. et Alsinge. post Portiuz in §§. qz ex turpi de inutilibq. Sed ea cois distint^o. displicuit Jas. et Orosio qz agnoscit uix posse defendi et ultra eos cois distint^o utrius ab utraq p^e. sit turpitudo aut exp^e accipientis caret iusta rat^e different^e tz. n. debuit inspici accipientis turpitudo ut si iste in iuste repeteret non haberet act^o3 non aut turpitudo promitentis si alter iuste repoterat accipere arg^o. hc in l. multiz inter s de uerbo. preterea coni opi aduersat l. 1. C. de condi ob tur. causaz. et ubi promisuz e. ob turpez causaz et fieri prohibitaz et sic exp^e utriq qz uersauat turpitudo et ait hc probari deuere ob talez causaz fuisse promisuz ut absolut^o sequat qz actio nataerat deniqz urgenter refragat coni distint^o l. pen. §§ de condi. ob tur. cau. ubi turpitudo fuit exp^e utriusqz ut bene intelexit Cuia. in d. l. generaliter et Orosiq ti. n. 23. ad illaz l. adendi unde uerissima e opio Jacobi Cini et ultramontanoz qui generaliter et absolute tenuerunt siue exp^e accipientis siue exp^e utriq qz turpitudo sit act^o3 nasci et necessario repellendaz except^e et nouissime docuit Cuia. in d. l. generaliter defendo q^o authoritatez l. 1. C. de condi. ob tur. causaz. et d. l. pen. qz. Bar. et omnes effugere non potuerunt et Casiq et Orosiq ubi s^a. fatent se difficultati sucumbere labor q^e erit respondere ad iu^a cois opis ad qz aduertas qz stipulat^o aut e turpis in se et in sua substant^e et materia ut si promitum facere homicidiuz qz stipulat^o ab init ho e inualida qz non pot proponi sine turpitudine aliqu^a. aut non e turpis in se sed in causaz propter qz fit ut si promitaz decez ut facias homicidiuz qz stipulat^o ualet mero iu^e. et si remoueat per except^o3 l. 2. §§. circa de doli except^e et sic stipulat^o per me

tur facta ualet nisi per exceptionem repellatur l. pen. C. de inutili stipu. ratio est quia causa mehus non pertinet ad ualorem stipulationis sic quo stipulatio ob turpem causam facta ualet nihil hominus quantum uis expressum ut quod turpis sit quia illa causa non est de substantia stipulationis sic intelligitur d. l. 1. et d. l. pen. potest n. hec stipulatio honeste proponi in iudicio peto decem mihi promissa quantum uis causam non alleges promissionis at uero ~~stip~~ si stipulatio est turpis in materia non potest proponi in iudicio nisi cum turpitudine quam qui alegat non est audiendus l. transactio 30. l. transactio 3. 35. C. de transactio l. merenlez C. de condi. ob tur. causam et sic est intelligenda d. l. generaliter. 26. de turpes stipulationes ut constat ex exemplis l. ueluti 27. ubi ideo denegatur actio quia est petitio turpis eodem modo accipimus l. plagij 123. de uerbo. ubi non fuit promissum ut plagium fieret ut Accur. et Arch. falso existimarunt sed potius fuit concepta stipulatio super causa plagij hoc est ex plagio faciendo uel facto partem dari sensit Cuia. in d. l. generaliter porro aut talis stipulatio apro est inualida quia turpis rei nulla est societas l. nec pretermittendum 53. l. quod aut. 54. ff pro socio denique sic intelligimus l. si a reo 5. ff. de fideiu. ubi non potest accedere fideiiusioni quod malefitium fieret nam promisio ipsa erat turpis in se neque obstat huic resolutioni tx in c. nulla est obligatio quia intelligit in effectu cum possit remoueri per exceptionem ut ipsi dd. dicunt. neque est absurda aut noua talis interpretatio ut constat in simili ex c. preterea quoque modis tolitur obli. c. nulla est oblig. iuxta l. 1. in fi. de noua. et ex l. 1. 5. 1. c. nulla pro donato iuncta l. frater a fratre de condi. indebiti quod probat obligationem naturalem oriri inter patrem et filium et plura exempla similia adulit Crotius in l. si constante nº. 6. solu. mat. adendus ad hunc c. tx ibi nulla quem sic etiam intelligit Fulg. in l. si unus 5. pactus ne peteret et 3. eo. et Arch. in l. si plagij de

uerbo. sic inteligunt hic tx. et sic posset exponi ss. id qd ex turpi
c. non ualet ingt. de inuti. sti. lz in efectu nisi malis inteligere
qd c fuit promisio concepta ex turpi causa facienda ueluti si quis
se homicidium facturum promitat ut se ipse tx exponit sic manet
uera opio ultramontanorum et generaliter defendit req. d. l. pe.
Unde falsa e. opio Bar. h. qui inteligebat d. l. pen. de excep
te intentus et facti et coer reprobat qz exceptio intentus non e
propie exceptio ut docet gla. v. exceptio inl. in rebus C. de iui dotium
et in c. i. v. defensio nis de litis contestat in. 6. quas glas ex
ornat 3as. inl. qui se deuere 2a. col. de condi. inde. et Coua
in req. possesor in p2o. n. 5. et melius Casis li. 2. intelectuum sin
gularium sub. l. qui se deuere ex no. 4. predicta suficiunt
de que obligatus supers modo disputanda alia q. an in casu tx
h. solutum ex turpi causa possit repeti in quo illa distinctio
aiie Con. tradit qd si turpitudo ex p. utriusqz e. non pot repeti
l. 3. et 4. in p2o. et l. pen. in fi. de condi. ob tur. causam l. 3. C. eo.
l. fi. ff de condit sine causa et multo minus poterit repeti si turpi
tudo sit solum ex p. dantis l. idem. 4. fv. sed et qd meretrici ff de con
di. ob tur. causam si uero turpitudo sit ex parte accipientis tz lo
cus e repetit l. 1. in fi. cum l. seq. l. 4. fv. quotiens ff eo. et l. fi. co. tto.
l. 2. C. de condit ob tur. causam cum l. pen. et fi. eo. tto. Unde in
hic tx. si datum fuisset ob malefitium ne fiat repeti posse qz solius
accipientis uersat turpitudo ut inteligit gla. h. c. nan et
solutum et nemo disentit Sed contra hanc membrum distinctus et
contra hic tx. sic intelectum iterum opponunt omnes de l. pen. ff. de con
dit ob tur. cau. ubi gla. Bar. et omes inteligunt solius accipie
tis fuisse turpitudinem et tn. non dat repetito et gla. c. v. sol
ueris et Bar. et ceteri Respondent c. datum fuisse post finitam
causam turpitudinis que dato sponte postea facta purgat tur
pitudinis causam precedentis arg. l. 2. C. de eo qd metus causa
et. l. 49. tto. 14. p. 5. Sed profecto maxima diuinato e dicere

q̃ in d. l. pen. fuit datuȝ post causaȝ turpitudinis et. l. 1. in fi. et. l. 2. et l. si. ff eo. t.º fuit datuȝ statiȝ ante causaȝ turpitudinis
Unde etiȝ hec dificultas cesabit si consideres totaȝ illaȝ l. eo inte
ligendaȝ q̃n. turpitudo ē ex p.te utriusq3 ut hostendunt illa v.ª si
ob turpeȝ causaȝ promiseris et ideo in pari causa turpitudinis
potior ē condit.º posidentis sic mirifice quadrat illa rat.º q̃ remo
ta causa stipulat.is q3 ppt. except.es poterat repelli pristina cau
sa idest turpitudo supers. que impedit repetit.es neq3 obstant
illa v. perro aut. imo eleganter confirmant et dant exemplus
superiori sent.e quasi dicat 3.º Con. certe n. si utriq3 turpitudo
uersat. prefert possesoreȝ ut optime Cuia. et Orostis exposuerūt
ubi s. quos adiuuauis ex Valla li. 2. elegantiaȝ. c. 29.
Pro conplemento disputari deuet an promisuȝ meretrici ob
causaȝ inhonestaȝ possit peti consecuta et gl.a. in l. ideȝ 4. f.º
sed q̃ meretrici v.º sed noua ad ff. de condi. ob tur. docet q̃ mere
trix non posset sibi promisuȝ petere similis gl.a fi. b. in l. 2. C.
eo. t.º et in l. afect.is de donat.º q3 opeȝ probarunt Jas. et Alcia.
in l. generaliter de uerbo. et dicit coeȝ Baptista de santo seuerino
in l. cuntos n.º 39. C. de summa tri. et pre alijs defendit forti. h.
sed Bar. in p d. legibꝫ et pleriq3 magis coer. contendunt po
se peti in iudicio ut refert et sequit. Rubiꝫ in repe. R.ce. ss. 4. gre
go. in l. 53. t.º 14. p.ª 5. Mencha. questio. illustris c. 98. n.º 2.
et copiosius Coua. in reg.ª peccatuȝ 2. p.e ss. 2. per totuȝ sed mihi sen
tent.ª gl.e uidet. probauilior q̃ nouissime et neruose defendit
Conanꝫ li. 5. c. 11. n.º 2. et. 3. ubi pro Acur. inducit d. ff.s sed q̃ me
retrici si potiꝫ ipsa etiȝ non datuȝ poterat postulare et ego induc
t.es Conani insolubileȝ reddo hac considerat.e nan h. duplex
q.º erat 1.ª an poset mulier promisuȝ petere. Altera an poset
datuȝ retinere et si Ulpia. in 1.ª q.ª discernet posse petere pro
misuȝ meretricaȝ procul dubio simul decideret alteraȝ q.es
q̃ poterat retinere arg.º l. inuitus. 199. b cui damꝫ de reg. iu.

Respondens uero Ulpia. qd pot retinere

Bernal

Ad. l. admonendi de iur. iuran. a D. Bernal. año 1577. 316

huius l. materiam tractaturus prius nosse oportet quid sit iuramentum et que illius formula olim fuerit et que illius species. et i°. omisis plurimis difinitionibus traditis a selua tt°. de iur. iuran. in p2°. 1. p. et a Corasio in pr°. huius legis. uere difiniri pot et sit dictio sacre rei ates tat° firmata ut docet Tomas. 2a. 2e. q. 89. art° 1. naua. in manua. c. 12 n° 1 Coua. in c. quan uis pactum in p2°. de pactis. li. 6. Varie aut apud romanos iuris iurandi formule fuerut quarum illa non uulgaris ut iuraturus quilibet hec dixiset ex animi mei sententa hec iuro ut ex multis libris ex Ciceronis locis obseruat Cuia. li. 1. obseruat c. 21. Ex quo inteligit tx in l. 2. § qd obseruari ff de iure iu° rando propter caluniam. 6. qd ex animi sui scientia ita iuret Rectius n. legi deuet ex animi sui sententa ut ex uulgari formula iuris iurandi formula sumptum uideat. Santisimum aut iuramentum erat Iouis lapis apud romanos teste Aulogelio li. 1. noctium aticarum c. 21. ita qd iuraturus diceret tenens lapidem si sciens falo Iupiter salua urbe arce que bonis eiiciat ut ego hunc lapidem cuius formule meminit Corasi. in preludiis huius legis n. 2. Coua. ubi. s. 1. p. § 1. n° 3. et Cuia. d. c. 21. et Rebardus li. 5. uariarum c. 5. et in l. 91. ff de reg. iuris. Unde explicandus e. tx. in l. qui iuraset 26. isto tt°. 6. qd pupilus peierare non dicit qd sciens falere non uidetur. Inteligitur etiam tx dificilimus in l. qui per salutem. 33. ff isto tt° ubi probat eum qui per salutem suam iurat iurare non uideri nisi ei ita specialiter delatum e. quem ut inteligas premitendum e solere actorem cum reo deferet iuramentum exprimere quonam modo illud concipi uelet an per Iouem lapidem an per salutem an uero per capud qd si reus aliter iuraset qm eo modo quo erat delatum non erat ratum iuramentum l. 3. § fi. 5. co. nunc uero d. l. qui per salutem id querit utrum spiali

+ C.

Bernal

cui ita sit delatum iuramentum ut per deum uel alium do iuret ille aut per salutem suam iuret an ualeat iuramentum et Respondit quod non. iuramentum ex animo non satisfacere et ideo ex integro ei iurandum est hoc est ad formulam sibi prescriptam iurandum est. zobis aut nomen ut ethnicum et christiani religioni 3rium sustulit tribonianus in d. l. qui per salutem et eius loco dei nomen posuit ut in simile fecit in l. capitalium in pro. et ss. famosos ff de penis ubi crucis loco furcam aposuit cum constantinus crucis penam tulerit ut obseruat Cuia. ad paulum li. 5. receptarum sententiarum c. 17.

iuramentum uero aliud est promisorium aliud confirmatorium de quo in titulo de iureiurando aliud litis decissorium quod quidem iuramentum litis decisorium triplex est uoluntarium necessarium aliud iuditiale docet glosa in Rca. 3 isto titulo in c. si. extra de iureiurando et abbas panor. c. 2. titulo 11. pa. 3. et f. gregorius Bantius in sposit. titulorum hoc titulo Eginarius li. 3. manualium isto titulo. quas quidem species apud iurisconsultos non reperiri et si ita doceat communis sententia tenet Cuia. ad. l. 50. ff. titulo de iureiurando et forcatulus dialogo. sq.

Voluntarium iuramentum quod a parte parti extra iuditium defert ideo sic dictum quod uoluntarie et pro arbitrio re[...] cusetur et suscipiatur. prouat. l. ius iurandum quod ex conuent. 17. 3. eo.

Iuditiale est quod a parte parti in iuditio iudice aprobante defertur in quo manifeste turpitudinis est nolle iurare uel iuramentum non referre l. ius iurandum et ad pecunias et in l. manifeste ff isto titulo.

Necesarium ius iurandum dicit quod a iudice inopia probationis pot deferri de quo loquitur hec lex et l. in bone fidei C. isto titulo ideo sic dictum quia neccesitatem partem cui defertur imponit et rrecusari sine iusta causa non potest

in l. generaliter ss. si naut C. isto tt.o et in c. finali extra de iureiurando.

Sed lz hac iuramentorum diuisio interpretum sit omnium iuditio recepta mihi tn. Cuia. sententia magis placet qui ubi s. docet ius iurandum iuditiale illud uocari quod a iudice inopia probationis defert uoluntarium quod a parte siue in iuditio siue extra defert neccesarium quod pars cui delatum e aduersario refert quod et si nullo fundamento Cuiacius probauerit mihi uerissimum e ex eo quod quis neccesario uel iurare uel referre iuramentum tenet l. manifeste ff hoc tt.o l. delata C. eo. tt.o iuramentum igit quod delatori ab aduersario rrefert neccessarium dici deuet. Rursus iuramentum a iudice delatum iusta causa reccusari pot l. generaliter ss. si naut C. isto tt.o in c. fi. extra isto tt.o igitur neccesarium dici non deuet deinde cur iuramentum a parte parti delatum iuditiale appellet quod cur ille quod a iudica defert iuditiale non dicetur. iuditiale namque magis dici illud quod a iudice in iuditio fit quam a parte quis non uidet facit etiam quod iuramentum a parte parti delatum etiam in iuditio uoluntarium e pot. n. licere recusari dum tn. referat in l. generaliter ss. sed iuramento C. isto tt.o cum igit quod extra ius fit sit uoluntarium quod in iuditio fit non deuet dici iuditiale sed uoluntarium nam qualitates extrinsice diuersas species non redunt in l. 3. ss. generaliter ff de acquirenda possesione remanet igit Cuia. sententia nouis fundamentis defensata quod et si uerissima sit nos tn. iuramentum de quo in hac lege neccessarium appellauimus cum doctoribus ne termini confundatur.

Illud tn. aduerto quod ante Cuia. eius opez sensit otomanus in ss. si quis postulante pag.a 9. instit. de actionibus.

Ad. l. admonendi ff de iu. iuran.

Colligit ex hoc tx quod sententia lata pretextu iuramenti neccesarij retractat per instrumenta de nouo reperta secus.

si iudicialis uel uoluntarij pretextu fuerat sed maxime obstat l. imperatores. 35. ff de re iudi. l. sub especie §. C. eo. tit. quarum legum decisio etiam in criminalibus procedunt l. diui fratres 27. ff de penis ubi scribit quod siquis fuerit comdemnatus et postea apareat de eius inocentia per instrumenta de nouo reperta non deuet sent.ª rretractari nisi a principe fiat rremisio ex quibus iuribus maxime auget dificultas nostri. l. quoniam in causis criminalibus sent.ª continet uitium a partibus irremissiuile non enim pot. reus sue defensioni rrenuntiare. non enim pot reus sue defen rrenuntiare l. liuer homo. 13. ad l. aquiliam l. non tamen 6. ff de appella. in c. si quis afciderit c. hi quis 55. d.º in c. contingit l. de sent.ª excomu. notauit gl.ª fi. in l. pactum inter heredem ff de pactis quam dicit singularem Naua. in manu. c. 13. n.º 29. hipolitus dicit receptam in l. 1. §si quis ultro n.º 63. ff de questionibus. Coua. in q.º in 2.ª p.ª c. 8. in §. 12. n.º 16. quod in ciuilibus diuersum est in his enim non appellans tacite uidet consentire sent.ª in l. furti. 6. ff de his qui notant infamia in c. quo ad consultationem de re iudicata. auget etiam dificultas quoniam transactio non retractatur pretextu instrumentorum de nouo repertorum in l. si pretextu. C. de transact. §. nec sent.ª C. eo tit.º l. non minorem. fortius tamen contrarium textus urget decisio in l. non erit. 5. § dato s. eo tit. qua prauat dato iure iurando non amplius queri quam an iuratus sit omisa questione an deueat, l. si duobus 2. 3. ubi docemur de periurio non queri iuratis sed utrum sit iuratus idem probat l. 1. C. hoc tit.º quare his et alijs dificultatibus superatus ex historicorum de castelione nouo quodam sensu hunc textum est prosecutus aserit enim in hoc textu nullam constituere iu.ᵗᵉ consul. diferentiam inter ius iurandum necesarium et iudiciale ad hoc quod sent.ª retractet sed tantum utrum post ius iurandum exactum secuta sit sent.ª necne existimat

.n. Caium hoc loco uelle ut si post iuramentum qm cum qs illud
sit sequat sentª instrumentis de nouo repertis retractari pos
se qs si inter ipsas partes iure iurando transactum sit nego
tium neqz secuta sit sentª iudicis eandem causam non retrac
tari instrumentis de nouo repertis qui intelectus ꝟ tx maxime
conuenit ut patet ex fº. solent et fº. si. Preterea cum in finali pª
de sentª ꝟ nullum ea non ē presumenda cum sit facti et facta
non presumantur ex reqª. l. imbello §. facte ff de captiuis et post
liminio reuersis. Ratio aut diferentie inter iuramentum cui ēse
cuta sentª uel non tradit idem cristoforus qs ideo lata sentª pre
textu cuius cum qz iuramenti per instrumenta de nouo reper
ta retractat qz tunc sentª fuit lata falsis probat quo casu sē
tentª omnino reuocanda ē l. 1. 2. et 3. C. si ex falsis instru
mentis et hesunt constitutes quas meminit tx iuª Consul.
quas qz nos non hauere falso glª Bar. et alij tradiderunt
at uero cum post iuramentum nulla sentª secuta ē et si repe
riant instrumenta de nouo causa non retractat qz reqª. uul
garis ē qs dato iuª iurando amplius non querit qs qs si iura
tum ē l. non erit §. dato s. eo. l. 1. C. hoc ttº.
Hic intelectus lz. subtilis sit minime defendi pot. constat n.
in l. pª. huius tx iuª Con. de necces ario iure iurando loqui ex
fº. solent ē. exacto iuª iurando ꝟ n. exigere significat
ab inuito extorquere. l. fideicomisa. u. §. si rem ff de leg 3.
qº. de neccesario ē intelligendus cum solum id inuito defe
tur. Rursus qm absurdum ē facilius tolli iuramentum qs prose sē
tentias hauet qs solum iuramentum cum duo uincula fortiora
sint uno ut in aut.ca itaqz C. comunia de succesionibus.
et pudendo errore lapsus fuit christoforus dum existimat
Caium tx meminise de contitut deqq in l. 1. 2. et 3. C. si ex fal
sis instru. cum ille constitutes non requirant instrumenta
de nouo reperta sed tz sentªs ēē latas falsis probat ut ille
sententie retractent. tx. uero manifeste probat retractari

daz ee sent. non aliter q si instrumenta noue reperiant et sic constat diuersas fuise constitut. illas ab eis q h la ius iu Consul. alegabit et ita ex hoc fundamento improba t christoforo q exco q aducebat Zas. n. 4. existimabat nam q leges ff minime posse facere ment. legum C. q falsissimu e. leges n. Codicis antiquiores sunt aliquando quaz leges ff ut eleganter et vulgares aduertit Pinel. in l. 1. 1. p. n. 33. C. de bonis ma. Alcia. li. 6. parergon. c. 14. q et si antiquiores non eet cuz omnia uno eodez que tempore a triboniano Justiniani iusu colecta sint et in eum qui extat ordinez redacta ut in l. 2. ss. postea uero C. de ueteri iu enucleando potuiset optime constitut. ~~Consult. ff~~ Codicis meminise tribonian. cui adendi et diminuendi potestas concesa erat ut in d. l. 2. ss. tanta ut ad multo iuriuz intelectu obserbat Cuia. ad Paul. li. 5. receptaz. tt. 2 et li. 5. obseruat. c. 9. Gobeanus li. 1. uariaz lect. c. 29. et ita christofori multis capitib. improbari pot et coer reprobari testat Corasi. in repetit. huius l. n. 13. et ita comunis intelectus huius tx serbandus e. ut plane loquat in iuramento a iudice delato in defectuz probationis q interpretes necesarium uocant non uero in eo q a parte parti defertur. et retenta hac comuni interpretationi non obstant ea q s pro rat. dubitandi dat. aduxim. uerissimus. n. e non retractari sent. per instrumenta de nouo reperta id tn. procedit ni si sent. fuerit lata pretextu alicuius iuramenti necesarij ut resolbunt accursi. Bar. n. 1. et e. receptuz teste Zassi in repetit. n. 36. Cuius rei uarie ab interpretib. asignant rationes 1. Acursius h in 2o. escolio id procedere in odiuz peierantis testat sequnt Bar. et fulg. n. 1. sed hec rat. sustineri non pot exco q eatenta procederet tx ntr ubi dolose iuratuz e in quo tx non fit talis restrinctio cuz generaliter loquatur. et fortius improbat hec rat. q si uera eet sequeret q idez procedere in iuramento iuditiali uel uo

luntario hinc. n. necesario in odium peierantis sentª retrac
tanda eēt. per instrumenta de nouo reperta q Caius ñ negat
in fine et ita hec ratº improbat a Roma. et alex. et late a Zas.
in repetitº n. 37. a Catone n. 13. Plures alias ratᵉˢ refert Cato
quarum illa receptior ē q cum in hoc tx ferat sentª ex propio iu
ramento ĩ iuris ciuilis regᵃˢ. l. nullus ff de testibus l. omnis
C. eo. diff. cit feri sentª ex probatº preuilegiatis et hinc re
mitti si per instrumenta de nouo reperta retractet qm sentª
lata ex probatº priuilegiatis nunq transit in rem iudicatam
ex eleganti Inocen. doctrina in c. licet nos fº. sed ē mirabile
de quo hauitit clericorum et multi. q doctrinam extolit Ange.
in l. 1. C. sentᵃᵐ rescindi non posse. et in l. sub spetie de re iu
dicata. Anto. in c. fi. de iuᵉ iurando dicit coem Corasius
nº. 4. probat tx in autᶜᵃ sed nouo iuᵉ C. de pena iudicis qui
male iudicabit et l. hi qui adulterium C. ad l. iuliam de
adulterijs. et hunc ēē uerum intelectum ad hunc tx testat Roma
nus sequunt Ceteri sm Curtium n. 27. Corassi. nº 4. Ex quo in
telectu et recepta dotrina inteligit Paulus iuᵉ Cons. in l. minor. 33. ff de minoribus
in l. 4. ttº 14. pª 3. ut sentª lata pretextu aspectus nunq transe
at in rem iudicatam cum ex proᵘatº preuilegiatis feratur. ita do
cet Anto. in c. fraternitatis de frigidis et maleficiatis Corasius. ñ.
n. 5. qui et illa ra alia refert que transcriuere neq libet neq
lz. sed hec cois ratio lz in se uera sit huius m. tx decisº adapta
ri non pot nam ea atenta idem eēt dicendum in sentª lata pre
textu iuramenti iuditialis et uoluntarij cum eo ferat ex pre
uilegiatis probationibus. Nam hinc qui iurat sibi iudex et
pars et testis ē. ut docet imperator in l. fi. C. de fidei comisis
q m. negat iuᵉ Con. ñ. in fi. Neq satis facit dicere hinc secus cons
titutum ēē q imputandum sit ei q sua sponte detulit iura
mentum argº l. si fidei iussor S. necesaria ff qui satis dare
cogant nam si id uerum eēt sequeret sentᵃˢ per quas cum q pro
batᵉˢ retractandas ēē eo si instrumenta non eēt de nobo reperta.

quod m. Caius negat in 1. p.e huius tx Constat igit ex superiori
bus coez interpretuz rat.s decidendi ad hunc tx minime posse
sustinere. ego aut hac in re considerandu puto quod dd. nun
quam perceperunt negari n. non pot quin ius hoc retractandi
sent.s per instrumenta de nouo reperta iuris ciuilis reg.s
repugnet iudex n. post latam sent.s functus e offo suo l. iu
dex postea quam 55. ff de re iudi. adeo ut sent.s neque emendare,
neque mutare possit in l. diui fratres 28. ff de penis et l. pena
C. eo tit.o l. 1. in fi. ff de questionibus quod ex nro tx facile apare
re pot si n. ius hoc iuris ciuilis reg.s conueniret cur princi
pis constitutionem egerimus. Vnde sciendum e iu.e Consul.
propium fuisse ius ex lege 12. tabularum decenders interpretare
ita ut neque ius nobus condere neque a iuris ciuilis reg.s eis dis
cedere liceret l. 2. §. deinde ex his ff de origine iuris. l. pros
pexit ff qui et aqq. §. quod quidem per quam durum e sed ita lex scrip
ta e. ita docet conang. li. 1. comentario 25. c. 12. Cuia. gobea.
et octomanus ad l. galus ff de liueris et post. Costa in §. postu
mus insti. de lega. Caron das li. 1. uerisimilium c. 2. Sarmi
ento de reditibus 1. p.e c. 2. n.o 9. Vnde moris erat ut si casus ali
quis eueniret in quo a receptis iuris reg.s et tradit.o recedendum
ee equitas dictaret tunc litigatores principem adibant cui
soli licebat ius scriptum equitate dictante temperare suaco
stitut.e ut docet eleganter imperator in l. 1. C. de legi. quod qui
dem iuris p.rum dd. non fuerunt asecuti et ideo in interpretat.e
et intellectu misere elapsi sunt ex eo quam facile inteligit tx in
l. diui fratres 27. ff de penis. §. sed hoc a principibus fieri
pot. inteligo quid ego tx non satis intellectum in l. et suum §.
fi. ff de pactis §. n. maioris partis creditorum pacto ceteris cre
ditoribus obest contra iuris ciuilis reg.s ex decreto diui marki quod Cu
iatius uno v. sentire uisus e. Inteligit etiam deficilimum res
ponsum l. cum mater 28. ff de inofitioso testamen. l. quod prin
cipi 53. cum sequenti ff de leg. 2. in l. diuus pius ff de re giu.

in l. cum heres 52. ff de acqui. here. l. imperator 50. ff ad treuelianum. in l. cum tale ff de condit. et demonstra.
Nunc aut. uidendum e quenam fuerit ratio equitatis que principem in casu nostri tex impulerit ut a receptis regulis recederet et illa quidem ee uidet qd cum in hoc casu senta non ligitimis prouat. fundet sed tm iuramento necesario parti delato qd quidem semi plene tm probat e quius fuit ut detecta postea ueritate per instrumenta de nouo reperta rescinderet et senta ne semi plene probates ligitimis et ueris preualerent que equitas tm dictabat retractandam ee sentam per instrumenta de nouo reperta si. n. antea inuenierent sibi imputare debebat cur in iudicio ea non proposuerit que quidem ratio nempe in uoluntario nec in iudiciali urgere pot nam cui a parte urgere pot cum a parte parti deferat nam ex consensu partium legitima et uera censet prouat. et ita cum senta super ligitimis et ueris prouat. funda ta non rescindat neqe deuet rescindi lata super iuramento iudiciali et uoluntario qd nemo interpretum quem ego uiderim e asecutus. Constat. q. iam ex superioribus sentam super iuramento neccesario latam per instrumenta de nouo reperta retractari. ex quo dd omnes inteligunt in hoc casu sentam non transire in rem iudicatam ut docet tz Jas. in repetit. n.o 9. et. n.o 43. referens plures casus in qq senta non transit in rem iudicatam plurimos refert lanfrancus tz s. in repetite huius l. inter quos precipuus e causa matrimonialis in qua senta non transit in rem iudicatam qd uidet probare summus pontifex in c. lator et in c. consanguinei de re iudicata docet gl.a in d. c. lator gl.a in c. iurabit et in c. causam matrimonij de prouat. e recepta senta ex pluribus relatis a Coua. in q.o 2. p.e c. 3. ss. 12 et in practicis. c. 13. et Portius li. 1.o reg. concl. 39 limitat. 29.

sed hec recepta sentª patit difficultatez qm ea sentª dicit
transire in rez iudicataz a qua non lz appellare sed execu
ti mandari pot l. post rez iudicataz ff de re iudicata.
Sed ab hac sentª in causa matrimoniali et in casu
nrē legis non pot appellari transacto tempore conce
so ad appellanduz sed nobuz iudiciuz incoanduz ē
ut notat glª penul. in c. ad reprimenduz de offº or
dinarij. coēr. recepta a Perusio in c. preterea 2º de ap
pellatº n. 7. a Decio. in c. sua n. 6. eo. tiº q propie tran
sit in rez iudicataz alioquiz non posset mandari ex
ecuti iustatx cuz glª v innouata in c. non solluz de ap
pellatº li. 6. iq nobiz legis tx sm Corsetuz in singula
suis. v. appellatº 2º. executi in. hec sentª mandat ut in
d. c. lator et in d. c. consanguinei. Quare dicenduz ē aliud
ē sentªz retractari quocuzqz tempore comperta ueritate aliud
nō transire in rez iudicataz qd dd tn. et alibi passiz non sint a
secuti dicentes in spē nri tx et ~~alibi~~ et in causis ma
trimonialibz sentªz non transire in rez iudicataz omnis
n. sentª que executi mandat transit in rez iudicataz
et pro ea ē presumptio iuris ēdeiuª in l. res iudicata ff
de re iudicata docet Afflictis decisē 13. Casadorz decisē
1ª de presumptionibz Decis in c. qm ō. n. 9. de probationibus
ratº aut quare in causis matrimonialibz sentª lata compertā
ueritate ~~sent~~ semper retractari pot ea ē nempe qz in
ceteris alijs causis ideo retractari non pot qz omisa ap
pellatº a partibz uident sententē consentire at uero
cuz sententª lata ō matrimoniuz habeat uiñuz per par
tes et leges iremesiuile non. n. pot neqz a parte neqz
a lege semel legitime ōtuz matrimoniuz disolui ue
tante lege diuina Mathei. 19. in c. si. 13. qē 2. in c. lz
ex qua daz detestibz in concilio tridentino ssē 24. in
p2º. qd ēē ueraz ratē probat l. 13. tiº 22. pª 3. et ib notat

Dixit ... ff de in integrum restitutione

gregorius gl^a. q. Coua. ubi s.
in tx. b. ex integro causam agit
ipso iure inteligendum e. non per restitut. in integrum ut pro
bat iure Con. in l. cum ate 26. ff de dolo deinde qm in hoc tx de res
titut. nullum et iure consul. v. dirixit parti non iudicit et quo
cies l. concedit alicui beneficium non exprimendo qd iudex debeat
adire ipso iure conpetit beneficium absque auxilio restitut. et
absque iudicis adit. l. de pupillo. s. si is cui et b. gl^a. fi. ff de no
ui operis. Rursus qz si in casu huius tx eet neccesaria restitut. ni
hil speciale statueret cum nulla sit sent^a que qz qz transeat in
rem iudicatam per in integrum restitut. non possit et debeat re
tractari si instrumenta sint de nouo reperta qz illud e iustum in + illud
pedimentum pp qd ex clausula generali pretoris si qua mihi iusta
causa uidebit de qua in l. 1. s. fi. ff ex quibus causis maio.
in integrum restitut. e concedenda ex dotrina inocen. in c.
ultra tertiam de testibus quem refert et seq Bar. in l. 1. de senten
tijs aduersus fiscum non re tractandis. li. 10. C. Ange. et alij.
in c. imperatores ff de re iudicata Salice. in l. sub pretextu. ubi
dicit receptum Menesius. C. de transact. Curci. h. n. 36. q.
si in hac. l. requireret in integrum restitut. non eet aliqua
diferent^a neccesaria an sent^a eet lata pretextu iuramenti
neccesarij uel alias qd omnes negant. his et alijs funda
mentis hanc interpretat. ad nrum tx qd non sit neccesa
ria restitut. tenet guillermus de cuneo. Ange. col^a. 1. Jas.
in repetit. n. 10. et in lectura n. 6. et. 7. Corasius. n. 32. Sed
3ria opio mihi procul dubio uerior uidet qz probat. l. diuus
33. ff de re iudicata qui manifeste probat eum qui falsis tes
timonijs et conspirat. aduersarij uictus fuerit ex integro ca
usam agere posse per in integrum restitut. qd probat b. iure
consul. iuncta l. 2. C. si ex falsis instrumentis que dicit fal
sis alegat. uictum ex integro causam agere posse si igit
qd in d. l. 2. dicit ex integro causam agere posse in d. l. diuus

interpretat. per in integrum restitut. corrigit eadem v. tx similiter non explicauimus. Rursus hanc opem probat l. diui fratres 27. ff. de penis ubi in proposita nra specie concedit restitut. a principe. hanc opem primus defendit Butrica. Alberi. col. 4. Fulgo. et Paulus. n. 6. Baldus in l. sub specie C. de rei iudicata e. cois sm Curti. h. n. 36. Jas. in lect. n. 6. et in repetit. n. 10. neque obstat d. l. cum a te 26. ff. de dolo. h. n. iu. Consul. loquit. cum sent. dolo aduersarij lata e. hinc. n. non contra sent. in integrum restitut. petit. sed act. de dolo concedit. uel condemnato ex integro agere permitit. si reus sit paratus accipere et si oponat. rei iudicate exceptio replicauit de dolo, quem intelectum ad illum tx asignauit Cuiacius in l. et elegater §. si dolo ff. de dolo eginarius in l. si ribus huius §. fi. ff. eo. Neque oberit q idem in casu nri tx procedere debet cum dolo aduersarij iusiurandum delatum sit ut docet Paul. n. 6. et Curtius. n. 39. nam nri. tx tunc procedere si sine dolo iuratum sit sibe ignorant. ut omnes fatent et ita ni mirum si in integrum restitutio competat non de dolo actio. Neque obstat precipuum fundamentum contrarie sent. ex dotrina inocen. cui arg. ~~tx.~~ restat Jass. responderi non posse in repetit. n. 10. ego tn. existimo eam opem quamuis omnium interpretum sufragio receptam aduersari omnibus iuris ciuilis tradicionibus et falsam ee. si. n. per instrumenta de nouo reperta per in integrum restitut. quelibet sent. retractari pot. quorsum igit. contraria reg. nobis tot iuribus doceret per instrumenta de nouo reperta retractandam ee sent. l. sub specie. C. de rei iudicata. l. imperatores ff. eo. tt. c. suborta 21. extra. eo. tt. de reiu. nam si pretextu instrumentorum de nouo repertorum grauee res iudicatas restaurari ut ait d. l. sub spe quis unquam fe ret eas per in integrum restitut. rescindi q clarius probat in d. l. imperatores ubi imperatores docent non deueri restitui negotia quid q restitui negotia significat q in integrum

Bernal

restitui confundit et hec opio ex c. suborta 21. de re iudi. ubi pretextu privilegij noue reperti et in causa eccl[esi]e non concedit retractari sent[enti]a melius id probat l. divi fratres 27. ff de penis ubi et si apareat de inocent[i]a condenati non p[otes]t iudex aduersus sent[enti]as in integrum restitu[tion]es concedere sed principi scribendum est qui per restitu[tion]es solet aliq[uand]o penam minuere si igit[ur] in causis criminalibus in quibus innocentem condemnare grauissimum est et si clarissimis prouatur ~~apera~~ de inocent[i]a condemnati constitu erit iudici non licet in integrum restituere aduersus sent[enti]as in ceteris alijs causis quis contrarium audebit firmare Rursus 595 Inocen. nam si sent[enti]a per instrumenta de nouo reperta retractaret per in integrum restitut[ion]es uti s[upr]a relata que id expresse prohibent uerbis et non rebus censeretur inposita cum quo adiuris effectum inter retractat[ion]es que ipso iure fit et eam que per in integrum restitut[ion]es nihil pene intersit deinde si hec restitut[i]o esset concedenda numquam finis litibus imponeret contra decissionem l. properandum C. de iudicijs c. finem litibus de dolo et contumacia. hec sunt que aduersus inueteratam inocen. et ueterum omnium sent[enti]a meo marte sunt fabricata ar[gumen]ta nunc illud superest ut respondeamus ad. l. 1. §. si. ff ex quibus causis ma. et ad generalem clausulam si qua mihi iusta causa et dicendum est absurdum esse semper ex iusta causa maioribus esse concedendam restitu[tion]es. quoniam si hoc uerum esset nullum daret discrimen inter minores et maiores ~~quo~~ in minoribus numquam concedit restitut[i]o nisi subsistente iusta causa idest interueniente lesione ut in l. 1. ff de minoribus. sciendum ita quod est t[itul]us ex quibus causis maiores agere de restitut[ion]e que concedit maioribus ausentibus ~~per~~ ex causa reipublice aduersus ea que usucapione uel per sent[enti]as amiserit. Rursus clausula si qua mihi iusta causa referenda est ad alias causas ausent[ie] ut

Bernal

interpretat Ulpia. in l. sed et si. 26. §. item inquid ff. ex qq causis ma. superioribus resolutum e in hoc tx necessariam ee restitut[os] non quam ipso iu retractari sent[a] et receptissima et uerior uidet sent[a] c[ontra] fulg. et alios ut necessario intra quadrienium petideueat ex l. fi. C. de temporibus in integrum restitut. §. q[uod] non solum et §. quemadmodum tenuit gl[a]. in d. l. diuus de re iudi. et in c. lz causam v. opi ni de probat. com[m]uner recepte s[ecundu]m Curci. n. 37. et Lovas. 38.

in tx ibi. noba instrumenta.

inteligen[dum] nouiter reperte non nouiter fabricate ut constat ex §. conueni se docet gl[a]. Bar. n. 2. h. qui existimant et si de consensu partium noua instrumenta fuerint condita adhuc non posse recedi a sent[a] ex l. 1. C. qn. prouoca. ubi p[ro]bat sent[a] q[uae] trasiuit in re iudi. p[ro]secu[n]da[m] non posse retractari in l. si diuersa C. de transact. Rursus q[uia] per instrumenta de nouo fabricata non detegit periurium sed Bar. op[ini]o falsa e. q[uia] per instrumenta de nouo fabricata pot[est] de co[n]sensu partium a sent[a] recedi ut in l. q. §. si ex conuent. ff de re iudi. ex l. si minor. 41. cum gl[a] 2. ff de mino. facit reg[ul]a. l. si qs in conscribendo C. de pactis. neq obstat gl[a]. fi. in d. l. si diuersa fundata in l. 1. C. qn. prouoca re non e necesse. na illa tm. docet post 1.[am] sent[am] que transibit in rem iudicatam non posse dari de consensu partium alias 2[am]. sent[am] que habeat ui sent[e] et ad hoc illam gl[am] dicit singularem feli. in c. inter monasterium de re iudicata et hec e recepta sent[a] c[ontra] Bar. h. s[ecundu]m Zas. in l. nam et postea in §. di mamnet n. 7. c[ontra] eo.

[Margin: tariet de consensu partium ex quo tx ita docet gl[a] in l.]

in tx ibi. inuese dicat.

intelige et probet arg[umento] tx in l. 1. iuncta gl[a] v. dicat in l. 1. ff si quadrupes pauperiem facisse dicat et in l. 1. 2. dicent ff de dolo sed in hoc statuit iuramento partis dicentis se de nouo inuenise instrumenta in c. pastora

lis de exceptionibus et c. presentium. 31. de testibus in his. n. que dependent ab animo stati partis iuramento in §. si quis postulante insti. de act. et in nra spe docent Bar. Paul. n. 9. et B. Corasio. 57. Sed uidetur q. aurzaga hur de magno preiuditio nempe de retractat. sent. nō sit standum propio iuramento et q. ita procedat d. c. pastoralis in his que sunt parui preiuditij. et sic nō ex solo iuramento non probet instrumenta de nouo reperta et sic docet Bar. sibi 5rius de sent. aduersus fiscum non retractandis. Sitt. cuius opio prouabilior ē Mariano in c. fi. extra de iu. iurando. Sed ego com. opinionem sequor proptor presumptionem q. in spe nri. tx iurans habet q. n. ē m. stultus et negligens ē qui cum optinere posit pacialiter aduersus eum ferisent. pemo n. uidetur iactare suum l. cum de in deuito C. de prouat.

+ in l. 1. C.

in tx §. solent

Coligit de necesitate non teneri iudicem defere iuramentum in hac spe cum vb solent non denotat neccesitatem l. 1. iunta gl. v. solere. C. quomodo et qn. iudex neque quidquid iudicis potestati comitit iuris necesitate subiicit l. nonquidquid 40. ff. de iudi. q. ex nri tx singulari intelectu q. referendo uerissimum apareuit sed nunc comi intelectu retento dicendum ē iudicem neccesario deuere iuramentum referre q. uidetur probari in l. in bone fidei. C. eo. §. decidi oportere q. vb neccesitatem imponit hanc opem tenuit Bar. n. 59. Paul. n. 17. Jas in lect. n. 19. et in repetit. n. 21. Curcio. n. 97. Corasio. 82. Abb. in c. fi. in s. fi. n. 3. de iu. iuran. qui omnes afirmat a iudice denegante huius modi iuramentum posse appellari. et ideo iuramentum hoc neccesarium appellatum fuit tan respectu iudicis qui neccesario tenet illud defere q. respectu partis qui illud non pōt reccusare

Bernal

neq; aliquid obstat v.[m] solent sepe n. neccesitatem importat. l. si res s. C. de in diem adiect. hanc tn. com sent. intelligo qn. a parte fuerit petitum ut sibi deferatur iuramentum alias iudex deferre non pot ut docet Bar. n. 60. Ange. col. 1. Anto. d. c. fi. ss. fi. et e. recepta sent. teste Zass. in repetit. n. 136. et prouat ex eo qd iudex parte non petente non pot impartiri officium suum in l. 4 ss. hoc aut iuditium ff de damno infecto et ita dicet com. opio. Sed contraria opio. mihi uerior est ut possit iudex etiam parte non petente deferre iuramentum quia si a parte peteret neccesarium iuramentum pars peteret uideret suspecta sicud redit suspectos testes qui ultro se offert ad testificandum. l. quomnia ff de procura. notant dd. in c. 2. de testibus. Rursus quia si parti petenti deferat iuramentum falso iuraturus presumit et ubi de periurio timet non e deferendum iuramentum in c. clericos de cohabitatione clerici. et mulierum. et sic in eo qui semel de periurio conuictus e non habet locum reg. nri. tx. sm Romanum n. 13. Cum hiis 62. qm presumit falsum iuraturum. arg. tx. in c. paruuli. 22 q. 5. in c. literas de presumptionibus prosequit Soto. de secreto membro. 2. q. 7. et hanc opem qd parte non petente possit deferri iuramentum tenet Abb. in c. fi. in ss. fi. Alex. cons. 53. uol. 1. et uidetur probari in l. 2. tt. 11. p. 3. b. deue el iuzgador dar la iura et b. notat gregorius.

in tx b in dubijs causis

Colige in dubijs causis deferendum e iuramentum a iudice siue actori siue reo. idem probat tx in l in bone fidei C. isto tt. in c. fi. ss. fi. extra hoc tt. l. 2. tt. 11. p. 3. docet hermanocolus in promtuario iuris li. 1. tt. 7. et ultra ordinarios foreatulus in neciomantia iuris dialogo 54. qd dificili

mus ē nansi actor plene probat obtinere deuet in c. si
eud de prouat. neqꝫ eo casu locus ē delationi iuramenti
in c. 2. eo. tit. eo uero non prouante reus absoluendus
ē. sm. l. qui accusare ff de edendo non soluꝫ ab obser
uat. iuditij sed etꝫ difinitiue ut docet Bar. ħ n. 13.
Paul. et Jas. ind. l. qui accusare. dicit recepti Coua. li.
l. uariaꝝ. c. 1. n. 8. neque satisfacit gl. mag. ħ. cui si
milis ē in dictis iuribꝫ que docet hunc locuꝫ ēē nrō
tx cuꝫ quis semi plene prouauerit qꝫ ego falsuꝫ exis
timo nan per unuꝫ testeꝫ semiplene probat et facile
uno teste corrupto causaꝫ uincet actor et qui legitime
et modis aiu expresis non probat probare non uidet
quaꝫ interpretes ħ consideraverint ita nrū tx decis. uarijs
casibꝫ restringerunt ut nunqꝫ ei decisioni locuꝫ fore
uideat deceꝫ. n. copulatiue requiri ut actori iuramen
tuꝫ deferat docet ħ. Jas. in repetit. n. 24. et 40. casus
in qq non ē. locus delat. iuramenti regert lanfran
cus a n. 41. Curtig. a n. 131. ego tn. cuꝫ Duareno li. 2. dis
putatuꝫ. c. 53. queꝫ sequit Pinelꝫ in l. 2. C. de rescindenda
uendit. 3. p. c. 4. n. 13. existimo tx hunc non probare coeꝫ
alegateꝫ dubia. n. causa dici non pot in qua tꝫ. semiple
ne prouatuꝫ ē sed cuꝫ iudici non libet et eo redactus ē
propter paritateꝫ prouatꝫ forte ut desidet in utram par
teꝫ inclinare deueat cuꝫ. n. probat. actoris et rei et qua
libꝫ presumpt. fungunt ut modo iudex in unaꝫ modo
in aliaꝫ parteꝫ inclinari uideat tuꝫ causa uere dubia
dici pot ut eo casu possit uel reo uel actori cui magis
uideuit defere iuramentuꝫ. constat ex eleganti iuris
consul. responso in l. non puto. ff de iure fisci. quis. n.
ō. dubiaꝫ questioneꝫ accipiat cuꝫ pro fisco tn. semi
plene probatuꝫ ē. nemo certe sed cuꝫ pro fisco et propri
uato equales sunt prouat. et presump tiones. ✓

et ita cum ineo dubio hesitaret iudex poterit sine iniuria cuicumque ius iurandum defere sed precipue reo ut in c. fi. §. fi. isto titulo cuius causa faboravilior est. reg.a favoriores de reg. iu. li. 6. ex quo quidem singulari intelectu ego inteligo fieri solent ut verbum solent propie accipiat ut sic iudicis potestati non necesitati subiiciat defere iuramentum contra omnes dd. alegatos non enim certa reg.a tradi potest an iudex equalibus probationibus et presumptionibus urgentibus modo in unam modo in alteram partem inclinet quo casu locus est delationi iuramenti et hoc evidenter probat tx in d. c. fi. §. fi. verbum potest et ibi notant Joa. Andre. et Hosti. Solebant autem id pricipue id iuramentum defere iudices in contractibus bone fidei iuxta l. in bone fidei. C. isto titulo in quibus iudices non strictam pretoris formulam sequi cogebantur sed ex bona fide quid quid reum actori dare vel facere oporteret eum condenabant potius equitatem quam strictum iuris ordinem et contrahentium mentem potius quam verba considerabant docet iustinia. in §. in bone fidei int. de act.o et ibi teofilus otomanus in §. act.us 3. 1. col.a. inst. eo. duare. de in lite iurando pag. 3. Neque superiori verissimo intelectui obstat d. l. in bone fidei. C. isto titulo ibi. inopia proaudtionum inopia enim probationibus laborare dicit ille qui aduersarii probationes et presumptiones superare nequit

Sequitur tx in §. fi. huius l.

Colligit ex §. fi. quod si a parte parti deferat iuramentum sive in iudicio sive extra non potest retractari per instrumenta de novo reperta in eo n. h. querit an iuratum sit omisa q. an debeat in l. non erit §. dato. C. nam postea §. 1. in l. duobus §. fi. 3. eo. in §. item si quis postulante inst. de actioni. rationes aut asignant Bar. et interpretes quoniam transactio non revocatur per instrumenta de novo reperta in l. sub pretextu. C. de transact. iuramentum aut est species transactionis

Bernal

inl. 2. s. eo. et uidet probari h. t. transactum sit ne
gotium mihi tn. hec ratio placere non pot qz transactio e
de re dubia et lite incepta non gratuita pactio ff. l. 1. ff.
de transact. docet Cona. li. 5. Comen. c. 6. Corasi. li. 1. mis
celanearum c. 23. n. 6. Medicis in ttt de finit. 32a. p. di
finit. 47. neqz n. transact. concipi pot nisi aliquo dato
uel retento l. transact. 38. C. de transac. in iur. aut. tx.
nihil dat uel remitit sed h conuentio que da sit ut si tu
iuraueris ego soluam. neqz obstat. tx h. in v. transactum ná
illud verbum non significat a re dubia et lite incepta pacto fu
isse recesum sed h significat iuramento iurando absolutum et fi
nitum fuise negotium verbum n. transigere generale e. qp
aliquid finiri et perficere significat ut constat ex l. trá
sacta 229. ff de uerbor sig. li. in ss. fi. ff ad tertilia. de
darant Duareng inl. 1. ss. conuentis ff de pactis Cuiatius in
l. 1. ff de transact. Cona. li. 5. Comenta. c. 6. Forcatul. di
alogo 46. Neqz etz obstat d. l. 2. qm gla qz Bar. Paulus et
ceteri sequunt respondent qp si large transactio accipiat
pro litis decis. iusiurandum e spe. transactis si stricte
uero accipiat diversa sit spes qui intelect. non placet
exeo qp neqz transact. pro litis decis. umqz accipit aliter
intelexit illum tx form. inl. 1. ss. conuent. ff de pactis
aliter Cota. in memorialibus iuris in v iuramentum e
quid indiuiduum Vnde ego existimo eum tx non pbare
iuramentum ee spem transactis qp absurdum eet sed con
tinere spem transactis idest similitudinem transactis
iuramentum. n. a parte delatum e simile transactioni ut
n. transact. decidit causam ita ius iurandum et utrumqz
e de re dubia neqz finita quem intelectum docet for
catulus ubi s. unde ius iurandum maiorem authori
tatem habet qp res iudicata ut docet . J. C. ind. l. 2. qu
ius reg. pbat h. nam ius iurandum a iudice delatum

Bernal

posq; secuta e sentª iudicis retractat per instrumẽ
ta de nouo reperta at uero si a parte parti deferat et
abs q; sentª non retractat et ita ponderauit hunc tx
eginarij li. 1. manualium tº de iu.º iuran. in prº. conti
net aut ius iurandum maiorem autoritatem q̃ res iudi
cata qm ĩ rem iudicatam competit actio de dolo. l. eleganter
7. ss. si dolo. l. si serbus huic. 20. s. si per eius aserij. ff de do
lo non tn. competit ad uersus ius iurandum l. q sidi
ferente 22. ff de dolo imputet. n. sibi qui ius iurandum detu
lit sufficit. n. si ei pena periurij imponat l. nan sufficit 23
ff de dolo. obstat tn. tx di ficilis in l. 2. C. de rebs creditis ĩ so
lum deum habet ultorem. Vnde glª ĩ. eum tx interpretatur
procedere cum ex periurio non irogat. 3º preiuditium q̃ inter
pretatem sequit Bar. et cõer. interpretes teste Coua. in c. q̃uis
pactum 1ª pe. ss. 7. nº. 2. qui intelectus nimis restringit genera
lia vª illius tx. neq; substineri pot qm ex proposita spe. irogat
ex periurio preiuditium tertio. Neq; satis facit alius Coua. in
telectus neq; alius Cuia. li. 2. obseruatª c. 19. Neq; alius Re
bardi li. 2. uariarum c. 3. Neq; alius Duareni li. 2. disputatium
c. 37. Vnde uera resolutº sit ut tx ille plane inteligat
in iuramento q interpretes uel iuditiale uel uoluntarium
uocant a parte parti delatum in quo non querit de periu
rio sed tm an iuratum sit ut in l. non erit ss. dato. s. eo. et in l.
1. C. hoc tº in l. aduersus 15. ff de except.º quem intelectum pro
bant interpretes existimantes l. 2. redere ratem legis 1ª eius
dem tt. ut docet Hermanopolus in promptuario iuris li. 6.
tº 7. et probat l. 26. tº 11. pª 3. et ĩ notet gregorius imputet
n. sibi qui detulit iuramentum ei quem peierare posse non ig
norabat non obstat d. l. nan sufficit qm loquit in diuina
ultª iusta d. l. 2am.

Ad Repetitem Bartoli

Coligit ex Bar nº. 2. q licz in causa sit conclusum et iudex

Bernal

manifestauerit partib9 q̃ sentᵃᵐ ferre deberet et iusserit citare partes ad audiendam sentᵃᵐ posunt produci instrumenta de nouo reperta idq probat ulpian9 in l. uidamus §. fi. in fi. ff de in litem iurando et magis ē. hanc Bar. opem. sequunt. Bal. et fulg. quos refert Jass. ñ. in repetitᵉ. n. 55. feli. in c. pastoralis de exceptᵉ. ē recepta sentᵃ. teste Coua. in prach. c. 20. n. 3. xuarez alegatᵉ. 5. omnes testāt hanc ēē cōem. Sed aduersus hanc Receptam Bar. doctrinam obstant sequentia. 1º. qz parias sunt ēē conclusum in causa uel pronuntiatum per sentᵃᵐ. l. si rem 29. in fi. iuncta glᵃ. ū. condemnatᵘᵐ ff de euictᵉ per quem ita docet Bar. in l. si mater §. eandem ff de exceptᵉ rei iudicate Bal. in l. error C. de iuris et facti igno. et in l. q̃uis C. de adulterijs Rurs9 qz conclusio in causa nil aliud ē q̃ renuntiatº quedam alegatᵘᵐ et probatᵘᵐ docet glᵃ. in c. cum dilectus ū. conclusum de fide instru. in autᵒ de testib9 §. qz uero multi ū. concluserunt sequunt plures quos refert maranta de ordine iuditio 4. 6. pᵉ. actu 15. Deinde qz si uera eet hec Bar. sentᵃ sequeret numq̃ posse procedere regᵃ. l. per hanc C. de temporib9 apellatᵘᵐ c. fraternitatis de testib9 ubi in causa apellatīs permitit probare et alegare non probatum nec alegatum in prima instantᵃ nam manifestum ē eam condita fuisse ad hoc ut ea que sunt reperta post conclᵉᵐ in iᵃ. instātia in causa appellatīs producant.

Colligit ex Bar. n. 5. q̃ si condictio adiecta sentᵉ respicit actum probatorium sicut uni parti permitit probatº a iudice ita alteri permitit alege ut in l petenda C. de in integrum restitutᵉ in c. fi. de mutuis petitᵒ q̃m in iuditijs equalitas ē seruanda ut in c. cum inter de exceptᵉ l. fi. C. de fructib9 et litium expensis nam sicud una pars pot facere probatᵒᵐ ad ualidandam sentᵃᵐ ita altera pars ad eam inualidandam q̃ uero ēq̃d post sentᵃᵐ admitit aliqua probatº que respicit uires

Bernal

ut in exemplo Bar. et sequit Paul. n.º 31. Jas. n.º 70. qq. obstat l. 1. §. iudicium 2º. ff qn. appellandum sit c. iudit. 2ª. q.ª 2ª. c. romana §. caueant de sent.ª excomunica. li. 6. qq iuribus dicit non posse sent.ª ferri sub condit.e cui dificultati respondendum e. cum Bar. in d. §. iudit.m n.º 20 post gl.am fi. in l. cum iudex C. de sentijs et interlo. omni. iudicum et in l. a diuo pio §. in uendit.e v. capiant ff de re iudicata dicta iura agere de condict.e remota et strinseca ut si nauis ex asia uenerit nos uero loquimur de condit.e intrinseca et que natura rei inest ut si probatum uel si non reperiant mouilia inmouilia capiant et ita loquit tx in d. §. inuendit.e et in d. l. cum iudex et ita pot ferri sent.ª sub condit.e de presenti uel preterito qz non e propie con dict.º l. cum ad presens 37. ff si certum petat Jass. in l. gallus §. instituens n.º 1. ff de liberis et postu. Costa li. 1. selectarum c. 1. n.º 20 de futuro m. lata sent.ª si pe probat.e alterius grauaminis per iudicem ad quem appellat pot ut in d. §. iuditium et ibi. docet Aretinus et e comis sent.ª sm. alexan. d. §. inuendit.e n.º 16. Jass. in §. curare n.º 39. de act.º Deti. in l. actus ligitimi n.º 9. ff de reg.is iu. et in c. pastoralis n.º 9. de appellat.º

Colligit ex Bar. n.º 7. qd si aliqua lege caueat ut quis soluat centum intra decem dies sm formam alterius legis lz non reperiat lex relata non uiciat disposit.º probat tx in l. eum qui §. Julianus. 2º. ubi docet idem Bar. ff de constituta pecunia et in l. penul. C. de insti. et substi. sub condit.e factis qz hec particule, sicut, iuxta, sm, prout in actibus scienter gestis posite non condicionaliter sed causaliter capiunt ut in c. Abbates. de uerborum sig. gl.ª fi. in c. qm abb. 14. de off.º deleg. Vnde si quis fuerit inuestitus de emphiteosi sm qd sui antecesores fuerunt inuestiti non uitiat inuestitura qz uis de scripturis emphiteosesis non apareat docet Palli.º

n.º 16. Jass. n.º 34. ubi idem Jass. in d. l. penul. n.º 6. Dechusin c. 2. n.º 5. de confirmat.º utili uel inutili porro hec et similia uera sunt si dispositio ad quam fit relat.º plene et integre referatur et ab habente potestatem disponendi denouo ut in iuribus supra allegatis unde inteligitur tx in aut.ca si quis in aliquo documento. C. de edendo ubi instrumentum de alio mentionem faciens nihil probat si de instrumento relato non constet quod ea ratione procedit quia notarius instrumenti fabricator potestatem alium obligandi non habet facit l. a se toto 77. ff de heredi inst. l. institutio talis 10. eo. titulo unde si contrahentes faciant illam mentionem quia habent potestatem obligandi se dabitur fides licet non apareat de instrumento relato. l. optimam 14. de contrahenda et comitenda stipulatione et ita d. aut.cam interpretatur ibi Bar. et sequitur Alex. cons.º 5. n.º 7. uol.º 4. Moline in consuetudinibus parisiensibus tit.º 1. §. 1. gl.a 5. n.º 30. Castillo in l. 1. tauri colat.º 2.a et sic pot. fieri executio contra fideiussorem in aliquo documento mentionem faciente de obligat.º principali et si principalis obligat.º non apareat ita paulus in l. sciendum ff de uerborum oblig. Suarez in l. post rem iudicatam 1.a declarat.e ad l. regiam n.º 4.

Ex Bar. n.º 9. et 10. Colligitur quod si deferat iuramentum in casu legis si quis. C. unde ui. c. fi. de his que ui metusue causa fiunt sententia lata pretextu illius iuramenti non retractabitur per instrumenta de nouo reperta quod idem procedit si data fuerit sent.a pretextu iuramenti in litem propter dolum non restituentis iuxta l. in ac t.º ff de in litem iurando et probat hec opinio quoniam ubi tx procedit in iuramento delato propter inopiam probationis alia uero iura in eo quod defert propter dolum aduersarij hanc Bar. opinionem sequutus fuit Baldus in l. uideamus §. 1. et ibi Ange. ff de in litem iurando Alexander ibi. n.º 52. et Jas. in repetit.e n.º 44. et latius n.º 303. sed maxime obstat tx in l. uideamus §. item uidendum ibi et magis est ut ex magna causa et postea repertis probationibus possit. et in l. fi.

Bernal

6. facile ff de in litem iurando facit etiam contra Bar. et receptam sententiam quod in illis casibus in quibus ex proprio iuramento inducitur plena probatio admitenda est probatio in contrarium c. continebat c. atestationes de desponsatione impuberum iuncto c. proposuisti de probatione docet glossa in l. 1. §. si absens versu iudicio ff si ex noxali causa agatur expendit Dectus in d. c. proposuisti n. 3. Feli. in d. c. qualiter et quando n. 9. de accusatione Zass. in §. sed iste quidem n. 95. de actionibus Crotus de in litem iurando §. 10. n. 17. Coua. li. 2. uariarum c. 16. n. 4. Meno. de recuperanda remedio 15. n. 357. Rursus contra Bar. facit quod in specie huius legis retractatur sententia que lata fuit ex iuramento delato propter semiplenam probationem a fortiori igitur debet retractari in casu legis si quando ubi nulla interuenit probatio. his non obstantibus aliqui contra Bar. docent Feli. et Dec. in d. c. proposuisti n. 4. Zass. in d. l. si quando n. 27. Fulg. h. et late Curtius n. 351. Sed tu Bar. opinionem tene et non obstat d. uideamus et aducta in contrarium ea nanque procedunt ubi sententia lata non est post iuramentum tunc n. quantum eum qui plene probet admitetur probatio in contrarium nostra uero lex loquitur ubi post iuramentum secuta fuit sententia

Colligitur ex Bar. n. 14. quod si actor plene probabit uincere debet nec est ei deferendum iuramentum quod in dubijs causis defertur antea docuit glossa magistratum. Sequitur Paul. n. 36. Zass. in repetitione n. 81. adeo ut consuetudo non ualeat qua cauetur ut actor qui plene probabit teneatur iurare ut probat in c. 2 de probatione quod quidem michi dificile uidetur cum consuetudo leges humanam derogare possit l. de quibus ff de legibus c. fi. de consuetudine nec satis facit glossa b. recepta a canonistis ideo est improbari consuetudinem quia contra solitum ordinem iudiciorum introducta est ordo n. iudiciorum et alia de quibus in illa glossa deinceps positiuo sunt. Unde interpretes nostri ex mente Joa. adhuc inteligebant consuetudinem non ualere nam est contra legem diuinam prohibentem iurare sine causa de qua

Exodi

dequa exodi. c. 20. Mattei. c. 5. et c. etsi Christus de iu[e]
iurando Caie. 2a. 2e. q[e]. 98. art[o]. 3. Soto. lib. de tolendo iu
ramenti abusu ꝑ totu[m] si ne causa aut ab actore presta
t iuramentu[m] cu[m] post sua[m] intent[ione]m legitime proba
ta[m] iuramentu[m] exigeret affirmant q[uod] scribentes hoc
iuramentu[m] ee [contra] lege[m] diuina[m] iubente[m] iurandu[m] ee
in iustitia ueritate et iuditio ut ex. S. Toma. docet Soto li.
8. de iustit[i]a et iu[r]e art[o]. 5. q[e]. 1. Coua. in c. q[uam]uis pactu[m] 1. p[a]
ss. 8. consuetudo n. in illo tx uidebat[ur] sine judit[i]o parte[m]
cogere iurare post sua[m] intent[ione]m legitime probata[m] sed
t[ame]n intelectus et alij ea rat[ion]e reprehensione[m] merent[ur] q[uia]
diuersa[m] rat[ione]m tradunt ab ea q[uam] alex. 3. in d. c. 2.
posuit unde ante oculos oportet habere doctrina[m] tx in
c. ne imitaris de constitut[ionibus] quo docemur non conuenire
pretermisis rat[ionibu]s santo[rum] patru[m] et Romano[rum] pontifi
cu[m] nobas excogitare nan su mus pontifex in d. c. 2. ra
t[ione]s aptisima[s] aduxit ad improbanda[m] tale[m] consuetu
dine[m] hostendit n. q[uod] etsi authores consuetudinis
bonu[m] fine[m] habuerint uidel[icet] efugere fal sas proba
t[ione]s et magis certos iu dices redere de ueritate t[ame]n. medi
u[m] quo bonu[m] fide[m] pretendebant n[em]pe iuramentu[m]
partis in propia causa erat ineptu[m] et ual de pericu
losu[m] ob probabile[m] presump[tione]m periurij facile n. pars
in sua[m] utilitate[m] iuraret et hunc sensu[m] tx dicit iu
ramentu[m] partis ee remediu[m] quo utendu[m] non e[st] nisi
aliud magis idoneu[m] aut minus periculosu[m] inueniri
non pot[est].

Coligit ex Bar. n[o]. 15. elegans doctrina q[uan]do dicat[ur]
aliquid plene uel semi plene probatu[m] q[uod] ex[tra] solut.
et seqq. Paul. n[o]. 33. Jas. in repetit[ion]e n[o]. 81. Corasio n[o]
95. Abb. in c. fi. ss. fi. n[o]. 7. isto t[itul]o.

Coligit ex Bar. n[o]. 25. triplice[m] ee scriptura[m] pribata[m]

que daz uocat apoca. que dat aparte parti [illegible] apoquis C. de fide instru. alia e liuer ratus in l. pre tor in pro. in l. quedaz s. nunullarios in l. si qs exarg tarijs s. rat. ff de edendo alia e epistola misibil l. plubia s. fi. ff deposit in l. hiig 2a ff constituto pecunia sequnt 3as. in repetit. n. 37. Corasio 3. p. n. 43. docet idez Bar. in l. nudarat. n. 6. ff de donat. Abb. in c. 2. n. 2. de fide instru. Rebufus i. tomo tt de quirografis et ex que nulla recognit. n. 13.
Coligit ex Bar. n. 26. qd si scriptura priuata recogni taeit aparte plene probat in l. plubia s. fi. ff deposi docet idez Bar. in d. l. nudarat. sequnt dd. s relati et Romanus cons. 293. Socinus cons. 274. uol. 2. et probat. l. 119. tt. 12. p. 3. qd procedit et si deuitor quiesi recognouit in ea contenta e uera ita docet A. Paulus n. 72. et in l. instrumenta n. 4. C. de fide instrume late Rebufus ubi s. n. 43. qui inmo in hoc regno huius modi scriptura priuata aperte recognita habet para taz execut. sicud instrumentuz ualidisimuz l. s. tt. 21. li. 4. noue recopi. sequit auendano li. 2. de exe quendis manda. c. 30. et ex d. l. 190. contendebat grego. idez prouari circa qd nota qd si ad recognit. faciendaz reus noluerit conparere in termino pot rit iudex in eius contumat. habere scripturaz pri uataz pro recognita arg. in l. fi. de confesis. li. 6. a proinde poterit eaz execut. mandare ut resoluit Re bufus ubi s. n. 93. Coua. li. 2. uaria. c. 11. n. 9. Sed no tanduz e qd si chirographuz sit scriptuz de manda to deuitoris manu tertij suficit recognitio tertij qui subscripsit ut executioni mandari possit arg. l. di 15. s. itez senatus ff ad l. corneliaz de fal. l. uice don trices C. de donat. l. emptor s. lutius ff de pactis

docet Ange. in l. si ex caut.e n.o 3. C. de non numerata pecunia Jas. in l. ita stipulatus §. crisogonus n. 6. ff. de verbor. oblig. quere e. dum tn. probet per testes et ei mandatum fuisse a debitore ut subscriberet seno alias et ita intelliges 9riam opem Auenda. ubi s.

Deniqz aduerte q. lz deiure religionis ius exequendi ex obligat.e personali prescribat spat.e 10 annor. in l. 6. t.o 15. li. 4. noue recop. decuius intelectu Gomez in l. 63. tau. Couar. in reg. possesor 2.a p.e §. 11. n.o 1. Auendaño de exequendis mandatis li. 2. c. 30. Mechaca de sucesionum creat.e §. 10. n.o 31. Mexia de taxa panis 1.a p.e concl.e 1. n.o 141. hij tn. 10. anni in chirographis non incipiunt currere nisi a die recognit.s nam antea non erat ordus ius exequendi arg.o gl.e recepte in l. sicud v.o servanda C. de prescript.e 30. uel 40. annor. q̃z dicit receptam Balbus de prescript.e 1.a p.e 6. p.s principalis n.o 16.

Coligit ex Bar. eo. n. scripturam priuatam non recognitam non prouare si recognita sit per testes qui non subscripserunt eidem sed tn. fuerunt presentes actui in ea contento nisi etiam interueniat comparat.o literarum alegat. tx. in aut.ca et si 9tus et in corpore unde sumit. C. de fide instru. in aut.ca de instrumentorum cautela §. sed et si qs 6. fidem accipiat ex utroque. idest ex testibus subscript.e et comparat.e literarum idem docet idem Bar. in l. nudarat.e n.o 6. ff. de donat. abb. in c. 2. n.o 4. de proba t. plures refert Jass. in repetit.e huius legis n.o 33. et dicit comem Ripa n.o 107. et antea docuit gl.a in aut.co de instrumentorum cautela de fide. §. si quis igit. v.o faciamus. Sed 9ria opio uerior uidet ut sine literarum comparat.e plene prouet ex testibus presentibus que opio. uidet probari in d. §. si quis igit 6. quz his presentibus subscripsit qui documentum fecit et prouat in eo. aut.co 6. sed et si quis 6. qz presentibus eis confectum

Be

Bernal

documentum ubi nulla fuit facta mentio de comparat.
literarum Rursus hanc sent.am probat tx in d. aut.o §. si u
tale ubi si comparatio literarum o dicit testibus qui dicun
fuisse presentes subscript.i standum e testibus q a forcio
si nulla interuenerit comparat. literarum. Vnde s B
tenet Imol. n. 7. feli. n. 4. in d. c. 2. de prouat. ham
dicit receptam sent.am coua. in practi. c. 22. n. 4. lopez m
114. tt.o 18. p.a 3. he aut. resolue q si testes recognoscunt p
pias subscript.s plene probabunt absque alia literarum
parat.e qr in propia litera non cadit presumptio erro
c. ab excomunicato de prescript.e si uero testes [redacted] fuer
presentes non tn. subscripserunt sed recognoscunt fu
ab alio subscriptum ipsis presentibus et uidentibus fat
aut non fuisse presentes actui in documento contento
non probabunt plene nisi interueniat comparat.o lit
et proptera q in recognit.e litere aliene facilis possim
decipi cum alij potuerit eam o facere et proinde non e cond
dens probatio arg. tx in l. neq natales c. de prouat. c.
present.a eo. tt.o et hoc casu procedere pot opio Bar. Si uer
testes deponant de contentis in ipsa scriptura priuata h
plene probabunt absq literarum comparat.e et ita e intell
gendus tx in d. §. si quis igit. 6. qr his presentibus et in d
§. sed et si quis 6. qr presentibus eis nempe qn. testes d
ponerent de actu contento in scriptura et hic intelectu
satis colligit ex tradit.e oloandri. in nouellis consti. 7
nan in d. §. si qs igit 6. qr his presentibus addidit Olean
ex exemplari greco q que hec ita facta sciat
Ex eo. n. Colligit q si priuata scriptura munita sit h
comparat. literarum semiplenam solum inducit pbat.s in alle
l.ca at si o chis et in cor pore unde sumit. C. de fide ins.
et ita e. inte ligenda gl.a h. magna. et in l. in bone fidei
C. de rebus creditis Abb. n. 4. feli. col.a 4. in c. 2o. de fide

† potuerit

instru. dicit coez Ripa h. n. 113. Coua. inprach. c. 22. n. 6. lopez ind. l. 119. v. nodeue tt. 18. p. 3. et ita in hac spe erit locus delati iuramenti ex nro tx et c. si; ss. si hoc tt. Abb. n. 2. Imo. n. 6. ind. c. 2. defide instru. Bal dg in l. comparat. n. 19. C. de fide instru. uel si fuerit unus testis negotij principalis coniunctet cuz testibus decomparat. literaz et sic faciet plenaz probat. ita co cludit Alcia. responso. 6. n. 5. superiora inteligunt Roma. n. 50. Cur. n. 108. Cora. 3. p. n. 60. h. nisi testes subs cripti in scriptura priuata eet iaz mortui uel longe ab sentes qz tunc sola literaz comparat. inducit plenaz prouat. seduerig e id arbitrio iudicis relinqui iusta tx in aut. de instrumentoz cautela et fide ss. si uero moriat ad hanc aut comparat. faciendaz his qui negat scrip turaz sua manu scriptaz compelli deuet ad aliaz simil scriuendaz ut sic comparat. fiat tx in aut. de instru. caute. ss si quis igit et scriuere aliaz coact. et ex eo. tx ita notat Bal. in d. l. comparat. Hipolit. in R. de proua. n. 316. lopez ind. l. 119. v. que es uerdaderamete Coligit ex eodez n. q tanta pot ee uix comparat. literaz q plene probet idqz constat ex d. aut. de instru. caute. ss. si uero tale aliquid e sit hoc iudicantis pru dent. ubi relinquit iudicis arbitrio cui magis credat testib. an comparat. literaz. hac Bar. opez. seqq Anto. et. Panor. ind. c. 2. de fide instru. hoc tn. iu. ciuilis req. omnino repugnat

Sequitur tt.us in st.a de emptione et Venditione a d.no lic.do Villares. anno d.ni. 1575.

Ad Rubricam

Ibi de emptione. quid sit emptio et Venditio dicet. in pr. hujus tt. et emo idem est quod meum facere ex festo ducit cona tt.o 7. c. 6. in pr. et hinc cum aliud sit emptio apud nos compra, et aliud Venditio apud nos Venta o Vendida Veteres promiscue utebant emptionib. et Venditionib. in l. Veteres. 20. ff de actio empti idest emptiones accipiebant pro Venditione et e contra declarat pinelus in l. 2. 1. p.te c. 2. n. 3. C. de Rescind.a Vend.e. taliter illam l. explicet alciatus lib. 3 parergon c. 22. ad q. ex supra dicta etimologia posset intelligi Re. tx. in l. statuli beri. 29. §. fi. emptionis. X.u ff de statu lib. ut ad vertit conarub. §. fo forte ille. tx. melius declarat pinelus in d. l. 2. 2. p. c. 1. a n. 10. et de materia hujus tt. post D.D. C. et ff. et in decretalib. V. fabianum de monte in tt. de empt.e et Vend.e. anto gomez. 2. tt.b. c. 2. p totum V. Relatos p pinelus in d. Ru. C. de Rescin de Vend.e cona. d. c. 6 cum seqq.

Ad. tx. in pr.o hujus tt.

Emptio et Venditio contrahitur. Varie adducunt diffinitiones p D.D. Relatos. in Ru. tu ex hoc colligi emptionem esse contractum qui solo consensu interveniente re et pretio perficit probat in l. 1. ff. isto. tt.o et in l. 2. C. eod. et in l. 1. tt.o 5. p.ta 5. et e contractus juris gentium in §. jus autem gentium de jure nat. et in l. ex hoc jure ff de ju. et ju. ubi doctissime difficultatem facit l. 1. ff de acq. re. d.nio ubi jus gentium introductum et proditum est ...

cum ipso humano genere at vero emptio et venditio multo postea vi
det inventa et postea inventus fuit numus. l. i. ff de contrahenda empt.
maxime cum numus dicatur a verbo greco nomo. i. d. l. quasi. l. aliquo
civili numus fuerit introductus et per consequens emptio et ven
ditio nam Responde re debes jus gentium invenisse emptiones
et venditiones aut numos ut optime aristo. lib. i. politico 4. c. 6.
et capitulo non fuit inventa emptio adhuc dicit juris gentium
quia et odie sit introduci aliquid de jure gentium si ratio naturalis
dictaret quod apud omnes gentes per eque custodiret immutabile
aut debile [illegible] quod status Ratio [illegible] de jure natu. [illegible] declarat
late pinelus in Rubrica. c. de Rescindenda vendit. in prima n. 6. et
7 et in tra [illegible] empt. et vend. optime con[illegible] eisdem
[illegible] et [illegible] 7. c. 6. post [illegible] nec preterea immovetis in illis
de [illegible] in l. i. in fi. ff de contrahen. empt. ubi emptio solo cons
sui deo contrahitur quia juris gentium [illegible] et videlicet quod depositum
mutuum et alii similes contractus cum re contrahuntur in d. §
[illegible] modo re contrahi oblig. non esse juris gentium cum solo cons
[illegible] non contrahuntur contrarium docet in d. jus aut gent. § de jure
natu. et de [illegible] intelligere [illegible] d. l. i. [illegible] et ideo consensu
perficitur. i. e. non est necessaria solemnitas juris civilis
nec [illegible] nec literarum ut optime declarat [illegible] et conan. [illegible]
et othoman. [illegible] non [illegible] arbitrentur [illegible] in empt. et vend. [illegible]
deuet intervenire res ut necessario tradita sit adhuc
ut emptio dicatur immo sine traditione perfecta dicitur emptio
et hoc voluit [illegible] quamvis nondum pretium numera
tum sit et tandem vera est conclusio hujus [illegible] quod emptio
et venditio est simul ad quod de pretio utraque pars consensit
et nota bi glosam primam insti. que docet tribus modis
perfici emptionem ad quam post fabrum [illegible] vide anto
gomezium in l. 7. tauri n. 16. et Bohe[illegible] in Resistio
ne. 108. et omnino in articulo de Retractu. Vulgo
sacar por el tanto. post antonium gomezium ubi
supra et habes dictum fabri huic glose item de [illegible]
praxim quam Refert [illegible] in [illegible] lege septua
gesima tauri

in hoc tx. ibi nam quodarra note. arra est pignus etargum emptio
nis et Venditionis (apud nos. la señal dela Venta) in l. 7 tt. 5.
p. 5. et qua re apud latinos dicat arra declarat con. all. 8.
c. 2. infi. ex g.lio tto. 17. c. 2. declarat etiam cov. in 4. 2. p. c. 3.
§. 7. n. 6. et Videbis quod ad eam non compellit.
in hoc tx. ibi q. scriptura conficiuntur &c. que dicta sunt
superius intelligunt Regularit. at in aliqu. Requirit
scriptura et non sufficit solus consensus sicut quia contrahenti
bus ita actum e. ut Requirat scriptura in l. 5 contus. C. de
fideinstru in l. 6. tt. 5. p. 5. sed dubium est cum e l. ibi scriptu
scriptura qu Videant partes eq. illud scripturam
cedat ad quam etiam premitte Regulariter in contractibus
non Requiri scripturam in l. pactum quod bona fi
de C. de pactis pretereaque in casibus exceptis quos enume
rat gl. magistra in c. i. de post. qui in scriptis de cens.
tto. 6. et dicta in d. l. pactum et ibi alcia et Refert alios dd. alba
rus Vaz de f. enfiteut. q. 1 f. 7. infi. et inter alios
casus enumeratur ille qu partes hoc egerunt ex la. n. 10
5. sed que partes pnt hoc agere uel ad substantiam
uel ad probationem dubium maximum e. qu. ad substan
tiam Requirant partes scripturam et post. dd. late diuia
tto. 5. paradoxo. c. 16. et 17. et ol. ibi Variat et Videt
Resoluere quod si in contractum uel in ipso contractu actum
sit de scriptura tunc Requiri ad substantiam
sit de scriptura tunc Requiri ad substantium in scriptis
et perfectionem Voluit et l. in d. l. contus in scriptis
et Referendo alios sequit. anto. gom. de contractibus
et Referendo alios sequit. Refert gregor. in d. l. 6. tt. 5.
c. 2. n. 17. et alij quos Refert greg. qui in du
et fa bert. Resoluunt et ita Videt cois. qui in du
bio ad probationem non ad substantiam Requirant
partes scripturam quod in d. l. 6. prior opinio nam
Videat magis probare tu compones has opiniones
ut deueniamus ad conjecturas Voluerint hoc uel
illud partes

in hoc. tx. ibi. uel ab alio quidem scripta. de iure ad libere
quod paria sunt aliquod manu eorum scriptum uel aliena

in[illegible] — [illegible]

manu scriptum et ultra suscriptum solet alegari in oca[illegible] ubi notat dd in c. quam contra deprobationem. et hic lex est elegans et meliorde[illegible] secundum jas ubi late declarat in l. si sic stipulatus §. crisogonus n. 2 ff de [illegible] oblig. Vide plene soc. in Regula 38. incipienti scriptura et quod si quis sua manu scribat aut subscribat Vide bis l. cum antiquitas. C. d. §. [illegible] C. de testamentis ubi alex. et jas. n. 12. et cautus sis [illegible] que si homines non subscribunt ut ostendant non se obligari et ne ejus scriptura uel litere agnoscantur in hoc tx. [illegible] et [illegible] tabelliones fiunt [illegible] que requiruntur in omni scriptura publica pro ejus substantia forma docet gl. in l. generali. C. de tabularijs lib. [illegible] adquam et [illegible] Regio. Vide cob. c. 20. practicam que post l. 54. t. 18. p. 3. docet quod deuent adesse testes et quod Requiruntur eus [illegible] ptiones partium ad [illegible] [illegible] absolutam. dicit quod scriptura debet Recitari presentibus partibus que cotti aprobatur secundum angelum [illegible] n. 4. et [illegible] cit. l. fi. C. plus Valere quod agitur et simili modo debet Recitari scriptura et aprobari Vulgo [illegible] gar presentibus testibus ut ex [illegible] cot et Regio de [illegible] greg. in d. l. 54. [illegible] que [illegible] et in dubio presumi [illegible] [illegible] Recitata et intellecta ex traditis in [illegible] [illegible] de inutilibus et in specie declarat jas in l. sic stipulatus § crisogonus in ii ff de [illegible] oblig. ineodem tx. [illegible] perdit quod dedit. et [illegible] duplum Restituere compellitur hic tx. est elegans ad dignoscendum quam arra tantum uel duplicata Redatur et idem probat lex [illegible] [illegible] in fi. C. de fide instrum. et l. [illegible] [illegible] alborno [illegible] 2. [illegible] ad l. 8. arbitratur equiores fori in l. 2. t. 10. lib. 3. fori. illa lex non facit fidem nisi probet esse in usu ut Recepta esse in ottr. ll. fori dubia est an amissa uel Restituta arra standum sit [illegible] [illegible] et gl. [illegible] compellitur [illegible] contra Rescindit penitentiam et tenetur ad id quod interest et ha[illegible] est cots secundum alex. in l. si eum dotem in pri. n. 5. ff solu. ma[illegible] [illegible] secundum greg. in d. l. [illegible] gl. i. Ro. est [illegible] [illegible]

nou

nec detrahit emptioni. ut. s. in p̄n. in i(ste) tex. fi. contradi
cit nam loquit(ur) quando arrada. fuit nondum perfecta em
ptione et pro hac(?) explicacius in d. l. contractus in ficiem
hariata opinio placuit ita zoni quam videt sequi l.
in l. quod sepe § s. i. in pr. ff de contrahe empt. et est etiam com
munis positum. n. 2. et servanda in praxi sim
salicaind. d. l. contractus co. fi. Ro. est que contrahentes vi
dent' dimittere id quod interest et contenti sunt
pena arrarum declarat antogom de contractibus. c. 2. n. 10.
et hanc ultimam opi niones videt' approba. d. l.
tu Resoluas quia arra datur nota perfecti non licet re
cedere a contractu in l. c. quando licet ab empt. discedere
et in d. l. 7. et nota litt. l. fi. ad fi. aut arrada data
est in signum et argumentum perfecte in mem
ptionis apud nos per via de otorgamiento et
tune similimodo non licet recedere et hoc expre
sit d. l. 7. et hoc declara q. l. de otorgamiento et vo
luit olos e in l. jurisgentium § adeo n. 8. ff de pa
ctis aut summus in dubio et tunc procedunt opinio
num varietates tu adherebis d. l. partite et soleo
docere p(er) illa lex quatenus vult a nimis arra posse
Recedi a contractu pro cedit. quando illegi parebat contractui
Recepit arram et sic Recepit a pena utraque pars
Recessit a contractu

S. tx. in § pretium autem

jbi se debet certum. ecce pretium debet. Nota certum pretium ut de
substantia emptionis et q. l. 1. cit. at alia jura et videntur in
l. pacta conventa 72. n. expressio ff de contrahe empt. ex quibus
infert Rom. decidendi ad l. si quis fundum 37. ff de contrahe empte
declarat bart. in l. demonstratio falsa ff de condi et demonstra
n. 10. jas in l. diuortio n. 1. de V. oblig. et adeo pretium e de substan
tia et ita proprium emptionis ut facta mentione pretij nu
llus alius intelligat' contractus quam emptionis quod videt eligi et hoc
probat. tx. in l. fi. C. de predijs decurionum n. 10. declarat post
alios quos Refert pinelus videndus in Rubr. C. de Rescind. ven
dit. 1 p. c. 3. n. 25. cum seqq.

in hoc tx. vinter veteres s atis a vundem. n. dubitandi qui ex p.
justa et dist. hujus §. probat est lex fi. C. de s. hen emph.
apiobat in l. 5. 4°. s. fin. et ex his vbis potenst en tam g. tt in
merces. 28. ff locati. a propria casu. ic. quatenus ponit d.
hujus. tx. non tm. illa dist. adjecta fuit a compilla tori
de arbitratu hui. quia q. qn. uis just. tx. si bitribuat hanc dist.
potuit ex casu. J.C. et fuit aprobata a just. Reprobatis aliis
opinis ut hopinat. otho mal. et in hac materia post dist. fa.
et alios. ff de pre mi tas. l. si qs arbitratu. et que dt. jason
doant ff de v. oblig. et pre mitte quia arbitrium con fe.
in ununm ex ... hentibus non est hujus tx. tt. sed vide bi m.
ampliaso istatt. et Vositum arbitrium cujus kaz tertij conf.
pretium procedit hic tx. et notabilis ... a mi ...
nient quatenus docet cumazone ... ille tertius ... pecam
bitetur Reducendum ee ad arbitrium boni viri que
ql. est aprobat est si conferat in liberam volunta
illius fm. alia molosam in §. penult. ff de Recep. arbitris
est aprobat fm. alex in l. 2. § voluntates n. 6. ff solut.
etc. vide jas in d. l. si qs arbitratu. n. 2. quod ampliat.
est si partes jurauerint non Recedere a barb...
ber et add in l. fi. C. isto tt. declarat marg... deo
ne judiciorum. 6. C. c. de appellationibus. n. 105. et p...
ta ... q. q. uis a ... pretium dicat injustum ...
midiam in l. 2. C. de Rescind. vend. in hac ...
et in hoc arbitrio non Requirit iniquitas ...
diam ... alia qualibet iniquitas sufficit ut Reduca
ad arbitrium boni viri ... definie ... ad finem
ber et add in d. l. fi. ... tx. d. l. 9. ... bedrio et ...
tiraquellum in l. si unq. in ... vel partem ...
Reuocar dona. et pret ... notabis ... hujus
... vel no potuerit inteliguntur q. ille tertius vel no ...
vel impeditus sit et declarat in d. l. 9. in fi. ...
potius inteligi ... non potuerit ...
... ad rez de qua agit ignorantia dicit non posse
ex ... que Refert ... de Reditibus ...
i. ff. c. q. n. 2.
in hoc tx. breues tradatur nota ... l. x° tradatur ...
compellit venditores ... faire dominum

sed dumtaxat compellit rem tradere et ita in consequentiam traditionis trans fert dominium si dns quia vel usu capiendi conditionem si dns non est in l. claudius ff de evictione et in l. ex empto in § ven dite § de rerum divisione et in l. traditionibus C de pactis et hoc vo lui lex. 28. ti. de la entregar 4. p. s dubium tñ maximum et que quod si res habeat an precisse possit compelli venditor rem tradere et gl. distinguit quod si venditor habet facultatem rei tradende precisse cogit tradere si vero non habet fa cultatem rei tradende tunc emptor de utraque agere ad id quod sua interest et hanc distinctio sequuntur dd. quod sunt similis gl. i. et 2. in l. i. ff de actio empti et probat hec opinio in l. si certa b omnimodo et quod res habeat et cotis opp. dato in l. certi conditio insti n. 12. ff si certum peta cob. Valia c 19 n. i. vide pinelum in l. i. 3 p. n. 25. C de bonis maternis vide greg. in l. 7. tt. 7. p. 7. gl. fi. et in l. 7. tt. 5. p. 5. declaravit fallibus paulus. tt. 1. 5 naz. tt. 13. § si id quod ubi notat cuias et omnino defende etiam si venditor habeat facultatem rei tradende et non liberta dere po terit emptor agere vel ut precisse res tradatur vel agere ad id quod sua interest notavit faber. tt. n. 11. et detius ubi s. et ita servatur in praxi secundum felin. in l. i. n. 18. et 19. ff de actio empti et eo casu quo emptor eligat id quod sua interest procedit tx. in l. si ita distinctio C de actio empti declarat Riminal in § i. n. 55. insti de donatio et eo demodo in tali ques tx. in l. si iactum ff de actio empti declarat fel. ubi s.

§. lx. in §. item pretium

numerata pecunia id est in nummis ut in l. i. ff isto tt. apud nos dinero quod nomen habet ortum a nota latino denario et erat certum nummorum genus declarat covarr. tt. 10. c. 6. versu fine et versus

qui pro ut iā appareat ex homero Referunt in hoc ta ...
post theo filium ... declarat cona ... ... 7. c. 5. et ...
tractatu municipali ... 30. e. l. i. n. 17. ... horosci, in pro...
... permutante et notabis quam ... poeta hom...
tam poete quam alii authores ... citavi ad desasfionem
de quo ... Vide et ... bart n. 22. ... l. ...
... petatur
in eodem ... merito prevaluit, et quod antea ...
cipes admiserunt. nota ... quibus probat ...
quos iuris consultos neutram opinionem fuisse ...
rem donec imperatores proculiano ... nam aprobat
ex quo solo dicere ... l. si ... ff de condi. ...
cum sit scelsi ... antiqui ... cuius etate ...
composita hec contro... idem scelsus tam ...
lianus in illa. l. proclivior fuit in illam ...
pecunia idest que libet res ... ...
emptio ... ... pecuniario ... numo
libet rem aliam ut in ... l. pecunie ... ff de ...
et in. l. i. ff sicut petit et ad d. l. si ... in ...
c. de Rescind. vend. 2. p. c. 3. n. 9. ... nu...
numo sit emptio vel permutatio ... ...
in d. Ru. i. p. ... n. 15. et de differentiis inter ...
ptiones et permutationes ... in l. i. ff de rer. p...
et quare permutatio non sit ... nominatus ...
... speciem ... criminal ... inst. de con...
post ... in ... ff de rer. permut.

S. lx. in. §. cum aut.

... periculum rei vendite statim ad emptorem ...
huius conclusionis n. illa pt. ... in potestate ...
ptoris ... solvere ... Ram ...
... videt rem ipsam habere in ...
actiones l. 15. ff de re... quam ... scribit ...

Ru...

Rta c. desciat et cõmo rei Ven. de fandit anto gomez ẽ cli
bus c. 2. a n° 32 et ideo Recepta ẽ illa Reg. q dt q deui
tor spediei liberat p emptor specie in l. si ex legati ca. a z.
ff de vbl oblig et in §. si res legata. ẽ de leg. et cõclusiu
justa probat lex necessario §. et ꝑ totum ff de peri et cõmo
rei Ven et l. i. ꝑ totum. C. eod. concordat l. 23 tt° s. ꝑ 5.
et post dd. in d. ll. notabis q̃ magistram ẽ ad quam vide l. 24.
cum seqq. d. tt° ꝑ 9. declarat anto gom ubi s. atco
na tt° 7. c. 10 ꝑ totum et quatenus q̃ ma. ẽ in vbls item
q nõ sit in mora limitat hunc tx nõ procedan si Venditor
ẽ in mora quia tunc ejus dãz Venditoris ẽ periculum siue
res ẽ peritura siue nõ peritura siue nõ peritura eodez
modo penes emptorem Resoluas franc dd et limita
tionez ẽ magis cõmu cum bart in l. q tamichi n° 10.
ff si cert peta post eum et dd. in ... sm jas b n 2 pat
2 d. alca n. 14 pt in l. i. §. Rectissime et p. s. ponulus ff
de vi et vi arma a. tn. opposita distinguentis aut
res ẽ peritura vel nõ peritura proba melior videt at Ve
rior pt in l. si plures. 14. §. fi. ff depositi de fondit fule
in d. l. quod tamichi n° 9. et jas ubi s. et in effectu ob.
in Reg. peccatum 2 pte. c. 6. n°. i. cujas et nõ mires in
d. l. si ex legatica. ff de vbl oblig et quatenus q̃ l. ẽ.
in vbl item q nõ sit res limitat hunc tx. dicens q nõ
procedit in Rebus q gustationes et mensuram
dessiderant v. l. i. et ꝑ totum ff de periculo et cõmo
rei Vendi et l. 24. ubi alegatur tex reg. tt° 5 ꝑ 5.
anto gom et latecob. c. 3. practicar a n. 6
in hoc tx b peralu bionez accesent q sit vllauio de
finit. s. pretarea. s. de nexu dicui st. et b explicat
theofilus videas l. 26. tt° 28 ꝑ 3. et thoma
de to. ju. in vbo gallanio
in hoc tx. b. ad ipsius periculum nota q quãuis
Regulariter periculum ꝑtineat ad emptorem pt in
fi. ei partium ut ꝑtineat ad Venditorem in l. q saepe

§ si res ff isto tit° concordat. l. 39. tit° s. ff ta

ubi s. in xx j. item 39 nullum pactum et nota uis [illegible]
cum ql. x° is casus quod periculum pertinet ad [illegible]
rem si suscepit in se custodiam tenebitur [illegible]
uissima culpa nō x° de casu fortuito procu[illegible]
culi interpretatione nota uis sk in d. l. qui se p[illegible]
mes in quo custodia et diligentia pertinet a[illegible]
ditorem quia in se nō susceperit custodiam ille tn [illegible]
ligitur in custodia quam bonus pater fami[illegible]
suis rebus adhibet declarat Decius in l. 3. cu[illegible]
dam n°. 31. ff de reg. jur. is hic x°. tx. procedit in [illegible]
suscepit custodiam qui non debet adhibere [illegible]
quam diligentiam sed exactissimam et tenebitur [illegible]
uissima culpa et post d. l. declarat ame [illegible]
nec me faga et tx in l. si res 19. in pr. ff de [illegible]
cript x°. is et alia talia jura alia in l. si quis necc[illegible]
n. 3. ff sicut petita quod appellat periculi inte[illegible]
et casus fortuitus nam res pondere debes [illegible]
pratione theo fil. 3. quod custodia hujus tx [illegible]
ita exactissima ut fere excedat modum et [illegible]
bet custodiam et conservationem et ideo [illegible]
periculum nō x°. debes intelligere hunc [illegible]
casus fortuitus pertineat ad Venditorem

in hoc tx oxi bene debere. nota quod si Venditor nō teneat [illegible]
culum tenet tamen cedere actiones emptori 3. quam Regula fa[illegible]
huic scripture. 50. in pr. ff ad l. aquil. ubi si servus legat[illegible]
a quodam tertio occidatur ante additam hereditatem nō [illegible]
heres cedere actiones legatario cui dicta facultati necessa[illegible]
pondendum est quod legatarius ante additam hereditatem null[illegible]
jus fit ad legatum in l. et a legantorum 7. §. si ex dolum f[illegible]
dolo nisi culpa heredis res legata pereat in l. filius
familias. 114. §. si ff de leg. 1. et in d. l. huic scripture
secus est in re empta ad quam emptor et jus et actionem
fit eo ipso quod res empta est. in pr. §. isto tit° et in l. cum
empto ff de actio empti

§ h

§. lx. in §. emptio

intell.to si stichus intra certum diem tibi placuerit. q. emptio posit
fieri sub condictione indubitatum est. & omnis § de l. & oblig. & in
sub hac condictione indificili est na Res q. nat tx in. l. in Ven
dendis. cu. c. i. sto. b. to et in l. quod sepe gs. §. i. ff. i. sto b. to et in l. 9.
tt. s. ff. s. in pi. et l. b. Obstet q. contra ua procedunt qui
ipse contractus uel pretium pendet a voluntate contrahentium
et hic ex procedit qu Res ipsa q. venditur confert in arbi
trium et placitum ementis que solu contra prob at paulus
in n. 2 in d. l. in Vendentis. n. 2 differentie. Sm eundem
paulum et melius fulgosium ubi. q. si comertium et pretium confer
t in voluntatem contrahentis confert ipsa substantia contractus
que substantia deuet pendere a voluntate ejus qui
obligat et contrahit q. obligatio e. nesessitatis in p. contrahenti
tis quam Rom. exposuit lex hec venditio. ff. i. sto. b. to de contrahen
emptore at vero in hoc tx. ipsa res uel potius ejus quali
tas et complacentia confertur in contrahentem in quolibet. n.
contractu considerant substantia naturalia et acciden
talia qd. vulgaris in l. pacta conuenta ff. de contrahenda em
ptione declarat melius cetoris bal in d. l. in Vendentis
et ita oes intelligunt suancte in qualitate contractus ita
q. mores serui deuerent placere uel displicere emptori
a cois. socine n. 32. jas. n. 24. in l. si quis arbitratu
de verb. oblig. fabiano de monte de empt. et vend.
q. 5. n. 72. n. e. q. qu. qualitas confert in contrahentem
iam premitit rusaria et ejus substantia et quali
tas confert tamque in arbitrium boni viri in d. l. hec
venditio et in l. in p. sonem 23. §. generaliter ff. de reg.
Reg. sed tu contendas q. pretium certificandum
et sic aliqua pars substantie non pt conferri in liba
ram voluntatem contrahentis ita intelligit d. l. in Ven
dentis et l. 9. b. to s. p. ta s. pt tn conferri in ejus arbitrium
tanque in arbitrium boni viri

Ratio e quia arbitrium boni viri e tanquam arbitrium certum in l. huc
venditio. ff. isto tit. et in d. § generaliter. et in arbitrio
incertis cum fuit pretium in arbitrium aut .§. isto tit. non obstat
n. 19. et cumas in l. si quis arbitrati ff. de obliga. dicentis
quod speciale e in pro quaestio
quaesivit repugnantia pro quibus facit l. si voluntate
C. de rescindenda venditione. tu resolve quod in d. § ii. sic non
dicit venditionem esse nullam, commertium esse imperfectum
et imperfectum dicit. pendente conditione antequam
sequatur arbitrium iuxta gl. in §. i. isto tit. et
in d. §. i. imperfecta dicit venditio antequam sequatur
arbitrium ita tenentur ut fuit in d. l. in venditionibus
n. 3. vel clarius de fon de ju consultum in d. §. i.
esse imperfectum commertium pactum de vendendo
quia non fiebat venditio et ex pendente
volenti emere et habebis emptum ad quos consultus
forte omnia illa exempla accepit pro libera voluntate
non pro arbitrio boni viri
in gl. i. huius tit. ita exponit pro solutione huius difficul-
tatis praemitte contractum aliquem esse purum et perfectum
resolvendum sub conditione aliqua esse imperfectum
et in pendenti donec pendet conditio in l.
obligationum fere .43. §. conditio ff. de actio. et
oblig. quem hic proposita per declarat costa
selecta c. 23. et effectus huius distinctionis e maximus
tam quoad fructus quam quoad alia in l. 2. ubi gl. ff.
de in diem adiect. ad quam et vide iasonem et
cia. n. 3. in l. qui pecuniam ff. si cert. peta. et quam conditio
ponatur ad eas pensiones contractus vel ad resolutiones
colliges vel ex verbis vel ex circumstantiis et volun-
tate contrahentium in d. l. 2. et ibi gl. et costa ubi s. ita
in

tri hoc tr Venditio fuit conditionalis et in l. 3ª ubi Venditio fuit Reso lucenda sub conditione ~~&c.~~

§. lx. in §§ finali

fructus agi scians emit idem probat in l. si cum dotali et § ff de contr. em. et in l. si in empt. §. 1. ff eod. concordat l. 6. tt. 5. p. 5. huic titulo quatenus emptor ignorans agit ad id quod sua interest Regulat. §. 1. §. de inutilibus stipu. ubi prima solutio est quod in stipulatione obligatur quasi teneris faciendum dumtaxat in empt. non obligat p causa sochis ad id quod interest l. sita de stra. h. §. in fi. ff ei. tit. et pp. nec ignoranter fuit res sacra stipulari quia impossibilitate rei sacrae ... ferri ... tomaso ... alia sola ... proditur in contrahentes ... is hic ... in ... bonae fidei defendit faber ... ubi cols ... ceterum quod emptor ignorans agat ad id quod sua interest si tamen sciente emat nec pretium recuperari potuit ex notatis ... in ... non dubitatur l. ... de evictione facit l. 10. tt. 5. p. 5 et quod ... fort pala ... in Repet. ... §. 85. n. 53. et addo quod pretium ... aplicabitur fisco si emptor sciente emit ex ... in d. l. 19 ... tornar ... in hac materia dubitaui ... et ... de contrib. c. 2 n. 50. ... absolute res sacra ... Religiosa alienari non possit aliquo tra alienant obseruata forma ... excepto ... ad quem ... cob tt. 2. ... et Rebuf in tt de Reb. eclesiae non alienandis

finis huius tt.

Villares — S. tt. in inst. de locatione et conductione Anno dñi 1575. Ad R.

Dicit locatione & locare c aliqd loco ponere ut ex Varrone lona tt. p. c. i. inst. et inde cum certa mercede habitatio consistendi et habitandi in aliquo loco dicit locatio ...

...

§ Ex in principio.

in la b. eisdem qz iur. Regulis consistit fides probanda in l. 2. ff isto tt. nam in locatio c idem qz empt. ... ut probat ex tt. precedenti et ex hoc tt. sed hec ... aliqua ... militatem ... et maxime ... ptio et locatio ... in l. 2. ff isto tt. et hinc ... ges ... ff de leg. ... ubi ... exequantur ... fidei commissis non in illa ... quanta sint sed ... in casibus ... exequant ... quant pro quo in textu ... et ideo de capitali bonor. tt. 2. ...

quod opinabatur in l. 4 tit. 6 parte 5 pro bari oppido castaniorum de qua
in § item contra 5 tit. prox. ex quo declaratur eis dem juris Regni
permutationes consistere que emptiones que fratris non conuin
cat sicut nec conuincitur in hoc tex
cum autem locatio prox. sit emptioni dubitari solet in quibusdam
speciebus an locatio uel emptio sit ut in § adeo in isto tit. et pro
inde dubitatur de desu... tex in l. nec emptio ff de actionibus empti et ff de
lege da empti cum qua concordat l. 11 tit. 5 parte 5 in quibus captus
piscium uel auium uel missilium est emptio et venditio tamen
lapis uel piscis capiat de qua l. nec emptio dubitauit
in de... et quia sine re ne... non dat non consistit emptio
propter captus in fine existimat al borno... tit. 2 4 io. c. 14
captus piscium uel auium in specie dictarum ll. potius est lo
catio quam uenditio quasi piscator uel venator locaue
rit operas suas et industriam ... tamen contrarium est ita con
tendere ... ll. maxime cum non de periculo ea dissed
potius de spe et alea emenda ... solet ... spectet
alee esse emptio et videtur emptor rem quamdam in
genere emere et suo periculo suscipere ... declarat
cona tit. 6 ... medium
in hoc tex ... si merces constituta sit merces est laboris pre
mium iux. illud juuenalis satira ...
scire volunt omnes mercedem ... in hoc tit.
... pecunia seu rem quae ex prediis locatis maxime
Rusticis percipitur nam quod ex prediis urbanis datur
pensio dicitur in l. ancilla et in fi. 30 et l. merce
des 32 ff de petitione hereditatis unde res aliquando dicitur pretium
aliquando pensio aliquando Reditus uel Redditus et aliis
dominibus secundum Rei locate naturam ut ... tit. cuias
tit. 40 ... c. 26 et apud nos modo dicitur Renta
modo soldada jornal loguera alquiler uel algley
secundum rei locate naturam et consuetudinem et ita vel
quis obseruat quia merces secundum quod l. 5 vero si merces nesca
...ario consistere debet in numis propter ... ... citat

et c. inueterata et omnis opp. quas [illegible] theos. seq. et aprobat in
l. 1. insti. lib. 8 tit. 5 n. duas maximè in alijs Reb. con
sistere mercedes defendit couarr. lib. 2 miscellanea
c. 11. cat. pine in Rub. c. de Rescind. vend. 2 p.
c. 3. an. 28. couarr. lib. 2. c. 11. insti. et immediè ab eo
in Rub. ff locati et ex eo Reg. alborno lib. 2 dicam
dictum in anotationibus ad tit. [illegible] &c.

Veteres

pineda

344

sequitur interpretandus titulus institutionum de interdictis
a doctore licenciado pineda anno domini
1575

Pro hujus tituli facta cognitione sciendum est quod quemadmodum actio in nostro jure formula dicitur ut notatur in l. titulo conceptionis in principio hoc titulo et in rubrica C. de formulis ex paulo, ulpian, cicerone et alijs docet brisonius de verborum significatione verbo formula ita etiam et eodem modo interdicta formulae dicebantur ut in principio J. hoc titulo et quemadmodum actiones omnes in albo praetoris erant descripte ut constat ex l. si quis id quod ff de jurisdictione omnium judicum et tradunt recentiores omnes in speciales s. de actionibus et docet brisonius de verborum significatione verbo album ubi plurima jura citat, ex quo juris periti veteres interpretatione... l. i. quoque ff de edendo cujus literam mentem jurisconsulti non assequuta corrumpit ... album eodem que errore labuntur alexander paulus et jason ... [illegible] disputationum c. si quis ... probat duarenus ... disputationum c. 13 ... interpretatio ... cum ita que actiones omnes in albo praetoris erant descripte et actor reum ad album praetoris ducere ut ei ostenderet qua actione ex illis que in albo continebantur eum debeat convenire, edita dicebatur actio cum reum agnosceret posset quod potius sibi expediret cedere vel contendere quemadmodum ita interpretatur rebar de authoritate prudentum c. 4 et duarenus ubi supra
interdicta etiam omnia erant in albo praetoris descripta ut in l. i. C. hoc titulo et non solum actiones in albo describebantur verum etiam si aliquis disceptare volebat tenebatur actionem a praetore impetrare et si sine impetratione egisset repelli poterat a judicio exceptione non impetrate actionis

ut in l. 2. C. de formulis sublat. et nō solū actionē pretor con
cedebat verū etiā judicem dabat q de ea cognosceret cui
nulla judicandi pscribebat a qua minime poterat Re
cedere alias s. erat nulla ut eleganter tradit Ripa in
Ra n. 21. ff hoc tit. duarenus in d. tractatu actionē idem tit. 1 disputa
ta. c. 53. et in apologia adversus equinarium vers. 2. negas idem
aquinarius ti. et q plane inteliges tex. in l. in privatis
ff de judiciis et in l. quia et ff de Recep. arbi. quia et ex aiam
no videt Repugnare tex. in l. qui jurisdictioni ff ac prohibit
o. judi q jura ex superioribus principijs in tit. ff tractatum
in d. tit. 1. c. 51. qm jura odie nō procedunt q judices de
legatis simpliciter comitit judicanda formula non p
escripta post q formule fuerunt sublate per tex. in l. C. de
formulis sublatis omnia q sup d. in indictis obserbabant
ut p theofilum ti q eleganter interdicti definitionē tra
dit eamq Recentiores sequunt

§. lx. in principio hujus tit.

colige ex hoc tex aliam interdicti difinitionē qua Re
ta ql. ti. de conceptione dubitat de diffa interdictorum
et actionum cum interdictum formula sit sm justinianū
quem ad modum etiā actio et prima diffa q coiter Re
cipit sm Ripam in Ra ff hoc tit. n. 19 falsa tm est sm
eum dem ubi s. ange et fabrum ti. per tex. in l. 1. ff ne vis fiat
ei secunda aut diffa coiter Reprehendit ab omnibus ideo
pro pluribus diferentijs et verissimis vide cuia. ti. 1.
obserbationum c. 17. et 1. diffa sit interdicta omnia pso
nalia esse licet in rem scripta ut in l. 1. § interdicta ff
isto tit. actiones sunt aliquae psonales aliquae vero Rea
les sunt ut in § omnium cum simil. ins. de actio
nibus 2 diffa sit interdicta de posesione vel quasi

Re

Redisolere ut probat lx ti et in l. et eandem § fi ff. de excep. rei iudica actiones vero aliquando de posesione et frequentius de proprietate Reducuntur ut in d § omnium et d § fi et in l. in rem actio ff de rei vendi catione tamen sciendum aliqua interdicta propietatis causam habere anexam pro ut euenit in interdicto de itinere actu quam priuato ut in l. 2. § quedam ff. de interdictis et tradit gl. ti vero maxime neque obstat lx in l. i. ff hoc interdicto ff de itinere actu et in l. 2. § ponponius ff si seruitus vendicatur quia iuribus probatur interdi ctum hoc mere posesorium esse pro quorum iurium explica tione debes aduertere hoc interdictum duo capita con tinere primum est mere posesorium de quo loquitur lx in d § hoc interdicto et ad obtinendum in eo tamen est nes cesarium actorem probare per 30. dies se usum seruitute non vi non clam non precario ut in d. §. hoc interdicto aliud vero capud habet causam propietatis anexam ut quando agitur de itinere Reficiendo in qua specie proba re non suficit ad obtinendum fuisse usum per 30. dies ea seruitute non vi non clam non precario sed necesarium est ut omnino actor ostendat se habere deniumque seruitu tis ut in l. 3. § hoc autem ff. de itinere actu quam priua et diferentie Rationes in hu (?) utrisque specierum tradit iurisconsul in d § hoc autem et de hoc 2 capite inter dicti de itinere quod habet causam propietatis ana xam intelligit tx in d l. 2. § quedam. ff de inter dictis quem post gl. tradens vero priuato ita intelligit tradit Ripa in l. naturaliter § nichil commune num 41. ff de acq poses

et corras in l. quoties in 2. n. 15. post angel in §. 1. col. et ita debet inteligi gl. in 2. maxime quae est doctor in interdictum de aqua quotidiana et estiba habere causam proprietatis sane tamen quod ut Rebuffus inteligitur damnum ad interdictum interdictum hoc etiam duo capita continere primum est merae posesorium quod intrat quando quis fuit adeptus quasi posesionem aquae privatae ducendae ex eo quod semel eam duxerit non vi non clam non precario ut probatur in l. 1. § quod autem scribit ff de aqua quotidiana per quem ita tradiderunt plures quos Refert et sequitur menochius de Retinenda posesione Remedio 5. n. 15. et Remedio 6. n. 54. cum seqq. nec obstat tex in d. § hoc interdicto ubi usus triginta dierum desiderat ad adquirendam quasi posesionem itineris ei enim satis facit bartolus dem in primo eleganti differentia Res asignans quam dixit communem Ripa in c. cum ecclesia sutrina n. 52. de causa poses. et menochius ubi supra.
secundum autem caput interdicti de aqua quotidiana et estiua continet proprietatis causam idest an ille qui agit de interdicto habeat jus concesum ab eo qui habet facultatem concedendi jus aquae ducendae nam ex flumine publico unicuique licet sine principis concesione aquam ducere in l. quominus ff de fluminibus id in locum non habet si ea aqua ducenda sit ex castello vel ex Rivo vel alio loco publico usui destinato ut in l. 1. § permititur ff de aqua quotidiana et estiua tunc enim principis facultas necesaria est in d. § permititur cum quod esse in deligendum colliges ex § fi. eadem ideo etiam colliges ex d. l. quominus ibi publico usui qua jure ita in instit. paul. in l. 1. n. 2. ff com. praedior. et audrenus

cum

cum nō Referens tō. 1. disputationum. c. 52. ubi asignat adi
ff. Res tradit menochi de Retinenda Remedio. 6. pū
54. et de hoc 2 capite 6 qt' tx in. l. 1. § meminisse ff. de
aqua quotidia et sensit gl. ti. ff. max et tradit me
noch ubi s.

ix eodem tx. ō possesione est autem posesio jus insistendi
rei corporali nō prohibite posidere fm bart in. l. 1. n. 6.
ff. de acqre poses. cotti Receptum fm oēs idem et
ex qua definitione deducit' seruitutes et alia jura im
corporalia q tangi nō pnt ut in § unico inst. de Rebus corpo
ralib' minime posideri ut in. l. seqt' § si viam ff. de usu
capion. l. 2 in pī ff. de acqre poses. l. seruitutes q. jun
ta gl. de usu ff. de seruitu. l. seruus § incorporales
junta gl. fi. ff. de acqre Responsio. c. ajecta subtiina
junta gl. quasi de ca poses et si diligenti junta gl. quā
et de pscriptioni. l. tn de juris Rigore ē cadit in d. § si
viam ex equitate tn jura incorporalia quasi posident'
ut in l. ait pretor § item ei ff. ex qq. cats maior. l. 3 §
fi ff. de vi et via armata et notata gl. fi. ti et gl. l. 1. in 2.
ff. de acq poses et gl. mag in. l. 2. § que dam ff. de inter di
ctis ex qua quasi posesione eueniunt ut in d. dicta
veluti posesoria aderent' in cats rerum incorporalium
ut in l. quotie in. 2. in fi ff. de seruitutib. et alijs prin
cipijs intelige q fuerit ri ppter quam usucapi entis ser
uitutes si ex post facto a quasi posesione ceciderit det'
utilis rei vendicatio ē ser vitutem vendicandamut
in l. si qs diuturno ff. si serui vendicatum tn usucapie
ti res corporales si a posesione cadat det' directe ven
dicatio ut Resoluit elegant pinel in aut. ca nisi trica
nali C. de bon mat'nis n. 36. ē m diffa ri hec unum
res corporales juris Rigore posideant' ex juris et Rigore

usucapiunt et ita per directam Vendicationem Vendicant quod quidem mero Rigore procedit at cum res incorporales juris Rigore non possideant et ex Vequinitate fuerit introducta quasi possesio de qua s. per quam quidem quasi possesionem quasi usucapiuntur directo jure omnino obstante et hec est Ratio propter quam Utilis datur justa [illegible] l. si quis diuturno quod quotiescumque stricta Ratio aliquid dictat et equitas in contrarium oponit non directa sed utilis actio danda est justa [illegible] Recte inst mandati l. si possis sublatis ff de servitu. Urban

Ad. ix. § suma

primam hujus textus Regulam probat textus in l. i ff interdictorum et in l. 2. ff isto titulo
in eodem textu prohibitoria colige prohibitoria interdicta dici quibus pretor prohibet aliquid fieri Vt [illegible] ti Vim sine Vitio possidendi que Vba qui in [illegible] possidendi exemplificat in eo qui a pretore missus est in possesionem Vel ca. Rei servanda [illegible] Vel damni infecti Vel Ventris nomine in quo [illegible] locum habet interdictum ne Vis fiat ei qui textus in l. i. § est autem et § sive ff ne Vis fiat ei quod quidem interdictum datur adi qui interest ad Visus eum qui neglecta judicis authoritate molestiam inferat ei qui a pretore missus fuit jussus sive id fa ciat ante inmissionem sive post missionem eam

exp[illegible]

expellatur ut in l. i in pri et in l. 3. ff ne vis fiat ei et ita
hunc intellectum post gl. in ff sequuntur fab. et angel
et post eos fere oes. contra verus tamen non est quod iustinianus
loquitur de possessore interdictum autem ne vis
fiat ei loquitur de eo qui missus fuit possessor vel ca.
rei servande vel damni infecti qui quidam
longe a possessore differt iuxta tex in l. si quis ante ea ff
de acquiren. poss. ideo tu varius dicas cum ui(ll?)a scio
otho et baldus ... textum nunquam exemplificari de-
bere in interdicto uti possidetis in quo quidem
interdicto pretor vim prohibet fieri sine vitio
possidenti idest non vi non clam non preca-
rio ut in l. i. ff uti possidetis et circa hanc materiam
pro intelligentia tex. in l. 3. ff ne vis fiat ei et in
l. i. vers. necessario ff si ventris nomine videndus est menochius
de retinenda poss. remedio i. n. 13. usque
2. exemplum in interdicti prohibitorii est interdictum
de mortuo inferendo quo quis agere potest ad versus prohi-
bentem ne mortuum immittat in locum suum ut
in l. i. ff de mortuo infere. et in l. li. ... est ff de re-
ligiosis et sumptibus funer. quod usque adeo locum habet
ut adversus solum prohibentem ne in loco suo mor-
tuus immittatur donec alius sibi paret locus iuxta ... sunt
persone iunta gl. ... inferre ff de religiosis in quo
tx debes advertere ... insuper habemus unum esse
et non duo prout gl. et com. existimabat accipimus.
pro negligo ut ex variis authoritatibus ad vera illius tx intellectus

obserbat ernia lib.º 3. obserbatio. c. 21. et balduinus del falcidia pag 48 Rebar lib.º 3. Variorum. c. 3. et Ruardus in schedis litere florentine ad eandem legem Vltra ipsos habetur eclesiastes. c. 19. est tamen in hoc advertendum nullum creditorem etiam Resptu instrumenti guarentigij eficere posse ut corpus hominis mortui sepulture non tradatur quod authoritate b. in l. cum sit institutum de sepulcro violato cum multisque tradit cobarrubias in c. Rainaldus. § 3. n.º 3. de testamentis idem lib.º 2. Variarum. c. 1. n.º 10. et jam Regio probatur ex l. 13. tº 9. p.ª 7.

.S. IX. in. §. sequens

colige ex prima parte quedam interdicta dari ad adipiscendam possesionem ut in l. 2. § hec autem ff de interdictis et tradit gl. mag in pr. in c. pastoralis de cau. poses exemplum tamen asignari poterit in interdicto quorum legatorum quod adipiscende possesionis est ut in l. 1. ff quorum legatorum et tradit d. gl. mag in pr. et gl. 1. in l. unica C quorum legatorum continetque hoc interdictum hujusmodi casum scilicet ut legatarius vel fideicomisarius qui quia authoritate Rem legatam vel fideicomisso Relictam ocupavit teneant hoc interdic-

to

dicto heredi vel bono possesori Restituere ut in d. l. i. qui quidem legatarius vel fideicomissarius denuo petere poterunt ab ipso herede legatum vel fideicomissum et usque adeo ipsis prestanda sunt legata vel fideicomissa ut interdicto non teneantur possessionem Restituere nisi prestita cautione de legato vel fideicomisso soluendo ut in d. l. unica. §d. in ōi vizz viget dificultas tx in d. l. nō est dubium. s. C. de legatis ubi probari videtur legatario propria authoritate occupantem rem legatam denegandam esse legatorum actionem et sic de nuo petere legatum non posse ql. fi in d. l. s. pro concordia Respondit in speciallibus fuisse ocupatam rem legatam propria authoritate a legatario post aditionem hereditatis et aprehensionem possesionis in l. d. Vo. ōria ante aditionem hereditatis quod etiam tradit gl. mag. in d. l. i. gl. etiam fi. in d. l. unica et etiam in. c. si de suscesionibus ab intestato et hec est Receptissima interpretatio sm̄ anto gom in. l. qs taurinii izz. falsa tn̄ est et conuincitur ex tx in d. l. non est dubium ibi hereditate juncta doctrina gl. magna Recepta in l. i. § veteris ff de acquirenda poss. pro qua est tx in § i. inst de hered qualitate

nterg. io. Res igitur sit in casu d. l. no est dubium imperatorem non docere legatarium propria authoritate occupantem legatum jus suum amittere nec posse etiam legatum petere si intellecto quod lega ab ipso herede auferat possessio id tamen est ut juris de quibus s. specie tamen facti ita si quando est sibi legatario 100 aureos fuisse relictos qui quidem legatarius 30 propria authoritate occupaverat ex post facto tamen cum heres ad restus ipsum nollet inbemere interdictum quorum legat sed alios 70 quia tamen eos nollebat admittere sed integrum legatum petebat in qua specie pro illis 30 legatarius ei re denegandam imperator docet propterea quod eos iam habeat et hace est facti species et sic non obstat juris in Triuzo nec impedit si quod obiiciat sunt hunc contrarium illum dubitandi rationes non habitum id in admitto cum imperator id omnino doceat ego non est dubium

est tamen sciendum interdictum hoc quorum legatorum propter quartam falcidiam fuisse introductum cum enim nemini liceret plus dodrante legaret in principio et in §. 1. inst. de l. falci. §. sed quia in §. 1 inst. de fideicomis hered et si plus testator legaret e legi falcidia erat consultum ut quartam bonorum partem retinere posset non in alio tamen nisi per retentiones juris de quibus s. et in l. 14 pater filiam sanie de retentione et in l. is quod de bonis

249

de bonis § i. & Rationem ff ad l. falci et in l. unica in § i. C. quorum lega unde si heres legatarius Rem legatam propria authoritate occuparet ubi necessaria esset Falcidie detractio Remedio heredi erat consulendum quo adipisceret possessionem rei legate ut posset in ea quartam Retinere quadecausa hoc interdictum fuit Introductum ut probat tex quem sic inteliges in d. l. unica et in l. i. § si quis ff quorum legatorum unde cesante falcidia hoc etiam interdictum cesat ut tenuit gl. fi. in d. l. unica et gl. etiam mag prope finem in d. l. i. quorum legatorum quarum sna ratio Recipitur ꝑ Jmantio gom in l. qs. tauri n. 121 pro qua etiam sna facit Reg. tex in l. dolo d. ff de doli except. que sna omnino est amplectenda lz perperam Virgo obsceribet Ripa alios Referens in d. l. i. n. 24. et fabius in l. naturaliter § nichil com n. 62. ff de acquir poss dicentes Rationem ꝑꝑ quam hoc interdictum fuit introductum fuisse ꝑꝑ Reprimendam legatariorum audatiam propria authoritate legata ocupantium pro qua sna videtur tex in d. l. i. ff quorum bonorum Nam et enim qui in nichil facit mens n. jur. C. de qua in d. Nam et enim explicatur in d. § si quis nempe ut ita demum pretor Voluerit hoc interdicto Reprimere legatariorum audatiam propria authoritate legata ocupantium quum quarta falcidia erat deducenda ex ipsis legatis non Nam alio modo necobstant alia argumenta Ripe et aliorum eis n. eleganti satis

faitcorneus cons. 37. n. 22. Vol. 3. et marantade ordine judiciorum 4 pte dist. 7. n. 11.
2 coligeax tx interdictum quorum bonorum adipiscende possessionis dari contra bonorum possessori ad versus possidentem pro herede vel pro possessore quod etiam probatur in l. 1. ff quorum bonorum et ibi jura in d. l. 1. et tit. hoc interdictum bonorum possessoribus prestent da tur et heredi instituto uel abintestato succedenti ... ut in l. 1. prope finem. C. quorum bonorum hac adhibita differentia ut interdictum bonorum possessoris directum sit heredis vero utile ut ... dit gl. penult. in d. l. 1. C. quorum bonorum et gl. in Ru. et in l. 1. in gl. 1. ff eod. que com. Recipiunt secundum Dd. ibidem
est hic sciendum interdictum quorum bonorum non solum dari pro universitate verum etiam pro rebus particularibus ut sensit gl. 1. in pr. et tenet expresse gl. in l. 2. vero possidenti C. quorum bonorum et gl. fi. in l. 1. §. hoc interdictum ff eod. quarum gloss. sna Recepta est secundum menochi de adipiscenda Remedio. 1. n. 82, pro qua sna induc. tx in pr. ibi ex his et tx in d. l. 1. ibi de his et est tx expresus in l. hoc amplius cum seq. ff de furtis ... hanc sna defendas ... ut teneat gl. in d. l. hoc amplius ubi bart et angel taci te sequuntur nec obstat tx in d. § hoc interdictum ei ... satisfacias cum gl. eadem in finali interpretatione quam sequitur ibi Ripa n. 25. et menoch ubi s. n. 81. debes hic adverte heredi instituto ultra interdictum quorum bonorum dari etiam ad adipiscendas possessiones

meritissimus

nem Remedium l. fi. C. de edicto diui adriani toll. inter quod et inter dictum quorum bonorum plures sunt differentie quas late congesit menoch. de adipiscenda quaestione Remedio an. 46. cum seqq. precipua tamen in nostra materia est quod Remedium d. l. tantum datur heredi instituto non vero ab intestato suscedenti ut constat ex eodem tex. et ex ase uel ex parte et ex Rubrica illius tituli quam suam Resoluit esse communem ubi dez. datius n. 39. et curtius junior n. 82. quod tamen in interdicto secus a quod heredi ab intestato dari potest ut in l. 2. C. quorum bonorum

deuo tamen ad sistere Remedium dicte l. fi. Respectu heredis instituti habere executionem paratam quod si heres judici ostendat testamentum in quo fuit heres scriptus non Ruptum non cancelatum nec in aliqua sui parte Vitiatum petatque ut testamenti authoritate eum mitat in possesionem bonorum judex facere tenetur sine aliqua dilatione ut in d. l. fi. ubi obseruant omnes et est tex. de jure Regio in l. 2. titulo 14. partita 6. ubi notat greg. lopez verbo meter en possesion et tradit Rodericus suarez in l. post rem judicatam 3. notabili in princ. adde 4. ff. de re judicata anto. gom. in l. 45 taurini n. 136. cum seq. quod etiam Respectu legatarii locum habet qui potest petere legatum in testamento sibi Relictum Via executiba ut tenuit angelus per tex. et junta gl. verbo decreto in aut. de hered. et falcidia § illud colat. 1. quem sequitur alex. in d. l. fi. n. 3. et jas. n. 5. filipus detius in l. intestamentis n. 6. ff. de Reg. juris socin. cons. 103. n. 22. Vol. 3. alcia in l. pe

pecunie verbum de. actionis ff de verbor sig. sequa in l. si
ex legati causa folio 6. ff de verbo oblig et in hanc partem
videtur inclinare quoque ubi s. et eamdem sententiam
bal in l. i. ff de leg. 2. ut considerat peral. n. 85. te
net etiam alex in l. ait pretor §. fi. n. 5. ff de re judicata
contraria tamen sententia verior et receptior est immo quod legatum
in testamento relictum non habeat executionem
paratam quam tenuit alex si bi contrarius in l. si cum
dotem §. eo autem tempore n. 6. ff soluto matrimonio et de hoc
sibi contrarius in d. l. fi. n. 16. ubi moline in additionibus
ad ipsum ita observabat idem moline in additi
onibus ad eumdem dec. tiuz in d. l. in testamentis n. 6. et
late tradit xuarez d. 3 nota uili in verbo s. 6 casus
et eleganter anto gom d. n. 137. et hanc sententiam
dixit communem peralta in d. l. i. n. 85 et aviles in ca
pitulis pretorum c. 10. n. 8. et dixit communem Refert
non semel contra angel pronuntiasse anto
nesius in autentica hoc amplius n. 22 C de fidei
commissis pro qua sententia inducas tex in l. ait pretor §. si
ff de re judicata prout eleganter induxit suarez ubi s. et
ultra dicta omnes inducas etiam l. minor annis 25. ff de minori
ibi ex causa judicati junto quod nec obstat tex in d. § illud sen
ta quod nichil omnino facit et alienum fuit a mente
imperatoris ibidem id quod angel ubi s. putabat
et ni. eleganter satis facit alex in d. § eo autem tempore
et dicta s. citati poterit tamen in eleganti casu legatum
habere executionem paratam de quo per peral. d. n. 85.
et per juarez d. verbo sextus casus
in eodem tex ibi inutile est colligitur interdictum adi
piscende possessionis inutile esse post quam semel pos

pos

poss. excidit quam antea fuerat a dispulsus tunc vi vel
interdicto Recuperandae si vi amisit vel Rei vin
dicatione erit agendum vi non interveniente ut
notat gl. h. Non inutile et considerabis tx hunc pro
gl. eleganti in c. unico de confessis in gl. mag.
prope finem ubi interdictum quorum bonorum quam di
xit Receptam hujus tx authoritate jas in l. 1. §
Veteres n. 17. ff de acq. poss. et decius in l. heredi
tas n. 6 ff de Reg. juris
in eodem tx ibi interdictum salvianum colligo
interdictum salvianum adipiscendae possessio
nis esse. et habet gl. in Rub. in fi. quam tota schola re
cipiunt C de precario et interdict. salviano
aut hoc interdictum adipiscendae poss. ne vi coloni
vel inquilini inducta in fundum vel in domum con
ductam quae tacite pignori obligantur dno pro mercede vel
pensione ut probat mihi juncta gl. in fin. inst. ubi in §. item
serviana juncta gl. ult. pignoris in § actionum. l. item qui
de pactis l. eo jure ff. h. in qua causa pignus vel hipoteca tacite
contrahitur omnibus fere dd. Receptissima sna summa
deum de pignori. c. quibus ex causis pignus vel hipoteca sol.
et enim haec diff. inter urbano inducta
etiam ignorante dno tacite pignori obligantur
in predio vero Rust. dni scientia et voluntas e necc.
saria ut habet gl. in d. § item serviana gl. etiam fi.
ptx in l. certi juris C locati quam sna m Receptissimam
dd. calculo ee Receptam testatur menochius ubi s. et
menoch Remedio 3. adipiscendae poss. n. 33.
veruntamen sententiam oto defendas illa inducta in
praedio Rust. conducto non esse pignori obligata nisi

pactum ex post se interponat quam sententiam in primis proba
bis ex verbis pepigisset et ex d. l. item quia placet ut a. d. ni
de pactis et in d. l. 3 et est pro hac sententia text. ex post eius qui
cabilam non pt in l. eos fit re ex quibus causis pign. vel hipo
teca contrahuntur non immerito hanc sententiam senserit
theofilus in d. § ita miserviana et equinarius Varo
idem mariaius post fortunium et duare in d. l. item
conanus lib. c. 6. n. 5. et 6 forcatulus dialog
17 carondas lib. 3. verosimilium c. 15, et pladius
in § i. inst. desevuit ko ne lib. de pignor. c. 4 co la. 6. bal
dui de pignoribus c. 4 col. 4. quia sententia defendenda est
magis communi nec obstante in l. certi juris. C. locati quia
verba volunta te dnorum pro pacto expresso accipien
da sunt prout alias in ea materia. fit. c. accipit in
l. ponponius alias incipit si qualiter itam ff. in quibus
causis pign. vel hipot. tacite contrahatur quem intellectum
ad illum ut tradiderunt omnes authores de quibus s. quia
maxime persuadet quia nimirum est alex sanuum
illius. l. authorem dixisse certi juris esse quod
certissime est quia sententiam in interpretationem intelligat
ligat enim secundum communem intellectum quos jura de quibus supra
in principium prout Rolla hec et alia ad illi[illegible] inter
pretationem considerat duare in d. l. item quia
post hec nostra sententia jus commune sit verior jus in regio
communis probat ut in l. 5. tit. 13. p. 5.
procedit plenum in hiquista adde plures Noyer... di ...
rentias inter salbianum interdictum et actionem
servianam quas pre ... tradit ... si in ... ff.
in d. ff. serviana ... quasi ... lige ...
me

252

menoch. 3. Rem. de adhipiscenda posesione q. i.

A. lxin. § Retinende

ibi uti posidetis appellatur autem uti posidetis hoc inter dictum a primis verbis quibus a pretore fuerat sciptus sicut etiam alia interdicta ut puta interdictum unde vi ut in l. i. ff de vi et via armata et in interdicto quorum legatorum ut in l. i. ff quorum legatorum et notat gl. v. unde vi in § Recuperande j. isto titulo

colige ex hoc interdictum Retinende dari quotiescumque inter duos contendit quis eorum possideat et sic datur contendentem se posidere. l. i. § hoc interdictum ipsum ff uti posidetis. c. audita juncta gl. 2. de Restitutione spoliatorum in c. 3. cam. de probatio ubi gl. v. uti posidetis. l. unica. C. uti posidetis et notat gl. mag. in c. pastoralis de ca. poses. ex quibus intelliges Rationem propter quam hujusmodi interdicta Retinende duplicia dicuntur ut in § tertia prope finem j. isto titulo et in l. si duo § i. ff uti posidetis sibi quilibet in hoc interdicto sustinet partes actoris et rei ut in d. § tertia et d. § i. ex quibus deducitur dificilem esse Receptam sententiam que tenet interdictum hoc non solum dari inter duos contendentes se posidere verum etiam si alter posideat et ab altero perturbetur in posesione non contendente se posidere ad versus quem hoc interdictum dari per ut notat le

in d. l. Vim. ii. iuncta gl. et com. interpretatione ff de vi et vi arma. et in l. si duo §. hoc interdictum in v. et §. seq. et §. item videamus ff uti possidetis l. si ædes ff com. dividundo l. sicubi §. aristo in fi. ff si servitus vendicet. tex in d. c. audita iuncta gl. 2. ubi anto et abas et canonistæ ita observant gl. etiam mag. in §. quorum istorum. j. quam sic naz sequunt. att. doc. in fi. et bart. in d. l. 1. §. 1. in fi. et in §. fi. n. 2. ff uti possidetis et à Recept. ssimam tradition. secundum bal. et salice in d. l. unica 2 col. et secundum qomi in d. l. qs. tom. ii n. 170. plu [illegible] aut modis qs dicit. in possessione turbari quos siel latim enum erat et late explicat et Rebufo menoch in 3 Remedio Retinende posses an. 467 cum seqq. quæ tn. difficultas non obstat defendanda quæ recepta sna. q. vel potius cum bart. satis facere in d. §. si inter ipsos Respondent, a interdictum hoc duplex esse saltem in potentia q. ille qui perturbat alterius quem etiam dat. poterat contendere se possidere quem sequunt. baldus in d. §. tertia et Vercellinus in literis n. 46. de Restitut. spolia vel melius cum acurs Respondeas in d. l. unica Cod. vi quem sequunt. bal et salica in q. oppositione pro quo potius considerare tex in d. l. si duo §. hoc interdictum in 2. ff uti possidetis
in eodem [illegible] possideat, colliga hoc interdictum posse sonidari ad suam possessionem tuendam quod probat tex in d. l. 1. §. hoc interdictum ff uti possi

quod

quod tn̄ sine dubio intelligendum ē in possessore civili et nāli ut probatur nostr et ind § hoc interdicto junta Reg. tx in l. i. § quis in ꝑpetuum juntaq. ff si ager vectigalis vel emphiteuticarius perque juraita notat bart in l. i. § i. in pri ff uti possidetis et faber in pri n° i. et dixit Receptam snam antogomubi .5. et me noch d. 3. Remedio n° i0

dabitur etiā hoc interdictum civiliter tm̄ possidenti ut tenet gl. in l. si Dno possidet ff uti possidetis ubi bart eam sequitur idem bart d. l. i. in pri n° 3. et faber n° i. et ē Recepta traditio sm̄ bal et salice post l. fi. tdem in l. una C. uti possidetis et plures Referens me noch dixit eam Receptam d. 3. Rem° n° 22 que dicta intelligenda sunt nisi ille qui in dicto vitiis vi clam vel precario ab adversario possideat ut in § quo 4. J. i. Instit ubi gl. mag elegā ter explicavit tx d. l. unica ubi gl. et dd. d. l. i. § fi ff uti possidetis adde etiā hoc interdictum dari tm̄ nalit possidenti usufructuarius n vel usuarij natr possident in l. natr in pri ff de acq poss l. i. § Peuz juntaq. et l. poss° juntaq. l. i. § fructuarius juntaq. l. p quas psonas nobis acquit fructuario tn̄ vel usuario dat hoc interdictum ut in l. fi ff uti poss quia tm̄ nalit possidenti uti tenuit glo ibi d. l. fi. Dn aliter ubi bart et alij ita observant idem bart d. l. i. in pri n° 3. et ff uti possidetis et ē Recepta traditio sm̄ antogom d. l. qs n° i77. dat etiā hoc interdictum pro tuenda quasi possessione servitutis Realis uti videtur § avito in fi si servitus vendicetur quod interdictum

in hac specie utile et non directum veniit ut observat gl. d. l. si. Receptaculo bart et omnes ibidem et ab eodem bart. d. l. i. n. q. et. 5. et a cortas -l quoties la. 2. n. 20. versicu. tutitibus

Ex quo inferebat idem bart in d. l. i. n. q. et 5 dantis opi dorum qui turbant in quasi possessione servitio gabel salis dari hoc interdictum pro tuenda quasi posse sione quod probat tex. et precisus in c. l. cum de probat ubi canonistae omnes ita observabant quod tamen de util. non vero de directo inteligendum est ut ex supe rioribus deduxit bart. d. n. 5.

Debes tamen ad propterea detentatori tamen hoc interdictum non dari ut in l. 3. § creditoris ff uti possidetis in § de jure in fi. ff de vi et vi armata et notat glo in l. i. § quoties vero poteris ff de itenerae actuque privato ubi bart et alij ita observabant tradit et de hi fa bel et angel et dixit Receptam sententiam ante gom in d. l. 45. n. 168. et menoch 3 Rem. de re tinen poss. n. 47.

Et tamen sciendum quod licet detentatori non det Retinende possessionis Remedium dabit tamen judicis officium nobile pro Retinenda detentatione vel inhibenda molestatione imposito pena ei in tio molestiam inferenti ut tenet gl. elegans in l. 22. § neratius in gl. maius cula ff de condi. furti ubi bart bal et ceteri dd. com. ita observabant pro qua sententia inducas tex in l. et non tamen juncto gl. Xi non facile fa pot. heredi tr elegantem in. l. fi. § 2 junta gl. mag. C de furtis tex et pro

fiar

hac sntia fit in ducij junta gl. Vo possessoris in l. attilius Regulus ff de donatio ubi paulus castren. n. 2 et 5. ita observat quam sntam his argum. pluribus citatis authoribus dicit comm. antoq. gom. in d. l. 45. n. 11. et alios Refer. ens pinelhi in l. 1. 3 parte n. 40. C de bon. mat. alcia Responso. 100. n. 9. menochi Referens eos. et alios finali Re m. de Retinenda n. 18. et ita tradit faver. h. n. 9. et angel n. 2. in fine

est tm adendum super eiusdib. interdictum uti possidetis dari protuenda poss. rer. immobilium interdictum utrubi dari protuenda poss. rer. mobilium ut in l. 1. ff uti possi et in s. d. interdicto. h. isto et notat gl. l. 1. h. inter quae interdicta maxima erat jure antiquo differentia prout videre est ex d. quorum h. isto. h. quod hodie sublata est. prout constat ex d. l. 1. et ex s. d. die h. isto h. quoq. jurium autho ritate bart. in l. 1. s. fi. n. 18. ff uti possi observat ad vincandum in utroq. interdicto sufficere si quis probet se possedisse tpe inquietationis et tpe litis contestationis quem etiam sequitur faber h. h. n. 21. et n. 22. et est R. ceptissima tradi tio secundum plures quos Refert et sequitur monochi in 3. Rem. de Retinen q. 7. i. p. totum

.S. IX. in S. quo modum

colige maximum esse possessionis effectum

qr. ettz si possessor nichil possidet et nichil omi-
tit absoluendus e actore non probante suam
intentionez l. is qui destinauit ff de rei v
et in l. fi. C. eod. quod etiaz probabis ex l.
C. qui accusare c. decedendo et plures alios
possessionis effectus videbis per Ripam in c. sep
an. 2 q. de Restitu. spoli et per corneas in l. na
liter §. nichil e de an. 16. ff de acq poss per
et matheum de afflictis in c. i. si contentio
inter dnz et vasallum in tiue niatis in usibus
dorum.
est tn sciendum interdictum uti possidetis pro Retinen
poss. rerum immobilium competere mobilium autem
teri dictum utrubi ut probatur in § seq et in l. i. h. ex
pressus in l. i. ff utrobi qb addendum e inter hec duo
dicta antiquissimu fuit maximam differentiam consi
in interdicto nanque uti possidetis is vincebat qui pro
bat perturbationis tempore possidere. in interdicto autem
vi ille qui probabat se maiorem partem anni posse
ut in § quorum s. isto tt q tn differentia postea sublata
fuit et in utroque interdicto is vincit qui probauit
perturbationis et litiscontestationis tempore possidere
in d. l. i. ff utrobi et in §. hodie s. isto tt qb jurib
ita obseruat bart in l. i. §. fi. n. 18. ff uti possidetis
et faberii n. 21. et 22. e qb Receptissima dictis tradit
-5-Ix

[illegible]pit
[illegible]

S. lx. in §. possidere

colige non solum possessorem dici qui corpore suo et aio possidet Verum etiam qui corpore alieno puta coloni vel inquilini q non possidet ciuiliter nec naturaliter nec in ōu iuz obstat tx in l. 7. § ne ff. coī diuidundo ei n. cuz gl. h et ibidem satis facies quae contra Recipit

S. lx. in §. Recuperande

Pro pfecta cognitione materie hujus § e antedia sciendum Vim quinque modis cōmitti posse quos enumerat gl. mag. in l. stat ff de eo qd metus cā. gl. in c. ad audientiam in gl. 2. de his q Vi. mct. est etiam sciendum Recuperare possessionem interdicto unde Vi nichil aliud ēe. qz rem semel possesam et denuo p Vim amissam iteru dipisci ut probat h in hoc § Recuperande tertio fere Vltra ād sciās interdictum Recuperande possessionis duplex ēe. alterum q sine armis p petrat Vi facta alterum Vero quod cum armis fit et primum a cicerone in oratione pro cecina multis in locis quotidianum appellatur que quidem duo interdicta ideo constituta fuerunt qr Vis dupliciter cōmitti poterat armis

in §. Recuperandae

et sine armis ut in § sed ex constitutionib. j. isto
t.º et in § item lex julia de vi in s.ª de publ. judic.
et q. Respectu penarum quia magis delinquebat
is qui vim armis cõmitebat maiori pena afficie
bat ut in d. § ex constitutionibus junta q. l. et
in d. §. item lex ita etiam et Respectu interdicti
de poss.e Restituen. ta maiori odio jura proseque
bant cõmitentem vim cum armis q. sine
armis ut j. latius dicet et hec fuit ca. q. duo
dup. lex Recuperandae possessionis interdictum
fuit propositum ad que interdicta Respexisse
videt. j.c. in l. 2. §. Recuperandae ff. isto t.º et
id manifeste insinuat Rũ. de vi et vi arma
ta. ff. si considereres et inter dicta sa poni
solere juxta pl. Receptam in Rũ ff de jur. et fa
cti igno. et clarius id probat. tx. in l. 1. §. inter
dictum hoc ff de vi et vi armata et expo
locat cicero ubi s. et ex cicerone alcia. to. 1. parer
gon. c. 34. et duare t.t. 1. disputationum c. 2.
2 ad versus vitium tx. in quantum probat interdi
ctum unde vi competere dejecto a poss.e per vim
etiam si vi a dejectore posideret quod etiam probat

256

tx in l. siqs ad se fundum § ad l. jul. de vi et in c. i. c. item cum qd . c. conquerente . c. in li terris . c. extrans missa de Rest spol. c. nullus . i. et . 2. 2q. 2.
insurgit dificultas ex c. fi. de ord cogni ubi si titi; a me possideat et ego eum ab aliqua poss. Reje cero p vim si agat ad versum me interdo Re cuperande possessionis ad impediendam Res titutionem possum excipere de alio spolio quam dificultatem elegant disoluit abb. in c. fi. n. q. dicens non tx decisionem procedere qn primum et 2. spolium versaret circa possessionem ejusdem rei tx ibo. in d. c. fi. ha bere locum qn . spolium . i et . 2. circa diversas res versaret qr inter talia cots . e. sim ab. ubi s. asignatem diferentie Ronem . et qr Receptissi madds traditio sim menochi p timo Re m de Recuperanda q. 34. n. 382. ubi non tx deci ssionem limitat ex sna pau lie et aliorum qn pri ma spoliatio det . baiore a . tunc . n. ulto loco spoliato no dari int. dictum no . Vi deinde etiam adversus ninum tx in superiori notatum obstat tx p argum a sno in l. i. § qui a me vi et in l. colonum et in l. cum fundum ff de vi et vi arma qbs juribus probat possidenti a me vi si fuer

. . . ica le nenn . . . judicis qui m . . . . in ar ca . . .

vitamen Vi spoliatus nõ dari interdictum Recupe-
randae possessionis ad Cosius me
quamdiu difficultatem gencie nsq l. maius in d.
quia me negabat aliquis a[illegible] vio sensu ex co-
si deduceret Resultaret prava intellectus in
tex. q interpretatio placuit Bartolo baret feu
aliis add. michi tamen omnino displicet convincitur q mo
te ex d. l. cum fundum ff. ab ipso Respondeo pro vera
quantum interpretatione observa maximam omnium
esse constitutam differentiam inter utrumque interdictum
scilicet de Vi quotidiana et de Vi armata quae armis fit peto
natque hujusmodi si si titius Vi a me possideret et dei-
eum a possessione sine armis deiecero alias Vi in hac specie
competeret interdictum unde Vi si tamen Vis armis esset
tiata tunc nõ denegaret ut probat tex et ibi alias
intelligenda parentum a[illegible] vio sensu in d. § qui a me
et in d. l. colonus et in d. l. cum fundum quae quidem
necessario et ex juris principiis in interdictis
mis sunt intelligenda q cum de armis non fi-
tio et frequentius Vis sine armis fit patet
ea jura debent intelligi quae jura ita interpretatur
ad paulus lib. 5. sentent. tit. 6. et lib. 6. observationum
et lib. 5. observa. c. 20. duarenus lib. 1. disputationum
et ante eos alciatus lib. 1. parergon. c. 34. balduinus et
ff. menoch. de Recuperanda possessione i Reme. n. 2. sine qua
distinctionem q verissima est supra diseo
Robertus lib. 2. sentent. c. 23. quem Refert et Reprehendit
no

nochi, ubi s.[o] tx num inteligit duaren. 1. c. 20. dicens just
h. concedentem interdictum und Vi expoliato etz si ab expo
liatore Vi posideret inteligendum ee qu posterior Vis armis
esset p petrata secus aut si sine armis fieret q in ea spede
fin duare interdictum eet denegandum que hi interp
tatio tamq divinatoria et nimis potringentem nujta
merito Rephensa fuit ab eodem Roberto d[o] loco et Vita
ipsum concluit ex eo qr cum frequentius Vis sine ar
mis fieret qs cum armis potius exemplum ab im pera
tore erat proponendum de Vi sine armis qs de Vi arma
ta ideo pro Vera sua observabis et nui tx et aliorz inte
pratione sic differentiam illam antiquam legua s
Vis inermis et armata sublatam fuisse ex constan
tini consti tu in si q s ad se fundum Cad. l. jul de Vi
ad quam constitu just h. Respiciens sine aliqua dist[e]
docuit posse agere interd un Vi posteriori tpe spoliatum
etz si ab spoliatore Vi possideret quod eleganter post alios
docuit menoch ubi s. et Recentiores. h. ex ghi juris
principijs deducit interptatio ad tx in l. un. C. si de
momenta poss. pro cujus Vera et noua interptatione
Videas cuia. lib. i. observationum. c. 20. et lib. 2. c. 35. eunz
demuias in l. si colonus C de agrico et censitis. lib ii
et buison de Vsig Vo momentum quidos Referunt pro Vero intellectu
isidor in lib etimologiarum et late agit menochij de Recupe
randa. 6. Rem. q. 42 p totum cois hi illius tx interptatio
e appellationem in ca possesoria ju ciuili interponi posse
operariqs effectum deuolutionum non vero suspensionum
quam sua am ex bart et alijs plurimis Resoluit ea coem
cob praticarz. caz. 35. Nos secunda conclu etanto gomin
l. 45. tauri. nu. fi. jure aut canonico appelatio in ca posse
[illegible]

sionis quoad utrumque effectum interponit tandem solutionum quam suspensionum per tex in c. cum ad sedem de Resti spolia et in c. significaverunt de testibus cum materia[?] beca poseset propie tex melior ceteris in clem. i. de sequestratione possessionis et fructuum est quam Receptissima traditio secundum cob. d. n. 68. & primaco clum et frigom d. fissita in Regi aliud observabat quoquidem cautum est ad duabus statis conformibus in ca possessionis non licere appellare quoad unum neque quoad alium effectum scilicet nec devolutivum nec suspensivum aliter sententia quoad utrumque effectum Recte admittitur appellatio ut docent hujus alegate ll. Regiae et cobet gom ubi s. addet procop cum in hujus interdictum unde vi minime competere pro Recuperatione possessionis rei mobilium a quaquis fuit deiectus ut probat cumque l. et tex. ecc in d. l. i. §. 3. ff de vi et vi armata et prodi fonti toe. Videas alia in l. rem quam nobis ff de acq poss n. 2 et tra aut quae pertinent ad materiam hujus tex. ul traditas in l. in d. l. si quis ad se fundum late explicuerunt in l. naturaliter. §. nichil coe. max contras ff de acq poss varios post omnes canonistas in c. in literis de Resti- tutione spoliatorum. late ancom. in d. l. 45. tauri a n. i 7o. cum seqq latius et elegantius ceteris menoch. i. Rem. de Recuperanda possessione per totum

S. tx. in § sed ex constitutionibus

Colligo occupantem possessionem rei mobilis vel immobilis primo ammittere dominium si dominus erat si aut non erat dominus tenetur prestare Rei stimationem posse quod l. julia de vi privata secundum hujus distinctionem probat tex in l. si quis in tantam. C. unde vi. et in illis ... n. 8. f. 7. et de hujus tex lata materia late agit menoch ... ... in Recuperatione totum de uet tra d. Vectere in judiciis ... injusta non admitti ei in §. constitutionis fuit derogatum ut post ... plures Resolvit cob. to. 3. variarum. c. 16. n. 7.

§. ix. in §. tertia.

colligo omnia interdicta exibitoria et Restitutoria simplicia esse. prohibitoria autem aliquae simplicia aliqua duplicia simplicia dicuntur in quibus cognoscitur quis actor sit et aparet a quo partes rei substineantur duplicia sunt in quibus id constare non potest. idem probat textus in l. 2. in prin. ff de interdictis et in l. si duo. §. 1 ff uti possidetis. l. actionis in prin. ff de actio et oblig.

sed contra hujus textus decisionem probatur nota interdicta Restitutoria esse simplicia rese offert dificultas in l. 2. vers. fi. ff de interdictis ubi expresse probatur videtur interdictum Recuperandae de quod Restitorium est ut in §. 1. s. 1 supra. duplex Reperiri posse tam Recuperandae quam adipiscendae possessionis in quo quidem textus ille non solum nostro adversatur verum etiam Repugnare videtur. eis quem manifeste j.c. tradiderat in prin. d. l. 2. ubi docuerat interdicta Restitutoria simplicia esse. quam dificultatem agnovit acursius in d. vers. fi et in d. prin. d. l. 2. eamque diluit ex. dist. ut ibi videre poteris probatque non nam ex l. 3. cum pretor ff ne vis fiat ei quem in int. cis statio ... Recipiatur falsa quia impossibile est ut interdictum tam Recuperandae quam adipiscendae possessionis simul Reperiri possit cum si Reperi...

retundaret ma[teri]a Repugnantia prout eleganter
tendit cuias to[mo] 4 obseruat. c. 11 apud quem et
ultas ita fuit grauis ut existimet ea uba
Nissi non fuisse. jur. c. Propterea autem ratio
addita que sequitur cum omnium codicum fide re
pugnet admittenda non esse sub[iecto] pro
ximo intellectu et nouo de illes ad obtinen
dam tam Recuperandae dus separanda esse
ab [illegible] precedenti ut sensus sit jur. c. in d. [illegible]
Voluisse epilogum facere eorum omnium quae in d. [illegible]
te dixerat ubi docuerat triplicem esse interdi
ctum Retinendae Recuperandae et adipiscendae
de possessionis et exempla proposuerat [illegible]
docuerat in terdicta Retinendae duplicia esse
ex quibus plane intelliges predictum [illegible]
quam ubi J.C. dicit sunt autem interdicta
ut diximus duplicia quasi velit expressius
dicere sunt interdicta Retinendae possessio
nis quae duplicia sunt ut probat. ut. haec sunt
etiam tam Recuperandae quam adipiscendae
est his superioribus addendum quod in interdicto depo
non cognoscat quis sit actor et quis sit reus ut pro
[illegible] cum his judicium exerceri non possit nisi inter
ueniente Reo et actore ut in d. Retinendae sit [illegible]
quo ad ipsius judicii ordinationem de dicere actorem qui
primo loco ad juditium prouocauit et si ambo simul
concurrant sorte dirimendum erit quis partium

actor

actoris fungat' argu. tx in l. intuitu[?] eius seq ff de ju
diciis ubi ita notat gl. et b paul et alij alvarius
et angel. in l. si duos § 1 ff uti possidetis angel. et
faber h. in. ferentes plurima ex hac theorica

§ ex. in d. fi.

colige interdictorum solemnitatem hodie esse sublatam
et pro ipsis utilem actionem competere cujus rei Ra
tionem assignat just. h. dicens id habere locum post
quam judicia sunt extra ordinaria et non ordinaria prout
olim erat judicia n. ordinaria ea dicebant' in quibus for
mule et conceptiones verborum antiquae observabantur
prout habuerunt Receptiones h. et hij omnes quos ha
bes a pri hujus tit. que quidem formule et conceptio
nes verborum cum hodie sublate sint ut in l. 1 et 2 C de for
mulis sublatis consequens est ut judicia non or
dinaria sed extraordinaria appellari debeant prout ap
pellat just. h. et sic sublata antiqua interdicto
rum solemnitate pro ipsis utili actione merito datur

finis hujus tituli ad laudem et
gloriam omnipotentis dei et be
atissime virginis
marie. Anno
1575.

pineda

S. interpretandus tt.^us in st.^a de literarum obligationibus a d. ho lic.^do di llares an no. 1575.

D hujus tt.^i materia plene tractant dd. in R.^a et post c. de non numerata pecunia et v.^de Repetitionem coste in l. si ex cautione illo tt.^o et bart. et bal. dd. in c. fi. de solutio et f... cum magl. tt.^o i. § 5.

in pr.^o hujus tt.^i

... que nominibus fieri dicebat... et ita illa literarum obligatio que nominibus fiebat videtur fuisse cognita a jurisconsultis cujus obligationis literarum meminit caius lib.^o 2. institutionum tt.^o 9. versus finem q. nota odie non sunt in usu ut hic la declarat et quomodo illa nota olim erant in usu declaravit theofilus h. et alio modo declarato toman et forte melius aleia in l. qui pecuniam n.º 8. ff si cert. peta proque facit cuias in l. si plures in pr. ff de pa... atque literarum obligatio que odie est in usu ubi quaeritur ex quirographo facto et non numerata pecunia forte non fuit cognita jurisconsultis quamvis cuias h. opinetur fuisse cognitam ejus tamen non fit mentio in pandectis quia post petitio dabatur exceptio non numerate pecunie et ita erat inutilis. quam sententiam facit lex si in fra 8. C. de non numerata pecunia que est lex a divi imperatoris cujus seculo fuerunt jurisconsulti juriscon fei adquoque ejus seculo non erat

erat propterea exceptio non numeratae pecuniae ut apparet in d. l. si in tantum unde probabilius est quemodo est in usu literarum obligatio non fuit cognita jurisconsultis et ita est contra [illegible] a bart et gl. in l. non figura literarum ff. de actionibus et obligationibus et Refert alios et costa in l. si ex cautione in pr. n. 1. et Villecona [illegible] i. c. 6. post medium nec ad rem facit tex in d. l. non figura nec tex in l. 1. in fi. ff de annuis legatis quem citat costa ubi s. quia ille et similes possunt accipi in obligatione literarum que fiebat nominibus ut exponendo [illegible] ma. [illegible] adque in compilatione ff. [illegible] Regulariter non fit mentio literarum obligationis et ejus quae nominibus fiebat quia tempore compilationis illa non erant in usu tex in bat [illegible] in l. 2. § de le [illegible] et ideo erant expungenda a compilatione in l. 2. § de legatis. C. de vetere jure enucleando in § penult. et ante penult. in prohemio insti.

in hoc tex scriptura obligetur dubium est quae obligatio nascatur ex quirographo et sta tin ante Vienium civilem et post Vienium etiam civilem et idem docet gl. tex [illegible] get et gl. in § 1. [illegible] civilis s. de fidei jubso Refert dicen tes idem costa in l. si ex cautione pag. 23. C. de non numerata pecunia ubi eleganter ad [illegible] idem esse in stipulatio ne sub spe futurae numerationis arg. § idem juris s. de exception alij [illegible] existimant ante Vienium naturalem non civilem [illegible] bal et alij quos Refert costa ubi s. pag. 20. alij [illegible] ante Vienium neutram nec civilem quos defendit mechaca Relatus a padilla in l. cum quis n. 22. C de jure et facti ignorantia et ult. [illegible] defendit faber tex n. 6. sequun tur Relati a costa ubi s. pag. 25. [illegible] Resolue ante Vienium eam dejure obligatio neque post Vienium est ire vera nec naturalis nec civilis est obligatio [illegible] exis

rimatiu ex opinione dicit obligatio declarat eleganter in
tt°. 5. c. 1. versus finem et hoc voluit iste tt. in 8s fi.
pecuniis forsitam defraudari et lapsus bienij non
tinuit novam obligationem sed dumtaxat creditori
ut onere probandi. et quod prosit quod ne non numerata
pecunia declarato ista ubi s. pag 29.
in eodem t. b. tps contractatum est. Resolue quod ante biennium
opposita exceptione non numerate pecunie incumbit
onus probandi creditori et actori post biennium
equitate canonica proponi hec exceptione incumbit
onus probandi ipsi debitori atque uis eo b. in c.
.i.f. s. 2 n. 10. asseverat numquam in praxi vidisse quod
biennium incumbat onus probandi creditori
ubi s. l. 9. tt. ..s. et que docet costa ubi s. in s.
dignitate et conditione creditoris atque negotij
circunstantia ... finis huius tt.

S. tt. in f.a de obligationibus que ex consensu a dno li. e vi llares anno .1575.

in tt. Videamus istis modis / ex his verbis colliges rationem quare hec obligationes dicunt consensu quia solus consensus sufficit nec requirunt verba vel scriptura vel res dare et tradite, idem probat l. 2. ff de act. et oblig. notavit caius j.c. tt. 2. in institutionum versus finem et quis alie pactiones et conventiones consensu fiant in l. 1. §. 1. ff de pactis non dicuntur obligationes ex consensu quia sunt inefficaces et absque et improprie dicunt obligationes ut notavit in §. i. s de fideiuss. per l. fidejussor §. fidejussores de fidejusso notat late palladorius rerum quotidianarum c. 9. n. 6. nec huic tt. obstat l. si stipulatus 3. §. si. ff de verb. oblig. b. non tam verbis quam consensu quia illa verba ram

tan xpis sunt accipien da electiue non comparatiue idest non
n'is sed. consensu scdm albert bin'si itaq ea no sunt nesca
saria in his obligationib; nec ad substantiam nec ad pro
bationem scdm fabium ti ad fine c se stat hein. c. hue
de sponsal qr ha ea sunt nessaaria idest utilia quibus ma
gis de consensu apparet ad qd in illo tx dr signa qb;
matrimonium ostendat vide cob in 4. 2 p. c 4 n. i.
et 2 d. l. 5. ti. 2. ubi gl. dr por palabras de fra

ex predictis inferebat gl. penult in d. l. si ti pulets fi.
in his obligationib; non Requiri mutuum consensum
eodem tpe. quam defendit alex ti et c cols scdm pala Rub
in Repet c Ru. s. 50. n. 2. uel. 20. sed illa gl. non est de
fendi qr consensus dicit quo uno et eodem tpe est sen
sus et animus in. l. in omnib; Reb; 54. ff de act no et
oblig junto c. un. circa principium 29 q. i. ad qd ideo
fab d. ti. Requirit eodez tpe consensum defendit
dnus molinea. in. l. i. s. i. ti. 13. de vs oblig.

tu Resolue mutuum consensum eodez tpe Requiri et dicet in eo
dez tpe inter presentes si arbitrio judicis non fiat ex magno
interualo et inter absentes ex mandato uel ex epistola et nun
tio dicet durare consensus et animus inquarie vide cob ubi
s. n. 6. et 7.

in hoc tx ex bono et equo/ hoc e sunt contractus bone fi
dei ins actionuz et ins in bone fidei (de actionib; et hij
dicunt bone fidei qr in eis latius patet bona fides ad qd ideo
latius patet qm dat ultro citroqz obligatio ut al vbi tit al cia
in l. bona fides n 4 ff depositi et hoc probat iste tx ti in
vbi obligationib; alius stipulat alius promittat idest stipu
latio e stricti juris qm ex altera parte dum raxat datobli
gatio nec ista excludit comodatum et depositum qui
sunt 5 ctus bone fidei in d. s actionuz quia et in como
dato et in deposito dat ultro citroqz obligatio in Ru et p
totuz c. et ff comodati et depositi.

finis hujus tt

Villaes in fr de obligationum [illegible]

D[omi]nibus explicanda a d[omi]no lic[encia]do D. J[ua]n
Ocon anno d[omi]ni 1575.

Quia s[ecundu]m al[ber]icu[m] in prohemio codicis n. 11 o[mn]es scientie in theorica et in practica consistunt et q[uam]uis ab eodem stipite et radice procedant multoties l[ice]t magni et famosi in theorica in praxi sint parum utiles et ex parti et m[ag]is li[ber]et juris periti negotia aut in judicando aut in consulendo tractatur hanc praxim p[ro]legendam censui cujus finis et intentus erit judicem et advoc[a]tum quoad brevius fieri poterit instruere ne in his que ad praxim p[er]tinent a ve[r]itatis tramite discedat ... officium et judicandi et consulendi dificile satisq[ue] periculosum est nisi a p[ri]mo utroq[ue] jure diligenti instructus pie et juste postea cognoverit exerceat ... q[ui] de eo omnib[us] ... hanc prouintiam pro s[ente]ntiis consulendum est ne prius ad hoc munus aliquod accedant quod se ut id habere verisimilibus conjecturis cognoscant. cognoscent aut[em] si post q[uam] juris utriusq[ue] documenta audiverint postea curiose Relegant et hoc p[er] tem[pus] ad id Requisitum tempus aut[em] suffitiens a gl[ossa] lam censet si quinq[ue] annor[um] spatio ... insudaverint ... in prohemio ff in § duobus ... et in l. ... ne de cetero ... ff in § ... et ... l. de advocatis ... C. de advoca[tis] di[versorum] judiciorum et in l. ... C. ad ... petitionem in § ne de cetero ... per statuta tempora C. et ... et ibi gl. ... in § advocatus ... quoque ff de va[riis] et ext[raordinariis] ... cogni[tionibus] bart in l. constitu[tione] codicis col. ... et com[mun]i in l. ... tamen hodie ... satis esse non videt[ur] nisi decem annorum spatio ad minus in studio generali studuerint ... can[onico] et civili ut ... in pragmat[ica] ... folio 54 in ... pragmaticar[um] imo post tempus studii examinis aprobatio opus est ut ad ... admittantur ex ... in l. nemini licere C. de advocatis div[ersorum] judiciorum et ... late per scriben[tes] ... ubi ... Requiritur ... Si quis ... 2. ... 16 ... 2 nov[i] ordi[nis] ubi ... igitur non ... doctus ... in ... et inexp[er]tus hujusm[od]i munus advocati vel judicis susceperit dubium non e[st] quin reia ... n[on] p[er]tinentis se inmiserit contra Reg[ula]m ... in l. culpa e[st] ff de re[gulis] ... et in c. no[n] e[st] sine culpa eod[em] ... 6. ac proinde si judex est in foro contentioso tenet[ur] idem si ... impentia male judicavit q[uia] facit litem suam et par[tibus] ad interesse tenetur ut in p[ri]n[cipio] in[stitutionum] de oblig[ationibus] que ex quasi delicto et in l. si judex ff de va[riis] et extr[aordinariis] cogni[tionibus] tradit bart q[ui] ... judex ... imperitiam n. 18 ... in l. 24 ... mas ... 22 ... 3 nisi forsan circa intellectu[m] ... legis erraverit ... condemnatione totius interesse ... insp[iciend]i ... de oblig[ationibus] que ex quasi ... quam sequit[ur] bart ... in lege 2.

ja et alij moderni in l. galus ff de lib. et postu. qu. n. ait est mul
tum subtilis et arduus pareat iussu judicis vel saltim minor pena im
ponitur ei secundum bal in l. mancipia. C. de servis fugit. et in l. ab eo
col. 2. C. quomodo et quando judex imo si judex fecerit diligentiam
quantum in se fuit et per se examinavit processum et audivit et
tandem nihil de se lectis omisisset si postea appareat aliud de jure
subtilitate non videtur ad aliquid teneri ut testatur andreas de isernia
in a. in c. un. de contro. feud. int. dnum et emptorem col. penultima
in usibus feudorum et sequitur lupus in d. l. 24 in [illegible]
aut si preceptoris sui sequatur defendere exemplo casus [illegible] quem
Refert julianus in l. discere § sabinus ff de arbitris ad [illegible]
quisitionem [illegible] judicavit [illegible] [illegible]
dus a bessensis [illegible] in c. 1. n. 25. de postulatione prelatorum quem
Refert et sequitur aviles in capitulis pretorum c. 1. § [illegible]
20. et 22. fol. 29. ipse tamen censeo numquam esse recedendum
in judicando et consulendo a communi sententia ut probatur in l. cum
ff de off. questoris. b. et sane crebrior apud veteres opinio est et
in § i. inst. de hered. inst. et in c. nolumus. b. et quod [illegible]
sito [illegible] minime sunt mutanda que a maioribus
tradita sunt ut in l. minime ff de leg. et tenet bart. in l. cum [illegible]
C. de pena jud. qui male judicavit et latissime johannes de
nevizanis in silva nuptiali in [illegible] fol. [illegible] quem Re
[illegible] optime declarat aviles [illegible] n. 13. fol. 28. vel si judex
propter imperitiam sententiam nullam protulit quod tunc non [illegible]
tam suam [illegible] receptam in l. fi. in [illegible] ff de variis et
extraordinariis cognitionibus quam commendat imol. in c. fi. n. 12. de
empt. et vend. [illegible] in l. [illegible] in § condemnatum [illegible] ff
[illegible] judicata [illegible] sententia et si procedere posit quo ad dampna et [illegible]
tale interesse partis secus tamen erit quo ad dampna et [illegible]
sas ut probat [illegible] 9. et pangelas in l. i. [illegible] § [illegible]
[illegible] quod quis [illegible] juris quem Refert hoc declarat bernar
do aviles [illegible] in [illegible] partes n. 14. fol. 43. bernar
diaz in Regula 230. [illegible] judex [illegible] sententiam si vero judex [illegible]
malitiam et dolum [illegible] [illegible] pretio [illegible] corruptus male judi

ca uit qr auis tex male fitio tenet q in casibilius ultra
hoc qd Remanet infamis . et potestatem judicandi amittit
partilese ad interese et ad otada damna et pensas
tenet ex tx et b. dd. in l. fi. C. de pena judicis qui male jud
l. si filius familias in § si judex ff. de jud. et in auth.
novo jure C. de pena jud. q. male judica. et in l. 2 q. tt. 22
p.ta 3. quo si in casu criminalibus ita male uersa
tus fuerit eandem penam substinebit quam substi
nuit Reus uel si uiueret ejus paruit confiscatis oibus bo
nis imfamis in perpetuam exilium mittitur quod ul
tra tradita de jur. col. in d. l. fi. et in l. i. et in l. cornelia
ad l. corneliam de sicariis probat in l. 25. tt. 22. p. 3. de qua
artt. uide tx in l. 2. tt. 2. lib. 2. fori et l. 7. tt. 15. lib. 2. ordi. et l. 5.
et 6. tt. 9. lib. 3. noue Recop. et per abiles u. s. § fiel. n. 10
cum seqq. et p. abendain tt. de exeque man da Regum c. 2.
n. 2. Ros siquidem fol. 17. in foro aut concientie qi judex
dolo uel culpa judicans tenet q mortaliter peccat et tene
tur ad Restitutionem damnorum et totius ejus quod partis in
terfuit idem etiam erit si ob hanc cam aliqd Recepit ut
deducit ex tx in c. si quis dixerit et in c. qui recte et in c. no
§. ii. q. 3. junto tx in c. fi. de injuriis et resoluit ... alet a in
suma in uo judicis peccata fol. 183 melius nab. in ma
c. 23. n. 12. pag. 526 cob in requa peccatum de re e...
lib. 6. 2. p. § 3. n. 1. ueroius in ra de appellatione n. 9. cum
sequentibus quibus adde sotus lib. 3. de ja et ja q. 4 art. 2.
si uo aduocatus fuerit et sua culpa pp ejus imperitiam
uel negligentiam pars jus suum uel cam amisserit
indubitanter tenet illi hoc damnum Resarcire et
ad Restitutionem pensarum et totius interesse qm quicumque
damni dat & ut in c. fi. de injuriis et tradit lib. pos
alios b. n. 3. et in c. calumniam n. 5. de penis ueio. ius.
et facit tx in l. 13. tt. 6. p.ta 3. et in l. 12. tt. 16. eius. pero si
acaeciere tt. 19. lib. 2. ordi. et e tx in l. 6. tt. 16. lib. 2. noue
Recop. qua lege cauet aduocatum ad duplum teneri et cum

aduocati teneatur plena fide clientulos defendere ut p

[illegible] singularem in c. Religiosus [illegible] in omni fide [illegible]

quam ultra scribentes [illegible] laudat greg. lup. in proh[illegible]

tt.o 6. p.ta 3. gl. 2, [illegible] si suum faciant tenentur de preua

ricatione. ex. tex. in l. 1. C. de aduocatis di[uersorum] iudi

notat gl. in. 2.a C. de procurator quam post alios notat

jas. [illegible] n. 2. ac proinde si colludat cum aduersario et cum

eo de dolo participat uel illi jura sui clientuli ostendit

ultra hoc q teneatur ad dampna et interesse ut tradit jas

u. s. et in l. si procurator. n. 15. C. de procurator incidit

etiam in penam falsi et de falso punitur facit quod tradit

bart in. l. si q. in. 2. p. tt. [illegible] ff de penis jas in l. non dubium

n. 53. ad fi. C. de leg. et optimus tex in l. 1. tt.o 7. p.ta 5. etsi

aliter in off.o delinquant suspendi ad tempus uel p

petuo pnt. ut in l. moris e. ff de penis et tradit oroscius

in l. edixit ff de off.o p fecti urbis [illegible] eti regni aduocatus

qui iurasue partis ad[uer]sario ostendit [illegible] se re

[illegible] e fiat infamis et amittit off.m aduocandi et po

terit per judicem sm qualitatem negotij alia etiam pena puniri

ut in l. 9. tt.o 6. p.ta 3. et [illegible] notat imo quod longe grauius

est si forte aduocatus fingens se patrocinium prestare

pro una parte alteri ad[uer]se consulat qd fa[c]ere solent

tanquam alebosus incidit in penam capitis ex tex in l. 13. tt.o 6.

p.ta 3. notat. gl. [illegible] mouit dicens hoc ita non fuisse

cautum de j[ure] co[mmun]i. hodie e optimus tex. in l. 7. tt.o 16. libro 2 ord

qui confirmat p[re]d[ict]as penas et addit si prevaricatus fuerit ultra off.o

aduocationis amittat dimidiam bonorum partem

ceterum p aduocatus etiam in foro a[nim]e teneatur si dolo uel culpa clien

tulus jus uel causam perdiderit satis colligitur ex eo q et mortali

ter peccat et ad restitutionem eius q partis interfuit tenetur etiam

probatur ex eo q justam consilium et patrocinium prestare de

bet ut in c. non licet. 11. q. 3. et in c. non sane. 14. q. 5. et se ita

prestare jurauit tenetur ut in l. rem non nouam [§ patroni] C. de judic. et in l.

13. tt.o 6. p.ta 3. et in l. 1. et. 12. tt.o 19. libro 2. ordi. hoc etiam constat

ex

exh adit. § p. s tho. 2a. 2e. q. 71. bart in l. 1. ff depositi lancto vero 264
in rub. de appella. n. 91. nab. in manuali c. 25. n. 28. soto
lib. 5. de just. et jur. q. 8. art. 3.
Ad rem igitur propius accedentes ad ostendendum est quod libellus in
jure multipliciter sumitur aliquando sumitur pro parvo libro ut in
l. 1. §. item si libellus ff de tabulis exhibendis aliquando pro precibus
imperatori oblatis ut in l. 1. et 2. C. quando libellus principi da
tus et multas alias significationes prosequitur speculator
in tit. de libelli concept. in pr. et ferrariensis in sua pract. in for
ma libelli in actione reali in § ad eum deinde n. 7. latius
socinus et alij in rub. de libelli oblatione horosco in l. ne
quam in § ubi decretum n. 36. cum seqq. ff. de off. proconsul
Et libellus quoad nostrum propositum sumitur pro quadam
parva scriptura in qua intentio actoris continetur qui etiam
multis nominibus nominatur dicitur enim libellus ut in c. 2
de libelli oblat. et reclamatio seu postulatio ut in c. 1. ejusdem
tit. aliquando etiam dicitur libellus conventionalis ut in c. fi. eod
tit. dicitur etiam naratio seu petitio ut in c. querellam de electe
contestatio ut in c. 1. de mutuis petitionibus et in l. edita C. de
edendo sermone nostro hispano libellus actoris vocatur peti
tio seu demanda libellum autem rei appellamus la respues
ta ut in l. 4. et fere per totum tit. 2. p. 3. et in l. 3. tit. 10. p. 3.
preterea vocatur etiam libellus scriptura tam ex parte actoris
quam rei ut in l. 122. gabellam ex eo forte quod deveat inscri
pto fieri ut statim dicemus imo etiam hoc nota libelli aliquando
hispani utuntur ut in l. 124. gabellam et certe libellus
hic late sumpto bocabulo omnem comprehendit petitionem
sive ab actore fiat sive a reo differt tamen a qualiquali
petitione ut ex dicendis aparebit et quod preter illu
hujus praxis necesarium erit libellum proprie sumptum
a qualiquali petitione distinguere placuit libelli pro
prie sumpti definitionem ponere et ea videtur
meliora ac brevior scilicet libellus est quedam brevis peti
tio in scriptis solemniter habita voluntatem legitimam
proponentis demonstrans Diximus brevis petitio quod
libellorum dictatores non debent esse prolixi ut in l. ampliorem

§. in refutatoriis C. de appella. et facit ia in l. ii. tt.° 19. ff.° 2. sndi. et. l. 4. tt.° 16. ff.° 2. no. iordi unde Vbosius aduocatus a postulando repellitur ix. gl. in l. ex eo. ff. de postulando et in l. antiquitas C. de usufructu in nadi. et fas in l. gallus in §. quidaz Recte lectura. l. Roma. in singulari 74 6. ubi est optima additio horosco in l. ii. n.° 4. ff. de suis et ne juris Dicit etiam in scriptis habita quia hoc requirit ut in d. tt.° ofera tur C. de litis contesta. et in c. ofeatur. 3. q. 3. et in c. i. o de libelli oblat. et in c. quoniam contra falsam de pro ba. l. 40. tt. 2. §. 3. / dicit solemniter quia multa in libello necessaria ponen da esse Videntur ut Recte conscipiatur et ad minus quinque sunt po nenda scilicet quis quid coram quo quo iure petat a se et a quo, ut per fel in c. i. de libelli obla. quod declarat Maranta in speculo ad uocator. 6. p.te i. membro 3. de libelli obla. n.° 4. cum seqq pag. 34. quae omnia aprobata uidentur in d. l. 40. tt. 2. §. 3. ex quibus sunt in usu servanda. et uidebimus infra ult.° dicit uoluntate legi tima quia in libello atque petat et qua ratione ex primendum est ut deducitur ex in c. i. et 2. de libelli obla. iuncta gl. s. alegata cum coi. hanc difinitionem colligo ex tra litis pode stadim in tt. de formandis libellis. in §. primo aor in tt. de libelli conceptione. §. quid sit libellus et per hosti in suma de libelli obla. §. quid sit. n.° 9. c. i. bal et salice in d. auct. ofera tur maran. in §. quibus adde hi. in d. l. 40. hic aut libellus so lemnis prout supra definitus est. cum sit et fundamentum juditii omnis tat in omnibus causis plenariis de substantia ordinis juditii esse uidetur nanque questio haec quod libellus sit de substantia juditii fuit ualde dificilis apud aliquos ut uidere est ex gl. magistra in hac clementina sepe §. nos aut et per p oeset in 1250 in §. tal pli n.° 35. inst. de actio. tamen quod libellus sit de substantia ordinis juditiarii tenuit gl. in d. c. i. de libelli obla. Vers. sed nunquid gl. etiam in c. de causis de off. deleg. et in c. quoniam contra Vers. petitiones de proba. tenet etiam ab. n. ii. et soci. n.° 21. in d. c. i. et hanc esse coem opinionem afirmauit sebastianus bantius in tt. de nul litatibus. s. na. 4. sub rubrica de nullitate ex defectu processus

n. 18. abenda. Responso. i. n. 1. col. 114. que opp. videt aprobar
al. gl. i. tt. 2. 3. ut a. d. Xitit q. l. 6. nec me latet mult
nullze 3 u um et q consensu partiu tacito uel ex
omitti possit dum m. qualis qualis petitio in actis f
uit Redacta ut Reus cognoscere ualeat an cede
uel contendere deueat et a keo quidez multi fuerun
hujus sne. q eam ca. coim a firmauerit a lex in l. 1.
ff. de edendo. imo libelli oblationez no cedep
cesu juditij tenuerunt multi Relati p maran in pelu
ad uocatoz 3 membro 6 p. principali subru. de libell
obla. n. 14. primam m. opp. de su cot colorez ex arbitra
mur que m in mul. is cats. locu gno ht sd sufficit qua
lis qualis petitio que quidez e quedaz breuis facti
narratio minus solemni t apud acta descripta in
bus. n. solum a libello differt ex traditis p seraran in
praxi in forma libelli in actione Reali X qualisqualis
n. i. in quo considera q sicud ineptitudo libelli uitiat
processuz et snam [illegible] in cats plenarijs ita etz hec qua
lis qualis petitio si inepte concipiat uitiat processuz in
cats. in quib. ipsa sufficit fm ancara cons. 34. incipien
ti xpi noie cujus X aurea dicit franc. [illegible] alios in hoc
alegans in aditione ad practicaz feraniensoz X qualis u. s.
ipse m. verius credo q etz si illa qualis qualis petitio inepte
concipiat dummodo ex ea discerni possit quid uellit
actor et agnoscere ualeat reus an cedere uel contende
re deueat quodbio uitiat processus nec sna ex adductis p b an
in ex uaga ad Reprimendaz in X figura et per paris de
puteo in tt. sindicatus. in X. sna. m. n. xii. fol. 175. ma
ranta. ii. s. 9 dist. 4 partis n. 14. pag. 190. in ots. itaqz
cats summarijs in quibus in quib. procedit simpliciter et
de plano de quib. loquit tx in clea. dispendiosam de judic
et in clea. sepe de v. sig. et in d. ex uaga. ad Reprimendaz
sufficit qualis qualis petitio solo Xbo concepta et apud acta

scripta iur in d. c. li. sexx. in §. 1. et tradit bart. ii. 5. hipoli. singu
lari. 102. incipienti clausula horosco in l. nec quidquam in § de pla
no n. 4. ff. de off. proconsul. et leg. et quia si solum de plano pro
cedatur in quo dicitur causa ubicati libellus Re qui in censorio
Vo minime tanquam magis Receptum tradit bar.
n. 1. fu. in Regno etiam si causa summaria sit hujus mi. peti
tiones opera. a ducato ex grat. ordinande ut ht. in capi
tulis ... c. 26. ubi aliquas ... summarias n. 11 optime de
clarat item etiam ubi procedit sola facti veritate inspe
cta libellus necessarius non est. sed sufficit illa qualis
qualis petitio ut tradit. soci. in c. ii. n. 27. de libelli oblatione
n. 27. et cum fu. hujus Regni procedat sola facti ve
ritate inspecta. ex. h. in l. ii. tit. de los juizios. lib. 3.
ordi. et in l. 10. tit. 17. lib. nove compila consequens est
quod in hoc Regno sufficit qualis qualis petitio ut etiam con
cludit abonda in d. Responso 1. n. 7. et grag. lib.
in l. qi. tit. 2. p. 3. in ... scripta imo in hoc casu ex pro
bationibus actis libellum ineptum substineri tradit
horoscius post alios in l. omne n. 5. ff. de off. assessoris si
in Reus petat. etiam in hoc iuris ordinem servari et libellum
ab actore in scriptis offerri ita videtur servandum esse
in l. fi. in § fi. tit. 4. lib. 3. ordi. quod ipse hoc ita verum est
credo si iudicii sedeat in illo negotio de quo agit necessarium
est libellum alias secus ut colligitur ex d. l. ii. quod etiam ad
vertit abenda. ubi s.

Ultimo advertere quod libellorum omnium de quibus actum superius est duplex spe
cies quidam est libellus in causis civilibus alius in causis crimina
libus in civilibus dicitur libellus conventionalis seu postulato
rius quia per eum conventa petimus vel nobis debita pos
tulamus de quibus loquitur ita in auth. offerat. C. de litis
contesta. et in auth. de exibendis et introducendis reis
illud quoque et in l. 4. tit. 2. p. 3. et in l. 2. tit. 1. lib. 2. fori
in criminalibus autem dicitur libellus accusatorius quia per eum ali
quem accusamus ut in l. 3. C. de hijs qui accusare non possunt
et in l. fi. C. de accusationibus et in c. per scriptum in

§ libellorum 2 q. 8. et in l. 12 tt. 9 p. 4. l. 4. tt. 1. p. 7. l. 1. tt. 20 tt. 4 fo. illud dicitur etc. hic libellus in criminalibus inscriptio seu inscriptionum pagina ut in l. qui crimen C. de his qui accusare non possunt. quia in accusationibus quedam inscriptiones seu subscriptiones ad penam talionis Requirebantur cuius meminit philosofus 4° ethicorum c. 5. que quidem taliationem a libello suplicii similitudinem appellat de qua loquitur tx in l. si cui ff de accusa. et in l. fi. C. eodem et in l. 3. C. de his qui accusare non possunt et in l. libellorum ff de accusa. et in c. calumniator cum simil. 2 q. 3. et in c. nec de procuratoribus et in l. 26 tt. 1. p. 7. l. 13. tt. 9 p. 4. hodie tamen consuetudine est introductum eam inscriptionem necesariam non esse nec simile suplicium calumniatoribus inferendum fore secundum bart. in l. pen. in § ad crimen ff de publicis judic. quem et alios sequitur cobarrubias lib. 2. variarum c. 9. n. 1. et idem afirmat greg. in d. l. 13. v. a pena de talion in l. 1. § editiones n. 4 ff de eden.

sed quoad testem qui in causa capitali mortis uel alicuius corporis pena infligenda est falsum testimonium contra inocentem dixerit etiam hodie de jure Regio talionis pena seruanda erit ut in l. 87 tauri et in l. 4 tit. 17. lib. 8 noue recopilationis cuius decisio originem habuit a capite decimo nono deuteronomii et a lege secunda paragrapho preterea digestis de sicariis et est videndus frater dominicus de soto libro quinto de justitia et jure articulo quarto nunc transeamus ad videnda Requisita que Requiruntur in omnibus libellis et primum de Requisitis in libello actionis Realis

Requisita circa libellum in actione Reali

circa libellum Realem quinque sunt necessaria primum est quod actor demonstret rem quam petit saltim per duo confinia ut in l. forma ff de censibus et taliter quod Reus possit deliberare an cedere vel contendere debeat ut in l. i. insti. ff de edendo secundum est quod dicat sectorum ut in l. in rem ff de rei uen. et in l. ancillam C. eod. tit. et in hoc casu dicit angelus in § omnium inst. de actio. quod actor debet dicere Rem ad se pertinere pleno iure dominii vel quasi ut comprehendat totum dominium et etiam publicianam sed in hoc non puto hoc fore necessarium dicere pleno iure dominii directi vel utilis nam appellatione dominii continetur utrumque ut per glo. in l. traditionibus C. de pactis utile tamen erit ut dicat vel quasi quod cum difficile sit probare dominium si probaverit eum emisse rem ab eo qui Reputabatur dominus et quod sibi fuit tradita obtinebit virtute publicianae hoc tamen intelligo verum in quantum reus non petit ut actor declaret libellum alias postulante Reo actor tenetur dicere si agit tanquam dominus directus vel tanquam utilis secundum speculatorem in tit. de actione et petitione § 2. Vers. Sed nunquid sed tamen caveat reus ut hoc non petatur ab actore quia quando actor simpliciter agit videtur in iudicio deducere totum ius quod sibi competit et sic utrumque dominium et si quando succubuit et fuerit condemnatus non potest postmodum agere et sibi obstat exceptio rei iudicatae ut in l. et an eadem est § actio exceptio rei iudi. ff de except. rei iudi. sin autem actor agit ex una causa puta in speciali et speciali vel agit ex directo dominio tantum postmodum ex alia causa vel virtute utilis dominii potest agere ut in d. § actiones circa predicta. Vide ... iuntagl. in ... iure domini vel quasi in c. abbate de re iudi. lib. 6.

3. Requisitum est quod dicat adversarium possidere vel detinere Rem et sic habere facultatem rei Restituendae ut in l. officium ff de rei uen. dicit et in l. qui petitorio ff eod. tit. et in l. uni. C. de alienat. iudi. vel quod dolo desiit possidere ut in l. quod si dolo ff de rei uen. dicit et in l. is qui dolo ff de

Re

Requi.^tu^ Quarto Requiritur q petat in ii o[mn]ibus fructus
ratur in l. ex diuerso. §. i. ubi notat bart ff de rei uendicatione ily
bart in l. ponponius. §. sosiis ff de procuratore et h. in hac plu
res dat. Relatis nicholaus de neapolis in §. omnium de actio
tenuerit q istud non sit nesesarium et suficere q Reus con
mnetur ad Restitu^em^ rei faber[?] in d. § omnium Reprehen
dit illos et opp^m^

Quinto Requiritur q petat Reum condemnari ad Res
titu^em^ rei cum fructibus perceptis et percipiendis nam omnes
fructus ueniunt in rei uendicatione, iten por petere damnum
et interesse ut in l. non solum ff eod. et late de omnibus predi
ctis Requisitis agit jas in d. § omnium
Libellus in actione Reali

muy mag^co^ señor

fulano en la uia e forma que mejor de derecho lugar aya
pongo de manda ante V md a fulano vez^o^ de tal parte e digo
que pertenesiendome como me pertenesen por senor y dominij
uel quasi unas casas que son en tal parte y en tal barrio de
que son linderos de la una parte casas de fulano y de la otra
casas de fulano y por delante la calle publica el dicho
parte contraria de tantos años a esta parte sin titulo
y causa que justa ni bastante sea me las tiene y posee
injusta y no debidamente o por su dolo y porque no se
las pudiese pedir las a dexado de poseer sin me las entregar
ni dexar y entregar puesto que muchas y diversas vezes se
las e pedido et Requerido no lo a querido ni quiere hazer
sin contienda de juizio /
por tanto a V. md. pido e suplico me haga entero cum
plimiento de justicia del dicho ad[verso] e sto[?] lo hemos por mayor
pedimiento es nesesario que pronunciando su tan
ta parte [?]dad de lo por mi pedido que baste para funda
mento de mi intencion por su sentencia que en tal caso
lugar aya me declare por señor uel quasi de las dichas
casas e asi declarado condemne al dicho fulano a que
me las de e Restituya con todo lo que an Rentado e po
dido Rentar de los dichos tantos años a esta parte
y Rentaren hasta el dia de la uerdadera y Real Res

ti tuttion que estimo en tantas mil mrs en cada un año sal
ua la judicial taxacion de v. md. trayendo sobre todo ello
su sentencia a devida execucion y efecto
para lo qual y en lo nescesario el officio de v. md. implo
do y sobre todo pido ser me hecho entero cumplimien
to de justicia con las costas

Del libello Responsorio in actionibus Realibus

libellus Responsorius uni cuiq. Realia actioni adaptandus tres
continet partes in quarum prima brebiter et generice libellum
partis adversae Resumimus Remitendonos ad dictum libellum
in 2ª parte petitionem ad versarij nullam et nullius efectus esse Res
pondemus ingerendo eas. et exceptiones omnes per quas illa
nullam esse afirmamus ita tamen quod primo generalis post
especiales exceptiones prout materia postulat ingeramus
ita ordinatim ut per subiectam materiam et qualitatem actio
nis Rellis intentate exceptiones obstantes excludentes
actorem a sua intentione seu petitione proponamus attente
et sigilatim excipiendo et omnia alia ad rem conducibilia
ingerendo prout ex naratione facti a suo cliente ut lo
diligenter exquisita optimus advocatus cognoscere po
terit ita q. in hac 2ª parte dicere devemus quod libellum et omnes
actiones et iustitiam asertam ab adversario et tandem omnia
negabit et dis prout proposita fuerint ab actore is
in 3ª et final parte concludimus petentes per illas causas Reum
et exceptiones Reum defendendum a bonis petitis parti
... et absolvendum et silentium parti adversae imponen
dum et faciendam esse condemnationem expensarum cum im
ploratione officij judicis

libelus Responsorius in actione Reali

muy mag.co S.or

fulano Respondiendo a la demanda ante V. md. con
tra mi presentada por parte de fulano en que en efe
cto me pide ciertas casas en la dicha su demanda
contenidas porq dize ser suyas et pertenescelle

e ser

26

et ser obligado a se las dar e entregar con ciertos frutos y Rentas segund q mas larmente en la dicha demanda se contiene cuyo tener presupuesto digo la dicha demanda ser ninguna et de ningun valor ni efeto tal q por uirtud della v. md. no me puede ni deue compeller a que le de ni Restituya ni ser yo obligado a cosa de lo por el dicho aduerso pedido por lo siguiente lo primero por lo general. lo otro porq la Relacion en la dicha demanda contenida no es verdadera niego la segun y como en ella se contiene lo otro porq las dichas casas nunca pertenescieron ni pertenescen al dicho fulano parte contraria ni jamas la tubo ni poseyo por suyas ni como suyas ni yo al presente las poseo ni dexo de poseer por defraudar lo antes las vendi y las tengo vendidas y entregadas a buena fe sabiendo como sabia y aora se q eran y abian sido mias y q en ellas el dicho parte tenia ningun derecho tenia lo otro porq caso negado q las casas sobredichas ubieran sido del dicho fulano el me las vendio y yo fulano como su procurador con su poder bastante por precio y quantia de tantas mil mrs las quales le pague y dello tengo carta de pago lo otro porq caso negado q las dichas casas no se me ubieran vendido de su consentimiento del dicho aduerso no se me ubiera entregado yo las presebi y tengo ya prescriptas por auer las tenido y poseydo con justo titulo y buena fe antes q las boluiese a enajenar por tienpo y spacio de mas de diez años estando el dicho aduerso presente Regidor Residiendo siempre en esta cibdad por las quales Razones y cada una dellas pido a v. md. q declarando ser tanta parte verdad de todo lo suso dicho q baste para fundamento de mi intencion

y el dicho adverso no ser parte o alomenos su demanda
no proceder me absuelba y de por libre de todo lo contra
mi por el dicho adverso pedido y poniendole sobre todo ello
perpetuo silencio para que aora ni en tiempo alguno sobre
esta Razon me pueda molestar
para lo qual y en lo necessario el offº de Vmd imploro y
sobre todo pido seame hecho entero cumplimiento de
justicia con las costas

forma libelli Replicatorij

muy magco. S.

fulano satisfaziendo a una Respuesta ante Vmd. presenta
da por fulano en que en efecto pretende mostrar que mi dema
da no a lugar por ciertas Razones en la dicha su Respuesta
contenidas segun que mas largamente en ella se contiene a que
me Refiero digo que Vmd toda via deve hazer en todo e
por todo segun e como por mi parte de suso le esta pedido
sin embargo de todo lo en contrario dicho e alegado que no con
siste en la verdad del hecho ni a lugar de derecho por lo si
guiente
lo primero por lo general lo otro &c hic Respondebis satisfa
ciendo sigillatim cuilibet exceptioni per Reum opposite pro
ut cognoveris acliendo et tandem in 3 et si parte
concludes faciendum est prout s. petitum est
para lo qual y en lo necesario &c.
Et si Reus etiam Replicare vellit eadem forma utendu
erit quibus admissis concludendum erit in causa quo
ad s. nay. interloqutoriam nec enim amplius
admitendi sunt actor et reus in libellando nisi tamen ut
quilibet eorum duos libellos producat ut patet hujus regnalis
positum est in l. ii. tt. ij. lib. 2ordi.
Hactenus de formis libellandi in actionibus Reali
bus superest modo ut videamus de libellis in actioni
bus personalibus

Requisita circa libellos in actionibus personalibus

in primis premitte quod personales actiones aut mere per
sonales sunt aut personales in rem scripte et ad cognoscen
das actiones personales haec erit firma Regula quod sii neorum

go

